

KÜRT, A RÁD SZABOTT ISKOLA

A Kürt Alapítványi Gimnázium pedagógiai programja

Budapest, 2014. május 26.

1. A Kürt Alapítványi Gimnázium pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.1 Küldetésünk

A Kürt Alapítványi Gimnázium demokratikusan működő, széles értelemben vett befogadó, gyermekközpontú iskola, ahol

- az iskolapolgárok egymást inspirálva együttműködnek közös céljaik kialakításában és elérésében;
- a közösséget és annak munkáját kreativitás, hatékonyság, konstruktivitás, sokszínűség, az új módszerek alkalmazása és a szabad, önálló gondolkodás jellemzi;
- célunk segíteni a személyiség sokoldalú kibontakozását;
- biztosítjuk a felkészülést a felsőoktatás kihívásaira;
- maximálisan figyelembe vesszük az életkori igényeket; sajátosságokat;
- a terhelés arányos, egyénre szabott;
- egyaránt fontosak a tanórák és a tanórán kívüli történések;
- közös hagyományokat őrzünk és teremtünk;
- derűsen és pozitívan állunk a mindennapokhoz, hogy a közösen végzett tevékenység örömteli legyen;
- ajtókat nyitunk a világra, amelyeken önálló, és így is gondolkodó, kreatív, szabad és boldog fiatal felnőttek lépnek majd be.

1.2 A Kürt mint demokratikus iskola

„Minden embernek joga, hogy irányítsa saját fejlődését és oktatását, egészen addig a pontig, amíg ez nem sérti mások hasonló jogait.” (Jerry Mintz)

A Kürt Alapítványi Gimnázium demokratikus nevelést nyújt, ahol az iskolaközösség tagjainak, az iskola életét illető legtöbb kérdésben (a tanulás és a tanítás kérdéseiben, valamint az iskola életét irányító szabályok meghozatalában) egyenlő jogaik vannak. A szabályok betartását az iskola minden tagja feladatának tekinti. A döntések gyűléseken születnek, amelyeken az

iskolaközösség tagjai vagy választott képviselői vesznek részt. A gyűlések működése hozzájárul ahhoz, hogy a közösség tagjai megéljék: a demokrácia olyan rendszer, ahol szavuknak súlya van. Elvünk, hogy minden kérdés ott dőljön el, ahol az adott kérdéstről a legtöbb információ rendelkezésre áll, és hogy ne kerüljenek olyan döntések nagyobb közösségek döntési jogkörébe, amelyek csak kisebb közösségeket érintenek. Az hogy egy-egy kérdés hová tartozik, átgondolás és vita során dől el.

Az iskolaközösség tagjai az iskolapolgárok. A Kürt iskolapolgárai az iskolába beiratkozott összes diák, az iskolába beiratkozott összes diák szülei, gondviselői és az intézményben dolgozó, a nevelő-oktató munkában résztvevő valamennyi munkatárs, adminisztrációs és technikai kollégák.

Az iskolapolgárok, illetve csoportjaik, testületeik, választott felelőseik dönthetnek minden olyan kérdésben, amelyek csak őket érintik, továbbá azokban, amelyeket a Kürt Alapítványi Gimnázium Szervezeti és Működési Szabályzata (SZMSZ) az ő hatáskörükbe utal. Kérdéseikkel, kéréseikkel, javaslataikkal a Kürt Gimnázium bármely szakmai vagy irányító testületéhez, személyéhez fordulhatnak, a megszólított pedig köteles érdemi választ adni ésszerű időn, de legkésőbb két héten belül. E testületek, szervezetek ülései általában nyilvánosak, azokon minden iskolapolgár részt vehet.

A Kürt Gimnázium működésének elengedhetetlen feltétele, hogy az iskolapolgárok minden közössége képviseltesse magát az iskolát irányító szervezetekben.

1.3 A befogadó iskola

„Minden gyerek egyedi, és mint ilyen joga van elvárni személyisége tiszteletben tartását, szüksége van arra, hogy a saját ritmusának megfelelően éljen és pihenjen, joga, hogy ne legyen mindig tiszta és tökéletes, joga van hibázni, szüksége van a feltalálásra és alkotásra, szüksége van esztétikai érzelmekre, joga van bármiféle tudás megszerzésére.” (Celestin Freinet)

A Kürt Alapítványi Gimnázium széles értelemben vett befogadó iskola, ahol helye van mindenkinek, aki szándéka szerint aktívan együttműködik az iskolapolgárok közösségével. Hátrányos megkülönböztetést nem teszünk, annak minden formáját elítéljük. A Kürt

Gimnáziumban az emberi egyenlőség megkérdőjelezhetetlen érték. Diákjaink számára az esélyegyenlőségnek megfelelő, azonos hozzáférést és részvételt garantálunk az iskola életének minden mozzanatában. A méltányosság elve értelmében, akinek több segítségre van szüksége céljai eléréséhez, az több segítséget kap.

Gimnáziumunk szakmailag független, nyitott és szabad intézmény: közösségünkbe fogadunk mindenkit, aki a pedagógiai programban megfogalmazott célokkal azonosulni tud, és partnerünk e célok megvalósításában, hozott eredményeitől, képességeinek, készségeinek aktuális állapotától függetlenül. Eredményeinket az iskolánkban végzett minőségi munka, a hozzáadott érték, és nem az elit bemenet biztosítja. A tanulói közösségek heterogén csoportok, különböző gyerekek tanulnak együtt. A cél mindig az, hogy tudásuk gyarapodjon, haladjanak, sikereket érjenek el, a tanulási folyamatokban örömmel vegyenek részt, önbizalmuk egyénileg és közösségileg is erősödjön, személyiségük kibontakozzon. Egyéni szükségletek szerint kínálunk lehetőségeket és nyújtunk segítséget a nehézségek leküzdéséhez, és a tehetségek kibontakozásához, fejlődéséhez. Hiszünk abban, hogy minden gyermek tehetséges valamiben és mindent megteszünk annak érdekében, hogy mindenki egyéni tehetsége felszínre kerüljön és kibontakozhasson. Hiszünk abban, hogy mindenki értékek hordozója.

Valljuk, hogy a befogadó „(inkluzív) nevelés a diákok közötti különbözőség (akár személyes, akár kulturális, akár közösségi) felismerésével, értékelésével kezdődik, maximális figyelembe vételével folytatódik, a diákra a maga komplexitásában tekint, ebből kiindulva, erre értéként építve alakít ki befogadó környezetet: mindez újabb tudástartalmak, tanulási lehetőségek gazdag tárházát nyitja meg. A nevelési térben résztvevő valamennyi személy (diákok, szülők, tanárok, segítő személyzet) az együttműködés szellemében az egyéni különbségeket megismeri, értéként fogadja el és épít rájuk. Az iskola nem csak oktatásszervezési formájában, hanem tartalmában is befogadóvá válik. A diákjaihoz való folyamatos alkalmazkodása során az intézmény az általa közvetített tananyagtartalommal és tanítási módokkal nagyban épít az oda járó diákok identitására, tapasztalataira, a tudására és képességeinek állapotára.” (Varga Aranka: Multikulturalizmus – inkluzív oktatási rendszer. In: Forray R. Katalin (szerk.): Ismeretek a romológia alapképzési szakhoz. Bölcsész Konzorcium, Bp. 2006. 145-159 o.)

1.4 A személyiség kibontásának színtere: a gyermekközpontú iskola

„A gyermek a legtökéletesebb teremtmény, mert egyedül ő tudja megalkotni saját egyéniségét. A gyermek lelke lágy viaszhoz vagy fehér papírhoz hasonló, ahová magának a gyermeknek kell belevésni a képzeteket.” (Maria Montessori)

A kamaszkor (14-19 éves kor) az emberi lét önálló korszaka jellemző fizikai és pszichikai sajátosságokkal, szükségletekkel, igényekkel és vágyakkal, fel- és ellobbanó érzelmekkel, olykor szélsőséges kitörésekkel – ez az időszak az egyén életének egy szakasza, nem felkészülés a „nagybetűs” életre. Ennek az életkornak fontos feladata az iskolában is, hogy diákok és felnőttek közösen kialakítsuk azokat a képességeket – azaz a cselekvések eredményes végrehajtásának belső feltételeit –, amelyek lehetővé teszik, hogy a kamaszok később is megtalálják helyüket a világban.

A Kürt Alapítványi Gimnázium feladata, hogy az egyéni szükségletekhez és igényekhez lehető legnagyobb mértékben igazított tanulási-tanítási folyamattal biztosítsa az egyén teljes fejlődését. Az iskolai munka, mely saját tapasztalatokat ad, amelyből folyamatosan tudás válik, a diákok számára kihívást jelent. A tanulót támogatni kell abban, hogy el tudja érni saját lehetőségeinek maximumát és olyan új képességeket bontakoztasson ki, amelyek egyéni céljai eléréséhez szükségesek, és amelyek őt a társadalomban résztvevő és azzal együttműködő polgárrá teszik. Ennek biztosítéka a Kürt Alapítványi Gimnázium pedagógiai rendszere és módszertana.

1.5 Az együttműködés iskolája

"Tisztelem igényeidet, de a sajátjaimat is tisztelnem kell. Nem akarok élni hatalmammal, hogy győzzek, miközben te veszítesz, de azt sem akarom, hogy a verésem árán te győzz. Egyezzünk meg hát abban, hogy közösen keresünk egy olyan megoldást, mely mindkettőnknek jó, s így egyikünk sem veszít." (Thomas Gordon)

Feladatunk, hogy biztosítsuk a tanulási képességek fejlődését, valamint az ismeretekkel való tárgyilagos, többoldalú találkozást, a különböző véleményeket is tartalmazó tanulási-tanítási

folyamatot. Felfogásunk szerint tanulóink nem elszenvedői, hanem aktív részesei a nevelésnek-oktatásnak. A közös célok kialakításában és elérésében az iskolapolgárok együttműködésére van szükség.

Hasonlóan demokratikus döntéshozatali elveinkhez, a tanórai folyamatok során is fontos szerepet adunk a diákoknak abban, hogy közös céljainkat milyen módszerekkel, formában és tartalommal érjük el. Egyformán fontos cél, hogy diákjaink számára az érettségi és a továbbtanulás sikeres legyen, mint ahogy az is, hogy ezeket az eredményeket úgy érhessük el, hogy a folyamat mindenki számára fejlesztő, érdekes és konstruktív legyen.

Ugyanez igaz az iskolai élet során elkerülhetetlenül felmerülő konfliktusokra is: hatékony megoldásuk csakis az érintettek együttműködése révén jöhet létre. Így biztosítható az alkalmi, felülről vezérelt szankcionáláson túlmutató hosszú távú eredmény: az iskolapolgárok magukénak érzik a közösen hozott szabályokat, azonosulnak velük, és betartásukat, valamint betartatásukat nem csak másoktól, hanem maguktól is elvárják. A közös élet kereteit ily módon nem a hatalmi erővel kikényszerített engedelmesség, hanem a saját belátás során megszülető önkéntes felelősségvállalás határozza meg.

1.6 Jellemzőink

„Mindenfajta nevelés önnevelés, és mi mint tanítók, nevelők csak a saját magát nevelő gyermek környezetét alkotjuk. A legkedvezőbb környezetet kell teremtenünk, hogy a gyermek úgy nevelje általunk önmagát, ahogy belső sorsát követve nevelődnie kell.” (Rudolf Steiner)

Közösségünkre, hozzáállásunkra jellemző a konstruktivitás, a sokszínűség, a hatékonyság, az új módszerek alkalmazása, a kreativitás, a szabad, önálló gondolkodás és derűs, pozitív viszonyulás a mindennapokhoz. Hiszünk az iskola értékteremtő szerepében, abban, hogy a diákok és felnőttek közös tevékenysége meghatározó lehet a tanulók szocializációjában, személyiségük fejlődésében és felnőttkori boldogulásukban.

Küldetésünkben, filozófiánkban következően a korszerű, integrált, innovatív pedagógiai módszereket részesítjük előnyben.

- Hisszük, hogy az ismeretanyaggal való találkozás nem információátadásról szól, hanem a megismerés útján szerzett tapasztalatokból konstruált tudás megszerzéséről, elsősorban gyakorlati úton;
- A lényeg a tapasztalás, a tanulás fókuszában ez az egyénre szabott folyamat és ennek eredménye áll, nem pedig a tanár által előre meghatározott tartalom;
- Alapvető célunk a holisztikus látásmód kialakítása, a diákok által hozott és az általunk kínált tudás integrációja;
- A tanár nem a tudás forrása, hanem a tanulási folyamat szervezője;
- Mivel a tanulási folyamat is együttműködésre épül – nem felülről vezérelve, hanem közösen meghatározott célok alapján –, a hangsúly nem azon van, hogy mit tanítunk, hanem azon, hogy kik tanulnak, és ők hogyan tudnak legeredményesebben, leghatékonyabban tanulni, hogyan tudják a tanuláshoz szükséges képességeiket a legmagasabb fokra fejleszteni.

Rossz hangulatban nem lehet dolgozni és nem lehet fejlődni sem. Világunkban egyre több külső stressz éri az iskola összes polgárát, ezért arra törekszünk, hogy az iskolában töltött idő kiegyensúlyozott, és örömmel okot adó lehessen. Szeretnénk, ha diákjaink a tanulás és az alkotás folyamatát örömmel élnék meg, ehhez minden szakmai segítséget megadunk nekik csoportban és egyénileg is. A hibákból együtt tanulunk, a sikereket együtt ünnepeljük.

1.7 Tanórak és tanórán kívüli lét

"... a gyerekek szenvedélyesen szeretnék megérteni a világot, amely körülveszi őket, és mint az igazi tudósok, képesek tapasztalataikból tudást formálni. Megfigyelnek, csodálkoznak, kérdeznek, és sokféle választ adnak, amelyek használhatóságát ki is próbálják. Ha nem akadályozzák őket ebben, akkor szokásukká válik, és egyre jobbak lesznek benne." (John Holt)

Fontosnak tartjuk, hogy a tanulás fogalma túlmutasson a tantárgyak szerint szervezett tanórak keretein, és visszanyerje eredeti jelentését, miszerint az a világgal való megismerkedés kreatív, spontán és sokszínű folyamata. Hisszük továbbá azt is, hogy az ember úgy születik a világra, hogy tanulni akar, ezért arra kényszeríteni őt nem kell, csupán megfelelően ingergazdag

környezetet, valamint elfogadó, inspiráló és empátikus közösséget biztosítani számára. Mindent megteszünk azért, hogy az iskolapolgárok minél több a tanórától időben és térben eltérő módon szervezett, az iskolán kívüli világhoz szorosan kapcsolódó tevékenységekben vehessenek részt. Támogatjuk az önszerveződést, valljuk, hogy a jó iskola az, ahol a diákok szívesen töltenek időt a tanítási órák után is. Mindez egyben azt is jelenti, hogy nem csak a tantárgyak közötti – kimondott vagy ki nem mondott – hierarchiát vetjük el, hanem a tanórákat sem tekintjük magasabb rendű és nagyobb fontosságú tanulási tevékenységnek, mint az egyéb, tanórán kívüli történéseket.

Iskolánk eddigi története alatt is nagyon sok saját hagyományunk született, amelyeket örömmel és felelősséggel ápolunk. Minden generációnak megvan a lehetősége új hagyományok hozzáadására. Ezek a közös szokások és szertartások adják meg az összetartás erejét, a valahová tartozás érzését.

A tanulás tehát ebben a szemléleti keretben nem teher, szükségszerűen elszenvedett kényszer, hanem a mindennapok része, amely hatékony eszköz lehet a világ és önmagunk megismeréséhez. Ezt a gyakran – különösen kamaszkorban – sok megoldandó problémával, legyőzendő akadállyal tarkított folyamatot igyekszünk a lehető legderűsebben és örömtelien megélni, és ehhez segítséget nyújtani mindazoknak, akiknek szükségük van rá.

1.8 Ajtókat nyitunk a világra

„Az igazi tanulás... izgalmas kaland. Utazás az ismeretlenbe, fejlődés, átalakulás. Csak akkor lehet részünk benne, ha nyitottak vagyunk rá, ha van hozzá bátorságunk.” (Carl Rogers)

A Kürt Alapítványi Gimnázium küldetése, hogy a lehető legszélesebb értelemben vett tanulási folyamat során diákjainknak lehetőségeket mutassunk meg, és segítsünk azon képességeik kibontakoztatásában, amelyekkel ezek a lehetőségek felismerhetővé és megélhetővé válnak. Ajtókat nyitunk a világra, amelyek közül diákjaink autonóm módon választhatnak, a belépésről dönthetnek. Hisszük, hogy a Kürt közössége által képviselt értékek, pedagógiai filozófiánk hatására a fiatalok olyan ajtókat választanak, amelyek a szabadságra, az önálló és kritikai gondolkodásra, az együttműködésre és toleranciára, a felelősség vállalására nyílnak.

2 Pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

2.1 A pedagógus

A nevelő-oktató munkában résztvevő valamennyi dolgozó (a továbbiakban pedagógus) alkotja a pedagógusok csoportját. A pedagógusok lehetnek alkalmazásban állók foglalkoztatottak, illetve óraadó tanárok.

Alkalmazásban álló és óraadói státuszú dolgozó felvételéről a pedagógiai vezető, az ügyvezető igazgató, a humán erőforrás-vezető és a felleendő tanárral azonos vagy hasonló szakos tanárok képviselője döntenek.

A pedagógusnak a Vezetőség mondhat fel. A vezetés által elbocsátott pedagógus 8 naptári napon belül a Munkatársi Közösséghez fellebbezhet (elbocsátás napja: 0. nap). A Munkatársi Közösség a fellebbezés benyújtásától (0. nap) számított 15 naptári napon belül, titkos szavazással, egyszerű többséggel dönt a fellebbezésről.

A pedagógus munkáját az egyéni szabadság és felelősség kettős elve alapján végzi.

A pedagógus munkájáról beszámolni köteles minden iskolai fórumon.

Az alapdokumentumok alapján, a köznevelés egész követelményrendszerébe illesztve kidolgozza a tantárgyi koncepció tervezetét, illetve előkészíti annak továbbfejlesztését.

A Gondolkodók Társasága által elfogadott tantárgyi koncepció alapján kidolgozza a tantárgy tantervét, követelményeit, értékelési rendszerét és tananyagát, meghatározza az oktatási segédanyagokat, taneszközöket, a szaktanterem létrehozásának, fejlesztésének szakmai felelősségét vállalja.

Végzi a napi pedagógiai-szakmai tevékenységet, dönt a tantárgyához tartozó napi, operatív ügyekben. Feladata a tanulmányi munkákkal kapcsolatos személyes kérések megoldásának segítése.

A vizsgákat és az érettségit, az illetékességi körébe tartozó felvételit és szintfelmérőket előkészíti, lebonyolítja.

Saját óráján felelős a baleseti jegyzőkönyvek felvételéért.

Elkészíti a következő évi tantárgyfelosztás tervezetét.

Felelős a tankönyvrendelésért.

Elkészíti a tantárgyra vonatkozó éves költségvetési tervezetet.

Véleményezési joga van a tantárgy működési feltételeit meghatározó gazdasági döntésekben.

A pedagógusok önkéntes alapon munkaközösségekbe szerveződhetnek.

2.2 Az osztályfőnökök

Az osztályt két pedagógus, az osztályfőnökök párosa vezeti, gondozza.

Az osztályfőnököket a Munkatársi Közösség választja meg, visszahívásukra is a Munkatársi Közösség jogosult.

Minden segítséget megadnak az osztályukba járó gyerekeknek ahhoz, hogy ők az iskolában legjobb képességeik, tudásuk szerint tudjanak élni, tanulni, dolgozni.

Feladatuk külön programok szervezése (pl. gólyatábor, kirándulások, színházlátogatás stb.).

Felelősek az osztályukba járó gyerekek számára szükséges megfelelő információáramlásért.

Feladatuk a kapcsolattartás a szülőkkel.

Az osztálykonferenciák felelősei.

Az Osztályszülői Tanácskozást megszervezik, azon a Munkatársi Közösség képviseletében jelen vannak, tanácskozási joggal bírnak, információkat szolgáltatnak.

Kötelességük a hivatalos dokumentumok rendszeres, pontos vezetése, elkészítése.

Legalább félévente beszámolnak az osztály helyzetéről, állapotáról, előmeneteléről az Osztálytanítók Tanácsán.

3. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje, a gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Mint a küldetésnyilatkozatunkban már leszögeztük: iskolánk széles értelemben vett befogadó iskola. Helye van itt mindenkinek, hozott eredményeitől, képességeinek, készségeinek aktuális állapotától függetlenül. Diákjaink számára az esélyegyenlőségnek megfelelő, azonos hozzáférést és részvételt garantálunk az iskola életének minden mozzanatában. A méltányosság elve

értelmében, akinek több segítségre van szüksége céljai eléréséhez, az több segítséget kap. Egyéni szükségletek szerint kínálunk lehetőségeket és nyújtunk segítséget a nehézségek leküzdéséhez, és a tehetségek kibontakozásához, fejlődéséhez.

A fent megfogalmazott célok elérése érdekében szükséges rendszerszerűen kialakítani és működtetni olyan szerkezeteket, eljárásmodokat, amelyek az esélyegyenlőséget, a méltányosságot egyaránt szolgálják. A következőkben ezeket a szervezeti elemeket, tevékenységeket mutatjuk be részletesebben.

3.1 Sajátos nevelési igényű diákok nevelése, oktatása

A széles értelemben vett befogadó iskolának megfelelően fontosnak tartjuk, hogy integráljuk a mozgáskorlátozott, látássérült, beszéd fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének – organikus okra visszavezethető vagy nem visszavezethető - tartós és súlyos rendellenességével küzdő, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarokkal küzdő tanulókat, amennyiben azt a közösség összetétele és állapota lehetővé teszi. Ugyanezen szempont figyelembe vételével integrálunk továbbá az autizmus spektrumba tartozó tanulókat a családdal való egyeztetés alapján.

Fejlesztésükkel kapcsolatos feladatokat és teendőket az iskola fejlesztő pedagógusa és iskolapszichológusa koordinálja, kontrollálja. Ehhez a munkához igénybe vesszük külső szakemberek munkáját, egyéni fejlesztő foglalkozásokat, illetve tantárgyi fejlesztéseket biztosítunk a diákok számára. Ezek alapjául a mindenkor jogszabályi előírások szolgálnak.

3.2 Tanulási képességek állapotának felmérése

Munkánk szempontjából kiemelt fontosságú, hogy a nehézségekről már a tanulók iskolába lépésének legelején információkat szerezzünk. Annak érdekében, hogy minél hatékonyabban felmérjük a diákok tanulási képességeinek állapotát, a bejövő évfolyamok bemeneti mérésen vesznek részt, melyet az iskola fejlesztőpedagógusa és pszichológusa végez.

A csoportos és egyéni helyzetekben lehetőségünk van átfogó képet alkotni minden egyes diákról a következő területek feltérképezésével: tanulási motiváció, írás, olvasás, számolás, figyelem,

emlékezet, logikus gondolkodás, pszichomotoros sebesség, kognitív rugalmasság, vizuomotoros koordináció, vizuális észlelés, verbális kifejezőképesség, szabálytanulás, tanulási modalitás, viselkedés feladathelyzetben.

Az eredmények útmutatót adnak ahhoz, hogy a tanórai munkát és a számonkérést minél hatékonyabban tudjuk a diákok képességeinek állapotához igazítani. Emellett rámutatnak azokra a pontokra, amelyekkel kapcsolatban a diákokkal hasznos munka végezhető mind fejlesztő, mind tehetséggondozó céllal.

Az esetleges problémákat már a diákok családjával történő ismerkedő beszélgetésen feltérképezzük, ehhez valamennyi korábban keletkezett, a tanulóról szóló dokumentumot elkérjük, illetve tanáraink észrevétele, jelzése alapján is megfogalmazhatóak a szükséges tennivalók.

Az érintett diákok fejlesztése e munka nyomon követésének, értékelésének, a tervek szükség szerinti módosításának logikája szerint folyik.

3.3 Fejlesztő pedagógus

A közoktatás egyik legnehezebb feladata a tanulók eltérő képességeihez való alkalmazkodás, a differenciált tanulás, tanítás. Ez kiemelkedő fontosságú a sajátos nevelési igényű, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarokkal küzdő tanulók esetében. Ezek a diákok egyéni fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt egyéni fejlesztési terv alapján, illetve a fejlesztő pedagógus figyelemmel kíséri tanórai haladásukat. Speciális végzettségét tekintve konzultációs lehetőséget biztosít mind kollégái, mind a szülők számára. Tevékenységét más külső, illetve belső szakemberekkel összehangoltan végzi. Részt vesz a bejövő évfolyamok mérésében.

3.4 Iskolapszichológus

Az iskolapszichológus feladata az iskolai élet során felmerülő kérdések pszichológiai eszközökkel való megközelítése. A tanulási, önismereti és társas készségek fejlesztésével, valamint a személyes és csoportos erőforrások mobilizálásával hozzájárul ahhoz, hogy a közösségben létezés és a fejlődés minél hatékonyabban és élvezetesebben történjen. Az

iskolapszichológus kliensei az iskolapolgárok (diákok, szülők és pedagógusok) egyénileg, vagy ezek alcsoportjai (például osztály, család).

A munkavégzés főbb területei: tanulássegítés; önismeret; egészségnevelés (prevenció, pszichoedukáció); pályaválasztás; társas készségek és kapcsolatok (beilleszkedés, kommunikáció, csoportkohézió, tolerancia).

Az iskolapszichológus a fejlesztőpedagógussal szoros együttműködésben a következő módokon vesz részt a tanulássegítésben: tanulási készségek bemeneti mérése, tehetségazonosítás- és gondozás, készségfejlesztés, megfelelő tanulásmódszertan elsajátítása, tanulási motiváció megerősítése.

Az iskolapszichológus együttműködik az iskola gyermekvédelmi felelősével is.

Az iskolapszichológus munkavégzésének formái: egyéni és csoportos konzultáció; egyéni és csoportos tanácsadás; csoportfoglalkozás (készségfejlesztő tréning, csapatépítés, pszichoedukáció); oktatás (szakkör); klubfoglalkozás; szervezetfejlesztő rendezvény, hospitálás.

Azokban a helyzetekben, amelyekben az iskolapszichológus kompetenciáin túlmenő segítségre van szükség, a pszichológus tájékoztatást ad a további lehetőségekről (pedagógiai szakszolgálat, pszichológiai vagy pszichiátriai kórházi ellátás).

A pszichológus munkája során a Pszichológusok Szakmai Etikai Kódexe alapján jár el.

3.5 Tehetséggondozás

Fontos célunknak tartjuk támogatni diákjainkat a készségeik és képességeik minél hatékonyabb kibontakoztatásában, fejlesztésében.

Elsősorban az osztályfőnökök és a szaktanárok az aktív szereplői a tehetségazonosításnak, és a diákok kiemelkedő képességeinek meghatározását szolgálja a tanulási részképességeket feltérképező bemeneti mérés is. Tehetségre utaló jelek esetén az ezt biztosabban megmutató konkrét tehetségmérésre is sort kerítünk. A diákok motivációik mentén az osztályfőnökük és az érintett munkatársak (szaktanár, fejlesztőpedagógus, pszichológus) bevonásával egyéni fejlesztési

tervet készítenek, mely a rövid- és hosszú távú célokat és a szükséges lépéseket foglalja magába.

A tehetségsávban és a fakultációs sávban választható tantárgyak, ezek mellett pedig szakkörök teszik lehetővé a sokoldalú érdeklődésnek és a képességeknek megfelelő területek fejlesztését. Az iskola tanterve tartalmazza a tehetségfejlesztéshez szükséges mélységi, tartalmi, ütemezésbeli és feldolgozás szerinti szempontokat is.

Segítünk a diákoknak a versenyekre való felkészülésben, támogatjuk a részvételüket mind a házi, mind a szélesebb körű megmérettetéseken.

3.6 Mentor rendszer

A diákok számára kezdeményezésükre, választásukra épülő mentorrendszert működtetünk. Az iskola felnőtt munkatársai közül kikerülő mentor a diákot segíti iskolai vagy magánéleti problémái felismerésében, a megoldást szolgáló tevékenységek keresésében és megvalósításukban. Támogatja a célok megfogalmazásában, az azokat szolgáló cselekvések, tennivalók hozzárendelésében, az így kialakított terv végrehajtásában, értékelésében, módosításában, akár újabb célok kitűzésében. A mentorrendszer működését is folyamatosan vizsgáljuk, a diákok véleményére támaszkodva állandóan fejlesztjük.

3.7 Gyermek- és ifjúságvédelem

A Gyermekek jogairól szóló, 1989. november 20-án New York-ban elfogadott egyezmény legfőbb alapelve, hogy a gyermekeknek különös védelemre, jogi védelemre van szükségük születésük előtt és után. Az általános gyermekvédelem tevékenysége arra irányul, hogy az e dokumentumban hivatkozott jogokat biztosítsa, illetve fellépjen akkor, ha valamely jog megsérül.

A dokumentumot a Magyar Köztársaság 1990. március 14-én írta alá és az 1991. évi LXIV. törvény keretében jogszabályba foglalta.

Intézményünk a gyermek-és ifjúságvédelem területét a gyermekeket fenyegető veszélyek elleni küzdelemként értelmezi.

A hátrányos, halmozottan hátrányos, veszélyeztetett státuszú tanulókkal kapcsolatos munkánkat a mindenkori jogszabályi előírások határozzák meg.

3.8 A gyermek- és ifjúságvédelmi munka szervezése

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat az osztályonkénti két osztályfőnök és a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat koordináló munkatárs (továbbiakban: gyermekvédelmi koordinációs munkatárs) osztott munkakörben látja el az alábbi feladatok mentén.

- **Felmérés/Év eleji feladatok/Adatkezelés**

Helyzetfelmérés készítése a 9. évfolyamon, valamint az ismert adatok aktualizálása a felsőbb évfolyamokon a veszélyeztetettség, hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók megállapítására vonatkozóan – a mindenkor hatályos adatvédelmi rendelkezéseknek megfelelően.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos adatok naprakész gyűjtése, szükség esetén szolgáltatása a megfelelő szervezetek, szervek felé.

A gyermekvédelmi koordinációs munkatárs bemutatkozik az osztályoknak (diákoknak és szülőknek egyaránt), közléseket tesz elérhetőségeit, a folyamatos rendelkezésre állása módját és idejét, a támogató és segítő szervezetek elérhetőségeit.

- **Gondozás**

Az igazolt és igazolatlan hiányzások nyomon követése, dokumentálása és a szükséges intézkedések kezdeményezése elsősorban a szülő, kollégista tanuló esetén a kollégium vezetése, a jelzőrendszer, szükség esetén az igazgatási szervek felé.

A tanulók gyermekvédelem tárgykörébe tartozó problémáinak és krízishelyzeteinek elhárítására törekvés, az érintett felek közötti kommunikáció támogatása és esetkövetés. E tevékenység során a szükséges esetekben együttműködés az iskolapszichológussal.

- **Prevenció**

Szakmai adatbázis felállítása olyan civil, önkéntes, és egyéb szervezetekről, amelyek különféle preventív tevékenységet (különösen a pályaorientáció, önismeret- és személyiségfejlesztés, munkavállalói kompetenciák, szenvedélybetegségek, szexualitás, életközi krízishelyzetek kezelése terén) folytatnak, a megfelelő szakmai szereplők bevonásával preventív foglalkozások előkészítése és megszervezése.

- **Kapcsolattartás/Fórumok**

Tematikus szakmai fórumok és szupervízió szervezése. Szakmai együttműködés

keretében folyamatos kapcsolattartás a gyermekvédelmi ágazatot képviselő szakmai szereplőkkel, igazgatási szervekkel. Szakmai konferenciákon és fórumokon való részvétel.

- Protokoll

A gyermek- és ifjúságvédelmi jogszabályok változásainak figyelemmel követése, és naprakész tájékoztatás nyújtása az érintettek részére.

Szükség esetén az iskola házirendjének felülvizsgálata a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok vonatkozásában.

Adott eljárások tekintetében egységes protokollfolyamatok kidolgozása.

3.9 Szociális hátrány enyhítése

Fontosnak tartjuk a társadalmi esélyegyenlőség biztosítását iskolai keretek között, ezért iskolánkban Szociális Bizottság működik, lehetővé téve a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók fogadását. A Szociális Bizottság működési rendjét a szervezeti és működési szabályzatunk tartalmazza.

4 A tanulók véleménynyilvánításának, a tanulók rendszeres tájékoztatásának rendje és formái

A szabad véleménynyilvánítás az egyik alapvető emberi jog, a szólásszabadság része. A működő demokráciában mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra, továbbá arra, hogy a számára és közössége számára fontos információkat és adatokat megismerje, terjessze.

A Kürt Alapítványi Gimnázium demokratikus nevelést nyújt, ahol az iskolaközösség tagjainak, az iskola életét illető legtöbb kérdésben (a tanulás és a tanítás kérdéseiben, valamint az iskola életét irányító szabályok meghozatalában) egyenlő jogaik vannak. A döntések gyűléseken születnek, amelyeken az iskolaközösség tagjai vagy választott képviselői vesznek részt. A gyűlések működése hozzájárul ahhoz, hogy a közösség tagjai megéljék: a demokrácia olyan rendszer, ahol szavuknak súlya van. Elvünk, hogy minden kérdés ott dőljön el, ahol az adott kérdéstről a legtöbb információ rendelkezésre áll, és hogy ne kerüljenek olyan döntések nagyobb közösségek döntési jogkörébe, amelyek csak kisebb közösségeket érintenek. Az, hogy egy-egy

kérdés hová tartozik, átgondolás és vita során dől el.

Az iskolapolgárok, illetve csoportjaik, testületeik, választott felelőseik dönthetnek minden olyan kérdésben, amelyek csak őket érintik, továbbá azokban, amelyeket a Kürt Alapítványi Gimnázium Szervezeti és Működési Szabályzata (SZMSZ) az ő hatáskörükbe utal. Kérdéseikkel, kéréseikkel, javaslataikkal a Kürt Gimnázium bármely szakmai vagy irányító testületéhez, személyéhez fordulhatnak, a megszólított pedig köteles érdemi választ adni ésszerű időn, de legkésőbb két héten belül. E testületek, szervezetek ülései általában nyilvánosak, azokon minden iskolapolgár részt vehet. A Kürt Gimnázium működésének elengedhetetlen feltétele, hogy az iskolapolgárok minden közössége képviseltesse magát az iskolát irányító szervezetekben.

4.1 Diákönkormányzat Bizottság

A Köznevelési Törvényben biztosított diákjogok gyakorlására a diákok önszerveződése nyomán alakult operatív vezető, ügyvivő diáktestület. Tagjai az osztályokban megválasztott küldöttek. A testület képviseletét a tagok által választott elnök látja el.

A DÖK Bizottságnak döntési joga van a diák iskolapolgárok összességét érintő napi, operatív ügyekben, a diákok céljaira fordítható pénzeszközök, egyéb eszközök, támogatások elosztásának kérdéseiben, illetve egy tanítási nélküli munkanap programjának ügyében. Véleményezési joga van a diákok ügyeit érintő, Munkatársi Közösség által hozott döntésekben, illetve a Kürttanács által hozott döntésekben.

Az iskola Vezetősége minden, a diákságot is érintő döntéséről tájékoztatja a Diákönkormányzatot.

4.2 Kürttanács

A Kürttanács az iskolapolgárok csoportjainak képviseleti fóruma, legfelsőbb döntéshozatali szerve. A Kürttanácsba az iskolapolgárok három csoportja - diák, szülő, tanár - delegálhat képviselőket. Ülésein az egyes csoportok egyenlő arányú szavazati joggal rendelkeznek. A Kürttanács tagját csak a delegáló csoport hívhatja vissza. Tagja osztályonként egy-egy tanuló és egy-egy szülő. A tanári oldal a Munkatársi Közösség által választott két tagból és a felelős

vezetőből, a Kürttanács titkárából tevődik össze. Tagja továbbá a pedagógiai vezető és az ügyvezető igazgató. A diákképviselőket osztályának tagjai választják. A Kürttanács köteles az iskolapolgároknak vagy azok csoportjainak előterjesztéseit, javaslatait érdemben megvizsgálni, azokról dönteni. A képviselők kezdeményezhetik rendkívüli ülés összehívását is. Az ülések és azok jegyzőkönyvei nyilvánosak; napirendjüket és vitaanyagait az adott ülés előtt a Kürttanács titkára a Diákönkormányzatnak is elküldi.

A Kürttanácsnak döntési joga van minden nem szakmai, nem pedagógiai, nem költségvetési kérdésben. Azt, hogy egy adott ügy pedagógiai, szakmai, vagy költségvetési kérdés-e, a Kürttanács maga dönti el. Dönt az adományozható iskolai díjak köréről, illetve a díjazottak személyéről. Véleményezési joga van stratégiai jellegű pedagógiai-szakmai kérdésekben, az iskola értékelési rendszerének kérdésében, illetve az Együttműködés Fóruma működésének alapelvei tekintetében.

4.3 Együttműködés Fóruma

Az Együttműködés Fóruma az iskolai konfliktusok kezelésének legfontosabb színtere. Az Együttműködés Fórumába az iskolapolgárok három oldala (diák, szülő, tanár) évente delegálnak képviselőket. A Fórum tagját csak a delegáló csoport hívhatja vissza. Ülésein a diákoknak, a szülőknek és a tanároknak azonos jogosítványai, egy-egy "szavazatuk" van. Az ülések nyilvánosak, azokon az iskolapolgárok részt vehetnek és véleményüket az adott eset kapcsán a fórum és a jelenlévők kötelesek meghallgatni.

5 A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnereinek kapcsolattartásának formái.

5.1 A partnerek meghatározása

A Kürt Alapítványi Gimnázium alapfilozófiája az együttműködés, a közös cél érdekében kifejtett együttes erőfeszítés. Ebből következően minden tervünk, minden lépésünk nyilvános, átlátható, kontrollálható. Ez csak akkor lehetséges, ha folyamatos a kapcsolat és jól szabályozott az információáramlás a belső partnerek – iskolapolgárok –, valamint az iskola és külső partnerei

között.

A Kürt Alapítványi Gimnáziumban a belső partnerek – iskolapolgárok – köre:

- tanulók
- szülők
- munkatársi közösség
- munkatársi közösségbe nem tartozó munkatársak
- tiszteletbeli iskolapolgárok

A Kürt Alapítványi Gimnázium külső partnereinek köre:

- Kürt Alapítvány kuratóriuma mint fenntartó.
- Hatósági szervek, úgymint Budapest Főváros Kormányhivatala, mely a törvényességi felügyeletet gyakorolja, a Magyar Államkincstár, mely a finanszírozást biztosítja és az Oktatási Hivatal, mely a szakmai felügyeletet gyakorolja.
- Budapest Főváros XI. kerületi Önkormányzat, mely a működési helyet biztosítja
- Volt kürtös diákok szervezete, azaz a Kürt Alumni.
- A beiskolázás szempontjából meghatározó általános iskolák, különös tekintettel a XI. kerület alapítványi iskoláira.
- A Kürt Alapítványi Gimnáziummal azonos alapelveket valló középiskolák, többek között a Közgazdasági Politechnikum, a Waldorf iskolák.
- A XI. kerület közművelődési intézményei, különös tekintettel a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár kerületi fiókjaira, valamint a kerület egyetlen kőszínházára, a Karinthy Színházra.
- Budapest Főváros közművelődési intézményei, különös tekintettel azokra, amelyek szervesen kapcsolódnak tanulási-tanítási programunkhoz, így a Petőfi Irodalmi Múzeum, a Budapesti Állatkert, stb.
- Üzleti partnereink, különösen a névadó Kürt Zrt, az informatikai rendszerünket biztosító Datacast Rendszerház Kft., CNW Zrt., stb.
- Civil szervezetek, melyek rendszeres vendégei a Kürt Alapítványi Gimnázium témnapjainak és heteinek, így különösen a környezetvédelem, a mentális egészség, a

rehabilitáció területén tevékenykedő önkéntes csoportok.

- Magyarországon kívüli középiskolák és szervezetek, melyek segítségével diákjaink külföldi képzésen, tanulmányúton, kiránduláson vehetnek részt cserekapcsolatok útján.
- A közösségi szolgálat során kialakult kapcsolatrendszer résztvevői, egyesületek, önkormányzatok, oktatási intézmények, lakóközösségek, családok.

5.2 Kapcsolattartás és információáramlás a belső partnerek körében

A Szervezeti Működési Szabályzat rögzíti azokat a formális kereteket, amelyek az iskolapolgárok rendelkezésére állnak a szervezett információáramlás biztosítására. Ezek jellemzően a következők:

- Diákönkormányzat ülései
- Osztályszülői Tanácskozás ülései
- Munkatársi Közösség értekezletei
- Gondolkodók Társaságának ülései
- Vezetőségi ülések
- Átvételi és Szociális Bizottságának ülései
- Osztálytanítók Tanácsának ülései
- Osztályfőnökök Tanácsának ülései
- Költségvetési Tanács ülései
- Kürttanács ülései
- Együttműködés Fóruma ülései
- A havi rendszerességgel kiküldött hírlevelek, melyek beszámolnak az elmúlt időszakról és felhívják a figyelmet a következő hetek fontos dátumaira.

A felsorolt tanácskozások nyilvánosak, azokon bármely iskolapolgár részt vehet. A tanácskozásokról jegyzőkönyv vagy emlékeztető készül, melyhez elektronikus formában minden érintett hozzájut.

Fentiekén kívül a Kürt Alapítványi Gimnázium igen sok lehetőséget kínál az iskolapolgárok számára a Szervezeti és Működési Szabályzatban nem szabályozott – informális – kapcsolatok

felvételére. Őszi rendezvényünk a Kürt Szülinap, téli időszakban a Kürt Alapítványi Bál, a szorgalmi időszak végén a Kürti Parti ad alkalmat a kötetlen információcserére mind a belső, mind a meghívott külső partnerekkel.

5.3 Kapcsolattartás és információáramlás a külső partnerekkel

Kapcsolattartás a fenntartóval

A Kürt Alapítványi Gimnázium fenntartója a Kürt Alapítvány. A Kürt Alapítvány kuratóriumának ülésein részt vesz a Kürt Alapítványi Gimnázium pedagógiai vezetője és ügyvezető igazgatója.

A kuratórium évente legalább két ülést tart, amelyeken jóváhagyja vagy elutasítja a Gimnázium éves költségvetését, illetve amikor elfogadja vagy elutasítja a költségvetésről az éves beszámolót. Előzőeken túl a kuratórium hagyja jóvá a Kürt Alapítványi Gimnázium pedagógiai programját és egyéb dokumentumait, amelyeket jogszabály a fenntartó hatáskörébe utal.

A kuratórium ülésén történekről a pedagógiai vezető és az ügyvezető igazgató beszámol a Munkatársi Közösségnek.

Kapcsolattartás a hatósággal

Budapest Főváros Kormányhivatalával, a Magyar Államkincstárral és az Oktatási Hivatallal a Kürt Alapítványi Gimnázium hivatali kapcsolatot tart. Jogszabályban meghatározottak szerint adatot szolgáltat, ellenőrzések alkalmával biztosítja a kért dokumentumokat, a hatóság rendelkezése szerint megszervezi a külső méréseket, vizsgákat.

Kapcsolattartás a beiskolázás szempontjából meghatározó partnerekkel

A Kürt Alapítványi Gimnázium számára kiemelkedő fontosságú, hogy megfelelő létszámban legyenek jelentkezők, akik itt szeretnék folytatni tanulmányaikat. Ehhez el kell érünk az általános iskolákat, a nyolcadikos tanulókat, osztályfőnökeiket, tanáraikat, szüleiket. Az ő informálásukra a következő csatornák állnak rendelkezésre:

- A Kürt Alapítványi Gimnázium naponta frissülő rendezett, pontos honlapja.
- A Kürt Alapítványi Gimnázium naponta frissülő közvetlen és fiatalos hangvételű facebook oldala.
- Az iskolabörzék, különös tekintettel az alapítványi iskolák börzéjére.
- A nyolcadikosok pályaválasztási szülői értekezletei.
- Az őszi és téli nyílt napunk.
- A témanapok és témahetek, valamint egyéb események, melyekre meghívjuk a nyolcadikos tanulókat.

Kapcsolattartás egyéb külső partnerekkel

Az 1.1. pontban felsorolt, de önállóan nem részletezett külső partnereinkkel szakmai kapcsolatot tartunk, melyet külön nem szabályozunk. A kapcsolatot és az információk áramlását a pillanatnyi pedagógiai-szakmai tennivalók és események határozzák meg. Ezeket a kapcsolatokat úgy alakítjuk, hogy azok mindkét fél számára előnyösek legyenek.

6 Módszertani alapelvek

A Kürt Gimnáziumban a tanulás és a tanítás egyik legfontosabb jellemzője a módszertani sokszínűség, pedagógiai alapelveink e területen is meghatározóak.

Kiemelten kezeljük a „ki tanul, kit tanítunk” alapvetése mellett a „hogyan tanul, hogyan tanítunk” kérdéskört. Utóbbi a módszertani kultúránkban ölt testet.

- Evidencia számunkra a módszertani kultúra gazdagsága, nem tesszük le a voksot kizárólagosan egyik vagy másik rendszer mellett sem.
- A személyre szabott tanulási-tanítási folyamatban mindig a legmértányosabb, leghatékonyabb, legeredményesebb eljárást választjuk, az alkalmazott módszereket egyénre, csoportra, tananyagra szabjuk.
- Tanárainktól elvárjuk, hogy felfedezettő, konstruktív módon szervezzék a tanulási-tanítási folyamatot, kössék a mindennapi élethez a tanultakat, a valóság közelség legyen alapkövetelmény.
- Kiemelkedően fontosnak tartjuk a frontálistól különböző módszertanokat, eljárásokat, a

diákok tevékeny és aktív részvételét a tanulási-tanítási folyamatban.

- Modernnek és kísérletezőek vagyunk, a pedagógus felelőssége és feladata a folyamatos önképzés, valamint saját módszertani kultúrájának szakemberként való magas színvonalú, bölcs használata.
- Elsőrendűnek tartjuk a gyermekközpontú oktatást-nevelést, ezek folyamatát diák és tanár együttes munkájának tekintjük.
- Pedagógusaink egymással és a diákokkal kooperatív munkában projektheteket, témaheteket szerveznek.
- Tanáraink ismerik diákjaink tanulási stílusait, stratégiáit, és képesek a tanulási-tanítási folyamatokat úgy szervezni, hogy minden tanulónk saját képességeit és tudását a legnagyobb mértékben kibontakoztathassa.
- Tudjuk, hogy a pedagógus egyik legfontosabb feladata a tanulás-tanítás folyamatában az, hogy megfelelő eszközökkel növelje tanítványai motivációját.

7 Tanulás- tanításszervezés

A tanulás- tanításszervezés célja, hogy biztosítsa azokat a módszertani és időbeli feltételeket, melyek a küldetésünkben megfogalmazott pedagógiai célok teljesüléséhez vezetnek. A munkarend és a szervezeti struktúra igazodik a tanulók életkori sajátosságaihoz, adottságaihoz, motivációjához; lehetővé teszi a differenciáltabb tanári tevékenységet, a változatosabb tananyag-közvetítési formákat; és biztosítja, hogy az egy diákot tanító tanároknak módjuk legyen az együttműködésre.

Differenciált tevékenységformák

A tanulási-tanítási folyamat célja az ismeretközvetítés, a szemléletformálás, a képességek fejlesztése, ezen belül kiemelten a szociális tanulás, a hangsúly a tanulók iskolai tanulásán, együttműködésén van. A képzési formát egyrészt az adott feladathoz, másrészt a diákok életkorához, igényeihez választjuk, illetve szempont az is, hogy a tanulók különféle tevékenységformákban dolgozzanak, eltérő feladattípusokban találkozzanak társaikkal, minél többféle tevékenységben élhessék át a tapasztalás, a tanulás és a közösségi lét élményét. A tevékenységformák változatossága erősebb motivációt teremt, növeli a tanulói aktivitást,

intenzívebb részvételt követel, feloldja a monotóniát, s mindezekon keresztül növeli a tanulás hatékonyságát.

Epochák

Több tantárgyat epochális (szakaszos) tanulással szervezünk. Ennek előnye, hogy tág teret biztosít egyéni munkára és az együttműködésre egyaránt, (Az epocha különösen alkalmas a csoportmunkára, s ezen belül a közvetlen tanári támogatásra, ez lehetővé teszi, hogy egymástól alapvetően eltérő attitűdű, felkészültségű diákok is megtanuljanak egymással együttműködni.); a tematikus tanulás szintetizálásra ösztönöz; módot ad a diákok számára, hogy összefüggően lássanak egy témát; jobban támogatja a horizontális tanulást, lehetetlenné teszi az órai munka tanulói elszabotálását; a folyamatos, az órák tömbösítése miatt intenzívebb közös munka lehetővé teszi az iskolai és az egyéni tanulás közvetlen összehangolását és az egyéni foglalkozást, hiszen a bevésés fázisa is megjelenik a közös munkában; megnő a közös gyakorlás, a spontán elsajátítás aránya az iskolai munkában; a szakaszonként lezárt képzés rövid távú visszajelzést tesz lehetővé, igazodva a tanulók életkori sajátosságaihoz; minden zárt téma végén egy nagyobb egységet összefoglalunk és lezárunk; a tanulóknak naponta kevesebb tantárgyuk van.

Projektek

A különböző életkorokban eltérő módszerekkel, célokkal szervezünk projekteket a tantárgyak kapcsán, tanítási órákhoz kötődően, egy-egy epochális témakörhöz vagy ünnephez, jeles naphoz kapcsolódva. A projektoktatás előnye, hogy valós feladatokat nyújt, növeli a tanulók önállóságát, autonómiáját, felelősségtudatát, javítja döntésképeségüket, s ezen keresztül önismeretüket; együttműködést kíván, fejleszti a toleranciát és az empátiát; növeli a természetes, spontán tanulás arányát; a gyors visszajelzés erősíti a tanulói motivációt.

Minden tanévben minden osztály megszervez egy-egy projekthetet, melynek során korosztályi sajátosságait figyelembe véve jeles és fontos napokat (pl.: Föld napja, a víz világnapja, Kodály Zoltán-émléknep, költészet napja, Holokauszt-émléknep), illetve nemzeti ünnepeket dolgoznak fel, s a hét elteltével a közös munka produktumait az iskola nyilvánossága előtt bemutatják. A projekthetek az osztály minden tantárgyát érintik, így egy komplex folyamat révén jöhet létre az a

produktum, illetve fejlődési ív, melyet a hét témája képvisel. Az osztály minden tagjának, az osztályfőnököknek és esetlegesen a Munkatársi Közösségből választott plusz felelősöknek, valamint az osztályban tanító minden pedagógusnak felelőssége, hogy méltó módon prezentálják a projektet az iskola felé. A projektek témájáról, és arról, hogy hasonló témák közül melyiket melyik osztály dolgozza fel az évfolyamból, az aktuális tanév megkezdése előtt dönt a Munkatársi Közösség.

Mivel befogadó iskolában töltjük a mindennapjainkat, nagyon fontos az is, hogy diákjaink képet kaphassanak - akár csak egy napra is - abból a sokszínűsügből, mely világunkat jellemzi. Ennek megfelelően céljaink között szerepel, hogy diákjainkat karitatív vagy civil projektekbe is bevonjuk.

Témahét

A témahetek során is a projektmódszer elemeit alkalmazzuk. A tanulási folyamat kiszakad az iskolai hagyományos rendszerből (tanórák, szünetek), a maga teljességében a tanulói aktivitásra épít, mégpedig úgy, hogy az önállóság és együttműködési képesség fejlesztésére, illetve kipróbálására helyezi a hangsúlyt, valamint lehetőséget teremt többféle készség, tehetség egyidejű kibontakoztatására. Tartalmában egy nagyobb, sok szempontból megközelíthető témát helyez a vizsgálódás középpontjába, s végül, de nem utolsósorban a kimenete pontosan meghatározott és szabályozott.

A témahéten olyan témákat dolgozunk fel, amelyek valamilyen oknál fogva szétfeszítik a hagyományos tantárgyi kereteket – komplexitásuk, rejtett tantervi céljaik (szociális érzék fejlesztése, attitűdformálás), feldolgozási módszerük (élményszerűség, együttműködés) vagy más, tantárgyakon átívelő képességfejlesztés okán. A témákat tanévenként a Munkatársi Közösség javaslatai alapján választjuk ki.

A témahét – az epochákhoz hasonlóan lezárt egység, egy össziskolai program zárja, ahol az iskolapolgárok megismerkedhetnek a téma különböző részleteivel, melyeken társaik dolgoztak. A témahét alkalmas az eltérő attitűdű és felkészültségű diákok motivációjának megteremtésére, a hagyományos órakeretek felbontása pedig lehetővé teszi a speciális adottságokkal rendelkező

tanulók speciális feladattal való megbízását is. A tantárgyak együttműködése a tárgyi szétbontottság megszüntetését, a globális megközelítést eredményezheti. A témahetek nem csupán játékos tanulást, hanem egyéni alkotást tesznek lehetővé, valamint közösségi élményt is nyújtanak.

Tematikus napok

A tematikus napok olyan, egy témakör több aspektusát megvizsgáló, azokba betekintést, valamint elméleti és gyakorlati tapasztalást nyújtó alkalmak, melyekben az iskola összes iskolapolgára részt vesz. A témanapokon a diákok különféle felkínált tevékenységek közül választhatnak érdeklődési körüknek megfelelően legtöbbször osztályuktól függetlenül. A feladatok szervezésének fontos szempontja a szociális kompetencia fejlesztése és az interdiszciplinaritás elve.

A témák kiválasztása a Munkatársi Közösség, a tematikus napok szervezése a tanév elején választott munkacsoportok feladata. Lehetőség szerint egy tanévben több témanapot is megvalósítunk a tanév időkereteitől függően, pl.: tolerancianap, adventi nap, sportnap, környezetvédelmi nap, művészeti fesztivál.

Heti rendszerű tanítási órák

Egyes tantárgyak műveltség tartalma, gyakorlásigénye, tantárgyi követelményei nem teszik lehetővé az epochális tanulási formát, az ilyen tantárgyakat a teljes képzési időszakban, vagy csak bizonyos évfolyamokon, heti órarendi megosztásban tanítjuk.

Tantárgytömbösítés

Testnevelésből iskolánk adottságai és a sokszínűség jegyében, törvény által garantált jogosultságunkból adódóan a kötelező öt testnevelésórából hármat tartunk órarendi keretek között, a többi órát pedig tömbösítve, hosszabb időt igénybevevő sportos tevékenységek formájában teljesítjük.

Formális és informális találkozások diákok, szülők és munkatársak között.

Iskolánk tanévszervezésének és szervezeti működésének egyik kiemelkedő szempontja, hogy minél több formális és informális találkozást szervezzünk diákjaink, a szülők és munkatársaink között. A hagyományos fogadóórákon kívül több olyan fórumot is biztosítunk, ahol a rutinszerű kommunikáción és információátadáson túl mélyebb beszélgetésekre is sor kerülhet, melyek során a diák és szülő iskolapolgárok teljes transzparenciájában megismerhetik az iskolát és folyamatait és javaslatokat tehetnek, kreatívan segíthetik annak működését, fejlesztését.

8 A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

8.1 A tanulmányok alatti vizsgák

- javítóvizsga
- osztályozó vizsga
- különbözeti vizsga
- pótló vizsga

Osztályozó vizsga

A tanulónak a félévi és tanév végi osztályzat megállapításához osztályozó vizsgát kell tennie, ha

- az ügyvezető igazgató felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
- az ügyvezető igazgató engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget;
- a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 51 §-ának (7) bekezdésében meghatározott időnél többet mulasztott, és emiatt a teljesítménye a szaktanár véleménye szerint a tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, s ha ezt a szaktanári előterjesztést a Munkatársi Közösség elfogadta.

Amennyiben a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye a szaktanár véleménye szerint nem volt érdemjeggyel értékelhető, s ha ezt a szaktanári előterjesztést a Munkatársi Közösség elfogadta, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

A tanév végén a tanuló akkor tehet osztályozó vizsgát, ha a Munkatársi Közösség engedélyezi számára. A Munkatársi Közösség ezt akkor tagadhatja meg, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja a húsz tanórát, és az iskola eleget tett a rendeletben foglalt értesítési kötelezettségének. Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamisméltléssel folytathatja.

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát kell tennie annak a tanulónak, aki másik iskolából érkezik iskolánkba, és az általa eddig tanultak, illetve az iskolánk helyi tantervében szereplő tananyag között egy adott tantárgyból a másik iskola pedagógiai programja és a helyi pedagógiai program összehasonlítása alapján a szaktanár véleménye szerint a sikeres továbbhaladást akadályozó tartalmi különbség van.

Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet az a tanuló, aki

- a tanév végén elégtelen osztályzatot kapott legfeljebb három tantárgyból;
- az osztályozó vizsgáról, különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül távozik;
- az osztályozó vagy különbözeti vizsgán elégtelen osztályzatot kapott.

Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

8.2 A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend

- Vizsgát a tanév helyi rendjében meghatározott időszakban (vizsgaidőszak) lehet tenni.
- Az intézmény vezetője ettől eltérő időpontot is kijelölhet.
- A vizsga időpontjait az érintett szaktanár (komplex tantárgy esetén a tantárgyat tanítók közössége) jelöli ki, melyet a helyben szokásos módon közzétesznek: a vizsga

időpontjáról (év, hónap, nap, óra, perc) és helyszínéről (cím, épület, terem száma) a vizsgázó, illetőleg a kiskorú tanuló esetén a szülő (gondviselő) minimum a vizsga kezdete előtt 8 nappal e-mailben vagy postai úton értesítést kap.

- Az osztályozó vizsga kérelemre történő letételét az ügyvezető igazgató engedélyezi. Az osztályozó vizsgára való jelentkezés az iskola honlapján elérhető formanyomtatványon történik. Az osztályozó vizsga napján a tanuló mentesül a tanórák látogatásának kötelezettsége alól.
- A vizsga követelményeit az iskola helyi tantárgyi tantervében foglaltak határozzák meg. A tantervi követelmények az iskola honlapján folyamatosan megtekinthetők.
- A vizsgakötelezettség a tanulónak az évfolyam követelményeiben megállapított valamennyi tantárgyra vonatkozhat. Ez alól felmentést csak a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján az ügyvezető igazgató adhat.

8.3 Vizsgaforma, vizsgarészek

- szóbeli vizsga
- írásbeli vizsga

Az írásbeli és szóbeli vizsgákon a vizsgázó tantárgyi eredményét jeles, jó, közepes, elégséges és elégtelen osztályzatokkal kell minősíteni.

A szaktanár a tanulóval folytatott egyeztetés után dönthet úgy, hogy a tanulmányok alatti vizsga teljesítése csak írásbeli vagy csak szóbeli vizsgaformában történjen.

8.4 A tanulmányok alatti vizsgák eljárási szabályai

- Az írásbeli vizsga időtartama – a szakvélemény alapján ettől eltérést lehetővé tevő esetek kivételével – tantárgyanként és évfolyamonként 60 perc.
- Egy napon legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet tenni. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tizenöt, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani.
- A szóbeli vizsgát az iskola tanáraiból az ügyvezető igazgató által kijelölt vizsgabizottság előtt kell megtartani, amely bizottságban a kérdező tanári feladatot szakos tanárnak kell

ellátnia.

- Az elnöki teendőket az ügyvezető igazgató vagy a megbízottja látja el.
- A vizsgán az elnökön és a kérdező tanáron kívül még egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie.
- A tanulónak a szóbeli vizsgán kihúzott tétel (amely több feladatból állhat) kidolgozására legalább 30 percet kell biztosítani.
- A szóbeli feleletek maximális időtartama 15 perc. Ha a tanuló a feladatát nem tudja megoldani, teljes tájékozatlanságot árul el, az elnök egy alkalommal póttételt húzathat vele. Erre is 30 perc a felkészülési idő, valamint 15 perc a felelet időtartama.
- Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem engedett eszközt használ, az igazgató a vizsga folytatásától eltilthatja, a vizsgaeredménye elégtelen. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint amely nem sikerült. Az önhibán kívüli, indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni annak megismétlésére.
- A szabályosan megtartott vizsga nem ismételhető meg.
- A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában a jogszabályban meghatározott ideig kell őrizni.
- A jegyzőkönyv vezetéséért és hitelességéért a vizsgabizottság elnöke felel.
- A jegyzőkönyv melléklete a vizsgázó írásbeli dolgozata és feladatlapja. Az írásbeli feladatlapot és a jegyzetelés (vázlatkészítés) céljára kapott papírlapot az iskola körbélyegzőjével kell ellátni. A tanuló és a szülő kérésre, egyeztetett időpontban a vizsgaelnök jelenlétében a vizsgadokumentumokba betekinthez, írásos megjegyzést fűzhet az értékeléshez, melyet jegyzőkönyvbe kell venni.
- Az írásbeli dolgozatot a szaktanár piros tollal javítja, a hibák megjelölésével értékeli és aláírásával látja el. A javítás téves bejegyzéseit látható módon szignálva kell javítani.
- A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékokkal be kell vezetni.
- Az vizsgaeredmény kihirdetésének legkésőbb a vizsgát, több vizsga esetén a legutóbb teljesített vizsgát követő ötödik munkanapon meg kell történnie.

9 A felvételi eljárás és a szóbeli felvételi

A Kürt Alapítványi Gimnázium nagyon fontosnak tartja, hogy a felvételi meghatározóan pozitív élményt nyújtson a hozzánk jelentkezőknek, és már a vizsga során megtapasztalhassák az iskola szellemiségét.

A felvételi két részből, írásbeli és szóbeli vizsgából áll.

A hozzánk jelentkezőknek a központi felvételi eljárás keretében írásbeli vizsgát kell tenniük. Az írásbeli vizsgát iskolánkban is meg lehet írni, de természetesen a máshol megírt vizsga eredményeit is elfogadjuk. Az írásbeli felvételi vizsgán matematikából, valamint magyar nyelv és irodalomból kell egy-egy feladatlapot kitölteni.

A szóbeli felvételi vizsga két részből áll, egy kötetlen beszélgetésből és egy csoportos feladatból. A beszélgetés célja jobban megismerni a diákokat (motivációk, célok, elvárások, erősségek, tanulással kapcsolatos tapasztalatok).

A csoportos részben a jelentkezők együttműködésére épülő feladatok teljesítését kérjük, ami lehetőséget ad a diákoknak megismerni egymást, és megtapasztalni a közös munkát. Számunkra pedig rálátást biztosít arra, hogy a diákok hogyan léteznek és dolgoznak csoportban.

A végleges sorrend kialakítása az írásbeli és a szóbeli eredmények alapján történik. Az írásbeli pontszámokat a mindenkori törvényi előírás szerint, a szóbeli pontszámokat ennek függvényében arányosítva számítjuk be a végleges pontszámba.

10 Az átvétel menete, szabályai

A szabad iskolaválasztás elvét szem előtt tartva lehetőséget biztosítunk a más iskolákból, esetleg külföldről érkező diákok számára az iskolánkba való átjelentkezésre tanév közben is. Elvünk, hogy minden diák az adottságainak, képességeinek, érdeklődésének, céljainak, közérzetének, fejlődési lehetőségeinek a leginkább megfelelő intézményben – ha lehetséges, akkor iskolánkban – folytathassa a tanulmányait.

Az átjelentkezési szándékot a szülők az Átvételi és Szociális Bizottság felé jelzik, amely csoport

az átvétel koordinálásáért felelős (az iskolapolgárok szociális támogatásának biztosítása mellett).

Személyes beszélgetést kérünk a szülőkkel és a diákkal, a célok, elvárások, eddigi tapasztalatok, tanulmányi eredmények tisztázása érdekében. Ezek alapján meghatározzuk a potenciális évfolyamot és/vagy osztályt.

Ezután a diáknak próbanapokat ajánlunk fel a kölcsönös ismerkedés céljával: az átjelentkező megismeri az osztályt, lehetséges tanárait, az iskola hangulatát, és viszont. A szaktanárok felméri, hogy az adott tananyagban milyen szinten áll a diák a fogadó osztályhoz képest, valamint az átjelentkező angol nyelvi szintfelmérőt tölt ki a nyelvi csoportba sorolás céljával.

Az átjelentkező diák felvételéről az adott osztályban érdekelt munkatársak (osztályfőnökök, szaktanárok, munkatársak, Átvételi és Szociális Bizottság érintett tagja(i)) döntenek a próbanapokon történtek (tanulás, beilleszkedés, magatartás), és a felvételi elbeszélgetés alapján. Amennyiben a körülmények megkívánják, a diák, a szülők, és az érintett munkatársak egyeztetnek a megfelelő haladáshoz és beilleszkedéshez szükséges feltételekről, és ezek ütemezéséről, úgymint évismérlés, különbözeti vizsga tétele, tananyagpótlás.

A bizottság a sikeres átjelentkezés után követi az új diák beilleszkedését az osztályba az osztályfőnökök segítségével, valamint felügyeli a tanuló előrehaladását a szaktanárokkal.

11 Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegélynyújtás feladata, hogy a balesetet szenvedő személy mielőbb megkapja a szükséges segítséget az orvos, mentők megérkezéséig. Gyakran az ilyen beavatkozások csupán fájdalomcsillapítást jelentenek, ugyanakkor szakembert minden esetben értesíteni kell. Azért fontos ezzel foglalkozni, mert súlyosabb esetekben akár maradandó károsodásokat is megelőzhetünk vele.

Az elsősegélynyújtás célja, hogy a diákok megismerjék testük felépítését és működését, értsék, mi az esetleges probléma forrása. Ismerjék fel, ha egy embertársuk vészhelyzetbe került, készletárukból ki tudják választani, melyek azok a beavatkozások, amelyek az adott szituációban a leghatékonyabb elsősegély-nyújtási módszerek. Tudják, hogy ezekben az esetekben mit kell

tenniük, alkalmazásuk váljon rutinszerűvé, legyenek magabiztosak és határozottak. A diákok sajátítsák el a hivatalos szervek értesítésének helyes módját és lépéseit, tudják megítélni, milyen súlyos a probléma.

Az iskolapolgárok korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén. Gyakorolják az elsősegélynyújtás alapismereteit, a tanulók tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások során foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegélynyújtás gyakorlásának szinterei a következők: természetismeret komplex tantárgy, elsősegély-egészségtan választható tárgy, biológia választható tárgy, testnevelés tárgy, osztályfőnöki óra, elsősegélynyújtás szakkör, egészségnap (és más, hasonló tartalmú témanap).

A helyi tantervben megtalálható tárgyak tananyaga a következő témakörökben kapcsolódik az elsősegélynyújtás alapismereteihez.

Természetismeret: ember életműködései; kártevők és kórokozók, védekezés; csípések és marások; vágási és égési sérülések; fehérvérkicsapódása; hőszabályozás; termodinamika; törés, rándulás, ficam, mechanika; mérgek, mérgezések; sav-bázis reakciók; ájulás; vérzések; áramlások.

Testnevelés: ugrások, esések; izomláz.

Osztályfőnöki óra: a mentők, rendőrség, tűzoltóság értesítése; teendők közlekedési balesetek esetén; segítségnyújtás gyakorlása életközeli szituációkban.

Földrajz: frontok, frontérzékenység, idegrendszeri tünetek.

Elsősegély-egészségtan: elsősegélynyújtás.

12 Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

Iskolánk a nevelő és oktató munka fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának hatékony segítségét, a folyamatos ellenőrzését és értékelését.

A helyi tantervben előírt szaktárgyi követelmények teljesítését az egyes szaktárgyak

jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége, valamint belső vizsgarend alapján szervezett év végi vizsgákon ellenőrizzük. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult anyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

Alapvetőnek tartjuk, hogy a tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében minél többször kerüljön sor szóbeli ellenőrzésre.

A tanulók tanulmányi teljesítményeinek és előmenetelének értékelése, minősítése azon alapul, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez. Figyelembe véve természetesen a tanulók tudásának, eredményének fejlődési tendenciáját és a sajátos nevelési igényű tanulók korlátait.

A folyamatos tudásszerzés és gyakorlás biztosítása, a megfelelő (csoportkompatibilis) módszerek megválasztása szaktanári és munkaközösségi kompetencia, különösen az iskolán kívüli, tantárgyhoz kapcsolódó tevékenység (pl. házi feladat, memoriter, kötelező szakirodalom, stb.) alkalmazása, melyre vonatkozóan információt a helyi tantervek tartalmaznak.

A számonkérés módjai

- Frontális osztályfeleltetés
- Szóbeli számonkérés
- Írásbeli felelet („röpdolgozat”)
- Témazáró dolgozat
- Vizsgadolgozat és/vagy szóbeli vizsga
- Házi dolgozat
- Kiselőadás

Érdemjegyek, osztályzatok és minősítések

Magatartás: 5 – példás, 4 – jó, 3 – változó, 2 – rossz

Szorgalom: 5 – példás, 4 – jó, 3 – változó, 2- hanyag

Egyéb tárgyak: 5 – jeles, 4 – jó, 3 – közepes, 2 – elégséges, 1 – elégtelen

A szóbeli és írásbeli érdemjegyek száma a heti 1-2 órás tantárgykból félévenként legalább 3, a

heti 3 vagy annál nagyobb óraszámú tantárgyaknál – átlagban – havonta 1.

Törekedni kell a szóbeli és írásbeli érdemjegyek megfelelő arányára és a számonkérések egyenletes időbeli eloszlására. A tantárgyi és a magasabb osztályba lépés követelményeit az érettségi követelményeknek és a NAT-nak megfelelő helyi tantervek tartalmazzák.

A magántanulók esetén az ellenőrzés módszere: időszakos beszámoltatás, félévi és év végi osztályozó vizsgák.

13 A magatartás és szorgalom minősítése

A tanári társulás és a diáktársulás közös feladata az iskolai közösség fejlettségének megfelelő magatartási és szorgalmi követelmények megállapítása. A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelése, az osztályfőnök javaslatának és a diáktársulás véleményének figyelembevételével, az osztályozó konferencia feladata.

A számszerű minősítés az alábbi feltételek figyelembevétele alapján történik. Indokolt esetben a konkrét feltételektől eltérni, az osztályfőnök javaslatára, a konferenciának joga van.

A magatartás minősítési rendszere

- Példás minősítés: Kezdő évfolyamokon: beilleszkedik a közösségbe, iskolai és iskolán kívüli magatartása kulturált. A házirend szabályait megtartja, szívesen végez közösségi munkát. Jó kezdeményezései vannak. Nincs igazolatlan órája. Más évfolyamokon: kitűnő közösségi munkát végez, jó kezdeményezései vannak. Kulturált az iskolai és iskolán kívüli magatartása. A házirendet megtartja és nincs igazolatlan órája.
- Jó minősítés: Kezdő évfolyamokon: az osztály és az iskolai közösségbe igyekszik beilleszkedni és hamar be is illeszkedik. Viselkedése kulturált. A legfontosabb rendszabályokat betartja. Igazolatlan óráinak száma félévenként legfeljebb 2. Más évfolyamokon: viselkedése kulturált. Közösségi feladatait felelősséggel látja el. A legfontosabb rendszabályokat betartja.
- Változó minősítés: Kezdő évfolyamokon: a közösségbe általában beilleszkedik. Viselkedésével kapcsolatban időnként kifogás merül fel. A közösségi munkába

vonakodva vesz részt. Más évfolyamokon: viselkedése időnként kifogásolható. A közösség jó kezdeményezéseivel időnként szembehelyezkedik. Felelősségérzete változó.

- Rossz minősítés: Valamennyi évfolyamon: a közösségbe nem sikerült beilleszkednie. Viselkedése ellen súlyosabb kifogás is felmerült. Fegyelmezetlenségével gátolja a közösség munkáját. Társainak általában rossz példát mutat. A magatartási anomáliák megítélésénél a pszichés fejlődési zavarral küzdők esetében figyelembe vesszük a tendenciózus változásokat és az egyedi korlátokat.

A szorgalom minősítésének rendszere

- Példás minősítés: Iskolai feladatait maradéktalanul teljesíti. Teljesítménye összhangban van a képességeivel. Érdeklődési területein él az önművelés lehetőségeivel. Összességében szorgalma példamutató.
- Jó minősítés: Munkájában lelkiismeretes, a tanórákra megfelelően felkészül. Teljesítménye képességeihez mértén jónak minősíthető. A Kürt Alapítványi Gimnázium Pedagógiai Programja
- Változó minősítés: Munkájában – tanári ösztönzéssel – változó teljesítményt mutat. Otthoni felkészülése nem megfelelő.
- Hanyag minősítés: Tanulmányait hanyagul végzi; otthoni felkészülése és iskolai teljesítménye erősen alatta marad a képességeinek.

A tanulmányi eredmény elbírálása a tantervi követelmények és a tanuló teljesítményének egybevetése alapján az illető szaktanár feladata.

14 A tanulói tudás számonkérésének és az otthoni készülést segítő feladatok általános elvei

Iskolánk sok kérdésben döntési önállóságot ad a pedagógusoknak.

A pedagógusok módszertani szabadsággal végezhetik oktató-nevelő munkájukat a közösen kijelölt és elfogadott célok elérése érdekében. Iskolánkban ezért a pedagógusok a következő számonkérési formák közül szabadon választhatnak:

- Év eleji diagnosztikus számonkérés, mely a diákok szintfelmérését takarja.

- Témakörön belüli számonkérés frontális beszélgetés, esetenkénti szóbeli számonkérés, írásbeli számonkérés.
- Az egyes témakörök végén témazáró dolgozat.
- Évfolyamvizsga, melynek menetét a Pedagógiai Program tantervei részletesen tartalmazzák.

A pedagógusok maguk választhatják meg, a jogszabályi előírások figyelembe vételével a számonkérések formáit. A számonkérések megkötései a következők: A témazáró dolgozat megírásának időpontját egy héttel előre be kell jelenteni; a dolgozat megírását legkésőbb az óra 5. percében meg kell, hogy kezdjék a diákok. Egy tanítási napon legfeljebb két témazáró dolgozat íratható egy tanulóval, mégpedig legfeljebb egy idegen nyelvi és legfeljebb egy közismereti tárgy dolgozata (ez történhet idegen nyelven is); Röpdolgozatot egy tanítási napon belül többet is írhatnak a tanulók. Röpdolgozat formájában a dolgozat írását megelőző egy vagy két új tananyagot feldolgozó tanóra tananyaga kérhető számon. A megírt dolgozatot 10 tanítási napon belül (csoportbontás nélkül tanult tantárgy esetén 15 munkanapon belül) kijavítva a tanulók rendelkezésére kell bocsátani, (a szaktanár betegsége esetén a hiányzás időtartama nem számít bele a 10, illetve 15 munkanapba); a határidő letelte után a diák nem köteles elfogadni a dolgozat érdemjegyét; ez esetben kérheti a diák a pótdolgozat íratását.

Az írásbeli és szóbeli számonkérés súlyozása szaktanári kompetencia. Minden tanár az általa elfogadott és alkalmazott helyi tantervben rögzített módon járhat el.

14.1 Az otthoni készülést segítő feladatokkal kapcsolatos rendelkezések

Szintén a pedagógiai szabadságot szem előtt tartva, az iskola nem szabályozza részletesen a házi feladatok mennyiségét. Minden tanár maga dönthet e tárgykörben, azonban a szokottól eltérő terhelést jelentő projektmunkákat a helyi tantervben jelezni kell.

14.2 Az otthoni felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei, korlátjai

A Kürt Alapítványi Gimnázium pedagógiai-szakmai alapelvei szerint a tanulási-tanítási folyamatban a tanórákon a tanulók aktivitására, csoportos és öntevékenységre támaszkodva

történik a tudás konstruálása, a képességek fejlesztése. Az ily módon végrehajtott tanulási-tanítási folyamat minimalizálja az otthoni tanulást, a hangsúlyt a tanuló és a pedagógus tanórai tevékenységére teszi.

Törekszünk továbbá arra is, hogy a tanulók a lehető legtöbb szabadidővel rendelkezzenek a tanórákon kívül, és legyen lehetőségük döntést hozni arról, hogy mire kívánják ezt az időt fordítani.

Az otthoni feladatok jellegét természetesen a tantárgyi sajátosságok határozzák meg, de általánosan elfogadott, hogy azok elsősorban a:

- gyakorlást,
- az ismeretek elmélyítését,
- korábbi tananyagok ismétlő felidézését,
- az önálló tevékenységet szolgálják.

Fontosnak tartjuk, hogy az otthoni feladatok motiválóak legyenek, így előnyben részesítjük az alábbi feladattípusokat:

- önálló, projekt jellegű feladatok,
- portfóliók összeállítása.

Szorgalmazzuk az otthoni feladatok megoldása során a különféle információs csatornák önálló és kritikai használatát, így különösen:

- az internet különféle szempontok szerinti tanulmányozását,
- a televízió egyes műsorainak megtekintését és feldolgozását,
- színház- és mozilátogatást,
- könyvtárakban történő kutatást.

Fontos elv, hogy az osztályt tanító pedagógusok egyeztetik az otthoni feladatokat annak érdekében, hogy elkerüljük a tanulók túlzott megterhelését. A feladatokat úgy határozzuk meg, hogy a tanulók terhelése egyenletes legyen, napi tanulásuk – az iskolai tanulással együtt – még a

felsőbb évfolyamokon se haladja meg a napi legfeljebb nyolc órát. Törekszünk a mechanikusabb memoriterek és a logikai készséget igénylő feladattípusok egyenletes elosztására, így tartva fenn az otthoni tanulás változatosságát.

KÜRT, A RÁD SZABOTT ISKOLA

A Kürt Alapítványi Gimnázium helyi tanterve

1 Miért kell alternatív kerettanterv?

A Kürt Alapítványi Gimnáziumban hagyományaira építkezve, a folyamatos megújulás alapelvét szem előtt tartva, újrafogalmaztuk küldetésünket, ezen alapuló alternatív kerettantervet készítettünk, és ezt benyújtjuk akkreditált kerettanterv elfogadására javaslatként. A következőkben bemutatjuk, mi tette szükségessé és elfogadhatóvá ezt a munkát. Indokaink a következő csomópontok mentén körvonalazhatóak:

- Méltányosság
- Tananyagszervezés
- Iskolaszervezés
- Tanulás- és tanításszervezés
- Módszertan

Méltányosság

Iskolánk széles értelemben vett befogadó iskola. Helye van itt mindenkinek, hozott eredményeitől, képességeinek, készségeinek aktuális állapotától függetlenül. Diákjaink számára az esélyegyenlőségnek megfelelő, azonos hozzáférést és részvételt garantálunk az iskola életének minden mozzanatában. A méltányosság elve értelmében, akinek több segítségre van szüksége céljai eléréséhez, az több segítséget kap. Egyéni szükségletek szerint kínálunk lehetőségeket, és nyújtunk segítséget a nehézségek leküzdéséhez, és a tehetségek kibontakozásához, fejlődéséhez.

A fent megfogalmazott célok elérése érdekében szükséges rendszerszerűen kialakítani és működtetni olyan szerkezeteket, eljárásmodokat, amelyek az esélyegyenlőséget, a méltányosságot egyaránt szolgálják. A következőkben ezeket mutatjuk be alapvetésekként.

Tananyagszervezés

A Nemzeti Alaptantervben meghatározott tartalmat tantervünk tartalmazza. Ugyanakkor rendkívül komoly eltérésekkel a központilag kiadott kerettantervhez képest. Egyrészt a tananyagok tárgyalásának menetét sok tantárgy, téma esetében más logika, vonal mentén alakítottuk ki. Másrészt átgondolt iskolaszervezéssel, hatékony tanulás- és tanításszervezéssel,

eredményes módszertannal megteremtettük a lehetőségét annak, hogy diákjaink számos alternatív tartalommal ismerkedhessenek meg a konstruktív pedagógia alapelveinek megfelelő keretek között.

Iskolaszervezés

A méltányosság érdekében, a hatékony tananyagszervezés szolgálatában iskolánk szakmai munkáját a hagyományos tantárgyi struktúrától jelentősen eltérő módon alakítottuk ki. Két komplex tantárgyat is létrehoztunk. A Művészet komplex tantárgy tartalmazza a magyar nyelv és irodalom tantárgyakat, illetve az ének-zene, a dráma, valamint a rajz és vizuális kultúra tantárgyak befogadó tevékenységre vonatkozó tananyagtartalmait. A Természetismeret szintén egy összetett tantárgyat jelent, magába foglalja a biológiai, fizikai és kémiai alapismereteket. Azon túlmenően, hogy e két komplex tantárgy az általuk lefedett műveltségterületek összefüggéseit láttató módon hozza tanulási helyzetbe a diákokat, másfelől komoly időnyereséget is jelent, ezzel lehetőséget teremtve a már említett választható tudástartalmak programunkba való beépítésére.

Tanulás- és tanításszervezés

A tanulás- és tanításszervezés hagyományos kereteinek átalakításával biztosítottuk azokat a módszertani és időbeli feltételeket, melyek a küldetésünkben megfogalmazott pedagógiai célok teljesüléséhez vezetnek. A munkarend és a szervezeti struktúra igazodik a tanulók életkori sajátosságaihoz, adottságaihoz, motivációjához; lehetővé teszi a differenciáltabb tanári tevékenységet, a változatosabb tananyag-közvetítési formákat; és biztosítja, hogy az egy diákot tanító tanároknak módjuk legyen az együttműködésre. A differenciált tevékenységformák, az epochák, a projektek, a témahetek, a tematikus napok, a tantárgytömbösítés mind-mind szerves részét képezik programunknak. Ezek egyrészt feltételeit jelentik az előző pontokban megfogalmazottak teljesülésének, másrészt rendkívüli pedagógiai szervező erejűnkkel mindeközben vissza is hatnak azokra.

Módszertan

Iskolánkban a tanulás-tanítás egyik legfontosabb jellemzője a módszertani sokszínűség. Kiemelten kezeljük a „ki tanul, kit tanítunk” alapvetése mellett a „hogyan tanul, hogyan tanítunk” kérdéskört. A személyre szabott tanulási-tanítási folyamatban mindig a legmértányosabb, leghatékonyabb, legeredményesebb eljárást választjuk, az alkalmazott módszereket egyénre, csoportra, tananyagra szabjuk. Felfedezettő, konstruktív módon szervezzük a tanulási-tanítási folyamatot. A mindennapi élethez kötjük a tanultakat. Kiemelkedően fontosnak tartjuk a frontálistól különböző módszertanokat, eljárásokat, a diákok tevékeny és aktív részvételét a tanulási-tanítási folyamatban. Elsőrendűnek tartjuk a gyermekközpontú oktatást-nevelést, ennek folyamatát diák és tanár együttes munkájának tekintjük. Pedagógusaink egymással és a diákokkal a kooperatív munkaszervezés alapelveinek megfelelően dolgoznak. Tanáraink ismerik diákjaink tanulási stílusait, stratégiáit, és képesek a tanulási-tanítási folyamatokat úgy szervezni, hogy minden tanulónk saját képességeit és tudását a legnagyobb mértékben kibontakoztathassa. Kiemelt feladatunknak tekintjük, hogy megfelelő eszközökkel növeljük tanítványaink motivációját.

Mindezek a csomópontok egyrészt indokolttá, másrészt lehetővé teszik az alternatív tanterv készítését. Két tanítási nyelvű középiskolaként a méltányosságra való törekvésünk, az ezt szolgáló tananyag-, iskola-, tanulás- és tanításszervezésünk, módszertani eljárásaink szétfeszítik a hagyományos kereteket, alternatív kerettanterv készítését teszik szükségessé és indokolttá. A következőkben a fentebb bemutatott alapelvekre építkező alternatív pedagógiai programunkat, majd az arra alapozott tantárgyi tanterveinket mutatjuk be.

2 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Az erkölcsi nevelés

A Kürt Alapítványi Gimnáziumban mind az újszerű tanulászervezéssel, mind egyéb eszközökkel ösztönözzük az önálló cselekvést, a teljes körű hozzáféréssel a döntési folyamatban való részvételt, és ezeken keresztül a felelősségvállalást döntéseinkért, tetteinkért. Különösen

erőteljesen jelenik ez meg az együttműködés igénylésében.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Mind a tanórákon (elsősorban művészet, történelem, földrajz), mind a tanórákon kívül (kulturális táborok, országjáró sportnapok, stb.) biztosítjuk azokat a kereteket, melyek alkalmasak arra, hogy tanulóink számára – küldetésünkkel összhangban – ajtókat nyissanak hazánk művészeti, kulturális, építészeti, zenei és egyéb tudományos eredményeire. A belépést azonban a tanulókra bízunk, mert valljuk azt, hogy utasításra nem lehet a hazát szeretni.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokráciára nevelés két síkon jelenik meg a Kürt Alapítványi Gimnáziumban. Egyrészt választható formában rendelkezésre áll a két éves időtartamú demokrácia tantárgy, másrészt a döntéshozatal mechanizmusa biztosítja minden iskolapolgár számára a teljes körű hozzáférést, és így a döntésekben való közvetlen vagy közvetett részvételt.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A Kürt Alapítványi Gimnázium tanulásszervezési eljárásai (kooperatív tanulás, epochális rendszer, stb.), értékelési rendszere (szöveges értékelés, önértékelés, stb.) jelentősen hozzájárulnak az önismeret és a társas kultúra fejlesztéséhez. Az említett eljárások nem opcionálisak, kötelező jellegűknél fogva iskolánk alapvető módszertani elemei közé tartoznak. Kiegészíti ezt a helyi tanterv választható tárgyai között az önismeret című tantárgy, melyet képzett szakember tart.

A családi életre nevelés

A Kürt Alapítványi Gimnázium iskolapolgárai között értelemszerűen soroljuk föl a szülőket is. Alapnak tekintjük, hogy a szülőket bevonjuk az iskola életébe, ezt tükrözi többek között a Kürttanács intézménye. Itt együttműködésre ösztönözzük a tanulót és szülőt, jelezve ezzel a család elsőrendű szerepét. Több rendezvényünk is épít a teljes család közreműködésre, így például a Kürti Parti, a Kürt Születésnap, valamint más, eseti rendezvények.

A testi és lelki egészségre nevelés

A testi és lelki egészség kérdésében az iskolai példát tartjuk a legfontosabbnak. Elérjük, hogy a tanulók a lehető legkisebb stresszhatással éljék át az iskolai éveket. Ezt a célt szolgálja az értékelési rendszer (lásd ott), a közös szervezetekben az iskolapolgárok közötti együttműködés (Kürttanács, Együttműködés Fóruma, stb.). Nem állítjuk a tanulókat életkorukat, pillanatnyi képességeiket meghaladó feladatok elé, biztosítjuk számukra a sikerélmény lehetőségét.

A testi egészséget (is) szolgálja a testnevelés órák sajátos rendszere, mely lehetővé teszi a mozgásforma megválasztását, azok rendszeres váltását.

A választható tanórákkal, a tanítási időn kívüli gazdag programkínálattal (sport, dráma, nyelv, művészet, stb.), biztosítjuk, hogy a tanulóknak ne kelljen egyéb, testi és lelki egészségüket romboló stimulánsokat használniuk.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A Kürt Alapítványi Gimnázium küldetésében meghatározott együttműködési alapelv megjelenik mind a tanórákon, mind a tanórán kívüli tevékenységekben. A tanórákon a kooperatív tanulásszervezés magában hordja a társakkal való együttműködést, a segítséget, hiszen ebben a formában az egyén csak akkor lehet sikeres, ha a csoport többi tagja is teljesíteni tudja feladatát.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanórákon megszerezhető ismeretek mellett projektmunkában szervezett témnapokon, illetve témaheteken tesszük a legtöbbet a cél eléréséért. A komplex természetismeret tantárgy integrált jellegénél és gyakorlatorientáltságánál fogva nagyon alkalmas a környezettudatosság közvetítésére.

Pályaorientáció

A pályaorientáció a pedagógiai munka kiemelt feladata. A küldetésnyilatkozatban megfogalmazott személyre szabott pedagógiai tevékenység lehetővé teszi, hogy minden tanuló felismerje magában veleszületett adottságait, optimálisan fejlessze ezekre épülő képességeit, és

így megtalálja azokat a lehetőségeket, amelyek az érettségi után számára a legnagyobb sikerrel kecsegtetnek. Az általános pedagógiai megközelítést kiegészíti a 11. és 12. évfolyam számára évenként megszervezett pályaorientációs nap, ahol a tanulók különböző foglalkozások képviselőivel találkozhatnak.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A gazdasági és pénzügyi nevelés részint a földrajz és történelem tantárgyak helyi tantervébe beépülő tananyagrészek által történik, illetve választható tárgyként kínáljuk a gazdasági ismereteket és a Junior Achievement által koordinált diákvállalkozási programot.

A tanulás tanítása

A Kürt Alapítványi Gimnáziumban alkalmazott tanulásszervezési eljárások (lásd ott) jellegüknél fogva hordozzák magukban a tanulás tanítását. A differenciált megközelítés azonban azt mutatja, hogy mindig vannak olyan tanulók, akik számára a tanórai tevékenység kevésnek bizonyul. Ezek a tanulók fejlesztő pedagógus és pszichológus segítségével dolgoznak. Munkatársaink közé teljes állású pszichológus és fejlesztő pedagógus tartozik.

3 Tankönyvek, taneszközök, tanulmányi segédletek kiválasztásának elvei

Tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásánál a következő elveket vesszük figyelembe:

- A közoktatási tankönyvjegyzékből kiválasztott tankönyvekkel szemben támasztott legfontosabb követelményünk, hogy az alkalmas legyen a tanulók aktivitását és egymással való együttműködésüket igénylő tanulási-tanítási folyamatot kiszolgálni.
- A közoktatási tankönyvjegyzékből kiválasztott tankönyvekkel szemben támasztott másodlagos követelményünk, hogy egyaránt tartalmazzanak törzs- és kiegészítő anyagot, a tanulási-tanítási folyamat résztvevői tudjanak szabadon válogatni belőle.
- Fontosnak tartjuk, hogy az általunk használt tankönyvekben ábrák, grafikonok, forrásszemelvények, idézetek tegyék plasztikusabbá, érthetőbbé a leírtakat, és késztessek a tanulókat önálló elemzésre.

- Lényeges szempont, hogy legyen érthető, jól áttekinthető a tankönyv, ténylegesen segítse a diákokat a tanulásban. Fogalmazása, meghatározásai legyenek világosak, a feladatok több szinten is tegyék lehetővé a tanulást.
- Fontos szempontnak tekintjük a tankönyvek kiválasztása során az elfogadható árakat.
- Előnyben részesítjük a tankönyvcsaládokat, amennyiben a fenti kritériumoknak megfelelnek.

A Szervezeti és Működési Szabályzat rögzíti az eljárásrendet, amely szerint évről évre megtörténik a szükséges tankönyvek és taneszközök beszerzése.

Az ingyen tankönyvre jogosult tanulók a jogszabályokban meghatározottak szerint térítésmentesen kapják meg tankönyveiket, amelyeket tanulmányaik alatt végig használhatnak.

A közoktatási tankönyvjegyzékben nem található tankönyvet csak úgy használunk, ha ahhoz minden szülő beleegyezését adja.

4 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Iskolánk – az egyéni választásra széles mozgásteret nyújtva – alacsony kötelező óraszámmal működik. Ennek alárendelve, ugyanakkor a minél több testmozgást támogatva alakítottuk ki a hétvégi testnevelés órák rendszerét. A heti 5 kötelező testnevelési óra úgy valósul meg, hogy ebből heti 3 van az alapórarendben, a fennmaradó órák pedig tömbösítve jelennek meg. Az évben 4 alkalommal tartunk ilyen rendszerben testnevelés órákat. Ezek a programok teljes hétvégéket ölelnek fel. Ilyen programok lehetnek pl.: gyalogtúra, kerékpártúra, viziúra, váltófutás az országon át, illetve ezek kombinációi, stb. A négy alkalomból mindenkinek kedve szerint kettőt kell választania, hogy meglegyen a kötelező óraszám testnevelésből. A konkrét palettát az adott évfolyam igényeit, szükségleteit is figyelembe véve tanévenként alakítjuk ki.

5 A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

A tanulók minden évfolyamon kötelesek legalább kettő, legfeljebb három tantárgyat választani. A diákoknak minden tantárgyat heti két órában lesz alkalmuk tanulni. (Amennyiben az órarend

lehetővé teszi, hogy egy diák a kettő vagy három választott tantárgyán felül további tantárgyhoz csatlakozzon, arra van lehetősége.)

A választható tantárgyak listájáról a pedagógiai program alapján az adott tanévben a Munkatársi Közösség dönt. A meghirdetett tantárgy mellett megjelöljük az órákat tartó tanár nevét.

A tanulóknak lehetőségük van arra, hogy a Munkatársi Közösség által meghirdetetteken túl javasoljanak további tantárgyakat.

A tantárgyak indításáról adott tanévben a Gondolkodók Társasága dönt az egy tantárgy indítását lehetővé tevő minimum létszám és a jelentkezések száma alapján.

A minimum létszám alapvetően 8 fő, de bármely iskolapolgár kérhet eltérést ettől, amely kérésről a Gondolkodók Társasága és a Munkatársi Közösség dönt. Maximális létszámot a tantárgyi koncepciókban lehet meghatározni, adott tanévben eltérést kérni ettől lehetséges, amiről a Gondolkodók Társasága dönt.

Az olyan tantárgyak esetében, ahol a jelentkezők magas száma miatt csoportbontásra van szükség, az előzetesen megjelölt tanáron kívül más szaktanár is indít csoportot. A csoportbontásról a tantárgyi munkacsoport javaslata alapján a Munkatársi Közösség dönt, a csoportbeosztás pedagógiai programnak való megfelelése a tantárgyi munkacsoport és a Vezetőség felelőssége.

A tantárgyi koncepciók meghatározzák a stúdium felvételének feltételeit, a későbbi csatlakozás szabályait, a tantárgy értékelési rendszerét, szükség esetén az egy csoportba tartozó diákok maximális létszámát, valamint a stúdium hosszát (hány tanéven át tart az adott tantárgy).

6 A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

Számunkra az értékelés annyit jelent, mint „tisztán látni, mélyen megérteni a másikat, és tisztelettel viseltetni az így megszerzett tudás iránt.” (Mary Jane Drummond)

A diák magatartásának és szorgalmának értékelése valójában együttműködésének értékeléséről

szól, a félévi és év végi szöveges értékelés szerves részeként. Ez tulajdonképpen egy pedagógiai jellemzés, amelyet az osztályfőnökök írnak az osztályban tanítók közösségétől begyűjtött visszajelzések és saját véleményük alapján. A diákok ezen felül szaktanáraiktól is kapnak szöveges szaktárgyi értékelést.

A szöveges értékelés párbeszéd a diák, a szülő és a tanár között. Az osztályozásnál árnyaltabb, egyénre szabottabb megközelítésre ad lehetőséget, minősítés helyett „értékel”, vagyis elismer, illetve impulzusokat ad. A szöveges értékelést a fejlődés-fejlesztés egyik fontos eszközének tekintjük és hiszünk motiváló hatásában. Az értékelésben az értékelt időszak pontos, „fényképszerű” leírására, tárgyilagosságra törekszünk.

A pedagógiai jellemzésben az osztályfőnökök a diák napi iskolai tevékenységére, órai jelenlétére, közvetlen környezetével és körülményeivel való viszonyára, szociális kapcsolataira, az iskolai és otthoni feladataihoz és eredményeihez való hozzáállására, érdeklődési körére, erősségeire fókuszálnak és azokra a területekre, amelyek kihívást jelentenek a számára.

A szaktárgyi értékelésben a szaktanár a közösen elvégzett munka tartalmi összefoglalása után az egyéni részvételt jellemzi: a félév során megszerzett és/vagy gyakorolt készségek és képességek, az elsajátított ismeretanyag leírását adja, illetve ezek fejlődésének-fejlesztésének jövőbeli irányának megtalálásához mutat „ajtókat”.

A tanulási folyamat kezdetekor, illetve a tanulási folyamat bizonyos kezdő pontjain feltérképezzük a tanulók képességeinek, ismereteinek aktuális állapotát.

A tanév közben élőszóban, beszélgetésekben is értékeljük ezeket a területeket közösen a diákokkal, szülőkkel.

A tanév végén a szöveges értékelés mellett a szaktárgyak többségénél osztályzattal is értékelünk. A szaktantárgyak értékelési rendszerei az egyes tantárgyi koncepciók leírásában olvashatóak. A koncepcióban rögzítettekén túli, de a pedagógiai program elveinek megfelelő speciális szabályokat (értékelési formák és azok súlyozása, stb.) a szaktanár a tanév kezdetekor átadja csoportjainak. A szaktanár által szabályozott értékelés bármely formája csak háromszoros súllyal

szerepelhet (például egy témazáró dolgozat eredménye legfeljebb háromszor annyit érhet, mint egy szódolgozaté). A tanév során a szaktanár által kiadott szabályoktól a diákok beleegyezése nélkül csak a diákok javára lehet eltérni, de a diákok konszenzusos egyetértése esetén egyéb változtatások is történhetnek.

Az adott tantárgy továbbhaladási feltételeinek nem teljesítése esetén az Osztálytanítók Tanácskozása hoz döntést a szaktanár javaslatáról.

A félévi és tanév végi értékelésnek fontos része a diákok önértékelése és visszajelzése a tanárok felé, valamint a szülők visszajelzése gyermekeik és a tanárok felé. Hisszük, hogy az értékelésnek ez az interaktív módja nagyban segítheti a diákokat erősségeik és fejlesztendő oldalaik felismerésében, a szükséges változtatások, teendők megfogalmazásában.

Az értékelés valójában a diákok megismerésének eszköze, a diákok sok szempontú megfigyelése, amely segíti a tanárt abban, hogy hogyan támogassa a tanulókat a további fejlődésben. Minden diák esetében figyelembe vesszük, hogy mennyit fejlődött a megelőző időszakban önmagához képest, és a diákok erősségeire támaszkodva, azokból kiindulva segítjük egyéni előrehaladásukat. Ideális körülmények között az értékelésnek az lehet a legfőbb eredménye, hogy a diákok használható segítséget kapnak, és új fejlődési lehetőségek tárulnak fel számukra. Ennek megerősítéseként az osztályidők alkalmával rendszeresen lehetőséget biztosítunk a diákoknak arra, hogy visszajelzést adjanak önmaguknak, társaiknak és tanáraiknak, így a fejlődésükkel kapcsolatos értékelést nem csak egyszeri aktusként, hanem a tanévet végigkísérő folyamatként élhetik meg.

A büntetést mindenképpen igyekszünk elkerülni. A konfliktusokat a nyilvánosan ülésező Együttműködés Fóruma elé lehet vinni – amennyiben erre szükség van –, melynek célja a kialakult problémás helyzet minden résztvevője számára előrevivő megoldás megtalálása. (Pl. ha egy tanuló megrongálja az iskola értékeit, nem büntetést szabunk ki, hanem a szülőkkel együttműködve megteremtjük a tönkretett érték helyrehozásának feltételeit.) E folyamatban különböző konfliktuskezelési módszereket (pl. mediációs és resztoratív technikák) használnak a fórum tagjai, akik között diákok, szülők és pedagógusok egyaránt találhatók.

A tanulók jutalmazását az iskolai élet mindennapjaiba igyekszünk beilleszteni. Pedagógiai célunk, hogy a sikeres tanulmányi eredményeket, a jó hangulatú tanórákat, a befogadó közösséget és a kellemes iskolai légkört mind olyan jutalomként éljék meg diákjaink, melynek ők maguk is aktív létrehozói. A közös iskolai rendezvényeken pedig közösségként köszönjük meg azoknak, akik hozzájárultak mindennek megvalósulásához.

7 Csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A Kürt Alapítványi Gimnázium küldetése szerint kiemelt fontosságúnak tartja a személyre szabott tanulási-tanítási folyamatot. Ebből következően a csoportbontások és foglalkozások szervezésének alapelve, hogy ezt képesek legyünk megvalósítani.

Ez konkrétan az alábbi megoldásokban ölt testet:

- Az osztályok létszáma nem emelkedhet huszonnyolc fölé, ettől eltérés csak kivételes esetben lehetséges.
- Az emelt szintű felkészítés és a fakultációs csoportok létszáma nem haladhatja meg a tizenhat főt.
- A két tanítási nyelvű csoportokban a célnyelven tanított tárgyak csoportlétszáma tizennégy fő, vagy kevesebb.

Fentiekén túlmenően – létszámtól függetlenül – lehetséges a csoportbontás, ha:

- a pedagógus szakmailag indokoltnak találja a tanulócsoporthoz megbontását, és azt a Gondolkodók Tanácsa jóváhagyja,
- a tanulók kérik a csoportbontást, és azt a Gondolkodók Tanácsa jóváhagyja.

Az órarendbe illesztett tanórák mellett az egyéb foglalkozásokat a munkatervben határozzuk meg. A Kürt Alapítványi Gimnázium bármely polgára tehet javaslatot egyéb foglalkozásra, minden kötöttség nélkül. A javaslatnak tartalmaznia kell a foglalkozás témáját, idő- és létszámkeretét, anyagigényét. A beterjesztett javaslatról a munkatársi közösség dönt, ha annak van költségvonzata. Ha az intézményt és a tanulókat költség nem terheli, az egyéb foglalkozás – amennyiben az nem ellentétes a Kürt Alapítványi Gimnázium alapelveivel,

küldetésnyilatkozatával – kötöttség nélkül elindítható.

Sajátos területe iskolánknak a nyelvi csoportok helyzete. Az angol nyelvet legfeljebb tizenkét fős csoportokban tanítjuk, és ugyanezt az elvet követünk a második nyelv esetében is. A második nyelv minimális csoportlétszáma három fő, ennyi tanuló jelentkezése esetén a nyelvet elindítjuk.

8 A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A fizikai állapot vizsgálatára szolgáló mérések során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. Ezek feltárása, illetve a tanulók életmódjának ismerete alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő programok elkészítéséhez, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

Iskolánkban az atlétika és a kondicionális képességek fejlesztése testgyakorlati ágakban mérjük a következő területeket: gyorsaságot (60 m, 100 m), erőt (helyből távolugrás, medicinlabda-dobás hátra), és állóképességet (2000 m).

E rendszerhez kapcsolódva az iskolaorvos minden évben megvizsgálja a tanulókat, amelynek során testsúly, testmagasság, vérnyomás, pulzus ellenőrzése, illetve az esetleges gerincdeformitások szűrése történik.

9 Egészségnevelés

Célkitűzés

A munkánk során az Egészségügyi Világszervezet (WHO) által megfogalmazott holisztikus egészségfogalmat tartjuk szem előtt, melynek megfelelően a testi, lelki és közösségi jóllét meglétére és egyensúlyára törekszünk.

Célunk az iskolapolgárok érdeklődésének és igényének felkeltése az egészséges életmód iránt; az egészségvédő szokások kialakítása; az egészségmegőrzéssel kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretek gyarapítása; az egészség mint érték megbecsülése; az iskolapolgárok képessé tétele az egészségük szempontjából megfelelő döntések meghozatalára.

Területek

- Egészséges test:
 - betegségek és megelőzésük
 - baleset-megelőzés
 - elsősegély
 - prevenció (szerhasználat)
 - higiénia
 - táplálkozás
 - testmozgás
 - szexuális élet
- Egészséges lélek:
 - egészséges életvezetés
 - felelősségteljes viselkedés
 - önismeret
 - stresszkezelés
 - hatékony tanulás
- Egészséges közösség:
 - konfliktuskezelés
 - társas kapcsolatok
 - tolerancia
 - beilleszkedés
 - családtervezés

Az egészségnevelés terei:

- Tanórákon kiemelten
 - Természetismeret

Egészségtudatos táplálkozás (étkezés, energia bevitel, emésztés, tápanyagok, vitamin, folyadékbevitel, testsúly, zsírokról, olajokról, szénhidrátokról, alkoholoról a kémia nyelvén), napi ritmus, mozgás és pihenés, lelki egészség, szexualitás, káros szenvedélyek, az ember életműködéseinek megismerés, betegségek és

megelőzésük (vírusok, baktériumok, gombák, férgek, élősködők, enzimhibán alapuló betegségek, öröklődő betegségek), a légzőszervi, keringési szervrendszerek, az izmok, csontok, az immunrendszer, az ivarszervek, az idegrendszer és az érzékszervek betegségei és megelőzésük, bőr- és szájhygiéné, növények a gyógyászatban, genetika (emberi tulajdonságok öröklődése, családtervezés, genetikai tanácsadás), emberi viselkedés alapjai, pszichoszomatikus betegségek, elsősegélynyújtás.

- Nature

Kiránduláshoz, túrázáshoz kapcsolódó egészségügyi alapismeretek.

- Környezet- és természetvédelem

Légszennyezések, civilizációs ártalmak, a környezetszennyezés hatása az emberi szervezet egészségére.

- Egészségtan

Fertőzés (kórokozók, járványok, betegségek, oltások, immunizálás, védekezés), allergia, gyakoribb betegségek kialakulásának megelőzési lehetőségei, elsősegélynyújtási alapismeretek.

- Testnevelés

Rendszeres testmozgás fontossága, sportolási lehetőségek széles kínálata, az egészséges sportolás módjai, helyes testedzés megtanítása, közösségi sportélmény.

- Önismeret

Kommunikáció (verbális, nonverbális, asszertivitás, visszajelzés), önismeret (képessegek, értékek, tulajdonságok, erőforrások), érzelmek (kifejezés, megértés, alkalmazás, szabályozás), társas kapcsolatok (család, kortársak, barátok, párkapcsolat), pályaválasztás (érdeklődési kör, célmeghatározás, időbeosztás, tervezés), én a világban (előítélet, elfogadás, kirekesztés, segítségadás és -kapás, csoportmunka, együttműködés, bizalom), egészséges életmód (stresszkezelés, táplálkozás, mozgás, testkép, szerhasználat).

- Pszichológia

Motivációk (táplálkozás, szexualitás, homeosztázis), stresszkezelés, relaxáció, megküzdési módok, társas viselkedés, csoportfolyamatok, társas megismerés,

mentális egészség, családi élet, érzelmek; önismeret, mentalizáció, módosult tudatállapotok, pszichoszomatikus betegségek, prevenció, sportpszichológia, krízislélektan, pozitív pszichológia, tanulásmódszertan.

- Osztályfőnöki órák
- Szakkörök
- Sportesemények
Sporttáborok, házi és külsős versenyek, Sport Napja, Kürt Sportolimpia.
- Rendezvények
Tolerancianap, Egészségnap, Környezetvédelem Napja, DÖK-nap
- Iskolán kívüli programok: erdei iskola, osztálykirándulás, gólyatábor, tanulmányi kirándulások, múzeumlátogatás
- Iskolai környezet: közösségi tér, parkosítás, udvar
- Orvosi vizsgálat: Iskolánkban iskolaorvos és védőnő látja el a diákok egészségvédelme érdekében a következő feladatokat, amihez az előírásoknak megfelelően felszerelt orvosi szoba áll rendelkezésükre:
 - o Szűrés
Minden diák egészségügyi szűrésen, általános orvosi fizikális felmérésen vesz részt (testsúly, magasság, vérnyomás, látás, pajzsmirigy, ortopéd).
 - o Továbbküldés
Szükség esetén a diákokat szakorvosokhoz, illetve háziorvoshoz irányítják további kivizsgálásra, illetve ellátásra.
 - o Gondozás, követés
A hosszabb távú orvosi ellátásban résztvevő diákok állapotának nyomon követése, gondozása, kontrollvizsgálata.
 - o Adatrögzítés, naplózás
A szűrések és a gondozás adatainak rögzítése, statisztikák készítése.
 - o Egészségnevelés
Egyéni konzultáció keretein belül ismeretterjesztés az egészségvédő magatartásról, a diákok ellátása életmódbeli, egészségőrző tanácsokkal.

- Ambuláns ellátás
Szükség esetén orvosi és védőnői segítségnyújtás, elsősegély.
- Kapcsolattartás egészségügyi szervekkel (ÁNTSZ)

Az egészségnevelés módszerei

- órai munka
- felvilágosító foglalkozás
- rendezvények
- egyéni és csoportos projektek
- szűrés
- egyéni konzultáció
- tanácsadás
- ismeretterjesztő média

Az egészségnevelésben résztvevők

- osztályfőnökök
- szaktanárok (kiemelten: természetismeret, testnevelés, nature, környezet- és természetvédelem, egészségtan, önismeret, pszichológia)
- iskolaorvos
- védőnő
- iskolapszichológus
- fejlesztőpedagógus
- meghívott előadók, szakemberek, szervezetek
- iskolapolgárok
- élelmezési munkatársak

10 Környezeti nevelés

Célkitűzés

Az iskolai évek alatt célunk jelentősen hozzájárulni ahhoz, hogy az iskolapolgárok környezettudatos állampolgárok legyenek: álljon rendelkezésükre a környezettudatos

szemlélethez szükséges gyakorlati és elméleti ismeret; köteleződjenek el a felelősségteljes, környezetkímélő életvitel mellett; legyenek képesek értékelné a környezeti értékeinket és alakuljon ki bennük igény a megőrzésükre; sajátítsák el a fenntartható fejlődéshez szükséges rendszerszemléletet (környezeti jelenségek, folyamatok és összefüggések, társas felelősség).

Területek

- környezettudatosság
- természetvédelem
- társas környezet, lakókörnyezet ismerete és megóvása
- hulladékkezelés, újrahasznosítás
- közösségi környezet, egymásra utaltság
- tudatos vásárlás
- természetes erőforrások
- környezetszennyezés
- fenntartható fejlődés
- élőlények, környezet ismerete
- környezetterhelés
- klímaváltozás

A környezeti nevelés terei:

- Tanórákon kiemelten
 - o Természetismeret
Élővilág megismerése sok szemléltetéssel; annak felismerése, hogy az élőlények (többsége) tudatos, érző, gondolkodó lény, élőlényekkel való „együttérzés” képessége; valódi, aktív, cselekvő környezettudatos szemlélet kialakulása, fejlődése; : baktériumok jelentősége; biodiverzitás, biodiverzitási források; populációk közötti kölcsönhatások; társulások megismerése és védelme; természetvédelem (nemzetközi egyezmények; természetvédelmi szervezetek; nemzeti parkok; tájvédelmi körzetek, természetvédelmi területek); globális társadalmi problémák; ökoszisztémák; a bioszféra és védelme; a

környezetszennyezés (légszennyezés, vízszennyezés, talajszennyezés) hatása az élővilágra; a hulladék és hasznosítása; a szennyvíz elvezetése, a közműolló; környezeti kémia (ökológiai rendszerek kapcsolata, reakcióterek); elemek és anyagok körforgása (oxigén, nitrogén, foszfor, kén, víz); szerves kémia (biogén elemek: szén, hidrogén, oxigén, nitrogén); univerzumok építőelemei (a hidrogén jelentősége); a víz kémiája (savas esők; vízszennyezési folyamatok, öntisztulás); földtan (ásványtan, kőzetan, kristálykémia, talajkolloidika); környezetszennyezés (ivóvizek nehézfémmergezés, szmog); biogazdálkodás (vitamintartalom, növényvédőszer); hulladékgazdálkodás; közlekedés (bioetanol).

o Nature

A természet, az élővilág alaposabb megismerése; szabadban végzett megfigyelések; az élővilág, az élőlények élőhelyeinek tanulmányozása; növények ültetése; növényekkel végzett kísérletek; állatok viselkedésének megfigyelése; etológiai kísérletek; állatvédelmi programok (madáretető-készítés és -kihelyezés, békamentés, stb.)

o Földrajz

Ásványkincsek (kialakulás; felhasználás; bányászat); légkör (károsító gázok, légszennyező tevékenységek, ózonburok elvékonyodása, globális felmelegedés, savas esők, ipari tevékenység); vízburok (vizek szennyeződése, szabályozó tevékenységek, vízi élővilág védelme); éghajlatok (az adott terület élővilágát veszélyeztető emberi tevékenységek, természetes élővilág kiszorulása, géntechnikák, ökológiai lábnyom, zajszennyezés); gazdaságföldrajz (megújuló energiaforrások, környezetvédelmi iparágak; alternatív üzemanyagok); üzemlátogatás (szennyvíztisztító-telep, légszennyezettség-mérő állomás).

o Környezet- és természetvédelem

Társulások megismerése és védelme; természetvédelem (nemzetközi egyezmények; természetvédelmi szervezetek; nemzeti parkok; tájvédelmi körzetek, természetvédelmi területek); globális társadalmi problémák; ökoszisztémák; a bioszféra és védelme; a környezetszennyezés (légszennyezés,

vízszennyezés, talajszennyezés) hatása az élővilágra; a hulladék és hasznosítása; a szennyvíz elvezetése, a közműolló.

o Pszichológia

Társas viselkedés (konformitás, felelősségvállalás csoportban, együttműködés, versengés, altruizmus); fogyasztói viselkedés; döntésemélet.

- Osztályfőnöki órák

- Szakkörök

- Rendezvények

Tolerancianap, Egészségnap, Környezetvédelem Napja

- Iskolán kívüli programok

erdei iskola, osztálykirándulás, gólyatábor, tanulmányi kirándulások, múzeumlátogatás

- Iskolai környezet

közösségi tér, parkosítás, udvar, büfé, szelektív gyűjtés

A környezeti nevelés módszerei:

- órai munka

- erdei iskola

- tájékoztató foglalkozások

- rendezvények

- egyéni és csoportos projektek

- ismeretterjesztő média

- kísérletek

- terepgyakorlat

A környezeti nevelésben résztvevők

- osztályfőnökök

- szaktanárok (kiemelten: természetismeret, nature, földrajz, környezet- és természetvédelem, pszichológia)

- meghívott előadók, szakemberek, szervezetek

- iskolapolgárok

- élelmezési munkatársak

11 Tantárgyi koncepciók

The English Language

Goal

The goal of the course *The English Language* is to give students an insight into the history and the main features (the sound system, vocabulary, structure and dialects) of the English language.

Vision

The course provides a systematic explanation of the nature of the English language using a range of texts, pictures, tables and maps. The course also aims to arouse students' interest in languages and linguistics in general.

Method / Organisation

The course is divided into units: the first year is devoted to the history and present-day varieties of the English language. In the second year a linguistic approach is taken, with the vocabulary and structure of the language examined in terms of semantics, phonetics, morphology and syntax. The students are not mere receivers of the information: active participation is expected (projects, presentations).

Assessment

Students receive individualized learning assessment instead of grades throughout the course and at the end of each year. The assessment is based on their class participation, presentations, projects, and the result of the minor tests.

Anglo-Saxon Civilisation and Culture

Goal

The goal of the course Anglo-Saxon Civilisation and Culture is to introduce students to the cultures of the United States and the nations of the United Kingdom. Students will acquire a basic knowledge of the history, government structures, the arts, education, the economy, and daily life.

Vision

The course will help students to understand the workings of another culture and the mindset of its people. Discovering another culture increases tolerance and prevents a myopic worldview. Furthermore, one of the best ways for students to appreciate their own culture is to examine a different one, make comparisons and draw conclusions. With greater insight into their own culture and a deeper understanding of others, students are better prepared to be responsible citizens not only of the country they reside in, but of the world.

Method/Organisation

The course is divided up into units: geography, religion, history, government, education, culture (which includes the arts, sports, food, fashion, etc.). The material is presented in a variety of ways. Basic, background information is presented more formally, but students are also expected to delve into the material on a deeper more meaningful level through a study of primary sources, groups work and discussion, writing, and presentations. In the process of learning about Anglo-Saxon civilization students practice speaking, reading, and writing in English and develop their critical thinking skills.

Assessment

Homework – minor mark, Class participation marks + / -- system, Recitation and quizzes – regular mark, Five major tests – major mark, Presentations on major figures and events in American history – major mark

Az angol irodalom tantárgyi koncepció szempontrendszere

Cél

Az angol nyelvű irodalom tantárgy tanításának célja a tanulók irodalmi ismereteinek bővítése, a célnyelv kultúrájával kapcsolatos ismereteik elmélyítése, és egyúttal az angol nyelvtudásuk megerősítése, bővítése.

Vízió

A tanulók megismerik az adott kultúrák által közvetített értékeket. Az angol nyelvű szövegek, irodalmi művek olvasása élménnyé válik a tanulók számára, felismerik a költői eszközöket, esetleg ők maguk is írnak verset, prózát idegen nyelven.

A tananyagszervezés módja

Az első év során a szövegolvasási készségeket erősítjük és a legalapvetőbb fogalmakat, költői eszközöket tanuljuk meg. A magasabb évfolyamokon a tananyagszervezés kronologikus, egy-egy év egy irodalmi-művészeti-történelmi korszakot (pl. óangol, reneszánsz, romantika, viktoriánus, XX. századi brit, illetve amerikai) ölel fel.

Értékelés

A tanulók teljesítményét tanév közben és tanév végén is szövegesen értékeljük órai teljesítményük és a projektmunkában való részvételük alapján.

Anyanyelvi fejlesztés koncepció

A tantárgy a nyelvi előkészítő év heti egyórás kötelező stúdiuma.

Cél

Az anyanyelvi kompetencia fejlesztési területei közé tartozik a beszédképesség fejlesztése, szóbeli és írásbeli szövegek alkotása és megértése, az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése is. Az Anyanyelvi fejlesztés nevű tantárgy is ezekből építkezik. További cél, hogy a tanuló jó olvasóvá váljék, kapcsolatot teremtsen meglévő tudása és a szöveg új információi között, ismerje fel a szöveg legfontosabb elemeit, fogalmazzon meg kritikákat, kérdéseket adott szöveggel kapcsolatban, képes legyen következtetéseket levonni. Érje el az olvasási képesség valamennyi szintjét: legyen értő, értelmező, bíráló és kreatív olvasó. Emellett tudjon szöveget alkotni saját véleménye alapján mind írásban, mind szóban. A szövegalkotás ráépül a beszédre és az olvasásra, fejlesztése hosszú, fokozatokból álló, összetett folyamat. A tárgy tartalmi elemei mind alapját képezik a későbbi tanulmányoknak, az elsajátított ismereteknek és a fejlesztendő készségeknek haszna abban rejlik, hogy valamennyi későbbi stúdium esetén vitathatatlan segítségként szolgálnak.

Vízió

A stúdium az általános iskolában megkezdett anyanyelvi fejlesztő tevékenységre épül, azt veszi alapul. A tanulóknak birtokolniuk kell az életkoruknak megfelelő szóbeli és írásbeli kommunikáció képességét. A szövegalkotási és szövegértési kompetencia fejlesztése elengedhetetlen és fontos kerete a kritikai gondolkodás kialakulásának, a helyes és objektív érveléstechnika, vitakultúra elsajátításának. Ezért valamennyi tárgyunk arra törekszik, hogy ezen kompetenciákat (is) fejlessze. Ennek megalapozására jött létre ez a kurzus, amely fő támpontokat kínál a szövegalkotási és szövegértési feladatok elvégzéséhez.

A tantárgy sikeres elvégzése a tanulmányokban való továbbhaladás feltétele, kötelező tárgy lévén. Négy tematikus blokkot foglal magában.

Értékelés

A diákok a munkáikra szöveges értékelést kapnak, ennek formája lehet szóbeli és/vagy írásbeli. A tanév végén a tanuló munkáját szintén szövegesen értékeljük. A diákok munkáját minden blokk végén egy kötelező feladat jelenti, amelynek jellegét, kritériumait a tanév elején a szaktanár ismerteti. (Feladattípusok pl.: szövegértési feladatlap kitöltése, érvelő szöveg alkotása, vitában vagy fórumban való aktív részvétel, vázlatkészítés megadott szempontok alapján stb.)

Előzetes tudás

Általános iskolai anyanyelvi alapismeretek.

Biológia-Egészségtan

Cél

A sikeres biológia érettségi vizsga megszerzését szolgálja és támogatja a stúdium. Ennek érdekében az érdeklődő diákok intenzíven tanulják a biológia és egészségtan tárgykörébe tartozó ismereteket.

Vízió

A tananyag tárgyalására az utolsó két tanévben kerül sor. A két év során szisztematikusan haladunk végig az emelt szintű (és az ebbe tartozó középszintű) érettségi követelményrendszer valamennyi pontján. Minden egyes tematikus egység keretein belül érettségi (vagy ahhoz hasonló jellegű és szintű) feladatsorok segítik a tananyagban való elmélyülést, a típusfeladatok segítenek abban, hogy az érettségi szituációjában magabiztosan dolgozzanak hasonló feladatokon, ismerjék fel és oldják meg a tesztfeladatokban rejtett problémákat. A szóbeli megnyilatkozások, esetleges számonkérések azt célozzák, hogy a szóbeli érettségi vizsgához kellő rutint szerezzenek. Elsajátítják a probléma felismerésének és kifejtésének módjait.

Értékelés

A diákok a kitöltött feladatlapokra és a szóbeli megnyilatkozásra százalékos eredményeket kapnak, a százalékokat a mindenkori emelt szintű érettségi pontozási rendszere szerint váltjuk át érdemjegyre. Év végén a diákok érdemjegyet kapnak, az év végi érdemjegy az évközi százalékok átlagolásával alakul ki.

A továbbhaladás feltétele a feladatlapok és a beszámolók minimum elégséges szintű teljesítése.

Tananyagszervezés módja

A tananyag elosztása a részletes érettségi követelményrendszer logikáját követi.

Demokrácia tantárgyi koncepció

Célok

Célunk, hogy a tantárgy tanulása során diákjaink valódi, árnyalt képet kapjanak arról, hogy mit is jelent, mit is jelenthet a „demokrácia” sokszor, sokféle szövegekörnyezetben használt fogalma. Rendkívül fontosnak tartjuk, hogy a tanulók megértsék a demokrácia különböző formáit, a demokratikus mechanizmusok működését, azok alkalmazási területeit, és azt, hogy mindez hogyan érint(het)i az ő és környezetük mindennapjait. Célunk tehát, hogy az elvont fogalmat „lehozzuk a földre”, és a tanulókkal közösen feltérképezzük a demokrácia *közvetlen* megtapasztalásának lehetőségeit.

Mindebből adódóan nagy hangsúlyt fektetünk a demokratikus működés iskolánkon belüli vizsgálatára, értelmezésére és fejlesztésére. A tárgy nem titkolt célja, hogy a résztvevők valódi közösséggé váljanak, amely szellemi műhelyként támogatja az iskolapolgárok demokratikus jogainak intézményen belüli minél teljesebb érvényesülését, és kialakítja a résztvevőkben azt az érzékenységet, amely a tudatos, önálló, szabad állampolgár kiemelten fontos tulajdonsága. Diákjaink ezáltal még hatékonyabban lesznek képesek kiállni saját jogaikért, érdekeikért, és készek lesznek támogatni másokat, például azokat, akik bizonyos hátrányaik miatt arra nem képesek.

Hisszük, hogy a demokráciát csakis akkor lehet a maga összetettségében megérteni, ha a „saját bőrünkre megy a játék”, ezért célunk, hogy a résztvevők minél több és mélyebb saját élményt vigyenek magukkal a tantárgy elvégzésével.

Vízió

Egy demokráciáról szóló tantárgy akkor nyeri el valódi értelmét, ha a tanórák maguk a lehető legdemokratikusabb módon zajlanak. Ebből fakadóan széles mozgásteret biztosítunk a tanulóknak és a tanároknak ahhoz, hogy az őket leginkább foglalkoztató témákkal, problémákkal foglalkozzanak olyan módszerekkel, amelyek a résztvevők közti partneri viszonyon és együttműködésen alapszanak. Ugyanakkor az is meggyőződésünk, hogy a demokráciát, a

demokratikus döntéshozatalt tanulni és folyamatosan gyakorolni, fejleszteni kell, amihez jól körülhatárolt keretek és – közösen megalkotott, az első időkben tanárok által facilitált – szabályok szükségeltetnek. A tanulási folyamat első fázisa ezért a közös működésmód keretrendszerének megalkotása, amely azért is kiemelt fontosságú, mert hosszú távon elsősorban ez a – várhatóan kihívásokkal is tarkított – folyamat határozza meg a tanulók demokratikus szemléletmódját.

Abban is hiszünk továbbá, hogy a demokrácia rendkívül sokszínű és összetett kérdését vizsgálva hasonlóan sokrétű megközelítési módszertant kell alkalmaznunk. Ezért egyaránt segítségül hívjuk a demokráciáról felhalmozott történelmi tudást (múlt), a kortárs világ aktuális köz- és emberjogi problémáinak vizsgálatát és megvitatását (jelen), valamint a fejlődés lehetséges útjairól való gondolkodást (jövő). Ily módon a következők egyaránt részét képezhetik a demokrácia tanóráknak:

- történelmi példák vizsgálata,
- valódi jogi esetek vizsgálata,
- mindennapi helyzetek szimulációja,
- közösségépítő gyakorlatok,
- szervezett viták,
- látogatások demokratikus intézményekben, civil szervezeteknél,
- filmvetítések vendégelőadókkal,
- projekt- és témahetek megtervezése.

Értékelés

360 fokos értékelés. A tanuló jegyet nem kap.

Tananyagszervezés módja

A Demokrácia egy kétéves tantárgy, amely két egymásra épülő, de önállóan is felvehető évből áll össze. A tananyag modulszerű elrendezése lehetővé teszi, hogy a résztvevők mind a két évet végigjárják, és azt is, hogy csak az első, vagy csak a második évben vegyék fel a tárgyat. A második évben ugyanazok a témakörök kerülnek terítékre, mint az elsőben, az egyes témákat elmélyítve, az adott csoport dinamikáját, igényeit figyelembe véve.

A tanéveket epochálisan, a lenti modulokra fókuszáló, a résztvevők által közösen meghatározott rugalmas struktúra alapján szervezzük. A modulokban tárgyalt témaköröket a résztvevők tapasztalataira épülő dramatikus helyzetgyakorlatokon keresztül (is) járjuk körül, amelyek során a konfliktusok megoldására közösen keresünk demokratikus eszközöket. Ezen helyzetgyakorlatokat kiegészítjük az adott témához tartozó audio-vizuális anyagok feldolgozásával, iskolán kívüli programokkal és hosszabb terepgyakorlatokkal.

- Közös keretalkotás (szavazási rendszerek, döntéshozatali módszerek saját élményen keresztüli megtapasztalása)
- A jogok és kötelességek rendszere (a demokrácia „független” szerveződésű formái)
 - o Családi szint (családtag)
 - o Iskolai szint (iskolapolgár)
 - o Társadalmi szint (állampolgár)
- Emberi jogok
 - o Elidegeníthetetlen jogok
 - o Önrendelkezés joga
 - o Kisebbség és többség viszonya, avagy identitás egy demokráciában
 - o Erkölcsi dilemmák a kortárs társadalomban
- A hatalomgyakorlás formái
- Demokrácia és gazdaság (demokrácia és pénzügyi rendszer összefüggése)

Dráma – tantárgyi koncepció

A Dráma egyéves, heti kétórás szabadon választható tantárgyként jelenik meg az iskola kínálatában. A stúdium felvétele első alkalommal nem feltételekhez kötött, a tantárgyi koncepcióban meghatározottak alapján az öt év során bárki bármikor választhatja előzetes ismereteitől és korától függetlenül is. Több korosztály jelenléte egy adott csoportban más folyamatokat generál, mint egy életkorilag homogén csoportösszetétel, s ezt a tantárgyi célok megvalósításának szolgálatába állítjuk.

Egy vagy több, a stúdiumból elvégzett tanév után a későbbiekben a tantárgy újrafelvételének feltétele az előző tanév vagy tanévek munkájának elismerése, az éves munkáról írt értékelésben megfogalmazott javaslat a stúdium folytatására.

Célkitűzések

A drámaórák egyik feladata, hogy a színművészet eszközeit és magát a színházat a kamaszkori énkeresés szolgálatába állítsa, hogy ezzel is segítse a diákok fizikai-lelki-szellemi egyensúlyának megtalálását, megőrzését. A tantárgy kapcsán folytatott tevékenységeknek fontos szerepe van a figyelem iskolázásában; az empátikus készség, a világ és a saját magunk felé irányuló érzékenység és a kreativitás fokozásában; a verbális és fizikai kifejezőképesség árnyalásában; a tudatos beszéd és a harmonikus mozgás kialakításában. A tantárgy fontos célja, hogy a diákok „elmerüljenek” a drámairodalom egy-egy remekművében, s azt kívülről-belülről megismerjék, megtapasztalják. Ahogyan a színházi működésről, a színpadi térről, úgy a benne lévők és a kívülállók viszonyáról, dinamikájáról is gyűjtsenek személyes tapasztalatokat. A tantárgy további célja a drámairodalom fontos állomásainak rendszerező áttekintése, dramatikus szövegek és színházi előadások történeti és kortárs szemléletű elemzése, bepillantás a kortárs magyarországi színházi életbe.

Vízió

Az antik drámaelmélet egyik kulcsszava a részvétel volt. Minden szeretet kezdete a részvétel, a fokozott érdeklődés. A színházzal, drámával való foglalkozás során a diákok újabb oldalukról

ismerhetik meg társaikat, és valóságosabb viszonyba kerülhetnek saját személyiségükkel is. A drámaórák teret és időt engednek a fiataloknak, hogy lépéseket tehessenek az individuális önkifejezés területén.

Drámaórákon általánosan alkalmazható eszközök: a fizikai és lelki rugalmasságot építő improvizációk, helyzetgyakorlatok; a beszédgyakorlatok; a különböző művek monológjainak megtanulása, jeleneteinek feldolgozása. Az elmélyülésre adnak lehetőséget a különféle csoportjátékok és mókás feladatok is.

Fontos külön figyelmet fordítani a fiúk és a lányok közötti különbségre: az órákon alkalmazott helyzetgyakorlatok jó alkalmat teremtenek nem csak a társadalomban hasznos gesztusok megtalálására, kipróbálására, de segítenek abban is, hogy a diákok bátrabban „megszóljának” a mindennapi feladataik során. Növekszik szociális érzékenységük, és a csoportnak megfelelő drámai alkotások kiválasztásával a társadalmi felelősségvállalás igénye is fejlődik a fiatalok lelkében, gondolataiban.

Témakörök

- Saját élményű látott/olvasott drámai alkotások
- A drámai szöveg és a színházi előadás elemzésének alapvető megközelítési lehetőségei
- Színház- és drámatörténeti és drámaelméleti alapfogalmak rendszerezése
- A színház kezdetei. Az ókori görög dráma
- A tragédia és a komédia jellemzői
- Dráma a középkorban
- A reneszánsz angol színház
- A tér. A tér és az ember
- A teret alapul vevő, azzal játszó helyzetgyakorlatok
- A francia klasszicista dráma és színház
- Mozgásra épülő csoportos és egyéni improvizációk
- A hang. Emberi szó a térben
- Beszédgyakorlatok a tragédia és a komédia szellemében
- Improvizációk, melyek a szereplők közti párbeszédre épülnek

- Mozdás- és beszédgyakorlatok (esetleg egy-egy előadandó jelenetre vagy darabra épülve)
- A drámaiatlan dráma
- Egyedül a színen: vallomások, monológok
- Az abszurd dráma, az epikus dráma
- A modern dráma
- A színészmesterségben való elmélyülés

Értékelés

Általános követelményként minden diáktól elvárt a közös munkában való részvétel, a folyamatok tiszteletben tartása és követése. A közösen végzett munkát közösen értékeljük szóban és/vagy írásban a tanulási folyamat során, illetve az első félévet és a teljes tanévet írásbeli szöveges értékeléssel zárjuk a csoportban, kooperatív módon, a munkafolyamat elején egyeztetett szempontok alapján. A tanév végi értékelésben megfogalmazzuk a stúdium folytatásával kapcsolatos gondolatainkat is.

Elsősegély-egészségtan tantárgy koncepciója

Célok

Az egészségtan tanulásának és tanításának fő célja, hogy a tanulók olyan ismereteket, készségeket és jártasságokat sajátítsanak el, amelyek segítik őket saját maguk és embertársaik egészségének megőrzésében, fejlesztésében. A betegség-egészség kérdéssel való foglalkozás segíti az életmód, a viselkedés és az egészségi állapot közti összefüggések felismerését, tudatosítását, az életmódra, egészségmagatartásra vonatkozó egyéni döntések szerepének, következményeinek átgondolását, a saját egészséggel szembeni felelősségérzet kialakulását, fejlődését. A tantárgy keretein belül a tanulók megismerkednek az egészségi állapot szempontjából fontos viselkedésmódokkal, szokásokkal, és támpontokat kapnak az életmódbeli döntések meghozatalához.

Az elsősegélynyújtás célja, hogy a rászoruló ember segítséget kapjon addig, amíg az orvosi segítség meg nem érkezik. Az elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók képesek legyenek felismerni, ha embertársuk vészhelyzetbe kerül, meg tudják ítélni a sérülés és az állapot súlyosságát, és magabiztosan, határozottan tudják alkalmazni a megfelelő elsősegélynyújtási módszereket.

Vízió

Az elsősegély-egészségtan tantárgy elsősorban az egészségügyi, orvostudományi, esetleg pszichológiai érdeklődésű diákok érdeklődére tarthat számot. A kötelező természetismeret tárgy keretében a diákok javarészt a felsőbb (11-12.) évfolyamokon tanulnak az ember testfelépítéséről, életműködéseiről, gyakoribb betegségeiről. A 9-10. évfolyamon választható, egyéves elsősegély-egészségtan tárgy viszont lehetőséget nyújt a tárgy iránt érdeklődő diákoknak, hogy már az alsóbb évfolyamokon találkozzanak hasonló témákkal. A kötelező tantárgytól eltérően azonban elsősegély-egészségtan órákon az egyes szervek működésének rövid összefoglalása után részletesen foglalkozunk a hozzájuk kapcsolódó betegségekkel, rendellenességekkel, azok gyógyítási és megelőzési lehetőségeivel, illetve az elsősegélynyújtás elméleti és gyakorlati ismereteivel. Az egészséget az Egészségügyi Világszervezet egészség definíciójának megfelelően

értelmezzük: „Az egészség a teljes testi, lelki és szociális jólét állapota, és nem csupán a betegség vagy fogyatékosság hiánya”. Ennek megfelelően a tárgy keretein belül a biológiai egészségen túl a lelki, mentális és szociális egészséggel is foglalkozunk. Az oktatás-tanulás során érthetővé és élményszerűvé válik a tanulók számára az „egészséges” – „kevésbé egészséges” tevékenységformák és anyagok közötti megkülönböztetés, valamint tudatosíthatják, hogy egészséges életmód sokféle lehet: függhet az egyén nemétől, életkorától, szervezetének élettani sajátosságaitól, aktuális élethelyzetétől, stb. A diákok a tanulási folyamat során megértik, hogy az egészség, a kiegyensúlyozott életvitel eszköz a boldog és sikeres élet folytatásához.

Tananyagszervezés módja – témakörök

- A bőr, személyes higiéné, a külső megjelenés összetevői, jelentése és hatása.
- Táplálkozás, az étrend fontossága, az emésztőrendszer egészsége.
- A testmozgás jelentősége - a csontok, izmok egészsége.
- A keringési rendszer, az immunrendszer és a vesék egészsége.
- A tüdő, a légutak egészsége, a dohányzás egészségkárosító hatása.
- Az emberi szexualitás, a nemi identitás, a férfi és női ivarszervek, a terhesség és a születés, az ember fejlődése.
- A hormonrendszer és az idegrendszer egészsége.
- Leleki és szociális egészség.
- Elsősegélynyújtás.

Értékelés

A diákok félévkor szöveges értékelést, tanév végén pedig a szöveges értékelést és osztályzatot is kapnak. Az év során beadott, bemutatott munkákra, teljesítményekre (tanórai dolgozat, órai munka, házi dolgozat, kiselőadás, prezentáció, projekt munka) érdemjegy helyett százalékos értékelést kapnak. Az év végi osztályzat a százalékok átlagától függően az alábbiak szerint alakul: jeles (5): 80-100 %, jó (4): 65-79 %, közepes (3): 50-64 % , elégséges (2): 35-49 %, elégtelen (1): 0-34%

A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltétele a legalább elégséges osztályzat megszerzése.

Fizika választható stúdium koncepciója

Cél

Cél a fizika megszerettetése (vagy legalábbis a tárgy iránti negatív előítéletek csökkentése). A Természetismeret összetett és kötelező tantárgy mellett választási lehetőségként kínáljuk ezt a stúdiumot, hogy a kifejezetten fizika iránt érdeklődő diákok mérések és kísérletek útján megértsék saját természeti környezetük egyes elemeit, azok környezetre gyakorolt hatását.

A „fizika” stúdium egyik legfontosabb célja, hogy a tanulók jártasságot szerezzenek a fizika tudomány megismerésének eszközeivel, módszereivel. A kísérletek, mérések végzésekor (akár tanári, akár tanulói) el kell érni, hogy a tapasztalatok rögzítése, az adatfeldolgozás, a következtetések levonása egyre nagyobb mértékben önálló tevékenységgé váljon. Az így megszerzett jártasságot, tudást gyakorlatias módon tudják alkalmazni új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazása során, problémamegoldásaikban, egyéni és közösségi célok elérésében, valamint a természettudományos és műszaki műveltséget igénylő döntések meghozatalában.

Célunk, hogy a diákoknak segítséget adjunk abban, hogy a fizikai törvényszerűségek mögé lássanak. A stúdium rendkívül alkalmas arra, hogy tanulóink problémaközpontú, logikai és kritikai gondolkodásmódjukat fejlesszék a képzés során.

Nem utolsó sorban a stúdium a motiváció folyamatos fenntartását is célul tűzi ki.

Vízió

A természet általános törvényszerűségeinek feltárásával a fizika tudománya foglalkozik. A diák saját tapasztalataira alapozó alkotói tevékenységének – kísérletező, felfedező, játékos, empatikus, gondolkodó „énjük” – kibontakozására ad lehetőséget a stúdium, melynek keretében a matematikát és az informatikát is eszközként használjuk a mérések értékelését segítő szoftverek alkalmazásával, a különböző oktató programok megismerésével. Az életkornak megfelelően megjelennek az adatgyűjtés, tapasztalat, értelmezés, megértés folyamatait segítő matematikai modellek, eszközök is (pl. matematikai műveletek, függvények, táblázatok, egyenletek,

grafikonok, vektorok).

A tanuló a stúdium végére eljut arra a szintre, hogy megismerje a világ tudományos megismerésének eszközeit, módszereit, és készen áll arra, hogy egy valódi, XXI. századbeli módon gondolkodó-kétkedő emberré váljon.

Tananyagszervezés módja – témakörök

Tananyagszervezésünk kronologikus módon történik. Elsőként a klasszikus fizika nagy témaköreit - kísérleteit, majd a modern fizika témaköreit érintjük.

A témaköröket a fizikaszertár felszereltségi szintjéhez kell igazítanunk, és az itt leírtaktól akár el is térhetünk.

1. Bevezetés a természettudományos gondolkodásba
 - 1.1. Hogyan érzékeljük a körülöttünk lévő világ változásait?
 - 1.2. Hogyan vizsgálódunk?
 - 1.2.1. Kísérletek, mérések alapjai
 - 1.3. Érzékszerveink becsaphatósága
 - 1.3.1. A látás – optikai alapismeretek
 - 1.3.2. A hallás – hangtani alapismeretek
 - 1.3.3. A szaglás
 - 1.3.4. Az ízlelés
 - 1.3.5. A tapintás – bőrünk feladatai
2. Az ókor fizikája
 - 2.1. Kezdetek
 - 2.2. Csillagászat az ókorban
3. Mechanika
 - 3.1. Mozgások vizsgálata
 - 3.1.1. Sebesség mérése
 - 3.1.2. Ütközések
 - 3.1.3. Gyorsulás mérése

- 3.1.4. Gravitáció
- 3.1.5. Hajítások
- 3.1.6. Rezgések
- 3.1.7. Körmozgások
- 3.1.8. Forgómozgások
- 3.1.9. Forgatónyomaték
- 3.2. Munka
- 3.3. Teljesítmény, hatásfok
- 4. Hőtan
 - 4.1. Hőmérséklet mérése
 - 4.2. Kalorimetria
 - 4.3. Halmazállapot változások
 - 4.4. Testek hőtágulása
 - 4.5. Gázok állapotváltozásai
- 5. Elektromosság- és mágnességtan
 - 5.1. Elektrosztatikai alapismeretek
 - 5.2. Elektromos mező
 - 5.3. Az elektromos áram, vezetési jelenségek
 - 5.4. Elektrokémia
 - 5.5. Vezetők ellenállása
 - 5.6. A mozgási elektromágneses indukció
 - 5.7. Magnetosztatikai alapismeretek
 - 5.8. Elektromágnesek, transzformátorok
- 6. Modern fizika
 - 6.1. Relativitáselmélet
 - 6.2. Az atommodellek kialakulása és fejlődése
 - 6.3. Az elektron atomi állapotának leírása: kvantumszámok, Pauli-elv, periódusos rendszer
 - 6.4. Atommaghasadás, láncreakció
- 7. Csillagászat
 - 7.1. A bolygók mozgása. Mesterséges égitestek

7.2. Naprendszerünk és a világegyetem szerkezete és keletkezése

Értékelés

A tanulók félévkor és a tanév végén is szóveges értékelést kapnak. A stúdium magasabb évfolyamba lépésének nincs feltétele.

A fizika fakultáció választható stúdium koncepciója

Cél

A Természetismeret összetett és kötelező tantárgya mellett választási lehetőségként kínáljuk ezt a fakultációs stúdiumot, hogy a kifejezetten fizika iránt érdeklődő 11. és 12. évfolyamos diákok mérések és kísérletek útján megértsék saját természeti környezetük egyes elemeit, azok környezetre gyakorolt hatását. Célunk a fizika megszerettetése, továbbá a problémaközpontúság, a gyakorlatiasság és az ismeretek egyensúlyának megteremtése a motiváció folyamatos fenntartásának és minden diák eredményes tanulásának érdekében. Mindezek megvalósulásával tanítványaink logikusan gondolkodó, a világ belső összefüggéseit megértő, felelős döntések meghozatalára kész felnőttekké válnak.

A „fizika fakultáció” stúdium egyik legfontosabb célja, hogy a tanulók jártasságot szerezzenek a fizika tudomány megismerésének eszközeivel, módszereivel. A kísérletek, mérések végzésekor (akár tanári, akár tanulói) el kell érni, hogy a tapasztalatok rögzítése, az adatfeldolgozás, a következtetések levonása egyre nagyobb mértékben önálló tevékenységgé váljon. Az így megszerzett jártasságot, tudást gyakorlatias módon tudják alkalmazni új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazása során, problémamegoldásaikban, egyéni és közösségi célok elérésében, valamint a természettudományos és műszaki műveltséget igénylő döntések meghozatalában.

A jelenségek értelmezésével, a technikai alkalmazások megismerésével és így a körülöttünk levő természeti-technikai környezetben való eligazodással egyidejűleg a stúdium lehetővé teszi a mélyebb összefüggések felismerését, a természettudományos pályára készülő közép- és emelt szintű érettségi vizsgájára történő felkészülést. A tanterv folytatja a Természetismeret tantárgy céljainak megfelelő szemléletet, de fontosnak tartja a számítások elvégzését, mert az ismeretek elmélyítésének ez is alapjául szolgál.

Célunk, hogy a diákoknak segítséget adjunk abban, hogy a fizikai törvényszerűségek mögé lássanak, valamint hogy megértsék a megismert jelenség lényegét, az alapvető technikai eszközök működésének elvét, a fizikát érintő nyitott társadalmi-gazdasági kérdések, problémák

jelentőségét, és felelős módon tudjanak állást foglalni ezekben a kérdésekben.

Nem utolsósorban a természettudományos képzés célja az is, hogy a diákokat médiatudatosságra nevelje, ösztönözze a világ média által való leképezésének kritikus elemzését, értelmezését.

Vízió

A természet általános törvényszerűségeinek feltárásával a fizika tudománya foglalkozik. A diák saját tapasztalataira alapozó alkotói tevékenységének – kísérletező, felfedező, játékos, empátikus, gondolkodó „énje” – kibontakozására ad lehetőséget a stúdium, melynek keretében az informatikát és a matematikát is eszközként használjuk. A fizika szempontjából elsősorban a mérések értékelését segítő szoftvereket, illetve a megfelelően választott oktatói programokat, interneten elérhető filmeket, animációkat emelhetjük ki. Ugyanakkor hangsúlyosan fel kell hívni a diákok figyelmét arra, hogy az internet révén rendkívül sok szakmailag hibás anyaghoz is hozzájuthatunk, ami megnöveli a tanári felelősséget. Az életkornak megfelelően megjelennek az adatgyűjtés, tapasztalat, értelmezés, megértés folyamatait segítő matematikai modellek, eszközök is (pl. matematikai műveletek, függvények, táblázatok, egyenletek, grafikonok, vektorok).

A tanterv lehetővé teszi a tananyag feldolgozását az aktív tanulás módszereivel, támogatja a csoportmunkát, a kompetencia alapú oktatást, a számítógépes animációk és szimulációk bemutatását, az interaktivitást. A tanterv sikeres megvalósításának alapvető feltétele a tananyag feldolgozásának módszertani sokfélesége.

A tanuló a stúdium végére eljut arra a szintre, hogy megismerje a világ tudományos megismerésének eszközeit, módszereit és készen álljon arra, hogy egy valódi, XXI. századbeli módon gondolkodó-kétkedő emberré váljon, és akár a fizika közép- vagy emelt szintű érettségi követelményeinek is eleget tudjon tenni.

Tananyagszervezés módja – témakörök

Tananyagszervezésünk kronologikus módon történik. Elsőként a klasszikus fizika nagy témaköreit-kísérleteit, majd a modern fizika témaköreit érintjük.

A témaköröket a fizikaszertár felszereltségi szintjéhez kell igazítanunk, és az itt leírtaktól akár el is térhetünk.

8. Mechanika

8.1. Pontszerű testek kinematikája

8.1.1. Sebesség

8.1.2. Gyorsulás

8.1.3. Összetett mozgások

8.1.4. Körmozgások

8.2. Pontszerű testek és pontrendszerek dinamikája

8.2.1. Erő

8.2.2. Erőtörvények

8.2.3. Ütközések

8.3. Testek egyensúlya

8.3.1. Forgómozgások

8.3.2. Forgatónyomaték

8.3.3. Egyszerű gépek

8.4. Munka, energia, teljesítmény, hatásfok

8.5. Tömegvonzás, bolygók mozgása, mesterséges égitestek

8.6. Mechanikai rezgések, hullámok, hangtan

9. Hőtan

9.1. Hőmérséklet mérése, testek hőtágulása

9.2. Gázok állapotváltozásai

9.3. Halmazállapot-változások, kalimetriá

10. Elektromosság- és mágnességtan

10.1. Elektrosztatika, elektromos mező

10.2. Az elektromos áram, vezetési jelenségek

10.3. Elektromágneses indukció, transzformátor

10.4. Elektromágneses rezgések, hullámok

11. Optika

12. Modern fizika

12.1. Relativitáselmélet

12.2. Az atommodellek kialakulása és fejlődése

12.3. Az elektron atomi állapotának leírása: kvantumszámok, Pauli-elv, periódusos rendszer

12.4. Radioaktivitás

13. Csillagászat

13.1. Naprendszerünk és a világegyetem szerkezete és keletkezése

Értékelés

A diákok félévkor szóveges értékelést, tanév végén pedig a szóveges értékelés mellé osztályzatot is kapnak.

A tanulók értékelésének módszerei nem korlátozódnak a hagyományos definíciók, törvények kimondásán és számítási feladatok elvégzésén alapuló számonkérésekre. Az értékelés során megjelenhet a szóbeli felelet, a teszt, az esszé, az önálló munka, az aktív tanulás közbeni tevékenység, illetve a csoportmunka csoportos értékelése is.

A tanulók az egyes munkáikra érdemjegyet nem kapnak, a tanév során a fentebb taglalt munkáikat egyaránt százalékban kifejezett eredménnyel értékeljük – mindegyik munkájuk azonos súlyozással számít.

A diákok éves teljesítménye az egyes munkáikra kapott százalékok átlagából születik meg, amelynek osztályzattá való átszámítása a diákok által előzetesen megválasztott érettségi szint határai alapján történik mindkét évben.

Középszinten: 0-24% → 1, 25-39% → 2, 40-59% → 3, 60-79% → 4, 80-100% → 5

Emelt szinten: 0-24% → 1, 25-32% → 2, 33-46% → 3, 47-59% → 4, 60-100% → 5

A magasabb évfolyamba lépés feltétele, hogy az értékelés során szerzett osztályzata legalább elégséges legyen.

Földrajz tantárgyi koncepció

Cél

A Kürt Alapítványi Gimnáziumban a földrajz tanítása a Nemzeti Alaptantervben meghatározott fejlesztési feladatok és közműveltségi tartalmak alapján történik, mely azonban iskolánknak a szolidaritás, a demokratikus értékek és a környezettudatosság melletti elkötelezettsége miatt több ponton kibővül. Kerettantervünk hangsúlyt fektet a Föld népei sokszínűségének bemutatására és napjaink civilizációs, környezeti problémáinak feldolgozására. A tanterv lehetőséget biztosít a tananyag problémaközpontú feldolgozására, teret enged a földrajzi kérdések tapasztalati alapú megismeréséhez és az ökológiai szemlélet kialakulásához, erősödéséhez, megemlíti a kapcsolódó műveltségi területeket és az aktuális tananyaghoz tartozó topográfiai ismereteket.

A földrajztanítás fejlesztési céljai iskolánkban:

- A tanulók a földrajzi ismeretek feldolgozása közben megtanulják gondolataikat választékos és magas szinten szervezett, írásbeli és szóbeli, anyanyelvi vagy angol szöveggel kifejezésre juttatni.
- A kötelező oktatás végére a tanulók biztonságos tudást szereznek hazánk és a Föld jelentősebb térségeinek térbeli viszonyairól, a magyar, az európai és a globális természeti-társadalmi-gazdasági adottságokról és folyamatokról.
- A tanulók megértik és hétköznapi helyzetekben képesek lesznek felhasználni a természettudományi és társadalomtudományi fogalmakat.
- A tanulók átlátják a megtárgyalt természeti és társadalmi jelenségek közötti összefüggéseket.
- A kötelező oktatás végére a tanulók képesek lesznek a tananyag feldolgozása során megismert ismeretszerzési csatornák biztos használatára, az élethosszig tartó tanulás keretében a földrajzzal és az azzal összefüggő műveltségterületekkel kapcsolatos ismereteik ápolására és bővítésére.
- A tanulás során a tanulók fejlesztik képességüket, és gyakorolják az írott és digitális információhordozók használatát.
- A földrajz tanulása során a tanulóknak elmélyül a motiváció a bennünket körülvevő

természet és az annak erőforrásait felhasználó emberek és kultúrájuk, valamint általában más kultúrák megismerésére és megértésére.

- A tanulók megértik a növekvő társadalmi igények és az ezek kielégítésére törekvő termelő folyamatok közötti összefüggéseket, melyek értelmezésével fogyasztói és környezeti tudatosságuk szintje emelkedik.
- A tanulók találkoznak a társadalmi-gazdasági életben jelen lévő többirányú és kölcsönös függőséggel és az ezek nyomán kialakuló gazdasági és természetvédelmi együttműködések szükségszerűségével.
- A tanulók felismerik cselekedeteik környezeti következményeit és lehetőségeiket, tennivalóikat környezetükért, hazájukért, a Földért.
- A tanulók részt vesznek olyan közösségi programokban és tevékenységekben, mely fejleszti társadalmi szolidaritásukat, környezettudatosságukat.
- Minden diáknak, közöttük a kiemelkedő tehetségű és a részképességzavarral küzdő diákoknak is a motivációja fennmarad, tudása bővül, általános műveltsége, tájékozottsága fejlődik.
- A tanulók felkészülnek a tantárgyi érettségi vizsga sikeres teljesítésére, a sokrétű ismeretanyag segíti pályaválasztásukat és hozzájárul felelős állampolgári viselkedésükhöz.

Vízió

A földrajz tanulása és tanítása kiváló lehetőséget nyújt arra, hogy korunk legégetőbb természeti és társadalmi problémáit a diákok megismerjék, velük foglalkozzanak, és eközben olyan önálló véleményt formáljanak, mely cselekedeteiket is meghatározza.

A földrajz tantárgy első éves, természetföldrajzi témaköreinek segítségével diákjaink felelősen, hosszú távon és globálisan gondolkodó felnőttekké válnak. A természeti erőforrások pazarló felhasználása mára a Földet, annak minden lakóját komoly feladat elé állította. A természet és a társadalom közötti egyensúly felbomlása azonnali szemléletváltást követel tőlünk, melynek a jövő szempontjából meghatározó terepe az oktatás, a felnövekvő generációk környezettudatosságának erősítése. A diákok „zöldebb” életvitelének és szemléletének

kialakulásában fontos szerep jut a jelenleg zajló környezeti változások és a lehetséges forgatókönyvek, a megoldás irányába mutató felelős gondolkodásmód és cselekedetek megismerésének, megértésének. Az ismeretterjesztés és szemléletformálás terepe iskolánkban a tanórák mellett azok a témahetek, projektek, tematikus napok, sportprogramok, melyek az egészséges életmódhoz, a környezetvédelemhez, az idegen nyelvekhez és kultúrákhoz kapcsolódnak, az iskolán kívüli foglalkozások (múzeumlátogatás, színházlátogatás, városismereti séták), az osztálykirándulások és az iskolai mindennapok (szelektív hulladékgyűjtés, növényápolás, madáretetés, komposztálás). Ezeket a tevékenységeket erősíti a földrajz tantárgy speciális órakerkezete, mely lehetőséget biztosít természetvédelmi terület meglátogatására, környezetvédelmi tevékenységek gyakorlására és azok tanulmányozására.

A földrajzi kompetenciák fejlesztése arra is lehetőséget teremt, hogy tanulóinkat felkészítsük a társadalomba való beilleszkedésre, szociális kapcsolatok építésére, saját helyük megtalálására. Bolygónk sokszínű népességének felfedezése, a világ és hazánk nyelveinek, vallásainak, gazdasági jellemzőinek áttekintése mind megannyi lehetőség arra, hogy a diákok közel kerüljenek más kultúrákhoz, megismerkedjenek eltérő világszemléletekkel, szokásrendszerekkel. Az órák során a kérdéseknek és a problémafelvetéseknek széles terepet biztosítunk, hogy a diákok kifejezhessék véleményüket, megismerhessék a többiek gondolatait, vitázhassanak, érvelhessenek és gondolkodhassanak. A külvilág megismerésével párhuzamosan így kerülnek egyre közelebb önmaguk megértéséhez.

A gazdasági jelenségek vizsgálatánál folyamatos, napi frissességű utalásokkal ösztönözzük a tanulókat a jelenlegi gazdasági rendszerek és a globalizáció folyamatának, okainak és következményeinek vizsgálatára és megértésére. A vizsgált világgazdasági jelenségek segítik megérteni a jelenlegi gazdasági folyamatokat, fontos segítséget adnak a diákok pénzügyi tájékozódásához. A tanulók a világgazdaság szereplőivel kerülnek új, immáron tudatos kapcsolatba.

A tananyag feldolgozása során törekszünk a környezetre vonatkozó információkhoz való hozzájutás képességének fejlesztésére, támaszkodunk a tanulók megfigyeléseire és önálló tapasztalatszerzésére, lehetőséget biztosítunk az önálló és csoportos felkészülésre, órai munkára

és bemutató készítésére.

A tanulási folyamat végére, a fenti célok megvalósulásával, a természetben és a társadalom jelenségeiben tájékozott, a gazdasági folyamatokban is naprakész, önálló véleménnyel rendelkező, nyitott és kíváncsi, a további tanulásra alkalmas és készséges, érett és magabiztos fiatalokat indíthatunk útjukra.

Tananyagszervezés módja

A fenti célok megvalósítása érdekében a tananyagszervezésben kiemelt jelentőséget biztosítottunk:

- egyes természetföldrajzi jelenségeknek és azok ökológiai jelentőségének
- a jelenlegi világgazdasági folyamatoknak
- a regionális gazdaságföldrajz területén egyes térségeknek, országoknak
- hazánk természetföldrajzi és gazdaságföldrajzi jellemzőinek
- a környezetvédelemhez kötődő tevékenységeknek

Első tanév: 67 óra

A Föld helye a világegyetemben	6 óra
A Föld mint közetbolygó szerkezete és folyamatai	10 óra
A légkör földrajza	7 óra
A vízburok földrajza	6 óra
A földrajzi övezetesség	10 óra
Népesség- és településföldrajz	10 óra
Gazdaság és állam a globális térben	18 óra

Második tanév: 33 óra

Amerika	4 óra
Ázsia	8 óra
Európa	7 óra

Magyarország	7 óra
Környezetvédelem	7 óra

Értékelés

Tanév közben a tanulók szóbeli munkáit szövegesen, írásbeli munkáit szövegesen és százalékosan értékeljük, tanév végén pedig szöveges értékelést és osztályzatot adunk. Az osztályzás értékei a földrajz tantárgy esetén:

0-35% - elégtelen, 36-54% - elégséges, 55-69% - közepes, 70-84% - jó, 85-100% - jeles

A tanulói teljesítmény értékelése

A tanulók tudásának értékelése év végén szövegesen és érdemjeggyel történik, utóbbi odaítélésének alapvető szempontjai:

- Elégtelen a tanuló osztályzata, ha a továbbhaladáshoz szükséges alapvető ismeretanyaggal nem rendelkezik, a tantárgyhoz kapcsolódó készségei nem fejlődtek, órai és otthoni munkája nem kielégítő.
- Elégséges a tanuló érdemjegye, ha a továbbhaladáshoz szükséges alapvető ismereteknek van csak a birtokában, a tantárgyhoz kapcsolódó készségei kevésbé fejlődtek, órai és otthoni munkája alacsony színvonalú.
- Közepes a diák osztályzata, ha az alapvető, továbbhaladáshoz szükséges fogalmakat ismeri, de sok jelenséget, fogalmat eltéveszt, nem ismer, a földrajzi összefüggésekre nem lát rá, a tantárgyhoz kapcsolódó készségei csak részben fejlődtek, otthoni és órai feladatait csak részben hajtotta végre.
- Jó szintű a tanuló felkészültsége, ha a tudása a lényegre irányul, de egyes fogalmakat, jelenségeket eltéveszt, az összefüggéseket töredékesen tudja csak átlátni, tantárgyhoz kapcsolódó készségei megerősödtek, otthoni és órai feladatait elvégzi.
- Jeles a diák teljesítménye, ha a tudása a lényegre irányul, ha érti és helyesen használja a földrajzi szakkifejezéseket és összefüggéseiben képes értelmezni a földrajzi folyamatokat, a tantárgyhoz kapcsolódó készségei jelentős fejlődést mutatnak, otthoni és órai feladatait magas szinten valósítja meg.

Földrajz közép- és emelt szintű érettségi felkészítés koncepció

Cél

Az iskolánkban folyó képzés utolsó két évfolyamán a diákok a fakultációs rendszerben szabadon választhatnak olyan tantárgyat, mely érdeklődésükhöz, továbbtanulási céljaikhoz a legmegfelelőbb. A közép- és emelt szintű földrajz érettségire felkészítés arra ad lehetőséget, hogy a diákok a korábbi évfolyamokon megszerzett tudásukat elmélyítsék, és így sikeres vizsgát tehessenek.

Az iskola demokratikus, környezettudatos és a társadalmi felelősségvállalás melletti elkötelezettsége miatt a földrajz tantárgy óraszerkezete speciális, lehetőséget biztosít a diákok tanórákon és iskolán kívüli tevékenységekben való aktív részvételére, tapasztalatszerzésére. A két tanítási nyelvű és informatikai irányultság miatt a természettudományok kevésbé hangsúlyosak, a földrajz tanítása alacsonyabb óraszámokban történik. A sikeres központi érettségi vizsgához szükséges tudás egy részét így az érettségi felkészítés keretében tudják a tanulók megszerezni, melynek tantervi kerete nagyrészt megegyezik a NAT-hoz kapcsolódó kerettantervvel, eltérések az óraszámok, a tananyag sorrendje és a topográfiai névanyag szervezése területén fordulnak elő. A 11. évfolyamon a tervezett óraszám 66, 12. évfolyamon pedig 58, a megadott óraszámok magukban foglalják az ismétlések, összefoglalások és számonkérések óráit is. A közép- és az emelt szintű felkészítés szerkezete, óraszámjai megegyeznek, és bár van különbség az ismeretek mélységében és mennyiségében, a tananyag megközelítésének módjában, a sok hasonlóság miatt a felkészítők tantervei nagyjából fedik egymást.

A közép- és emelt szintű felkészítés céljai iskolánkban:

- a diákok fejlesztik anyanyelvi vagy angol nyelvi kifejezőképességüket
- a diákok értelmi (értő olvasás, logikai készség, tartós emlékezet, a figyelem tartóssága) és érzelmi (nyitottság, együttműködési készség, önfegyelem, kitartás, önbizalom) rész képességei a földrajz tantárgy speciális eszközkészlete segítségével jelentősen javulnak
- a rendszerszintű és oksági gondolkodás elmélyül a geoszférák természeti jelenségeinek

tanulmányozásával

- a szolidaritás, a társadalmi felelősségérzet, az állampolgári tudatosság szintje jelentősen emelkedik
- a Földünk sorsáért érzett felelősség tudata erősödik, a környezettudatos magatartás gyakorlati gyümölcsöket terem a tanulók életében
- 11. évfolyamon a tanulók átismétlik és elmélyítik a természetföldrajzhoz és a társadalomföldrajzhoz kapcsolódó ismereteiket
- 12. évfolyamon a tanulók átismétlik és elmélyítik a gazdaságföldrajzhoz és a regionális földrajzhoz kapcsolódó ismereteiket
- stabil tudást szereznek Földünk térbeli viszonyairól a topográfiai névanyag elsajátításával
- tájékozottságot szereznek az írásbeli és szóbeli érettségi vizsgák felépítésével, elvárásaival kapcsolatban
- megismerik azokat a segédeszközöket, melyek az érettségi vizsgán rendelkezésre állnak

Tananyagszervezés módja

Első tanév: 66 óra

A Föld helye a Világegyetemben	7 óra
A földi tér ábrázolása	6 óra
A Föld mint közetbolygó szerkezete és folyamatai	13 óra
A légkör földrajza	11 óra
A vízburok földrajza	11 óra
A földrajzi övezetesség	12 óra
Társadalmi folyamatok a 21. század elején	6 óra

Második tanév: 58 óra

A világgazdaság jellemző folyamatai	10 óra
Magyarország társadalmi-gazdasági jellemzői	13 óra
Európa társadalmi-gazdasági jellemzői	13 óra
Európán kívüli területek társadalmi-gazdasági jellemzői	13 óra
Globális kihívások, a fenntarthatóság kérdőjelei	9 óra

Gazdasági ismeretek – választható tantárgy koncepciója

A gazdasági ismeretek tantárgy a 11. és 12. évfolyamon választható, nem kötelező tárgy. A tárgyat választó és mindkét évet elvégző tanulók érettségi vizsgát tehetnek Gazdasági ismeretekből vagy Közgazdasági alapismeretekből (Elméleti gazdaságtan).

A tárgy bevezetését az indokolta, hogy iskolánk tanulói gyakran választják a gazdasági irányú továbbtanulást, így már a középiskolában belekóstolhatnak abba a szakterületbe, amiben később fognak igazán elmélyedni.

Cél

A gazdasági ismeretek tantárgy gimnáziumi oktatásának célja – az érdeklődés kielégítése mellett –, hogy a tárgyat választó tanulók eligazodjanak napjaink gazdasági kérdéseiben, képesek legyenek azokat a gazdasági vonatkozású döntéseket racionálisan meghozni, amelyekre nap mint nap rákényszerülnek.

Tananyagszervezés módja

A tananyag felépítése a hagyományos utat követi, az első évben mikrokonómiai, a második évben makrókonómiai kérdésekkel foglalkozunk. Az elméleti ismeretek mellett tananyagunk tartalmazza az alapvető munkajogi ismereteket, a marketing alapjait és a gazdasági teljesítmény számbavételéhez szükséges statisztikai alapokat.

A tananyag súlyozása és feldolgozása alkalmazkodik a tanulók igényeihez és képességeihez. A matematika iránt érdeklődő, azt szerető tanulókkal több számítási feladatot oldunk meg, míg a számokkal kevésbé „barátkozó” tanulókkal a gyakorlat felé orientálódunk.

Értékelési rendszer

Mindkét tanévben a tanulók – az órai munka mellett – gazdasági portfóliót állítanak össze, illetve egy projektfeladatot kell megoldaniuk. Ha a tanulók ennek eleget tettek, és az órán együttműködők voltak, akkor „megfelelt” minősítést kapnak, ha az együttműködés hiányzott, illetve az említett feladatokat nem teljesítették, akkor „nem megfelelt” a minősítésük.

Gazdasági ismeretek, JAM Diák vállalkozás választható tantárgy koncepciója

A Junior Achievement Diák vállalkozási programot a tanulók bármely évfolyamon választhatják, vegyes életkorú diákok dolgozhatnak egy csoportban.

A tantárgy keretében a diákok kis csoportokban (6-10 fő) saját vállalkozást alapítanak, amelynek megtervezik arculatát és tevékenységét, részvényeit értékesítik, így valódi tőkével gazdálkodnak.

A megalapítást követően valódi – általuk megtervezett, kitalált – terméket gyártanak, melyeket az év során különböző vásárokon értékesítenek, ahol más iskolák hasonló diák vállalkozásai vannak jelen.

A tevékenység jogi (gazdasági, adó) háttérét a Junior Achievement Magyarország adja, amelynél regisztrálni kell a megalakuló diák vállalkozásokat.

Cél

A Diák vállalkozási Program célja, hogy a középiskolás fiatalokat valóságos vállalkozási tevékenységen keresztül készítsen gazdálkodásra, a termék tervezése és előállítása során kreativitásukat növelje. Célunk továbbá, hogy valós kockázatot vállalva a felelősségteljes döntés irányába orientáljuk a programban részt vevő tanulókat

Tananyagszervezés módja

Bár a programhoz a JAM tananyagot is tud biztosítani, de a tanév elején a csoporttal egyeztetjük, hogy milyen tevékenységeket fogunk végezni. Minden program tartalmaz üzemlátogatást, és nagyon alapvető elméleti ismereteket, de az idő 90%-át a vállalkozási tevékenység köti le. Ezt a tanulók munkamegosztásban végzik, a tanév kezdetén – közösen kialakított módszerrel – megválasztják a diák vállalkozás igazgatóját, pénzügyi vezetőjét, marketing vezetőjét, műszaki (gyártás) vezetőjét, beszerzési vezetőjét, értékesítési vezetőjét, stb. Az év során mindenki a funkciója szerinti tevékenységet végzi.

Értékelés

A tanév végén minden vállalkozás ppt-vel támogatott beszámolót készít, melyet az iskola nyilvánossága előtt kell előadni. A beszámoló elkészítése és a folyamatos részvétel a feltétele az elfogadásnak. Ez esetben a tanuló „megfelelt” minősítést kap.

Idegen nyelvek tantárgyi koncepció szempontrendszere

Cél

Az élő idegen nyelv tanításának és tanulásának alapvető célja a kommunikatív nyelvi kompetenciák kialakítása, a használható nyelvtudás megszerzése. A nyelvtudás fejlesztése a négy nyelvi alapkészség (hallás, beszéd, olvasás és írás), valamint a szókinccs és nyelvtan fejlesztésén keresztül a tanulók egyéni igényeinek figyelembe vételével történik.

A nyelvoktatás fejlesztési céljai iskolánkban:

- a kötelező oktatás végére a tanulók legyenek képesek két idegen nyelvet személyes, oktatási, közéleti és szakmai kontextusban megfelelően használni, az első idegen nyelv esetében minimum a KER (Közös Európai Referenciakeret) szerinti B2, a második idegen nyelvek esetében pedig, amennyiben hagyományos tantervi keretek között tanulnak, B1, fakultatív óraterv esetén pedig B2 szinten;
- a nyelvtanulás során a tanulóknak alakuljon ki a motiváció a nyelvtanulás iránt, a tanult nyelv, az azon a nyelven beszélő emberek és kultúrájuk, valamint általában más nyelvek és kultúrák megismerésére;
- a tanulók sajátítsák el azokat a kompetenciákat, melyek képessé teszik őket az élethosszig tartó tanulásra, nyelvtudásuk fenntartására, fejlesztésére.

Vízió

Az idegen nyelv tanulása és tanítása kiváló terep arra, hogy tanulóink felkészüljenek a társadalomban való sikeres életpálya építésére, a boldoguláshoz szükséges kulcskompetenciák megszerzésére és gyakorlására. Miközben a nyelvi kompetenciákat fejlesztjük, tanítványaink belépnek a tanult idegen nyelvet beszélő országok kulturális – társadalmi világába, közel kerülnek a multikulturalizmus, a nyitottság és tolerancia aktuális kérdéseire és azokhoz a tradíciókhoz, amelyek fenntartják a személyes felelősség, az elkötelezettség, a jóakarát, a megbízhatóság, a részvétel, az önkéntesség, az együttműködés és a csapatmunka értékeit.

Elkerülhetetlen a találkozás a lokális és a globális, a nemzeti és nemzetek fölötti, a kisebbség és a

többség kérdéseinek konfliktusaival, a konfliktusok kezelésének útjaival és módjaival. Mindez segíti tanulóinkat az önálló véleményalkotás útján, miközben identitástudatuk, empátiás és szimpátiakészségük erősebbé és gazdagabbá válhat. Törekvünk, hogy az Egyetemes Emberi Jogok Nyilatkozata élő tartalomává váljon tanítványainkban, s kis és nagy közösségeikhez való tartozásuk egymást erősítsék.

Az értékorientált és értékteremtő társadalmi magatartással való találkozás olyan intenzív kultúraközi élmény, amely a nyelvtanulás során nem áll meg a szemlélet szintjén – érinti, és sok szempontból átstrukturálja a gondolkodásmódot, a gondolatok kifejezésének módját és rendszerbe állítását, végső soron érinti az emberi magatartást is. Az érvelő és tárgyaló technikák a projektmunkákhoz szükséges előkészület – megvalósítás – értékelés folyamatban nélkülözhetetlenek, amint nélkülözhetetlen a szabályalkotás és szabálytisztelet is a közös érdekek felismerésével és/vagy kompromisszumkészséggel együtt.

Azt gondoljuk, hogy ezek nélkül az értékek és attitűdök nélkül a nyelv, a szöveg, a szövegösszefüggés, a kulturális összefüggések, korunk fő kérdései megközelíthetetlenek. Másképpen fogalmazva: a nyelv üres héj marad, ha elfelejtjük, hogy a nyelv egyszerre hordozza és táplálja a kultúrát és a civilizációt, remélhetőleg egyre inkább az egész emberiség javára.

Tananyagszervezés módja

Az idegen nyelvek tanítása az érettségi- és nyelvvizsgatémakörök alapján, az egyes témakörök szókincsét és a használt nyelvtani egységek körét ciklikusan bővítve épül fel.

Értékelés

Tanév közben a tanulók szóbeli munkáit szövegesen, írásbeli munkáit szövegesen és százalékosan értékeljük, tanév végén pedig szöveges értékelést és osztályzatot adunk. Az osztályzás az idegen nyelvek értékelésénél egységes alapon történik.

0-39% - elégtelen, 40-54% - elégséges, 55-69% - közepes, 70-84% - jó, 85-100% - jeles

Nyelvi előkészítő évfolyam angol nyelvből

A nyelvi előkészítő évfolyam nyelvóráinak fő célja, hogy a diákokat eljuttassuk legalább a Közös Európai Referenciakeret (KER) B1 szintjére. Céljaink elérése érdekében a tanulókat egy előzetesen megírt szintfelmérő teszt alapján csoportokba soroljuk, ahol mindenki a saját szintjének legmegfelelőbb képzést kapja. Nagy hangsúlyt kap a gyakorlás, a tananyag elmélyítése.

A számonkérés formái

Az írásbeli számonkérések minden fontosabb témakör után a csoport egészének lexikai és nyelvtani ismereteit mérik fel. Két írásbeli dolgozat között a témakörön belüli számonkérés az órák elején frontális beszélgetés vagy pár perces röpdolgozat formájában, alkalmanként szóbeli feleletként, egyéni, vagy csoportmunkában történik. Minden második lecke végén témazáró nagydolgozat megírására kerül sor, mely több nyelvtani és tematikus anyagrész átfogó ismeretét, komplex, esetenként kreatív használatát igényli. A tanulók év közben és év végén is vizsgát tesznek.

A magasabb osztályba lépés követelményei

- Hallott szöveg értése
 - o A tanuló legyen képes kb. 200 szavas, számára ismert témájú köznyelvi szövegből fontos információt kiszűrni, annak lényegét megérteni, lényeges információt a lényegteltől elkülöníteni, a szövegből specifikus információt azonosítani.
- Beszédkészség
 - o A tanuló legyen képes egyszerű és összetett mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni, segítséget kérni, beszélgetésben részt venni, ismert témáról kb. 3 percig összefüggően beszélni.
- Olvasott szöveg értése
 - o A tanuló legyen képes kb. 250 szavas, számára ismert témájú köznyelvi szövegben fontos információt megtalálni, ismeretlen nyelvi elem jelentését a

szövegösszefüggésből kikövetkeztetni, a szöveg lényegét megérteni, specifikus információt azonosítani, lényeges információt a lényegteltől elkülöníteni.

- Íráskészség
 - o A tanuló legyen képes gondolatait a megfelelő nyelvi eszközök használatával logikus összefüggések alapján 100-120 szavas szöveggé rendezni, üzenetet, üdvözlőt, baráti levelet, rövid történetet írni.

A tanulói teljesítmény értékelése

A tanulók tudásának év végi értékelése osztályzattal történik, mely odaítélésének alapvető szempontjai:

Elégtelen a tanuló tudása, ha a továbbhaladáshoz alapvető ismeretanyaggal nem rendelkezik, és képtelen az idegen nyelvű kommunikációra, éves teljesítménye 40% alatti, és az év végi vizsgán a hat vizsgarészből legalább három részből 40% alatt teljesít.

Elégséges a tanuló tudása, ha a továbbhaladáshoz szükséges alapvető ismereteknek birtokában van, és képes az idegen nyelvű kommunikációra, valamint 40-54% között teljesít.

Közepes a diák tudása, ha az alapvető, továbbhaladáshoz szükséges fogalmakat ismeri, de sok nyelvtani jelenséget eltéveszt, fontos szavakat nem ismer vagy nem adekvátan használ, bizonytalan a helyesírása, 55-69% között teljesít.

Jó szintű a diák felkészültsége, ha a tudása a lényegre irányul, nyelvtani vagy szóhasználatbeli hibái az érthetőséget lényegében nem akadályozzák, 70-84% között teljesít.

Jelesre értékelhető a tanuló tudása, ha a lényegi részekben nem téveszt, szóban és írásban csak apróbb, az érthetőséget nem befolyásoló hibákat vét, tehát tudása optimálisnak tekinthető, és 85% fölött teljesít.

A vizsgák rendje

- A nyelvi előkészítő évfolyamon három vizsgát tesznek a tanulók: negyedéves, félévi és év végi vizsgát.

- A negyedéves vizsga csak írásbeli részből áll, és 3 órás (összetevői: hallás utáni szövegértés, olvasott szöveg értése, nyelvtani és lexikai tudást mérő teszt, valamint fogalmazás).
- A félévi vizsga írásbeli része 3 órás (összetevői: hallás utáni szövegértés, olvasott szöveg értése, nyelvtani és lexikai tudást mérő teszt, valamint fogalmazás), szóbeli része 15 perces (összetevői: témakifejtés, képleírás és szituáció).
- Az év végi vizsga írásbeli része 3 órás (összetevői: hallás utáni szövegértés, olvasott szöveg értése, nyelvtani és lexikai tudást mérő teszt, valamint fogalmazás), szóbeli része 15 perces (összetevői: témakifejtés, képleírás és szituáció).
- A vizsgán a megjelenés kötelező. Hiányzást csak orvosi igazolás ellenében fogadunk el. Ebben az esetben az írásbeli, ill. szóbeli vizsgát egy másik napon megismételheti a tanuló.

Idegen nyelvek a 9-12. évfolyamon

- Csoportbontás angol nyelvből: A nyelvi előkészítő évfolyam elvégzése után a tanulók szintek szerint bontott nyelvi csoportokban folytatják az első idegen nyelv (angol) tanulását.
- A vizsgák rendszere angol nyelvből: A tanulók minden tanév végén vizsgát tesznek, melynek írásbeli és szóbeli része van. Az írásbeli rész 3 órás, összetevői hallás utáni szövegértés, olvasott szöveg értése, nyelvtani és lexikai tudást mérő teszt, valamint fogalmazás. A szóbeli rész 15 perces, összetevői: témakifejtés, képleírás és szituáció vagy vita.
- A második idegen nyelv tanulása: a tanulók a 9. évfolyamon kezdik a második idegen nyelv tanulását.

A vizsgák rendszere a második idegen nyelvek esetében

Második idegen nyelvből minden év végén van vizsga. A vizsgák a 9-10. évfolyamon írásbeli és szóbeli részből állnak.

- Az írásbeli rész tartalma:
 - o olvasott szöveg értése
 - o nyelvhelyesség

- lexikai feladatok
- szövegalkotás
- hallott szöveg értése
- A szóbeli vizsga feladattípusai:
 - Hangos szövegolvasás: a szaktanár döntése alapján, nyelvtől függően önálló vizsgarész lehet.
 - Ismert és begyakorolt témákról és szituációkban beszélgetés.

A vizsga értékelése

Az írásbeli és szóbeli vizsgarészre egy-egy témazáró értékű százalékos értékelést kapnak a tanulók. Ezen kívül a vizsgát egészében szövegesen is értékeljük.

A 11. évfolyamon a vizsgát egy, a célország kultúrájához, civilizációjához kapcsolódó, egész éven átívelő csoportos projekt váltja ki. A projektmunka végén a csoportok bemutatják a munkájuk eredményét. A projektmunkát 4 fázisban százalékosan és szövegesen értékeljük. A tizenegyedikes nyelvi csoportok minden tanév szeptemberében részletesen megtervezik az adott év projektjének formáját.

Nyelvi szintmeghatározások

- A1 = minimumszintű felhasználó
Megérti és használja a számára ismerős mindennapi kifejezéseket és nagyon alapvető fordulatokat, amelyeknek célja konkrét szükségleteinek kielégítése. Be tud mutatkozni és be tud mutatni másokat, meg tud válaszolni és fel tud tenni olyan kérdéseket, amelyek személyes jellegűek, pl. a lakhelyre, ismerősökre és tulajdontárgyakra vonatkozóan. Képes egyszerű interakcióra, amennyiben a másik személy lassan és világosan beszél és segítőkész.
- A2 = alapszintű felhasználó
Megért olyan mondatokat és gyakrabban használt kifejezéseket, amelyek az őt közvetlenül érintő területekhez kapcsolódnak (pl. nagyon alapvető személyes és családdal kapcsolatos információ, vásárlás, helyismeret, állás). Tud kommunikálni olyan egyszerű és begyakorolt feladatok során, amikor egyszerű és közvetlen információcserére van

szükség ismerős és begyakorolt dolgokra vonatkozóan. Tud egyszerű nyelvi eszközöket használva beszélni saját háttéréről, szűkebb környezetéről és a közvetlen szükségleteivel kapcsolatos dolgokról.

- B1 = küszöbszint-Középszintű érettségi, alapfokú nyelvvizsga
Megérti a fontosabb információkat olyan világos, standard szövegekben, amelyek ismert témákról szólnak, és gyakori helyzetekhez kapcsolódnak a munka, az iskola, a szabadidő, stb. terén. Elboldogul a legtöbb olyan helyzetben, amely a nyelvterületre történő utazás során adódik. Egyszerű, összefüggő szöveget tud alkotni olyan témákban, amelyeket ismer. Le tud írni élményeket és eseményeket, álmokat, reményeket és ambíciókat, továbbá röviden meg tudja indokolni és magyarázni a különböző álláspontokat és terveket.
- B2 = önálló nyelvhasználó- emelt szintű érettségi, középfokú nyelvvizsga
Meg tudja érteni az összetettebb konkrét vagy elvont témájú szövegek fő gondolatmenetét, beleértve a szakterületének megfelelő szakmai beszélgetéseket is. Folyamatos és természetes módon olyan szintű normális interakciót tud folytatni anyanyelvű beszélővel, hogy az egyik félnek sem megterhelő. Világos, részletes szöveget tud alkotni sokféle témában, és ki tudja fejteni a véleményét egy aktuális témáról úgy, hogy részletezni tudja a különböző lehetőségekből adódó előnyöket és hátrányokat.

A középszintű érettségi szóbeli témakörei az idegen nyelvek esetében

- Személyes vonatkozások, család
 - o A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai)
 - o Családi élet, családi kapcsolatok
 - o A családi élet mindennapjai, otthoni teendők
 - o Személyes tervek
- Ember és társadalom
 - o A másik ember külső és belső jellemzése
 - o Baráti kör
 - o A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel
 - o Női és férfi szerepek

- Ünnepek, családi ünnepek
- Öltözködés, divat
- Vásárlás, szolgáltatások (posta)
- Hasonlóságok és különbségek az emberek között
- Környezetünk
 - Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása)
 - A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek
 - A városi és vidéki élet összehasonlítása
 - Növények és állatok a környezetünkben
 - Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért?
 - Időjárás
- Az iskola
 - Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat)
 - Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka
 - A nyelvtanulás, a nyelvtudás, szerepe, fontossága
 - Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok
- A munka világa
 - Diákmunka, nyári munkavállalás
 - Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás
- Életmód
 - Napirend, időbeosztás
 - Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás)
 - Étkezési szokások a családban
 - Ételek, kedvenc ételek
 - Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben
 - Gyakori betegségek, sérülések, baleset
 - Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak)

- Szabadidő, művelődés, szórakozás
 - o Szabadidős elfoglaltságok, hobbik
 - o Színház, mozi, koncert, kiállítás stb.
 - o Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport
 - o Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet
 - o Kulturális események
- Utazás, turizmus
 - o A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés
 - o Nyaralás itthon, illetve külföldön
 - o Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése
 - o Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai
- Tudomány és technika
 - o Népszerű tudományok, ismeretterjesztés
 - o A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben

A vizsgázó az alábbi kommunikációs helyzetekben, illetve szerepekben nyilatkozhat meg szóban és/vagy írásban mindkét szinten.

Helyzet

Áruházban, üzletben, piacon

Családban, családnál, baráti körben

Étteremben, kávéházban, vendéglőben

Hivatalokban, rendőrségen

Ifjúsági szálláson, campingben, panzióban, szállodában

Iskolában

Kulturális intézményben, sportlétesítményben, klubban

Országhatáron

Orvosnál

Szolgáltatóegységekben (fodrász, jegyiroda, üzlet, stb.)

Szünidei munkahelyen

Szerep

vevő

vendéglátó, vendég

vendég, egy társaság tagja

ügyfél, állampolgár

vendég

tanuló, iskolatárs

vendég, látogató, társaságban

turista

beteg, kísérő

ügyfél

munkavállaló

Tájékozódás az utcán, útközben

helyi lakos, turista

Telefonbeszélgetésben

hívó és hívott fél

Tömegközlekedési eszközökön (vasút, busz, repülő, taxi, stb.)

utas, utastárs

Informatika középszintű érettségi előkészítő tantárgy koncepciójaCél

A diákok informatikai ismereteit biztos, stabil tudássá kovácsolni, hogy zökkenőmentesen tudják teljesíteni az informatika középszintű érettségét.

Vízió

Az év végére a diákok képesek lesznek kiváló középszintű informatika érettségi teljesítésére.

Tananyagszervezés módja

A középszintű érettségi előkészítőt, mint a neve is sugallja, kizárólag az érettséginek rendeljük alá. Feladata a már megszerzett tudás elmélyítése, így a tananyagszervezés az irodai alkalmazások köré csoportosul. A diákok a tanórákon felelevenítik a korábban megszerzett tudásukat, illetve új ismeretekre tesznek szert. Beadandó feladatok keretén belül, a korábbi érettségi feladatsorokat és próbaérettségi feladatsorokat is megoldják a tanulók. A tárgyat a 10.-12. évfolyamon bárki választhatja, ezáltal sikeresebben készülhet az informatika érettségire.

Az informatika középszintű érettségi előkészítő tantárgy témakörei a következők:

- Számítógépes képszerkesztés
- Szövegszerkesztés
- Táblázatkezelés
- Weblapkészítés
- Prezentációkészítés
- Adatbázis-kezelés

Értékelések és számonkérések módja

Az év folyamán a beadott feladatok, illetve a félévkor és év végén írt próbaérettségik alapján kapják a diákok az év végi osztályzatot.

Az informatika emelt szintű érettségi előkészítő tantárgy koncepciója

Cél

A tantárgy alapvető célja a diákok már meglévő informatika tudását egy komolyabb szintre emelni, mellyel megállják a helyüket későbbi egyetemi tanulmányaikban, amennyiben az informatika világában terveznek továbbtanulni. Mivel az egyetemre való bejutáshoz az emelt szintű informatika érettségien keresztül vezet az út, ezért a tárgy további célja, hogy felkészítsük diákjainkat ezen akadály leküzdésére.

Vízió

Teller Ede mondta annak idején, hogy „Az olyan ember, aki nem ért a számítógéphez, a XXI. században analfabétának fog számítani.” Sajnos a XXI. századi valóság lehangoló, ugyanis rengeteg „analfabéta” van szerte az országban. Köztük olyanok is akadnak, akiknek nem egy, hanem több felsőfokú diploma lapul a zsebében, és mégsem tudnak egyszerű szöveges vagy táblázatos produktumokat előállítani.

Tanulóinknak nem győzzük eléggé hangsúlyozni, hogy bárhová is vetődjenek életük során, bármivel is foglalkozzanak majd, biztosan kell használniuk valamiféle informatikai eszközt és a hozzávaló szoftvert. Épp ezért szeretnénk, ha az informatika oktatásunk elsősorban nem lexikai tudás átadását, hanem kölcsönösségen alapuló, interaktív folyamatot jelentene, azaz a tanulók bátran beleszólhassanak abba, hogy mit és hogyan tanuljunk! Ugyanis meggyőződésünk, hogy a jelenlegi felgyorsult, digitalizálódott társadalmunkban egyáltalán nem mindegy, hogy milyen tudás, eszköz birtoklásához jutnak majd a diákjaink (pl. elavult vagy épp felkapott programozási nyelvet, nyílt forrású szoftvereket vagy drágán beszerezhető, fizetős szoftvereket).

Hisszük, hogy a tanuló által önként vállalt, választott informatikai terület sokkal jobban elsajátítható lesz annál, mint amit külső kényszerrel rájuk erőszakolnánk, hisz a belső motiváltságnál nagyobb motivációs erőt nehezen tudunk elképzelni.

Teljes mértékben tudunk azonosulni Teller Ede egy újabb mondatával, miszerint: „A tudásnak elvi határai nincsenek, és annak nem is szabad korlátokat szabni.”

Tananyagszervezés módja

Iskolánkban az utolsó két évfolyamon, heti 2 órában tanulják diákjaink az emelt szintű informatika rejtelseit.

A tananyag szervezésünk szinte teljes egészében megegyezik a NAT követelményeivel, de a vízióinkban megfogalmazottak szerint nyitva hagyunk bizonyos „ajtókat”, hogy a tanulók saját maguk dönthessék el, milyen szoftverekkel szeretnék elsajátítani az adott területet, ezzel is erősítve a demokráciára való nevelést. A nyitott „ajtók”-hoz tartozik az alkalmazó rendszerek és a programozási nyelv megválasztásának lehetősége.

Az informatika emelt szintű érettségi előkészítő tantárgy témakörei a következők:

- Algoritmizálás
 - o Algoritmus leíró eszközök
 - o Elemi programozási tételek
- 1. Programozás
 - o A programozási nyelv, környezet megismerése
 - o Elemi programozási tételek implementálása
 - o Objektumok megvalósítása
 - o Összetett feladatmegoldás
- Alkalmazói rendszerek
 - o A már korábban megszerzett tudás kiterjesztése az emelt szintű érettséginek megfelelően
- Weblapkészítés
 - o Korábbi (WYSWYG) ismeretek kiterjesztése HTML kódra, aktuális CSS szabvány

Értékelések és számonkérések módja

Az egyéni írásbeli, szöveges értékelések mellé mindig csatolunk egy oszlopos grafikont is, melyben a tanuló épp aktuális teljesítményét mutatjuk meg az adott témakörből. Félévkor szöveges értékelés, a tanév végén szöveges értékelést és osztályzatot is adunk tanulóinknak az

elért teljesítményük alapján.

Lehetőség szerint mindig gyakorlati számonkéréseket tartunk egy-egy nagyobb témakör végén, de ez nem zárja ki a köztes szóbeli és írásbeli számonkéréseket. A nyelvi előkészítő évfolyam végén, mivel néhány tanulónak lezárul iskolánkban folytatott informatikai tanulmánya, egy gyakorlati záró vizsgát szervezünk. A vizsga során egy záró vizsgajegyet kapnak diákjaink, mely az év végi értékelésükbe dupla érdemjegyként számítódik be.

Az érdemjegyek megállapítását az alábbi százalékos határok figyelembevételével állapítjuk meg:

- 0-34% → elégtelen
- 35-49% → elégséges
- 50-69% → közepes
- 70-84% → jó
- 85-100% → jeles

A magasabb évfolyamba lépés feltétele, hogy a tanév során az egyéni teljesítményeket százalékosan mutató grafikonok átlaga nem lehet 34 % alatti.

Az informatika-média specializáció tantárgy koncepciója

Cél

A diákok megismertetése a multimédiás eszközök széleskörű választékával, hatékony használatával. Igényes, esztétikus audiovizuális produktumok készítése, azok létrehozásától a szerkesztésen át a kész művekig. A tantárgy magában foglalja a képszerkesztést, hangvágást, videókészítést, videóvágást, és ezek kombinációját.

Vízió

A média stúdió végére a tanuló képes lesz arra, hogy saját filmeket, audiókat hozzon létre, esetleg az általa komponált zenét meghangszerelje, szerkessze.

Tananyagszervezés módja

Az informatika-média specializációt egyéves blokkokban lehet választani, előképzettség nélkül, bármelyik évfolyamon. Az évet párhuzamosan két elv szerint visszük végig.

- Projekttervezés, -készítés
- Az adott szoftverek megismerése, kezelése

A projekt tervezése már év elején elkezdődik. A szoftverekhez szükséges tudás megszerzése után az adott részfeladatok elkészítésére kerül sor. Az év végére kiscsoportokban készülnek el a vizsgamunkák (pl. film, zene). Az arra alkalmas munkák felkerülnek az iskola honlapjára, illetve (pl. plakátok esetén) az iskola falaira.

Az informatika-média specializáció tantárgy témakörei a következők:

- Számítógépes képszerkesztés
- Modellézés, textúrázás 3D-ben
- Hanganyagok felvétele, készítése, szerkesztése
- Videó készítése, vágása, szerkesztése

Értékelések és számonkérések módja

Az év végéig minden csoport elkészít egy projektmunkát, ami lehet: film, zene, plakát, vagy egyéb, a diákok által kitalált kreatív mű. Az e műre kapott értékelés jelenti egyben az év végi osztályzatot.

Az informatika-programozás specializáció tantárgy koncepciója

Cél

A diákok megismertetése az algoritmikus gondolkodással, és a programozással. Célunk, hogy a diák betekintést nyerjen egy közösen kiválasztott programozási nyelv rejtelmeibe, és alapszinten elsajátítsa annak használatát.

Vízió

A programozás specializáció elvégzésével a diákok rálátást kapnak a programozás menetére, világára. Ez a szabadon választott tantárgy segítséget nyújt az emelt szintű érettségi előkészítő tananyagának könnyebb elsajátításához, és a szakirányú egyetemi továbbtanuláshoz.

Tananyagszervezés módja

Az informatika-programozás specializációt egyéves blokkokban lehet választani, előképzettség nélkül, bármelyik évfolyamon. Az évet párhuzamosan két elv szerint vesszük végig.

- Projekttervezés, készítés
- Az adott szoftverek megismerése, kezelése

A projekt tervezése már a tanév elején elkezdődik. A diákok az általuk választott programozási nyelv fejlesztői környezetének megismerése után elkészítik első önálló programjaikat, majd az algoritmizálás, és a programozási tételek elsajátítása következik. Csak ezután kerülhet sor az elképzelt projekt részfeladatainak elkészítésére. Az év végére a csoportokban elkészülnek a nagyprogramok/projektek. Az arra alkalmas munkák ezek után felkerülnek az iskola honlapjára.

Az informatika-programozás specializáció témakörei a következők:

- Algoritmizálás
 - o Algoritmus leíró eszközök
 - o Elemi programozási tételek

- Programozás
 - o A programozási nyelv és fejlesztői környezetének megismerése
 - o Elemi programozási tételek implementálása
 - o Objektumok megvalósítása
 - o Összetett feladatmegoldás

Értékelések és számonkérések módja

Az év végéig minden csoport leadja az elkészített programját, ami a középiskolai kereteknek és az óraszámnak megfelelően próbálja modellezni a programozó szakokon elvárt beadandó feladatokat. Az e műre kapott értékelés jelenti egyben az év végi osztályzatot.

Az informatika-webfejlesztés specializáció tantárgy koncepciója

Cél

A diákok ismerkedjenek meg a honlapszerkesztés világával. Lehetőséget kapnak arra, hogy korszerű honlapot hozzanak létre saját erejükből, különböző WYSWYG szerkesztők nélkül. Mindezt egyrészt statikusan a legfrissebb HTML-szabvány szerint, másrészt dinamikusan JavaScript, PHP segítségével. A diákok elindítása egy olyan úton, mely a webprogramozás irányába vezeti őket. A tárgy hathatós segítséget nyújtson azoknak, akik a középiskolai évek után ilyen irányban terveznek továbbtanulni.

Vízió

A webfejlesztés tantárgy elvégzésével a diák képes lesz önállóan dinamikus, korszerű honlapot létrehozni, szerkeszteni, karbantartani. A képzés során elfogadottá válik az a szemlélet és viselkedésforma a tanulók körében, hogy a szerzői jogvédelemmel, és a személyiségi jogokkal ellentétes tartalmakat és műveleteket nem hozhatnak létre.

Tananyagszervezés módja

Az informatika-webfejlesztés specializációt egyéves blokkokban lehet választani, előképzettség nélkül, bármelyik évfolyamon. Az évet párhuzamosan két elv szerint visszük végig.

- Projekttervezés, -készítés
- Az adott szoftverek megismerése, kezelése

A projekt tervezése már év elején elkezdődik. A szoftverekhez szükséges tudás megszerzése után az adott részfeladatok elkészítésére kerül sor. Az év végére kiscsoportokban készülnek el a vizsgamunkák (pl. komplett, modern honlap, osztály vagy csoport saját honlapja, tantárgyak honlapja, stb.). Az arra alkalmas munkák felkerülnek az iskola honlapjára is.

Az informatika-média specializáció tantárgy témakörei a következők:

- HTML alapok

- CSS
- kliens oldali programozás, JavaScript
- szerver oldali programozás, PHP

Értékelések és számonkérések módja

A tanév végére elkészül egy komplett honlap a diákok ötleteiből, kreativitásukkal. Az e műre kapott értékelés jelenti egyben az év végi osztályzatot.

Kézműves kultúra tantárgyi koncepció

Cél

A kézműves tantárgy célja a környezetkultúra és a kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása, az általános és szakirányú ismeretek átadása révén a környezettudatos magatartás, az igényes kézműves tárgyalkotás képességének megalapozása.

Célja továbbá a munkakultúra, a feladattudatos, kitartó munkavégzés alapjainak elsajátíttatása, azoknak az elméleti és gyakorlati ismereteknek a megalapozása, melyek a tervezéstől a kivitelezésig biztosítják a meghatározott célú feladat, alkotómunka elvégzését. Mindezzel a harmonikus életvitel, a környezetalakítás képességének, az értékteremtés és -megőrzés igényének kialakítása.

Vízió

A tantárgy keretein belül feladatunk az ember alkotta tárgyi világ széleskörű megismertetése, a kézműves tevékenységek szerepének feltárása a mindennapi életben és a modern viszonyok közt. A hazai és az egyetemes tárgykultúra kiemelkedő alkotásain keresztül megismertetni a tanulókkal a tárgykultúra funkcionális területeit, a felhasználható anyagokat, tulajdonságaikat, az alkalmazott eszközöket, használatukat, a készítési technikákat, az esztétikai törvényszerűségeket.

Feladatunk emellett az ismeretek alkotó jellegű alkalmazásának elsajátíttatása, a múlt értékeinek a mai környezet- és tárgykultúrába való szerves beépítési lehetőségeinek felismertetése. A hagyományok megismertetésével múltunk, népművészeti és iparművészeti örökségünk megbecsülése, megszerettetése, a hovatartozás-tudat mélyítése. Más korok és népek környezet- és tárgykultúrájának megismertetésével a látásmód szélesítése, az empátia és a tolerancia kialakítása. Tárgyelemzéseken és a tárgyalkotó tevékenységen keresztül a tárgy, a környezet és az ember viszonyának felfedeztetése, a természethez, környezethez való kötődés mélyítése, a helyes felhasználói és fogyasztói magatartásformák kialakítása.

Az alkotói tevékenységen keresztül a manuális és konstruáló képességek fejlesztése, az esztétikai érzékenység és ítélőképesség mélyítése, az önkifejezés, az önmegvalósítás lehetőségének

felfedeztetése. A környezet és a kézműves műhelymunka baleset- és környezetvédelmi előírásainak megismertetése.

Ennek érdekében az oktatás a tanuló életkori sajátosságait figyelembe véve az egymásra épülő évfolyamokon egyaránt hangsúlyosan alapoz a gyűjtőmunkára, a rekonstruálás és az átírás metodikájára, a kreativitásra. Az elsajátítandó elméleti és gyakorlati témakörök, tartalmak komplex szemlélettel, egymással szintézisben lévő rendszert alkotva jeleníthetők meg a tanítás folyamatában.

Az élményszerű tapasztalatszerzés, az önművelés megalapozása érdekében javasolt könyvtár-, múzeum- és kiállítás-látogatások beépítése a műhelymunkába.

Tananyagszervezés

9. évfolyam:

- Kézműves és környezetkultúra ismeretek
- Környezet és környezetkultúra, tárgy és tárgykultúra
- Természetes és mesterséges környezet elemei, alkotói
- Az ember tárgykészítő tevékenysége, a tárgyak szerepe
- Tárgyelemzés alapvető szempontjai
- Ősi, kézműves és ipari tárgyformálás
- A kézműves kultúra műhelymunkájának alapjai
- A kézműves tárgyalakítás alapanyagai: a textilek, a papír, az agyag alapvető tulajdonságai, alakításuk egyszerű technikái
- A kézműves tárgyalakítás eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások
- A tárgyalakítás alapvető fázisai
- Ünnepi alkalmak
- Papírművesség:
 - o Különböző hajtogatási gyakorlatok (doboz, forgó, párhuzamos hajtogatások, fűzések, kivágások, tépések)
 - o Kollázs, papírmózaik
 - o Papírvirágok készítése

- Játékok készítése papírból
- Papírhajtogatás ünnepekre (virágok, csillagok, díszek)
- Ajándékok készítése (nyomatokkal)
- Papírmasé
- Leporelló
- Gyöngyfüzés:
 - Történeti áttekintés, a gyöngyök fajtái
 - Egyszerű alapfüzési technikák (lánc, karkötő készítése)
 - Lapos füzési technikával könyvjelző készítése
 - Csöves technikával karkötő készítése
 - Gyöngyállatkák füzése
- Személyes tárgyak – Ajándékozás:
 - Az érték fogalma, viszonylatai; A tárgyak gyakorlati és lelki funkciói, érzelmi, hangulati hatás
 - Személyes tárgyak; Egyéni ízlés
 - Az ajándékozás kultúrája; Az ajándéktárgy és a csomagolás harmóniája
 - A csomagolás és a díszítés lehetőségei
 - Alkalmazható anyagok és technikák
 - Ajándékkészítés és csomagolás választott anyaggal, technikával

10. évfolyam

- A tárgyak esztétikai értéke, minősége
- Textúrák és faktúrák, színek és hangulatok a tárgyakon
- Használati és díszfunkció
- Kézműves mesterségek: az agyag-, a famunkák, a fonható szálanyagok, vesszőmunkák alapjai
- Egyszerű tárgy- és díszítményalkotási lehetőségek
- A tárgyalkotás anyagai, eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások
- A tárgyalkotás alapvető fázisai
- Lakáskultúra, lakberendezés

- Az adott témakörök emlékei a törzsi kultúrákban, a népművészetben, az iparművészetben és a művészettörténetben
- Az adott témakörök megjelenése a modern kor törekvéseiben és a közvetlen környezetben
- A tapasztalatok felhasználása az alkotómunkában
- Agyagozás
 - o Az agyag természete, története, anyagismertetés
 - o Az agyag tulajdonságai, formálhatósága, alakíthatósága
 - o A megmunkálás, tárgyalkotás alapvető lépései
 - o Az agyagmunka eszközigénye, eszközhasználati és munkavédelmi előírások
 - o Mintázással és díszítés rátéttel, karcolással
 - o Eszközsorszám helyes használata
 - o Egyszerű tárgyalkotási és díszítési technikák (tapasztás, formába rakás, felrakás, nyomhagyási technikák, rátét)
 - o Tárgyalkotás a tanult technikák alkalmazásával
 - o Figurák mintázása (felrakás, széthúzás, illesztés, pozitív és negatív formák, felületi hatások)
 - o Nagyobb méretű figura formálása váz felhasználásával
 - o Domborművek, plakettek (formai ritmusok, természeti és mesterséges formák felhasználásával)
- Faművesség, fonható szálanyagok, vesszőmunkák
 - o A fa, a vessző és a fonható szálanyagok felhasználási területei, jellegzetes tárgytipusai
 - o A fa, a vessző és a fonható szálanyagok tulajdonságai, formálhatóságuk, alakíthatóságuk
 - o A megmunkálás eszközigénye, eszközhasználati és munkavédelmi előírások
 - o Választott anyag egyszerű tárgyalkotási, összeállítási és díszítési technikái (sodrás, fonás, toldás, darabolás, vájás, csiszolás, kötözött és ragasztott összeállítások, festés, pácolás, karcolás, ékrovás)
 - o Tárgyalkotás választott anyag és technika alkalmazásával

- Lakhely, lakáskultúra, berendezés
 - o Az épület szerepe, jellege és berendezése közti összefüggések
 - o Középületek, lakóházak; Külső megjelenés, belső terek, berendezés
 - o A lakáskultúra elemei, összetevői
 - o A tárgyak információhordozó szerepe
 - o A lakberendezés szempontjai
 - o Bútortípusok, a bútortörténet érdekességei
 - o A berendezési tárgyak, bútorok mint jelképek
 - o Környezettervezés, tárgyalakítás a megismert anyagok és technikák alkalmazásával

11. évfolyam

- Kézműves mesterségek: A textil és nemez: elméleti és gyakorlati tudnivalók
- Textil:
 - o A textil felhasználási területei
 - o A textilmunkák alapanyagai, tulajdonságaik, alakíthatóságuk
 - o A megmunkálás, tárgyalakítás alapvető lépései
 - o A textilmunkák eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások
 - o Egyszerű tárgyalakítási és díszítési technikák: fonástechnikák, a szövés alapjai, egyszerű öltéstípusok, hímzésteknikák
 - o A szabás alapvető ismeretei, egyszerű összeállítási módok
 - o Tárgyalakítás a tanult technikák alkalmazásával
- Nemez
 - o A nemez felhasználási területei
 - o A gyapjú tulajdonságai, alakíthatósága
 - o A megmunkálás, tárgyalakítás alapvető lépései
 - o A nemezkészítés anyagai, eszközei
 - o Egyszerű tárgyalakítási és díszítési technikák
 - o Tárgyalakítás a tanult technikák alkalmazásával
- Szövés
 - o A szövés története; A szövés során felhasználható anyagok

- Szöveg különböző eszközök használatával
- Szöveg léckereten, madzagszövő táblán
- A növényi festés és különböző fonási technikák
- Használati tárgyak készítése (öv, hajpánt, tarisznya) a tanult technikák alkalmazásával

12. évfolyam:

- Tűzzománc
 - A tűzzománc története
 - A tűzzománc alapanyagai
 - Zománcozási eljárások
 - Zománcozás felhasználása
 - A megmunkálás alapvető lépései
 - Díszítési technikák
 - Alkotás a tanult technikák alkalmazásával
- Az öltözet
 - Az öltözet összetevői
 - Az öltözettel közvetített jelentéstartalom
 - Az öltözettervezés alapjai; Mintakészítés, modellezés
 - Az öltözetkészítés technológiai alapjai – szabászati ismeretek, összeállítási és díszítési technikák
 - Öltözet vagy öltözetdarab készítése választott anyagok és technikák felhasználásával, kombinálásával viseleti babákra vagy saját célra
- Öltözetkiegészítők
 - Az ékszerek típusai
 - Az ékszerkészítés anyagai, technikái
 - Ékszer, ékszerkollekció készítése választott anyagok és technikák alkalmazásával
- Textilmunkák
 - Textilfestés újabb lehetőségei (textilnyomás, batikolás)

- Hímzés- és szövés technikák újabb lehetőségei (szálszorítás, subrika, zsinórozás, madzagszövés, egyszerű szedett és göbös mintázás)
- Nemezelés; A nemez szabad felhasználása
- Összeállítási technikák; A gépi varrás alapjai
- Választott technikák alkalmazása a tárgyalkotásban

Értékelés

A kézműves kultúra tantárgy esetében annyira egyéni a fejlődés mértéke a különböző részterületeken, hogy az értékelés nem érdemjegyben történik, hanem minden tanuló szöveges értékelést kap. Ezt az értékelést félévkor, a tanév végén, valamint minden elkészült alkotás után írásban megkapja. Tanév közben az elkészült alkotásokat a tanuló maga is értékeli szóban.

Értékelési szempontok

- tanév során nyújtott teljesítmény
- órai munka
- együttműködés
- új ismeretanyag elsajátítása és alkalmazása
- jártasság egy adott témában
- különböző technikák helyes használata
- elméleti ismeretek
- kreativitás
- megjelenítő készség
- technikai készségek

Legyen képes:

- a megszerzett ismeretek alkalmazására
- az anyagok élményszerű megtapasztalására
- a megismert eszközök megfelelő használatára
- az önálló tárgyalkotásra
- tárgyelemzésre adott szempontok alapján
- a tárgyakban rejlő esztétikum felfedezésére és megfogalmazására

Kortárs irodalom

Cél

A tantárgy fontos célja, hogy megismertesse az érdeklődő diákokat a kortárs irodalom néhány kiemelkedő alkotásával, a hazai és a világirodalom palettájáról egyaránt. Továbbá cél olyan befogadó, konstruktív olvasóvá nevelés, aki képes felismerni a kortárs művek mondanivalóját, saját értelmezői keret megkonstruálását önállóan elvégzi, valamint kritikai szemmel vizsgálja a problémákat, felkutatja azok okait, felismeri a lehetséges következményeket. Az órák során a diák vizsgálat tárgyává teszi saját gondolkodását, a jelentésteremtést saját maga végzi, ezáltal a későbbiekben bátrabban nyúl ismeretlen irodalmi szövegekhez, azokat vizsgálja, saját világra vonatkoztatja, feldolgozza.

Vízió

Ilyen célok megvalósításához olyan művekre van szükség, amelyek az adott problémákhoz igazodnak. Ezt figyelembe véve a tervezés során, olyan témák köré csoportosulnak a művek, amelyek gyakran foglalkoztatják a tizenéves fiatalokat. Hisszük, hogy a kortárs művek mindennapi nyelvhasználathoz közelítő stílusa segít a megértésben, valamint a témák aktualitása vitathatatlan. Nem fényképekről, rajzokról ránk pillantó alakokról van szó, hanem sokszor máig élő emberekről, ezáltal olyan szemlélet kialakítására is lehetőség nyílik, amely képes megérteni, hogy a szerző olyannyira hétköznapi ember, mint bármelyikünk, hasonló gondolatokkal. A kortárs irodalom helye a gimnáziumi irodalmi kánonban igen szűkös, hagyományos tervezési dokumentumok tananyag-elrendezése alapján ritkán kerül sor a tárgyalására, amennyiben mégis, a 12. évfolyam végén, kizárólag. Hisszük, hogy a kortárs irodalom azokkal is megszeretteti az irodalmat, akik azt annak történeti jellege miatt nem kedvelik. A kortárs irodalom a 11. és a 12. évfolyamon kerül meghirdetésre. Nincs alapvető összefüggés a két évfolyam tematikája között, ezért elvben egymástól függetlenül felvehetők, ugyanakkor a 12.-es témák mélyebb tartalmúak, előnyt jelent a feldolgozásban a tantárgy 11.-es tartalmának ismerete. Azért kerül az utolsó két évre, mert legalább két év művészeti alapozás, irodalmi művekhez való érzékeny odafordulás készségének fejlesztésére elengedhetetlenül szükség van a két éves kortárs irodalom követelményeinek teljesítéséhez.

Értékelés

A diák a tanév során végzett munkáit portfólióba rendszerezi. A feladatok lehetnek az érettségi feladattípusai (szövegelemzés, szövegértés, szövegalkotás), vagy a leendő érettségi tételekhez hasonlók, kutatási munka eredményei, önálló, kreatív alkotások, egyéni vagy csoportos projektek (ezek projektnaplói és/vagy produktumai) stb. Az értékelés ez alapján szövegesen történik, figyelembe veendő a kortárs irodalmi művekhez való érdeklődő odafordulás megléte, a kreativitás, önálló jelentésteremtés képessége.

Tananyagszervezés módja

A tananyag nem kronologikusan, hanem központi témák köré csoportosítva került elrendezésre. A témákról való beszélgetést, a feldolgozást drámapedagógiai feladatok és játékok szolgálják, amelyek alapját mindig az adott mű (művek) képezi(k).

Előzetes tudás

Különböző műfajú szépirodalmi szövegek ismerete, alapfokú művészettörténeti ismeretek, saját alkotó jellegű tapasztalatok, korábbi művészeti élmények, művészeti ágak megkülönböztetése.

Kreatív írás tantárgyi koncepció

Cél

Az anyanyelvi kompetencia fejlesztési területei közé tartozik az írásbeli szövegalkotás fejlesztése. A tárgy legfontosabb célja, hogy bátorságot adjon a diákoknak ahhoz, hogy magabiztosan írjanak bármilyen típusú szöveget. Ennek eszközeként megismerik és begyakorolják a gyakori szövegtípusok írását, tudatosítják azok megalkotásának kritériumait. Emellett fontos annak elfogadtatása, hogy a kreatív szöveggyakorlatok írása során nincs rossz megoldás. A tantárgy segítséget nyújt a majdani érettségi feladatainak megírásához, hiszen a szövegalkotás számtalan formájával megismerkednek.

Vízió

Legfontosabb nyelvi képességeink közé tartozik az írásbeli szövegek alkotásának képessége. Hisszük, hogy az anyanyelvi (és ezzel együtt az idegen nyelvi) nevelés hatékonysága a kreativitáson, produktivitáson, tevékenykedtetésen, szövegközpontúságon alapul, ezek mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a diák megfelelő szinten birtokolja (többek között és jelen esetben) az írásbeli kommunikáció képességét.

A tantárgy valamennyi évben meghirdetésre kerül, minden évfolyamon más tematikával. Bármelyik évfolyamon felvehető a kurzus, azonban minden év más-más szövegtípusok gyakorlását célozza, ezért tanácsos minden évben felvenni, ha valamennyi szövegalkotási mód és szövegtípus megismerése a cél.

Értékelés

A diákok a munkáikra szöveges értékelést kapnak, ennek formája lehet szóbeli és/vagy írásbeli. A tanév végén a tanuló munkáját szintén szövegesen értékeljük. Ehhez a tanulók összeállítanak az év során alkotott munkáikból egy portfóliót, amelynek értékelését a szaktanár végzi. Az értékelés a következő szempontok alapján történik: a szöveg mennyire követi egy adott szövegtípus kritériumait, az elkészült munka mennyire kreatív, mennyire magabiztosan alkot a tanuló adott szövegtípusokban.

A továbbhaladás feltételei: a tartalmi-ténybeli minimum elemeinek magabiztos alkalmazása a mindennapokban.

Kultúra tantárgyi koncepció

A Kultúra egyéves, heti kétórás szabadon választható tantárgyként jelenik meg az iskola kínálatában. A stúdium felvétele első alkalommal nem feltételekhez kötött, a tantárgyi koncepcióban meghatározottak alapján az öt év során bárki bármikor választhatja előzetes ismereteitől és korától függetlenül is. Több korosztály jelenléte egy adott csoportban más folyamatokat generál, mint egy életkorilag homogén csoportösszetétel, s ezt a tantárgyi célok megvalósításának szolgálatába állítjuk.

Egy vagy több, a stúdiumból elvégzett tanév után a későbbiekben a tantárgy újrafelvétele a megelőző tanév szöveges értékelésében megfogalmazott javaslat alapján történhet.

Célkitűzések

A stúdium célja, hogy felébressze a diákok művészetek iránti érdeklődését, a kultúrában rejlő értékek iránti lelkesedését, és segítse a művészeti alkotások, kultúrával kapcsolatos témák megértését. Fontos szempont, hogy az élmények fejlesszék a diákoknak azt a képességét, amivel a művészetek esztétikai minőségét időben és térben értékelhetik. Cél az is, hogy az érzékelés élményén keresztül a diákok képessé váljanak érzéseik, gondolataik, véleményük megformálására, hogy akár verbális, akár bármilyen más önkifejezési formában képesek legyenek megfogalmazni, hogyan hat rájuk a kultúra, a művészet egy-egy alaposabban megismert szelete. Az elméleti szókinccs, a kulturális, művészeti terminológia kialakítása a közös munkának nemcsak egyik célja, hanem velejárója is. A témakörök egy része kiváló terepe a szociális érzékenység, és a társadalmi szerepvállalás iránti igény iskolázásának is. A stúdium minden tanévben alkotótevékenységgel zárul, melynek során a fiatalok arról szerezhetnek tapasztalatot, hogy ők maguk hogyan hathatnak a világra azzal, hogy a megélt tapasztalatokat feldolgozva teremtenek, létrehoznak egy közös vagy saját alkotást.

Vízió

A művészettel és kultúrával való munka elősegíti bizonyos lelki, szellemi készségek fejlődését, mélyülését, beleértve az érzékelés és ítéletalkotás erőteljesebbé válását. Fontos szempont az

érzékelés finomítása, a tudatos hallás, látás, fogalomalkotás képességének intenzív fejlesztése a művészetek, a kultúra és a kapcsolódó témakörök, határterületek tanulmányozásának segítségével, mivel a tapasztalás a gondolkodás művelésének alapja.

A korosztályra jellemző az érzelmek végletes megélése, az érzelmi kettősség: egyrészt el akarnak szigetelődni mindentől, és saját világot akarnak teremteni, másrészt pedig kíváncsiak az őket körülvevő világra, és keresik a kettő között a kapcsolódás lehetőségeit. A kultúra és a művészet területein szerzett élmények közvetítő csatornaként szolgálhatnak, ajtókat nyithatnak a meglévő világra, amin a fiatalok saját választásuk szerint beleshetnek, vagy akár ki-besétálhatnak. A stúdium által kínált témákat nemcsak bemutatjuk a diákoknak, hanem közösen meg is tapasztaljuk, élményszerűvé tesszük a résztvevők számára befogadóként és alkotóként egyaránt, amennyire csak lehet, az adott témában rejlő lehetőségeket kiaknázva.

A stúdium témáinak kiválasztásakor nemcsak tematikus sokszínűsége törekszünk. Az időben vagy térben tőlünk távol levő kulturális értékek, művészeti alkotások párba állíthatók itt és most létezőkkel – olyanokkal, amelyeket a diákok ismernek, értékelnek – például tartalmuk, mondanivalójuk, alkotási technikájuk, céljuk által. A párhuzam hangsúlyozásával utat nyitunk a másság felé, és a fiatalok nemcsak letűnt korok, ismeretlen ideák, vagy távoli világok részének látják a korban, térben tőlünk távol létrehozott értékeket, de ezekhez közel is tudnak kerülni.

Témakörök

- Kultúra és művészet
- Restaurálás
- Iparművészet
- Ünnepekörök
- Nemzetiségek kultúrája
- Világvallások
- Műemlékvédelem
- Fotóművészet
- Összművészeti alkotótevékenység

Értékelés

Általános követelményként minden diáktól elvárt a közös munkában való részvétel, a folyamatok tiszteletben tartása és követése. Az egyénileg, illetve csoportban végzett munkát közösen értékeljük szóban és/vagy írásban a tanulási folyamat során, illetve az első félévet, és a teljes tanévet írásbeli szöveges értékeléssel zárjuk a csoportban, kooperatív módon, a munkafolyamat elején egyeztetett szempontok és kiírt feladatok alapján. A tanév végi értékelésben megfogalmazzuk a stúdium folytatásával kapcsolatos gondolatainkat is.

Magyar mint idegen nyelv tantárgyi koncepció

Cél

Iskolánkban több külföldi diák is tanul, akik számára térítésmentesen biztosítjuk a magyar mint idegen nyelv oktatását. A tantárgy kötelező minden olyan diákunk számára, aki nem magyar állampolgár és/vagy akinek nyelvtudása fejlesztésre szorul ahhoz, hogy a lehető leghatékonyabban részt vehessen magyar nyelven folyó tanóráin, valamint az iskola szociális életében.

A magyar mint idegen nyelv tanításának és tanulásának – ahogy bármely más idegen nyelvnek – alapvető célja a kommunikatív nyelvi kompetenciák kialakítása, a használható nyelvtudás megszerzése. A nyelvtudás fejlesztése a négy nyelvi alapkészség (hallás, beszéd, olvasás és írás), valamint a szókincs és nyelvtan fejlesztésén keresztül, a tanulók egyéni igényeinek figyelembe vételével történik.

A nyelvoktatás fejlesztési céljai iskolánkban:

- a kötelező oktatás végére a tanulók legyenek képesek a magyart mint idegen nyelvet személyes, oktatási, közéleti és szakmai kontextusban megfelelően használni, B2-es szinten;
- a nyelvtanulás során a tanulóknak alakuljon ki a motiváció a nyelvtanulás iránt, a tanult nyelv, az azon a nyelven beszélő emberek és kultúrájuk, valamint általában más nyelvek és kultúrák megismerésére;
- a tanulók sajátítsák el azokat a kompetenciákat, melyek képessé teszik őket az élethosszig tartó tanulásra, nyelvtudásuk fenntartására, fejlesztésére.

Vízió

Az oktatás **kis csoportokban** folyik, a diákokra kiemelt figyelem jut, és így több lehetőség nyílik egyéni tanulási-fejlesztési utak követésére. A gyakran igen eltérő nyelvtudási szinten álló tanulók maximális segítséget kapnak tanáraiktól – és társaiktól is – a számukra éppen nehézséget jelentő probléma megoldásában, legyen az egy magyar nyelven tanult tárggyal kapcsolatos kérdés, egy

hivatalos irat értelmezése, egy ritkán használt szó jelentése, vagy éppen egy nyelvtani szerkezet használata.

A Küldetésünkben célként kitűzött önálló tanulás és gondolkodás képessége a magyar mint idegen nyelv esetében hatványozottan tud érvényesülni, ugyanis a tanulók mindennapjaikat célnyelvi környezetben töltik, ahol folyamatosan szembesülnek nyelvi-kulturális kihívásokkal. Elkerülhetetlenül találkoznak a lokális és a globális, a nemzeti és nemzetek fölötti, a kisebbség és a többség kérdéseinek konfliktusaival, a konfliktusok kezelésének útjaival és módjaival. Mindez segíti tanulóinkat az önálló véleményalkotás útján, miközben identitástudatuk, empátia- és szimpátiakészségük erősebbé és gazdagabbá válhat. Törekvésünk, hogy az Egyetemes Emberi Jogok Nyilatkozata élő tartalommal váljon tanítványainkban, s kis és nagy közösségeikhez való tartozásuk egymást erősítsék. A tanórák e fenti kihívásokra adandó reakcióknak kívánnak áttekinthető keretet biztosítani, amely révén tanulóink a szó szoros értelmében otthon érzik magukat az iskolában és az országban.

Mindezt oly módon támogatjuk, hogy életszerű, a mindennapokban rendszeresen előforduló helyzetek köré szervezzük az órákat, és állandó kitekintéssel vagyunk a nyelv tágabb kontextusára, azaz a tanulót körülvevő kulturális közegre. A kis létszámú csoport és a célnyelvi környezet azt is lehetővé teszi, hogy kilépjünk a tanteremből, és a mindennapok valóságában fejlesszük a tanulók nyelvtudását. Ezért gyakran szervezünk túrákat (akár rövidebb, városi minitúrákat is), és kulturális programokat, ahol a tanulók élőben is megtapasztalhatják, mit is jelent magyar nyelven kommunikálni.

A tananyagszervezés módja

A magyar mint idegen nyelv tanítása az érettségi és nyelvvizsgatémakörök alapján, az egyes témakörök szókincsét és a használt nyelvtani egységek körét ciklikusan bővítve épül fel.

Értékelés

Tanév közben a tanulók szóbeli munkáit szövegesen, írásbeli munkáit szövegesen és százalékosan értékeljük, tanév végén pedig szöveges értékelést és osztályzatot adunk. Az

osztályzás az idegen nyelv tantárgyak értékelésekor egységes alapon történik.

0-39% - elégtelen, 40-54% - elégséges, 55-69% - közepes, 70-84% - jó, 85-100% - jeles

Magyar nyelv és irodalom emelt szintű érettségi előkészítő

A képzés célja

A magyar nyelv és irodalom fakultáció célja, hogy a diákoknak segítséget nyújtsunk ahhoz, hogy a magyar nyelv és irodalom érettségit emelt szinten sikeresen teljesíthessék. A fakultációs órák tematikája a Nemzeti Alaptantervben meghatározott érettségi követelményekhez igazodik, és épít a művészet komplex tantárgy keretein belül megszerzett nyelvtani, irodalmi és művészeti ismeretekre, hiszen az érettségire történő felkészülés már a tanulmányok legelején kezdetét veszi. A tematikus egységek áttekintése során nemcsak a tananyag elmélyítése és ismétlése kap nagy hangsúlyt, hanem az érettségi feladattípusainak gyakorlása is.

A belépés feltételei:

A 11. évfolyamot megelőzően a művészet komplex tantárgy követelményeinek sikeres teljesítése a 10. évfolyamon, a 12. évfolyamot megelőzően a művészet komplex tantárgy követelményeinek teljesítése 11. évfolyamon, valamint a magyar nyelv és irodalom fakultáció követelményeinek teljesítése 11. évfolyamon.

A számonkérés formái

- Egyéni és csoportos órai feladatok.
- Szóbeli beszámoló az egyes órák tananyagából, tárgyi tudást és összefüggések ismeretét vizsgáló röpdolgozatok.
- Egyes témák lezárásakor az írásbeli érettségi feladataiból összeállított írásbeli dolgozatok.
- Önálló (kb. 8-10 perces) prezentációk előre egyeztetett anyagrészekből.
- Önálló jegyzetek, tanulmányi segédletek összeállítása.

A tanulói teljesítmény értékelésének formái

A számonkérések formái között említett formákban a tanulói teljesítményeket a hagyományos ötfokú skálát alapul véve érdemjegyekkel és szóban vagy írásban szövegesen értékeljük. Általános elvként elmondható, hogy jeles (5) érdemjegyet kap a tanuló, ha a tananyagban az általános tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tett. Az irodalmi és nyelvtani

ismereteket magabiztosan birtokolja és azt összefüggően tanári segítség nélkül elő is tudja adni. Jó (4) érdemjegyet kap a tanuló, ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tett eleget. Közepes (3) érdemjegyet kap a tanuló, ha a tantervi követelményeknek pontatlanul tesz eleget, s hibáinak kijavítására rendszeres tanári segítséget igényel. Elégséges (2) érdemjegyet kap a tanuló, ha a tantervi követelményekben súlyos hiányok tapasztalhatók, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel rendelkezik. Elégtelen (1) érdemjegyet kap a tanuló, ha a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, készségekkel sem rendelkezik.

A tantárgy tanításához az 51/2012 EMMI rendelet alapján megjelölt Oktatókutató és Fejlesztő Intézet kerettantervét használjuk.

A matematika tantárgy koncepciója

Cél

A matematikához nem vezet királyi út.” – Iskolánkban a matematikatanulás és tanítás legfőbb célja, hogy ezt a „nem királyi utat” minden diák számára szerethetővé tegyük.

Tudjuk, hogy ez az út mást jelent azok számára, akik ilyen irányban képzelik a továbbtanulást, illetve mást azoknak, akik sikeres érettségit szeretnének tenni és más irányt választanak.

Ezt figyelembe véve két fontos dolgot szeretnénk elérni:

- a reál érdeklődésű tanulóinkkal a gazdasági, IT, műszaki és természettudományos szakok felvételijére és kihívásaira felkészülni,
- minden diák felismerje a tantárgy mindennapi hasznosságát, használhatóságát, esztétikáját.

Legfontosabb fejlesztési céljaink a problémaközpontú, logikus gondolkodás, a számolási készségek és térlátás fejlesztése, a kritikus gondolkodás, kételkedés, érvelés, vitakultúra alakítása, erősítése, a szövegértés gyakorlása, a szóbeli és írásbeli kommunikáció elősegítése.

A matematika tanítása során a kitartásra, akaraterőre, precizitásra, szorgalomra és együttműködésre nevelünk.

Vízió

A matematika a tudomány számos területének műveléséhez remek alapot ad, ezenkívül olyan a szellemnek, mint a testnevelés óra az izmoknak. A matematikát művelni öröm. Legfontosabb célunk, hogy a matematikát minél többen megszeressék, akár „a kevesebb néha több” elvét alkalmazva is. Fontos, hogy diákjainknak minél több kapcsolódási pontot nyújtsunk a hétköznapi problémákhoz, illetve más tantárgyakhoz; törekszünk a valósághöz közeledés és az alkalmazhatóság megtapasztalására. A matematikaórák legjobb része az „aha”-élmény, vagy amikor egy új fogalmat sikeresen tudunk alkalmazni, értelmezni. Ha az óra informatív, ismeretterjesztő, aktuális, tájékoztató jellegű is, akkor ezek az élmények még fokozhatóak. Ehhez az szükséges,

hogy a feladatokban szereplő szituációk feldolgozása ne csak matematikai ismeretek gyakorlását jelentse, hanem a közölt és számított adatok, információk átgondolása, megvitatása, az összefüggések keresése se maradjon el. Ezt elősegítendő, a nyitott feladatok és modellalkotással megoldható problémák igen nagy szerepet kapnak. A feladatok ezen köre sokkal nagyobb hozadékkal bír, mint a begyakorolható típusfeladatok.

A gyerekek érdeklődését és céljaikat figyelembe véve a játékosabb, örömtelibb, tevékenykedtető matekozás és az előbb említett begyakorolható feladatok között egyensúlyozunk. Az egyensúlyra törekszünk a matematika önálló világa és az alkalmazott területek aránya között is. Szeretnénk, hogy az egyes matematikai tartalmak mellett a diákok saját tapasztalataira építve mindennapi dolgokat hozzunk közelebb a tanulókhöz, mint például akár az adórendszer, környezetvédelem, egyszerű ám aktuális gazdasági feladatok, számokkal és adatokkal alátámasztott tények, statisztikák, grafikonok értelmezése.

A céloknak és képességek aktuális állapotának megfelelően differenciáltan szervezzük az órákat, a páros, valamint a csoportmunkára is hangsúlyt helyezünk. A tantárgy oktatása angol nyelven is folyik.

A tananyagszervezés módja, témakörök

A szokásos érettségi témaköröket érintjük, évről évre egyre részletesebben és átfogóbban.

1. Gondolkodási módszerek
 - 1.1 Halmazok, intervallumok
 - 1.2 Logika
 - 1.3 Kombinatorika
2. Algebra, számelmélet
 - 2.1 Betűs kifejezések használata, eljárások, műveleti tulajdonságok
 - 2.2 Hatványozás
 - 2.3 Egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek, szöveges feladatok
 - 2.4 Másodfokú kifejezések
 - 2.5 Oszthatóság, számrendszerek, prímszámok

3. Geometria
 - 3.1 Síkgeometria
 - 3.2 Koordinátageometria
 - 3.3 Térgeometria
 - 3.4 Trigonometria
4. Statisztika, valószínűségszámítás
 - 4.1. Gyakoriság, relatív gyakoriság, statisztikai alapfogalmak, grafikonok, diagramok
 - 4.2. Események, eseményalgebra, valószínűségszámítás klasszikus modellje
 - 4.3. Esetszétválasztás, komplementer, mintavételek, eloszlások
5. Függvények
 - 5.1 Függvények fogalma
 - 5.2 Elemi függvények
 - 5.3 Függvénytranszformációk, ábrázolás, tulajdonságok
 - 5.4 Sorozatok

Értékelés

Az éves teljesítmény az évközben kapott jegyek átlaga szerint kerül értékelésre:

1,8-2,59 → 2, 2,6-3,39 → 3, 3,4-4,19 → 4, 4,2-5 → 5

A tanulók írásbeli feleletekből és kis dolgozatokból kaphatnak jegyeket. Az órai munka és az otthoni önálló munkát igénylő házi feladatok ugyanekkora ekkora súllyal számítanak. Ezen kívül a félévenként minimum kétszer aktuális témazáró dolgozatok határozzák meg az év végi, illetve a félévi eredményt, ezek százalékos eredménye a félévi és év végi értesítőben feltüntetésre kerül. A témazárók dupla súllyal számítanak az év végi átlagba. A témazárók jegyei átlagának alsó egész részénél rosszabb osztályzat nem adható. Pl: a nagy dolgozatok átlaga 4,2, ennek alsó egészrésze 4, tehát ennél rosszabb jegyet nem kaphat a diák, még akkor sem, ha amúgy az átlaga 1,7.

A témazárók értékelése:

0-35% → 1, 36-55% → 2, 56-69% → 3, 70-84% → 4, 85-100% → 5

Az utolsó évben az értékelés az érettségihez hasonlóan történik:

0-24% → 1, 25-39% → 2, 40-59% → 3, 60-79% → 4, 80-100% → 5

Matematika emelt szintű érettségi előkészítő koncepciója

Az emelt szintű érettségi előkészítőt azoknak a 11.-es és 12.-es tanulóknak ajánljuk, akik matematikából emeltszinten kívánnak érettségizni, illetve azoknak is, akik középszinten szeretnének érettségit tenni, de a matematika meghatározó lesz további tanulmányaik során.

Az előkészítő két formában kerülhet meghirdetésre:

- Csoportbontásban: megfelelő létszám esetén az előkészítő tanulói a középszinten tanulóktól külön csoportban tanulják a matematikát 11. évfolyamon heti 4, 12. évfolyamon pedig heti 5 órában. (ez plusz egy-egy órát jelent az alapórához képest.)
- Plusz órákkal: alacsony létszám esetén az előkészítő a középszintű képzéshez képest plusz két órával indul mindkét évfolyamon. Az előkészítő tanuló a többiekkel együtt részt vesznek a középszintű órákon és ezen felül külön csoportban heti 2 órában tanulnak emelt szinten.

Az előkészítő célja

Legfontosabb célunk a tanulóknak, akiknek továbbtanulásuk során a matematikára, mint alkalmazott tudományra lesz szükségük, a matematikatudásukat magasabb szintre hozni, a matematika különböző területei közötti kapcsolatait feltárni, a matematika rendszerét, struktúráját, axiomatikus felépítését megismerni, kialakítani a megfogalmazott hipotézisek és összefüggésének bizonyításának igényét.

Vízió

Az emeltszintű képzésbe belépő tanulókról feltételezzük, hogy magabiztos ismeretekkel rendelkeznek közép szinten, és erős érdeklődést mutatnak a matematika iránt. Ennek megfelelően a közép szintű ismeretekre építve a kiegészítő tartalmakat tanuljuk és azokat az emelt szintű ismereteket, amiket az emelt szintű érettségi követelményrendszere meghatároz. Ezen túl a felsőoktatás műszaki, gazdasági, természettudományos, IT területeihez szükséges témaköröket nézzük meg (pl. analízis elemei - deriválás, integrálás; lineáris algebra alapok; statisztika és valószínűségszámítás elemei...) Nagy hangsúlyt helyezünk a versenyfeladatokra, igény esetén a

versenyfelkészítésekre is.

Nagyon fontosnak tartjuk a pontos és helyes fogalomalkotás és matematikai nyelvezet használatát. A különböző megismerési és gondolkodási módszerek alkalmazását azzal segítjük, hogy igyekszünk a tanultakat változatos formában alkalmazni. Folyamatosan fejlesztjük a matematikatanulás szokásait és képességét, törekedve minél több sikerélmény megtapasztalására. El szeretnénk érni, hogy a diákok nagyfokú gyakorlottságra és magabiztosságra tegyenek szert mire az érettségihez kerülnek.

A minél erősebb motiváció eléréseért törekszünk a lehető legtöbb alkalmazást megmutatni, különös tekintettel az informatikai és fizikai alkalmazásokra. A tantárgy oktatása angol nyelven is folyik.

Tananyagszervezés módja

A témaköröket az érettségi követelményben meghatározott öt témakör szerint csoportosítjuk:

- Gondolkodási módszerek
- Számelmélet, algebra
- Függvények, analízis elemei
- Geometria
- Valószínűségszámítás, statisztika

Értékelés

A tanulók munkájának és teljesítményének értékelése folyamatosan történik az órai munka, házi feladatok ellenőrzése, rendszeres szóbeli és írásbeli számonkérések alapján. Az egyes témakörök végén témazárókat írunk, melyek érdemjegye duplán számít a félévi és év végi átlag számításánál. A kapott jegyek átlagát a következőképpen számítjuk át az év végi eredményhez:

1,8 alatt elégtelen; 1,81-2,6 elégséges, 2,61-3,4 közepes, 3,41-4,2 jó, 4,2 fölött jeles.

A továbbhaladás feltétele a középszint tantervében meghatározott minimumok teljesítése.

Mozgóképek és médiaismeret fakultáció tantárgyi koncepció

Cél

A tantárgy oktatásának elsődleges célja, hogy a tanulók életkoruknak megfelelő felkészültséget szerezzenek a különböző médiaszövegekkel kapcsolatban az önálló és kritikus attitűd kialakítására, és nyitott szemlélettel használják a hagyományos és az új médiumokat, vagyis a mozgóképi írás - olvasástudás és a kritikai médiatudatosság fejlesztése.

A 11. és 12. évfolyamokon a médiajelenségekkel kapcsolatos elvontabb társadalomtudományi gondolkodás fejlesztése és a konvenciókon túlmutató művészi alkotások, az új médianyelvhasználat értő befogadása a cél.

Vízió

A mozgóképkultúra és médiaismeret elsősorban a médiaszövegek szövegértési képességének fejlesztését és az audiovizuális média társadalmi szerepének, működési módjának tisztázását szolgálja, hiszen a média rendkívüli hatással van korunk emberének tájékozottságára, személyiségére. Tömegek napirendjét osztja be a televízió, sugalmazza, hogyan gondolkodjunk a világ dolgairól, étkezési, vásárlási divatokat indít, hősöket, eszményeket, életcélokat teremt. Az internet virtuális közege nagyon sok fiatal második otthonaként funkcionál, ahol több időt töltenek el, mint bárhol másutt. Mivel a média képes arra, hogy átformálja a nyelvet, az értékrendet, a ritmusérzékenységet, az ízlést, a vágyakat, a hősöket, a tabukat, a művészetet és a műélvezetet, az alkotást és a befogadást egyaránt, a médianevelés a személyiségfejlesztés alapvető eszköze.

A sikeres mozgóképkultúra- és médiaismeret-oktatás kiemelten fejleszti a kommunikációs és együttműködési készséget, támogatja az alkotásra való beállítódást, fejleszti a problémamegoldó képességet, a megfigyelést, a tájékozódást, a rendszerezés képességét. Elemzéssel és az alkotói szerepek gyakoroltatásával fejleszti a reális énkép kialakítását. A művészi alkotásokban feltáruló konfliktusok értelmezésével, a valós emberi sorsok átélhető megjelenítésével segíti a toleráns, másokkal szemben empátikus személyiség kialakítását, az életvezetés és az érvényesülés során

adódó krízishelyzetek humánus kezelését.

Ily módon hozzájárul a kiemelt fejlesztési követelmények közül az erkölcsi neveléshez, a demokráciára neveléshez, az önismeret és társas kultúra fejlesztéséhez, a testi és lelki egészségre neveléshez és természetesen mindenekelőtt a médiatudatosságra neveléshez.

Ezért a tárgy oktatása során a tanulók lehetőséget kapnak a tömegkommunikációs eszközök kritikus és szuverén használatára, történelmi, társadalmi és kulturális összefüggések felismerésére, arra, hogy a megfelelő szövegek, mozgóképi alkotások tanulmányozása útján jobban megismerhessék saját személyiségüket.

A mozgóképkultúra és médiaismeret óráin a diákoknak lehetőséget kell biztosítani arra is, hogy alkalmas kreatív gyakorlatokkal fejlesszék kifejezőképességüket és kifejező kedvüket. A digitális technológiák térnyerése megkerülhetetlenné teszi, hogy a tanulók aktív résztvevői, és ne csupán passzív befogadói legyenek a mediális kommunikációnak.

Tantárgyfelosztás:

- Filmtörténet
- A mozgókép előzményei, a film és a mozi felfedezése.
- A mozgókép alaptulajdonságai
- A montázs szerepe a tér és az idő mozgóképi ábrázolásában
- A média kifejezőeszközei
- A figyelemirányítás, hangulatteremtés és értelmezés fő eszközei
- A média kifejezőeszközei
- A mozgóképi elbeszélés
- Szerzői kultúra és tömegkultúra mint eltérő beszédmódok
- A média társadalmi szerepe, használata
- Tömegkommunikáció, nyilvánosság, hálózati kommunikáció
- Az új média formái és szövegépítkezési sajátosságai
- Médiaipar, médiafogyasztás és befogadás
- Médiareprezentáció, valószerűség és hitelesség

- Médiaetika, médiaszabályozás
- Mozgóképnelv
- Mozgóképi szövegek rendszerezése
- Műsortípusok
- Gyakorlati feladatok

Értékelés

A diákok félévkor, a tanév végén, valamint tanév közben részfeladatonként szöveges értékelést kapnak. Tanév közben a munkákat mindig a gyerekekkel együtt közösen értékeljük.

Az értékelésnél figyelembe vesszük az órai és az otthoni munkájukat, a csoportokban végzett feladatok megoldásában való részvételüket, a tantárgyhoz való hozzáállásukat, érdeklődésüket, a pluszfeladatok, szorgalmik, gyűjtőmunkák meglétét vagy hiányát, ill. minőségét.

Az a tanuló, aki érettségi tantárgynak választja a tárgyat, a tanév végen érdemjegyet is kap a szöveges értékelés alapján.

Művészet – tantárgyi koncepció

A Művészet komplex tantárgy tartalmazza a magyar nyelv és irodalom tantárgyakat, illetve az ének-zene, a dráma, valamint a rajz és vizuális kultúra tantárgyak befogadótevékenységre vonatkozó tananyagtartalmait. Amellett, hogy a művészeti alkotások megértése, befogadása aktív közreműködést igényel, ami legtöbbször alkotó tevékenységek során keresztül valósul meg – az alkotás nem célja, hanem eszköze, vagy bizonyítéka, „lenyomata” a befogadás folyamatának. (Az alkotó tevékenység fő célként a választható zene, rajz, kreatív írás, dráma tantárgyak óráin, valamint tanórán kívüli iskolai projekteknél jelenik meg.) A Művészet komplex tárgyon belül az irodalom- és a nyelvtanórák nem különülnek el egymástól, valamint a képzőművészeti tantárgyakkal is egységes szerkezetben jelennek meg, és jelentőségüknek megfelelő hangsúlyt kapnak. A tantárgy komplexitása magában foglalja annak lehetőségét is, hogy egy osztályt egy tanéven belül akár két vagy három tanár tanítson.

Célkitűzések

Célunk, hogy a tantárgy tanulása során diákjaink is megismerjék az irodalmi, zenei és képzőművészeti kultúra értékeit alkotóit és alkotásait, azokat képesek legyenek többféleképpen megközelíteni és értelmezni, majd önállóan értékelni. Célunk továbbá, hogy a tanulás során megismerjék az információszerzés forrásait és lehetőségeit, majd képesek legyenek az információkat feldolgozni, „magukon átszűrni”. Fontosnak tartjuk, hogy gondolataikat pontosan és árnyaltan meg tudják fogalmazni, képesek legyenek véleményüket érvekkel alátámasztani, képviselni, ütköztetni és mások véleményével összevetni. Célunk, hogy esztétikai kompetenciáik fejlesztésével diákjaink aktív irodalom-, nyelv-, képzőművészet és zenekedvelőkké, a művészetet tudatosan értő, magukat kifejezni tudó emberekké váljanak. Képesek legyenek az adott művészeti alkotást stílusa és műfaja szerint elhelyezni a történelmi korban, valamint hozzákapcsolni más irodalmi, zenei és képzőművészeti alkotásokhoz. A művek értelmezése a diák feladata (és nem a tanár privilégiuma). Az alkotások megismerése a saját értelmező, befogadói keretbe való beillesztését jelenti, a tanár feladata nem saját értelmezésének elfogadtatása, hanem a diákok próbálkozásainak helyes mederbe terelése. Tehát a jelentés, értelem megkonstruálásáról van szó a Művészetek tárgy keretein belül, hatékony és hasznos megértés pedig csak úgy várható el, ha a

diák maga köti a művek által felsorakoztatott problémákat a saját élményeihez.

Hisszük, hogy ennek a tanulási folyamatnak az eredményeként a művészeti alkotások befogadása élménnyé válik és felveti az alkotás, teremtés igényét is.

A Nemzeti Alaptantervben megjelölt kulcskompetenciák tekintetében fontos feladatunknak tekintjük az esztétikai – művészeti tudatosság és kifejező képesség, valamint az anyanyelvi kommunikáció fejlesztését, de a tanórákkal kapcsolatos tevékenységek köre kiterjed a digitális kompetencia, a hatékony és önálló tanulás és a szociális és állampolgári kompetencia fejlesztésére is.

Vízió

A kamaszkorban fejlődik ki a független ítéletalkotásra és az igazságkeresésre való képesség. A kultúra és természet belső elveit világos, objektív és a fiatalokat inspiráló módon kell feltárni. A kamaszok egyre növekvő belső világát a figyelmükhöz méltó gondolatokkal kell megszólítani. Az információáramlás felgyorsulása miatt, a kamasz korosztály bármilyen „alkotáshoz” kritika és tudatosság nélkül hozzájuthat. A mi feladatunk az írott emberi gondolatok, a képzőművészeti alkotások és a „klasszikus” zenetörténet értékeinek megmutatása. A Művészet komplex tantárgy is lehetőséget biztosít arra, hogy nem csak a belső, de az egyre részletesebben megismert külső világ problémáival, jelenségeivel a diákok úgy ismerkedjenek meg, hogy annak értelmét maguk kutatják fel, a problémákra önálló megoldást találnak. A tananyagtartalmat a NAT-nak megfelelően a diákok életkori igényeihez, embertani jellemzőikhez igazítottuk.

A kilencedikes diák tudatosabb gondolkodása ítéletalkotásaiban is megnyilvánul. Vizsgálódik, megkérdőjelezi az alapvetőnek mondott értékeket: igazság, szépség, jóság. Kritikussá válik a világgal szemben, ezért érzékeny az ellentmondásokra, hiányosságokra. Érzelmi világa viharos, végletes. Ezért érdemes olyan témákkal foglalkozni, amelyek lehetővé teszik, hogy a diákok az őket foglalkoztató kérdésekről beszélhessenek: feloldhatatlan ellentétekről (a tragédia és a komédia eszközeivel egyaránt), moralitásról, emberi értékekről. Visszatérő, epochákon átívelő motívumok tehát: az egyén helye és szerepe a közösségben, a humor és a tragédia kettőssége, a hazaszeretet. A kilencedikes osztályok életében ez az időszak a csoportalakulás fázisa is, ezért

érdemes azt is átgondolni a Művészet tárgy keretein belül, hogy az alkotásokban megjelenő emberi értékek miben segítik vagy gátolják egy jó csoport, zavartalanul működő közösség kialakulását. Ami pedig a következő évek együttműködésének, bonyolultabb problémák értelmezéseinek alapja lehet.

Az első két epocha a kezdetekkel foglalkozik: a nyelv elemeinek mibenlétét vizsgáljuk, az őskor művészetével ismerkedünk, a mitológiától, a teremtéstől, a népek, nemzetek létrejöttétől jutunk el az egyén közösségben vállalt szerepéig, érintve a közösség által létrehozott szabályok, normák, erkölcsi törvények fontosságát. Az írott szó kapcsán foglalkozunk a helyesírással. A zenében az első zenei emlékekkel való megismerkedés, valamint más népek zenéjének átfogó ismeretének elsajátítása segíti a közösséghez való tartozás érzelmi megélését. A következő két epochában az ókor művészetével, a drámával mint műnemm, annak kialakulásával, jellemzőivel, három irodalmi alkotással és különböző korok operáival foglalkozunk - ezeken keresztül az emberi lét alapvető kérdéseivel, értékeivel. A két utolsó epochában a téma a hazaszeretet - különböző korok hazafias lírájával és zenéivel foglalkozunk, hiszen maga a nemzet is hasonlóan működik, mint egy fent említett közösség. Hogy a tanultakat el tudjuk helyezni időben, az epochák verseit és zenéit időrendben tanuljuk és kötjük őket a művészettörténeti, zenetörténeti és nyelvtörténeti korszakokhoz.

A tizedik osztályos diákok lassan megtapasztalják a függetlenséget, már nem csak a közösség részeként állnak a világban, hanem egyre inkább önálló személyiségként. Az identitás megtalálása, a benne való kiteljesedés sosem izoláltan kialakuló valami, formálja azt a kamaszt érő ingerek halmaza. Ezen dolgozunk ebben a tematikus egységben.

Az első két epocha ókori és középkori alkotásai egyrészt visszautalnak az irodalom, a zene és a képzőművészet, vagyis az az emberi alkotótevékenység kezdeteire, másrészt a későbbi alkotások megismerése, értelmezése föl hívja a figyelmet arra, hogyan válik ki a kezdeti közösségi, rituális-vallási művészetből az egyén hangja és stílusa. Individuumként létezni és megnyilvánulni a demokráciában élő állampolgárnak joga és felelőssége. A helyes út megtalálásában az alkotások értelmezése segít. Az irodalmi elemzést a szépirodalmi stílussal való megismerkedés mélyíti el.

A következő két epochában visszatér az előző két szakasz tematikája, illetve kronologikusan

folytatjuk a kilencedikes drámaepochákat az irodalomban, a nyelv kapcsán a nyilvános megszólalás és a szövegalkotás kérdéseivel foglalkozunk, a zenében pedig újabb drámai műfajokkal ismerkedünk. Az epikában újra az egyén és a közösség a fő téma, de míg kilencedik elején az életkorhoz igazodva a közösség (együtt)működése volt fókuszban, addig tizedik végén a „magányos hősök” kérdéssel foglalkozunk, illetve azzal, hogy valóban magányos-e az egyén vagy mindenképpen közösségi lény. A „Hösi motívumok a zenetörténetben” témakör Liszt Ferenc heroikus műveitől a „Rocky” című film zenéjéig, valamint Wagner mitológiai témájú operáitól a mai kor filmzenéig kalauzolja a diákokat. Mivel ez a kérdéskör ennek a korosztálynak sajátja, a misztikum és a meseirodalom jó alkalmat teremt arra, hogy a mesevilágból kinőve távolról tekintsünk rá a témára. Értse meg a diák, hogy a mese túlmutat a gyermekeknek szánt történeteken. Lehetőséget ad olyan kérdések boncolgatására, amelyek a közösség számára fontosak, így viszont könnyen érthetővé válnak.

A tizenegyedik osztályos diákok elérkeznek abba a korba, amikor a társadalom átfogó valóságában keresik szerepüket, ezért fontos, hogy a diákok erőteljes impulzusokat kapjanak a művészeti alkotásokból, hogy intenzíven szembesüljenek az ember belső világával és a folyamattal, melynek során megtalálhatják önmagukat, ráébredhetnek mások iránti felelősségükre. Ebben a korban az embernek túl kell lépnie önmagán, hogy végül önmagához elérjen majd.

Kilencedikben elindultunk a közösségtől, tizedikben eljutottunk az egyénig, és tizenegyedikben megnézzük, mi van azon belül és azon túl. Megtapasztaljuk és megvizsgáljuk, hogyan jelenik meg a művészetben a földön túli erő, az isten és az ember kapcsolata; hogyan keresi az ember, a művész a saját énjét, más-e, mennyiben más a „női” sors - megszólal, de miért nem úgy szólal, mint mindenki más? Önmagunk megismeréséhez szükség van arra, hogy mások belső világát, vagy az egyéneken kívüli világot értelmezzük, érzékenyen reagáljunk mások viselkedésére, gondolkodására, érzelmi világára, megnyilvánulási formáira. A nyelvváltozatokat, a nyelv és társadalom kérdéseit is ebben az összefüggésben vizsgáljuk. A „Transzcendencia a zenében” szintén az Isten és az Ember kapcsolatát boncolja. A drámaepochák ugyanezt a témakört járják körül változatos és végletes szemléletmódokat bemutatva. Az önazonosságkeresés időszakában próbálunk útmutatókat nyújtani a választott alkotásokkal. A művészettörténetben a tárgyalt

művek által képviselt korszakokkal és azok képzőművészeti alkotásaival ismerkedünk: a barokkal, a klasszicizmussal és a romantikával.

A 11-12. évfolyamon a műnemek alapján történő tananyagszervezést teljesen föl váltja a tematikus. Mindkét évben teremtünk alkalmat a kronológia észben tartására.

Az első három év során számos alkotás megismerésén keresztül megtapasztaltuk a közösséghez tartozást, tudatosult az egyén kiválása, utakat találtunk az önazonosságkereséshez, az utolsó évben azt tanuljuk, hogy a tizenkettedikes mint egyedi ember, milyen hatással tud lenni a világ menetére, hiszen ebben a korban az ember tudni akarja, hogy hol az ő helye a világban. Az év tehát a Felelősségvállalás témájával foglalkozó művek megismerésével indul.

A művészet gyakran oly módon tesz fel az egyénre és a társadalomra vonatkozó kérdéseket, hogy azok megkérdőjelezzik a fennálló társadalom szemléletmódját, arra ösztönzi az olvasót, hogy túllépjen önmagán, megnyitja a lelket a különleges, nem-hétköznapi tapasztalatok befogadására. Erre szolgál a Tabu témakör. Az Összművészeti párbeszéd témakört művészettörténeti, műnembeli és műfaji sokszínűség jellemzi.

Az utolsó epochákban az adott irodalmi, zenei, képzőművészeti alkotásokat vizsgálva kronologikusan is sorra vesszük a művészettörténeti korszakokat még egyszer, utoljára. Amellett, hogy a négy év során alapvetően nem kronológiai szempontból közelítjük meg a művészeti alkotásokat, a diák össze tudja kapcsolni a zenei, képzőművészeti, irodalmi élményeit egymással, és sokkal elmélyültebb ismeretek birtokába jut. Az elemző munka eredményeképpen a tanulási folyamat végén pedig a megismert alkotásokra támaszkodva önállóan képes reprodukálni egy-egy adott kor jellemzőit.

Tananyagszervezés módja

A Művészet komplex tantárgy óráit tömbösítve, epochákban tartjuk, többhetes intenzív ciklusokban. A tantárgytömbösítéssel elérhető, hogy a diákok figyelme tartósan egy területre koncentrálódjon, az egyes időszakok között pedig „ülepedjen” a megszerzett tudás. A szakaszok egymástól tematikusan elkülönülnek, egyenként vagy párosával egységeket alkotnak, amelyeket

ismeretösszegzés, a diákok produktuma zár le.

Témakörök a 9. évfolyamon

Kezdetek, mítoszok, mondák	A művészet meghatározásai
	Őskori művészet.
	Korai és érett középkor.
	Görög mitológia. Eposzok.
	Hangtan. Szófajtan. Mondattan. Jelek és jelrendszerek.
	Biblia. Yann Martel: Pi élete. Babits: Jónás könyve. Legendák.
	Helyesírás.
	Az ókori kelet. (Egyiptom, Mezopotámia, India: hétfokú hangsorok, csúszkáló kromatika, negyedhangok. Kína: fejlett zeneelmélet. Izrael: templomi énekek, himnuszok, zsoltárok.
Tragédia és komédia	Antik görög dráma - Szophoklész. Angol reneszánsz dráma - Shakespeare. Francia klasszicista dráma - Moliere.
	Az ókor művészete: görög és római építészet, szobrászat (Pheidiasz, Müron, Polükleitosz). Reneszánsz alkotók: Brunelleschi, Michelangelo, Leonardo Da Vinci, Botticelli.
	Ars antiqua (motetus, cantilena, hokatus, rota, rondellus), ars nova (a terhangköz tilalmának feloldása, bonyolultabb ritmusképletek megjelenése.).
	Drámai műfajok a zenében, az opera útja (opera seria, opera buffa).
Haza, hazaszeretet	Kölcsey. Vörösmarty. Janus P. Berzsenyi. Bessenyei. Márai. Radnóti. Illyés. Babits. Arany. Petőfi. Ady. Kosztolányi.
	A magyar nyelv története
	Erkel operái, Nemzetek himnuszai. Dvorák: Újvilág szimfónia. Sibelius: Finlandia. Világháborús katonadalok. Petőfi: Föltámadott a tenger és a Nemzeti dal (rockfeldolgozások)..
	Művészettörténeti áttekintés. A civilizációk kialakulásának lehetséges okai. A kultúra fogalma. A népművészet felfedezése, népi kultúra, nemzeti kultúra. Jel és megszemélyesítés. Motívumok és szimbólumok a népművészetben.

Témakörök a 10. évfolyamon

1. Szerelem	Görög líra.
	Biblia: Énekek éneke.
	A középkor szerelmi költészete (Vogelweide, Villon, Petrarca).
	Balassi, Csokonai, Vörösmarty, Petőfi, Arany, Vajda, Ady, Juhász, József A., Radnóti, Szabó L., Nagy László, Varró Dániel szerelmi költészete.
	Szerelem a világirodalomban: Shakespeare, Byron, Browning
	Stílus és jelentés. A szépirodalmi stílus.
	Trubadúrdallamok, a madrigál. Orff. Szerelem a népdalokban, szerelem a műdalokban (Schubert- és Schumann-dalok). Szerelem az operákban. Szerelem modern dalokban (John Lennon).
	Hoppá Mihály - a szerelem kertjében/ erotikus jelképek a művészetben.
	A szerelem megjelenése művészettörténeti korszakokban. A szerelem hatása, szerepe
	- Picasso, Goya, Munkácsy, Rodin, Dalí, Leonardo, Rubens, Tiziano, Raffaello, Rembrandt, Manet, Gauguin művészetére.
2. Természet és táj. A belső táj.	Csokonai, Petőfi, Arany, Ady, Mikszáth, Móricz, Babits, Kosztolányi, Tóth Á., József A., Radnóti, Illyés. Shelley, Byron, Verlaine, Baudelaire, Apollinaire.
	Retorika.
	Természeti képek a népzében. Vivaldi. Beethoven. Liszt. Schubert. Debussy.
	Karanczi Zoltán: Tájkép a művészetben, művészet a tájban
	Hegyti Botos Attila: Belső tájak, külső jelek
3. Dráma	Tájképek, belső érzelmek .
	Szigligeti Ede: Liliomfi.
	Vörösmarty Mihály: Csongor és Tünde.
	Katona József: Bánk bán.
	A mai magyar dráma (például Spiró György, Parti Nagy Lajos, Nadas Péter, stb.).
	Hősi motívumok a zenében. Liszt, Wagner, filmzenék, Erkel.
4. Mese és misztikum	Mozdulat a képen – a mozdulat képe: a térbeliség és időbeliség összefüggéseinek felismertetése.
	Fazekas: Lúdas Matyi, Petőfi: János vitéz, Poe: A holló, Swift: Gulliver utazásai, Oscar Wilde meséi, Lewis Carroll: Alice Csodaországban, Szathmári Sándor: Kazahánia, Lázár Ervin, Tolkien.
	Szövegtan.
	Purcell: Didó és Aeneas. Handel "varázsoperái". Mendelssohn: Szentivánéji álom. Mozart: Varázsfuvola. Muszorgszkij: Egy kiállítás képei. A Harry Potter c. film zenéje.
	Meseillusztrációk.

Témakörök a 11. évfolyamon

1. Isten és ember	Assisi Sz. F. Halotti beszéd, ÓMS. Kosztolányi. Dante. Janus P. Madách. Goethe. Balassi. Villon. Vörösmarty. Ady. Babits. József A. Pilinszky. Petri. Pilinszky: Piéta, Apokrif. Petri György: Apokrif.
	Általános nyelvészet, nyelvváltozatok
	Transzcendencia a zenében. A gregorián dallam. OMS. Assisi Sz.F. Naphimnusz. Dies Irae, középkori dallam. Szenczi Molnár Albert: Zsoltároskönyv. J.S.Bach: Misék, korálok, passiók. Liszt: Koronázási mise. Liszt: Szent Erzsébet legendája. Mozart: Koronázási mise. Kodály: Öt tantum ergo. Kodály: Psalmus Hungaricus. Kodály: Ének Szent István királyhoz. Spirituálék, gospelek.
	Barokk: reformáció - ellenreformáció hatása a művészetre. Bernini, Caravaggio. Poussin. Rubens. Velázquez alkotásai. Szent Péter tér. Loyolai Szent Ignác Bencés templom. Klasszicizmus: Chalgrin. Hild József. Jean Auguste Ingres. Jacques- Louis David
	Romantika: Delacroix. Turner. Goya.
2. Végletek	Realista dráma: Csehov. Ibsen
	Epikus dráma: Brecht
	Abszurd dráma: Beckett. Dürrenmatt. Örkény
	Nyelv és társadalom
	Az orosz ötök, Csajkovszkij. Kurt Weill: Koldusopera
	Courbet. Rousseau. Millet. Kramszkoj. Munkácsy. Manet. Monet. Renoir. Van Gogh.
3. Az egyén	Janus P. Hölderlin. Byron. Gogol. Puskin. Voltaire. Stendhal
	Csokonai. Vörösmarty. Petőfi. Arany. Ady. Babits. Kosztolányi. József A. Radnóti. Karinthy
	Szokolay: Ecce homo. Csemiczky Miklós művei. Mai magyar zeneszerzők.
	Henri Matisse. Auguste Rodin.
4. A nő, női sorsok	József A. Kosztolányi. Weöres
	Flaubert. Villon.
	Nemes Nagy. Szabó M. Bronte. V. Woolf
	Kodály: Molnár Anna. Népballadák. Chopin keringői. Bartók: A kékszakállú herceg vára.
	Henri de Toulouse-Lautrec - Fernando cirkusz - műlovarnó / Rue des Moulins / plakátok / nyilvánosházak ábrázolása. Szinyei Merse Pál - Majális / Lilaruhás nő / Szerelmespár / Anya és gyermekei. Alfons Maria Mucha

Témakörök a 12. évfolyamon

1. Elnyomás	Kertész. Herta Müller. Orwell. Csehov. Radnóti. Thomas Mann. Klaus Mann. József Attila. Mikes. Anne Frank. Pilinszky. Bodor Ádám. Móricz.
	Nyelvészeti és nyelvtörténeti áttekintés
	Zenetörténet. Bartók: Cantata profana, Concerto. Petrovics Emil: C'est la guerre. Schönberg: Egy varsói menekült. A dodekafónia.
	A XX. Század művészete: dadaizmus: Tristan Tzara. Marcel Duchamp.
	1984, Spiegelman: Maus. Sántha: Ötödik pecsét. Összeesküvés. Schindler listája. Sorstalanság.
2. Tabu	Janus Pannonius. Boccaccio. Wilde. Thomas Mann. Kafka. Parti Nagy. Kiss Judit Ágnes.
	Stilisztikai áttekintés.
	Farinelli: A kasztrált. Sztravinszkij: Tavaszi áldozat.
	Szürrealizmus: Dalí.
3. Összművészeti párbeszéd	Himnikus műfajok (Szapphó. Kölcsey. Ady. Radnóti. József Attila.). A vergiliusi eklógák és Radnóti eklogái. A villoni balladák és Arany János balladáái. Biblia-Faust-Mester és Margarita. Arany-Petőfi barátság (levelezések, versek). Kosztolányi-Karinthy (Nyár, nyár, nyár). Babits és Szabó Magda esszéi Vörösmartyról. Parti Nagy: Petőfi Barguzinban, Tandori D.: H. királyfi, mostohaapja előtt, Áldó Ágnes: Születésnapodra, Thomas Mann levele, József A: Thomas Mann üdvözlése...
	Szövegtani áttekintés.
	Zenei persziflázások. Saint Saëns: Az állatok farsangja. Liszt: Rigoletto parafrázis.
	Illusztráció: Petőfi Bolond Istókjához. Dalí - Dante Isteni színjáték / Don Quijote. Almásy Aladár - Vakok. Ady párnába fúrta magát / A spiccelő Léda / Érdek Petőfi (Önarckép). Pilinszky, Franz Kafka, Csokonai, Kölcsey, Kazinczy illusztrációk.

Értékelés

A diákok munkáját félévkor szövegesen, a tanév végén pedig a szöveges értékelés mellett osztályzattal is értékeljük. Az osztályzat a tanév során nyújtott szóbeli teljesítmény szöveges és osztályzatos, és az elkészített portfóliók szöveges, százalékos és osztályzatos értékeléséből születik meg.

Szóbeli teljesítmény

Szóbeli teljesítményként értékeljük a diákok órai szóbeli megnyilvánulásait, prezentációit és feleleteit.

Portfólió

A diák a tanév során végzett munkáit portfólióba rendszerezi epochánként vagy tematikus, logikai egységenként (az adott tanévtől és az osztályt tanító tanár(ok)tól függően. Egy-egy egység során minden részterület (zene, rajz és vizuális kultúra, magyar nyelv és irodalom) valamilyen produktumot vár el, amelynek értékelése a szaktanár (vagy akár több szaktanár) közös ügye. A feladatok lehetnek az érettségi feladattípusai (szövegelemzés, szövegértés, szövegalkotás), vagy a leendő érettségi tételekhez hasonló, kutatási munka eredményei, önálló, kreatív alkotások, egyéni vagy csoportos projektek (ezek projektnaplói és/vagy produktumai), stb.

Az értékelés százalékban kifejezett és szöveges. A százalékokat az érettségi értékelését követve váltjuk át osztályzatra.

80-100: jeles, 60-79: jó, 40-59: közepes, 25-39: elégséges, 0-24: elégtelen

Az értékelés szempontjait a szaktanárok az adott egység elején egyeztetik az osztállyal. (Szempontok lehetnek: mennyire mélyült el a diák az adott témában, mennyire érzi magáénak a problémát, hogyan tudja az epochák alatt megismert tartalmakat önállóan alkalmazni, mennyire szakszerű, kreatív, stb.)

A magasabb évfolyamba való lépés követelményei

- Irodalomolvasás, zenehallgatás, képzőművészeti alkotásokkal való ismerkedés.
- Az alkotásokban megjelenített érzelmek, élethelyzetek, emberi problémák, kapcsolatok, erkölcsi kérdések megnevezése, elemzése, értelmezése.
- Művészet-, zene-, nyelv- és irodalomtörténeti és –elméleti ismeretek és tapasztalatok alkalmazása mind a szóbeli megnyilatkozásokban, mind az tanórai és tanórán kívüli, a tantárggyal kapcsolatos feladatokban, mind pedig a portfólió produktumaiban.

A teljesítmény minősítésének formái

- Elégtelen:
a magasabb évfolyamba lépés követelményeiként leírtakat nem teljesíti.
- Elégséges:
a magasabb évfolyamba lépés követelményeiként leírtakat képes teljesíteni. Képes a

megismert alkotások leglényegesebb jellemző jegyeit felismerni és azokat szóbeli és írásbeli megnyilvánulásaiban megfogalmazni. A megismert alkotásokban megjelenő érzelmeket, élethelyzeteket, emberi problémákat, viszonyokat, erkölcsi kérdéseket meg tudja nevezni, és képes összefüggően beszélni, illetve írni róluk a saját szavaival. Fel tud sorolni megismert alkotásokat, el tudja őket helyezni a korban, leglényegesebb jegyeikben látja a történelmi háttérüket, műfaji, esztétikai, eszmei jellegzetességeiket.

- Közepes:

a magasabb évfolyamba lépés követelményeiként leírtakat képes teljesíteni, de a megismert alkotások leglényegesebb jellemző jegyeit nem csak felismerni és azokat szóbeli és írásbeli megnyilvánulásaiban megfogalmazni képes, hanem azt személyes élményként is megéli és tapasztalatait is megfogalmazza. A megismert alkotásokban megjelenő érzelmeket, élethelyzeteket, emberi problémákat, viszonyokat, erkölcsi kérdéseket nem csak megnevezni tudja, hanem képes róluk folyamatosan a saját szavaival beszélni, bár nem minden lényeges összefüggést ismer fel bennük. Nem csak felsorolni, de jellemezni is tud megismert alkotásokat, el tudja őket helyezni a korban, világosan látja a történelmi háttérüket, műfaji, esztétikai, eszmei jellegzetességeiket alapján a legfontosabb összefüggéseket is látja köztük. Teljesítménye hullámzó.

- Jó:

a magasabb évfolyamba lépés követelményeiként leírtakat megbízható rendszerességgel és alaposággal képes teljesíteni. Nemcsak a megismert alkotások számos jellemző jegyét képes megnevezni és értékelni szóban és írásban – úgy, hogy beszámolójában a személyes élmény is megfogalmazódjék, – hanem hasonló témájú, műfajú, szemléletű, közösen nem elemezett művekről is összefüggően tud beszélni: meghatározza a művekben megjelenő érzelmeket, élethelyzeteket, emberi problémákat, viszonyokat, erkölcsi kérdéseket, mérlegelni tudja azokat a dilemmákat, melyek a művekben felvetődnek. Érzékeli, hogy az irodalmi művekben milyen emberi személyiségek és viszonyok jelennek meg, a művészeti alkotásokban látja, hallja, érti a személyiség és az emberi, illetve a transzcendens világ kapcsolatát. Műfaji, esztétikai, eszmei jellegzetességek alapján jellemezni tudja a korabeli alkotásokat, egyéni szempontok alapján tud beszélni a művekben kifejeződő emberi, esztétikai és eszmei problémákról.

- Jeles:

a magasabb évfolyamba lépés követelményeiként leírtakat megbízható rendszerességgel és alapossággal képes igényesen teljesíteni. Az közösen megismert és az egyénileg értelmezett alkotások jellemző jegyeit pontosan tudja meghatározni egyéni hangú, élményszerű szóbeli feleletben vagy írásbeli fogalmazásban: a művekben megjelenő érzelmeket, élethelyzeteket, emberi problémákat, viszonyokat, erkölcsi kérdéseket összefüggéseikben látja, árnyaltan tudja mérlegelni azokat a dilemmákat, melyeket az alkotások felvetnek. Az irodalmi művek segítségével meg tudja határozni a személyiség fogalmát, érzékeli szerepét a történelemben, kultúrában a művészeti alkotások alapján látja a személyiség és az emberi, illetve a transzcendens világ kapcsolatát. Ismeri a tárgyalt alkotókat, és műveiket, belőlük kiindulva pontosan, részletgazdagon tudja jellemezni a történelmi háttérrel, a művelődéstörténeti korszakot, a kor világszemléletét, emberi gondolkodásmódját. Műfaji, esztétikai, eszmei jellegzetességek alapján árnyaltan, részletgazdagon tudja jellemezni a korabeli szépirodalmat, zene- és művészettörténetet, meggyőző egyéni szempontok alapján tud beszélni az alkotásokban kifejeződő emberi, esztétikai és eszmei problémákról. Pontosán látja a megismert alkotások értékeit, ismeri utóéletüket, tisztában van művelődéstörténeti jelentőségükkel.

Az „Osztályidő” koncepciója

Célkitűzések és vízió

Minden évfolyam minden osztálya heti két órarendi órát tölt együtt az osztályfőnökökkel. Ezek az alkalmak lehetőséget teremtenek arra, hogy a közösség az élet, az iskola, a világ dolgaival foglalkozhasson. Ezeken az órákon tájékoztatják az osztályfőnökök a diákokat az iskolai élet információiról, a következő időszak feladatairól, tanulók és tanárok itt értékelik, elemzik az elmúlt időszak munkáját, egyénileg és együtt, itt van mód a panaszkodásra, a sikerbeszámolókra, a közösségi programok megtervezésére stb. De az osztályfőnökök ezeken a foglalkozásokon teremtenek lehetőséget a diákoknak az intenzívebb kapcsolatteremtésre, egymás és önmaguk több szempontú megismerésére. A heti két óra osztályidő mellett, hogy a közösségfejlesztés színtere, alkalmat teremt a kommunikációs készség fejlesztésére, egyes társadalomtudományi, erkölcsi, etikai kérdések, a szűkebb és tágabb értelemben vett közösségünk érték- és normarendszerének megvitatására, az ahhoz való viszony konstruktív alakítására is.

Témakörök

Az osztályidő tematikáját egyrészt az iskolai történések és az osztály „magán”életének aktualitása, másrészt a közösség és az azt alkotó egyének testi, lelki, szellemi gyarapodásának igénye határozza meg. A felsorolt (modulszerű) témakörök, illetve a hozzájuk rendelt óraszámok és tartalmak ajánlások. Egyrészt minden évfolyamon érvényesek lehetnek, másrészt pedig az adott osztályközösség igényeinek, életkorának megfelelően bővíthetők, sorrendjük felcserélhető, vagy akár egy-egy témakör el is hagyható, hogy egy másik témára több idő jusson, hiszen például az osztály életkorához igazodva egy-egy témával más tevékenységformákat alkalmazva, más mélységben és időtartamban érdemes foglalkozni.

1. modul: Ismerkedés, kapcsolatteremtés, kapcsolatfelvétel
2. modul: Egymás megismerése és önismeret
3. modul: Tanulássegítés
4. modul: Kommunikáció
5. modul: Csapatépítés

6. modul: Társadalmi mikro- és makroközösségek

7. modul: Érték- és normarendszer

8. modul: Aktuális kérdések, feladatok

Értékelés

Általános követelményként minden diáktól elvárt, hogy részt vegyen az osztályidőben zajló tevékenységekben, hogy a folyamatokat tiszteletben tartsa és kövesse. Ezeken a foglalkozásokon értékeli az osztály a tanév során közösen végzett munkát, de - szintén közösen - értékeli magát az osztályidőt is.

Önismeret tantárgy koncepciója

Cél

Célunk, hogy az önismeret tárgy tanulása során a résztvevők mélyebben megismerjék és megértsék a bennük zajló érzelmi és mentális folyamatokat, és ennek eredményeként elfogadják önmagukat olyannak, amilyenek. Hisszük ugyanis, hogy a teljes önefogadás az első lépcső bármilyen későbbi változáshoz, a pozitív énkép megléte a kiindulópont ahhoz, hogy felismerjük a változás, fejlődés szükségességét és az ahhoz vezető lehetséges útvonalakat. Célunk, hogy ennek az önreflexiós folyamatnak keretében a résztvevők tisztábban lássák saját készségeiket, képességeiket, és ezáltal körvonalazódjon számukra, hogy milyen irányban akarnak továbbfejlődni. Ezáltal képessé válnak arra, hogy tudatosítsák céljaikat, motivációikat és az elérni kívánt jövőképeket.

Mindez a javarészt egyéni, belső fejlődési folyamat szoros összefüggésben áll az egyén másokhoz fűződő kapcsolataival és azok minőségével. Fejlett személyiség ugyanis csak akkor alakulhat ki, ha harmóniában élünk környezetünkkel, és képesek vagyunk elmélyült kapcsolatokat kialakítani társainkkal. Ebből adódóan a csoportos helyzet kitűnő lehetőség, hogy a résztvevők növeljék önbizalmukat, toleranciájukat és empátiájukat, valamint építő visszajelzéseket adjanak és kapjanak. A magabiztos, hatékony, figyelmes csoportban létezés eredményeképpen a résztvevők érzelmileg is stabilabbá válnak, önfegyelmük nő, és jobban érzik magukat a bőrükben és a világban. Ez jótékony hatással van a minden szempontból teljes életvitel kialakítására, amely magában foglalja az iskolai teljesítményt is.

Az Önismeret tantárgy során célunk a diákokat hozzásegíteni az iskolánk küldetésében is megfogalmazott irányú személyiségfejlődéshez: abban támogatjuk a diákokat, hogy saját tapasztalataik révén szabad és önálló gondolkodású, sokoldalú, kreatív, önbizalommal teli személyiségekké válhassanak.

Vízió

Az önismeret útja természeténél fogva végtelen és lezárhatatlan, ezért annak fejlesztése is rugalmas kereteket tesz szükségessé. A spontaneitás, a kreativitás előhívása és támogatása nélkülözhetetlen a sikeres munka érdekében csakúgy, mint az önálló tapasztalást serkentő, támogató környezet biztosítása. Feladatunk többféle módszer és megközelítés megmutatása, hogy mindegyik diák a számára legideálisabb módon és ütemben, valamint az őt aktuálisan leginkább megmozgató kérdések mentén tehesse meg ezt az (önismereti) utat. Ez a személyre szabott tanulási-fejlődési út akkor válik igazán hatékonyvá, ha a keretek kialakítását, a foglalkozások légkörét és a résztvevők egymáshoz való viszonyát a partnerség, az együttműködés és kölcsönös tisztelet határozza meg. Ennek jegyében a következőkben felsorolt módszerek azt a kínálatot mutatják, amelyből a résztvevők igényei, közös döntése és az adott csoportban megfigyelhető dinamika alapján merítünk a foglalkozások során.

Alkalmazott módszerek

- tréningcsoport,
- szabad interakciós csoport,
- pszichodramatikus módszerek,
- műalkotások felhasználása (film-, könyv-, zeneélmények),
- művészetterápiás módszerek (alkotások készítése),
- fókuszcsoport, tematizált beszélgetés (irányított beszélgetés adott témában),
- vita,
- irányított játék,
- saját élmény szerzése pszichológiai mérőeszközökkel (papír-ceruza teszt).

Tananyagszervezés módja

A tananyag egy tanévet ölel fel. Az életkori sajátosságokat figyelembe véve a tárgyat a 9. nyelvi előkészítő év (NYEK) - 9., illetve a 10-11-12. évfolyamos diákoknak külön hirdetjük meg, azonban fenntartjuk annak a lehetőségét is, hogy -- életkoruk mellett -- a jelentkezők érettségét és érdeklődését is figyelembe véve egyes csoporttal indítjuk a tárgyat, ahol egy NYEK-es tanuló egy csoportba kerülhet egy 12.-es diákkal is.

A két korosztály azonos tananyaggal foglalkozik, a résztvevőknek mindamelllett lehetőségük van az életkoruknak, élethelyzetüknek, aktuális érdeklődésüknek és motivációjuknak megfelelő ütemben és mélységben haladni.

- Ismerkedés, célok
- Tanulás, iskolai környezet: beilleszkedés, segítő technikák, időgazdálkodás, motivációk, értékrendszerek, célok, jövőkép, pályaválasztás
(10-12. évfolyam számára: a pályaválasztás kérdése, a vizsgahelyzetek “túlélése” nagyobb, beilleszkedés súllyal szerepelnek, mint a NYEK-9. évfolyamos csoportban)
- Egészség: stresszoldás, szorongáscsökkentés, relaxáció, megküzdés, táplálkozás, mozgás, szerhasználat, szervenélybetegségek
- Kommunikáció: verbális és nonverbális csatornák, együttműködő kommunikáció, asszertivitás, konfliktuskezelés, konstruktív visszajelzés, meggyőzés, játsszák, énközlés
- Érzelmek: felismerés, kifejezés, átélés, megértés, szabályozás, alkalmazás, empátia, érzelmi intelligencia, érzelem- és indulatkezelés
- Identitás: énkép, képességek, értékek, tulajdonságok, testkép, önértékelés, énhatékonyság, erőforrások, szerepek, vágyak, énídeál
- Önkifejezés: benyomáskeltés, online szelf, önmegfigyelés, személyészlelés
- Kapcsolatok: család, barátok, párkapcsolat, szexualitás, családtervezés
- Csoportban létezés: csoportalakulás, társas készségek, szociális jártasság, beilleszkedés, kapcsolatteremtés, tolerancia (előítélet, sztereotípa, diszkrimináció), segítség nyújtása és elfogadása, együttműködés, bizalom, agresszió, altruizmus, felelősségvállalás, versengés, csoportnormák, konformitás
- Összegzés, lezárás, búcsú

Értékelés

A résztvevők félévkor és év végén szöveges értékelést kapnak, amely visszajelzés órai részvételükről, csoportbeli szerepükről és viselkedésükről, erősségeikről és fejlődésükről. Ezen túl a résztvevők is értékelik saját magukat, valamint visszajelzést adnak társaiknak és tanáraiknak is a fenti szempontok alapján.

Pszichológia tantárgy koncepciója

Cél

Az utóbbi években, évtizedben a pszichológia egyre népszerűbbé vált a hétköznapi gondolkodásban, nézőpontjai és eredményei szinte megkerülhetetlenek. Aki jártasságot szerez a pszichológiában, olyan tudásra tesz szert, amely segíti abban, hogy minél örömtelibben élje meg az élete különböző területeit, kezdve az önbizalomtól a társas kapcsolatokon át a szakmai teljesítményekig. A Pszichológia tantárgy kitűzött céljai mindezek fényében összetettek.

Az alapvető feladat a pszichológiai kultúra megismertetése a diákokkal, a pszichológia érthetővé és „kézzelfoghatóvá” tétele.

Számos pszichológiai témájú folyóirat és könyv érhető el, az eredmények értelmezését és az „önsegítő” módszerek kipróbálását az olvasókra bízva. Fontos alapja a kritikus gondolkodásnak, valamint a tévhitök és téves reprezentációk eloszlatásának a pszichológiá mint tudomány pontos megismerése, úgymint: milyen területekkel foglalkozik, milyen bizonyítási módszereket és eszközöket alkalmaz, milyen eredmények tekinthetőek megbízhatónak.

A pszichológia és határterületeinek szemléletmódjának elsajátítása lehetőséget teremt arra, hogy a diákok hidat találjanak a mindennapi élet és a pszichológia között. A pszichológiai jelenségekkel és módszerekkel kapcsolatos ismereteiket felhasználva képessé válnak önmaguk és a környező világ alaposabb megértésére, a hatékonyabb alkalmazkodásra, a felelős és teljesebb életvezetésre. A tanórákon érintett témák facilitálják a diákok személyiségfejlődését az önismeret, a társas kapcsolatok, a csoportban létezés, kommunikáció, az érzelem- és indulatkezelés, a motivációk és az egészségmegőrzés területén.

A tanórákon és az otthon végzett feladatok során a diákok jártasságot szereznek a másokkal való közös munkában, gondolataik, véleményük kifejezésében és megvitatásában, munkájuk prezentálásában, vizsgálatok megtervezésében és kivitelezésében, hiteles források felkutatásában és felhasználásában.

A tantárgy keretén belül a diákoknak lehetőségük van felkészülni a középszintű érettségire,

melynek követelményeit a tantárgy magába foglalja.

Vízió

A középiskolai diákok korukból adódóan egy olyan életszakaszban vannak, ahol önmaguk, a társas környezetük és a tágabb világ érzékeny és kritikus szemlélete jellemző mind mikroszkopikus, mindglobális szinten. Ebben az újraértékelésbenkiapadhatatlan erőforrás önmaguk és környezetük ismerete, a minél szélesebb perspektíva.

A belső motivációra építő, problémaorientált tanulás érdekében a tantárgy felépítése teret enged a diákoknak arra, hogy a saját, őket leginkább megmozgató kérdéseikre kritikus, önálló gondolkodással saját maguk keressék meg a válaszokat.

A Pszichológia tantárgy megfelelő keretet biztosít arra, hogy a diákok megtapasztalják, hogyan lehet a tanult ismereteket hasznosítani a mindennapi gyakorlatban. Ez a szemlélet segíti őket abban, hogy a más területeken vagy későbbi képzéseik során szerzett elméleti tudásukatminél hatékonyabban tudják beépíteni az életvitelükbe.

Tananyag szervezési módja

A tantárgy tanulásának nem feltétele a korábbi évek teljesítése, viszont előzetes egyeztetés szükséges a csatlakozás lehetőségéről. A hatékony közös munka érdekében minden évet egy rövid összefoglaló nyit a pszichológia tudományáról.

A tanévek többféle ágazatot ölelnek fel, így változatos témákat nyújtanak mind a több évet teljesítőknak, mind a csak egy-egy évre csatlakozóknak.

A „Barangolás az alkalmazott területeken” témakör lehetőséget ad a diákoknak arra, hogy a tananyagot saját maguk is alakítsák az egyéni és a csoport érdeklődésének mentén. Az itt érintett témák skálája ennek megfelelően előre nem meghatározható, de megközelítőleg a következő területek szerepelhetnek: igazságügyi pszichológia, munka- és szervezetpszichológia, sportpszichológia, környezetpszichológia, politikai pszichológia, a tanácsadás pszichológiája, klinikai pszichológia, egészségpszichológia, gyermekpszichológia, coaching; terápiás módszerek:

pszichoanalízis, családterápia, személyközpontú terápia, kaland- és élményterápia, viselkedésterápia, hipnoterápia, művészetterápia, pszichodráma, videotréning, csoportterápia.

9. nyelvi előkészítő évfolyam

Bemutatókozás, célok kitűzése	2 óra
Bevezetés a pszichológiába (tudománytörténet, módszertan, irányzatok)	6 óra
Tanulás és emlékezet, tanulásmódszertan	12 óra
A fejlődés és elméletei, életszakaszok pszichológiája	12 óra
Kommunikáció és érzelmek	14 óra
Online világ	12 óra
Barangolás az alkalmazott területeken	6 óra
Összefoglalás, lezárás	2 óra
Szabadon felhasználható	6 óra

9. évfolyam

Bemutatókozás, célok kitűzése	2 óra
Ismétlés, bevezetés a pszichológiába	4 óra
A személyiség és elméletei	12 óra
Szemelvények az általános pszichológiából	12 óra
Csoportban létezés	12 óra
Pozitív pszichológia (jóllét, megküzdés, stressz, krízis)	12 óra
Barangolás az alkalmazott területeken	10 óra
Összefoglalás, lezárás	2 óra
Szabadon felhasználható	6 óra

10. évfolyam

Bemutatókozás, célok kitűzése	2 óra
Ismétlés, bevezetés a pszichológiába	4 óra
A pszichológia módszertana	4 óra
Én (személyészlelés, szelf, identitás)	14 óra
Vonzalom és párkapcsolat	14 óra

Család	16 óra
Barangolás az alkalmazott területeken	10 óra
Összefoglalás, lezárás	2 óra
Szabadon felhasználható	6 óra

11. évfolyam

Bemutatókozás, célok kitűzése	2 óra
Ismétlés, bevezetés a pszichológiába	4 óra
Biológia a pszichológiában	8 óra
Egészségviselkedés	14 óra
Mentális egészség és betegség	14 óra
Evolúciós pszichológia	12 óra
Barangolás az alkalmazott területeken	10 óra
Összefoglalás, lezárás	2 óra
Szabadon felhasználható	6 óra

12. évfolyam

Bemutatókozás, célok kitűzése	2 óra
Ismétlés, bevezetés a pszichológiába	5 óra
Kognitív képességek	12 óra
Érzelmek és motivációk	12 óra
Kommunikáció és média	12 óra
Barangolás az alkalmazott területeken	10 óra
Összefoglalás, lezárás	4 óra
Szabadon felhasználható	5 óra

Értékelés

A diákok a tanév közben teljesített feladataikról szöveges visszajelzést kapnak.

Félévkor és az év végén egy-egyösszegző szöveges értékelés fogalmazunk meg számukra, amely leírást ad az órai részvételről, az elkészített munkákról, valamint a diákok fejlődéséről.

A tanév végén a szöveges értékelés mellé érdemjegy társulhat a diákok igénye szerint (érettségihez szükséges pontok; igény erre a fajta visszajelzésre), mely a teljesítményükre a tanulmányi feladatok mentén, egyenlő arányban reflektál (25-25%-ban).

Tanulmányi feladatok

- Órai részvétel:
 - o A diák aktív részvétele az órai beszélgetésekben, vitákban.
 - o Az előre be nem jelentett „vélemény-röpdolgozatok” megírása (az előző legfeljebb 2 tanóra anyagára épülő témában irányítottan, nyitott kérdések mentén való véleménykifejtés).
- Témakört lezáró beszámolók:
 - o Hozzájárulás a dolgozat feladatsorához tanóránként egy kérdéssel vagy feladattal.
 - o Hozzájárulás a témakör ismétléséhez egy altéma bemutatásával.
 - o Az előre bejelentett, az aktuális tananyag tudásanyagára támaszkodó dolgozatok megírása (tanévenként három).
- Pszichológiai témájú vizsgálat:
 - o Csoportban egy kísérlet megtervezése, végrehajtása és eredményeinek bemutatása az adott téma elméleti háttérével együtt.
- Választott alkalmazott terület vagy aktuális pszichológiai kérdés bemutatása egyénileg

Érdemjegyek

100 – 85%: jeles

84 – 70%: jó

69 – 55%: közepes

54 – 40%: elégséges

39 – 0%: elégtelen

Rajz és vizuális környezetkultúra tantárgykoncepció

Cél

A vizuális nevelés egyik feladata, hogy hozzásegítse a tanulókat a látható világ jelenségeinek értelmezéséhez és megítéléséhez, környezetük értő alakításához. A tanórákon lehetőséget kell kínálnunk a tanulóknak arra, hogy megsejtsék és átéljék a világ szépségét, az élet örömét.

A vizuális alkotó gyakorlat célja a tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése, a pozitív lelki tulajdonságok megerősítése a képi emlékezet és képzelet gazdagításával, a vizuális gondolkodás és kifejezőképesség fejlesztésével, valamint az esztétikai érzékenység és befogadó készség kialakításával.

Vízió

A vizuális nevelés csak akkor igazán hatásos, ha jelentős részben gyakorlati feladatokon keresztül valósul meg, ugyanis a mélyebb megértést a gyakorlati feladatok biztosítják.

A tantárgy feladata a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, erős belső motivációra épülő, változatos alkotó folyamatok biztosítása, melyek lehetővé teszik a csoportos és egyéni kreatív tevékenységformák megismerését, feltárják az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségeit, kialakítják a formák, színek használatában való jártasságot. Fontos az egyes témák, témacsoportok változatos feldolgozása, valamint a különféle képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatának megismertetése.

A vizuális nevelés kiemelt fontosságú feladata a kreativitás működtetése illetve fejlesztése, a kreatív képességek kibontakoztatása. Nagy hangsúlyt kap a kreatív problémamegoldás folyamatának és módszereinek tudatosítása, mélyítése. A fejlesztés célja az örömteli, élményt nyújtó, a személyes megnyilvánulásnak legnagyobb teret engedő alkotótevékenység megszerettetése, ezáltal a motiváció fokozása, egy szélesebb értelemben vett alkotó magatartás kialakítása. Cél továbbá a problémamegoldó képesség erősítése, hisz a feladatok önálló megoldása bizonyos rutinok, készségek kialakításával kezdődik, majd az egyre önállóbban végzett tevékenységeken keresztül jut el a projektfeladatok önálló megoldásáig.

A tanulók önismeretének, önkritikájának, önértékelésének fejlesztése kritikai szemléletmód kialakításával a gyakorlati tevékenységeken keresztül valósul meg, amelyek mindegyike személyiségfejlesztő hatású. Motiváló hatásuk mellett segítik az érzelmi gazdagodást, az empátia, az intuíció fejlesztését, az önálló ízlés, a belső igényesség kialakítását, az önértékelés és önismeret kialakulása révén pedig a céltudatos önszabályozást.

Tananyagszervezés módja

9. – 10. évfolyam

- A rajzolás eszközeinek megismerése és azok helyes használatának megtanulása.
- Rajzolás, színezés különböző technikáinak gyakorlása.
- A festék és az ecset megismerése, használata.
- Elbeszélés vonalakkal.
- Hétköznapi történetek fő motívumainak megjelenítése, feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban.
- Hangsúlyos kontúrok alkalmazása (ceruzák, tollak, tusrajz).
- Érzelmek, hangulatok kifejezése.
- Saját élmények feldolgozása színes kompozíciókban.
- Színkontrasztok, színharmóniák alkalmazása (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák).
- Színkontrasztok, színharmóniák alkalmazása.
- A színek és alkalmazott technikák megjelenítő és hangulatközvetítő képessége (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák).
- Művészeti élmények (pl. zene, mozgás, médiajelenség) megjelenítése önkifejező asszociációs alkotások által síkban, térben, időben (pl. zene hangulatát kifejező festészeti vagy plasztikai megjelenítéssel, talált tárgyakból készített installációval, fotókollázs technikával).
- Művészeti alkotások kifejező, sajátos átdolgozása, átírása, parafrázis készítése (pl. színesből fekete-fehér vagy monokróm megjelenítés, kép kiegészítése sajátos elemekkel vagy részletekkel, sík alkotás térbelivé alakítása, kép kiegészítése sajátos elemekkel vagy részletekkel, stílus- és műfajváltás, idő és karaktercserék).

- Látvány megjelenítése egyénileg választott sajátos szándék (pl. kiemelés, figyelemirányítás) érdekében a vizuális kifejezés eszközeinek sajátos változtatásával (pl. sajátos nézőpont, aránytorzítás, formaredukció).
- Stílusirányzatok (pl. kubizmus, expresszionizmus, op-art) formai, technikai megoldásainak az adott célnak megfelelő (pl. érzelmek kifejezése nem figuratív megjelenítéssel, látható dolgok megjelenítésének leegyszerűsítése) alkalmazása saját, kifejező szándékú alkotásokban.
- Különböző színekkel (pl. telített, derített, tört, hideg, meleg színek) hangulati hatás elérése a látvány kifejező megjelenítése érdekében (pl. feszültség, nyugalom).
- Fogalmak, jelenségek (pl. repülés, víz, kapcsolatok, utánpótlás) komplex vizuális feldolgozása nem a megszokott eszközökkel (pl. talált tárgyakból, szokatlan anyagokból, fénnel).
- Szöveges és képi elemek képi kompozícióba rendezése (pl. egymás erősítésével) adott vagy tudatosan választott kifejezési szándék érdekében képzőművészeti példák (pl. dadaizmus, kortárs alkotók) alapján.
- Az önárnyék és a vetett árnyék művészi kifejező elemként történő alkalmazása (pl. megvilágítás megváltoztatásával létrehozott változások megjelenítése grafikai, fotós eszközökkel).

11. – 12. évfolyam – fakultáció

A fakultáció keretein belül a diákok felkészülhetnek az érettségire, valamint felvételi alkalmassági és elméleti vizsgára. Nem szükséges előzetes tudás, az oktatás egyénre szabott, felkészültségi szinttől függő. Ha nincs előzetes tudás, a gyakorlati oktatást az alapoktól kezdjük. Megismerkedünk a fogalmakkal, eszközökkel, nyomhagyásokkal, vonaltípusokkal és erre a biztos alapra építjük fel azt a rajztudást, ami szükséges az elvárások teljesítéséhez. Elmagyarázom az összefüggéseket, a rajzolásban rejlő törvényszerűségeket, hogyan lehet okosan, ügyesen, szépen rajzolni. Ha sikerült elsajátítani az alapokat, akkor kezdődik a célirányos felkészítés az érettségire, valamint a különböző művészeti vagy építészmérnök szakokra.

A gyakorlati oktatáson kívül az elméleti oktatás része a kulcsfogalmak ismerete, a gyakorlati

feladatokhoz tartozó anyag- és szintani tudásanyag elsajátítása, valamint a különböző művészettörténeti korok és stílusok széles körű tudása.

Elmélet:

- Őskor
- Ókori kelet művészete
- Keleti művészet
- Antik görög kultúra
- Antik római kultúra
- Középkor
- Reneszánsz és reformáció
- Barokk
- Rokokó
- Klasszicizmus
- Romantika
- Realizmus
- Impresszionizmus
- Szecesszió
- XX.század

Gyakorlat:

- vonal
- szögletes testek
- hengeres testek
- perspektíva
- belső tér
- drapéria
- szintani ismeretek
- tanulmányrajzok
- csendélet

- portré
- kroki
- akt
- tervezési feladatok
- önálló kreatív témafeldolgozás

Értékelés

A komplex vizuális nevelés esetében annyira egyéni a fejlődés mértéke a különböző részterületeken, hogy az értékelés nem érdemjegyben történik, hanem minden tanuló szöveges értékelést kap. Ezt az értékelést a diák félévkor, a tanév végén, valamint minden elkészült alkotás után írásban megkapja. Tanév közben az elkészült alkotásokat a tanuló maga is értékeli szóban.

Értékelési szempontok:

- tanév során nyújtott teljesítmény
- órai munka
- együttműködés
- új ismeretanyag elsajátítása és alkalmazása
- jártasság egy adott témában
- különböző technikák helyes használata
- elméleti ismeretek
- kreativitás
- megjelenítő készség
- technikai készségek
- térszemlélet

Az a tanuló, aki érettségi tantárgynak választja a tárgyat, a tanév végén érdemjegyet is kap a szöveges értékelés alapján.

Sakk-matematika – sakktika – koncepció

Ez a tanterv a középiskolák nyelvi előkészítő évfolyamai számára készült, mely a sakk - matematika tantárgy heti 2 órás oktatásával kapcsolatos irányelveket, célokat és tematikai egységeit határozza meg. Alapját a sakk oktatása képezi, mely kiegészül a kapcsolható matematikai témakörökkel. Ez 33+33 vagy 36+30 órás sakk óra / matematika óra bontásban valósulhat meg. Nagy hangsúlyt kapnak a matematikai kompetencia és az idegen nyelvi kommunikáció kompetencia komponensei a sakk és a matematika egyes területeinek célzott oktatásával.

Tantárgyi célok és feladatok

A sakk-matematika tanításának elsődleges céljai közé tartozik a matematika és a sakk megszerettetése a tanulókkal, a kifinomult, eredményes, minőségi gondolkodás elsajátítása és az erre való tudatos igény felkeltése a tanulóknál.

Kiemelt cél, hogy a 9-10. évfolyamokon folyó nyelvi előkészítő képzéseknél alapvető fontosságú idegen nyelvi kompetenciák és készségek kerüljenek fejlesztésre a rövid és hosszú távú memória és a munkamemória fejlesztésével. A tantárgynak nem célja, hanem inkább eszköze a sakktanulás, mely a matematikával együtt, egymást kiegészítve, a kiemelt fejlesztési területekre kölcsönösen fejti ki pozitív hatását. A sakkoktatás óvodásokra és kisiskolásokra gyakorolt pozitív iskolaelőkészítő hatása már ismert. A középiskolai sakkoktatás segítségével a nyelvi előkészítő osztályok számára ezek az előnyök szintén megszerezhetőek és később kamatoztathatóak.

A sakk sokoldalúan fejleszti a gondolkodást, személyiségfejlesztő hatása pedig vitathatatlan. A sakk-matematika hibrid tantárgyban a sakk játék mivoltából eredően motivációs bázist képez, és általa a tanulás, az agymunka megbecsülése magasabb szintre kerül a tanulók értékrendjében, és a matematikával közös vonásokat felismerve a diákoknak a későbbi tisztán matematika tanulmányokhoz való érzelmi viszonyát is pozitívan befolyásolja.

Cél az önálló, rendezett, logikus, alkotó, problémamegoldó gondolkodás kialakítása, ennek tudatos fejlesztése. A diákok legyenek tudatában saját értelmi képességeiknek és ezek

fejleszthetőségének.

A sakkon keresztül megtanulják, hogy a játékban folyamatos készülés, tanulás és gyakorlás útján jutnak sikerélményhez, a gyakori versenyszituációk pedig ebben megerősítik őket.

Fontos cél a matematikai szemlélet fejlesztése, a sakkhoz közelálló - kombinatorika, gráfelmélet, logika, valószínűségszámítás - témakörök bevezetése és megalapozása.

Vízió

A nevelésben és a személyiségfejlesztésben a sakk-matematika kiemelkedő szerepet játszik.

A gyerekek döntéshozó képessége nő, tapasztalják, hogy döntéseiknek következményei vannak. Pozitív motivációs szint mellett fejlesztjük a türelmet, az akaraterőt, a kitartást, a fegyelmet. Megtanulják a szabályok és az ellenfél tiszteletét, és megtapasztalják, hogy a tisztelet kivívható.

Gyors helyzetfelismerést, helyzetértékelést sajátítanak el, szervező, vezető, irányító készségük nő. A sakk nagyban hozzájárul, hogy a tanulók megtanulják a kudarcokat kezelni, azt, hogy kritikus helyzetből is ki lehet jutni. Javítja az új helyzetekhez való alkalmazkodást, és erősíti az önbizalmat. Képesek lesznek magas szintű koncentrációra, ennek tudatos és hosszú távú fenntartására.

A kommunikáció területén a tanulási-tanítási folyamatban fejlődik a tanuló matematikai és sakk szakszókincse, illetve egy-egy játékhelyzet elemzése, megvitatása megköveteli a tanulóktól a pontos fogalomalkotást és a jó vitakészséget.

Az Idegen nyelvi kommunikáció kiemelten fontos kapcsolódó kulcskompetencia. A nyelvtanulás könnyebbé válik, a rövid és hosszú távú memória és a munkamemória által, valamint a rendszerszemléletű gondolkodás elsajátításával.

A Matematikai kompetencia komponensei közül a számolás, mennyiségi következtetés, becslés fejlődik; a kombinatív készség, az absztrakciós és szintetizáló képesség, valamint a divergens gondolkodás képessége pedig egyértelműen a sakk velejárója. A tanulók képesek lesznek az összefüggéseket, ok-okozati viszonyokat felismerni. Fejlett problémaérzékenységet sajátítanak el,

célirányos gondolkodást és rendszerszemléletet.

A sakk-matematika fontos szerepet kap a térbeli viszonyok átlátásában, ennek jelrendszer segítségével történő feldolgozásában, végül a belső reprezentáció egyre könnyebbé válásában. A diákok kreativitása és az intuitív képessége, produktív képzelete fejlődik, és nem utolsó sorban munkavégzésük hatékonysága és gyorsasága is.

A hatékony, önálló tanulásban a diákok megerősítést kapnak, rájönnek, hogy tanulás nélkül nem érhetnek el fejlődést, különben a versenyhelyzetekben alul maradnak. A tanulás szerepét a sakk felértékeli, pozitív tanulói attitűdöt alakít ki. A sakkoktatás és a játék annyi meglepetést tartogat, hogy egy állandósult kíváncsi és érdeklődő magatartást von maga után. A koncentráció, valamint a rövid és hosszú távú memória, kitartás ezzel egyidejű fejlesztése pedig a tanulásban sikerélményhez vezet.

A tantárgy sajátos fejlesztési céljai

- tájékozódás a síkban, koordinátarendszerben, mennyiségi jellemzők kifejezése, mennyiségi következtetések
- halmazok, geometria struktúrák, gráfok
- tudatos megfigyelés elvont szituációkban, célirányos akaratlagos figyelem fejlesztése, szemponttartás
- esetfelsorolások, megszámlálási problémák, kombinatorika, becslés, fejszámolás
- képi emlékezés statikus helyzetekben, történésre való emlékezés, ismeretek tudatos memorizálása, felidézése
- célszerűség, jelentéstartalom megítélése; megítélés értékek szerint (egyértelműség, érthetőség, egyszerűség, szépség, gyakorlati felhasználhatóság); információ megítélése aszerint, hogy fontos-e, illetve felhasználjuk-e az adott szituációban; adott kérdés eldöntéséhez, adott probléma megoldásához állítások megítélése; következtetés megítélése
- oksági kapcsolatok keresése, általánosítás, specializálás
- a valószínűségi gondolkodás fejlesztése
- jelek szerepe, használata, matematika logikai nyelv

- gondolatmenet, elképzelt tevékenység vizsgálata, gondolatmenet leírása szavakkal, szimbólumokkal, megismert gondolatmenet felhasználása
- algoritmus követése, értelmezése, készítése
- problémafelismerés, problémaérzékenység, ismert és ismeretlen momentumok ütköztetése, a probléma feldolgozása, visszavezetés egyszerűbb problémákra, önálló eljárások keresése, megoldási kísérletek
- döntési fák, játékelméleti és döntéselemzési szempontok
- matematikai modell, diszkusszió
- fogalmak alkotása, rendszeralkotás, kombinatorikus modellek, nyelvezet helyes használata, a matematika rendszerének megismerése (párhuzamba állítva a sakkal)

Tananyagszervezés módja, témakörök

A tantárgyi struktúra tartalmaz 3 tisztán sakk (S), 2 tisztán matematikai (M) és 4 vegyes (SM) tematikai egységeket. A vegyes tematikai egységek egymásra épülnek, az (M) és (S) jelzésűek önálló modulokat képeznek.

- (SM) Szabályrendszer, jelrendszer megismertetése, a bábok menetmódjának megismerése, csoportosítása, a sakkjátzsma bemutatása. Sakktáblás logikai játékok, tájékozódás a koordináta rendszerben. (6+4 óra)
- (SM) Mattadás, patt. Logika. (5+4 óra)
- (SM) Sakktaktikai elemek. Kombinatorika. (7+7 óra)
- (SM) Kombinációs készség kialakítása. Gráfok, döntési fák. (3+4 óra)
- (S) Az állás fejlesztése. (5 óra)
- (S) A végjátékok alapelvei. (4 óra)
- (S) Állástípusok, a megnyitási repertoár kialakítása. (6 óra)
- (M) Valószínűség számítás (6 óra)
- (M) Játékelméleti alapok, döntésanalízis alapjai. (5 óra)

A tananyagtartalmak

Sakk

Sakktábla megismerése, ismerkedés a figurákkal, bábuk menetmódja, figurák értéke, ütőkör, ütés fogalma, sánc, sakkadás, sakk elhárítása, matt, mezők meghatározása, egylépéses mattok, a megnyitás alapelvei, a kettőstámadás fajtái, villa, elterelés, ráterelés, közbeiktatás, vonalnyitás, nyílt vonal megszállása, betörés a második és a hetedik sorba, nyárs, geometriai kép, négyzetszabály, en passant – menetközben ütés, gyalogátalakulás, mattkép, matt kombinációk, pattkép, pattkombináció, pozíció-, anyagi-, tér- és időelőny, cseljátékok, áldozatok, káros báb, lépéskényszer, tempóelőny.

Matematika

A matematikai szemlélet fejlesztése, koordinátarendszer, kombinatorika, gráfok, logika, fejszámolás, becslés, memóriafejlesztés, algoritmikus eljárások, döntési fák, valószínűségszámítás, játékelméleti és döntésanalízis alapok, halmazok, nyelvezet és jelölések pontos használata, helyes érvelés, matematikatörténet, a matematika rendszerének ismertetése.

Értékelés

A tanulók rövid szöveges értékelést kapnak év végén. Az értékelés tükrözi az órákon tanúsított együttműködést, munkát, érdeklődést, az elsajátított képességeket és tudást. A matematika témakörök végén írhatnak a diákok dolgozatot, a sakkos témakörök értékelését pedig feladványok és feladatlapok segítik.

A továbbhaladás feltétele az órákon való aktív részvétel.

A STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics) tantárgy koncepciója

Cél

A STEM tantárgy a '90-es évek elejéig a középiskolákban is kötelezően tanított technika tantárgy kivezetése utáni hiányt pótolja, megújított, aktuális formában, illetve az általános iskolai technika tantárgy folytatását képezi a NAT-ban megfogalmazott Életvitel és gyakorlati ismeretek műveltségi területen.

Az angol nyelvterületeken használatos technology elsősorban eszközöket, rendszereket jelent, amely a magyar technika szónak felel meg. A magyarban a technológia (a gör. τεχνή = ügyesség, mesterség, művészet és a λογος = gondolat, ész, tudás, tudomány szavakból) legáltalánosabban értelmezve az állapotváltoztatás módszere.

A tárgy célja, hogy a diákokat aktív, tevékenykedtető formában olyan átfogó szemléletre nevelje, ami segíti őket abban, hogy a minket körülvevő mesterséges, technikai világot érteni és értelmezni tudják. Azt szeretnénk elérni, hogy a tanulók ismerjék fel, hogy az ember alkotta mesterséges környezet és természeti környezet állandó kölcsönhatásban van egymással, ismerjék ezeket a hatásokat, vegyék észre, hogy mindkettőnek képesek aktív szereplői, alakítói lenni, és legyenek tisztában az ezzel járó felelősséggel, a szerepvállalásuk lehetőségeivel és ezek az ismeretek cselekvésre ösztönözzék őket.

Kiemelkedően fontosnak tartjuk a rendszerszemlélet, a gyakorlatias, kreatív gondolkodás, a műszaki érzék fejlesztését, a matematika, a műszaki- és természettudományok iránti érdeklődés felkeltését, illetve a környezettudatos életmódra nevelést.

Vízió

Komplex szemléletű, gyakorlatorientált, csoportmunkára építő tanulászervezést valósítunk meg, ahol a fenti céloknak alárendelve a legaktuálisabb, legkorszerűbb, legjobban hasznosítható információkat dolgozzák fel a tanulók. Ez az esetek túlnyomó részében projektmunkák formájában történik, melyeknek szervezése a problémafelismerés – tervezés – szervezés – kivitelezés – értékelés láncolat mentén történik. Jelentős szerepet kap a kutatómunka, a

modellezés és prezentációkészítés, mivel az alkotáshoz, illetve az adott projektek elvégzéséhez hozzátartozik a történeti, elméleti áttekintés, valamint a kész projekt igényes közlése és kommunikációja is.

Aktív, együttműködő, alkotó és cselekvő munkára ösztönözve olyan sikerélmények megtapasztalását szeretnénk elősegíteni, mely során diákjaink komoly szemléletformáló felismerésekre tesznek szert, különös tekintettel a takarékosagra, környezetvédelemre és a fenntartható fejlődésre.

A közös órai tevékenységeket tanulmányi kirándulásokkal, gyárlátogatásokkal egészítjük ki a látókör szélesítése és a tájékozottság fejlesztése érdekében.

A tananyagszervezés módja, témakörök

36x2 óra a tervezett tevékenységektől függően néha tömbösítve.

- Tudomány- és technikatörténet: alapozás, bevezetés, találmányok, feltalálók, ipari forradalom, gazdasági, társadalmi hatások
- Közlekedés: története, fejlődése, jelentősége, gazdasági, társadalmi, természeti szempontok, problémák, kihívások, alternatívák, Bp., kerékpártúra szervezése, népszerűsítése, kerékpárszerelés, környezetbarát közlekedés, Közlekedési Múzeum, gyárlátogatás (pl.: Audi-gyár, Mercedes-gyár)
- Környezetvédelem: újrahasznosítás, szemét-, hulladékgazdálkodás, szelektív hulladékgyűjtés, palackzsugorítás, -gyűjtés, petflakonok hasznosítása, gyakorlati tevékenységek (pl.: babzsákfotel készítése farmerokból, raklapbútor készítés), alternatív energiák: napkollektor, passzívházak, környezetkímélő technikai megoldások, ökolábnyom számítás, a túlásba vitt környezetvédelem
- Design és formatervezés: használati eszközök, aktív részvétel iskolai projekteken, témanapokon, -heteken (pl.: környezetvédelmi nap, iskolaszépítés, művészeti projekt), pólószitázás, tervezőprogramok, Lego Digital Design, bútortervező programok, belsőépítészet, lakberendezés, ruhatervezés
- Mezőgazdaság és élelmiszeripar: az élelmezés problémái, az erőforrások hatékony

eloszlása, akvapónia, hidropónia, balkonkertészet, élelmiszertermelés alternatívái, demográfia, bevásárlás, konyhai ismeretek, főzés, táplálkozás különböző korokban, egészséges táplálkozás, pénzgazdálkodás a háztartásban, mi mennyibe kerül

- Mi hogy működik? Kis ötletek, nagy változások (diákok témakörei)
- Mérnöki csodák, modern építészet, makett készítés
- Jövőkutatás
- Az otthon értékei: A lakásunk fűtési módjai (technikatörténet a fűtési módszerekről), lakásunk vízellátása (technikatörténet a vízvezetésekről), hogyan csökkenthetjük a rezsizámlát, Murphy törvénye szerint „ami elromolhat, az el is romlik”.

Értékelés

Az értékelés elsődleges szempontja az aktív közreműködés, és a csapatmunka. Félévkor és év végén a diákok szöveges értékelést kapnak, ami tartalmazza a projektfeladatok és a kutatómunka során nyújtott teljesítményt, valamint érdeklődésük és lelkesedésük alapján a műszaki, illetve természettudományos egyetemi szakokkal kapcsolatos pályaorientációs javaslatot.

Természet tantárgy koncepciója

Célok

A Természet tárgy egyik fő célja a természet, az élővilág alaposabb megismertetése, megszerettetése és ezáltal a természet és környezet védelmét fontosnak tartó attitűd kialakulásának segítése. Tanári ismertetés és magyarázat helyett a diákok javarészt maguk végeznek megfigyeléseket, kísérleteket, és vonnak le következtetéseket, ami segíti a logikai készségek, a természettudományos gondolkodás és az önálló gondolkodáshoz, illetve munkavégzéshez szükséges készségek fejlődését. Egyes témaköröket természetfilmek megtekintésével és megbeszélésével dolgozunk fel. Ezen óráknak hangsúlyos részét képezik a filmről való beszélgetések, amelynek célja a kommunikációs készség fejlesztésén túl az önálló véleményformálás, a problémafelvetés készsége, az analitikus gondolkodás fejlesztése.

Vízió

A Természet tantárgy elsősorban azokat a tanulókat szólíthatja meg, akiket érdekelnek a növények vagy az állatok, szeretik megfigyelni az élőlényeket, kíváncsiak testfelépítésükre vagy viselkedésükre, és mindezekkel kapcsolatban elsősorban gyakorlati megismerés révén, önálló felfedezések és információszerzés útján szeretnék gyarapítani tudásukat.

A tárgyat egy éven keresztül tanulhatják a diákok. Az órák egy része az iskolán kívül zajlik, állatkertben, botanikus kertben, a természetben, esetleg kirándulás keretében, így a tanulók az élőlényeket saját közegükben, a természetben, illetve fajtársaik közösségében figyelhetik meg. Lehetőség szerint állatvédelmi programon (pl. békamentés) is részt veszünk, illetve múzeumlátogatást szervezünk: a csoport igényeinek, érdeklődésének megfelelő kiállításokat látogatunk meg, majd az ott megszerzett ismereteket, élményeket a diákok csoportosan dolgozzák fel a tantermi órákon.

Az iskolai alkalmak egy részén a diákok természetfilmek segítségével ismerik meg a tőlünk távol élő élőlények életét természetes közegükben, más alkalmakon pedig saját maguk végeznek megfigyeléseket, kísérleteket: mikroszkóppal tanulmányozzák a sejtek, szövetek szerkezetét,

állatokat boncolnak, vagy etológiai kísérleteket terveznek és kiviteleznek. Az élőlények ezen alapos megismerése hozzájárul az élőlényeket és a természetet tisztelő attitűd kialakulásához, ami pedig a természet értékeit megőrizni vágyó, környezettudatos életmód iránti igényt alapozza meg.

Tananyagszervezés módja – témakörök

1. Az élet kialakulása
2. Az élővilág változása: az evolúció
3. Egysejtűek
4. Növények és gombák
5. Állatok
 - 5.1. férgek
 - 5.2. puhatestűek
 - 5.3. ízeltlábúak
 - 5.4. halak
 - 5.5. kételtűek
 - 5.6. hüllők
 - 5.7. madarak
 - 5.8. emlősök
6. Az állatok viselkedése
 - 6.1. tanulás
 - 6.2. kommunikáció
 - 6.3. fajtársak közti interakciók
 - 6.4. fajok közti interakciók
 - 6.5. udvarlás, szaporodás, utódgondozás
7. Élőhelyek
 - 7.1. sarkvidékek
 - 7.2. hegyvidékek
 - 7.3. síkvidékek
 - 7.4. édesvizek
 - 7.5. tengerek, óceánok

7.6. esőerdők

7.7. lombhullató erdők

7.8. barlangok

8. A természet jövője

Értékelés

A diákok félévkor szóveges értékelést, tanév végén pedig a szóveges értékelés mellett osztályzatot is kapnak. A tanulók az év során az alábbi munkákra kapnak érdemjegyet: órai munka, házi dolgozat, kiselőadás, prezentáció és projektmunka. Az év végi osztályzat pedig az érdemjegyek átlagának függvényében a következőképpen alakul:

jeles (5):	4.2 - 5
jó (4):	3.4 - 4.19
közepes (3):	2.6 - 3.39
elégséges (2):	1.8 - 2.59
elégtelen (1):	1 - 1.79

Természetismeret tantárgy koncepciója

Cél

A Természetismeret egy összetett tantárgyat jelent, magába foglalja a biológiai, fizikai és kémiai alapismereteket. Ezek segítenek abban, hogy a diákok megértsék saját természeti környezetük egyes elemeit, azok környezetre gyakorolt hatását. Ennek nyomán képesek lesznek az ételszerű, hétköznapi példák elemzésére, a problémák megoldására. A komplexitás segít abban, hogy a diák a természeti jelenségeket integráltan értelmezze, az adott problémát saját kérdései alapján járja körül.

A tantárgy egyik legfontosabb célja a természettudományok megszerettetése, mivel az országos és nemzetközi felmérések is azt mutatják, hogy a tanulók körében rendkívüli népszerűtlenségnek „örvendenek” a fizika és kémia tantárgyak.

Célunk, hogy a diákoknak segítséget adjunk abban, hogy az összefüggések mögé lássanak. A természetismeret tantárgy rendkívül alkalmas arra, hogy tanulóink problémaközpontú, logikai és kritikai gondolkodásmódjukat fejlesszék a képzés során.

A Természetismeret az élő és élettelen világ esztétikumának felismerésén alapul, a természet és környezet védelmét fontosnak tartó attitűd formálása erre épül. A környezettudatos szemlélet kialakulása mellett kiemelt cél az egészségtudatos életmód fejlesztése is, a természetismeret tárgy keretében a diákok elsajátítják a gyakori betegségek megelőzéséhez, egészségük megőrzéséhez illetve fejlesztéséhez szükséges ismereteket és képességeket.

Gyakorlatias módon tudja a tudását alkalmazni új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazása során, problémamegoldásaiban, egyéni és közösségi célok elérésében, valamint a természettudományos és műszaki műveltséget igénylő döntések meghozatalában.

Nem utolsó sorban a tárgy a kommunikációs kompetencia fejlesztését is célul tűzi ki (szövegértési feladatok, a társak szóban és írásban közölt gondolatainak aktív megértése).

Vízió

Az élővilág és a környezet megismerésekor teret biztosítunk a diák saját tapasztalataira alapozó alkotói tevékenységének – kísérletező, felfedező, játékos, empátikus, gondolkodó „énjük” – kibontakozására. Az utolsó évben a környezet- és természetvédelemmel foglalkozó órák keretében az aktív, cselekvő környezettudatos szemlélet kialakulását, fejlődését segítjük elő. A tanuló eljut arra a szintre, hogy képes legyen és akarjon cselekedni (lokális és globális szinten egyaránt) a fenntartható fejlődés feltételeinek biztosítása érdekében.

A tanulók természettudományi gondolkodásmódjukkal érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, és képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére. A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartásnak a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelveknek kell lennie egyéni és közösségi szinten egyaránt.

Természettudományos szövegek értelmezésével a diák kritikusan állást tud foglalni és álláspontját érvek megfogalmazásával képes tudományos szempontból is alátámasztani. Információgyűjtéskor képes kiszűrni a tudományosan megalapozott információkat, hiteles forrásokat, valamint ezek alapján tájékozódni.

Tananyagszervezés módja – témakörök

Tananyagszervezésünk nagyrészt a NAT követelményeire támaszkodik, de attól jelentősen eltérő témaköröket is beveszünk projektek keretében (pl. túlélés a természetes környezetünkben bekövetkező katasztrófa esetén, túlélés a mesterséges környezetünkben bekövetkező katasztrófa esetén, bűvészet és fizika, stb.)

1. Bevezetés a természettudományos gondolkodásba
 - 1.1. Hogyan érzékeljük a körülöttünk lévő világ változásait?
 - 1.2. Hogyan vizsgálódunk?
 - 1.2.1. Kísérletek, mérések alapjai

- 1.3. Legyünk szkeptikusak!
 - 1.3.1. Vannak-e áltudományok?
2. Az Univerzum
 - 2.1. Élet az Univerzumban
 - 2.1.1. Az időmérés
 - 2.1.2. A mozgások típusai
 - 2.1.3. Az Univerzum története, ősrobbanás
 - 2.1.4. Csillagászati alapismeretek
 - 2.2. A tér
 - 2.2.1. A helyzet meghatározása
 - 2.3. Fizikai kölcsönhatások, átalakulások
 - 2.3.1. Mechanikai kölcsönhatások
 - 2.3.2. Termikus kölcsönhatások
 - 2.3.3. Elektromágneses kölcsönhatás
 - 2.3.4. Nukleáris kölcsönhatás
 - 2.3.5. Gravitációs kölcsönhatás
3. Életközösségek és populációk
 - 3.1. Az élettelen környezet
 - 3.1.1. Az ökológiai környezet
 - 3.1.2. Anyagok körforgása
 - 3.1.3. Környezetvédelem
 - 3.2. Populációk
 - 3.2.1. Populáción belüli és populációk közti kapcsolatok
 - 3.2.2. Etológia – az állatok viselkedése
 - 3.2.3. A genetikai információ, a tulajdonságok öröklődése
 - 3.2.4. Biotechnológia, génterápia
 - 3.2.5. Fajfogalom, szelekció
 - 3.2.6. Evolúció – Az élőlények változása
 - 3.3. Életközösségek
 - 3.3.1. Az életközösségek jellemzői

- 3.3.2. Diverzitás – Az élővilág sokféleségének kialakulása
- 4. Az élő egyed
 - 4.1. Az élő egyed és a környezet kapcsolata
 - 4.2. A mikrobák világa
 - 4.3. A soksejtű élőlények világa: állatok, növények, gombák
 - 4.4. Emberi életműködések
 - 4.4.1. Kültakaró – a bőr felépítése és feladatai
 - 4.4.2. Testünk mozgatása – csontjaink és izmaink
 - 4.4.3. Az emésztő szervrendszer, egészséges táplálkozás
 - 4.4.4. A légzés szerepe, a tüdő működése
 - 4.4.5. Vér- és nyirokkeringés – anyagok szállítása a testben
 - 4.4.6. Immunrendszer – testünk védekező rendszere
 - 4.4.7. Anyagok kiválasztása – a vese működése
 - 4.4.8. A szaporodás szervrendszere
 - 4.4.9. Egyedfejlődés – az ember testi és lelki változásai
 - 4.4.10. Hormonrendszer és idegrendszer – a test működésének szabályozása
 - 4.4.11. Érzékszerveink
 - 4.4.11.1. A látás – optikai alapismeretek
 - 4.4.11.2. A hallás – hangtani alapismeretek
 - 4.4.11.3. A szaglás
 - 4.4.11.4. Az ízlelés
 - 4.4.11.5. A tapintás – bőrünk feladatai
 - 4.4.12. Az ember gyakori testi és lelki betegségei
 - 4.4.13. Elsősegélynyújtás
- 5. A sejtek élete
 - 5.1. Sejttypusok
 - 5.2. Sejtalkotók és feladatuk
 - 5.3. A sejtanyagcsere
- 6. A szerves kémia alapjai
 - 6.1. A szénhidrogének és halogénezett származékaik

- 6.2. Oxigén- és nitrogéntartalmú szerves vegyületek
- 6.3. Biológiaiilag fontos szerves vegyületek
 - 6.3.1. A fotoszintézis szerves vegyületei – a szénhidrátok
 - 6.3.2. A sejthártya szerkezeti elemei – a lipidek
 - 6.3.3. A sejtfolymatok fontos résztvevői – a fehérjék
 - 6.3.4. DNS és RNS – a nukleinsavak
- 7. Atomcsoportok
 - 7.1. Az élet molekulái – Molekulák, atomcsoportok
 - 7.1.1. Kötéstípusok
 - 7.1.2. Molekulák tulajdonságai
 - 7.2. Anyagi halmazok
 - 7.2.1. Gázok
 - 7.2.2. Folyadékok
 - 7.2.3. Szilárd anyagok
 - 7.2.3.1. Kristályrács típusok
 - 7.2.4. Halmazállapot-változások
 - 7.3. Kémiai átalakulások
 - 7.3.1. Termokémia, hőtan
 - 7.3.2. Reakciókinetika
 - 7.4. Reakciótípusok
 - 7.4.1. Elektronátmenettel járó reakciók – sav-bázis reakciók
 - 7.4.2. Protonátmenettel járó reakciók – redoxireakciók
 - 7.4.3. Egyéb reakciók
- 8. Atomok, elemi részek
 - 8.1. Elemi részek
 - 8.1.1. Az elemi töltés
 - 8.1.2. Az energia kvantáltsága
 - 8.2. Az atom
 - 8.2.1. A kémia története – atommodellek az ókortól napjainkig
 - 8.2.2. Az elektronhéj szerkezete

- 8.2.3. A mag szerkezete
- 8.2.4. Izotópok a mindennapi életben
- 8.2.5. A radioaktivitás jelentősége
- 8.3. Kémiai elemek
 - 8.3.1. Mengyelejev periódusos rendszere
 - 8.3.2. A szerves kémia alapjai
- 9. Elektromosság tan
 - 9.1. Elektrosztatikai alapismeretek
 - 9.1.1. Elektromos mező
 - 9.2. Az elektromos áram, vezetési jelenségek
 - 9.3. Elektrokémia
- 10. Modern fizika
 - 10.1. Relativitáselmélet
 - 10.2. Atommodellek
 - 10.3. A magfizika

Értékelés

A diákok félévkor szóveges értékelést, tanév végén pedig a szóveges értékelés mellett osztályzatot is kapnak. Az osztályzat az alábbi teljesítményekből áll össze:

- tanév során nyújtott teljesítmény – órai munka, szóbeli felelet, írásbeli kisdolgozat, témazáró dolgozat, házi dolgozat, kiselőadás, prezentáció; a dolgozatok szövegértési, feleletválasztós és esszéírási feladatokat tartalmazhatnak;
- projektmunka készítése és bemutatása – a tanulók párban vagy háromfős csoportokban készítik a projekt munkákat; a projekt önálló munka, az adott évben tanult valamely ismeretanyaghoz kapcsolódó saját megfigyelést, kísérletet vagy minikutatást tartalmaz; a projekt munkáról a tanulók írásbeli dolgozatot készítenek és adnak be, majd év végén egy kb. 15 perces prezentációt tartanak; a projekt munka végső értékelésekor az írásos anyagot és a szóbeli bemutatást egyenlő súllyal vesszük figyelembe.

A tanulók érdemjegyet nem kapnak, a tanév során a beadott / bemutatott produktumokat és a

projektmunkát egyaránt százalékban kifejezett eredménnyel értékeljük. A projektmunkát a tanuló választásának megfelelően 2-szeres vagy 3-szoros súllyal vesszük figyelembe (kétszer vagy háromszor nagyobb értékű, mint egy átlagos számonkérés) az év végi átlag kiszámításakor.

Elégtelent kap az a tanuló, akinek az év során bemutatott teljesítményeinek súlyozott átlaga nem éri el a 40%-ot.

Elégséggel értékeljük annak a tanulónak a munkáját, aki megfelel a minimumszintnek, vagyis tudja az alapvető definíciókat, vagy az év során bemutatott teljesítményeinek súlyozott átlaga 40-54%-os.

Közepes minősítést kap az a tanuló, aki az alapvető definíciókon kívül tudja és érti a törvényeket, szabályokat, vagy az év során bemutatott teljesítményeinek súlyozott átlaga 55-69%-os.

Jó érdemjeggyel értékeljük azt a tanulót, aki tudja és érti az alapvető definíciókat, törvényeket és szabályokat, ezek között képes összefüggéseket találni, vagy az év során bemutatott teljesítményeinek súlyozott átlaga 70-84%-os.

Jeles az érdemjegye annak, aki tudja és érti az alapvető definíciókat, törvényeket és szabályokat, illetve képes ezek között összefüggéseket találni, ezen, a tanév során szerzett ismereteit megfelelően kamatoztatja a projekt munka elvégzése során, vagy az év során bemutatott teljesítményeinek súlyozott átlaga 85-100%-os.

A magasabb évfolyamba lépés feltétele, hogy a szummatív értékelés során szerzett osztályzata legalább elégséges legyen.

Természet- és környezetvédelem koncepciója

Cél

A kétéves tantárgy elsődleges célja a környezettudatos és a környezetért, természetért felelős szemlélet kialakítása, formálása. Alapelvünk, hogy úgy váljanak a diákok a körülöttünk lévő világ részeseivé, hogy annak védelméért ők maguk is tesznek, aktív résztvevői a megóvásnak, ez a szemlélet pedig hosszú távúvá válik.

Vízió

Az ember a bioszféra része, értékeinek megőrzése közös érdek, minden ember felelős megóvásáért. Mivel a természet- és környezetvédelem célja egyrészt az oktató tevékenység, ezért véleményünk szerint minden iskolának feladata lenne ennek kihasználása, saját iskolai működésének hozzákapcsolása az ilyen tevékenységekhez.

A természet- és környezetvédő tevékenység a kulturális értékek megóvását is jelenti, a természet belső értékkel rendelkezik, ezért megóvásra érdemes.

Tananyagszervezés módja

A Természet- és környezetvédelem a 9. és 10. évfolyamon választható stúdium. A tananyag szervezése tevékenykedtetésen alapul, így a hangsúly az elméleti alapokon kívül inkább a külső helyszíneken történő tapasztalatszerzésen van. A 10. évfolyam tematikája a 9. évfolyam tananyagára épül, így javasoljuk, hogy a stúdiumot választó tanuló mindkét évben vegye fel a tárgyat.

9. évfolyam

- I. félév: Környezetvédelem
 - o Az élő és élettelen környezetünk; anyagciklusok.
 - o A történelem egyes korszakaiban az ember és a környezet kapcsolata.
 - o Környezetvédelem – a tudományok szerepe.
 - o A népesedés és a termelés hatásai. Vegyipar, mezőgazdaság, fogyasztás, K+F.

- Gyárlátogatás: villamoserőmű, BME-atomreaktor.
- II. félév: Természetvédelem
 - A környezetvédelem és a természetvédelem kapcsolódása
 - Természetvédelem helyi szinten
 - Védett területek
 - Egy nemzeti park felkeresése és megismerése
 - Ex situ természetvédelem
 - Állatkertek, botanikus kertek
 - Önkéntes munka – állatkert
 - Lokális természetvédelem
 - Fajmentések, állatmenhelyek
 - Önkéntes munka – állatmenhely

10. évfolyam:

- I. félév: Környezetvédelem
 - Környezetünk károsítása kontra környezetünk védelme.
 - Globális klímaváltozás, ózonpajzs elvékonyodása, elsavasodó környezet, óceánok szennyezettsége, a bioszféra és a génkészlet változásai.
 - A környezetvédelem alapelvei.
 - Jogi háttér; környezetszabályozás.
 - Gyárlátogatás: vegyipari üzem, hulladékfeldolgozó üzem.
- II. félév: Természetvédelem
 - Nemzetközi természetvédelem
 - A BirdLife International és a MME
 - Egy madárgyűrűzési központ felkutatása és megismerése
 - A Hortobágyi madármentő állomás
 - Nemzetközi természetvédelmi egyesületek
 - Jane Goodall Intézet
 - WWF
 - Önkéntes munka

- A bioszféra védelme
 - A bioszférát károsító tényezők
 - Globális problémák
 - A kihalások
 - Countdown2010
- A fenntartható fejlődés fogalma
 - Az egyén szerepe – projekt készítése saját természetvédő tevékenységről

Értékelés

A magasabb évfolyamra lépés feltétele a foglalkozásokon való aktív részvétel.

A diákok munkáját félévkor és év végén is szóvegesen értékeljük. Értékelésre kerül, hogy a diákok mennyire aktív résztvevői az óráknak, óra eleji beszámolók (szóban és/vagy írásban) az alapfogalmakból. Ennek fontos szerepe van a továbbhaladás szempontjából. Ezek mellett feltüntetésre kerül a külső programokról (önkéntes munka, hulladékfeldolgozó üzem, madárgyűrűzési központ, stb.) írt jegyzőkönyvek értékelése is.

*„A szépség vagy te Sport!
a testeket Te formálsz nemessé,
elűzöl romboló vad szenvedélyeket,
acéllá edzel lankadatlanul.
Lábak, karok, törzsek összhangja és
tetszetős ütem tőled való.
Bájt és erőt te fűzöl együvé,
szilárddá és rugalmassá te téssz.”*

*Pierre de Coubertin: Óda a sporthoz
(részlet)*

Testnevelés koncepció

Célunk

Iskolánkban a testnevelés a testgyakorlatokon, mozgásos játékokon, sportági tevékenységeken és az ezekhez kapcsolódó intellektuális ismereteken keresztül, valamint a természet egészségfejlesztő tényezőit integrálva hozzájárul ahhoz, hogy diákjaink az egészséget saját értékrendjükben kiemelt helyen kezelő személyiséggé váljanak. Köztudott tény, hogy csak aktív módon tud az ember idős korában is teljes életet élni. Mozogni kell, erre szüksége van minden embernek. Célunk, hogy valamennyi kürtös gyermekben ez a gondolat tudatosuljon, és ismerjék fel a testnevelés és a sport egészségügyi és prevenciós értékét.

A testnevelés, a sport a személyiségfejlődés egyik legmeghatározóbb színtere. Diákjaink megtanulják a szabályok betartását, a tantárgy együttműködésre, kitartásra, céltudatosságra nevel. Megtanulják, hogyan vesziünk emelt fővel, hogy nincs kudarc, csak tanulság. A testnevelés óra az érzelmi és szociális intelligenciának épp úgy kovácsműhelye, mint a szív- és vérkeringési rendszer, a légzés, az izomzat fejlesztésének.

A testnevelés órák fejlesztési céljai

- Alakuljon ki a tanulóknál az igény az iskolán kívüli és az iskola utáni önállóan végzett mozgásos tevékenységre, s ehhez kapjanak megfelelő mennyiségű és minőségű információt,
- lehetőséget adjon a mozgás örömeire,
- tegye lehetővé a célirányos, eredményes, igényes, sokoldalú mozgástanulást, a tudatos és

- komplex készség- és személyiségfejlesztést,
- felkeltse és/vagy fenntartsa a mozgással kapcsolatos motivációt,
 - nyújtson választási lehetőséget a tanulóknak, hogy minél jobb eséllyel megtalálják és megtanulják a számukra leginkább megfelelő, élményt nyújtó mozgásformákat, amelyek megtartása felnőtt életükben is lehetséges és kívánatos cél,
 - segítse a tanulók szociális és érzelmi intelligenciájának fejlődését, ezen belül különös tekintettel az együttműködés, tolerancia, elfogadás értékeire,
 - hozzájáruljon a pozitív önkép, önismeret és önbizalom kialakulásához,
 - támogassa a tanulók egészségmegőrzését, testi fejlődését, az iskolai tanuláshoz szükséges erőnlét, egészség, mentális összeszedettség biztosítását,
 - járuljon hozzá a testtudatosság megerősítéséhez, a felelős életvitel kialakításához, a stresszkezelés elsajátításához, a káros szenvedélyek, függőségek kialakulásának megelőzéséhez,
 - értékékként tudatosuljon az önkéntes erőfeszítés,
 - a testi képességek fejlesztésével, a testnevelés és a sport mozgásanyagának felhasználásával el kell érni, hogy a tanulóknak ne alakuljanak ki kóros elváltozások,
 - cél továbbá a betegségek megelőzése és figyelembe vétele a tanórai munka során.

Víziónk

Tantárgyi programunk az egyéni döntésekre komoly lehetőségeket biztosít. Ez megegyezik az iskolai évek utáni élethelyzettel, amikor – víziónk szerint – felnőttként mindenki saját maga választ majd magának sportot, sportokat.

Szeretnénk, ha az iskolánkból kikerülő fiatal felnőttek a sportot mint a teljes élet egyik nélkülözhetetlen feltételét tekintenék, és élethosszig tartó elkötelezettjei lennének annak az eszmének, hogy a mozgás minden életszakaszban létfontosságú és egyben kiemelkedő örömforrás.

Tananyagszervezési módunk

Testnevelés tantárgy újragondolásával mára a diákok és pedagógusok számára is egy barátságos,

gyermekközpontú rendszert működtetünk.

Az alapképzés az első 3 tanévet öleli fel, mely alatt a diákok találkoznak az olyan alapsportágakkal, mint atlétika, torna, labdajátékok. Ezen felül betekintést nyernek számos „különleges” testgyakorlati forma mozgásanyagába is, mint pl. jóga, tánc, asztalitenisz, küzdősport, stb. Programunk úgy van felépítve, hogy újabb és újabb mozgásformákat ismernek meg tanulóink. Visszatérő rendszerben az életkori sajátosságokat is szem előtt tartva kerülnek be a tanórák anyagába a különböző mozgásformák technikai és taktikai elemei.

Az első 3 év alatt megszerzett tapasztalatok adnak lehetőséget arra, hogy a 11. évfolyamosok egy felkínált palettáról válasszák ki, hogy melyik negyed évben milyen foglalkozásra szeretnének járni. Kikötés, hogy mindenkinek kell legalább egy csapatlabdajátékban részt venni, illetve egyszer atlétikával vagy tornával foglalkozni, továbbá egy alkalommal valamilyen „különlegességet” választania.

A végzős (12.) évfolyam önmaga állítja össze a palettát. A diákok szavazással döntenek el, hogy adott időszakban, adott helyszínen milyen sportág legyen felkínálva. Ezt követően az „étlapból” minden megkötés nélkül választhatnak maguknak egy-egy időszakra, csak az egyes sportágak működőképessége (minimális és maximális létszám) szab korlátot.

Hétfélig testnevelés óráink

Iskolánk – az egyéni választásra széles mozgásteret nyújtva – alacsony kötelező óraszámmal működik. Ennek alárendelve, ugyanakkor a minél több testmozgást támogatva alakítottuk ki a hétfélig testnevelés órák rendszerét. A heti 5 kötelező testnevelési óra úgy valósul meg, hogy ebből heti 3 van az alapórarendben, a fennmaradó órák pedig tömbösítve jelennek meg. Az évben 4 alkalommal tartunk ilyen rendszerben testnevelés órákat. Ezek a programok teljes hétféliget ölelnek fel. Ilyen programok lehetnek pl.: gyalogtúra, kerékpártúra, váltófutás az országon át, vízitúra, illetve ezek kombinációi, stb. A négy alkalomból mindenkinek kedve szerint kettőt kell választania, hogy meglegyen a kötelező óraszám testnevelésből. A konkrét palettát az adott évfolyam igényeit, szükségleteit is figyelembe véve tanévenként alakítjuk ki.

A tananyag elrendezése az egyes évfolyamokon

Nyelvi előkészítő évfolyam		9. évfolyam		10. évfolyam	
témakör	óraszám	témakör	óraszám	témakör	óraszám
Asztalitenisz	10	Atlétika	10	Asztalitenisz	10
Atlétika	10	Jóga	10	Atlétika	10
Floorball	10	Kézilabda	10	Floorball	10
Kondicionális képességek fejlesztése	10	Kondicionális képességek fejlesztése	10	Jóga	10
Kosárlabda	10	Kosárlabda	10	Kézilabda	10
Küzdősport	10	Küzdősport	10	Röplabda	10
Labdarúgás	10	Labdarúgás	10	Tánc	10
Röplabda	10	Tánc	10	Tollaslabda	10
Tollaslabda	10	Torna	10	Torna	10
Torna	10	Zenés gimnasztika	10	Zenés gimnasztika	10

11. évfolyam		
időszak	témakör	óraszám
I. negyedév	Atlétika	25 óra
	Kosárlabda	25 óra
	Labdarúgás	25 óra
II. negyedév	Jóga	25 óra
	Kondicionális képességek fejlesztése	25 óra
	Röplabda	25 óra
III. negyedév	Floorball	25 óra
	Küzdősport	25 óra
	Zenés gimnasztika	25 óra
IV. negyedév	Atlétika	25 óra
	Kézilabda	25 óra
	Torna	25 óra

12. évfolyam		
I., II. és III. harmadév		
felkínált témakörök	melyik harmadévekben választható	óraszám harmadévenként
Asztalitenisz	mindháromban	28
Atlétika	csak egyben (őszi-tavaszi)	28
Floorball	mindháromban	28
Jóga	mindháromban	28
Kézilabda	csak egyben (őszi-tavaszi)	28
Kondicionális képességek fejlesztése	mindháromban	28
Kosárlabda	mindháromban	28
Küzdősport	mindháromban	28
Labdarúgás	csak egyben (őszi-tavaszi)	28
Röplabda	mindháromban	28
Tánc	mindháromban	28
Tollaslabda	mindháromban	28
Torna	mindháromban	28
Zenés gimnasztika	mindháromban	28

A heti 4. és 5. testnevelés órák tömbösítve	
Évfolyam:	nyelvi előkészítő, 9., 10., 11., 12.
felkínált mozgásforma	óraszám
gyalogtúra	33
kerékpártúra	33
váltófutás az országon át	33
vízitúra	33
a fentiek valamilyen kombinációja	33

Értékelési rendszerünk

A különböző testgyakorlatok folyamán a teljesítmény, a fejlődés, a hozzáállás olyannyira látható, oly mértékben árnyaltan megjelenő, minden esetben az adott sportágra jellemző számokban is kifejeződő, kifejezhető, hogy érdemjegyekre, osztályzatokra átváltani ezeket a dolog teljes leegyszerűsítését, a sportban rejlő lényeg elvesztését jelentené. Ennek megfelelően az értékelés szövegesen történik. Az alapórák esetében félévkor és év végén kapnak a gyermekek írásos értékelést, a 11. és 12. évfolyamon pedig az egyes kurzusváltások alkalmával. Az értékelőt két példányban kézbe kapják, melyből egyet aláírva és szabadon véleményezve visszaadnak a testnevelőknek. Tanév végén az aláírt (véleményezett) értékelők a bizonyítvány mellékletét képezik.

Értékelési szempontjaink

- Együttműködés (társakkal, tanárral)
- Technika (az adott sportághoz adott időszakban tartozó mozgásanyag elsajátításának mértéke)
- Taktika (az adott sportághoz adott időszakban tartozó taktikai elemek elsajátításának mértéke)

- Fejlődés (azon területek, melyekben előrelépés történt)
- Fejlesztendő (azon területek, melyekben fejlődési lehetőségek, szükségletek fogalmazhatóak meg)
- Adminisztráció (felszerelési hiány, felmentés, késés, hiányzás)
- Egyéb (az előzőekben nem besorolható elemek, pl.: kimagasló délutáni sporttevékenység)

A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei testnevelés tantárgyból

A különböző testgyakorlatok folyamán a teljesítmény, a fejlődés, a hozzáállás olyannyira látható, olyannyira árnyaltan megjelenő, minden esetben az adott sportágra jellemző számokban is kifejeződő, kifejezhető, hogy érdemjegyekre, osztályzatokra átváltani ezeket a dolog teljes leegyszerűsítését, a sportban rejlő lényeg elvesztését jelentené. Ennek megfelelően az értékelés szövegesen történik. Az alapórák esetében félévkor és év végén kapnak a diákok írásos értékelést, a 11. és 12. évfolyamon pedig az egyes kurzusváltások alkalmával (negyedévenként, illetve harmadévenként). Az értékelőt két példányban kézbe kapják, melyből egyet aláírva és szabadon véleményezve, visszaadnak a testnevelőknek. Tanév végén, az aláírt (véleményezett) értékelők a bizonyítvány mellékletét képezik.

Az értékelési rendszer bemutatott tartalma és szerkezete értelmében a magasabb évfolyamra lépésének nincsenek adminisztratív feltételei. Ha egy diák az órákon nem kellő mértékben működik együtt, az pedagógiai probléma, így ilyen módon foglalkozunk vele, és végső esetben az Együttműködés Fórumához fordulunk.

A testnevelés fakultáció tantárgy koncepciója

Az emelt szintű testnevelés fakultáción azon diákok felkészítése folyik, akiknek továbbtanulási terveiben valamilyen testneveléssel kapcsolatos szak vagy szakpár szerepel.

Cél

A diákok emelt szintű érettségire való olyan felkészítése, amelynek eredményeképpen az érettségin a lehető legjobb eredményt tudják elérni.

Vízió

A fakultációban részt vevő diákok maximálisan fel fognak készülni az emelt szintű érettségire, és ott a lehető legjobb eredményt fogják elérni.

Tananyag szervezési mód

A két évfolyam alatt rendelkezésre álló összesen 130 óra felosztása az egyes témakörök között az egyes diákok szükségleteihez igazodó egyéni program alapján történik meg diákonként.

Értékelési rendszer

Az értékelés az alapóránál leírt értékelési rendszerrel megegyező: félévkor és év végén szóveges értékelést kapnak a diákok. Szükség és a diák igénye szerint osztályzatot is adunk. Az érdemjegy a diák tanuláshoz való hozzáállása, a diák és a tanár közös döntése alapján születik meg.

Történelem, ember és társadalom koncepció

Célkitűzés a tananyag tartalmának és szervezésének meghatározására

Célunk a „citoyenné” válás segítése, tehát a társadalmi, gazdasági, politikai folyamatokban eligazodó, azokat értelmezni képes, a különféle irányzatok között megalapozottan választani tudó, a közülethez aktívan viszonyuló állampolgárokká válás támogatása.

Célkitűzés az alkalmazott módszertani megoldásokra

Célunk a különféle tanulási részképességek, elsősorban az értő olvasás, a tartós figyelem, a beszédképesség és a tartós emlékezet fejlesztése, melyek segítik az élethosszig tartó tanulást, valamint az emberek közötti együttműködés elősegítése.

Vízió

A történelem – vagy másképpen: ember és társadalom – mind tartalmi, mind módszertani megközelítésben alkalmas arra, hogy a fent említett célokat megvalósíthassuk.

A tananyag tartalma lehetővé teszi a múlt eseményeinek, társadalmi, gazdasági, politikai, művészeti jelenségeinek folyamatban való értelmezését, ebből következően annak megmutatását, hogy a múlt és jelen között szerves kapcsolat áll fenn. E kapcsolat kimutatása óhatatlanul elvezet az extrapolálás igényéhez, és ezen keresztül a jövőről való tudatos gondolkodáshoz. Ez azonban azt igényli, hogy a tanulás során a jelenkor ne csak az utolsó tanév második felében legyen „jelen”, hanem folyamatosan érintsük saját korunkat is. Ezért célszerű a tananyagot olyan egységekbe szervezni, amelyek nem a hagyományos kronológiai megközelítésből indulnak ki.

A történelem tanulása, tanítása során alkalmazott módszertan megválasztásakor azt kellett figyelembe vennünk, hogy tantárgyunk szakmai szempontból kevésbé „tanárigényes”. Ezen azt értjük, hogy a tananyag megértése elsősorban nem logikai készséget, hanem leginkább tényanyagismeretet igényel. Azaz, egy esemény bekövetkeztének „nem értése” világossá válhat a tényanyag egyszerű bővítésével. A történelem szakos tanárnak tehát főképpen nem egy-egy logikai ugráson kell átsegítenie tanítványát (lásd: matematika, fizika, stb.), hanem a tanuló

egyéniségéhez igazodó ismeretanyag birtokába kell őt juttatnia. Ennek az ismeretanyagnak a megszerzése különböző utakon történhet. A jól megválasztott művek önálló olvasásától a projektmunkán át az események eljátszásáig a módszerek széles tárházából válogathatunk. A történelem – amely az emberek együttes tevékenységén keresztül alakult – tanítása kiváló lehetőséget nyújt az együttműködést igénylő szituációk megteremtésére, a kölcsönös egymásrautaltság folyamatos kifejezésére.

Értékelés

A történelem tantárgyban az értékelés az alábbi területekre terjedhet ki:

- Témazáró dolgozatok, egy tematikus egység anyagából előre bejelentve.
Értékelése szövegesen és százalékosan. A százalékos értékelés alapján jegyet kap a tanuló. A százalék jegyre való átváltása a mindenkori érettségi pontozást követi. Az érdemjegyek mindig egyszeres súlyozásúak.
- Kisdolgozatok 2-4 óra anyagából, előre bejelentve.
Értékelése szövegesen és százalékosan. A százalékos értékelés alapján jegyet kap a tanuló. A százalék jegyre való átváltása a mindenkori érettségi pontozást követi.
- Röpdolgozatok a megelőző óra anyagából, előre nem bejelentve.
Értékelése szövegesen és százalékosan. A százalékos értékelés alapján jegyet kap a tanuló. A százalék jegyre való átváltása a mindenkori érettségi pontozást követi.
- Szóbeli felelet, előre nem bejelentve.
Értékelése szövegesen és százalékosan. A százalékos értékelés alapján jegyet kap a tanuló. A százalék jegyre való átváltása a mindenkori érettségi pontozást követi.
- Projektfeladatok, otthoni munkák értékelése
Értékelése szöveges és pontozásos. A pontozáshoz és szöveges értékeléshez a feladat sajátosságaihoz illeszkedő kritériumrendszer tartozik, melyet minden egyes projekt esetén megalkotunk. A kritériumrendszer objektív, mérhető elemeket tartalmaz. Az adott pontszám és a maximálisan adható pontszám aránya – százalék – alapján a tanuló érdemjegyet kap. A százalék jegyre való átváltása a mindenkori érettségi pontozást követi.

- Kiselőadások értékelése

Értékelése szöveges és pontozásos. A kiselőadások értékeléséhez objektív, mérhető elemeket tartalmazó kritériumrendszer tartozik (előadásmód, érthetőség).

A kiselőadás lehet önkéntes vagy a tanár által kiadott. Önkéntes esetén elégtelen a kiselőadás, ha a kiselőadó előadását szó szerint felolvassa.

A tanár által kiosztott kiselőadás esetén nem kaphat 60%-nál magasabb pontszámot a tanuló, ha a kiselőadását olvassa. Az adott pontszám és a maximálisan adható pontszám aránya – százalék – alapján a tanuló érdemjegyet kap. A százalék jegyre való átváltása a mindenkori érettségi pontozást követi.

- Csoportban végzett munka értékelése

Csoportmunka során a tanuló értékelése két részből tevődik össze:

o társakkal való együttműködés értékelése

Szövegesen értékeljük az együttműködést, melynek szempontjai:

- a közös munkához való hozzájárulás mértéke (aktivitás, motiváltság)
- a kapott kooperatív szerep betartása
- a társakkal folytatott kommunikáció milyensége
- a feladatok időre történő teljesítése

o szakmai tevékenység értékelése

A szakmai tevékenység értékelése magában foglalja a történelem szakmai és pedagógiai szakmai szempontokat. Ez utóbbi során értékeljük azokat az elemeket, melyek a történelem szakmai teljesítményt nem, de az összképet befolyásolják. Ide tartozik többek között az előadásmód, a nonverbális jelek, stb.

A csoportban végzett munkára a tanuló érdemjegyet kap. Az érdemjegyet adhatja a pedagógus, vagy a tanulók értékelik önmagukat. Ez utóbbi esetben a pedagógus pontozza a csoport teljesítményét, az adható legmagasabb pontszám: csoportlétszám szorozva öttel. A kapott pontszámot a tanulók elosztják egymás között, de senki nem kaphat öt pontnál többet. Az így kapott pontszám egyben a tanuló érdemjegye.

A tanulók munkáját félévkor szövegesen, a tanév végén pedig a szöveges értékelés mellett osztályzattal is értékeljük. Az év végi osztályzat a tanév közben kapott érdemjegyek átlaga. Ha az

átlag nem egész szám, akkor 50 százaléktól felfelé kell kerekíteni (ettől a tanár a tanuló javára eltérhet).

Az értékelési rendszert a tanulók a tanév első történelemóráján írásban megkapják.

80-100%: jeles 60-79%: jó 40-59%: közepes 25-39%: elégséges 0-24%: elégtelen

Tananyagszervezés

A tananyagszervezésben két utat követünk. Egyfelől a hagyományos, kronologikus rendhez igazodunk. Ehhez az 51/2012 EMMI rendelet alapján megjelent Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet kerettantervét használjuk. Ennek vázlatos felépítése alább következik:

9.-10. évfolyam

- Óskor – ókori Kelet
- Az ókori Hellász
- Az ókori Róma
- A középkor
- A magyarság története a kezdetektől 1490-ig
- A világ és Európa a kora újkorban
- Magyarország a kora újkorban
- Felvilágosodás, forradalmak és a polgárosodás kora
- Az újjáépítés kora Magyarországon
- Reformkor, forradalom és szabadságharc Magyarországon

11.-12. évfolyam

- A nemzetállamok és a birodalmi politika kora
- A kiegyezéshez vezető út és a dualizmus kora Magyarországon
- Az első világháború és következményei
- Európa és a világ a két világháború között
- Magyarország a két világháború között
- A második világháború

- Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése
- Magyarország szovjetizálása, a kommunista diktatúra kiépítése, jellemzői
- A két világrendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása
- A Kádár-korszak
- Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése
- A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon
- Társadalmi ismeretek
- Állampolgári ismeretek
- Pénzügyi és gazdasági kultúra
- Munkavállalás
- Rendszerező ismétlés

Másfelől a hagyományos időrend helyett egy témakörök köré csoportosított tananyag-szervezési rendet is követhetünk. Ennek vázlatos felépítése a következő.

- Mi a történelem?
 - o Story és history, az egyén és a társadalom története. Emberi sorsok vagy/és törvényszerűségek?
 - o Történetírás régen és ma.
- Ember és munka
 - o Az alapvető szükségletek kielégítése – élelem, ruházkodás, lakás – régen és ma.
 - o A munkamegosztás és a technikai fejlődés. Önellátás és piac, gyűjtögetés és világgazdaság.
 - o A munka fogalmának átértelmezése az elmúlt évezredekben.
- Ember és szabadság
 - o Egyén és közösség viszonya a különböző korokban és népeknél. Horda, faluközösség, város, család, stb.
 - o A megélhetésre fordított idő, az alkalmazott technika és technológia hatása a szabadságra.
 - o Szabadságeszmények, filozófiák, megvalósítási kísérletek.

- Ember és vallás
 - o Világvallások és lokális hitek.
 - o Az egyetemes vallások és kapcsolataik.
 - o A nagy vallások és egyházak szakadásai, azok történeti és ideológiai alapjai.
 - o Az iszlám és a kereszténység párhuzamos története és összecsapásai.
 - o Vallások és egyházak ma.
- Ember, hatalom, kormányzás
 - o A hatalomgyakorlás – demokrácia, diktatúra – és a kormányzás – arisztokratikus, timokratikus, felvilágosult, polgári, alkotmányos, stb. királyságok, köztársaságok – módja.
 - o Az írott jog szerepe a kormányzásban, nemzeti és nemzetközi alkotmányok, és nyilatkozatok.
 - o A központi és helyi hatalmi szerveződések, és ezek egymáshoz való viszonya.
- Ember és nemzet
 - o A nemzet fogalmi változásai az emberi társadalmak történetében, a nemzet, a haza és az ország kapcsolata.
 - o Nemzetek egymás mellett élése és összeütközései. Európa és a világ nagy konfliktusai, a nagyhatalmi politika sajátosságai.
- Ember és életmód
 - o Az idő szerepe az emberi társadalmakban, a munkaidő és szabadidő alakulása. (lásd: ember és szabadság)
 - o Az életmód összetevői: megélhetés és saját öröm, ezek lehetséges egybecsengése vagy szétválása. Időbeli és földrajzi meghatározottság.
 - o Az életformák globalizációja, uralkodó tendenciák, nyelvhasználat.
- A történelem mementói
 - o A középső- és kora újkor nagy háborúk és áldozataik.
 - o A hit nevében elkövetett bűnök.
 - o A gyarmatosítás és áldozatai.
 - o A Holocaust.
 - o A személyi kultusz és áldozatai.

Üzleti angol nyelv tantárgy koncepciója

Célok

Az üzleti angol nyelv tantárgy a két utolsó tanítási évben szabadon választható tantárgyként jelenik meg az iskola kínálatában. Célja, hogy a már meglévő angol nyelvtudást kiegészítse olyan szaknyelvi többlettel, mely hosszútávon praktikus segítséget nyújt diákjainknak, akár a továbbtanulást választják, akár a munka világában szeretnék gimnáziumi tanulmányaik után elhelyezkedni. A tantárgy az üzleti nyelv alapterületeinek áttekintésével nyújt átfogó képet a legfontosabb alapismeretekről, valamint kiindulópontként és iránymutatásként szolgál azoknak a diákoknak, akik a későbbiekben egy-egy témakörben szeretnék elmélyedni. Mindemellett a tantárgy hagyományos nyelvtanítási feladatot is ellát, hiszen az egyes témakörök tárgyalása passzivizálódott nyelvi tudástartalmakat frissít fel, legyen az szókincsbeli vagy nyelvtani kompetencia. Természetesen a négy nyelvi alapkészség fejlesztése is megjelenik a nyelvtanítási folyamat velejárójaként. Mindezekon felül nagyon fontos cél, hogy a diákok olyan alapvető üzleti témákról tanuljanak, melyek mindennapi életünk részei, sok esetben mégsem képezik az iskolai tananyag részét. Ily módon szélesebb látókörű, gyakorlatiasabb és magabiztosabb állampolgárok lehetnek.

Vízió

A mai munkaerőpiacon szinte elengedhetetlen a nyelvismeret, azon belül pedig a gazdasági nyelv legalább alapfokú ismerete. Tantárgyunkkal olyan lehetőséget szeretnénk diákjainknak kínálni, mellyel megalapozhatják gazdasági nyelvi tudásukat. Olyan spektrumban szervezzük a tananyagot, mely egyaránt hasznos a gazdasági vonalú felsőfokú intézmények szakmai nyelvvizsgálóinak előképzéseként, valamint a munkaerőpiac nyelvi elvárásainak kielégítéséhez. Természetesen „nyelvóráként” a tantárgy megfelel azoknak a hagyományos nyelvórai feladatoknak, hogy a diákok szókincsük gyarapodjon, nyelvhelyessége konszolidálódjon, receptív és produktív készségeik javuljanak, és témaspecifikusan erősödjenek. Ezen felül erős praktikus oldala is van a tantárgynak. A hatásos motivációs levél megírásától, az állásinterjú rutinján át, az alapvető banki műveletek elsajátításáig olyan kompetenciákat sajátíthatnak el diákjaink, melyek sorsdöntőek lehetnek későbbi életükben. Projekt munkák révén olyan gazdasági jelenségekkel

ismerkedhetnek meg, melyek naprakészek és aktuálisak. Ezek a témák ösztönzik diákjainkat az analitikus gondolkozásra, a többszemponú kérdésfeltevésre, az intelligens vitakultúrára, hipotézisek megalkotására, és esélyek mérlegelésére.

A tantárgy felvételének feltétele

KER B2 szintű, vagy ezt megközelítő általános angol nyelvtudás (belépő szintfelmérő teszt).

Tantárgyi adatok

A tantárgy két tanéves kurzus, heti két órában tanulható, maximális csoportlétszám: 20 fő.

Értékelés

Értékeljük a diákok dolgozatait, projektmunkáit, prezentációit, otthoni feladatait.

A prezentációkat és projektmunkákat a diák, a tankörtársak és a tanár együtt értékeli megadott szempontrendszer alapján. Az értékelés százalékos rendszerben történik, illetve félévkor és év végén szövegesen. Az év végi érdemjegyet a tanulók a tanév során végzett munkáik százalékos eredményei alapján kapják.

0-30% - elégtelen, 31-50% - elégséges, 51-65% - közepes, 66-80% - jó, 80-100% - jeles

Tanangyszervezés módja - Témakörök

A témakörök sorrendje és hangsúlya az egyes oktatási egységekben a csoport igényei alapján változhat.

- Work and jobs
- Job satisfaction
- Pay and benefits
- Employment
- Companies
- Management
- Skills and qualifications

- Recruitment
- Team
- Brands
- Customers
- Advertising
- Marketing
- Competition
- Strategic thinking
- Scenario planning
- Manufacturing
- Quality standards
- Retailing
- Logistics
- Outsourcing
- Offshoring
- Technology
- Technology and security
- Intellectual property
- Finance
- Corporate social responsibility
- Business ethics
- Ecological ethics
- Globalization
- Global trade
- Sustainable development
- Intercultural meetings and networking
- Effective presentations
- Effective writing
- Effective negotiation

Világirodalom koncepciója

Cél

A tantárgy alapvető célja, hogy az érdeklődő diákok olyan világirodalmi műveket is megismerjenek, amelyek nincsenek benne a kötelező tananyagban. Az alkotások értelmezése fejleszti a kommunikációs készséget, s ennek segítségével a diákok megismerik az irodalomról való beszéd és írás lehetőségeit is. Továbbá cél, hogy a fiatalok olyan befogadó, konstruktív olvasókká váljanak, akik képesek felismerni a világirodalmi művek mondanivalóját, saját értelmezői keret megkonstruálását önállóan elvégzik, valamint kritikai szemmel vizsgálják a művekben felvetődő problémákat, felkutatják azok okait, felismerik a lehetséges következményeket. Fontos, hogy ezeket a tapasztalatokat össze tudják kapcsolni előzetes ismereteikkel, azonosságokat tudjanak keresni hasonló művekkel a magyar irodalomból. Az órák során a diák vizsgálat tárgyává teszi saját gondolkodását, a jelentésteremtést saját maga végzi, ezáltal a későbbiekben bátrabban nyúl ismeretlen irodalmi szövegekhez, azokat vizsgálja, saját világára vonatkoztatja, feldolgozza. Összességében a stúdium arra törekszik, hogy a diák és az irodalmi szöveg párbeszédének színtere legyen, emellett élvezetes időtöltés, önmagát jutalmazó diskurzus, amely során a jutalom maga a világirodalmi mű megértése.

Vízió

A Világirodalom tantárgy nevelő értéke abban rejlik, hogy a diákok felismerjék a középpontban álló irodalmi művek nyelvi és nem nyelvi jellemzőit, a formán keresztül megértsék a mű mondanivalóját. Ahhoz, hogy valamely műveket értelmezni tudjunk a magyar irodalom körében, sokszor elengedhetetlenül fontos bizonyos világirodalmi trendek ismerete.

A Világirodalom tantárgy valamennyi évfolyamon meghirdetésre kerül, nincs alapvető összefüggés a négy évfolyam tematikája között, ezért elvben egymástól függetlenül felvehető, ugyanakkor a későbbi évfolyamokon tárgyalandó témák mélyebb tartalmúak, előnyt jelent a feldolgozásban a tantárgy korábbi éveken előkerülő tartalmának ismerete.

Tananyagszervezés módja

A tananyag nem kronologikusan, hanem központi témák köré csoportosítva került elrendezésre. A témákról való beszélgetést, a feldolgozást drámapedagógiai feladatok és játékok szolgálják, amelyek alapját mindig az adott mű (művek) képezi(k).

Előzetes tudás: Különböző műfajú szépirodalmi szövegek ismerete, alapfokú művészettörténeti ismeretek, saját alkotó jellegű tapasztalatok, korábbi művészeti élmények, művészeti ágak megkülönböztetése.

Nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Iskolánk nagy hangsúlyt fektet a sokszínűsége. Kifejezett pedagógiai célunk, hogy tudatosan neveljük diákjainkat a megismerésre és az elfogadásra. Ennek a pedagógiai célnak fontos része, hogy diákjaink megismerjék a környezetükben élő nemzetiségeket, legyenek azok törvény által elismert kisebbségek, vagy egyéb, az országunkban és településünkön élő nemzeti kisebbségek. Hiszünk a kulturális megismerés személyiségfejlesztő erejében, és hosszútávú hatásában. Iskolánk mindennapjait is ennek szellemiségében szervezzük, és az alábbiakban bemutatott speciális tematikus egységeken kívül is nagy hangsúlyt kap az interkulturalitás, a megismerés és az elfogadás.

A nemzetiségek megjelenésének főbb pedagógiai színterei:

Témanap

Iskolánk több tanévben is rendez olyan témanapot (például tolerancianap), mely egyértelműen a kisebbségek felé is nyit. A téma feldolgozása során, személyes élményszerzés által diákjaink lehetőséget kapnak arra is, hogy környezetükben, vagy azon kívül élő nemzetiségekkel találkozzanak.

Demokrácia, választható tantárgy

A demokrácia tantárgy óráin Magyarország törvényben elismert nemzetiségei mellett foglalkozunk az országban élő nemzeti kisebbségekkel, valamint a vallási kisebbségekkel is, ezek jogaival, lehetőségeivel, életével, Magyarországhoz való viszonyával.

Témahét vagy projekthét

Iskolánk két tanítási nyelvű tagozata, és több külföldi diákunk jelenléte indokolja, hogy tanévenként olyan témahetet szervezzünk, mely más kultúrák mindennapjaiba és szokásaiba vezeti be a diákokat és a tanárokat egyaránt. A hosszú, alapos és koncentrált munka során diákjaink elmélyülhetnek egy-egy nemzet jellegzetességeiben, ami nagyban formálhatja saját

identitásukat, és növeli a saját kulturális hagyományaitól eltérő szokások iránti toleranciát, és őszinte érdeklődést. Mivel egyszerre több nemzet jelenik meg a diákok és tanárok segítségével egy fedél alatt, iskolánk legalább egy hétre a kulturális diverzitás, a nemzeteken átívelő barátságos együttélést ünnepli.

Iskolai közösségi szolgálat

Az iskolai közösségi szolgálatot oly módon szervezzük iskolánkban, hogy a diákok valóban többé válhassanak általa. Olyan lehetőségeket kínálunk nekik, melyekkel szélesíthetik látókörüket, és aktív szolgálatot tehetnek általuk addig egyáltalán nem, vagy kevésbé ismert területeken. Kiemelkedően fontosnak tartjuk a törvényben is elismert cigány kisebbség nehezebb sorsú tagjainak segítségét, életükbe való bepillantást, s ezáltal helyzetük megértését.

A középszintű érettségi vizsga témakörei

Jogi háttér

- A Kormány a közoktatásról szóló – többször módosított – 1993. évi LXXIX. törvény alapján megalkotta a 100/1997. (VI.13.) Kormányrendeletet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról
- Az 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról 48.§(1) bekezdése tartalmazza az iskolai pedagógiai program meghatározó elemeit, melynek egyik pontja a középszintű érettségi vizsga témakörei.
- A 100/1997. (VI.13.) Kormányrendelet 2. számú mellékleteinek első része meghatározza az érettségi vizsga tantárgyait és a vizsga formáit, a második része pedig az érettségi vizsgatantárgyak általános követelményeit.
- A helyi tanterveinket a NAT-ra, a kerettantervekre és az érettségi vizsgakövetelményekre alapozva készítettük el.
- A fentiek alapján állítottuk össze az érettségi vizsgatantárgyak középszintű érettségi vizsga témaköreit.

Magyar nyelv

- Ember és nyelv
- Kommunikáció
- A magyar nyelv története
- Nyelv és társadalom
- A nyelvi szintek
- A szöveg
- A retorika alapjai
- Stílus és jelentés

Irodalom

- Petőfi Sándor életműve
- Arany János életműve
- Ady Endre életműve

-
- Babits Mihály életműve
 - Kosztolányi Dezső életműve
 - József Attila életműve
 - Balassi Bálint művészi portréja
 - Csokonai Vitéz Mihály művészi portréja
 - Berzsenyi Dániel művészi portréja
 - Kölcsey Ferenc művészi portréja
 - Vörösmarty Mihály művészi portréja
 - Jókai Mór művészi portréja
 - Mikszáth Kálmán művészi portréja
 - Móricz Zsigmond művészi portréja
 - Szabó Lőrinc művészi portréja
 - Radnóti Miklós művészi portréja
 - Weöres Sándor művészi portréja
 - Ottlik Géza művészi portréja
 - Márai Sándor művészi portréja
 - Pilinszky János művészi portréja
 - Zrínyi Miklós művészi látásmódja
 - Jókai Mór művészi látásmódja
 - Krúdy Gyula művészi látásmódja
 - Karinthy Frigyes művészi látásmódja
 - Kassák Lajos művészi látásmódja
 - Illyés Gyula művészi látásmódja
 - Radnóti Miklós művészi látásmódja
 - Szabó Lőrinc művészi látásmódja
 - Németh László művészi látásmódja
 - Örkény István művészi látásmódja
 - Nagy László művészi látásmódja
 - Nemes Nagy Ágnes művészi látásmódja
 - Szilágyi Domokos művészi látásmódja

- A kortárs irodalomból legalább egy szerző 2-3 lírai és/vagy epikai művének értelmezése 1980-tól napjainkig tartó időszakból.
- Világirodalom
- Színház és dráma
- Az irodalom határterületei (népköltészet, műköltészet, folklór)
- Regionális kultúra (interkulturalitás)
- Szépirodalmi alkotások gondolatai, tematikus, motivikus egyezéseinek és különbségeinek összevetése.
- Az olvasott művekben motívumok, témák változatainak felismerése, értelmezése
- Műnemek, műfajok. Poétikai fogalmak alkalmazása.
- A kifejezőmód és világlátás változása a különböző korszakokban a középkortól a szimbolizmusig.

Történelem

- Az ókor és kultúrája
- A középkor
- A középkori magyar állam megteremtése és virágkora
- Szellemi, társadalmi és politikai változások az újkorban
- Magyarország a Habsburg Birodalomban
- A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus
- A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon
- Az első világháborútól a kétpólusú világ felbomlásáig
- Magyarország története az első világháborútól a második világháború összeomlásáig
- Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig
- A mai magyar társadalom és életmód

Matematika

- Halmazelmélet
- Logika
- Logikai műveletek
- Fogalmak, tételek, bizonyítások a matematikában

- Kombinatorika
- Gráfok
- Számfogalom
- Számelmélet
- Algebrai kifejezések, műveletek
- Hatvány, gyök, logaritmus
- Egyenletek, egyenlőtlenségek
- Függvények grafikonjai, függvény transzformációk
- Függvények jellemzése
- Sorozatok
- Alapfogalmak, ponthalmazok
- Geometriai transzformációk
- Síkgeometriai alakzatok
- Háromszögek
- Négyszögek
- Sokszögek
- Kör
- Térbeli alakzatok
- Kerület-, terület-, felszín- és térfogatszámítás
- Vektorok
- Trigonometria
- Koordináta-geometria
- Leíró statisztika
- Valószínűség-számítás

Idegen nyelv

- Személyes vonatkozások, család
- Ember és társadalom
- Környezetünk
- Az iskola

- A munka világa
- Életmód
- Szabadidő, művelődés, szórakozás
- Utazás, turizmus
- Tudomány és technika

Fizika

- A dinamika törvényei
- Mozgások
- Munka és energia
- Állapotjelzők, termodinamikai egyensúly
- Hőtágulás
- Összefüggés a gázok állapotjelzői között
- A kinetikus gázmodell
- Termikus és mechanikai kölcsönhatások
- Halmazállapot-változások
- A termodinamika II. főtétele
- Elektrosztatika
- Az egyenáram
- Magnetosztatika
- Egyenáram mágneses mezője
- Az elektromágneses indukció
- A váltakozó áram
- Elektromágneses hullámok
- Az anyag szerkezete
- Az atom szerkezete
- A kvantumfizika elemei
- Az atommagban lejátszódó jelenségek
- Sugárvédelem
- Gravitáció

- A csillagászat elemeiből
- Személyiségek
- Elméletek, felfedezések, találmányok

Kémia

- Atomok és ionok
- Molekulák és összetett ionok
- Mennyiségi alapismeretek
- Anyagi halmazok
- Kémiai reakciók általános jellemzői és csoportosításuk
- Sav-bázis- és redoxireakciók
- Elektrokémia
- Szénhidrogének és halogénezett származékai
- Oxigéntartalmú szerves vegyületek
- Nitrogéntartalmú szerves vegyületek
- Makromolekulák és építőkövei
- Fémek
- Hidrogének, nemesgázok, halogénelemek és vegyületeik
- Oxigén, kén és vegyületeik
- Nitrogén, foszfor és vegyületeik
- Széncsoport elemei és vegyületeik

Biológia

- Az élőlények csoportosítása
- Az állatvilág fejlődésének áttekintése
- A növényvilág fejlődésének áttekintése
- Biokémia
- Sejttan, szövettan
- Az ember szervrendszerei
- Genetika
- Evolúció

- Ökológia
- Etológia

Földrajz

- Térképi ismeretek
 - o A térképi ábrázolás
 - o Térképi gyakorlatok
 - o Az úrtérképezés
- Kozmikus környezetünk
 - o A Naprendszer kialakulása, felépítése, helye a világegyetemben
 - o A Nap és kísérői
 - o A Föld és mozgásai
 - o Űrkutatás az emberiség szolgálatában
- A geoszférák földrajza
 - o A kőzetburok
 - o Földtörténet
 - o A Föld szerkezete és fizikai jellemzői
 - o A kőzetburok szerkezete
 - o A kőzetlemez-mozgások okai és következményei
 - o A hegységképződés
 - o A kőzetburok (litoszféra) építőkövei
 - o A Föld nagyszerkezeti egységei
 - o A földfelszín formálódása
 - o A levegőburok
 - o A légkör kialakulása, anyaga és szerkezete
 - o A levegő felmelegedése
 - o A légnyomás és a szél
 - o Az általános légkörzés
 - o Víz a légkörben
 - o Az időjárás és az éghajlat

- A vízburok földrajza
- A vízburok kialakulása és tagolódása
- A világtenger
- A felszíni vizek és felszínalakító hatásuk
- A felszín alatti vizek
- A komplex vízgazdálkodás elemei
- A földrajzi övezetesség
 - A szoláris és a valódi éghajlati övezetek
 - A vízszintes földrajzi övezetesség
 - A forró övezet
 - Mérsékelt övezet
 - Meleg-mérsékelt öv
 - Valódi mérsékelt öv
 - Hideg- mérsékelt öv
 - A hideg övezet
 - A függőleges földrajzi övezetesség
- A népesség- és településföldrajz
 - A népesség földrajzi jellemzői
 - A települések földrajzi jellemzői
- A világ változó társadalmi- gazdasági képe
 - A világgazdaság általános jellemzése, szerkezetének átalakulása és jellemző folyamatai
 - A termelés, a fogyasztás és a kereskedelem kapcsolata
 - A világ élelmiszergazdaságának jellemzői és folyamatai
 - A világ energiagazdaságának és iparának átalakulása
 - A harmadik és a negyedik szektor jelentőségének növekedése
- A világgazdaságban különböző szerepet betöltő régiók, ország csoportok és országok
 - A világgazdasági pólusok
 - A világgazdaság peremterületei
 - Egyedi szerepkörű ország csoportok és országok

- Magyarország földrajza
 - o A Kárpát-medence természet- és társadalomföldrajzi sajátosságai
 - o Magyarország természeti adottságai
 - o Magyarország társadalmi- gazdasági jellemzői
 - o Hazánk nagytájainak eltérő természeti és társadalmi- gazdasági képe
 - o Hazánk nagyrégióinak (tervezési-statisztikai régióinak) természet- és társadalomföldrajzi képe
 - o Magyarország környezeti állapota
- Európa regionális földrajza
 - o Európa általános természet-földrajzi képe
 - o Európa általános társadalom- földrajzi képe
 - o Az Európai Unió földrajzi vonatkozásai
 - o Észak- Európa
 - o Nyugat- Európa: Egyesült Királyság, Franciaország
 - o Dél-Európa: Olaszország, Szerbia és Montenegró, Horvátország, Közép- Európa tájainak és országainak természet- és társadalomföldrajzi képe: Németország, Ausztria, Szlovákia, Románia
 - o Kelet-Európa természet- és társadalomföldrajzi vonásai: Oroszország, Ukrajna
- Európán kívüli földrészek földrajza
 - o A kontinensek általános természet- és társadalomföldrajzi képe
 - o Ázsia
 - o Általános földrajzi kép
 - o Országai: Kína, Japán, India
 - o Délkelet-Ázsia iparosodott és iparosodó országai
 - o Nyugat- Ázsia, arab világ
 - o Ausztrália
 - o Afrika általános földrajzi képe
 - o Amerika
 - o Általános földrajzi képe
 - o Országai: Amerikai Egyesült Államok

- A globális válságproblémák földrajzi vonatkozásai
 - o A geoszférák környezeti problémáinak kapcsolatai
 - o A népesség, a termelés és a fogyasztás növekedésének földrajzi következményei
 - o A környezeti válság kialakulása és az ellene folytatott küzdelem

Ének- zene

- Éneklés és zenetörténet
 - o Népzene
 - o Műzene
 - o Középkor
 - o Reneszánsz
 - o Barokk
 - o Bécsi klasszika
 - o Romantika
 - o Századforduló
 - o XX. századi és kortárs zene
- Zenefelismerés
 - o Népzene
 - o Reneszánsz
 - o Barokk
 - o Bécsi klasszika
 - o Romantika
 - o Századforduló
 - o XX. századi és kortárs zene

- Dallamátírás

Rajz és vizuális kultúra

- Alkotás
 - o A vizuális nyelv elemeinek és eszközeinek adott célnak megfelelő használatra

- Az adott technika adekvát használata
 - Ábrázoló jellegű rajz készítése során a látvány főbb arányainak, formájának megfigyelése és helyes visszaadása
 - Egyszerű tárgyak formakapcsolatait bemutató rajz készítése
 - Téri helyzetek értelmezhető ábrázolása
 - Látvány alapján, az ábrázolás során a nézőpont következetes megtartása
 - Beállítás alapján a térmélység megjelenítése
 - A választott térábrázolási rendszer következetes alkalmazása a szabadkézi rajzban
 - Látvány vagy ábra alapján a térábrázolási konvekciók (vetületi ábrázolás, axonometrikus ábrázolás, kétirányponos perspektivikus ábrázolás) következetes alkalmazása szabadkézi rajzban
 - Beállítás alapján szín és fényviszonyok helyes visszaadása
 - Kompozíció létrehozása megadott szempontok alapján
 - Érzelmek, lelkiállapotok vizuális fejlesztése
 - Folyamat, történet bemutatása értelmezhető képsorozatokban
 - Kép-és szövegszerkesztés hagyományos technikával
 - Adott tartalomnak megfelelő betűtípus és kompozíció kiválasztása
 - Vizuális jelek, szimbólumok következetes használata
 - Nem vizuális természetű információk értelmező képi megjelenítése
 - Szinkódok következetes alkalmazása a magyarázó- közlő ábrázolásokban
 - Egyszerű csomagolás tervezése adott funkcióra
 - Egyszerű terek átalakítása, berendezésének megtervezése
- Befogadás
- A megjelenítés sajátosságai
 - Vizuális nyelv
 - Térábrázolási módok
 - Vizuális minőségek
 - Látványtérélemzés
 - Kontraszt, harmónia

- Kontexus
- Technikák
- Vizuális kommunikáció
- Vizuális információ
- Tömegkommunikáció
- Fotó, mozgókép
- Tárgy- és környezetkultúra
- Forma és funkció
- Tervező folyamat
- Népművészet
- Kifejezés és képzőművészet
- Művészeti ágak
- Műfajok
- Művészettörténeti korszakok, irányzatok
- Stílusjegyek
- Alkotások és alkotók
- Műelemző módszerek
- Mű és környezete

Informatika

- A kommunikáció
- Információ és társadalom
- Jelátalakítás és kódolás
- A számítógép felépítése
- Az operációs rendszer és főbb feladatai
- A szövegszerkesztő használata
- Szövegszerkesztési alapok
- Szövegjavítási funkciók
- Táblázatok, grafikák a szövegben
- A táblázatkezelő használata

- A táblázatok felépítése
- Adatok a táblázatokban
- Táblázatformázás
- Táblázatok, szövegek, diagramok
- Problémamegoldás táblázatkezelővel
- Az adatbázis-kezelés alapfogalmai
- Az adatbázis-kezelő program interaktív használata
- Alapvető adatbázis-kezelési műveletek
- Képernyő és nyomtatási formátumok
- Kommunikáció az Interneten
- Weblapkészítés
- Prezentáció (bemutató)
- Grafika
- Könyvtárak
- Dokumentumok
- Tájékoztató eszközök
- Elemi és összetett adatok, állományszervezés, relációs adatstruktúrák
- Elemi algoritmusok típusfeladatokra
- Rekurzio
- A programkészítés, mint termék-előállítási folyamat
- Számítógép a matematikában, a természet- és társadalomtudományi tantárgyakban
- Algoritmusleíró eszközök
- Programozási nyelv
- Programfejlesztői környezet

Testnevelés

- Elméleti ismeretek
 - o A magyar sportsikerek
 - o A harmonikus testi fejlődés
 - o Az egészséges életmód

- Testi képességek
- Gimnasztika
- Atlétika
- Torna
- Ritmikus gimnasztika
- Küzdősportok, önvédelem
- Úszás
- Testnevelési- és sportjátékok
- Természetben üzhető sportok

Gyakorlati ismeretek

- Gimnasztika
- Atlétika
 - Futások
 - Ugrások
 - Dobások
- Torna
 - Talajtorna
 - Szekrényugrás
 - Felemáskorlát
 - Gerenda
 - Ritmikus gimnasztika
 - Gyűrű
 - Nyújtó
 - Korlát
- Küzdősportok, önvédelem
- Úszás
- Testnevelési- és sportjátékok
 - Kézilabda
 - Kosárlabda

- Labdarúgás
- Röplabda

Mozgókép és médiaismeret

- A média mindennapi életben
 - Társadalmi nyilvánosság
 - Tájékozódás és alkalmazás
 - A média és az életmód

- A mozgóképnyelv alapjai
 - A képrögzítés és mozgásábrázolás
 - A technikai kép kettős természete
 - A látvány mozgóképi megszervezése
 - A szereplő
 - Montázs
 - Mozgóképi elbeszélés

- A mozgóképi szövegértés, értelmezési szintek
 - A médiaszövegek és a mozgóképi alkotások rendszerezése
 - A valóság ábrázolásához való viszony
 - A mozgóképi szövegek jelentése

- A mozgóképi szövegalkotás

- Műfaj- és műismeret
 - A filmkultúra kettőssége
 - Műfaji jellemzők

- Stílus- és műismeret
 - Korstílusok
 - Szerzők és művek
 - Az új magyar film a hatvanas- hetvenes években
 - A kortárs magyar film

Célnyelvi civilizáció

- A célnyelvi ország földrajza
- A célnyelvi ország gazdasága
- Politikai viszonyok
- Társadalmi viszonyok
- Mindennapi élet, életmód
- Hagyományok, szokások, ünnepek
- Tömegkommunikáció, média
- Környezetvédelem
- Sport
- A célnyelvi ország történelme, irodalma, művészete

Választható érettségi vizsgatárgyak

Érettségihez előírt tárgyak

Matematika, Magyar nyelv és irodalom, Történelem, Idegen nyelv

Választható érettségi tárgyak

Idegen nyelv, Természettudomány, Patrónusi foglalkozás, Testnevelés+sportszakosztály, Angol célnyelvi civilizáció, Fizika, Biológia, Kémia, Földrajz, Gazdasági ismeretek, Társadalomismeret, Mozgóképkultúra- médiaismeret, Rajz és vizuális kultúra és művészettörténet, Ének-zene, Informatika

Minden érettségi tárgy lezárásáig felkészít az emelt vagy középszintű érettségire. A tantárgyi programok lezáráskor az érettségi követelmények teljesítéséig terveződnek legalább.

Magyar nyelv és irodalom tantárgyból középszinten abban az esetben érettségizhet egy tanuló, ha teljesítette a Művészet komplex tantárgy tantervben előírt követelményeit. Az emelt szintű érettségire való jelentkezéshez azonban ajánljuk, hogy a 11. és 12. évfolyamon a tanuló teljesítse a Magyar nyelv és irodalom emelt szintű érettségi előkészítő tárgy tantervi követelményeit is.

Biológia, kémia, fizika és földrajz tantárgyak esetében a tanuló akkor jelentkezhet érettségire, ha teljesítette a Természetismeret tantárgy tantervben előírt követelményeit, de az emelt szintű érettségi sikeres teljesítéséhez ezen tantárgyak esetében is ajánljuk az emelt szintű érettségi előkészítők elvégzését a 11. és 12. évfolyamon.

Jelmagyarázat:

tárgy neve
1

A sárga színnel jelölt tananyagok újak vagy változtak.

A sárga színnel jelölt óraszámok módosultak.

A zöld színnel jelölt mezők azokat az évfolyamokat jelölik, amikor az adott tárgy felvehető.

NEM KÉTTANNYELVŰSÖK					KÉTTANNYELVŰSÖK						
9/NY	9	10	11	12	9/NY	9	10	11	12		
KÖTELEZŐ TANTÁRGYAK											
angol nyelv	17	4	4	3	3	angol nyelv	17	5	5	3	3
földrajz		1	2			geography		1	2		
informatika	2					informatika	2				
magyar nyelv és irodalom, szövegértés	1					magyar nyelv és irodalom, szövegértés	1				
második idegen nyelv		4	4	4		második idegen nyelv		4	4	4	
matematika	1	3	3	4	4	maths	1	3	3	4	4
művészet komplex osztályidő	2	2	2	2	2	művészet komplex osztályidő	2	2	2	2	2
tanulásmódszertan	1					tanulásmódszertan	1				
természetismeret		3	3	3	2	science		3	3	3	2
testnevelés	3	3	3	3	5	testnevelés	3	3	3	3	5
történelem		3	3	3	3	történelem		3	3	3	3
						civilisation				2	2
ÖSSZESEN	27	27	28	26	24	ÖSSZESEN	27	28	29	28	26
FAKULTÁCIÓK											
angol						angol					
biológia - egészségtn						biológia - egészségtn					
etika						etika					
filozófia						filozófia					
fizika						fizika					
földrajz						földrajz					
informatika						informatika					
kémia						kémia					
magyar nyelv és irodalom						magyar nyelv és irodalom					
második idegen nyelv						második idegen nyelv					
matematika						matematika					
rajz						rajz					
társadalomismeret						társadalomismeret					
testnevelés						testnevelés					
történelem						történelem					
VÁLASZTHATÓ STÚDIUMOK											
angol világ						angol világ					
az ember						az ember					
biológia stúdium						biológia stúdium					
business english						business english					
dalszövegek elemzése						dalszövegek elemzése					
demokrácia						demokrácia					
dráma						dráma					
elsősegély-egészségtn						elsősegély-egészségtn					
etika						etika					
film és irodalom						film és irodalom					
filozófia						filozófia					
grafika						grafika					
hagyományaink						hagyományaink					
hétköznapi tudomány						hétköznapi tudomány					
info specialitás						info specialitás					
JAM						JAM					
kortárs irodalom						kortárs irodalom					
környezet- és természetvédelem						környezet- és természetvédelem					
kreatív írás						kreatív írás					
kultúra						kultúra					
literature						literature					
mindent az állatokról						mindent az állatokról					
mitológiák						mitológiák					
művészet						művészet					
önismeret						önismeret					
pedagógia						pedagógia					
politikatudomány						politikatudomány					
pszichológia						pszichológia					
sakktika						sakktika					
szaknyelv						szaknyelv					
természet						természet					
the english language						the english language					
világirodalom						világirodalom					
zene						zene					

A tantárgy neve: Angol nyelv

A tantárgy tanításának célja: Kommunikatív nyelvi kompetenciák megszerzése, fejlesztése

Évfolyam:	9/NY				
Előzetes tudás:	Az általános iskolában tanult magyar, illetve idegen nyelvvvel kapcsolatos tudása				
Témakör	Óraszám	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok	
1. Personal issues, Family	61	<p>Vocabulary: members of the family, colours, household chores, family occasions (<i>birthdays, weddings ...</i>), stages of life</p> <p>Structures: personal pronouns, object pronouns, possessive case, <i>this, that, these, those</i>, singular and plural nouns, irregular plurals, simple present (affirmative, negative, interrogative), word order</p>	<p>Énkép és önismeret, szociális és állampolgári kompetencia, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, íráskészség, beszéd-készség fejlesztése</p>	<p>rajz, önismeret, kultúra</p>	
1.1 Members of the family, relatives					
1.2. Household chores					
1.3 Stages of life, turning points in one's life					
2. People and society	65	<p>Vocabulary: numbers, countries, nationalities, the alphabet, classroom English, describing a person's appearance, character, items of clothing, adjectives expressing feelings, moods (<i>bored, tired...</i>), negative prefixes (<i>un-, in-, im-, il-, ir-, dis-</i>), types of shops, verbs related to shopping and money (<i>owe, borrow...</i>), gestures (specific nouns and verbs), customs in different countries, phrasal verbs, crimes and different forms of punishment, noun suffixes (<i>-er, -ist, -ician</i>), colloquial expressions, abbreviations</p> <p>Structures: personal pronouns, the present forms of verb <i>to be (am, is, are)</i>, possessive adjectives, possessive pronouns, introducing ourselves, introducing others, the present continuous tense (<i>She's wearing ...</i>), stative verbs, question words, spelling, countable and uncountable nouns, <i>how much, how many, some/any</i>, imperatives, verbs + gerunds or infinitives, the Present Perfect tense (<i>been and gone, for and since, How long, Have you ever?</i>), greetings, making a complaint about faulty goods, <i>must mustn't, needn't</i>, the first conditional, the Past Perfect Tense, Reported statements and questions</p>	<p>Énkép, önismeret, szociális és állampolgári kompetenciák, Kezdeményező-képesség és vállalkozói kompetencia, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, íráskészség, beszéd-készség fejlesztése</p>	<p>földrajz, matematika, történelem, demokrácia, JAM</p>	
2.1 Introducing yourself, introducing other people					
2.2 Clothing					
2.3 Shopping					
2.4 Advertisements, consumer society					
2.5 Body language, gestures					
2.6 Crimes and punishment					

3. The Environment					
3.1 The Place Where We Live	65		<p>Vocabulary: types of home (<i>flat, detached house, terraced houses...</i>), parts of the house, flat, types of furniture, expressions related to the environment, the weather, plants and animals, life in the city (park a car, leave a message...), adjectives describing places (<i>modern, safe, fantastic...</i>), natural disasters, noun suffixes (<i>-ion, -ation, -ness etc</i>) facilities</p> <p>Structures: <i>There is/There are</i>, prepositions of place and movement, object personal pronouns, ordinal numbers, definite and indefinite articles, asking for and giving directions (<i>Turn left, Go straight on</i>), suggesting: <i>Let's ...</i>, <i>How about ...?</i>, the comparative and superlative form of adjectives, the Past Perfect the second and third conditional, <i>I wish, If only</i>, question tags</p>	<p>Énkép, önismeret, szociális- és állampolgári kompetenciák, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, illetlan, országismeret, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, íráskészség, beszédkészség fejlesztése</p>	<p>földrajz, környezet- és természetvédelem, természetismeret, biológia-egészségtan</p>
3.2 Places in the city					
3.3 Home					
3.4 Protection of the environment					
3.5 The weather					
3.6 Plants and animals					
3.7 Natural disasters					
4. School					
4.1 School subjects, timetables, our school	30		<p>Vocabulary: subjects, school-related vocabulary (<i>canteen, classroom, gym</i>), school rules</p> <p>Structures: <i>have to</i>, adjectives + prepositions</p>	<p>Énkép, önismeret, szociális- és állampolgári kompetenciák, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, íráskészség, beszédkészség fejlesztése</p>	<p>történelem, demokrácia</p>
4.2 Out-of school activities, school traditions in Hungary and other countries					
5. The World of Work					
5.1 Jobs, Choosing a profession, gap-year	40		<p>Vocabulary: types of jobs, job-related vocabulary (<i>part-time, working hours to do overtime</i>)</p> <p>Structures: asking and answering about sy's job (<i>What do you do?</i>), word formation (<i>-er, -or, -ist: dancer, inventor, scientist</i>), writing a CV, a letter of application, filling in an application form, <i>can, a/an</i> with names of jobs, the Present Continuous Tense, expressing future time (<i>will, going to, the Present Continuous Tense, the Simple Present Tense</i>), writing a CV</p>	<p>Énkép, önismeret, szociális- és állampolgári kompetenciák, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, íráskészség, beszédkészség fejlesztése</p>	<p>történelem, demokrácia, JAM</p>

6. Lifestyles					
6.1 Daily routine	65		<p>Vocabulary: food, fast food, meals, ways of cooking (fry, roast, grill..), vocabulary related to a healthy diet (balanced diet, processed food), verbs expressing everyday activities, expressions with make, do, have, take, parts of the body, illnesses, diseases, accidents, different types of medicine, sports</p> <p>Structures: ordering food at the restaurant or by phone (I'd like..., Can I have ...), taking an order, prices, expressing references, countable, uncountable nouns, some, any, a lot of, many, much, (a) little, (a) few, expressions of quantity (a bottle of, a can of...) expressing time, the Simple Present tense, the Simple Past tense, regular and irregular past forms, the Future Continuous tense, talking about your complaints, giving advice (should, shouldn't), linking words, clauses of purpose, special expressions (go dancing, meet friends), used to</p>	<p>Énkép, önismeret, szociális- és állampolgári kompetenciák, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, íráskészség, beszéd-készség fejlesztése</p>	<p>matematika, biológia-egészségtan, természetismeret</p>
6.2 Meals, table manners					
6.3 At the doctor's					
6.4 Sports in our everyday lives					
7. Free Time and Entertainment					
7.1 Free time activities	70		<p>Vocabulary: different types of publications, parts of novels, plays, different TV programmes, types of film, adjectives describing films, free time activities, music, sports, equipment, days of the week, special expressions (<i>surf the net, go swimming, play tennis, do karate</i>), collocations related to sports and games: (<i>win a race, score a goal etc.</i>)</p> <p>Structures: expressing time, expressing likes and dislikes, -ed and -ing adjectives, <i>not as ... as... , too, enough</i>, the Simple Present tense, the Simple Past tense, regular and irregular past forms, the Past Continuous tense, The Passive Voice (Simple Present, Simple Past, Present Perfect, Present Continuous, modals), Adverbs of frequency, adverbs of manner, expressing contrast (<i>however, although</i>), checking understanding (<i>Pardon? Sorry? ...</i>), suggestions (<i>Why don't we...</i>)</p>	<p>Énkép, önismeret, szociális- és állampolgári kompetenciák, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, íráskészség, beszéd-készség fejlesztése</p>	<p>kultúra, biológia-egészségtan,</p>
6.2 TV programmes					
7.3 Sports					

8. Travelling					
8.1 Means of transport	60		Vocabulary: means of transport, dates, seasons, months, holiday-related vocabulary, making preparations for a holiday Structures: the Simple Present Tense, planning a holiday (<i>be going to ... , would like to, want to ... , shall we...</i>), the present perfect tense (<i>Have you ever been to...?</i>) phrasal verbs (<i>get on/off, get in, get out of ...</i>), time expressions (<i>first of all, suddenly ...</i>) booking a holiday, booking a hotel room by phone, giving advice, <i>should, ought to</i> , making a complaint, time clauses with future meaning	Énkép, önismeret, szociális- és állampolgári kompetenciák, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, íráskészség, beszéd-készség fejlesztése	földrajz, rajz
8.2 Getting around in the city					
8.3 Holidays					
9. Science and Technology					
9.1. Using a computer, e-mails, the Internet	35		Vocabulary: parts of the computer, words related to using a computer, Numbers over a hundred, electronic devices, phrasal verbs related to devices (<i>turn on, switch off, etc</i>) Structures: set phrases for e-mails, <i>will</i> and <i>going to, may, might, could, zero and first conditional, relative clauses</i>	Énkép, önismeret, szociális- és állampolgári kompetenciák, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, íráskészség, beszéd-készség fejlesztése	informatika, matematika
9.2. Electronic devices					
10. Culture					
10.1. English-speaking countries	60		Basic knowledge about the United Kingdom, the USA, Canada, Australia poems, short stories, novels written in English e.g.Halloween, Christmas, Easter, special days	Szociális- és állampolgári kompetenciák, önismeret, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, íráskészség, beszéd-készség fejlesztése	történelem, irodalom, művészet, kultúra, földrajz
10.2. Literature and culture					
10.3 Festivals around the world					
Lessons to be used freely:	61				
	612				

A tantárgy neve: Angol nyelv

A tantárgy tanításának célja: Kommunikatív nyelvi kompetenciák megszerzése, fejlesztése

Témakör	Óraszám (ktny)	Óraszám	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Évfolyam:	9				
Előzetes tudás:	<p>Halott szöveg értése: A tanuló képes kb. 200 szavas, számára ismert témájú köznyelvi szövegből fontos információt kiszűrni, annak lényegét megérteni, lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni, a szövegből specifikus információt azonosítani.</p> <p>Olvasott szöveg értése: A tanuló képes kb. 250 szavas, számára ismert témájú köznyelvi szövegben fontos információt megtalálni, ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni, a szöveg lényegét megérteni, specifikus információt azonosítani, lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni.</p> <p>Íráskészség: A tanuló képes gondolatait a megfelelő nyelvi eszközök használatával logikus összefüggések alapján 100-120 szavas szöveggé rendezni, üzenetet, üdvözlőt, baráti levelet, rövid elbeszélést írni.</p> <p>Beszéd-készség: A tanuló képes egyszerű és összetett mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeit kifejezni, segítséget kérni, beszélgetésben részt venni ismert témáról kb. 3 percig összefüggően beszélni.</p>				
1. Personal issues, family	15	12	<p>Vocabulary: future plans: education, career, starting a family, daily routine of family life, special occasions</p> <p>Structures: pronouns, word order, the adverbial phrase, the prepositional phrase, expressing future plans</p>	<p>idegennyelvi kommunikáció, szociális és állampolgári kompetencia, nyelvi tudatosság, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, íráskészség, beszéd-készség fejlesztése</p>	önismeret
1.1. Family life					
1.2. Future plans					
2. People and Society	30	24	<p>Vocabulary: describing a person's appearance, character, compare and contrast, expressing feelings, difficulties of the adolescence, fashion, services</p> <p>Structures: present tenses, stative verbs, verbs + gerunds or infinitives, modal auxiliaries, zero and first conditional, adjective: comparative and superlative forms</p>	<p>szociális és állampolgári kompetenciák, idegennyelvi kommunikáció, kezdeményezőkészség, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, íráskészség, beszéd-készség fejlesztése</p>	földrajz, történelem, művészet, önismeret
2.1. Introducing yourself, introducing other people: characters of films, novels					
2.2. Teenage issues					
2.3. Fashion					
2.4. Services and facilities					
3. The Environment	30	24	<p>Vocabulary: city vs countryside, famous sights, pets, houseplants, livestock, agriculture, environmental issues, weather forecast</p> <p>Structures: second conditional, conjunctions, linking words, passive voice</p>	<p>idegennyelvi kommunikáció, szociális és állampolgári kompetenciák, országismeret, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, íráskészség, beszéd-készség fejlesztése</p>	földrajz, környezet- és természetvédelem, természetismeret, biológia-egészségtan, történelem
3.1. The place where we live					
3.2. Plants and animals					
3.3. Protection of the environment					
3.4. The weather					

4. School	10	10	Vocabulary: education, the importance of learning foreign languages Structures: past tenses, used to, would, relative clauses	idegennyelvi kommunikáció, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, íráskészség, beszéd-készség fejlesztése	történelem, demokrácia, idegennyelv
4.1 Fields of interest					
4.2 Learning languages					
5. The World of Work	10	8	Vocabulary: choosing a job, answering an ad, letter of application, application form Structures: word formation, future tenses, time clauses, clauses of purpose	kezdeményszóképesség és vállalkozói kompetencia, idegennyelvi kommunikáció, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, íráskészség, beszéd-készség fejlesztése	történelem, demokrácia
5.1. Summer job, job advertisement					
6. Lifestyle	14	12	Vocabulary: a way of living, a healthy diet vs junkfood, illnesses, traditional dishes Structures: countable, uncountable nouns, quantifiers, expressions of quantity, question tags	kritikai gondolkodás, vélemény kialakítása, idegennyelvi kommunikáció, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, íráskészség, beszéd-készség fejlesztése	földrajz, biológia-egészségtan, természetismeret
6.1. Health					
6.2. Meals of different countries					
7. Free time and Entertainment	15	14	Vocabulary: fields of entertainment, museums, exhibitions, theatre, festivals Structures: expressing time, expressing likes and dislikes, -ed and -ing adjectives, adverbs of frequency, adverbs of manner, reported speech	idegennyelvi kommunikáció, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, íráskészség, beszéd-készség fejlesztése	kultúra, biológia-egészségtan, művészet
7.1. Hobbies					
7.2. Pastime activities					
8. Travelling	10	8	Vocabulary: making preparations for a holiday, booking a flight, a hotel room, tickets, making a complaint, package tour vs travelling on your own, travelling in- or outland Structures: future arrangements, Future Perfect, phrasal verbs	idegennyelvi kommunikáció, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, íráskészség, beszéd-készség fejlesztése	földrajz
8.1. Planning a family holiday					
9. Science and Technology	10	8	Vocabulary: the World Wide Web, electric gadgets of everyday life Structures: set phrases, mixed conditionals	idegennyelvi kommunikáció, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, íráskészség, beszéd-készség fejlesztése	informatika
9.1. Popular science					
9.2. Electronic gadgets					

10. Culture					
10.1. English-speaking countries	18	10	Basic knowledge about English-speaking countries' geography, history, politics and culture	más kultúrák megismerése, elfogadása, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, íráskészség, beszéd-készség fejlesztése	történelem, művészet, kultúra, földrajz
10.2. Literature and culture					
Lessons to be used freely:	18	14			
	180	144			

A továbbhaladás feltételei:

Hallott szöveg értése:

A tanuló legyen képes kb. 200 szavas köznyelvi szövegből specifikus információt azonosítani, megérteni, ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni, lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni, a szöveget anyanyelven és/vagy célnyelven összefoglalni.

Beszéd-készség:

A tanuló legyen képes egyszerű és összetett struktúrájú kérdéseket és válaszokat megalkotni, választékos mondatokban közléseket megfogalmazni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni, segítséget kérni, beszélgetésben részt venni, véleményét megfogalmazni, érvelni, ismert témáról kb. 3 percig összefüggően beszélni.

Olvasott szöveg értése:

A tanuló legyen képes kb. 250 szavas köznyelvi és egyszerű vagy egyszerűsített publicisztikai vagy irodalmi szövegben fontos információt megtalálni, ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni, a szöveg lényegét megérteni, specifikus információt azonosítani, lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni, a szöveget anyanyelven és/vagy célnyelven összefoglalni.

Íráskészség:

A tankönyvek, segédanyagok kiválasztásának elvei:

Feleljen meg a kerettanterv elvárásainak: motiválja a tanulót a nyelvtanulásra, fejlessze a nyelvtudáshoz szükséges készségeket, használjon olyan munkáltató és gyakorlati feladattípusokat, amelyek megkönnyítik a nyelv elsajátítását. Fedje le a középiskolai helyi tanterv követelményeit és illeszthető legyen a tantervben megadott éves

A tantárgy neve: Angol nyelv

A tantárgy tanításának célja: Kommunikatív nyelvi kompetenciák megszerzése, fejlesztése

Évfolyam:	10			
Előzetes tudás:	<p>Hallott szöveg értése: A tanuló legyen képes kb. 200 szavas köznyelvi szövegből specifikus információt azonosítani, megérteni, ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni, lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni, a szöveget anyanyelven és/vagy célnyelven összefoglalni.</p> <p>Beszédkézség: A tanuló legyen képes egyszerű és összetett struktúrájú kérdéseket és válaszokat megalkotni, választékos mondatokban közléseket megfogalmazni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni, segítséget kérni, beszélgetésben részt venni, véleményét megfogalmazni, érvelni, ismert témáról kb. 3 percig összefüggően beszélni.</p> <p>Olvasott szöveg értése: A tanuló legyen képes kb. 250 szavas köznyelvi és egyszerű vagy egyszerűsített publicisztikai vagy irodalmi szövegben fontos információt megtalálni, ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni, a szöveg lényegét megérteni, specifikus információt azonosítani, lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni, a szöveget anyanyelven és/vagy célnyelven összefoglalni.</p> <p>Íráskészség: A tanuló legyen képes gondolatait, érzelmeit, érvekkel alátámasztott véleményét a megfelelő nyelvi eszközök használatával logikus összefüggések alapján kb. 200 szavas, bekezdésekre tagolt szövegben megfogalmazni, különböző szövegtípusokat létrehozni.</p>			

Témakör	Óraszám (ktny)	Óraszám	tartalmi-ténybeli minimum	fejlesztési célok	kapcsolódási pontok
1. Personal issues, Family	15	10	<p>Vocabulary: expressions connected with private and social life, character adjectives, types of family</p> <p>Structures: modal verbs expressing necessity, duty, intention, willingness, habit and ability, modal verbs with perfect infinitives</p>	<p>A szociális és állampolgári kompetencia, az énkép, önismeret és a társas kultúra fejlesztése, médiatudatosságra nevelés.</p>	önismeret
1.1 The role of family in the life of the individual and the society					
1.2. Characters and ambitions					
1.3 Plans for the future					
1.4 Family and/or career?					
1.5 Husband and wife: their roles in the family					
1.6 Different generations living together					

2. People and Society	30	25	Vocabulary: personality adjectives, extreme adjectives, success and achievement; expressions connected with money and finance, expressions describing properties, non-metric measures, expressing contrast Structures: Past and perfect tenses, Past perfect simple and continuous, stylistic inversion, articles and quantifiers, verb patterns (-ing forms and infinitives)	Énkép és önismeret, szociális és állampolgári kompetencia. erkölcsi nevelés, felelősségvállalás másokért, kezdeményzőképesség, vállalkozói kompetencia	Társadalomismeret, irodalom, természetismeret, művészet komplex
2.1 Social behaviour; consumerist society, social differences					
2.2 Price and value: the role of money in society					
2.3 Human relationships (marriage, friendship)					
2.4 Male and female roles					
2.5 Family occasions					
2.6 Prejudices					
3. The Environment	30	25	Vocabulary: animal parts, animal idioms; connectors, expressions about doing research, expressions connected with environmental issues, compound nouns, trees and plants, endangered species, diets Structures: collective nouns, nominal clauses, expressing purpose	Énkép és önismeret, szociális és állampolgári kompetencia, kezdeményezőképesség, vállalkozói kompetencia, felelősségvállalás környezetünkért	Természetismeret, földrajz, történelem, művészet komplex
3.1 The harmony of Man and Nature					
3.2 Ways and problems of protecting the Environment					
3.3 Urban development					
4. School	13	12	Vocabulary: expressions connected with the English and Hungarian education system Structures: Verb patterns, Conditionals, Past Tenses, wishes	Az énkép, önismeret és a társas kultúra fejlesztése, médiatudatosságra nevelés.	Társadalomismeret, irodalom, földrajz, művészet komplex
4.1 Education then and now					
4.2 The British and the Hungarian education system					
4.3 Schools of the future					
5. World of Work	14	12	Vocabulary: expressions connected with the job market Structures: expressing habitual behaviour (<i>would</i> and <i>used to</i>), future in the past; skills: describing jobs, reading about immigration, listening to a job interview, acting out a job interview, writing a letter of application, present, past and future tenses, conditionals	Énkép és önismeret, szociális és állampolgári kompetencia, kezdeményezőképesség, vállalkozói kompetencia	Történelem, társadalomismeret, irodalom, földrajz
5.1 Working conditions, the most popular jobs					
5.2 Choosing the right job					
5.3 Preparing for and attending a job interview					
5.4 Taking up a job or going on to higher education					

6. Lifestyles					
6.1 A healthy way of life	15	12	Vocabulary: phrasal verbs with <i>up</i> and <i>down</i> , formation of adjectives Structures: time clauses, future continuous and future perfect	Énkép és önismeret, szociális és állampolgári kompetencia	művészet, irodalom, történelem
6.2 Eating at the school canteen, eating out, fast food vs first class restaurants					
6.3 Eating habits in Hungary and other countries					
6.4 Addictions					
6.5 Alternative medicine					
7. Free Time and Entertainment					
7.1 Means of communication	15	10	Vocabulary: headline language, word families, expressions connected with media, expressions connected to statistics, adjectives to describe a story, words expressing opinion, expressions to describe a piece of art, expressions connected with religion Structures: abbreviations, no change in verb tense; reporting verbs and structures, subject and object questions, tag questions	Énkép és önismeret, szociális és állampolgári kompetencia, kezdeményezőképeség, vállalkozói kompetencia, médiatudatosságra nevelés, erkölcsi nevelés	Irodalom, történelem, művészet komplex
7.2 Communication in everyday life					
7.3 Art in everyday life					
7.4 Competitive sports, extreme sports					
8. Travelling					
8.1 Types of holidays, types of characters	14	12	Vocabulary: expressions connected with travelling, types of holidays, countries; character adjectives, likes and dislikes, culture, traditions Structures: Present and Future Tenses, Conditionals (2,3, mixed)	Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése; fenntarthatóság, környezettudatosság, idegen kultúrák és a másság elfogadására nevelés, médiatudatosságra nevelés	Társalomismeret, földrajz, irodalom
8.2 Holiday activities					
8.3 Countries and cultures					
8.4 The significance of tourism, its impact on our environment and society					
9. Science and Technology					
9.1 The impact of scientific development on modern society, space exploration	16	12	Vocabulary: expressions connected with space and space exploration, expressions connected with technical devices and science fiction, phrasal verbs with <i>get</i> , intensifying adverbs, homonyms, phrasal verbs with <i>off</i> and <i>on</i> , expressions about variable stress Structures: passives in all tenses, passive with two objects, sequencing clauses <i>shouldn't</i> have, <i>were</i> and <i>was</i> in 'if' clauses, adverbial participle clauses, time references;	Énkép és önismeret, szociális és állampolgári kompetencia, kezdeményezőképeség, vállalkozói kompetencia, Fenntarthatóság, környezettudatosság, gazdasági és pénzügyi nevelés, médiatudatosságra nevelés	Fizika, informatika, társalomismeret, földrajz, irodalom
9.2 Popular sciences					informatika, társalomismeret
9.3 The world of the Internet					
Lessons to be used freely:	18	14			
	180	144			

A továbbiakos feltételei:

Hallott szöveg értése:

A tanuló legyen képes kb. 250 – 300 szavas, számára ismert témájú köznyelvi szövegből fontos információt kiszűzni, annak lényegét megérteni, lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni, a szövegből specifikusinformációt azonosítani.

Beszédkésztség:

A tanuló legyen képes egyszerű és összetett mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni, segítséget kérni, beszélgetésben részt venni, ismert témáról kb.4 percig összefüggően beszélni.

Olvasott szöveg értése:

A tanuló legyen képes kb. 400 szavas, számára ismert témájú köznyelvi és egyszerű vagy egyszerűsített publicisztikai vagy irodalmi szövegben fontos információt megtalálni, ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni, a szöveg lényegét megérteni, specifikus információt azonosítani, lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni.

Íráskésztség:

A tanuló legyen képes gondolatait a megfelelő nyelvi eszközök használatával logikus összefüggések alapján 200 – 250 szavas szöveggé rendezni; üzenetet, üdvözlőt, hivatalos felhivatalos és baráti levelet elbeszélést írni

A tankönyvek, segédanyagok kiválasztásának elvei:

Feleljen meg a kerettanterv elvárásainak: motiválja a tanulót a nyelvtanulásra, fejlessze a nyelvtudáshoz szükséges készségeket, használjon olyan munkáltató és gyakorlati feladattípusokat, amelyek megkönnyítik a nyelv elsajátítását. Fedje le a középiskolai helyi tanterv követelményeit és illeszthető legyen a tantervben megadott éves

A tantárgy neve: Angol nyelv

A tantárgy tanításának célja: Kommunikatív nyelvi kompetenciák megszerzése, fejlesztése

Témakör	Óraszám	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
<p>Évfolyam: 11</p> <p>Előzetes tudás:</p> <p>Hallott szöveg értése: A tanuló legyen képes kb. 250 – 300 szavas, számára ismert témájú köznyelvi szövegből fontos információt kiszűrni, annak lényegét megérteni, lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni, a szövegből specifikusinformációt azonosítani.</p> <p>Beszédképesség: A tanuló legyen képes egyszerű és összetett mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni, segítséget kérni, beszélgetésben részt venni, ismert témáról kb.4 percig összefüggően beszélni.</p> <p>Olvasott szöveg értése: A tanuló legyen képes kb. 400 szavas, számára ismert témájú köznyelvi és egyszerű vagy egyszerűsített publicisztikai vagy irodalmi szövegben fontos információt megtalálni, ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni, a szöveg lényegét megérteni, specifikus információt azonosítani, lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni.</p> <p>Írásképesség: A tanuló legyen képes gondolatait a megfelelő nyelvi eszközök használatával logikus összefüggések alapján 200 – 250 szavas szöveggé rendezni; üzenetet, üdvözlőt, hivatalos, félhivatalos és baráti levelet, albeszélést írni.</p>				
1. Personal issues, family	7	<p>Vocabulary: Synonyms of predict (<i>anticipate, prophesy, etc.</i>) Expressions for plans and predictions (<i>set your sights on, in the foreseeable future, etc.</i>) Verb, adjective, noun (<i>form a close friendship, suffer a major setback, etc.</i>) Set phrases (<i>bone dry, pitch black, fighting fit, etc.</i>)</p> <p>Structures: Verb patterns, Reporting verbs, Adverbs and reported speech, Reporting speech without using precise words spoken.</p>	<p>idegennyelvi kommunikáció, szociális és állampolgári kompetencia, nyelvi tudatosság, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, írásképesség, beszédképesség fejlesztése</p>	<p>önismeret</p>
1.1 Family life				
1.2 Future plans				
2. People and society	15	<p>Vocabulary: Clothes and style, Two-part adjectives, Clothes idioms (<i>off the cuff, etc.</i>) Describing feelings (<i>overawed, bewildered etc.</i>) Prefixes: (<i>dis-, mis-, under-, super-, etc.</i>)</p> <p>Structures: Modal verbs, Phrasal verbs: passive and infinitive forms</p>	<p>szociális- és állampolgári kompetenciák, idegennyelvi kommunikáció, kezdeményezőképeség, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, írásképesség, beszédképesség fejlesztése</p>	<p>földrajz, történelem, művészet, önismeret</p>
2.1. Introducing yourself, introducing other people: characters of films, novels				
2.2 Teenage issues				
2.3 Fashion				
2.4 Services and facilities				

3. The Environment	15		Vocabulary: words relating to natural disasters, nouns used to classify animals, Nature word web, words relating to weather conditions, expressions relating to weather and the elements. Structures: Future forms, Passive voice, Causative form	idegennyelvi kommunikáció, szociális- és állampolgári kompetenciák, országismeret, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, íráskészség, beszédkészség fejlesztése	földrajz, környezet- és természetvédelem, természetismeret, biológia-egészségtan, történelem
3.1 The place where we live					
3.2 Plants and animals					
3.3 Protection of the environment					
3.4 The weather					
4. School	7		Vocabulary: words relating to education (<i>boarding school, rote learning etc.</i>) Prefixes, negative prefixes and suffixes, words with multiple meanings (mind, run etc.) Structures: Present tenses	idegennyelvi kommunikáció, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, íráskészség, beszédkészség fejlesztése	történelem, demokrácia, idegen nyelv
4.1 Fields of interest					
4.2 Learning languages					
5. The World of Work	7		Vocabulary: words easily confused (<i>winnings, earnings etc.</i>), word combinations (<i>annual income etc.</i>), phrasal verbs relating to money (<i>fork out etc.</i>), prepositional phrases (<i>on duty etc.</i>) Structures: adjectives, adverbs and comparisons, conditional sentences	kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, idegen nyelvi kommunikáció olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, íráskészség, beszédkészség fejlesztése	történelem, demokrácia
5.1 Summer job, job advertisement					
6. Lifestyle	12		Vocabulary: a way of living, a healthy diet, vs junkfood, illnesses, diseases, traditional food, phrasal verbs relating to health issues (<i>come down with etc.</i>) Idioms relating to health and fitness (<i>feel under the weather etc.</i>) Structures: Infinitives and -ing forms	kritikai gondolkodás, vélemény kialakítása, idegennyelvi kommunikáció, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, íráskészség, beszédkészség fejlesztése	földrajz, biológia-egészségtan, természetismeret
6.1 Health					
6.2 Meals of different countries					
7. Free time	10		Vocabulary: verbs relating to body movement (<i>leap, crawl etc.</i>), verbs ending in -fy (<i>fortify, intensify etc.</i>), similes with "like" (<i>balance like pigeons etc.</i>) Structures: inversion, emphatic forms	idegennyelvi kommunikáció, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, íráskészség, beszédkészség fejlesztése	kultúra, biológia-egészségtan, művészet
7.1 Hobbies					
7.2 Pastime activities					
8. Travelling	7		Vocabulary: Adjective-noun combinations (<i>unspoilt resort etc.</i>), prepositional phrases relating to location/distance (<i>within walking distance etc.</i>), noun suffixes, idioms relating to feelings/emotions (<i>over the moon etc.</i>) Structures: Past tenses, used to vs. would, was/were going to, was/were about to	idegennyelvi kommunikáció, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, íráskészség, beszédkészség fejlesztése	földrajz
8.1 Planning a family holiday					

9. Science and Technology	7		Vocabulary: words easily confused (<i>forecast and predict etc.</i>), collocations with take and make (<i>take the chance, make amends etc.</i>), temporal expressions with the word "time" (<i>from time to time, at one time etc.</i>), derivatives (<i>inspire, inspiration etc.</i>) Structures: articles, nouns	idegennyelvi kommunikáció, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, íráskészség, beszédkészség fejlesztése	informatika
9.1 Popular science					
9.2 Electronic gadgets					
10. Culture	10		Vocabulary: compound words starting with "back" (<i>backbone, backfire etc.</i>), idiomatic expressions with "give" (<i>give it a try, give the sack etc.</i>), words with similar spelling and/or pronunciation (<i>refrain vs. restrain etc.</i>) Structures: relative clauses, participles and participle clauses	más kultúrák megismerése, elfogadása, olvasott szöveg értése, hallás utáni szövegértés, íráskészség, beszédkészség fejlesztése	történelem, művészet, kultúra, földrajz
10.1 English-speaking countries					
10.2 Literature and culture					
Lessons to be used freely:	11				
	108				

A továbbhaladás feltételei:

Hallott szöveg értése:

A tanuló legyen képes kb. 300 szavas köznyelvi szövegből specifikus információt azonosítani, megérteni, ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni, lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni, a szöveget célnyelven összefoglalni.

Beszédkészség:

A tanuló legyen képes összetett struktúrájú kérdéseket és válaszokat megalkotni, választékos mondatokban közléseket megfogalmazni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni, segítséget kérni, beszélgetésben részt venni, véleményét megfogalmazni, érvelni, ismert témáról kb. 5 percig, ismeretlen témáról kb. 3 percig összefüggően beszélni.

Olvasott szöveg értése:

A tanuló legyen képes kb. 400-450 szavas köznyelvi és összetettebb publicisztikai vagy irodalmi szövegben fontos információt megtalálni, ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni, a szöveget megérteni, specifikus információt azonosítani, lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni a szöveget célnyelven összefoglalni.

Íráskészség:

A tanuló legyen képes gondolatait, érzelmeit, érvekkel alátámasztott véleményét a megfelelő nyelvi eszközök használatával logikus összefüggések alapján kb. 250-300 szavas, bekezdésekre tagolt szövegben megfogalmazni, a legkülönbözőbb szövegtípusokat létrehozni.

A tankönyvek, segédanyagok kiválasztásának elvei: Feleljen meg a kerettanterv elvárásainak: motiválja a tanulót a nyelvtanulásra, fejlessze a nyelvtudáshoz szükséges készségeket, használjon olyan munkáltató és gyakorlati feladattípusokat, amelyek megkönnyítik a nyelv elsajátítását. Fedje le a középiskolai helyi tanterv követelményeit és illeszthető legyen a tantervben megadott éves óraszámokhoz. Az alkalmazott segédanyagok: autentikus nyelvi szövegek, érettségi, - illetve nyelvvizsgaétkészítő anyagok, feladatsorok.

A tantárgy neve: Angol nyelv

A tantárgy tanításának célja: Kommunikatív nyelvi kompetenciák megszerzése, fejlesztése

Évfolyam:	12				
Előzetes tudás:	<p>Hallott szöveg értése: A tanuló legyen képes kb. 300 szavas köznyelvi szövegből specifikus információt azonosítani, megérteni, ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni, lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni, a szöveget célnyelven összefoglalni.</p> <p>Beszédkézség: A tanuló legyen képes összetett struktúrájú kérdéseket és válaszokat megalkotni, választékos mondatokban közléseket megfogalmazni, eseményeket elmesélni, érzelmeit kifejezni, segítséget kérni, beszélgetésben részt venni, véleményét megfogalmazni, érvelni, ismert témáról kb. 5 percig, ismeretlen témáról kb. 3 percig összefüggően beszélni.</p> <p>Olvasott szöveg értése: A tanuló legyen képes kb. 400-450 szavas köznyelvi és összetettebb publicisztikai vagy irodalmi szövegben fontos információt megtalálni, ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni, a szöveget megérteni, specifikus információt azonosítani, lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni a szöveget célnyelven összefoglalni.</p> <p>Íráskészség: A tanuló legyen képes gondolatait, érzelmeit, érvekkel alátámasztott véleményét a megfelelő nyelvi eszközök használatával logikus összefüggések alapján kb. 250-300 szavas, bekezdésekre tagolt szövegben megfogalmazni, a legkülönbözőbb szövegtípusokat létrehozni.</p>				
Témakör	Órászám		Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
1. Personal information, family	9		<p>Vocabulary: types of family, expressions connected to obligations, the family in a sociological-anthropological-historical framework, expressions connected to sharing the household chores</p> <p>Functions and structures: modal verbs expressing necessity, duty, and advice</p>	<p>Az erkölcsi nevelés, Állampolgárságra, demokráciára nevelés, Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése, A családi életre nevelés, A testi és lelki egészségre nevelés</p>	<p>Önismeret, történelem, demokrácia</p>
Family: its past, present and future					
Alternative families and their social acceptance – debate					
2. People and Society	9		<p>Vocabulary: expressions connected to the everyday life of teenagers and their relation to peer groups, expressions of ability, quality and achievement</p> <p>Functions and structures: modal verbs connected to intention, willingness, frequency, habit, ability and permission, giving advice</p>	<p>Az erkölcsi nevelés, Állampolgárságra, demokráciára nevelés, Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése, A családi életre nevelés, A testi és lelki egészségre nevelés, Felelősségvállalás másokért, önkéntesség</p>	<p>Önismeret, történelem, demokrácia, természetismeret</p>
The highs and lows of adolescence					
Conformity or non-conformity in today's world - debate					
3. Environment	10		<p>Vocabulary: expressions connected to food industry, expressions connected to environmental dangers</p> <p>Functions and structures: argumentation techniques, that-clauses, wh-clauses, word order/structure of compound sentences</p>	<p>Állampolgárságra, demokráciára nevelés, A testi és lelki egészségre nevelés, Felelősségvállalás másokért, önkéntesség, Fenntarthatóság, környezettudatosság, Gazdasági és pénzügyi nevelés</p>	<p>Természetismeret, művészetismeret, földrajz</p>
Authentic materials discussing current issues of environmental problems					
Challenges of globalisation -- argumentative essay					

4. School					
Your ideal school (arts project)	9		Vocabulary: types of school, special subjects, types of examination systems (examples from all around the world), extracurricular activities, power structures within the school, expressions connected to higher education Functions and structures: negotiating and decision-making, writing a film review, writing a CV and a motivational letter	Az erkölcsi nevelés, Állampolgárságra, demokráciára nevelés, Pályaorientáció, Médiatudatosságra nevelés	Demokrácia, művészetismeret
Discussing authentic materials about high schools					
The world of higher education					
5. Work					
Your dream job / Interview with a role-model / somebody you look up to	10		Vocabulary: expressions connected to the job market in a simple economic and sociological framework Functions and structures: making an interview, question tags, expressing knowledge and belief	Az erkölcsi nevelés, Állampolgárságra, demokráciára nevelés, Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése, Felelősségvállalás másokért, önkéntesség, Pályaorientáció, Gazdasági és pénzügyi nevelés, Médiatudatosságra nevelés	Közgazdaságtan, történelem, földrajz, művészetismeret
Unemployment and social benefits -- debate					
6. Lifestyles					
Different lifestyles all around the world	10		Vocabulary: expressions connected to cultural differences, religions and beliefs, secularism, diversity, multiculturalism, subcultures Functions and structures: creating and designing a presentation, making a speech, starting and ending, problems and solutions	Az erkölcsi nevelés, Nemzeti öntudat, hazafias nevelés, Állampolgárságra, demokráciára nevelés, A testi és lelki egészségre nevelés	Földrajz, történelem, demokrácia
Subcultures / Presentation on a subculture you are interested in					
7. Free time					
Sports: professionalism or amateurism -- debate	10		Vocabulary: expressions connected to sports and its events, expressions connected to media and manipulation Functions and structures: the language of analysis (of authentic media materials, writing a case study), prefixes, suffixes, collocations	A testi és lelki egészségre nevelés, Fenntarthatóság, környezettudatosság, Gazdasági és pénzügyi nevelés, Médiatudatosságra nevelés	Demokrácia, testnevelés, természetismeret, művészetismeret
Media and manipulation / Project (Case study)					
8. Travelling					
The strangest tourist destinations of the world-- designing a flyer	10		Vocabulary: basic geographical expressions, types of holidays, accommodation, picture description Functions and structures: recommendation, purpose and intention, time and reason clauses	Fenntarthatóság, környezettudatosság, Gazdasági és pénzügyi nevelés, Médiatudatosságra nevelés	Földrajz, művészetismeret
My most memorable trip -- storytelling					
9. Science and technology					
Robotics: what will our future look like? -- designing a city of the future	9		Vocabulary: expressions connected to the newest technologies (IT, robotics, mobile technology, etc.), expressions connected to gadgets and their use Functions and structures: predicting, amount and extent, conditionals, future tenses	Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése, Fenntarthatóság, környezettudatosság, Gazdasági és pénzügyi nevelés, Médiatudatosságra nevelés	Informatika, művészetismeret, önismeret
Gadget dependence -- debate					
10. Lessons to be used freely	10				
	96				

A továbbhaladás feltételei:**Hallott szöveg értése:**

A tanuló legyen képes kb. 300 szavas, számára ismert témájú köznyelvi szövegből fontos információt kiszűrni, annak lényegét megérteni, lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni, a szövegből specifikus információt azonosítani.

Beszédképesség:

A tanuló legyen képes egyszerű és összetett mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni, segítséget kérni, beszélgetésben részt venni, ismert témáról kb. 5 percig, ismeretlen témáról kb. 3 összefüggően beszélni.

Olvasott szöveg értése:

A tanuló legyen képes kb. 500 szavas, számára ismert témájú köznyelvi szövegben fontos információt megtalálni, ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni, a szöveg lényegét megérteni, specifikus információt azonosítani, lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni.

Írásképesség:

A tanuló legyen képes gondolatait a megfelelő nyelvi eszközök használatával logikus összefüggések alapján kb. 300 szavas szöveggé rendezni, üzenetet, üdvözlőt, baráti, félhivatalos és hivatalos levelet, megadott témában rövid esszét, elbeszélést írni.

A tankönyvek, segédanyagok kiválasztásának elvei: Feleljen meg a kerettanterv elvárásainak: motiválja a tanulót a nyelvtanulásra, fejlessze a nyelvtudáshoz szükséges készségeket, használjon olyan munkáltató és gyakorlati feladattípusokat, amelyek megkönnyítik a nyelv elsajátítását. Fedje le a középiskolai helyi tanterv követelményeit és illeszthető legyen a tantervben megadott éves óraszámokhoz. Az alkalmazott segédanyagok: autentikus nyelvi szövegek, érettségi, - illetve nyelvvizsgaeölkészítő anyagok, feladatsorok.

Felhasznált irodalom:

H. Q. Mitchell: Traveller Beginners (MM Publications 2008)

Tim Falla, Paul A. Davies: Solutions Elementary (OUP 2013)

Tim Falla, Paul A. Davies: Solutions Pre-Intermediate (OUP 2013)

Tim Falla, Paul A. Davies: Solutions Intermediate (OUP 2013)

Tim Falla, Paul A. Davies: Solutions Upper-Intermediate (OUP 2013)

H. Q. Mitchell: Traveller Advanced (MM Publications 2010)

H. Q. Mitchell Matura 2 (MM Publications 2007)

R. Side – G. Wellman: Grammar and Vocabulary for Cambridge Advanced and Proficiency (Longman 1999)

Javasolt helyi tanterv angol nyelvből Solutions 2nd edition

https://elt.oup.com/general_content/hu/segedanyag

Javasolt tanmenet Traveller Beginners

http://elthungary.hu/tanmenetek_2

Longman Érettségi Aktivátor (Pearson Education 2009)

A tantárgy neve: Földrajz

A tantárgy tanításának célja: Természeti és társadalmi környezetünk megismerése

Évfolyam:	9					
Témakör	Óraszám	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok	Topográfiai ismeretek
A Föld helye a Világegyetemben	5	A Föld mint égitest jellemzői. A Föld mozgásai és azok következményei (napszakok, évszakok változása, időszámítás). Alapvető tájékozottság a térbeli és időbeli nagyságrendekben. A térkép és a földgömb fogalma, a földrajzi tér ábrázolása, méretarány, tájékozódás a földrajzi fókuszot segítségével.	Világegyetem, Tejútrendszer, Naprendszer, csillagászati egység, kőzetbolygó (Föld-típusú bolygó), gázbolygó (Jupiter-típusú bolygó), tengely körüli forgás, keringés, földrajzi koordináta-rendszer, helyi és zónaidő, holdfázis, nap- és holdfogyatkozás, állomás, vetület, vetülettípus, jelrendszer, topográfiai és tematikus térkép, abszolút és relatív magasság, szintvonal, helymeghatározás, távérzékelés.	Időben és térben való tájékozódási képességek fejlesztése, a térképvásolás képességének fejlesztése, a rendszerfogalom fejlesztése a Föld-Hold-Nap mozgási rendszer összefüggéseinek felismerésével. Az érthetőség, a logikai készség, a tartós emlékezet, a beszédkészség, a figyelem tartósságának, a nyitottság, a fejlődésre törekvés, az elhivatottság, az önismeret, önfegyelem, kudarc-tűrés, kíváncsiság, kitartás a munkában, az érzelmi tudatosság, az önbizalom, a szolgálatkészség, az őszinte és egyenes kapcsolatok kialakítására való igény, az irányítási és szervezési képesség, a konfliktuskezelés, az együttműködési képesség fejlesztése.	<i>Természettudomány:</i> bolygómozgás törvényei, tömegvonzás törvénye, viszonyítási rendszer, hidrogén, hélium, gázok. <i>Matematika:</i> matematikai eszközhasználat. <i>Informatika:</i> internethasználat, digitális térképek használata, GPS használata. <i>Filozófia:</i> az égitestek kultúrtörténeti jelentősége, idő- és térfogalom. <i>Történelem:</i> a Világegyetemről alkotott felfogás fejlődése. <i>Művészetek komplex tantárgy:</i> mitológia, rajz.	Csillagászati és földgömbi ismeretek
A Föld mint kőzetbolygó szerkezete és folyamatai	9	A Föld alakja, felépítésének egyszerű modellje. A szárazföldek és óceánok elhelyezkedése. Földtörténeti időrend. Domborzati és felszínformák. Hazai üledékes és vulkáni kőzetek.	Geoszféra, földképen, asztenoszféra, geotermikus gradiens, kőzetlemezmozgás, hegységképződés, földrendés, vulkanizmus, szerkezeti mozgás, kőzetalkotó ásvány, magmás, üledékes és átalakult kőzet, ércásvány, ércbányászat, nagyszerkezeti elem, domborzati forma, rekultiváció, kormeghatározás, földtörténeti con, idő, időszak, kor.	A változás és fejlődés állandóságának szemléltetése bolygónk példáján, az oksági gondolkodás erősítése a kőzetek eltérő tulajdonságainak összehasonlításával, a geológiai és biológiai folyamatok időrendiségének vizsgálata a kormeghatározás segítségével, a környezettudatosság növelése a Föld ásványkincs-vagyonának elemzésével. Az érthetőség, a logikai készség, a tartós emlékezet, a beszédkészség, a figyelem tartósságának, a nyitottság, a fejlődésre törekvés, az elhivatottság, az önismeret, önfegyelem, kudarc-tűrés, kíváncsiság, kitartás a munkában, az érzelmi tudatosság, az önbizalom, a szolgálatkészség, az őszinte és egyenes kapcsolatok kialakítására való igény, az irányítási és szervezési képesség, a konfliktuskezelés, az együttműködési képesség fejlesztése.	<i>Természettudomány:</i> szerves és szervetlen vegyületek, keverékek, ötvözet, ásványok, köszén, szénhidrogén, halmozállapotok, úszás, sűrűség, nyomás, hőmérséklet, erőhatások, szilárd testek fizikai változásai, hullámterjedés. <i>Matematika:</i> térbeli mozgások elkövetése, időtartam, időegységek. <i>Informatika:</i> internethasználat, digitális térképek használata, GPS használata. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a szövegelemek időrendiségének felismerése. <i>Etika:</i> az erőforrásokkal való etikus gazdálkodás, egyéni és társadalmi érdek. <i>Filozófia:</i> a föld és a tűz mint őselemek, kultúrtörténeti jelentőségük.	Afrika I
A légkör földrajza	6	Időjárás elemek és jelenségek felismerése. A felmelegedés, a víz halmazállapot-változásai és körforgása. Az időjárás elemek térbeli és időbeli változásai. A Föld gömb alakjának következményei, az éghajlati övezetesség kialakulásának okai, az egyes éghajlatok előfordulásának területi példái.	Állandó, változó és erősen változó gázok, troposzféra, sztratoszféra, üvegűzhatás, a hőmérséklet napi és évi járása, izoterma, izobár, hőmérsékleti egyenlítő, fűszél; harmatpont, relatív páratartalom, felhőtípusok, talajmenti csapadékok, hulló csapadékok, időjárás-előrejelzés, ciklon, anticiklon, méréseklet övi ciklon, trópusi ciklon, tajfun, hurrikán, hideg front, meleg front, Coriolis-erő, fűtőáramlat, sarki szelek, nyugatias szelek, passzát szelek, monszonszél, kibocsátás, szállítás, leülepedés, ózonréteg ritkulása, globális felmelegedés, savas csapadékok, a szél pusztító munkája, erózió.	Az oksági gondolkodás fejlesztése a légköri folyamatokat alakító tényezők közötti kölcsönhatások alapján. Grafikus információk elemzéséhez szükséges képességek fejlesztése meteorológiai térképek elemzésével. A légkört szennyező emberi tevékenység bemutatásával az egyéni és társadalmi felelősség felismerése bolygónk ökológiai egyensúlyának fenntartásában. Az érthetőség, a logikai készség, a tartós emlékezet, a beszédkészség, a figyelem tartósságának, a nyitottság, a fejlődésre törekvés, az elhivatottság, az önismeret, önfegyelem, kudarc-tűrés, kíváncsiság, kitartás a munkában, az érzelmi tudatosság, az önbizalom, a szolgálatkészség, az őszinte és egyenes kapcsolatok kialakítására való igény, az irányítási és szervezési képesség, a konfliktuskezelés, az együttműködési képesség fejlesztése.	<i>Természettudomány:</i> gázok tulajdonságai, gáztörvények, a víz tulajdonságai, kémhatás, kémiai egyenlet, lényomás, hőmérséklet, áramlások, savas eső, kicsapódás, sűrűség, sebesség, üvegűzhatás, légzés, keringés, légúti betegségek, allergia. <i>Matematika:</i> statisztikai adatok és ábrázolás, százalékszámítás, a kombinatorika alkalmazása egyszerű geometriai feladatokban. <i>Informatika:</i> internethasználat, digitális térképek használata. <i>Művészetek komplex tantárgy:</i> a szélhez kapcsolódó irodalmi alkotások elemzése. <i>Etika:</i> az erőforrásokkal való etikus gazdálkodás, egyéni és társadalmi érdek. <i>Filozófia:</i> a levegő mint őselem, kultúrtörténeti jelentősége.	Észak-, Közép- és Dél-Amerika és Ausztrália természeti viszonyai
A vízburok földrajza	5	Az óceánok és a jelentősebb tengerek elhelyezkedése. A folyók felszínformáló munkájának jellemző példái, az árvíz. A tavak jellemzői. Hazánk legnagyobb folyói és tavai. Az egyes kontinensek legnagyobb folyói, tavai. Talajvíz, hévíz fogalma, hazai előfordulásuk példái. Vízszennyezés.	Világtenger, beltenger, peremtenger, fűhő, hullámzás, hullámhegy, hullámvölgy, hullámmorajlás, lagúna, turzás, épülő lapospart, hullámtörés, ábrázó, tengerengés, tengerjárás, szökőár, vakár, töleértorkolat, deltatorokolat, viharágály, dagályerőmű, tengeráramlás, hőmérsékleti anomália, lefolyástalan terület, épülő tengerpart, talajvíz, belvíz, rétegvíz, hévíz, vízrendszer, fertő, mocsár, láp, eutrofizáció, szakaszjelleg, gleccser, moréna, karsztjelenség, karsztforma.	A környezettudatos gondolkodás elmélyítése a vízburokban lezajló folyamatok társadalmi-gazdasági következményeinek felismerésével. A víz és a földfelszín kapcsolatának feltárásával az oksági gondolkodás fejlesztése. A felelős környezeti magatartás iránti igény kialakítása a vizet károsító tevékenységek megfigyelésével, elhárításával (terepmunka). A vízzel való takarékoskodás lehetőségeinek felismerése gyakorlati feladatok segítségével. Az érthetőség, a logikai készség, a tartós emlékezet, a beszédkészség, a figyelem tartósságának, a nyitottság, a fejlődésre törekvés, az elhivatottság, az önismeret, önfegyelem, kudarc-tűrés, kíváncsiság, kitartás a munkában, az érzelmi tudatosság, az önbizalom, a szolgálatkészség, az őszinte és egyenes kapcsolatok kialakítására való igény, az irányítási és szervezési képesség, a konfliktuskezelés, az együttműködési képesség fejlesztése.	<i>Természettudomány:</i> nyomás, áramlás, tömegvonzás, energia, víz, oldatok, oldódás, szénsav, nitrátok, eutrofizáció, vízi életközösségek. <i>Informatika:</i> digitális információforrások használata. <i>Etika:</i> az erőforrásokkal való etikus gazdálkodás, egyéni és társadalmi érdek, egyéni felelősség felismerése, önkéntes segítségnyújtás. <i>Filozófia:</i> a víz mint őselem, kultúrtörténeti jelentősége.	Ázsia és Európa vízrajza
A földrajzi övezetesség	8	Az éghajlat és az időjárás fogalma, az időjárás elemek felismerése. Az egyes kontinensek típusú éghajlatának és Magyarország éghajlatának jellemzői. Az éghajlati elemek, az éghajlatot alakító és módosító tényezők szerepe. Éghajlati diagram olvasása. Az éghajlati övezetesség okai. A földrajzi övezetek egyedi jellemzői, az övezetekhez kötődő típusú tájak.	Szoláris és valódi éghajlati övezetesség, földrajzi övezetesség, övezet, öv, terület, vidék, zónális talaj, természetes élővilág, függőleges övezettség, erdőhatár, hóhatár, talaj, zónális talaj.	Az oksági gondolkodás fejlesztése a földrajzi övezetességet kialakító tényezők közötti ok-okozati kapcsolatrendszer megértésével, az éghajlatnak más földrajzi és társadalmi tényezők (a természeti adottságok, a mezőgazdasági tevékenység, a táplálkozás, a napi életvitel, a gondolkodásmód) alakításában meghatározó jelentőségének bemutatásával. Önálló gondolkodásra, önálló munkára nevelés, az összefüggések megértésére és a megszerzett ismeretek, tudás továbbadására való képesség fejlesztése. Az együttműködésre, a nyitottságra való hajlam erősítése a közös munka és közös értékelés előnyeinek meg tapasztalásával. Az érthetőség, a logikai készség, a tartós emlékezet, a beszédkészség, a figyelem tartósságának, a nyitottság, a fejlődésre törekvés, az elhivatottság, az önismeret, önfegyelem, kudarc-tűrés, kíváncsiság, kitartás a munkában, az érzelmi tudatosság, az önbizalom, a szolgálatkészség, az őszinte és egyenes kapcsolatok kialakítására való igény, az irányítási és szervezési képesség, a konfliktuskezelés, az együttműködési képesség fejlesztése.	<i>Természettudomány:</i> meteorológiai jelenségek fizikai alapjai. <i>Informatika:</i> digitális információforrások használata, prezentációkészítés. <i>Matematika:</i> modellek és diagramok megértése, adatleolvasás. <i>Etika:</i> más kultúrák iránti érdeklődés.	Ázsia és Európa felszíne
Szabadon felhasználható órák száma:	3					
	36					

A fejlesztés várt eredményei a 9. évfolyam végén:

A Világegyetem, a Föld bolygó és annak geoszféráéhoz kapcsolódó alapvető természetföldrajzi jelenségek, fogalmak és összefüggések ismerete és ennek a tudásnak a szintjének használata. A tematikus térképek információinak pontos olvasása, biztos használata. Biztonságos tájékozódás a földrajzi térben illetve az azt megjelenítő különböző térképeken. A csillagos égen való tájékozódás alapjainak és eszközeinek alkalmazásának ismerete. A földtörténeti időben való tájékozódás képessége. Annak felismerése, hogy az egyes környezeti szférákat ért károk hatása más szférákra is kiterjedhet. A földrajzi övezetesség kialakulásában megnyilvánuló összefüggések és törvényszerűségek megértése. A földrajzi gondolkodás keretei között értelmezett önálló vélemény megfogalmazásának képessége, a logikus érvelés elsajátítása. A társakkal való együttműködés képességének elmélyítése a földrajzi-környezeti tartalmú feladatok megoldásakor. Ismeretszerzés- és feldolgozás képességének elsajátítása projektmódszerrel, tanári útmutatással a geoszférák közötti földrajzi-környezeti kölcsönhatásokról. A számítástechnika által nyújtott lehetőségek alkalmazásának képessége a tanulói beszámoló, kiselőadások összeállításában. Etikai gondolkodás az ökológiai problémák értelmezése és megoldása kapcsán. A földrajz és más műveltségterületek közötti átjárhatóság megértése.

A tantárgy neve: Földrajz

A tantárgy tanításának célja: Kapcsolatteremtés a Föld népeivel

Évfolyam:	10					
Témakör	Óraszám	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok	Topográfiai ismeretek
Népeség- és településföldrajz	10	Az egyes kontinensek, kontinensrészek népsűrűségének jellemzői. A magyar népesség jellemzői. A hazai településtípusok legfontosabb jellemzői, a különböző településtípusokon élők jellemző tevékenységei. Települések és szerepeik konkrét példái. Az egyes kontinensek, kontinensrészek meghatározó jelentőségű települései.	Nagyrassz, természetes szaporodás és fogyás, a népesedési folyamat szakaszai, népességrobbanás, népességátörülés, korfa, fiatalodó társadalom, öregedő társadalom, születéskor várható élettartam, népsűrűség, állam, államforma, politikai berendezkedés, nemzetállam, politikai nemzet, etnikai nemzet, népességszabályozás, népesedési politika, migráció, ingázás, világnyelv, világvallás, aktív és inaktív népesség, munkanélküliség, vendégmunkás, tanya, farm, falu, város, városszerkezet, agglomeráció, világváros, óriásváros, megalopolisz, metropolisz.	A család, a gyermekvállalás, a tudatos családtervezés előnyeinek bemutatásával az érzelmi intelligencia és a felelős állampolgári gondolkodás fejlesztése. Az eltérő kultúrák, és a közöttük létrejövő párbeszéd folyamatainak bemutatása. A vallás kultúrafórmáló szerepének megvilágítása. Más vallások és kultúrák értékeinek megismerése iránti érdeklődés és nyitottság elmélyítése. Az idegen nyelvtudás fontosságának megjelenítése. Az összefüggésekben való gondolkodás és ok-okozati összefüggések iránti készség fejlesztése az urbanizáció és a társadalmi-gazdasági összefüggések tárgyalásával. Rendszerezési, ismeretátadási és rajzolás, szerkesztési képességek fejlesztése a világ nagyvárosainak egyikét bemutató tabló elkészítésével. Az értő olvasás, a logikai készség, a tartós emlékezet, a beszédkészség, a figyelem tartósságának, a nyitottság, a fejlődésre törekvés, az elhivatottság, az önismeret, önfegyelem, kudarcűrítés, kíváncsiság, kitartás a munkában, az érzelmi tudatosság, az önbizalom, a szolgálatkészség, az őszinte és egyenes kapcsolatok kialakítására való igény, az irányítási és szervezési képesség, a konfliktuskezelés, az együttműködési képesség fejlesztése.	Történelem: az ipari forradalmak, a népességrobbanás, a politikai ideológiák, társadalmi átalakulás, világvallások, kormányzati rendszerek, forráshivatalozások szerkesztése, családfá-kutatás, levéltárhasználat. <i>Természettudomány:</i> élőlények és környezetük, emberfajta, fenntartható fejlődés. <i>Informatika:</i> internethasználat, katalógushasználat, digitális információforrások használata. <i>Matematika:</i> szöveges számítási feladatok a természettudományokból, a mindennapokból, statisztikai adatok és ábrázolásuk. <i>Etika:</i> érzelmi intelligencia, a család szerepe, más kultúrák, vallások iránti érdeklődés. <i>Művészetek komplex tantárgy:</i> rajz készítése.	Európa országai
Gazdaság és állam a globális térben	18	Alapvető gazdasági fogalmak: gazdaság, ipar, mezőgazdaság, szolgáltatás, bevétel, kiadás, adósság. A család, mint a legkisebb gazdasági közösség működése. A világ meghatározó jelentőségű országainak alapvető gazdasági jellemzői. Magyarország gazdaságának fő vonásai.	Globalizáció, nemzetgazdaság, piacgazdaság, költségvetés, infláció, pénzügy, működőtőke, kötvény, részvény, állampapír, jegybank, transznacionális vállalat, multinacionális vállalat, regionális integráció, nemzetközi szervezet, ENSZ, IMF, Világbank, WTO, OECD, globális világ gazdaság, centrum, periféria, félperiféria, GDP, GNI, GNP, HDI, gazdasági szektor, mezőgazdaság, ipar, szolgáltatások, kutatás-fejlesztés, energiagazdaság, intenzív és extenzív gazdálkodás, belterjes és külterjes gazdálkodás, fogyasztó és megújuló energiaforrások, iparteleptípusok, hagyományos és korszerű ipar, posztindusztrializmus, fogyasztói társadalom.	Az óskági gondolkodás fejlesztése a globalizáció fogalmának megértésével, a jellemzők, a mozgatórugók, a folyamat ellentmondásainak felismertésével. A diákok egymás iránt érzett felelősségtudatának erősítése a világ országainak együttműködési megállapodásainak bemutatásával. A pénzvilág alapvető folyamatainak megértése, intézményrendszerének megismerése, az ismeretek mindennapi pénzügyi helyzetekben való alkalmazási képességek kialakítása érdekében. Érdeklődés elmélyítése a napi pénzügyi-gazdasági folyamatok iránt. A témához kapcsolódó médiában megjelenő hírek kritikus értelmezésével az elemzőkészség fejlesztése. Pénzügyi döntések mérlegelési képességek, a vállalkozó szellemű, kreatív állampolgárrá válás igényének erősítése. Az értő olvasás, a logikai készség, a tartós emlékezet, a beszédkészség, a figyelem tartósságának, a nyitottság, a fejlődésre törekvés, az elhivatottság, az önismeret, önfegyelem, kudarcűrítés, kíváncsiság, kitartás a munkában, az érzelmi tudatosság, az önbizalom, a szolgálatkészség, az őszinte és egyenes kapcsolatok kialakítására való igény, az irányítási és szervezési képesség, a konfliktuskezelés, az együttműködési képesség fejlesztése.	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: a gazdaságtörténet vonatkozó fejezetei, az eltérő gazdasági fejlettség történelmi alapjai, Európa történelme a 20. és 21. században. <i>Informatika:</i> internethasználat, digitális információforrások használata. <i>Matematika:</i> statisztikai adatok értelmezése, kamatszámítás. <i>Etika:</i> a pénz szerepe a mindennapi életben.	Közép-Európa országai és városai
Amerika	4	A földrészek szerkezetfejlődési modelljének ismerete. Eligazodás a földtörténeti időkben. A vízszintes és a függőleges földrajzi övezetesség rendszere, az övek főbb természeti adottságainak és környezeti problémáinak összefüggései. A földrajzi övek és a hozzá kapcsolódó tipikus tájak jellemzésének technikája. A földrészek és az óceánok megnevezése. A fontosabb természetföldrajzi tájegységek, folyók, tavak, hegycsúcsok, térképen való elhelyezése.	Tagolatlan és tagolt partvidék, gyűrű és röghegységrendszer, hurrikán, tornádó, vizes, időszakos folyó, tóvidék, emberfajta, őslakos, indián, egyoldalú gazdaság, banánköztrasszág, duális szerkezet, gazdasági befolyás, tudásalapú társadalom, világ gazdasági nagyhatalom, gazdasági körzet, adóparadicsom, ültetvény, farm, eladósodás, adósságválság, gyarmatosítás, üdülőturizmus.	A diákok egymás iránt érzett felelősségtudatának, szolidaritásának, közösségi érzésének erősítése a fejlett és fejlődő térségek egymásra utaltságának, a gazdagabb nemzetek felelősségének hangsúlyozásával. A személyiség dinamizmusának elősegítése az amerikai gazdasági erőter folyamatos átalakulásának bemutatásával. A különböző kulturális értékek és a természeti, társadalmi sokszínűség megőrzése iránti felelősségérzet elmélyítése. A szűkebb közösséget és az egész emberiséget érintő problémák, események és az ezeket közvetítő hírforrások iránti érdeklődés megerősítése. A szociális kompetencia fejlesztése a segítő szándékú, az emberi fejlődést szolgáló karitatív tevékenységek tiszteletének, valamint az ebben való közreműködés lehetőségeinek bemutatásával. Földrajzi-környezeti tartalmú információk értelmezéséhez és feldolgozásához szükséges képességek fejlesztése tanári útmutatással egyéni és csoportmunkában. A szemléleti térképolvasás fejlesztése különböző tartalmú térképeken való önálló tájékozódással, az információk közötti összefüggések indoklásával. A fogyasztói tudatosság növelése a világpiacra megjelenő termékek gyártóinak és termelési módszereinek, az előállítás helyének megismerésével.	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: nagy földrajzi felfedezések, gyarmatosítás, az Amerikai Egyesült Államok megalakulása. <i>Művészetek komplex tantárgy:</i> útleírások, tájleírások, távoli tájak népeinek kulturális értékei. <i>Informatika:</i> internethasználat, digitális információforrások használata. <i>Etika:</i> más kultúrák értékeinek tisztelete.	Észak-Amerika, Észak- és Közép-Amerika, Latin-Amerika, Ausztrália, Océánia és a Sarkvidékek
Ázsia	8	A földrészek szerkezetfejlődési modelljének ismerete. Eligazodás a földtörténeti időkben. A vízszintes és a függőleges földrajzi övezetesség rendszere, az övek főbb természeti adottságainak és környezeti problémáinak összefüggései. A földrajzi övek és a hozzá kapcsolódó tipikus tájak jellemzésének technikája. A földrészek és az óceánok megnevezése. A fontosabb természetföldrajzi tájegységek, folyók, tavak, hegycsúcsok, térképen való elhelyezése.	Vulkáni szigetív, mérsékelt övezeti sivatagi éghajlat, forró és mérsékelt övezeti monszun éghajlat, gyűrű és röghegységrendszer, tájfun,unami, vizes, időszakos folyó, talajpusztulás, népességrobbanás, világvallás, zarándokhely, zöld forradalom, technológia átvitel, csúcstechnológia, informatikai társadalom, kaszt, kasztrendszer, "kistigris", újonnan iparosodott ország, köölajra épülő gazdaság, kurd, tibeti, ujgur, demográfiai válság, emberfajta, egyoldalú gazdaság, duális szerkezet, gazdasági befolyás, tudásalapú társadalom, világ gazdasági nagyhatalom, eladósodás, adósságválság, gyarmatosítás, üdülőturizmus, OPEC, ASEAN.	A diákok egymás iránt érzett felelősségtudatának erősítése a fejlett és fejlődő térségek egymásra utaltságának, a gazdagabb nemzetek felelősségének hangsúlyozásával. A személyiség dinamizmusának elősegítése az ázsiai gazdasági erőter folyamatos átalakulásának bemutatásával. A különböző kulturális értékek és a természeti, társadalmi sokszínűség megőrzése iránti felelősségérzet elmélyítése. A szűkebb közösséget és az egész emberiséget érintő problémák, események és az ezeket közvetítő hírforrások iránti érdeklődés megerősítése. A szociális kompetencia fejlesztése a segítő szándékú, az emberi fejlődést szolgáló karitatív tevékenységek tiszteletének, valamint az ebben való közreműködés lehetőségeinek bemutatásával. Földrajzi-környezeti tartalmú információk értelmezése és feldolgozása tanári útmutatással egyéni és csoportmunkában. A szemléleti térképolvasás fejlesztése különböző tartalmú térképeken való önálló tájékozódással, az információk közötti összefüggések indoklásával. A fogyasztói tudatosság növelése a világpiacra megjelenő termékek gyártóinak és termelési módszereinek, az előállítás helyének megismerésével.	<i>Természettudomány:</i> biotechnológiai forradalom, információs technológiák, növények és állatok világa, városi ökoszisztéma, fenntartható fejlődés. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> jelentősebb ázsiai kultúrák az ókorban, nagy földrajzi felfedezések, gyarmatosítás, világtörténelem a XIX. és XX. századokban. <i>Művészetek komplex tantárgy:</i> útleírások, tájleírások, távoli tájak népeinek kulturális értékei. <i>Informatika:</i> internethasználat, digitális információforrások használata. <i>Etika:</i> más kultúrák értékeinek tisztelete.	Ázsia

Európa	9	Az Európai Unió tagállamai, a közösség működésének alapvető elemei, az egyes kontinensek, természeti és társadalmi-gazdasági jellemzői. Gazdasági integráció, globális világgazdaság, világgazdasági erőterek, centrum, periféria, félperiféria.	Gazdasági unió, eurozóna, Európa Tanács, Európai Parlament, Európai Bizottság, Miniszterek Tanácsa, Európai Központi Bank, Schengeni egyezmény, uniós támogatás, regionális politika, magterület, "kék banán", Ruhr-vidék, Randstad, Sunbelt, perifériaterület, kvóta, szubvenció, lefolyás.	Az európai identitástudat továbbfejlesztése az Európai Unió, illetve a kontinens országai természeti és kulturális-társadalmi sokszínűségének bemutatásával, az unió tagországai által megfogalmazott értékek tanulmányozásával. Földrajzi-környezeti tartalmú információk értelmezéséhez és feldolgozásához szükséges képességek fejlesztése tanári útmutatással egyéni és csoportmunkában. A szemléleti térképoltasás képességének fejlesztése különböző tartalmú térképeken való önálló tájékozódással, az információk közötti összefüggések indoklásával. A fogyasztói tudatosság növelése az európai piacon megjelenő termékek gyártóinak és termelési módszereinek, az előállítás helyének megismerésével. A diákok egymás iránt érzett felelősség-tudatának erősítése a fejlett és fejlődő térségek egymásra utaltságának hangsúlyozásával. A személyiség dinamizmusának elősegítése az európai gazdasági erőter folyamatos átalakulásának bemutatásával. A különböző kulturális értékek és a természeti, társadalmi sokszínűség megőrzése iránti felelősségérzet elmélyítése. Az európai polgárokat és az egész emberiséget érintő problémák, események és az ezeket közvetítő hírforrások iránti érdeklődés megerősítése. A környezettudatos magatartás fejlesztése az európai közösséget érintő környezeti problémák megismerésével.	<i>Természettudomány:</i> információs technológiák, fenntartható fejlődés, növények és állatok világa, környezet- és természetvédelem, ökológiai lábnyom, tájleírás. <i>Matematika:</i> statisztikai adatok értelmezése. <i>Informatika:</i> internethasználat, digitális alkalmazások használata. <i>Történelem és állampolgári ismeretek:</i> az eltérő gazdasági fejlettség alapjai, Európa a 20. század második felében, gazdaságtörténet. <i>Művészetek komplex tantárgy:</i> európai országokhoz, társadalmakhoz, tájakhoz kapcsolódó irodalmi műalkotások. <i>Etika:</i> az erőforrásokkal való etikus gazdálkodás, egyéni és társadalmi érdek.	Európa
Magyarország	8	Magyarország és a Kárpát-medence természetföldrajzi jellemzői. Magyarország társadalmi-gazdasági jellemzői, területi sajátosságai, értekei és problémái.	Felzárkózás, természeti- és társadalmi erőforrás, gazdasági rendszerváltozás, eladósodás, privatizáció, piacváltás, működőtoke-befektetés, tranzitforgalom, gazdasági szerkezetváltás, hűzőághozat, idegenforgalom, személygépkocsi-gyártás, vegyipar, ipari park, hungarikum, nyitott gazdaság, eurorégió, nemzeti kisebbség, etnikai kisebbség.	A magyar identitástudat továbbfejlesztése országunk természeti és kulturális-társadalmi értékeinek bemutatásával. Földrajzi-környezeti tartalmú információk értelmezéséhez és feldolgozásához szükséges képességek fejlesztése tanári útmutatással egyéni és csoportmunkában. A szemléleti térképoltasás képességének fejlesztése különböző tartalmú térképeken való önálló tájékozódással, az információk közötti összefüggések indoklásával. A fogyasztói tudatosság növelése a magyar piacon megjelenő termékek gyártóinak és termelési módszereinek, az előállítás helyének megismerésével. A diákok egymás iránt érzett felelősség-tudatának erősítése a fejlett és fejlődő térségek egymásra utaltságának hangsúlyozásával. A személyiség dinamizmusának elősegítése a magyar gazdasági erőter folyamatos átalakulásának bemutatásával. A különböző kulturális értékek és a természeti, társadalmi sokszínűség megőrzése iránti felelősségérzet elmélyítése. Az európai polgárokat és az egész emberiséget érintő problémák, események és az ezeket közvetítő hírforrások iránti érdeklődés megerősítése. A környezettudatos magatartás fejlesztése a szűkebb közösségünket érintő környezeti problémák megismerésével.	<i>Természettudomány:</i> információs technológiák, fenntartható fejlődés, növények és állatok világa, környezet- és természetvédelem, ökológiai lábnyom, tájleírás. <i>Matematika:</i> statisztikai adatok értelmezése. <i>Informatika:</i> internethasználat, digitális alkalmazások használata. <i>Történelem és állampolgári ismeretek:</i> a magyar gazdasági fejlettség alapjai, Magyarország a 20. század második felében, gazdaságtörténet. <i>Művészetek komplex tantárgy:</i> Magyarország, a magyar nemzethez és kisebbségeinkhez, a magyar tájakhoz kapcsolódó irodalmi műalkotások. <i>Etika:</i> az erőforrásokkal való etikus gazdálkodás, egyéni és társadalmi érdek.	Magyarország I.
„Környezetvédelem”	8	Az egyes kontinensek, országok feldolgozása során megismert konkrét környezeti problémák. Magyarország környezeti állapota, védendő természeti és társadalmi-kulturális értékei. A Világörökség részeként megnevezett értékek megismerése, a geoszférik környezeti problémáinak feltárása.	Emisszió, SO, SO ₂ , NO, NO ₂ , CO, CO ₂ , ózon, ózonritkulás, globális klímaváltozás, savas csapadék, radioaktív szennyezés, biodiverzitás csökkenése, ivóvízellátás, vízhiány, vízszennyezés, fogyó és megújuló energiaforrások, energiahatékonyság, veszélyes hulladék, szelektív hulladékgyűjtés, hulladék újrahasznosítása, fenntarthatóság, kiotói egyezmény.	A diákok környezettudatosságának fokozása ökológiai lábnyomuk kiszámításával, az iskola közvetlen környezetében lévő természetvédelmi területek, környezetvédelmi intézmények meglátogatásával. Szövegelemzési képességek fejlesztése a világ különböző területeinek környezetvédelmi problémáit bemutató források elemzésével. Szociális kompetenciák fejlesztése közösségi természetvédelmi programban való részvétellel.	<i>Természettudományok:</i> a szennyeződésekhez kapcsolható kémiai folyamatok, szennyezőanyagok, gyártási folyamat, égés, energia. <i>Egészségnevelés, környezeti nevelés:</i> környezeti ártalmak, egészséges táplálkozás, hiánybetegségek, elhízás, GMO, rendszertan, védett növények és állatok. <i>Informatika:</i> digitális információforrások használata. <i>Etika:</i> az erőforrásokkal való etikus gazdálkodás, egyéni és társadalmi érdek, egyéni felelősség felismerése, önkéntes segítségunka.	Magyarország II.
Szabadon felhasználható órák száma:	7					
	72					

A fejlesztés várt eredményei a 10. évfolyam végén:

A Föld különböző országai természeti és gazdasági-társadalmi jellemzőinek ismerete. A népességhez, a településekhez és a gazdasághoz kapcsolódó alapvető fogalmak, jelenségek és összefüggések ismerete és ennek a tudásnak készség szintű használata. Környezettudatosság, társadalmi érzékenység, aktivitásra való hajlam elmélyülése. A társadalmi élet különbözőségének megismerésével az emberek, a régiók, a civilizációk egymásra utaltságának felismerése. Komplex földrajzi szemlélet kialakulása, mely több szempont szerint tudja értelmezni az egyes országok és régiók társadalmát, gazdaságát, természeti viszonyait, problémáit és az ezzel kapcsolatos megoldási lehetőségeket. A fogyasztói társadalmak szerepének értékelése a globális gondok kialakulásában. Információkkal kapcsolatos feldolgozási képesség, feladatmegértő és feladatmegoldó képesség, problémafelismerő és problémamegoldó képesség, összehasonlító és rendszerező képesség, kommunikációs és együttműködési képesség jelentős fejlődése. Környezettudatosság elmélyülése a gyakorlati, terpepi feladatok segítségével.

A tantárgy neve:

Informatika

Diákjaink minél hamarabb szert tegyenek egy olyan használható tudásra, amellyel a hétköznapi életükben gyorsabbá, hatékonyabbá válik az önálló információszerezés. Fontosnak tartjuk a készség- és képességfejlesztést, valamint a problémamegoldás fejlesztését is. Az informatika tantárgy különösen alkalmas arra, hogy tanulása során szert tegyenek diákjaink a logikus, algoritmikus gondolkodásra.

A tantárgy tanításának célja:

További célkitűzésünk, hogy diákjaink tisztában legyenek azzal az alapjokkal, miszerint „Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.”

Évfolyam:	9/NY				
témakör	óraszám	előzetes tudás	tartalmi-ténybeli minimum	fejlesztési célok	kapcsolódási pontok
Az informatikai eszközök használata	3	Tájékozódás a különböző informatikai környezetekben. Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásáról szerzett ismeretek. Az informatikai eszközök használata és működési elveinek ismerete általános iskolai szinten. Az operációs rendszer és a számítógépes hálózat alapszolgáltatásainak használata általános iskolai szinten.	Perifériák és eszközök. Analog és digitális fogalmak. Kódolás, dekódolás; kettes, nyolcas és tízes számrendszer alapjai. Bináris jelek. Bit, byte, ASCII és UTF-8 karakterkódolás.	Az informatikai környezet tudatos alakítása; Az egészséges munkakörnyezet megteremtése; Az összetett munkához szükséges eszközökészlet kiválasztása; Az adatok biztonságos tárolása	Biológia-egészségtan, fizika, kémia, rajz: az érzékszervek védelmét biztosító szabályok, helyes szokások; a környezeti állapot és az ember egészsége közötti kapcsolat, igény az egészséges életkörülményekre. Elektromágnesség, optika, félvezetők, folyadékkristályok, színek, festékek, analog és digitális jelek.
Alkalmazói ismeretek: szöveges, táblázatos és animált dokumentumok elektronikus létrehozása	28	Rajzos-szöveges, táblázatos dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása általános iskolai szinten. A dokumentumtípusok ismerete. Multimédiás dokumentumok előállításához szükséges alapelemek készítése. Előadások, bemutatók készítése általános iskolai szinten. Táblázatkezelő program ismerete, alapfunktóinak önálló használata általános iskolai szinten. Adat fogalma.	Digitális kép, színmélység, kontraszt. Oldal, margó, élőfej, élőláb, szakasz, lábjegyzet, lista, táblázat, szövegdox, rajzobjektum, tartalomjegyzék, dokumentum jellemzői. Dia, effekt, áttűnés, vetítési beállítások, hiperlink, publikálás. Cella, oszlop, sor, aktív cella, tartomány, munkalap, munkafüzet, cellahivatkozás, képlet, függvény, diagram. Adattábla, adattípusok, mező, rekord, kulcsmező, kancsolat, függvény, lekérdezés, kimutatás.	Összetettebb dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása. Különböző formátumú produktumok készítése, a megfelelő formátum célszerű kiválasztása. Multimédiás dokumentumok készítése. Interaktív anyagok, bemutatók készítése. A feladat megoldásához szükséges alkalmazói eszközök kiválasztása és komplex használata.	Magyar nyelv és irodalom, társadalomismeret, vizuális kultúra: a technikai médiumok képalkotó módszerei; vizuális reklámok; szövegalkotás a társadalmi (közösségi) élet különböző területein a papíralapú és az elektronikus műfajokban
Alkalmazói ismeretek: adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés	3	Az operációs rendszer használata általános iskolai szinten.	Operációs rendszer típusok. Parancsok, ikonok, programhasználat, beállítások. Parancssor.	Problémamegoldás táblázatkezelővel. Adatok kezelése, manipulálása táblázatkezelővel. Nagyobb adatmennyiség kezelése, adatbázisok kialakítása. Adatbázis-kezelő használata. Adatbázis-kezelő függvények használata. Űrlapok, jelentések készítése.	Matematika, természettudományok, történelem: számok, műveletek, egyéb matematikai szimbólumok (pl. képek, szakaszos ábrák, diagramok, táblázatok, műveletek, nyitott mondatok) alapján az általuk leírt valóságos helyzetek, történelek, összefüggések elképzelése.
Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel: a probléma megoldásához szükséges módszerek és eszközök kiválasztása	4	Algoritmusleíró eszközök ismerete és használata, egyszerűbb algoritmusok megírása általános iskolai szinten. Fejlesztői környezet használata.	Problémamegoldó tevékenység tervezése, megvalósítása. Projekt, felelősség.	Az iskolához és a köznapi élethez kapcsolódó problémák megoldása irányított csoportmunkában. Projektmunkák informatikai eszközökkel történő kivitelezése.	Magyar nyelv és irodalom; idegen nyelv; földrajz: szövegfeldolgozás. Matematika: Modellalkotás és -értelmezés.
Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel: algoritmizálás és adatmodellezés	4	Az algoritmizálás lépései. Utasítás, elágazás, ciklus, feltétel fogalmának ismerete általános iskolai szinten. Algoritmus kódolása valamely fejlesztői környezetben.	Algoritmizálás, összetett algoritmusok, adatmodellezés. Alulról felfelé építkezés elve, lépésenkénti finomítás elve, elemi adat, bemenő adat, kimenő adat, összetett adat. Folyamatábra, blokkdiagram, szekvencia, elágazás, ciklus, programozási tétel.	Tantárgyi problémák algoritmizálása. Tervezési eljárások, az alulról felfelé építkezés és a lépésenkénti finomítás elveinek használata.	Matematika; fizika; kémia; biológia: mérések során a kimenő és feltételeként felvett bemenő adatok közti kapcsolat.
Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel: egyszerűbb folyamatok modellezése	2	Véletlenszám-generálás módszereinek ismerete. Eljárások paramétereinek beállítása. Egyszerű programozási nyelv ismerete általános iskolai szinten.	Szimuláció, mérés, pontosság.	Tantárgyi szimulációs programok megismerése, kezelése. A törvényszerűségek felismerése, megfogalmazása. Mérések informatikai eszközökkel. Az eredmények értékelése.	Kémia; fizika; biológia-egészségtan; földrajz: kísérletek, szimulációs programok, mérések.
Infokommunikáció: információkeresés, információközlési rendszerek	2	Böngészőprogramok, keresők. Információkeresés az interneten.	Kulcsszavas keresés, tematikus keresés, letöltés, hitelesség, manipulálás, adatfeltöltés.	Az információ hatékony megkeresése, felhasználása, dokumentumok publikálása. Önálló információszerezés. Tematikus és kulcsszavas keresés. A szükséges információk meghatározása, megkeresése, a találati lista szűkítése. A talált információ lementése. Az információ hitelességének vizsgálata, a manipulációk felfedezése. A megtalált információk közlési célnak megfelelő átalakítása.	Kémia; biológia; fizika: természettudományos projektek kidolgozása, pályázati anyagok készítése. A számítógéppel segített tanulás módszereinek alkalmazása a mérés, információkeresés, bemutatók és a kommunikáció segítésére. A problémamegoldásra irányuló, hatékony információkeresés. Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: egy esemény információinak begyűjtése több párhuzamos forrásból, ezek összehasonlítása, elemzése, az igazságtartalom keresése, a manipulált információ felfedése.

Infokommunikáció: az információs technológián alapuló kommunikációs formák	2	A kommunikáció modelljének ismerete általános iskolai szinten, a modern infokommunikációs eszközök ismerete és használata.	Online kommunikáció, az infokommunikációs eszközök hatásai.	Online közös munka eszközkészletének bővítése. Az infokommunikációs eszközök felismerése, használata. Az informatikai eszközök mindennapi életre gyakorolt hatásai. A túlzott internethasználatból, a nagy mennyiségű adatáradatból kialakuló káros életformák azonosítása, a függőség elhárítása.	Idegen nyelvek: kommunikáció külföldi partnerekkel. Pszichológia: függőségek felismerése.
Infokommunikáció: médiainformatika	4	Az infokommunikációs technológiák ismerete, alkalmazása általános iskola szinten.	Információszerzés. Hírtárolók, médiatárak használata. Elektronikus könyv formátumainak megismerése, elektronikus könyv használata. Hangskönyvek.	A modern elektronikus médiumok használata. Hírtárolók, médiatárak használata. Elektronikus könyv formátumainak megismerése, elektronikus könyv használata. Hangskönyvek.	Földrajz: tájékozódás GPS segítségével. Helymeghatározás, ideális útvonalválasztás. Minden tantárgy: anyaggyűjtés.
Az információs társadalom: az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai	2	Infomatikai biztonsággal kapcsolatos tapasztalatok. A számítógép vagy a programok használata során tapasztalt esetleges meghibásodások. A problémák megoldása érdekében alkalmazott eljárások. Infokommunikációs eszközök használata során tanúsított viselkedési módok megfigyelése, véleményezése.	Adatvédelmi alapfogalmak, adatvédelmi törvény. Szerzői jogi alapfogalmak, szerzői jogi törvény. Az infokommunikációs világban kialakult alapvető viselkedési, publikálási szabályok. Az információ és az informatika gazdaságra, környezetre, kultúrára, személyiségre, egészségre gyakorolt hatása. A globális információs társadalom. Információs társadalom, informatikai biztonság, informatikai kultúra, információkezelés, adatvédelem, netikett, szerzői jog, szerzői alkotás, plágium, közkinccs, szabad felhasználás.	Adatvédelmi fogalmak ismerete. Az információforrások hitelességének értékelése. Szerzői joggal kapcsolatos alapfogalmak megismerése. Az infokommunikációs publikálási szabályok megismerése. Az informatikai fejlesztések gazdasági, környezeti, kulturális hatásainak felismerése.	Technika, életvitel és gyakorlat: részvétel a társadalmi felelősségvállalásban. A célnak megfelelő információforrások, eszközök, módszerek kiválasztása. A fenntarthatóság értékének és érdekének elfogadása, tudatos és cselekvő részvétel az emberi környezet állapotának megőrzésében, javításában. Magyar nyelv és irodalom: a források megjelölése, az idézés formai és etikai szabályai, jegyzetek készítése, netikett. A forráskritika technikái. Az információs kommunikációs társadalom műfajainak megfelelő olvasási szokások gyakorlása, az ezekhez kapcsolódó tipikus hibák és veszélyek felismerése, kiküszöbölése. Fizika; biológia-egészségtan; kémia: a számítógéppel segített tanulás módszereinek alkalmazása a mérés, információkeresés, bemutatók és a kommunikáció segítésére. Információs- és kommunikációs rendszerek felépítése, jelentőségük. Matematika: matematikai modellek (pl. nyitott mondatok, gráfok, sorozatok, függvények, függvényábrázolás, számítógépes programok, statisztikai elemzések), alkalmazásuk módja, korlátai
Az információs társadalom: az e-szolgáltatások szerepe és használata	4	Saját tapasztalatok, az e-szolgáltatások fajtáinak ismerete.	Az e-ügyintézés és az e-kereskedelem jellemzői, előnyei és veszélyei. A fogyasztói viselkedést befolyásoló technikák a médiában. Elektronikus szolgáltatás, regisztráció, leiratkozás, azonosító, jelszó.	Az elektronikus szolgáltatások szerepének felismerése, a szolgáltatások kritikus használata. A fogyasztói viselkedést meghatározó módszerek felismerése a médiában.	Életvitel; társadalomtudományok: mindennapi élethez kapcsolódó ügyek, ügymenetek.
Multimédia: audioszerkesztés	3	Multimédiás dokumentumok előállításához szükséges alapelemek készítése. Hangformátumok ismerete.	Hangfájlok meg- és összevágása. Szinkronizálás, torzítás.	Az elektronikus kütyük hangformátumainak felismerése. Hangok és zenék manipulálása.	Fizika, ének-zene, média: a hang fogalma, tulajdonságai. Egy dal meghangszerelésének módja. Szokatlan effektusok készítésének módja a filmekben.
Multimédia: filmszerkesztés	2	Multimédiás dokumentumok előállításához szükséges alapelemek készítése. Videoformátumok ismerete.	Filmek meg- és összevágása. Animáció készítése.	Az esetlegesen saját magunk készített filmek utólagos megmunkálása.	Média: Szokatlan effektusok készítésének módja a filmekben. Filmtrükkök.
A weblapkészítés alapjai	2	Weboldal, hiperlink, publikálás. Böngészőfajták ismerete. Hangfájl, videofájl.	Sztatikus weblapkészítés és eszközeinek ismerete.	Az internet világában hogyan hirdethetünk, hogyan adhatunk el valamit? Hogyan keressünk állást?	Társadalomismeret, osztályfőnöki óra: részvétel a társadalmi felelősségvállalásban. A célnak megfelelő információforrások, eszközök, módszerek kiválasztása.
Szabadon felhasználható órák száma:	7				
	72				

Tantárgy neve:		Matematika			
Évfolyam:	9/NY				
Témakör	Óraszám	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Geometria	8	Síkidomok, testek felismerése, tulajdonságaik ismerete. Speciális háromszögek és négyszögek ismerete, alaptulajdonságaik, alapszerkesztések, kör, gömb, hasáb, henger felismerése, tulajdonságai, Pitagorasz-tétel ismerete.	Alapvető geometria fogalmak, pont, egyenes, sík, ezek kölcsönös helyzete, szögek.	Szövegértés, síkbeli és térbeli tájékozódás, rendszerező képesség fejlesztése.	művészetek, földrajz, építészet
			Háromszögek tulajdonságai, csoportosítása, összefüggés a háromszög paramétereinek között, Pitagorasz-tétel, terület képletek, nevezetes ponthalmazok.	Síkbeli tájékozódás, tervezés, a konstrukciós, analízis képesség és a diszkussziós igény kialakítása, sokoldalú szemléltetés, szerkesztőprogramok megismerése.	
			Négyszögek csoportosítása, tulajdonságai, terület, kerület számítás.	Tájékozottság a megismert síkidomok tulajdonságaiban.	halmazok
			Térgeometriai alapok, felszín, térfogat.		
Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika	6	halmaz, számhalmazok, számegyenes	halmaz megadása, halmaz eleme, halmazok egyenlősége, alaphalmaz, részhalmaz, üres halmaz, véges és végtelen halmaz, komplementer halmaz, halmazműveletek (unió, metszet, különbség), a halmaz elemeinek ábrázolása Venn-diagramon, egyszerű ponthalmaz ábrázolása koordináta-rendszerben, véges halmaz elemeinek száma, számhalmazok, számegyenes, intervallum.	Halmazokba való rendezés megértése. Szövegértés fejlesztése. Matematika modellalkotás gyakoroltatása. Komplex figyelem és logikus gondolkodás fejlesztése.	Biológia: rendszertan. Kémia: anyagok csoportosítása. Informatika: táblázatkezelő használata. Magyar: szövegértés.
Statisztika, valószínűség-számítás	4	Egyszerű diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása. Néhány szám számtani közepének kiszámítása. Százalékszámítás.	Statisztikai adatok és ábrázolásuk (gyakoriság, relatív gyakoriság, kördiagram, oszlopdiagram stb.).	Adatsorokból való eligazodás. Táblázatok olvasása, grafikonok készítése, elemzése. Számítógép használata az adatok rendezésében, táblázatkezelőben, ábrázolásában. Érvényesítési	Természettudomány, földrajz, történelem, gazdasági ismeretek: táblázatok és grafikonok adatainak ki- és leolvasása, elemzése, adatok készítése, táblázatba rendezése, tömörítése.
			Adathalmazok jellemzői: számtani közép, medián, módusz, terjedelem, szórás.	Statisztikai adatok, grafikonok helyes értelmezése, elemzése. Képi információ és a matematikai tartalom kapcsolata. Nagy adathalmaz vizsgálata kevés statisztikai jellemzővel: előnyök és hátrányok.	Informatika: statisztikai adatelemzés, statisztikai függvények
Algebra	14	Számolás racionális számkörben. Egyszerű algebrai kifejezések ismerete és használata. Zárójel használat. Egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása. Egyszerű szöveg alapján egyenlet felírása, megoldása, ellenőrzése.	Betűk használata a matematikában, műveletek betűs kifejezésekkel. Egytagú, többtagú kifejezések; kifejezések fokszáma.	A fogalom célszerű kiterjesztése, a számok nagyságrendjének tudása. Absztrakció képesség fejlesztése.	Természettudomány: képletek alkalmazása, abszolútérték - hőmérséklet, elektromos töltés, áram, feszültség előjeles értelmezése. Normálalak - méretek és nagyságrendek becslése és számítása (pl. atomok, népesség, környezetvédelmi mutatók stb.)
			A hatványozás értelmezése 0 és negatív egész kitevőre, a hatványozás azonosságai; számok abszolút értéke, normál alakja.		
			Egyes változók kifejezése fizikai, kémiai képletekben.	Önellenőrzés igénye. Értő szövegolvasás.	Természettudomány: probléma megoldás
			A lineáris egyenletek megoldásának áttekintése. Egyenletek megoldása mérlegelvével. Gyakorlati, mindennapi életbeli problémák megoldása egyenletekkel.		Informatika - probléma megoldás excel segítségével. Gazdasági ismeretek - probléma megoldás
Szabadon felhasználható órák száma:	4	Rendszerezés, számonkérés: 4 óra, gyakorlás és új anyag feldolgozás: 100 óra, összesen 36 x 1 = 36 óra			
	36				

A továbbhaladáshoz a következő tartalmak ismerete szükséges: Betűs kifejezések egyszerűbb használata (szám behelyettesítése, átrendezés), lineáris egyenletek megoldása mérlegelvével, műveletek egyszerűbb algebrai törtekkel, egyszerűbb szöveges feladatok, halmaz megadása, halmaz eleme, halmazok egyenlősége, üres halmaz, halmazműveletek, Venn-diagram, számhalmazok, számegyenes, intervallum, diagramok készítése, átlag, módusz, medián, Pitagorasz-tétel alkalmazása, háromszögek csoportosítása, tulajdonságaik, négyszögek csoportosítása, területszámítás.

Tantárgy neve:		Matematika			
Évfolyam:	9				
Témakör	Óraszám	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Geometria	22	Síkidomok, testek felismerése, tulajdonságaik ismerete. Speciális háromszögek és négyszögek ismerete, alaptulajdonságaik, alapszerkesztések, kör, gömb, hasáb, henger felismerése, tulajdonságaik, Pitagorasz-tétel ismerete.	Alapvető geometria fogalmak, pont, egyenes, sík, ezek kölcsönös helyzete, szögek.	Szövegértés, síkbeli és térbeli tájékozódás, rendszerező képesség fejlesztése.	művészetek, földrajz, építészet
			Háromszögek tulajdonságai, csoportosítása, összefüggés a háromszög paramétereinek között, Pitagorasz-tétel, terület képletek, nevezetes ponthalmazok, háromszögek nevezetes vonalai, szerkesztések, Thalesz-tétel.	Síkbeli tájékozódás, tervezés, a konstrukciós, analízis képesség és a diskussziós igény kialakítása, sokoldalú szemléltetés, szerkesztőprogramok megismerése.	
			Négyszögek csoportosítása, tulajdonságai, terület, kerület számítás.	Tájékozottság a megismert síkidomok tulajdonságaiban.	halmazok
			Sokszögek, tulajdonságok, átlók száma, belső és külső szögek összege, belső szög nagysága.	Sejtések megfogalmazása, új összefüggések felfedezése, bizonyítási igény kialakítása.	
			Térgeometriai alapok, felszín, térfogat.		
			Geometriai transzformációk. Tengelyes tükrözés, középpontos tükrözés, forgatás, eltolás - vektorok, tulajdonságok. Szimmetriák, egybevágóság, hasonlóság.	A transzformációk, mint függvények értelmezése, a matematika különböző területei közötti kapcsolatok keresése.	fizika - optika, dinamika, függvények
Függvények	18	Halmazok. Hozzárendelés fogalma. Grafikon készítése, olvasása. Pontok ábrázolása koordináta-rendszerben.	A hozzárendelés fogalma. Értelmezési tartomány, értékkészlet. A függvény megadása, elemi tulajdonságai. Táblázatok készítése adott szabálynak megfelelően. Grafikon és az értéktáblázat kapcsolata.	Konkrét függvények elemzése a grafikonjuk alapján. Időben lejátszódó valós folyamatok elemzése grafikon alapján.	Biológia, egészségügy, fizika, kémia: időben lejátszódó folyamatok leírása, elemzése. Informatika: függvényábrázoló programok.
			A lineáris függvény, lineáris kapcsolatok. A lineáris függvények tulajdonságai. Az egyenes arányosság. A lineáris függvény grafikonjának meredeksége és tengelymetszete.	Modellek alkotása: lineáris kapcsolatok felfedezése a hétköznapokban. Számítógép használata a lineáris folyamat megjelenítésében.	Matematika: lineáris folyamatok vizsgálata, a változás sebessége, egyenlet, egyenlőtlenség és egyenletrendszer grafikus megoldása. Fizika: időben lineáris folyamatok vizsgálata, a változás sebessége. Kémia: egyenes arányosság. Informatika: táblázatkezelés.
			Az abszolútérték-függvény, a másodfokú függvény, a négyzetgyökfüggvény, a fordított arányosság függvény (törtfüggvény) grafikonja és tulajdonságai. Függvénytranszformáció algebrai és geometriai kapcsolata.	Valós folyamatok függvénymodelljének megalkotása. A folyamat elemzése a függvény vizsgálatával, az eredmény összevetése a valósággal. A modell érvényességének vizsgálata. Megosztott figyelem fejlesztése.	Fizika: ideális gáz, izoterma, egyenletesen gyorsuló mozgás, a matematikai inga lengésideje, kinematika.
Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika	20	halmaz, számhalmazok, számegegyenes	halmaz megadása, halmaz eleme, halmazok egyenlősége, alaphalmaz, részhalmaz, üres halmaz, véges és végtelen halmaz, komplementer halmaz, halmazműveletek (unió, metszet, különbség), a halmaz elemeinek ábrázolása Venn-diagramon, egyszerű ponthalmaz ábrázolása koordináta-rendszerben, véges halmaz elemeinek száma, számhalmazok, számegegyenes, intervallum; matematikai kijelentés (állítás), egyszerű logikai műveletek (tagadás, "és", "vagy"), logikai műveletek és halmazműveletek kapcsolata; leszámolás-sorrendezés (ismétléses és ismétlés nélküli permutáció)	Halmazokba való rendezés megértése. Szövegértés fejlesztése. Matematika modellalkotás gyakoroltatása. Komplex figyelem és logikus gondolkodás fejlesztése.	Biológia: rendszertan. Kémia: anyagok csoportosítása. Informatika: táblázatkezelő használata. Magyar: szövegértés.

Statisztika, valószínűség-számítás	8	Egyszerű diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása. Néhány szám számtani közepének kiszámítása. Százalékszámítás.	Statisztikai adatok és ábrázolásuk (gyakoriság, relatív gyakoriság, kördiagram, oszlopdiagram stb.).	Adatokaságokban való Engazolodás: táblázatok olvasása, grafikonok készítése, elemzése. Számítógép használata az adatok rendezésében, kiértékelésében, ábrázolásában. Együttműködési	Természettudomány, történelem, gazdasági ismeretek: táblázatok és grafikonok adatainak ki- és leolvasása, elemzése, adatok
			Adathalmazok jellemzői: számtani közép, medián, módusz, terjedelem, szórás. Környezetvédelmi, népesedési, fogyasztásról szóló adatok szerepeltetése.	Statisztikai adatok, grafikonok helyes értelmezése, elemzése. Képi információ és a matematikai tartalom kapcsolata. Nagy adathalmaz vizsgálata kevés statisztikai jellemzővel: előnyök és hátrányok.	Informatika: statisztikai adatelemzés, statisztikai függvények
Algebra	32	Számolás racionális számkörben. Prímszám, összetett szám fogalma. Egyszerű algebrai kifejezések ismerete és használata. Zárójel használat. Egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása. Egyszerű szöveg alapján egyenlet felírása, megoldása, ellenőrzése.	Betűk használata a matematikában, műveletek betűs kifejezésekkel. Egytagú, többtagú kifejezések; kifejezések fokszáma.	A fogalom célszerű kiterjesztése, a számok nagyságrendjének tudása. Absztrakció képesség fejlesztése.	Természettudomány: képletek alkalmazása, abszolútérték - hőmérséklet, elektromos töltés, áram, feszültség előjeles értelmezése. Normálalak - méretek és nagyságrendek becslése és számítása (pl. atomok, népesség, környezetvédelmi mutatók stb.)
			A hatványozás értelmezése 0 és negatív egész kitevőre, a hatványozás azonosságai; számok abszolút értéke, normál alakja.		
			Nevezetes azonosságok: kommutativitás, asszociativitás, disztributivitás; $(a \pm b)^2$, $a^2 - b^2$ szorzat alakja, $(a \pm b)^3$, $a^3 \pm b^3$ szorzat alakja. Szorzattá alakítás módszerei: kiemelés, csoportosítás, nevezetes azonosságok alkalmazása.	Kombinatív készség fejlesztése.	Természettudomány: probléma megoldás.
			Ezen azonosságok alkalmazása egyszerű algebrai törtekkel végzett műveleteknél. (Egyszerűsítés, szorzás, osztás, összevonás.)	Műveletek végzése számokkal és algebrai kifejezésekkel, a szaknyelv használata.	
			Egyes változók kifejezése fizikai, kémiai képletekben.	Önellenőrzés igénye. Értő szövegolvasás.	Természettudomány: probléma megoldás
			A lineáris egyenletek megoldásának áttekintése. Egyenletek megoldása mérlegelvvel, szorzattá alakítással, értelmezési tartomány és értékkészlet vizsgálatával. Gyakorlati, mindennapi életbeli problémák megoldása egyenletekkel.		Informatika - probléma megoldás excel segítségével. Gazdasági ismeretek - probléma megoldás
			Elsőfokú kétismeretlenes egyenletrendszer megoldása (behelyettesítő módszer, egyenlő egyűthetők módszere, grafikus módszer).	Algoritmikus gondolkodás és a gyakorlati problémák modellezése, értő szövegolvasás.	Informatika: grafikus ábrázolás
			Egyenletrendszerre vezető szöveges feladatok, százalékszámítás, kamatszámítás, példák többismeretlenes egyenletrendszerre.		Gazdasági ismeretek: - gyakorlati példák százalékszámítás, áremelkedés, költségtervezés.
			Abszolútértékes egyenletek.	A rendszerező-képesség fejlesztése.	
Szabadon felhasználható órák száma:	8	Rendszerezés, számonkérés: 8 óra, gyakorlás és új anyag feldolgozás: 100 óra, összesen $36 \times 3 = 108$ óra			
	108				

A továbbhaladáshoz a következő tartalmak ismerete szükséges: Betűs kifejezések egyszerűbb használata (szám behelyettesítése, átrendezés), nevezetes azonosságok alkalmazása, lineáris egyenletek megoldása mérlegelvvel, műveletek egyszerűbb algebrai törtekkel, egyszerűbb szöveges feladatok, függvénytan alapfogalmak ismerete, függvényeknél helyettesítési érték számítása, értéktáblázat és képlet alapján függvény ábrázolás és jellemzés, néhány lépéses transzformációt igénylő függvények függvénytranszformációk segítségével való ábrázolása, halmaz megadása, halmaz eleme, halmazok egyenlősége, üres halmaz, halmazműveletek, Venn-diagram, számhalmazok, zárt halmaz, intervallum, állítás, tagadás, „és”, „vagy”, ismétlés nélküli permutáció, diagramok készítése, átlag, módusz, medián, Pitagorasz-tétel alkalmazása, háromszögek csoportosítása, tulajdonságaik, négyszögek csoportosítása, területszámítás.

Tantárgy neve: Matematika

Évfolyam:	10				
Témakör	Óraszám	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Geometria	30	Háromszög szerkesztésének és egybevágóságának alapesetei, derékszögű háromszög ismerete, szerkesztési lépések ismerete, egyenes arányosság, koordináta rendszer ismerete, háromszögek és négyszögek tulajdonságai, beírt és körülírt kör szerkesztése. Összetett probléma lebontása, számítási terv készítése, valós probléma geometriai modelljének elkészítése. Számológép használata.	Körrel kapcsolatos ismeretek, kör részei, elnevezések, jelölések használata, kerület, terület, iv, cikk. Középponti és kerületi szögek tétele. Húrmégszögek tétele, érintő, érintő négyszögek, látókörv.	Kreatív problémamegoldás.	informatika: GeoGebra használata
			Hasonlóság és alkalmazásai: párhuzamos szelők és szelőszakaszok, szögfelező tétel. Középpontos hasonlósági transzformáció, hasonlóság, hasonlóság aránya, hasonló alakzatok területe, térfogata, háromszögek hasonlóságának alapesetei. Hasonlóság derékszögű háromszögben, szerkesztési feladatok.	Pontos fogalomalkotásra törekvés.	fizika - optika, körmozgás, forgómozgás, művészetek
			Hegyzőszögek szögfüggvényei derékszögű háromszögben, szögfüggvények definíciója, összefüggések a szögfüggvények között, távolságok meghatározása, síkbeli és térbeli számítások, egy új háromszög terület képlet, sin tétel lehet itt, nevezetes szögek szögfüggvényei.	Geometriai ismeretek alkalmazása, biztos számolási készség, zsebszámológép célszerű használata.	földrajz, térképészet, építészet
			Körcikkek, körszelet területe, szabályos sokszögek területe, kerülete.		
			Vektorok, vektor műveletek, vektorok a koordinátarendszerben, vektorok felbontása, az egységkör bevezetése.	A vektorok további alkalmazása.	dinamika
Függvények	15	Összefüggések, folyamatok megjelenítése matematikai formában. Függvény fogalma. A függvény tulajdonságai. Függvényvizsgálat a grafikon alapján. Hegyzőszög szögfüggvényeinek értelmezése.	A másodfokú függvény, a négyzetgyökfüggvény grafikonja és tulajdonságai. Ábrázolása függvénytranszformációk segítségével.	Egy adott probléma megoldása két különböző módszerrel. Az algebrai és a grafikus módszer összehasonlítása. Megosztott figyelem fejlesztése. A függvényismeret továbbfejlesztése. Az értelmezési tartomány és értékkészlet szerepe.	Matematika: a tengelyes tükrözés alkalmazása az inverz függvény grafikonjának megrajzolásánál, egyenlet, egyenlőtlenség és egyenletrendszer grafikus megoldása. Fizika: egyenesen gyorsuló mozgás, a matematikai inga lengésideje.
			A forgásszög fogalma. Szögfüggvények kiterjesztése, trigonometrikus alapfüggvények és transzformációi.	A kiterjesztés szükségességének, alapfogalmának megértése. Időtől függő periodikus jelenségek kezelése. Tudatos megfigyelés a változó szempontok és feltételek szerint.	Fizika: periodikus mozgás, hullámmozgás, váltakozó feszültség és áram. Földrajz: térábrázolás és térképészeti eszközök, GPS. Biológia: periodikusság szivverés, életritmusok. Informatika: tantárgyi szimulációs programok használata.
Gondolkodási módszerek, logika, kombinatorika	15	egyszerű logikai műveletek, esetszétválasztás	logikai műveletek (implikáció, ekvivalencia), feltételek ("szükséges", "elégleges", "szükséges és elégleges"), kvantorok ("minden", "létezik"), definíció-állítás-tétel, sejtés, cáfolás, ellentmondás, bizonyítási módszerek (direkt és indirekt), skatulyaelv; leszámolás-sorrendezés (ismétléses és ismétlés nélküli variáció, ismétlés nélküli kombináció), faktoriális, esetszétválasztásos-kiválasztási feladatok, visszatevéses és visszatevés nélküli mintavétel, binomiális együtthatók, Pascal-háromszög	Komplex figyelem és logikus gondolkodás fejlesztése. Érvelési-következtetési folyamatok megértése. Az esetek leszámolásának, a diszkusszió fontosságának felismerése. Módszerválasztás fejlesztése.	Erkölcstan-etika: következtetés, érvelés, bizonyítás, cáfolat. Művészetek-teremtésismeret: arany metszés.
Statisztika, valószínűség-számítás	5	Valószínűségi játékok és kísérletek, az adatok tervszerű gyűjtése, rendszerezése, elemzése (gyakoriság, relatív gyakoriság). Táblázatok, diagramok olvasása; adathalmaz statisztikai jellemzői. Kombinatorikai ismeretek.	Valószínűségi kísérletek. Valószínűség előzetes becslése (előzetesen "jósolt") esélyek és relatív gyakoriságok összevetése), szemléletes fogalma.	A valószínűségi szemlélet fejlesztése. Kísérletek, játékok csoportban, tudatos megfigyelés, a tapasztalatok rögzítése. Véletlen kísérletekből számított relatív gyakoriság és valószínűség kapcsolata.	
			Valószínűség-számítás klasszikus modellje; véletlen esemény és bekövetkezésének esélye, valószínűsége.	Modell és valóság kapcsolata; a valós helyzetek értelmezése, megértése és értékelése. Kísérletek elvégzése és számítógépes modellezése.	Természettudomány: öröklődés, mutáció
			Egyszerű valószínűség-számítási problémák.	Ismeretek mozgósítása, tanult kombinatorikai módszerek alkalmazása	Természettudomány: úrkutatás hatása a mindennapjainkra

Algebra	35	Betűs kifejezések alkalmazása. Azonosságok alkalmazása. Lineáris egyenletek, egyenlőtlenségek, kétismeretlenes egyenletrendszerek megoldása. Gyakorlati feladatok megoldása-egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek segítségével. (matematikai modellalkotás) Abszolútérték fogalma. Alapműveletek, műveleti azonosságok biztonságos használata.	Tudja definiálni a racionális számot és ismerje az irracionális szám fogalmát. El tudja dönteni, hogy \sqrt{n} irracionális szám -e.	A permanencia elve a számfogalom bővítésében.	Természettudomány: irracionális számok használata.
			A négyzetgyökvonás azonosságai. Gyökjel alól kihozatal, gyökjel alá bevétel, törtek nevezőjének gyöktelenítése.	Számológép használata. A négyzetgyök azonosságainak használata konkrét esetekben. Kommunikáció a matematika nyelvén. (írásban)	Természettudomány: fonálinga lengésideje, rezgésidő számítás
			A másodfokú egyenlet megoldása (teljes négyzetté kiegészítés), a megoldóképlet (a megoldhatóság vizsgálata, a diszkrimináns szerepe), gyöktényező	A megoldás keresése többféle úton, tanulói felfedezések, önálló eljárások keresése. Az algoritmikus gondolkodás fejlesztése.	Természettudomány: egyenletesen gyorsuló mozgás kinematikája. Minimum és maximum problémák.
			Másodfokú egyenltre vezető szöveges feladatok, gyakorlati problémák.	A matematika eszközként való felhasználása gyakorlati és természettudományos problémák megoldásában. Matematikai modellalkotás	Természettudomány: számítási feladatok.
			Egyszerű másodfokúra visszavezethető magasabbfokú egyenletek megoldása.	Matematika írásbeli kommunikáció fejlesztése.	
			Ekvivalens és nem ekvivalens lépések egyenletek átalakításánál, egyszerű négyzetgyökös egyenletek. Az értelmezési tartomány és az értékkészlet vizsgálata.	Diszkussziós igény az algebrai feladatoknál. Önellenőrzés igényének fejlesztése.	
			Másodfokú egyenlőtlenség megoldása. A megoldások ábrázolása számegyenesen.	Az algebrai és grafikus módszerek együttes alkalmazása a problémamegoldásban.	Informatika: grafikonok készítése.
			Szögfüggvények definiálása derékszögű háromszögben és ennek kiterjesztése (általános definíció).	Permanencia elve. A matematika különböző területeinek összekapcsolása (geometria, algebra, függvények) - rendszerezés képességének fejlesztése.	Természettudomány: navigáció, csillagászat, fizika (erők), helymeghatározás.
			Trigonometrikus egyenletek megoldása: a definíciók és azonosságok közvetlen alkalmazását igénylő feladatok, Egyszerűbb egyenlőtlenségek.		
Szabadon felhasználható órák száma:	8	Rendszerezés, számonkérés: 8 óra, gyakorlás és új anyag feldolgozás: 100 óra, összesen $36 \times 3 = 108$ óra			
	108				

A továbbhaladáshoz a következő tartalmak ismerete szükséges: Racionális szám fogalma, egyszerűbb feladatok négyzetgyökvonás azonosságait és definícióját használva, másodfokú egyenlet megoldó képletének használata, szögfüggvények használata derékszögű háromszögben, egyszerűbb trigonometrikus egyenletek. Tudjon egyszerű függvények esetén x -et meghatározni. Ismerje és alkalmazza a függvényeket egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek megoldásánál, skatulyaelv, ismétlés nélküli variáció és kombináció, faktoriális, binomiális együttható, egyszerű valószínűségszámítás feladatok.

Tantárgy neve:		Matematika			
Évfolyam:	11				
Témakör	Óraszám	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Geometria	33	egyenletrendszer megoldása, háromszög nevezetes vonalai, pontjai, nevezetes ponthalmazok, beírt és körül írt kör, egybevágóság, hasonlóság, szimmetria, szerkesztési feladatok, másodfokú egyenlet, vektorműveletek, hegyesszögek szögfüggvényei.	Vektorok a koordináta-rendszerben, műveletek, skaláris szorzat, cos-tétel, sin tétel. Koordináta-geometria: pontok a koordináta-rendszerben osztópont, súlypont, távolságok, vektorok hajlásszöge, egyenes adatai, egyenes egyenlete, kör egyenlete, kölcsönös helyzetek, metszéspontok, alakzatok egyenletének jelentése, jelentősége, szerkesztési feladatok lekövetése a koordinátákkal, háromszög nevezetes vonalai.	A térszemlélet fejlesztése, a bizonyítási készség fejlesztése. Tervszerű munkára nevelés, adott probléma többféle megközelítése.	Számítástechnika - kijelzők, programozási szemlélet, navigáció, földrajz - térképek, fizika - vektorok alkalmazása.
Függvények	33	Függvénytani alapfogalmak. Függvények megadása, tulajdonságai. Függvények grafikonja. Hatványozás. Logaritmus fogalma. Matematikai modellek készítése, vizsgálata.	Exponenciális függvények és tulajdonságaik. Egyszerűbb függvénytranszformációk. A logaritmus függvények és tulajdonságaik. Egyszerűbb függvénytranszformációk. A számsorozat fogalma. Rekurzív sorozatok. Számítási sorozat, az n. tag, az első n tag összege. Mértani sorozat, az n. tag, az első n tag összege. Pénzügyi számítások. Kamatoskamat-számítás. Hitel és járadékfizetés.	Modellek alkotása: az exponenciális növekedés/csökkenés matematikai modelljének összevetése konkrét, valós problémákban. Függvények és inverzének a grafikonja a koordináta-rendszerben. Az eredeti és az inverz függvény tulajdonságainak kapcsolata. A sorozat felismerése, a megfelelő képlet használata problémamegoldás során. Modellek alkotása: befektetés és hitel; különböző feltételekkel meghirdetett befektetések és hitelek vizsgálata; a hitel költségei, a törlesztés módjai. Az egyéni döntés felelőssége: az eladósodás veszélye. A szövegbe többszörösen mélyen beágyazott, közvetett módon megfogalmazott információk és kategóriák azonosítása.	Fizika, kémia: radioaktivitás. Földrajz: a társadalmi-gazdasági tér szerveződése és folyamatai. Kémia: oldat kémhatása. Informatika: algoritmusok. Fizika, kémia, biológia-egészségtan, földrajz, történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: exponenciális folyamatok vizsgálata. Földrajz: a világgazdaság szerveződése és működése, a pénztöke működése, a monetáris világ jellemző folyamatai, hitelezés, adósság, eladósodás. Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: a család pénzügyei és gazdálkodása, vállalkozások. Magyar nyelv és irodalom: szövegértés.
Gondolkodási módszerek, gráfelmélet, számelmélet	20	gráf, oszthatósági szabályok, tízes és kettes számrendszer	gráf, csúc, él, fokszám, út, kör, összefüggő gráf, fa, egyszerű gráfelméleti formulák (fokszámösszeg, élék száma közötti összefüggés); oszthatósági alapfogalmak (osztó, többszörös, prímszám, összetett szám), természetes számok prímtényező felbontása, legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös, relatív prím, számelmélet alaptétele, oszthatósági szabályok (2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10 hatványai), számrendszerek (átírás 2-es számrendszerből 10-esbe, 10-esből 2-esbe), helyiérték	Kapcsolatok szemléltetése gráfokkal. Oszthatósági feladatok precíz megoldása. Számrendszerek közötti átváltás gyakoroltatása.	Kémia: molekulák térszerkezete. Történelem: családfa. Informatika: bináris számrendszer.
Statisztika	16	Statisztika alapfogalmai; adathalmaz statisztikai jellemzői, ábrázolása. Táblázatok kezelése. Véletlen esemény, véletlen kísérlet fogalma. Gyakoróság, relatív gyakoróság. Esély és valószínűség hétköznapi fogalom. Logikai és kombinatorikai ismeretek.	Egyszerű valószínűség-számítási problémák.	Ismeretek mozgósítása, tanult kombinatorikai módszerek alkalmazása	<i>Közvéleménykutatási, egészségügyi, vásárlással kapcsolatos események valószínűsége.</i>
			Statisztikai mintavétel. Valószínűségek visszatevéses mintavétel (binomiális eloszlás) és visszatevés nélküli mintavétel esetén. Statisztikai mintavétel a gyakorlati életben.	A mintavételi eljárás lényege - valószínűségi modell alkotása.	<i>Informatika:</i> tantárgyi szimulációs programok használata Mindennapi problémák, <i>statisztikai zsebkönyvek, a napi sajtó</i> adatainak elemzése.
			Eseményekkel végzett műveletek egyszerű, konkrét feladatokban. Példák események összegére, szorzatára, komplementer eseményre, egymást kizáró eseményre. Elemi események. Események előállítása elemi események összegeként. Példák független és nem független eseményekre.	Műveletek értelmezése. Ismeretek rendszerezése, bővítése. A matematika különböző területei közötti kapcsolat tudatosítása (logikai műveletek, halmazműveletek és események közötti művelet összekapcsolása). A számítógép alkalmazása statisztikai adatok, illetve véletlen jelenségek vizsgálatára.	<i>Környezeti nevelés, élelvel:</i> betegségek, járványok, szenvedélybetegségek

Algebra	28	Betűs kifejezések alkalmazása. Azonosságok alkalmazása. Lineáris egyenletek, egyenlőtlenségek, kétismeretlenes egyenletrendszerek megoldása. Gyakorlati feladatok megoldása-egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek segítségével. (matematikai modellalkotás) Abszolútérték fogalma. Alapműveletek, műveleti azonosságok biztonságos használata.	N-dik gyök fogalma és azonosságai.	A matematikai fogalom célszerű kiterjesztése, a fogalmak általánosításánál a permanencia elv felhasználása.	Természettudomány: radioaktivitás. Földrajz: demográfiai mutatók, járványok, globális problémák, demográfiai mutatók .
			A hatványozás értelmezése racionális kitevő esetén. A hatványozás azonosságainak ismerete és használata.	Bizonyítás iránti igény mélyítése.	
			A logaritmus értelmezése.	Matematikatörténeti vonatkozások megismerése (könyvtár- és internethasználat).	
			A logaritmus, mint a hatványozás inverz művelete.	Permanencia elve.	
			A logaritmus azonosságai. Tudjon áttérni más alapú logaritmusra.	Az absztrakciós és szintetizáló képesség fejlesztése. Önellenőrzés igényének fejlesztése.	Természettudomány: zajszenyezés, PH-számítás, Kepler-törvény.
			Exponenciális és logaritmikus egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek.	Diszkussziós igény az algebrai feladatoknál. Önellenőrzés igényének fejlesztése.	
			Ekvivalens és nem ekvivalens lépések egyenletek átalakításánál, egyszerű négyzetgyökös egyenletek. Az értelmezési tartomány és az értékkészlet vizsgálata.	Az algebrai és grafikus módszerek együttes alkalmazása a problémamegoldásban.	<i>Informatika</i> : grafikonok készítése.
			Másodfokú egyenlőtlenség megoldása. A megoldások ábrázolása számevgyenesen.	Permanencia elve. A matematika különböző területeinek összekapcsolása (geometria, algebra, függvények) - rendszerezés képességének fejlesztése.	Természettudomány: navigáció, csillagászat, fizika (erők), helymeghatározás.
			Szögfüggvények definiálása derékszögű háromszögben és ennek kiterjesztése (általános definíció).	Trigonometrikus egyenletek megoldása: a definíciók és azonosságok közvetlen alkalmazását igénylő feladatok. Egyszerűbb egyenlőtlenségek.	
Szabadon felhasználható órák száma:	14	Rendszerezés, számonkérés: 14 óra, gyakorlás és új anyag feldolgozás: 130 óra, összesen $36 \times 4 = 144$ óra			
	144				

A továbbhaladáshoz a következő tartalmak ismerete szükséges: n. gyök fogalma, hatványkitevő fogalma racionális szám esetén, hatványozás azonosságainak ismerete és használata, logaritmus definíciója és azonosságai, egyszerűbb logaritmus és exponenciális egyenletek, gráf, csúcs, él, fokszám, osztó, többszörös, prímszám, prímfelbontás, összetett szám, LNKO, LKKT, oszthatósági szabályok, az inverz függvény szemléltetés értelmezése, számsorozat fogalma és használata, megadási módjai, számtani vagy mértani sorozattal modellezhető egyszerű feladatok, n-dik tagra és az első n tag összegére vonatkozó problémák, kamatos kamatra vonatkozó képletet használata és abból bármelyik ismeretlen meghatározása, eseményalgebrai alapfogalmak, egyszerű valószínűségszámítás feladatok, egyenes és kör egyenlete, metszéspontok kiszámolása.

Tantárgy neve:		Matematika			
Évfolyam:	12				
Témakör	Óraszám	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Geometria	28	Pitagorasz-tétel, szögfüggvények, terület, kerület, felszín, térfogat fogalma, illeszkedés, térelemek kölcsönös helyzete, hegyesszögek szögfüggvényei.	Rendszerező összefoglalás az eddig tanultak alapján. Térgeometria, felszín, térfogat, oldalak és szögek számítása, hasáb, henger, gúla, kúp, gömb, egymásba írt testek, szabályos testek.	Rendszerezési képesség, komolyabb összefüggések felismerése, a matematika különböző területei közötti eszközök használata. Térszemlélet, térlátás fejlesztése, esztétikai érzék fejlesztése.	Művészetek - rajz, informatika: problémamegoldás algoritmizálása.
Függvények	16	Függvénytani alapfogalmak. Függvények megadása, tulajdonságai. Függvények grafikonja. Függvénytranszformációk. Sorozatok. Kamatszámítás.	Rendszerező összefoglalás az eddig tanultak alapján. Egyváltozós függvények. A függvény grafikonja, függvénytranszformációk. A függvény jellemzése. Sorozatok. Számítási és mértani sorozatok. Kamatoskamat, járadékszámítás.	Rendszerezés, átlátás, összefüggések, kapcsolatok felfedezése	
Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfelmélet, számelmélet	15	leszámlálás-sorrendezés, kombinatorikai alapfogalmak, oszthatóság, osztó, többszörös, prím, gráf, csúcs, él, fokszám, logikai és halmazműveletek	bizonyítás, halmaz, halmazműveletek, Venn-diagram, logikai műveletek, leszámlálás-sorrendezés, permutáció, variáció, kombináció, gráf- és számelméleti feladatok megoldása	Rendszerezés a gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfelmélet, számelmélet témakörökön belül.	Biológia: rendszertan. Kémia: anyagok csoportosítása, molekulák térszerkezete. Informatika: táblázatkezelő, bináris számrendszer. Magyar: szövegértés.
Statisztika, valószínűség-számítás	28	Diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása, adathalmaz ábrázolása. Logikai és kombinatorikai ismeretek. Valószínűségi kísérletek, az adatok tervszerű gyűjtése, rendszerezése, elemzése. Véletlen esemény, véletlen kísérlet fogalma. Valószínűség-számítás klasszikus modellje. Statisztikai mintavétel és valószínűség. Eseményekkel végzett műveletek. Események előállítása elemi események összegeként, független események.	Rendszerező összefoglalás az eddig tanultak alapján. Statisztika Statisztikai adatok és ábrázolásuk. Adathalmazok jellemzői. Nagy adathalmazok jellemzése statisztikai mutatókkal Valószínűség-számítás Gyakoriság, relatív gyakoriság. Véletlen esemény valószínűsége. A valószínűség kiszámítása a klasszikus modell alapján. A véletlen törvényszerűségei.	Rendszerezési képesség, komolyabb összefüggések felismerése a matematika különböző ágai között. Tervszerű, pontos, fegyelmezett munkára nevelés. Önellenőrzés fontossága, helyes matematikai módszer megválasztása. Statisztikai kimutatások és valószínűség: információk kritikus értelmezése, esetleges manipulációs szándék felfedeztetése. A reprezentatív minta jelentőségének megértése. Számoló- és számítógép használata statisztikai mutatók kiszámítására A valószínűség és a statisztika törvényei érvényesülésének felfedezése a gazdaságban, pénzügyi és társadalmi folyamatokban. A szerencsejáték igazságtalanságának és a játékszenvedély veszélyeinek felismerése	Informatika: táblázatkezelés, statisztikai függvények Természettudomány, földrajz, történelem, gazdasági ismeretek: táblázatok és grafikonok adatainak ki- és beolvasása, elemzése, adatok gyűjtése, táblázatba rendezése, tömörítése (időjárási, éghajlati, gazdasági statisztikák; társadalmi témák) Közvéleménykutatás, minőség-ellenőrzés, egyéb gyakorlati alkalmazások elemzése Környezeti nevelés és életvitel: szenvedélybetegség és rizikófaktor.
Algebra	28	Betűs kifejezések, azonosságok. Egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek (lineáris, másodfokú, trigonometrikus, exponenciális, logaritmus, négyzetgyökös). Matematika különböző területeinek gyakorlati alkalmazása, modell alkotás. A különböző területek közötti összefüggések ismerete.	Rendszerező összefoglalás az eddig tanultak alapján. Számhalmazok Számelméleti összefoglalás. A valós számok és részhalmazai. A műveletek értelmezése, műveleti tulajdonságok. Egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek. (Első, másodfokú, abszolútértékes, gyökös, exponenciális, trigonometrikus, logaritmusos.) Szöveges feladatok.	Rendszerezési képesség, komolyabb összefüggések felismerése. Matematikatörténeti ismeretek (könyvtár- és internethasználat). Szám- és műveletfogalom biztos alkalmazása. Tervszerű, pontos és fegyelmezett munkára nevelés. Az önellenőrzés fontossága. Megoldási módszer választása. Matematika különböző ágai közötti összefüggések felismerése (pl. algebra és függvények) A problémamegoldó gondolkodás, a szövegértés, a szövegelemzés fejlesztése.	Természettudomány: problémamegoldás Szélsőérték problémák. Társadalomtudományok: népesség változásának modellezése. Természettudomány: helymeghatározás, csillagászat, erők irányának meghatározása
Szabadon felhasználható órák száma:	13				
	128				

A továbbhaladás feltétele az értékelésben leírtak szerint az elégséges átlag elérése.

A tantárgy neve:

Tanulásmódszertan

A tantárgy tanításának célja:

A tanulók tudatosságának fejlesztése, a tanulás hatékonyságának és eredményességének növelése, hasznos gyakorlati stratégiák kialakítása

Évfolyam:	9/NY			
Előzetes tudás:	Az általános iskolai tanulás során kialakult, kialakított egyéni stratégiák.			
Témakör	Óraszám	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
1. A tanulási szokások	5	A tanulás fogalma, fajtái, a tanulóhoz való viszony, a tanulást segítő és hátráltató tényezők, ráhangolódási technikák, környezeti tényezők	A tanulás biológiai, pszichológiai hátterének megismerése, tanulási stílusok, az egyéni tanulási stratégiák feltérképezése, a jógyakorlatok megosztása, tanulási terv készítése	biológia, pszichológia, önismeret
2. A motiváció	3	A különböző motivációs szintek megismerése	A tanulásra ösztönző erők felismerése, fejlesztési lehetőségei	pszichológia, önismeret
3. Együttműködés	5	Az együttműködést, egymásra figyelmet segítő játékos feladatok	A tanulók elfogadókészségének javítása, az eredményes tanulóhoz elengedhetetlen viselkedési normák kialakítása, a részvétel maximalizálása	pszichológia, önismeret

4. A tanuláshoz szükséges részképességek fejlesztése				
4.1 Szövegfeldolgozás	5	Különböző témájú, hallott és olvasott szövegértési feladatok	A szövegértési feladatokhoz tartozó technikák fejlesztése: jegyzetelés, vázlatkészítés, kulcsszavak keresése, gondolati térkép készítése	magyar nyelv és irodalom, idegen nyelvek
4.2 Fogalmazás	5	Szövegalkotási feladatok	Egyéni kutatómunka, felkészülés, vázlatírás, IKT eszközhasználat	magyar nyelv és irodalom, idegen nyelvek, informatika
4.3 Szókincsfejlesztés, a beszédképesség fejlesztése	5	Szóbeli szövegalkotási feladatok	Felkészülés, a nehézségek felismerése, a szóbeli kifejezőképesség javítása. Vitázás, érvelés. IKT eszközhasználat	magyar nyelv és irodalom, idegen nyelvek, informatika
4.4 A gondolkodás, memória fejlesztése	4	Gondolkodtató, logikai feladatok	Eberséget és összpontosítást igénylő feladatok megoldása csoportmunkában, ezáltal az eddig elsajátított összes készség használata, memóriatechnikák tanulása és az önbizalom fejlesztése	matematika, önismeret, pszichológia
Szabadon felhasználható órák száma:	4			
	36			

Felhasznált irodalom:

Paul Ginnis: Tanulási és tanítási receptkönyv

Kata János: Tanulástechnika

A tantárgy neve:

Természetismeret

"... a tanítók nem tesznek egyebet mint telebeszélnek a füllünket... Én óhajtom, hogy az ön fiának a nevelője szakítson ezzel a szokással. Először is vegye megfigyelés alá a kezére bízott gyermek lelkét, próbáltassa ki vele a különböző dolgokat, engedje őt magát választani és ítélni, néha mutassa neki az utat, melyen haladnia kell. Máskor még ezt is bízva rá. Ne ő maga beszéljen mindig, ne ő maga találjon ki mindent, hallgasson és hagyja beszélni tanítványait is... Tudja, amit tud. Ne tanulja be a szabályokat, hanem szívja magába azok velejét, akár el is felejtheti, ha akarja, honnan szedte, amit tud, az a fő dolog, hogy magáévá tudja tenni. Az igazság mindenkinek közös tulajdona, nem azé, aki először mondta, aki utána mondta, éppúgy az enyém, mint Platóné, mivel mindketten egyformán látjuk és értjük. A tanuló alakítsa át, olvassa össze a másoktól átvett ismereteket, tegye azokat sajátjává, tudjon önállóan ítélni... Titokban tarthatja, ki segített neki, csak azt mutassa, amit ő maga tudott belőle csinálni..." *Montaigne*

A tantárgy tanításának célja:

Évfolyam:	9				
Témakör	Óraszám	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Bevezetés a természettudományos gondolkodásba	3	SI-mértékegységrendszer	a természettudományos gondolkodás, a kémiai biztonságtechnika megismerése és megértése, a kísérlet tapasztalatainak elválasztása a magyarázattól, mérőeszközök, mértékegységek, a mérés fogalma, mérési hiba, megfigyelés és kísérletezés, hipotézis, előrejelzés, ellenőrzés, az elméletek elfogadása	Természettudományos kompetencia fejlesztése.	Matematika: logika. Etika: érvelés, bizonyítás, következtetés, cáfolat.
Atomszerkezet – kémiai kötések – anyagi halmazok	15	atom, proton, elektron, neutron, elem, molekula, ion	atommodellek, atommag, elektronfelhő, elemi részecskék, relatív töltés, relatív tömeg, rendszám, tömegszám; az elem fogalma és jelölése, izotópok, radioaktivitás, Hevesy György, Curie házaspár, relatív atomtömeg, mol; s-, p-, d-, f- atompálya, energiaminimum elve, Pauli-elv, Hund-szabály, kvantumszámok, spin, héj, alhéj, periódusos rendszer, alapállapot, gerjesztett állapot, párosítatlan elektron, elektronpár, telített és telítetlen héj, atomtörzs, vegyértékelektron, nemesgáz-szerkezet, oktett-elv; Mengyelejev, periódus, csoport, főcsoport, mellékcsoport, elektronszerkezeti hasonlóságok, a vegyértékelektron-szerkezet és a periódusos rendszerben elfoglalt hely kapcsolata, párosítatlan elektronok száma; atommag és atom méretviszonyai a periódusos rendszerben csoportokon és periódusokon belül, anion, kation, ionok képződése atomokból, ionegyenlet, Pauling, az elektronegativitás és változása a periódusos rendszerben; a molekula fogalma és jelölése, kötő és nemkötő elektronpár; kovalens kötés, szigma- és pi-kötés, egyszeres és többszörös kötés, kovalens vegyérték, tengely- és síkszimmetria, kötési energia, kötéstávolság, kötéspolaritás, datív kötés, delokalizált elektron, fémes kötés, ionos kötés; diszperziós kölcsönhatás, dipól-dipól kölcsönhatás, hidrogénkötés; központi atom, ligandum, kötésszög, egyszerű molekulák téralkata, molekulapolaritás, összetett ionok képződése és szerkezete, komplex ion; anyagi halmaz, elem vegyület, keverék, komponens, fázis, állapotjelzők, SI-rendszer, standard állapot; gáz halmazállapot, Avogadro törvénye, folyadék halmazállapot, szilárd halmazállapot, amorf és kristályos állapot, halmazállapot-változás, felületi feszültség, viszkozitás, ideális gáz, kölcsönhatás, diffúzió; rácsenergia, ionrács, atomrács, fémrács, molekularács, homogén és heterogén rendszerek, kolloid rendszerek, köd, füst, hab, emulzió, szuszpenzió, elegy, oldat, oldószer, oldott anyag, oldhatóság, exoterm és endoterm oldódás, „hasonló a hasonlóban oldódik”, ionvegyületek oldódása	Az atommodellek megismerése. Atomszerkezeti alapok megértése. Vegyjelek ismerete. Absztrakciós képesség, kritikai gondolkodás fejlesztése. Önálló kísérletezés és kísérlettervezés.	Matematika: testek, síkidomok, vektorok. Történelem: kémiatörténeti vonatkozások. Filozófia: természettudósok-filozófusok.

Hőtan	15	halmazállapot-változások, hőmérséklet, hőtágulás, hőáramlás, energia fajtái	A halmazállapotok makroszkopikus jellemzése és energetikai, mikroszerkezeti értelmezése. A hőmérséklet, hőmérők, hőmérsékleti skálák. Hőmérsékletszabályozás. Hőtágulás. Szilárd anyagok lineáris, felületi és térfogati hőtágulása. Folyadékok hőtágulása. A víz különleges hőtágulási viselkedése. Hőtágulás jelentősége a köznapiban. Exoterm és endoterm folyamatok, üzemanyagok égése. Halmazállapotváltozások: olvadás és a fagyás, valamint párolgás, forrás és lecsapódás. A fázisátalakulásokat befolyásoló külső tényezők (nyomás). Kalorimetria. Halmazállapot-változások a mindennapi életben. Jelenségek felismerése a hétköznapi életben (időjárás).	Az általános iskolában tanult hőtani alapfogalmak felidézése és elmélyítése. A hőmérséklet mérésének különböző módszerei: a hőmérő kalibrálásán, a különböző hőmérsékleti skálák átszámításán keresztül a mérés fogalmának mélyítése, a méréssel kapcsolatos tudás bővítése. A halmazállapot változásokkal kapcsolatos mindennapi jelenségek értelmezése a fizikában, és a társtermészettudományok területén is.	Matematika: a függvény fogalma, grafikus ábrázolás, átváltás. Technika, életvitel és gyakorlat: folyamatos technológiai fejlesztések, innováció. Földrajz: környezetvédelem, a megújuló és nem megújuló energia fogalma, pára, dér, harmat, hó, jég. Hidak tervezése.
Kémiai reakciók	20	fizikai és kémiai reakciók, képletek, hőmérséklet, sebesség, sav, bázis, oxidáció, redukció	kémiai reakció, aktiválási energia, egyesülés, bomlás, disszociáció, csapadékképződés és gázfejlődéses reakciók, a reakciók létrejöttének feltételei, összegképlet, szerkezeti képlet, sztöchiometriai egyenlet, tömegmegmaradás törvénye, ionegyenlet, töltésmegmaradás elve; endoterm és exoterm folyamat, reakcióhő, energiadiagram, képződéshő, Hess tétele; a reakciósebesség és befolyásolása, katalizátor; megfordítható folyamat, dinamikus egyensúlyi állapot, kiindulási és egyensúlyi koncentráció, tömeghatás törvénye, egyensúlyi állapot, legkisebb kényszer elve, az egyensúly megzavarása; sav, bázis, Arrhenius, Brønsted, amfotéria, saverősség, saválló, báziserősség, bázisálló, víz autoprotolízise, vizes oldatok kémhatása, pH, vízionszorzat, savas-semleges-lúgos kémhatás, univerzál indikátor, pH-papír, fenolftalein, lakmusz, közömbösítés, sóhidrolízis; oxidáció, redukció, oxidálószer, redukálószer, oxidációs szám, egyenletrendezés	Termokémiai és reakciókinetikai alapfogalmak ismerete. Sav-bázis reakciók, redoxireakciók hétköznapi vonatkozásainak ismerete. Kritikai attitűd fejlesztése. Önálló kísérletezés, kísérlettervezés.	Matematika: logikai műveletek, százalékszámítás, logaritmus.
Élet a mikroszkóp alatt – a mikrobák világa	6	sejt, élőlények nagy csoportjai	Az élő fogalma, sejt és nem sejt szerveződés, sejtmagvas (eukarióta) és sejtmag nélküli (prokarióta) élőlények, autotrófia, heterotrófia, vírus, baktérium, egysejtű sejtmagvasok. Fertőtlenítőszer; a kísérleti eszközök és használatuk, energiaátalakulások.	Absztrakciós képesség, vizuális megjelenítés, vizuális memória, mikroszkóphasználat.	Matematika: mennyiségi összehasonlítás, mértékegységek. Történelem: a járványok történelmi szerepe. Földrajz: az antibiotikumok bevezetésének hatása a népességszám változására.
A növények és gombák teste	4	virág, szár, levél, gyökér, termés	A növényi szövetek, a növényi szervek. Gombák szervezettana. Módosult növényi szervek és használatuk a mindennapi életben. A gyökér, a szár és a levél. A virág felépítése, típusai. Termékek.	Esztétikai érzék fejlesztése. Kritikai gondolkodás fejlesztése. Érzékszervek életmódra történő alkalmazása.	Földrajz: a növények elterjedése. Művészetek: a növények

A növények és gombák élete	4	fotoszintézis, ásványi anyag	A növények és a gombák anyagfelvétele. A növények és gombák gázcsereje. A növények hormonrendszere és ingermozgásai. A növények és a gombák szaporodása.	egészséges életmódot követés fejlesztése.	megjelenése a művészeti alkotásokban.
Az állatok világa	20	mozgás, állatok főbb csoportjai, táplálkozási módok	Szivacsok, csalánozók, férgek, puhatestűek, ízeltlábúak, tüskésbőrűek, gerincesek testfelépítése, hasonlóságok és különbségek az emberi testhez, az állati szervek, életműködések és a környezet összefüggése. Mézsváz, kitin, szaru, hemoglobinn, rakétaelv, emelőelv, gáztörvények (légzés), a lebegés feltétele, vezérlés, szabályozás.	Megfigyelési, tanulmányozási készség, tartós figyelem.	Földrajz: korallzátonyok, édesvízi és tengeri mézskó; demográfia. Történelem: az ízeltlábúak egészségügyi jelentősége; a gerinces állatok történeti jelentősége.
Az állatok viselkedése	6	viselkedés, magatartás	Az öröklött és tanult magatartásformák és azok kombinációi. Az állatok tájékozódása, kommunikációja, udvarlási és szaporodási viselkedése, területvédő magatartása. Élet az állati csoportokban: a társas kapcsolatok típusai, szerepük a faj fennmaradásában. Hang és ultrahang (frekvencia).	Kísérlet tervezés, logikus gondolkodás, precizitás, pontos dokumentálás, következtetések levonásának és megfogalmazásának képessége.	Művészet - magyar nyelv és irodalom: a verbális és nonverbális kommunikáció. Művészet - vizuális kultúra: a reklámok hatása, szupernormális ingerek. Informatika: prezentációkészítés, internethasználat. Földrajz: a Föld mágneses tere
Az ember viselkedése	4	állatok viselkedése	Az emberi szükségletek, késztetések, motivációk. Társas kapcsolatok, interakciók, a szociális környezet hatása az emberi viselkedésre. Agresszió, aszertivitás, együttműködés. Az emberi kommunikáció típusai, módjai, erőszakmentes kommunikáció.	Önismeret, önreflexiós képesség, szociális kompetenciák, kommunikációs készségek.	Etika: csoportnormák, önismeret, énkép.Történelem: a csoportos agresszió példái az emberiség történelmében, a tömegek manipulálásának eszközei.
Szabadon felhasználható órák száma:	11				
	108				

A tantárgy neve:

Természetismeret

"... a tanítók nem tesznek egyebet mint telebeszélnek a fülünket... Én óhajtom, hogy az ön fiának a nevelője szakítson ezzel a szokással. Először is vegye megfigyelés alá a kezére bízott gyermek lelkét, próbáltassa ki vele a különböző dolgokat, engedje őt magát választani és ítélni, néha mutassa neki az utat, melyen haladnia kell. Máskor még ezt is bízta rá. Ne ő maga beszéljen mindig, ne ő maga találjon ki mindent, hallgasson és hagyja beszélni tanítványait is... Tudja, amit tud. Ne tanulja be a szabályokat, hanem szívja magába azok velejét, akár el is felejtheti, ha akarja, honnan szedte, amit tud, az a fő dolog, hogy magáévá tudja tenni. Az igazság mindenkinek közös tulajdona, nem azé, aki először mondta, aki utána mondta, éppúgy az enyém, mint Platóné, mivel mindketten egyformán látjuk és értjük. A tanuló alakítsa át, olvassza össze a másoktól átvett ismereteket, tegye azokat sajátjává, tudjon önállóan ítélni... Titokban tarthatja, ki segített neki, csak azt mutassa, amit ő maga tudott belőle csinálni..." *Montaigne*

A tantárgy tanításának célja:

Évfolyam:	10				
Témakör	Óraszám	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Mozgástan, az Univerzum	20	egyenes vonalú egyenletes mozgás, sebesség, átlagsebesség, változó mozgás, gyorsulás, gravitációs gyorsulás	A mozgások típusai, kísérleti vizsgálatai, jellemző mennyiségei (sebesség, gyorsulás), grafikus ábrázolásuk. Mozdások a mindennapokból: élőlények, közlekedési eszközök mozgása, sebességei, reakcióidő. Égitestek mozgása. Tömegvonzás, nehézségi gyorsulás a Földön és más bolygókon. A bolygók pályája, keringésük, és forgásuk sajátosságai. Az árapály-jelenség kvalitatív magyarázata. A geocentrikus és heliocentrikus világmép kultúrtörténeti dilemmája. A bolygók mozgása. Az ember helye és szerepe a világban, a Naprendszer és az Univerzum felépítése. Csillagok definíciója, jellemzői, gyakorisága, mérete, szerepük az elemek alakulásában. Nap és Föld kölcsönhatása. Az Univerzum története, ősröbbanás. Lehetséges teóriák a világ keletkezéséről. Az erő fogalma, mérése, mértékegysége, vektori jellege, megjelenésük a kölcsönhatásokban. Newton-törvények, egyensúly.	A kísérletezési kompetencia fejlesztése a legegyszerűbb kézi mérésektől a számítógépes mérés technikáig. A problémamegoldó képesség fejlesztése a grafikus ábrázolás során A tanult ismeretek gyakorlati alkalmazása hétköznapi jelenségekre, problémákra (pl. közlekedés, sport). Súlytalanság fogalmának elkülönítése a gravitációs vonzás hiányától. Az emberiség ősi kérdéseinek újbóli feltevése: Honnan jöttünk? Hová megyünk? Önálló projektmunkák, egyszerű megfigyelések (Tejútrendszer) Az egyensúly és a nyugalom közötti különbség felismerése konkrét példák alapján.	Technika, életvitel és gyakorlat: járművek sebessége és fékútja, GPS, rakéták, műholdak alkalmazása a távközlésben, a meteorológiában. Földrajz: a Naprendszer szerkezete, az égitestek mozgása, csillagképek, távcsövek, űrállomás, űrtávcső, az űrhajózás célja. Történelem: meteorok, holdak és bolygók. Hidegháború az USA és a Szovjetunió között. Matematika: vektorok. Testnevelés: érdekes sebességek, pályák technikai környezete, kondicionáló gépek, az egészséges emberi testtartás. Művészetek: magyar nyelv és irodalom: mozgások ábrázolása
Munka, energia	10	energia fajtái, emelők, csigák, munka (általános iskolai szinten)	Mechanikai munka, munkavégzés és energiaváltozás kapcsolata. Energiafajták. A fékút és a sebesség kapcsolata. Teljesítmény és határfok fogalma, mértékegysége. Egyszerű gépek, azok teljesítménye, határfoka. Ókori gépezetek, mai alkalmazások. Az egyszerű gépek elvének felismerése az élővilágban. Fizikai ismeretek mindennapi alkalmazásának bemutatása, gyakorlása (természeti energiák hasznosítása, élőlények teljesítménye). Energiaforrások és az energia felhasználási módjai. Környezetvédelem.	Az általános iskolában tanult munka- és mechanikai energiafogalom elmélyítése és bővítése. Teljesítmény mértékegységeinek megismerése (watt, lóerő). Fizikai ismeretek mindennapi alkalmazásának bemutatása, gyakorlása (természeti energiák hasznosítása). Energiatakarékos szemlélet fejlesztése.	Testnevelés és sport: sportolók teljesítménye, sportoláshoz használt pályák energetikai viszonyai és sporteszközök energetikája. Technika, életvitel és gyakorlat: járművek fogyasztása, munkavégzése, közlekedésbiztonsági eszközök, technikai eszközök (autók, motorok).

Bevezetés a szerves kémiába: szénhidrogének	10	szén, tetraéder	alkán, cikloalkán, metán, etán, propán, bután, általános összegképlet, némenklatúra, tetraédres szerkezet, telített-telítetlen szénvegyületek, kőolaj, földgáz, kőolaj-feldolgozás, ólommentes benzín, bioetanol, energiahordozók, alkén, etén, vinilcsoport, dién, műgumi, polién, kaucsuk, gumi, ebonit, karotinoidok, alkin, acetilén, aromás szénhidrogének, delokalizált elektron, benzol, toluol, sztirol, naftalin, halogéntartalmú szénhidrogének		
Oxigén- és nitrogéntartalmú szerves vegyületek; a biokémia alapjai	25	szénhidrogének, delokalizált elektron	hidroxilcsoport, étercsoport, oxocsoport, karboxilcsoport, észtercsoport, alkohol, metanol, etanol, glikol, glicerin, fenol, karbolsav, éter, dietil-éter, aldehidek, formilcsoport, formaldehid, acetaldehid, ketonok, ketocsoport, acetone, ezüsttükörpróba, Fehling-reakció, karbonsavak, hangyasav, ecetsav, szalicilsav, citromsav, Szent-Györgyi Albert, szappan, észter, viasz, gyümölcsészter, zsír, olaj, nitroglicerin; aminok, aminosav, glicin, ikerionos szerkezet, amfotéria, savamid, formamid, acetamid, karbamid, heterociklusos vegyületek, piridin, pirimidin, pirrol, imidazol, purin; mono-, di-, poliszacharidok, glikozidos hidroxilcsoport, aldóz, ketóz, glükóz, fruktóz, szacharóz, laktóz, maltóz, cellobióz, cellulóz, keményítő; alfa-aminosavak, Emil Fischer, peptidkötés, primer-szekunder-tercier-kvaterner struktúra, dipeptid, polipeptidlánc, alfa-hélix, béta-redő, biuretpróba, xantoprotein-reakció, reverzibilis és irreverzibilis koaguláció, kicsapási reakció; nukleotid, polinukleotid-lánc, DNS, RNS, purinbázis, pirimidinbázis, adenin, guanin, citozin, timin, uracil, kettős hélix, Watson és Crick	Energiaforrásaink, táplálékaink kémiájának ismerete. Absztrakciós készségek fejlesztése. Önálló kísérletezés, kísérlettervezés.	Matematika: halmazműveletek, logikai műveletek, térbeli alakzatok. Testnevelés: futás, izomműködés.
Sejtjeink élete - a sejtek felépítése és működése.	5	mikrobák, szerves kémia	Sejtjeink mérete, szerkezete, az egyes sejtalkotók funkciói a sejt életében. Anyagok felvétele a sejtbe, sejtben belüli átalakítása, és anyagok leadása. A sejt energiatermelése, légzése. A sejtek egymással való kommunikációja. Diffúzió, ozmózis; hő, hőmérséklet; potenciál, feszültség. Fontosabb fémek és nem fémek; ionok; szerves vegyületek sajátosságai, csoportjai; kémhatás, pH; oldódás, oldatok koncentrációja, kémiai kötés, katalízis, katalizátor.	Rendszerszemlélet, absztrakciós képesség, modell alkotás.	Matematika: hossz-, terület-, felszín-, térfogatszámítás; mértékegységek, átváltások; nagyságrendek; halmazok használata, osztályokba sorolás, rendezés. Informatika: az információ fogalma, egysége.
Változatos élőlények	17	szerves kémia, mikrobák, sejtek	DNS, fehérjeszintézis, sejtosztódások, sejtciklus. A gének szerkezete, allélok, kromoszómák. A mutációk, genetikai rendellenességek. A daganatok. Mendeli törvények, emberi tulajdonságok öröklődése. A nemhez kötött öröklődés és a kapcsolt öröklődés példái az ember szervezetében. Családfaelemzés. Génmódosított élőlények, klónozás. Genetikai tanácsadás, párkapcsolatok tervezése.	A genetikai sokféleség értelmezése, empatikus készség fejlesztése, felelősségteljes családtervezés megismerése, elvont gondolkodás fejlesztése, matematikai kompetencia fejlesztése, kritikai gondolkodás fejlesztése, szabad véleményalkotás, vitakultúra fejlesztése.	Földrajz: a Föld mintázata, génmódosított élőlények. Matematika: statisztika, valószínűségszámítás, logika.
Az élőlények kialakulása	10	kémiai és fizikai evolúció, sejtbiológia, állatok világa	A darwini evolúció. Az evolúció alapfogalmai: szelekció, genetikai sodródás, génáramlás, alapító hatás, adaptív és nem adaptív evolúciós folyamatok. Kihalások. Evolúciós bizonyítékok. Kormeghatározás. Az ember evolúciója, az ember kialakulására vonatkozó elméletek. Az ember biodiverzitása A rasszizmus.	Kritikai gondolkodás fejlesztése, a szabad véleményalkotás, tudományosan megalapozott érveléstechnika elsajátítása. Empatikus készség és tolerancia fejlesztése. Absztrakciós készség fejlesztése.	Földrajz: földtörténeti korok, a Föld kialakulása. A rasszok elterjedése. Művészetek: az őskori kultúra. Történelem: Az őskor történelme.
Szabadon felhasználható órák száma:	11				
	108				

A tantárgy neve:

Természetismeret

"... a tanítók nem tesznek egyebet mint telebeszélnek a fülünket... Én óhajtom, hogy az ön fiának a nevelője szakítson ezzel a szokással. Először is vegye megfigyelés alá a kezére bízott gyermek lelkét, próbáltassa ki vele a különböző dolgokat, engedje őt magát választani és ítélni, néha mutassa neki az utat, melyen haladnia kell. Máskor még ezt is bízva rá. Ne ő maga beszéljen mindig, ne ő maga találjon ki mindent, hallgasson és hagyja beszélni tanítványait is... Tudja, amit tud. Ne tanulja be a szabályokat, hanem szívja magába azok velejét, akár el is felejtheti, ha akarja, honnan szedte, amit tud, az a fő dolog, hogy magáévá tudja tenni. Az igazság mindenkinek közös tulajdona, nem azé, aki először mondta, aki utána mondta, éppúgy az enyém, mint Platóné, mivel mindketten egyformán látjuk és értjük. A tanuló alakítsa át, olvassa össze a másoktól átvett ismereteket, tegye azokat sajátjává, tudjon önállóan ítélni... Titokban tarthatja, ki segített neki, csak azt mutassa, amit ő maga tudott belőle csinálni..." *Montaigne*

A tantárgy tanításának célja:

Évfolyam:	11				
Témakör	Óraszám	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Szervetlen kémia	15	periódusos rendszer, atom, ion, elektronegativitás	szervetlen vegyületek fizikai és kémiai tulajdonságai, előfordulásuk, felhasználásuk, jelentőségük (hidrogén, nemesgázok, halogének, hidrogén-halogenidok, nátrium-klorid, hypo, oxigén, ózon, hidrogén-peroxid, víz, fém-oxidok, fém-hidroxidok, kén, kén-hidrogén, kén-dioxid, kén-trioxid, kénsav, nitrogén, ammónia, nitrogén-oxidok, salétomsav, foszfor, foszforsav, szén, szén-monoxid, szén-dioxid, szénsav, szilícium, szilícium-dioxid, alkálifémek, alkáliföldfémek, földfémek, p- és d-mező fémek)	A periódusos rendszer elemeinek, ezek legfontosabb vegyületeinek legfontosabb tulajdonságának ismerete. Az általános kémia „alkalmazása” a szervetlen kémiában. Rendszerszemlélet. Önálló kísérletezés, kísérlettervezés.	Vizuális kultúra – technika: kézműves eszközök összetétele. Történelem – földrajz: bányászat története.
Elektrokémia	5	fémek, oxidáció, redukció	galvánelem, elektród, anód, katód, elektromotoros erő, standardpotenciál, Daniell-elem, elektrolízis, elektrolizáló cella, anódfolyamat, katódfolyamat	A kémiai reakciók és az elektromos áram kapcsolatának ismerete. Komplex gondolkodás. Önálló kísérletezés, kísérlettervezés.	Technika: elektromos berendezések.
Elektromosság	19	pozitív és negatív töltés, elektromos kölcsönhatás, Ohm-törvénye, mágneses kölcsönhatás	Kísérletek az elektrosztatikai alapismeretek megismeréséhez. Elektromos mező. Vezetők elektromos térben. Az elektromos áram, vezetési jelenségek. Galvánelemek működése. Ionos vegyületek elektromos vezetése olvadéokban és oldatban, elektrolízis. Faraday elektrolízisre vonatkozó kísérleti tapasztalatai. Ohm tapasztalati törvénye (vezetők ellenállása). Az elektromos áram hatásai. Mágneses mező, mágneses alapismeretek a mindennapokban (Föld mágneses tere, iránytű). Mágneses és az elektromos mező jellemzőinek összehasonlítása (hasonlóságok és különbségek bemutatása). Elektromágneses indukció. Transzformátor.	A villámok veszélyének, villámhárítók működésének megismerése, helyes magatartás elsajátítása villámcsapás veszély esetén. Az elektromos áram veszélyeinek felismerése. Arányosságok felismerése fizikai mennyiségek között. Az energiatudatos magatartás fejlesztése, villanszámla értelmezése. A lakásban található biztosítékok szerepének megismerése. Hagyományos izzólámpa és az azonos fényerejű, fehér LED-eket tartalmazó lámpa elektromos teljesítmények összehasonlítása. Az elektromágneses indukció gyakorlati jelentőségének bemutatása.	Matematika, technika: egyenes és fordított arányosság, egyszerű áramköri kapcsolások, áraműtés hatásai. Sérülés esetén a helyes tevékenységek sora. Korszerű elektromos háztartási készülékek, biztosíték, fogyasztásmérők, Energiatakarékosság, balesetvédelem. Világítás fejlődése és korszerű világítási eszközök. Informatika: mikroelektronikai áramkörök, mágneses információáramítás.

Táplálkozás, a tápcsatorna működése	4	állatok táplálkozása, biokémiai fontos szerves vegyületek	<p>Táplálékaink, tápanyagaink. A tápcsatorna szakaszai és működésük, a fontosabb emésztőenzimek. A máj elhelyezkedése és szerepe a szervezet működésében. A normál testsúly. A túlsúly és elhízás következményei, és emelkedő kockázatok.</p> <p>Az alutápláltság jelei, következményei.</p> <p>A kiegyensúlyozott, változatos étrend jelentősége. Hiánybetegségek lehetséges okai, tünetei. Az emésztőszervi fertőzések leggyakoribb okai. Az ételhiszter-higiénia jelentősége. Ételhiszter-allergia, felszívódási és emésztési rendellenességek. A tartós stressz hatása az emésztőrendszerre. Az emésztőrendszer rosszindulatú daganatos megbetegedéseinek kockázati tényezői.</p> <p>A szájhigiénié, a rendszeres fogápolás helyes gyakorlata. A bélbaktériumok szerepe, fontossága. Szerves vegyületek, szénhidrátok, zsírok, fehérjék; oldhatóság; katalizátor, aktiválási energia, reakcióhő. Lipidek, szteroidok, koleszterin; glükóz, keményítő; aminosavak, cellulóz.</p> <p>Diffúzió, tömeg, súly; energia, munka; nyílt rendszer.</p>	Egészséges táplálkozás, egészség tudatos szemlélet, életmód, vélemény alkotás, érvelési- és vitakészség.	Matematika: átlagérték, szórás. Testnevelés és sport: életvezetés, egészségfejlesztés.
Légzés - tüdőnk működése	4	állatok légzése, légzési gázok	<p>A légutak és a tüdő felépítése, működése és funkciói. A sejtlegzés, a gázcsere. A ki- és belélegzés folyamata. Légzőizmok. A légzőrendszert veszélyeztető környezeti ártalmak és káros szenvedélyek. Az oxigén és a széndioxid szállítása a vérben. A gége felépítése, funkciói. A hangszalagok elhelyezkedése, szerepe, hangadás és hangképzés.</p> <p>Savas gázok, mérgező vegyületek, allergének, szálló por, füst (dohányzás) kockázatai. Gyakori légzőszervi megbetegedések, a megelőzés és a gyógyítás lehetőségei. A dohányzással összefüggő megbetegedések. Oxigén; oxidáció, redukció. Vas és vegyületei, komplex vegyületek; savak, pH, kémhatás: a szén-dioxid oldódása és a szénsav reakciói. Gázok nyomása, áramlása; a hang keletkezése, hangmagasság, hangerő, hangszín.</p>	Az egészséges környezettel, életvitellel kapcsolatos gyakorlati készségek, a fontosabb légzőszervi betegségekkel összefüggő ismereteken alapuló, egészségmegőrzésre irányuló attitűdök formálása. Ábrázolás, ábraelemzés.	Földrajz: a Föld légköre; alapgázok és szennyezők. Művészet - magyar nyelv és irodalom: hangok, hangzók, intonáció, énekhangok. Testnevelés és sport: életvezetés, egészségfejlesztés.
Anyagok szállítása és kiválasztása: a keringési rendszer és a vese működése	4	sav-bázis reakciók, nyomás, állatok keringése	<p>A vér és a nyirok összetétele, biológiai szerepe. A keringési rendszer felépítése. A szív felépítése, szívritmus, pulzus. Vérárvadás, vérrög képződés, szívinfarktus. A leggyakoribb szív- és érrendszeri betegségek tünetei, kialakulásának okai. Az érrendszer állapota és az életmód közötti összefüggés. Vérnyomásmérés.</p> <p>Vérzéstípusok és ellátásuk. A fertőtlenítés fontossága. A szívinfarktus előjelei, teendők a felismerés esetén. Az alapvető újraélesztési protokoll. A vese szervei felépítése, a vesetestecske felépítése és működése. A vízviasszívás mértékének szabályozása. Ionháztartás zavara, kiszáradás, rehidráció. Vesekő, dialízis. Oldószer, oldat; molekula polaritás; kolloid rendszerek. Koaguláció; hidratáció; oldatok; ionvegyületek. Áramlások; sűrűség; nyomás, nyomásmérés; elektromos áram; diffúzió, ozmózis.</p>	Rendszerszemlélet. Elsősegélynyújtás és újraélesztésben alapszintű gyakorlatosság elérése.	Testnevelés: életvezetés, egészségfejlesztés; Technika: család, háztartás; egészséges életmód; baleseti veszélyek, kockázatok.
Testünk védekező rendszere: az immunrendszer	2	mikrobák, állatok	<p>Kórokozó, fertőző és megbetegítő képesség, helyi és világjárvány. A kórokozók által okozott lehetséges hatások. A saját sejtek meghibásodásának veszélye.</p> <p>A veszélytett és a szerzett immunitás. A nyiroksejtek típusai és funkciói. Az immunválasz szabályozása.</p> <p>Vércsoportok, vérértömlesztés, szervátültetés.</p> <p>A kórokozók hatása és a védekezés lehetősége (Semmelweis, Pasteur). Passzív és aktív immunizálás. Gyakoribb védőoltások, az immunizálás közegészségügyi szerepe. A tartós, nem kontrollált stressz hatása az immunrendszerre. A rákos megbetegedések és az immunrendszer gyengülése közötti összefüggések. Az immunrendszer rosszindulatú megbetegedése. Az allergia és az asztma immunológiai háttere. Autoimmun betegség. Fehérjék harmadlagos szerkezete; cukrok, poliszacharidok, lipidek.</p>	Rendszerszemlélet alkalmazása az immunrendszer és a szervezet egészének viszonyára, valamint az immunrendszer komplexitásának belátására. Az oksági gondolkodás fejlesztése az immunrendszer működését feltáró kísérletek értelmezése során. Az ismereteken alapuló döntéshozatali és cselekvési képesség fejlesztése.	Testnevelés és sport: mozgáskultúra; prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés.

<p>Mozgás: izmok és csontok</p>	<p>4</p>	<p>állatok mozgása, csont szerves összetevői, izomfehérjék</p>	<p>A csontok típusai, szerkezete, kapcsolódási módjai. Az emberi csontváz fő elemei. A két lábon járás testi következményei. Az izmok típusai, felépítése, kapcsolódása a csontokhoz. Sérülések típusai (rándulás, ficam, szakadás, törés). Alapvető elsősegély-nyújtási ismeretek. A bemelegítés, erősítés, nyújtás biológia alapjai, fontossága. Az öregedéssel járó mozgásképesség változások és az életmód összefüggése.</p> <p>A mozgás és az egészség közötti alapvető összefüggések. A mozgásszegény életmód egészségkárosító hatása. Az edzés és a fizikai teljesítmény összefüggése. A versenysporttal, különféle sportágakkal járó terhelés hatása a mozgás szervrendszerére. Sűrűség, szilárdság, rugalmasság; erő, munka, energia; egyszerű gépek. Kalcium és vegyületei, fehérjék. A víz; kolloid állapot.</p>	<p>Testmozgással kapcsolatos attitűd.</p>	<p>Művészet - magyar nyelv és irodalom: testbeszéd, arcjáték. Művészet - vizuális kultúra: emberábrázolás és változásai; szimmetriák, arányok. Reklámok. Testnevelés: a helyes testtartás szerepe az énkép és testkép kialakításában; mozgáskultúra; a fittség jellemzői. Gerincvédelem.</p>
<p>A test határa - bőrünk feladatai</p>	<p>4</p>	<p>állatok kültakarója, védekezése, határhártyák</p>	<p>A bőr felépítése, főbb funkciói. Az erek, a zsírszövet és a mirigyek szerepe a hőszabályozásban. Bőrflóra, pattanás, mitesszer, hámlás. A bőr regenerációja, sebgyógyulás. Bőrpigment, melanin. Éghajlati alkalmazkodás és bőrszín összefüggése. A napozás hatása, veszélyei, átmeneti barnulás. Az emberi rasszok jellemző testi jellegei. A testi jellegek népcsoporton belüli eltérései, átlagértékek és szélsőségek.</p> <p>A bőr higiénéje (rendszeres tisztálkodás, sérülések fertőtlenítése). Kiszáradás elleni védelem, táplálás.</p> <p>Bőrallergia okai, tünetei. A napsugárzás (UV) károsító hatása, a bőrrák felismerhetősége, veszélyessége. A szolárium- használat kockázatai. Más szervrendszerek betegségeire utaló jelek a bőrön.</p> <p>Hő, hőterjedés, párolgás; elektromágneses sugárzások spektruma, UV-sugárzás, dózis. Zsírok, kémhatás; mosó- és tisztítószer.</p>	<p>A bőr felépítése és működése közötti összefüggések alkalmazása magyarázatokban. Állandóság és változás megfigyelése, értelmezése a bőr állapotával, fejlődésével és egészségével összefüggésben. A személyi higiéné biztosításával, a bőr ápolásával és egészségmegőrzésével kapcsolatos életviteli és gyakorlati készségek fejlesztése.</p>	<p>Testnevelés: higiéniai ismeretek tudatos alkalmazása; prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés. Matematika: szimmetria; alá- és fölérendeltségi viszony; mellérendeltség. Művészet - vizuális kultúra: formák arányviszonyai. Földrajz: kontinensek földrajza, népek, népcsoportok.</p>
<p>Optika, hullámtan</p>	<p>20</p>	<p>síktükör fényvisszaverődésének törvénye, síktükör képalkotása, gömbtükörök</p>	<p>Érzékszerveink.</p> <p>A látás – optikai alapismeretek. A fény mint elektromágneses hullám (meghatározott frekvenciatartomány). A lézer mint fényforrás, a lézer sokirányú alkalmazása. A fény terjedése, a vákuumbeli fénysebesség. Fénysebesség. A fény visszaverődése, törése új közeg határán (tükör, prizma). A geometriai optika alkalmazása. Képpalkotás. A látás fizikája, a szivárvány. a geometriai optika legfontosabb alkalmazásait. Leképezés fogalma, tükrök, lencsék képalkotása. Optikai eszközök (nagyító, mikroszkóp, távcső, szemüveg) működése.</p> <p>A hallás – hangtani alapismeretek. A hang, mint a térben terjedő hullám. A hullám fogalma, jellemzői (hullámhossz, periódusidő, terjedési sebesség). Longitudinális és transzverzális hullámok. A hang fizikai jellemzői (intenzitás, decibel). Hallásvizsgálat, emberi hangérzékelés fizikai alapjai. Hangszerek, a zenei hang jellemzői. Ultrahang és infrahang. Hangsebesség mérése, Doppler-jelenség. Zajszenyezés. A szaglás. Az ízlés. A tapintás – bőrünk feladatai.</p>	<p>A fény gyakorlati szempontból kiemelt szerepének tudatosítása, hétköznapi fényjelenségek és optikai eszközök működésének értelmezése. Fehér fény interferenciaalapú felbontása. Az aktuálisan érvényes 3D-s technika biztonságos használata. A mechanikai hullámok gyakorlati jelentőségének bemutatása, különös tekintettel a hangtanra. Földrengésre vonatkozó alapismeretek, a természeti katasztrófák idején követendő helyes magatartás. A tudomány, a technika és a kultúra szempontjából az időmérés bemutatása.</p>	<p>Magyar nyelv és irodalom; mozgóképkultúra és médiaismeret: A fény szerepe. Az Univerzum megismerésének irodalmi és művészeti vonatkozásai, színek a művészetben. Vizuális kultúra: a fényképezés mint művészet. Technika, életvitel és gyakorlat: a zajvédelem és az egészséges környezethez való jog (élet az autópályák, repülőterek szomszédságában). Egészségtan: gyógyító hang, ultrahang a gyógyászatban, fájdalomküszöb. Ének-zene: hangmagasság, hangerő, felhangok, hangszín, akusztika.</p>

<p>A test működésének hormonális szabályozása</p>	<p>4</p>	<p>állatok hormonális szabályozása</p>	<p>A hormon fogalma, hatásmechanizmusa. A hipofízis-hipotalamusz rendszer felépítése és működése. Példák a központi idegrendszerben termelődő hormonok hatásaira (szorongás, eufória). A vércukorszint szabályozásában résztvevő mirigyek és hormonjaik, a szabályozás mechanizmusa. A tiroxin és az adrenalin hatása. A szerzett cukorbetegség kockázati tényezői, felismerése, lehetséges következményei és kezelésük. Növekedési rendellenességek. Pajzsmirigy betegségek. Hormonok, hormonhatású szerek a környezetünkben, lehetséges veszélyek. A mellékvese kéreg-és velőállományának a hormonjai és hatásai. A hormonális dopping módszerei, veszélyei. Lipidek, szteroidok; peptidek; glükóz, glikogén; jód, komplex vegyületek; kalcium és vegyületei.</p>	<p>Az absztrakt gondolkodás fejlesztése az életfolyamatok szabályozásáról és vezérléséről alkotott modell általánosításával, az idegi és hormonális szabályozás közötti hasonlóságok és különbségek, valamint az egységes (neuroendokrin) rendszerbe kapcsolódás felismerése során.</p>	<p>Testnevelés: prevenció, egészségvédelem, teljesítményfokozó szerek veszélyei.</p>
<p>A test működésének idegi szabályozása, érzékszerveink</p>	<p>6</p>	<p>elektrokémia, elektromosságtan</p>	<p>Az idegsejt felépítése. Az ingerület kialakulása és vezetése, nyugalmi és akciós potenciál. Kémiai szinapszis. Biológiai órák. A gerincevelő felépítése, kapcsolatai, funkciói. Szomatikus és vegetatív gerincevelői reflexek. Az inger fogalma, típusai. A receptor funkciói. A szem felépítése, a látás folyamata, jellemzői. Alkalmazkodás a változó távolsághoz és fényerőhöz. A fül felépítése, a hallás és egyensúlyozás folyamata. A kémiai érzékelés (szaglás, ízlelés). Észlelés és érzékelés különbsége, az agy szerepe az érzékelésben. Szemhibák és látásjavító eszközök, módszerek. A halláskárosodás kockázatai. Zajártalom. Az érzékszervek vizsgálati módszerei. Vegetatív szabályozás fogalma, funkciója, szabályozási területei. Szimpatikus és paraszimpatikus működés. Az agy részei. Agyidegek. Az agykéreg komplexitása, sejtálózatok, kéreg alatti magvak, fehér állomány. Az értelmi és érzelmi működés, a memória. Éberség és alvás ritmusa, az ingerek változatosságának szerepe. Az agy vizsgálati módszerei. Idegrendszeri sérülések okai, gyakoribb esetei és következményei (ideg-, gerinc-, agysérülés). Fejlődési rendellenességek, fogyatékoság. Fertőzések. Agyi keringési zavarok. Parkinson-kór, Alzheimer-kór, prionbetegség. Elektromosság, töltéshordozó; potenciál, feszültség; polarizáció, elektromágneses sugárzások; hő, hőmérséklet; látható fény, domború lencse képalkotása, törésmutató; rezgések és hullámok, hullámtípusok, hullámjelenségek, hullámhossz és frekvencia; mágnesség, rezonancia; röntgensugárzás. A molekulák szerkezete, energia- és információtartalma.</p>	<p>Rendszerszemlélet alkalmazása a szabályozott állapot biológiai értelmezésében. Rendszer és környezet kapcsolatán alapuló szemléletmódok alkalmazása az érzékelés és a szabályozottság magyarázatában. A tudatmódosító, függőséget okozó szerekkel szembeni elutasító magatartás erősítése.</p>	<p>Testnevelés: Motoros képességek; Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés, relaxáció.</p>
<p>Szaporodás, szexualitás, fejlődés</p>	<p>6</p>	<p>állatok szaporodása</p>	<p>A férfi és női ivarsejtek, ivarszervek felépítése, működése, a nemi működések szabályozása. Családtervezés és lehetőségei. A megtermékenyülés, a méhen belüli élet fő jellemzői. A teheresség alatti hormonális szabályozás. A vetélés kockázati tényezői. A magzati élet védelme. Születés. A születés utáni élet fő szakaszainak biológiai és pszichológiai jellemzői. Lelki változásaink, személyiségfejlődés.</p>	<p>A felelős párkapcsolatok gyakorlását és a pályaválasztást segítő önismeret fejlesztése.</p>	<p>Történelem, művészet: A nemi különbségeket kiemelő, illetve az azokat elfedő szokások, öltözetek. A szerelem és szexualitás, a család és születés, a gyermekkor és serdülés mint irodalmi téma. Az egyén szabadsága és felelőssége.</p>
<p>Szabadon felhasználható órák száma:</p>	<p>11</p>				
	<p>108</p>				

A tantárgy neve:

Természetismeret

"... a tanítók nem tesznek egyebet mint telebeszélnek a fülünket... Én óhajtom, hogy az ön fiának a nevelője szakítson ezzel a szokással. Először is vegye megfigyelés alá a kezére bízott gyermek lelkét, próbáltassa ki vele a különböző dolgokat, engedje őt magát választani és ítélni, néha mutassa neki az utat, melyen haladnia kell. Máskor még ezt is bízta rá. Ne ő maga beszéljen mindig, ne ő maga találjon ki mindent, hallgasson és hagyja beszélni tanítványait is... Tudja, amit tud. Ne tanulja be a szabályokat, hanem szívja magába azok velejét, akár el is felejtheti, ha akarja, honnan szedte, amit tud, az a fő dolog, hogy magáévá tudja tenni. Az igazság mindenkinek közös tulajdona, nem azé, aki először mondta, aki utána mondta, éppúgy az enyém, mint Platóné, mivel mindketten egyformán látjuk és értjük. A tanuló alakítsa át, olvassa össze a másoktól átvett ismereteket, tegye azokat sajátjává, tudjon önállóan ítélni... Titokban tarthatja, ki segített neki, csak azt mutassa, amit ő maga tudott belőle csinálni..." *Montaigne*

A tantárgy tanításának célja:

Évfolyam:	12				
Témakör	Óraszám	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Modern fizika	26	atomok és molekulák fogalma, periódusos rendszer, izotópok, atommodellek	<p>Modern fizika születése. Az anyag atomos felépítése felismerésének történelmi folyamata. A modern atomelméletet megalapozó felfedezések. A korai atommodellek. Az elektron felfedezése: Thomson-modell. Az atommag felfedezése: Rutherford-modell. A modellalkotás lényege. Bohr-modell. Az anyag szerkezetéről alkotott elképzelések, a változásukat előidéző kísérleti tények és a belőlük levont következtetések, a periódusos rendszer elektronszerkezeti értelmezése.</p> <p>Az erős kölcsönhatás - stabil atommagok létezése. Magerő - „erős kölcsönhatás”; mag kötési energiája. Tömegdefektus jelensége.</p> <p>Magreakciók - fajlagos kötési energia-tömegszám grafikon</p> <p>A radioaktív bomlás típusai és tulajdonságaik. A természetes radioaktivitás. Felezési idő, aktivitás. Bomlási sor. Radioaktív kormeghatározás.</p> <p>Mesterséges radioaktív izotópok előállítása és alkalmazása.</p> <p>Maghasadás, tömeg-energia egyenértékűség. A láncreakció fogalma, létrejöttének feltételei. Az atombomba működésének fizikai alapjai.</p> <p>Az atomreaktor és atomerőmű. Az atomerőművek legfontosabb funkcionális egységei és a működés biztonságát szolgáló technika. Az atomenergia szerepe az emberiség növekvő energiafelhasználásában.</p> <p>Magfúzió. Fajlagos kötési energia-tömegszám grafikon tömegdefektus. Hidrogénbomba. A radioaktivitás kockázatainak leíró bemutatása. Radioaktív izotópok a szervezetben. Sugárterhelés, sugárvédelem. A sugárzások biológiai hatásai; a sugárzás szerepe az evolúcióban, a fajtanemesítésben a mutációk előidézése révén; a radioaktív sugárzások hatása.</p>	A fizikában alapvető modellalkotás folyamatának bemutatása az atommodellek változásain keresztül.	Matematika: folytonos és diszkrét változó. Biológia: Dalton törvényei, Brown mozgás, Tyndall jelenség. Filozófia: ókori görög bölcsélet; az anyag mélyebb megismerésének hatása a gondolkodásra, a tudomány felelősségének kérdései, a megismerhetőség határai és korlátai

Mindennapok kémiája	15	szerves kémia	molekuláris gasztronómia, szénhidrátok, keményítő, cellulóz, zsírok, olajok, vitaminok, karotinooidok, flavonoidok, E-számok, LD ₅₀ , zöld kémia, gyártási technológiák, műanyagok, papír, mosószerek, vízkeménység, vízlágyítás, fertőtlenítőszer, kozmetikumok, gyógyszerek, drogok, alkoholok		
Élet a közösségben, az élőlények helye a Földön	9	állatok, növények, Föld övezetessége, függvények, statisztika	Populációk és jellemzésük. Populációs kölcsönhatások. Társulások, a magyarországi társulások. A társulások változásai. Az élőlények elterjedése a Földön (biomok). Az ökoszisztémák. A bioszféra élővilága. Környezet- és természetvédelem.	Esztétkai érzék fejlesztése. Kritikai gondolkodás fejlesztése. Szabad véleményalkotás készségének fejlesztése.	Földrajz: az élőlények a Földön. Kontinensek, kontinensvándorlások. Az élettelen környezeti tényezők. Matematika: logika, <u>algebra, függvények.</u>
Környezeti kémia	5	ökológia, zöld kémia	légműszennyezés, vízszennyezés, talajszennyezés, hulladékkezelés, hulladékhasznosítás	A környezetvédelem fontosságának felismerése.	Természet- és környezetvédelem: környezetszennyezés. <u>Biológia: ökológia.</u>
Tudománytörténet	3	felfedezők, tudósok, polihisztorok	a biológia, kémia, fizika egyes tudományterületeinek képviselői	A négy év természetismeret anyagának összefoglalása tudománytörténeti szempontból.	Történelem – filozófia – művészetek: felfedezők, tudósok, polihisztorok.
Szabadon felhasználható órák száma:	6				
	64				

A tantárgy neve:

Testnevelés

A tantárgy tanításának célja:

Diákjaink az egészséget saját értékrendjükben kiemelt helyen kezelő személyiséggé válnak. Ismerjék fel a sport egészségügyi és prevenció értékét. Az érzelmi- és szociális intelligencia, a szív- és vérkeringési rendszer, a légzés, az izomzat fejlesztése.

Évfolyam:	9/NY				
Témakör	Óraszám	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Asztalitenisz	10	Aktív részvétel, együttműködési készség, figyelem, koncentráció	<p>Ütőfogás (klasszikus, tollszár fogás)</p> <p>Technikai elemek: alapállás, ütőtartás, lábmunka, tenyeres hosszú adogatás, tenyeres kontraütés, fonák hosszú adogatás, fonák kontraütés, alapszervák</p> <p>Alapvető játékszabályok</p> <p>Egyes játék</p>	<p>Labdas ügyesség, mozdulat- és reakciógyorsaság, reagáló képesség, lokomotorikus gyorsaság, akaraterő, figyelem, koncentrációs képesség, önismeret, önértékelés, önbizalom, önkontroll, alkalmazkodási képesség, empátia, motiváció (ezen belül: kezdeményező-készség, optimizmus, elköteleződés, teljesítmény ösztönzés), befolyásolási képesség, kommunikációs készség, irányítási képesség, együttműködési készség, csapatszellem</p>	<p>Természetismeret: mozgások, gyorsulás, ütközés, energia, Newton törvények, idegrendszer, szem-kéz koordináció, egyensúlyérzékelés</p>
Atlétika	10	Aktív részvétel, együttműködési készség, figyelem, koncentráció	<p>Dobás: kislabdahajtás helyből és 3 lépésről, súlylökés helyből és belépéssel oldal felállásból, dobóterpesz, dobásformák (hajítás, vetés, lökés), dobás közben a szerre ható törvényszerűségek</p>	<p>Mozdulatgyorsaság, mozgáskoordináció, figyelem, koncentrációs képesség, lokomotorikus gyorsaság, gyors erő, dobóerő, dobókészség, önismeret, önértékelés, önbizalom, megbízhatóság, alkalmazkodási képesség, empátia, kommunikációs készség, együttműködési készség, csapatszellem</p>	<p>Természetismeret: izomműködés, csontrendszer, ízületi rendszer, helyes testtartás, idegrendszer, gyorsaság, lendület, sebesség, hormonális rendszer működése, rakétaelv, ferdehajtás útképlete, gyorsítás, tömeg, út, erő</p>
			<p>Futás: Futóiskola feladatok, futófeladatok (fokozófutás, repülő futás), állórajt, térdelőrajt, rajtgyakorlatok különböző kiinduló helyzetekből, középtávú futások az egyes tanulókhöz igazodó távokon, váltófutás (alsó botátadás), futás törvényszerűségei és biológiai háttere</p>	<p>Mozdulat- és reakciógyorsaság, lokomotorikus gyorsaság, gyors erő, aerob állóképesség, futótechnika, irambeosztás képessége, akaraterő, koncentrációs képesség, önismeret, önértékelés, önbizalom, önkontroll, megbízhatóság, alkalmazkodási képesség, empátia, kommunikációs készség, konfliktuskezelési képesség, együttműködési készség, csapatszellem</p>	<p>Természetismeret: vitálkapacitás, edzett szív, pulzus, szív működése, izomműködés, csontrendszer, ízületi rendszer, helyes testtartás, idegrendszer, gyorsaság, út, lendület, sebesség</p>

			Ugrás: ugróiskola feladatok, szökdelések, helyből távolugrás, fel- és elugrás sorozatok, lépő távolugrás aktív leérkezéssel, nekifutás kimérése, ugrás közben érvényesülő fizikai törvényszerűségek	Mozgáskoordináció, figyelem, koncentrációs képesség, lokomotorikus gyorsaság, gyorselő, ugróelő, ugrókészség, önismeret, önértékelés, önbizalom, empátia, kommunikációs készség, együttműködési készség, csapatszellem	Természetismeret: vitálkapacitás, edzett szív, pulzus, szív működése, izomműködés, csontrendszer, ízületi rendszer, helyes testtartás, idegrendszer, gyorsulás, gyorsaság, út, lendület, sebesség, egyensúly, gravitáció
Floorball	10	Aktív részvétel, együttműködési készség, figyelem, koncentráció	Labdavezetés, indulás, megállás, átadás, átvétel, kapura lövés, alapvető játékszabályok	Mozgáskoordináció, test-szer koordináció, aerob állóképesség, mozdulat- és reakciógyorsaság, lokomotorikus gyorsaság, akaraterő, figyelem, koncentrációs képesség, reagáló képesség, téri tájékozódás, együttműködési készség, önismeret, önértékelés, önbizalom, önkontroll, megbízhatóság, alkalmazkodási képesség, empátia, kommunikációs készség, konfliktuskezelési képesség, irányítási képesség, csapatszellem	Művészet: ritmus, ütem Természetismeret: Newton 1-3, erő, energia, röppálya
Kondicionális képességek fejlesztése	10	Aktív részvétel, együttműködési készség, figyelem, koncentráció	A fitnesz és az iskolai testnevelés kézi szereinek használata, párban dolgozni tudás, zenére mozgás, izomcsoportok nyújtására szolgáló gyakorlatok ismerete, az egyénre szabott edzésterv 100%-os végrehajtása	Erő-állóképesség, gyorselő-állóképesség, ízületi mozgékonyosság, mozgáskoordináció, relatív erő, akaraterő, kinezitézis, együttműködési készség, önismeret, önértékelés, önbizalom, megbízhatóság, alkalmazkodási képesség, empátia, kommunikációs készség	Művészet: ritmus, tempó Természetismeret: izomrendszer, izomműködés, az emberi test, Newton 1-3, forgatónyomaték, tömegközéppont, egyensúly

<p>Kosárlabda</p>	<p>10</p>	<p>Aktív részvétel, együttműködési készség, figyelem, koncentráció</p>	<p>Labdavezetés, indulás, megállás, sarkazás, átadás, átvétel, fektetett dobás, büntető dobás, alapvető játékszabályok</p>	<p>Mozgáskoordináció, test-szer koordináció, aerob állóképesség, mozdulat- és reakciógyorsaság, lokomotorikus gyorsaság, akarat erő, figyelem, koncentrációs képesség, reagáló képesség, téri tájékozódás, együttműködési készség, önismeret, önértékelés, önbizalom, önkontroll, megbízhatóság, alkalmazkodási képesség, empátia, kommunikációs készség, konfliktuskezelési képesség, irányítási képesség, csapatszellelem</p>	<p>Művészet: ritmus, ütem Természetismeret: Newton 1-3, erő, energia, röppálya</p>
<p>Küzdősport</p>	<p>10</p>	<p>Aktív részvétel, együttműködési készség, figyelem, koncentráció</p>	<p>Judo: eséstechnikák, dobástechnikai alapok, súlyok emelése biztonságosan, földharc alapok</p>	<p>Mozgáskoordináció, jobb-bal agyféltekés működés, aerob állóképesség, mozdulat- és reakciógyorsaság, gyors erő, akarat erő, figyelem, koncentrációs képesség, erő-állóképesség, gyors erő-állóképesség, maximális erő, együttműködési készség, önismeret, önértékelés, önbizalom, önkontroll, megbízhatóság, alkalmazkodási képesség, empátia (ezen belül: mások megértése, érzelmi feszültségek érzékelése), motiváció (ezen belül: kezdeményező-készség, elköteleződés, teljesítmény ösztönzés), befolyásolási képesség, kommunikációs készség</p>	<p>Művészet: ritmus, tempó Természetismeret: izomrendszer, izomműködés, az emberi test, Newton 1-3, energia, tömegközéppont, egyensúly</p>

<p>Labdarúgás</p>	<p>10</p>	<p>Aktív részvétel, együttműködési készség, figyelem, koncentráció</p>	<p>Átadás, átvétel, labdavezetés, kapura lövések, kényszerítő, labdaemelés, fejelés</p>	<p>Mozgáskoordináció, test-szer koordináció, aerob állóképesség, mozdulat- és reakciógyorsaság, lokomotorikus gyorsaság, akaraterő, figyelem, koncentrációs képesség, reagáló képesség, téri tájékozódás, együttműködési készség, önismeret, önértékelés, önbizalom, önkontroll, megbízhatóság, alkalmazkodási képesség, empátia, kommunikációs készség, konfliktuskezelési képesség, irányítási képesség, csapatszellel</p>	<p>Művészet: ritmus, ütem Természetismeret: Newton 1-3, erő, energia, röppálya</p>
<p>Röplabda</p>	<p>10</p>	<p>Aktív részvétel, együttműködési készség, figyelem, koncentráció</p>	<p>Labda nélkül végzett mozgások: gyorsindulások, szökdelések, irányváltások Labdás technikai gyakorlatok: kosár-, és alkarérintés Alsó egyenes nyitás Alapvető játékszabályok</p>	<p>Mozdulat- és reakciógyorsaság, lokomotorikus gyorsaság, figyelem, koncentrációs képesség, test-szer koordináció, labdakezelési képesség a testrészek különböző felületeivel történő érintésekkel (reagáló képesség, ritmusérzék, téri tájékozódás, egyensúlyérzék), kommunikációs készség, konfliktuskezelési képesség, irányítási képesség, együttműködési készség, csapatszellel, önismeret, önértékelés, önbizalom, önkontroll, megbízhatóság, alkalmazkodási képesség, empátia</p>	<p>Természetismeret: az emberi szervezet működése, energianyerési folyamatok, mozgások, erő</p>

<p>Tollaslabda</p>	<p>10</p>	<p>Aktív részvétel, együttműködési készség, figyelem, koncentráció</p>	<p>Az ütő fogása, tartása Alapütések (tenyeres, fonák) Technikai elemek: adogatás, adogatás átlósan és egyenesen, a labda megütése: alulról, felülről, háló felett Egyszerűsített szabályokkal játék Alapvető játékszabályok</p>	<p>Labdas ügyesség, mozgáskoordináció, mozdulat- és reakciógyorsaság, reagáló képesség, lokomotorikus gyorsaság, aerob állóképesség, akaraterő, téri tájékozódás, akaraterő, figyelem, koncentrációs képesség, önismeret, önértékelés, önbizalom, önkontroll, alkalmazkodási képesség, empátia, motiváció (ezen belül: kezdemenyezőkészség, optimizmus, elköteleződés, teljesítmény ösztönzés), befolyásolási képesség, kommunikációs készség, irányítási képesség, együttműködési készség, csanatszellem</p>	<p>Természetismeret: az emberi szervezet működése, energianyeresi folyamatok, röppálya, erő, gyorsulás</p>
<p>Torna</p>	<p>10</p>	<p>Aktív részvétel, együttműködési készség, figyelem, koncentráció</p>	<p>Talajtorna alapvető mozgásos és statikus elemei: gurulóátfordulás előre és hátra, tarkóállás, fekvőtámasz, zsugor fejállás, futólagos kézállás kísérletek, mérlegállás Gerenda alapvető mozgásos és statikus elemei: járások, fordulatok, láblendítések, mérlegállások, homorított leugrás Gyűrű alapvető mozgásos és statikus elemei: aplendület, lefűggs, lebegőfüggés, hátsó függés, homorított leugrás kötélmászás kulcsolással Ugrás: egyenes ugrások bálába</p>	<p>Mozgáskoordináció, izületi mozgékonyosság, relatív erő, figyelem, koncentrációs képesség, kinesztézis, egyensúlyérzék fejlesztése, testtartás, együttműködési készség, önismeret, önértékelés, önbizalom, önkontroll, megbízhatóság, alkalmazkodási képesség, empátia, kommunikációs készség, csanatszellem</p>	<p>Művészet: ritmus, tempó Természetismeret: lendület, lendület megmaradás, Newton 1-3, forgatónyomaték, tömegközéppont, egyensúly</p>
<p>Szabadon felhasználható órák száma:</p>	<p>8</p>				
	<p>108</p>				

A tantárgy neve:

Testnevelés

A tantárgy tanításának célja:

Diákjaink az egészséget saját értékrendjükben kiemelt helyen kezelő személyiséggé válnak. Ismerjék fel a sport egészségügyi és prevenció értékét. Az érzelmi- és szociális intelligencia, a szív- és vérkeringési rendszer, a légzés, az izomzat fejlesztése.

Évfolyam:	9				
Témakör	Óraszám	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Atlétika	10	A nyelvi előkészítő évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma	Dobás: kislabdahajtás 5 lépésről, súlylökés beszökkenéssel oldal felállásból Futás: Rövidtáv (30, 60, 100 m), résztávok, piramis futás, hosszú távú futás (2000 m), váltófutás (felső váltás), futás iramváltásokkal, folyamatos futás különböző intenzitással, futótechnika Ugrás: Magasugrás átlépő technikával, felugrógyakorlatok	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon
Jóga	10	Aktív részvétel, együttműködési készség, figyelem, koncentráció	Légzésfigyelés, hasi légzés, teljes jógalégzés Globális feszítés-lazítás, a relaxáció alapjai Ízületlazítás tetőtől-talpig (Saraw-hitta ászanák) Testtartás javító gyakorlatok (torziós ászanák) 12 elemből álló gyakorlatsor (Napüdvözet) Néhány klasszikus ászana (fordított testhelyzetek, egyensúly-gyakorlatok, hajlékonyságot fokozó ászanák) Bevezetés a koncentrációs technikákba (önvizsgálati meditáció 1. szint)	Akaraterő, figyelem, koncentrációs képesség, izületi mozgékonyág, relatív erő, erő-állóképesség, egyensúlyérzék, testtartás, önismeret, önértékelés, önbizalom, önkontroll, megbízhatóság, empátia, együttműködési készség	Kultúra: világvallások Művészet: indiai teremtéstörténet Természetismeret: egészséges táplálkozás, légzés, izomrendszer, csontrendszer, szív és keringési rendszer Természetismeret, földrajz: környezetvédelem (a természet szeretete, tisztelete)Történelem: Indus-völgyi civilizáció
Kézilabda	10	Aktív részvétel, együttműködési készség, figyelem, koncentráció	Labdavezetés, indulás, megállás, átadás, átvétel, felugrásos lövés, beugrásos lövés, büntető dobás, alapvető játékszabályok	Mozgáskoordináció, test-szer koordináció, aerob állóképesség, mozdulat- és reakciógyorsaság, lokomotorikus gyorsaság, akaraterő, figyelem, koncentrációs képesség, reagáló képesség, téri tájékozódás, együttműködési készség, önismeret, önértékelés, önbizalom, önkontroll, megbízhatóság, alkalmazkodási képesség, empátia, kommunikációs készség, konfliktuskezelési képesség, irányítási képesség, csapatszellem	Művészet: ritmus, ütem Természetismeret: Newton 1-3, erő, energia, röppálya
Kondicionális képességek fejlesztése	10	A nyelvi előkészítő évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma	Az előző tanévben megjelöltek	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon
Kosárlabda	10	A nyelvi előkészítő évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma	Az előző tanévben megjelöltek és azon felül: páros és hármas lefutások, tempódobás, indulócsel, irányváltoztatás labdával a kézben és labdavezetés közben és labda nélkül, dobócsel	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon és azon felül: csapatban játszás, helyzetfelismerés, improvizációs képesség, adaptációs képesség	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon
Küzdősport	10	A nyelvi előkészítő évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma	Judo: az előző tanévben elsajátított anyagok jártasság szinten, különös tekintettel a földharcttechnikára	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon

Labdarúgás	10	A nyelvi előkészítő évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma	Az előző tanévben megjelöltek és azon felül: páros és hármas gyakorlatok, pontrúgások, indulócsel, irányváltoztatás labdával és labda nélkül, cselezés labdával	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon és azon felül: csapatban játszás, helyzetfelismerés, improvizációs képesség, adaptációs képesség	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon
Tánc	10	Együttműködési készség, aktív részvétel, figyelem, koncentráció	Táncillemtan alapjai: bemutatkozás, felkérés Táncartás: vezetés, követés Magyar néptánc, angol keringő - alaplépések, bécsi keringő – alaplépések, latin amerikai táncok stílusa és alaplépései	Figyelem, koncentrációs képesség, testtartás, mozgáskoordináció, egyensúlyérzék, ritmusérzék, önismeret, önértékelés, önbizalom, önkontroll, alkalmazkodási képesség, empátia (ezen belül: mások megértése és fejlesztése, szükségleteik felismerése, érzelmi feszültségek érzékelése), motiváció (ezen belül: kezdeményezőkézség, optimizmus, elköteleződés, teljesítmény ösztönzés), befolyásolási képesség, kommunikációs készség, irányítási képesség, kapcsolatépítési képesség, együttműködési készség, nyitottság	Földrajz: Magyarország tájegységei Természetismeret: idegrendszer, izomrendszer, csontrendszer
Torna	10	A nyelvi előkészítő évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma	Az előző tanévben megjelöltek és azon felül: Talajtorna: kézállás kísérletek (3 mp), tarkóbillenés kísérletek, repülő gurulóátfordulás, fejjállás Gerenda: ugrások, szökkenések, gerenda közeli elemek, terpeszsuka leugrás Gyűrű: emelés lebegőfüggésbe minél inkább nyújtott térdel, leterpesztés Fiúknak függeszkedés Ugrás: bálába repülő guruló átfordulás	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon
Zenés gimnasztika	10	Aktív részvétel, együttműködési készség, figyelem, koncentráció	Bemelegítés, légző és relaxációs gyakorlatok, helyes testtartás, prevenció hasizom és mély hátizom gyakorlatok (gerincdeformitások megelőzése érdekében), egyszerű kétütemű lépések, egyszerű kombinációk, nyújtó gyakorlatok, főbb izomcsoportok ismerete	Mozgáskoordináció, ritmusérzék, ízületi mozgékonyosság, aerob állóképesség, relatív erő, testtartás, kinezitézis, erő-állóképesség, egyensúlyérzék, figyelem, akaraterő, önismeret, önbizalom, önértékelés, megbízhatóság, empátia, együttműködési készség	Természetismeret: az emberi szervezet működése, izomrendszer, csontrendszer, ízületi rendszer, energianyelési folyamatok
Szabadon felhasználható órák száma:	8				
	108				

A tantárgy neve:

Testnevelés

A tantárgy tanításának célja:

Diákjaink az egészséget saját értékrendjükben kiemelt helyen kezelő személyiséggé válnak. Ismerjék fel a sport egészségügyi és prevenció értékét. Az érzelmi- és szociális intelligencia, a szív- és vérkeringési rendszer, a légzés, az izomzat fejlesztése.

Évfolyam:	10				
Témakör	Óraszám	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Asztalitenisz	10	A nyelvi előkészítő évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma	Nyesés, pörgetés, droppolás, adogatások fogadása	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon és azon felül: helyzetfelismerés, improvizációs képesség, adaptációs képesség	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon
Atlétika	10	Az előző évfolyamok tartalmi-ténybeli minimuma	Dobás: Kislabdahajtás teljes nekifutásból lekészítéssel, súlylökés beszökkenésből háttal felállással Futás: középtáv (800, 1200, 1500m), intervall, váltófutás szabadon választott botátadással Ugrás: magasugrás flop technikával, íven futás	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon Természetismeret: izomműködés, csontrendszer, ízületi rendszer, helyes testtartás, idegrendszer, gyorsulás, gyorsaság, út, lendület, sebesség, egyensúly, gravitáció
Floorball	10	A nyelvi előkészítő évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma	A nyelvi előkészítő évfolyamon megjelöltek és azon felül: páros és hármás gyakorlatok, indulócsel, lövő csel, kapura vezetés, kapus technikák	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon és azon felül: csapatban játszás, helyzetfelismerés, improvizációs képesség, adaptációs képesség	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon
Jóga	10	A 9. évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma	20 elemből álló gyakorlatsor (Khatu pranam) Önvizsgálati meditáció 2. szint	Mint a 9. évfolyamon	Mint a 9. évfolyamon
Kézilabda	10	A 9. évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma	Az előző tanévben megjelöltek és azon felül: páros és hármás lefutások, betörés, indulócsel, irányváltoztatás labdával a kézben és labdavezetés közben és labda nélkül, dobócsel	Mint a 9. évfolyamon és azon felül: csapatban játszás, helyzetfelismerés, improvizációs képesség, adaptációs képesség	Mint a 9. évfolyamon
Röplabda	10	A nyelvi előkészítő évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma	Technikai elemek optimális erőközléssel, fokozódó magasságban, pontossággal, folyamatossággal, csökkenő hibaszázalékkal Felső egyenes nyitás Ütő mozdulat, letítés kísérletek A társ mozdulataira való gyors reagálás Mélylési és oldalirányú mozgások Támadás és védekezés alapvető megoldásai Játékvezetés	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon és azon felül: csapatban játszás, helyzetfelismerés, improvizációs képesség, adaptációs képesség	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon

Tánc	10	A 9. évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma	Viselkedés és közlekedés a táncparketten Country, bécsi keringő, angol keringő, tangó, salsa, slow fox	Mint a 9. évfolyamon	Mint a 9. évfolyamon
Tollaslabda	10	A nyelvi előkészítő évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma	Támadó és védekező ütések (leütés testre és test mögé, emelés, ejtés) Ritmusváltás adogatás közben Játékvezetés	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon és azon felül: helyzetfelismerés, improvizációs	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon
Torna	10	A 9. évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma	Az előző tanévekben megjelöltek és azon felül: Talajtorna: fejen átfordulás kísérletek, kézen átfordulás oldalra kísérletek, forgások Gerenda: ugrások fordulattal, kézállás kísérletek, leugrás fordulattal Gyűrű: önként vállalkozóknak vállátfordulás előre, húzózkodás - tolózkodás kísérletek	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon
Zenés gimnasztika	10	A 9. évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma	Egyszerű, közepes intenzitású, helyben és helyváltoztatással végrehajtott ritmikus gyakorlatok Aerobic alaplépések, lépéskombinációk A főbb izomcsoportok erősítését szolgáló gyakorlatok ismerete	Mint a 9. évfolyamon	Mint a 9. évfolyamon
Szabadon felhasználható órák száma:	8				
	108				

A tantárgy neve:

Testnevelés

A tantárgy tanításának célja:

Diákjaink az egészséget saját értékrendjükben kiemelt helyen kezelő személyiséggé válnak. Ismerjék fel a sport egészségügyi és prevenció értékét. Az érzelmi- és szociális intelligencia, a szív- és vérkeringési rendszer, a légzés, az izomzat fejlesztése.

Évfolyam:	11 (első negyedév)				
Témakör	Óraszám	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Atlétika	25	Az előző évfolyamok tartalmi-ténybeli minimuma	A diák választása alapján egyéni program szerinti tanul valamelyik versenyszámban a felsoroltak közül: 1) rövidtávfutás 2) középtávfutás 3) hosszútávfutás 4) magasugrás 5) távolugrás 6) diszkoszvetés 7) gerelyhajítás 8) súlylökés	A diák versenyszám választása alapján: mint a nyelvi előkészítő évfolyamon	A diák versenyszám választása alapján: mint a nyelvi előkészítő évfolyamon
Kosárlabda	25	A 9. évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma	Az eddig elsajátítottak és azon felül: emberfogásos és terület és vegyes védelem, betörés, elzárás-leválás, támadó taktikák a csapat tagjaihoz igazodóan, dobás kiszorított helyzetekből, dobások távolról	Mint a 9. évfolyamon	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon
Labdarúgás	25	A 9. évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma	Az eddig elsajátítottak és azon felül: emberfogásos és terület és vegyes védelem, támadó taktikák a csapat tagjaihoz igazodóan, lövések kiszorított helyzetekből	Mint a 9. évfolyamon	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon

Évfolyam:	11 (második negyedév)				
Témakör	Óraszám	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Jóga	25	A 9. és 10. évfolyamok tartalmi-ténybeli minimuma	Teljes jógalégzés, váltott orrlyukas kiegyensúlyozó légzés (Pránajama) Relaxációs gyakorlatok, mély lazítás (jóga-nidra = tudatos alvás) alapjai Erőnlétfokozó és állóképességet javító ászanák Klasszikus ászanázás (a kialakított testhelyzetben való „benne-nyugvás”) Önvizsgálati meditáció 3. szint	Mint a 9. évfolyamon	Mint a 9. évfolyamon
Kondicionális képességek fejlesztése	25	A nyelvi előkészítő évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma	A nyelvi előkészítő évfolyamon megjelöltek és azon felül: aktív- és passzív nyújtásra szolgáló gyakorlatok ismerete, kiemelten a PNF (proprioceptív neuromuskuláris facilitáció) nyújtás gyakorlatainak ismerete	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon és azon felül: maximális erő	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon
Röplabda	25	A nyelvi előkészítő és 10. évfolyamok tartalmi-ténybeli minimuma	Ütő és sáncoló játékosok melletti védekezés, sánc mögé ütött vagy ejtett labdához való helyezkedés Vetődés és gurulás Ejtés és pörgetés Védekezések különböző állásrend szerint 4:2-es, 5:1-es védekezési és támadási játékelemek Támadás közbeni helycserék, helytartási szabály betartása A szabályok képzettségnek megfelelő betartása, az elkövetett vétség önálló jelzése Játék „belső” játékvezetéssel, megegyezéssel	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon

Évfolyam:	11 (harmadik negyedév)				
Témakör	Óraszám	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Floorball	25	A 10. évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma	Az eddig elsajátítottak és azon felül: emberfogásos és terület és vegyes védelem, támadó taktikák a csapat tagjaihoz igazodóan, lövések kiszorított helyzetekből, lövések távolról	Mint a 10. évfolyamon	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon
Küzdősport	25	A 9. évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma	Jiu-jitsu: judo alapokra ráépülő önvédelmi technikai alapok: ütés-rúgás alapok; elvezetések, rögzítések; földreviteli technikák; támadási situációk elkerülése, kezelése, megelőzése; az önvédelem pszichikai jellegzetességei	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon és azon felül: egyensúlyérzék, helyzetfelismerés	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon
Zenés gimnasztika	25	A 9. és 10. évfolyamok tartalmi-ténybeli minimuma	Low impact gyakorlatok: helybenjárás és masirozás - térdemeléssel is, lábrúgások előre és oldalra (kicks), térdemelések és lendítések előre és oldalra (knee-ups), sarokemelések és lendítések hátra (heel-ups), terpeszállásban mély térdhajlítás 90 fokig és 120 fokig - helyben és kilépéssel oldalra, erő-támadóállás (power lunge), támadóállás (lunge) - helyben és kilépéssel előre és hátra High impact gyakorlatok Négyütemű lépések	Mint a 9. évfolyamon	Mint a 9. évfolyamon

Évfolyam:	11 (negyedik negyedév)				
Témakör	Óraszám	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Atlétika	25	Az előző évfolyamok tartalmi-ténybeli minimuma, illetve az ezen évfolyam I. negyedében atlétikát választottak számára az I. negyed tartalmi-ténybeli minimuma is	A diák választása alapján egyéni program szerinti tanulás valamelyik versenyszámban a felsoroltak közül: 1) rövidtávfutás 2) középtávfutás 3) hosszútávfutás 4) magasugrás 5) távolugrás 6) díszkoszvetés 7) gerelyhajítás 8) súlylökés	A diák versenyszám választása alapján: mint a nyelvi előkészítő évfolyamon	A diák versenyszám választása alapján: mint a nyelvi előkészítő évfolyamon
Kézilabda	25	A 10. évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma	Az eddig elsajátítottak és azon felül: emberfogásos és terület és vegyes védelem, beállós játék, támadó taktikák a csapat tagjaihoz igazodóan, dobás kiszorított helyzetekből, hosszú indítás, kapustechnikák	Mint a 10. évfolyamon	Mint a 9. évfolyamon
Torna	25	A 10. évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma	Az előző tanévekben megjelöltek és azon felül: Talajtorna: kézen átfordulás előre kísérletek, gurulás hátra kézállásba kísérletek Gerenda: az önként vállalkozóknak leugrásként kézen átfordulás előre, ill. dobantóról felugrások Gyűrű: vállállás önként vállalkozóknak, leszálló hátra kísérletek Ugrás: támaszúgrások az egyes tanulókhoz igazodva	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon
Szabadon felhasználható órák száma:	8				
	108	25 óra negyedévenként			

A tantárgy neve:

Testnevelés

A tantárgy tanításának célja:

Diákjaink az egészséget saját értékrendjükben kiemelt helyen kezelő személyiséggé válnak. Ismerjék fel a sport egészségügyi és prevenció értékét. Az érzelmi- és szociális intelligencia, a szív- és vérkeringési rendszer, a légzés, az izomzat fejlesztése.

Évfolyam:	12				
Témakör	Óraszám	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Asztalitenisz (mindhárom harmadévben választható)	28	Az asztaliteniszt a 12. évfolyamon első alkalommal választók számára a nyelvi előkészítő és a 10. évfolyamok, a 12. évfolyamon több harmadévben is asztaliteniszt választók számára az előző harmadév tartalmi-ténybeli minimuma	A 12. évfolyamon többedik alkalommal asztaliteniszt választottak számára az eddig elsajátítottakban magasabb szintre lépés egyéni program alapján Az asztaliteniszt utoljára a 10. évfolyamon tanulók számára: Az alaptéchnika magasabb szinten, illetve páros játék közben való alkalmazása Együttműködési készség páros játék közben Átmenet védekezésből támadásba Az ellenfél adogatása után rögtön támadás	Mint a 10. évfolyamon	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon
Atlétika (csak egy – az őszi-tavaszi - harmadévben választható)	28	Az első 3 évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma, illetve a 11. évfolyam valamelyik negyedében atlétikát választottak számára a 11. évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma is	A diák választása alapján egyéni program szerinti tanulás valamelyik versenyszámban a felsoroltak közül: 1) rövidtávfutás 2) középtávfutás 3) hosszútávfutás 4) magasugrás 5) távolugrás 6) diszkoszvetés 7) gerelyhajítás 8) súlylökés	A diák versenyszám választása alapján: mint a nyelvi előkészítő évfolyamon	A diák versenyszám választása alapján: mint a nyelvi előkészítő évfolyamon
Floorball (mindhárom harmadévben választható)	28	Floorballt a 11. évfolyamon nem választottak számára a 10. évfolyam, a 11. évfolyamon floorballt választottak számára a 11. évfolyam, a 12. évfolyamon több harmadévben is floorballt választók számára az előző harmadév tartalmi-ténybeli minimuma	A 11. évfolyamon floorballt választottak, illetve a 12. évfolyamon többedik alkalommal floorballt választottak számára az eddig elsajátítottakban magasabb szintre lépés egyéni program alapján A floorballt utoljára a 10. évfolyamon tanulók számára az eddig elsajátítottak és azon felül: a 11. évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma	Mint a 11. évfolyamon	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon
Jóga (mindhárom harmadévben választható)	28	Jógát a 11. évfolyamon nem választottak számára a 9. és 10. évfolyamok, a 11. évfolyamon jógát választottak számára a 11. évfolyam, a 12. évfolyamon több harmadévben is jógát választók számára az előző harmadév tartalmi-ténybeli minimuma	A jógát utoljára a 10. évfolyamon tanulók számára a 11. évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma A 11. évfolyamon jógát választottak számára: Váltott orrlýukas kiegyensúlyozó légzés 2. és 3. szint (Pránajáma) 31 elemből álló gyakorlatsor (Guru pranam) Figyelem-összpontosító és egyensúlyérzéklet fejlesztő ásanák Önvizsgálati meditáció 4. szint A 12. évfolyamon többedik alkalommal jógát választottak számára az eddig elsajátítottakban magasabb szintre lépés egyéni program alapján	Mint a 9. évfolyamon	Mint a 9. évfolyamon

<p>Kézilabda (csak egy – az őszi-tavaszi - harmadévben választható)</p>	<p>28</p>	<p>A 10. évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma, illetve a 11. évfolyamon kézilabdát választottak számára a 11. évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma</p>	<p>A 11. évfolyamon kézilabdát választottak számára az eddig elsajátítottakban magasabb szintre lépés egyéni program alapján</p> <p>A kézilabdát nem választottak számára az eddig elsajátítottak és azon felül: a 11. évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma</p>	<p>Mint a 11. évfolyamon</p>	<p>Mint a 9. évfolyamon</p>
<p>Kondicionális képességek fejlesztése (mindhárom harmadévben választható)</p>	<p>28</p>	<p>Kondicionális képességek fejlesztését a 11. évfolyamon nem választottak számára a 9. évfolyam, a 11. évfolyamon kondicionális képességek fejlesztését választottak számára a 11. évfolyam, a 12. évfolyamon több harmadévben is kondicionális képességek fejlesztését választók számára az előző harmadév tartalmi-ténybeli minimuma</p>	<p>A 11. évfolyamon kondicionális képességek fejlesztését választottak, illetve a 12. évfolyamon többedik alkalommal kondicionális képességek fejlesztését választottak számára az eddig elsajátítottakban magasabb szintre lépés egyéni program alapján</p> <p>A kondicionális képességek fejlesztését utoljára a 9. évfolyamon tanulók számára az eddig elsajátítottak és azon felül: a 11. évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma</p>	<p>Mint a 11. évfolyamon</p>	<p>Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon</p>
<p>Kosárlabda (mindhárom harmadévben választható)</p>	<p>28</p>	<p>Kosárlabdát a 11. évfolyamon nem választottak számára a 9. évfolyam, a 11. évfolyamon kosárlabdát választottak számára a 11. évfolyam, a 12. évfolyamon több harmadévben is kosárlabdát választók számára az előző harmadév tartalmi-ténybeli minimuma</p>	<p>A 11. évfolyamon kosárlabdát választottak, illetve a 12. évfolyamon többedik alkalommal kosárlabdát választottak számára az eddig elsajátítottakban magasabb szintre lépés egyéni program alapján</p> <p>A kosárlabdát utoljára a 9. évfolyamon tanulók számára az eddig elsajátítottak és azon felül: a 11. évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma</p>	<p>Mint a 11. évfolyamon</p>	<p>Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon</p>

<p>Küzdősport (mindhárom harmadévben választható)</p>	<p>28</p>	<p>Küzdősportot a 11. évfolyamon nem választottak számára a 9. évfolyam, a 11. évfolyamon küzdősportot választottak számára a 11. évfolyam, a 12. évfolyamon több harmadévben is küzdősportot választók számára az előző harmadév tartalmi-ténybeli minimuma</p>	<p>A küzdősportot utoljára a 9. évfolyamon tanulók számára a 11. évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma</p> <p>A 11. évfolyamon küzdősportot választottak számára: Jiu-jitsu: ütés-rúgás középfok, fegyver elleni önvédelem alapjai, küzdelmi tudás jártassági szinten, a megfelelő reakció adása támadás esetén</p> <p>A 12. évfolyamon többedik alkalommal küzdősportot választottak számára az eddig elsajátítottakban magasabb szintre lépés egyéni program alapján</p>	<p>Mint a 11. évfolyamon</p>	<p>Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon</p>
<p>Labdarúgás (csak egy – az őszi-tavaszi - harmadévben választható)</p>	<p>28</p>	<p>A 9. évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma, illetve a 11. évfolyamon labdarúgást választottak számára a 11. évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma</p>	<p>A 11. évfolyamon labdarúgást választottak számára az eddig elsajátítottakban magasabb szintre lépés egyéni program alapján</p> <p>A labdarúgást nem választottak számára az eddig elsajátítottak és azon felül: a 11. évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma</p>	<p>Mint a 11. évfolyamon</p>	<p>Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon</p>
<p>Röplabda (mindhárom harmadévben választható)</p>	<p>28</p>	<p>Röplabdát a 11. évfolyamon nem választottak számára a 10. évfolyam, a 11. évfolyamon röplabdát választottak számára a 11. évfolyam, a 12. évfolyamon több harmadévben is röplabdát választók számára az előző harmadév tartalmi-ténybeli minimuma</p>	<p>A 11. évfolyamon röplabdát választottak, illetve a 12. évfolyamon többedik alkalommal röplabdát választottak számára az eddig elsajátítottakban magasabb szintre lépés egyéni program alapján</p> <p>A röplabdát utoljára a 10. évfolyamon tanulók számára az eddig elsajátítottak és azon felül: a 11. évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma</p>	<p>Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon</p>	<p>Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon</p>
<p>Tánc (mindhárom harmadévben választható)</p>	<p>28</p>	<p>A 9. és 10. évfolyamok tartalmi-ténybeli minimuma, illetve a 12. évfolyamon több harmadévben is táncot választók számára az előző harmadév tartalmi-ténybeli minimuma</p>	<p>Kubai salsa, szamba, cha-cha-cha, rumba, jive, magyar csárdás</p> <p>A 12. évfolyamon többedik alkalommal táncot választottak számára az eddig elsajátítottakban magasabb szintre lépés egyéni program alapján</p>	<p>Mint a 9. évfolyamon</p>	<p>Mint a 9. évfolyamon</p>

<p>Tollaslabda (mindhárom harmadévben választható)</p>	<p>28</p>	<p>A tollaslabdát a 12. évfolyamon első alkalommal választók számára a nyelvi előkészítő és a 10. évfolyamon több harmadévben is tollaslabdát választók számára az előző harmadév tartalmi-ténybeli minimuma</p>	<p>A 12. évfolyamon többedik alkalommal tollaslabdát választottak számára az eddig elsajátítottakban magasabb szintre lépés egyéni program alapján</p> <p>A tollaslabdát utoljára a 10. évfolyamon tanulók számára: Területvédekezés</p> <p>Támadás taktikák: kisorítás, ejtés, átemelés, kifárasztás</p> <p>A páros játék egyénitől eltérő technikája és taktikája</p>	<p>Mint a 10. évfolyamon</p>	<p>Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon</p>
<p>Torna (mindhárom harmadévben választható)</p>	<p>28</p>	<p>Tornát a 11. évfolyamon nem választottak számára a 10. évfolyam, a 11. évfolyamon tornát választottak számára a 11. évfolyam, a 12. évfolyamon több harmadévben is tornát választók számára az előző harmadév tartalmi-ténybeli minimuma</p>	<p>A 11. évfolyamon tornát választottak, illetve a 12. évfolyamon többedik alkalommal tornát választottak számára az eddig elsajátítottakban magasabb szintre lépés egyéni program alapján</p> <p>A tornát utoljára a 10. évfolyamon tanulók számára az első 3 tanévben megjelöltek és azon felül: a 11. évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma</p>	<p>Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon</p>	<p>Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon</p>
<p>Zenés gimnasztika (mindhárom harmadévben választható)</p>	<p>28</p>	<p>Zenés gimnasztikát a 11. évfolyamon nem választottak számára a 9. és 10. évfolyamok, a 11. évfolyamon zenés gimnasztikát választottak számára a 11. évfolyam, a 12. évfolyamon több harmadévben is zenés gimnasztikát választók számára az előző harmadév tartalmi-ténybeli minimuma</p>	<p>A zenés gimnasztikát utoljára a 10. évfolyamon tanulók számára a 11. évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma</p> <p>A 11. évfolyamon zenés gimnasztikát választottak számára:</p> <p>Stepaerobic</p> <p>Kézisúlyzós erősítés</p> <p>Köredzés</p> <p>Testtartást javító gyakorlatok</p> <p>Hosszabb koreográfiák végrehajtása zenére</p> <p>A zene ütemére történő koreográfia pontos végrehajtása</p> <p>Erősítés saját testsúllyal, és különböző tornaszerekkel (kézisúlyzó, terra band, gumikötél)</p> <p>A 12. évfolyamon többedik alkalommal zenés gimnasztikát választottak számára az eddig elsajátítottakban magasabb szintre lépés egyéni program alapján</p>	<p>Mint a 9. évfolyamon</p>	<p>Mint a 9. évfolyamon</p>

Tánc (kötelező)	54	A 9. és 10. évfolyamok tartalmi-ténybeli minimuma, illetve a 12. évfolyamon több harmadévben is táncot választók számára az előző harmadév tartalmi-ténybeli minimuma	Kubai salsa, szamba, cha-cha-cha, rumba, jive, magyar csárdás	A szalagavató táncra való felkészülés, koreográfiák elsajátítása	
	160				

A tantárgy neve:

Testnevelés

A tantárgy tanításának célja:

Diákjaink az egészséget saját értékrendjükben kiemelt helyen kezelő személyiséggé váljanak. Ismerjék fel a sport egészségügyi és prevenció értékét. Az érzelmi- és szociális intelligencia, a szív- és vérkeringési rendszer, a légzés, az izomzat fejlesztése.

Évfolyam:		9/NY					
Témakör		Óraszám	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok	
Gyalogtúra		33	Aktív részvétel, együttműködési készség, figyelem, koncentráció	Folyamatos gyaloglás terepen 37 órán át, pihenőkkel	Aerob állóképesség, irambeosztás képessége, akaraterő, együttműködési készség, önismeret, önértékelés, önbizalom, önkontroll, megbízhatóság, alkalmazkodási képesség, empátia (ezen belül: mások megértése, szükségleteik felismerése, érzelmi feszültségek érzékelése), motiváció (ezen belül: kezdeményezőkészség, optimizmus, elköteleződés, teljesítmény ösztönzés), befolyásolási képesség, kommunikációs készség, konfliktuskezelési képesség, kapcsolatépítési képesség, csapatszellem,	Természetismeret: növénytan, állattan	
Kerékpártúra		33	Aktív részvétel, együttműködési készség, figyelem, koncentráció	Folyamatos kerékpározás az egyes diákokhoz igazodó tempóban, 33 órán át, pihenőkkel	Aerob állóképesség, akaraterő, együttműködési készség, önismeret, önértékelés, önbizalom, önkontroll, megbízhatóság, alkalmazkodási képesség, empátia (ezen belül: mások megértése, szükségleteik felismerése, érzelmi feszültségek érzékelése), motiváció (ezen belül: optimizmus, elköteleződés, teljesítmény ösztönzés), befolyásolási képesség, kommunikációs készség, konfliktuskezelési képesség, kapcsolatépítési képesség, csapatszellem	Földrajz: településföldrajz, régióföldrajz, domborzat	

Váltófutás az országon át	33	Aktív részvétel, együttműködési készség, figyelem, koncentráció	Folyamatos futás egyéni tempóban, a diákhöz igazodó távon, a 37 óra alatt több alkalommal	Aerob állóképesség, futótechnika, irambeosztás képessége, akaratéro, együttműködési készség, önismeret, önértékelés, önbizalom, önkontroll, megbízhatóság, alkalmazkodási képesség, empátia (ezen belül:	Földrajz: településföldrajz, régióföldrajz, domborzat Természetismeret: izomműködés Történelem: maratoni futás
Vízitúra	33	Aktív részvétel, együttműködési készség, figyelem, koncentráció	Folyamatos evezés az egyes diákokhoz igazodó tempóban, 33 órán át, pihenőkkel	Erő-állóképesség, akaratéro, együttműködési készség, önismeret, önértékelés,	Földrajz: folyók Természetismeret: növénytan, állattan
A gyalogtúra, a kerékpártúra, a váltófutás az országon át és a vízitúra valamely kombinációja	33	Aktív részvétel, együttműködési készség, figyelem, koncentráció	A gyalogtúra, a kerékpártúra, a váltófutás az országon át és a vízitúra programoknál leírt tartalmi-ténybeli minimumokból a kombináció tartalmának megfelelően	A gyalogtúra, a kerékpártúra, a váltófutás az országon át és a vízitúra programoknál leírt fejlesztési célokból a kombináció tartalmának megfelelően	A gyalogtúra, a kerékpártúra, a váltófutás az országon át és a vízitúra programoknál leírt kapcsolódási pontokból a kombináció tartalmának megfelelően

A tantárgy neve:

Testnevelés

A tantárgy tanításának célja:

Diákjaink az egészséget saját értékrendjükben kiemelt helyen kezelő személyiséggé váljanak. Ismerjék fel a sport egészségügyi és prevenció értékét. Az érzelmi- és szociális

Évfolyam:	9, 10, 11				
Témakör	Óraszám	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Gyalogtúra	33	A gyalogtúra programot először választók számára a nyelvi előkészítő évfolyamon megjelölt előzetes tudás, a programot nem először választók számára a nyelvi előkészítő évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma	A nyelvi előkészítő évfolyamon megjelöltek	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon
Kerékpártúra	33	A kerékpártúra programot először választók számára a nyelvi előkészítő évfolyamon megjelölt előzetes tudás, a programot nem először választók számára a nyelvi előkészítő évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma	A nyelvi előkészítő évfolyamon megjelöltek	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon
Váltófutás az országon át	33	A váltófutás az országon át programot először választók számára a nyelvi előkészítő évfolyamon megjelölt előzetes tudás, a programot nem először választók számára a nyelvi előkészítő évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma	A nyelvi előkészítő évfolyamon megjelöltek	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon
Vízitúra	33	A vízitúra programot először választók számára a nyelvi előkészítő évfolyamon megjelölt előzetes tudás, a programot nem először választók számára a nyelvi előkészítő évfolyam tartalmi-ténybeli minimuma	A nyelvi előkészítő évfolyamon megjelöltek	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon	Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon

<p>A gyalogtúra, a kerékpártúra, a váltófutás az országon át és a vízitúra valamely kombinációja</p>	<p>33</p>	<p>A diák által a gyalogtúra, a kerékpártúra, a váltófutás az országon át és a vízitúra, illetve kombináció programok közül korábban választottak tartalmi-ténybeli minimumai, amennyiben a kombinációban szerepel(nek) a diák által korábban választott(ak) (is)</p> <p>A nyelvi előkészítő évfolyamon megjelölt előzetes tudás, amennyiben a kombinációban nem szerepel egy sem a diák által korábban választottakból</p>	<p>A nyelvi előkészítő évfolyamon megjelöltek</p>	<p>Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon</p>	<p>Mint a nyelvi előkészítő évfolyamon</p>
---	------------------	---	---	--	--

A tantárgy neve:

Etika - fakultáció

A tantárgy tanításának célja:

Az etika tantárgy a helyes életvezetéshez nélkülözhetetlen magatartási szabályok értelmének megvilágításával, felelősségtudatuk elmélyítésével és az önfejlesztés igényének megerősítésével felkészíti a tanulókat a személyközi kapcsolatok és a társadalmi együttélés konfliktusainak kezelésére, tudatosítja döntéseik, cselekedeteik erkölcsi jelentőségét.

Évfolyam:	11				
Témakör	Óraszám	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Test és lélek	15	A főbb emberi szervrendszerek ismerete. Az egészséges életmóddal kapcsolatos alapvető ismeretek.	<p>Fejlődés és szükségletek</p> <p>Hogyan változtak testi, lelki, szellemi tulajdonságaim az évek során? Mire van szükség ahhoz, hogy a testem jól fejlődjön? Mi kell a lelkem és az értelmem fejlődéséhez? Melyek az ember legfontosabb fizikai, lelki és szellemi szükségletei? Miben térnek el egymástól a gyerek, a felnőtt és az idős ember szükségletei? Miben különbözik egy ember az összes többi élőlénytől, és miben hasonlít rájuk?</p> <p>Egészség és betegség</p> <p>Milyen az egészséges ember? Hogyan kerülhet veszélybe és hogy védhető meg az egészség? Én egészségesen élek? Van olyan szokásom, amelyen jó lenne változtatnom az egészségem érdekében?</p> <p>Miben különbözik egy beteg ember az egészségestől? Hogyan és miért betegedhet meg valaki? Mi változik meg ettől az életében? Milyen az, amikor én beteg vagyok? Mért tartozom felelősséggel saját testi épségemért?</p> <p>Fogyatékoság</p> <p>Milyen képessége hiányozhat annak, aki valamilyen téren fogyatékos? Vannak-e olyan speciális képességeik a fogyatékkal élőknek, amelyekben ügyesebbek másoknál? Mi a különbség a fogyatékos és a betegség között? Hogyan alakulhat ki ilyen állapot? Miben és hogyan akadályozza a fogyatékkal élő embereket állapotuk a hétköznapi tevékenységekben? Hogyan lehet elhárítani vagy csökkenteni ezeket az akadályokat? Hogyan lehet egy fogyatékkal élő gyereket támogatni az osztályban? Mit tanulhatnak az ép gyerekek fogyatékkal élő társuktól? Élhetnek-e teljes értékű életet a fogyatékos emberek?</p> <p>Ép testben ép lélek?</p> <p>Milyen a jó és milyen a rossz lelkiállapot? Milyen lehet a lélek, amikor sérült vagy beteg? Milyen jelei vannak ennek? Hogyan őrizhetjük meg a lelki egészségünket? Lehet-e beteg lélek ép testben, és beteg vagy fogyatékosággal élő testben ép lélek? Mi minden befolyásolhatja ezt?</p> <p>Egy belső hang: a lelkiismeret</p> <p>Mi minden hat a döntéseinkre? Mi a lelkiismeret, és miből érezzük a jelenlétét? Hogyan hat a</p>	A tanulók testi és lelki egészséggel kapcsolatos ismereteinek gyarapítása és az önmagukért való felelősség érzésének erősítése. A beteg és a fogyatékkal élő emberek iránti empátia fejlesztése.	Biológia: Kamaszkori változások: testkép, testalkat; az egészséges táplálkozás alapelvei; a serdülő személyiségének jellemző vonásai; az önismeret és az önfejlesztés eszközei; veszélyforrások különféle élethelyzetekben; káros szenvedélyek.

<p>Kapcsolat, barátság, szeretet</p>	<p>12</p>	<p>Olvasott, hallott, látott, megélt történetek, amelyek középpontjában a barátság témája áll.</p>	<p>Kapcsolataim Kikkel tartok szorosabb vagy lazább kapcsolatot? Kihez mi fűz, és milyen mélységűek ezek az érzések? Mi tesz vonzóvá és mi tesz ellenszenvéssé valakit? Milyen módon lehet elnyerni valakinek a rokonszenvét? Milyen eszközöket nem szabad vagy nem érdemes használni ennek során? Miért?</p> <p>Baráti kapcsolatok Lehetnek-e a barátoknak titkaik egymás előtt? Mit jelent az, hogy őszinték vagyunk valakihez? Megengedhető-e a hazugság a barátok között? Csak szavakkal lehet hazudni vagy más módon is? Mit jelent a barátságban a másik tisztelete? Hogyan tudják segíteni egymást a barátok? Mi az, amivel fájdalmat tudnak okozni egymásnak? Hogyan lehet bocsánatot kérni és megbocsátani? Van-e olyan vétség, ami megbocsáthatatlan?</p> <p>A kapcsolat ápolása Milyen formái vannak a szeretet kimutatásának és a figyelmességnek? Milyen szerepe van a kapcsolat ápolásában a személyes találkozásoknak, a telefonnak, az internetnek és a közös programoknak? Milyen problémák és milyen konfliktusok zavarhatják meg a barátságot? Hogyan lehet feloldani ezeket?</p>	<p>A saját kapcsolati háló szerkezetének tudatosítása. Annak megéreztetése, hogy az őszinte baráti kapcsolatok fontos szerepet játszanak az ember életében. Olyan kommunikációs technikák megismertetése, amelyek segíthetnek a barátság ápolásában és az esetleges konfliktusok feloldásában.</p>	<p>Magyar nyelv és irodalom: a közlési szándéknak megfelelő nyelvi és nem nyelvi jelek használata; mindennapi kommunikációs szituációk gyakorlása.</p>
<p>Kortársi csoportok</p>	<p>14</p>	<p>Iskolai és iskolán kívüli közösségekben szerzett személyes tapasztalatok.</p>	<p>A közösséghez való tartozás fontosságának megéreztetése. A csoporttagok közötti összetartozás érzését kiváltó legfontosabb tényezők tudatosítása. Egy-egy személy csoporton belüli helyzetének felismertetése. A csoporton belüli konfliktuskezelés és kárenyhítés néhány technikájának gyakorlati megismertetése. Annak megértetése, hogy mások csoportjai mások számára ugyanolyan értékesek. Az osztályban felmerülő előítéletek és sztereotípiák kezelése.</p>	<p>Közösségeim Milyen csoportokhoz tartozom? Mi változott ezen a téren az utóbbi időben? Milyen okai vannak a változásnak? Melyik csoporthoz mennyire kötődöm, és miért? A mi csoportunk Melyik csoportomban érzem a legjobban magam, és miért? Mi minden kapcsolja össze a csoport tagjait? Milyen közös tevékenységeink, jeleink, szokásaink és szabályaink vannak? Egyenrangú-e mindenki a csoportban, vagy van-e valamilyen különbség a tagok között? Mások csoportjai Milyen más csoportok vannak körülöttem, amelyekbe nem tartozom bele? Milyennek látom e csoportok tagjait? Mit tudok róluk? Valóban különböznek-e a mi csoportunk tagjaitól? Ha igen, miben? Mi az oka annak, ha valakit vagy valamilyen csoportot idegennek</p>	<p>Magyar nyelv és irodalom: közéleti kommunikáció (megbeszélés, vita, felszólalás, hozzászólás, alkalmi beszéd, köszöntés, kiselőadás).</p>

<p style="text-align: center;">Társadalmi együttélés</p>	<p style="text-align: center;">12</p>	<p>Történelmi és irodalmi ismeretek különféle népekről, vallásokról és a társadalmi egyenlőtlenségekről. Személyes lakóhelyi tapasztalatok ugyanezekről. Különböző népek, vallások, csoportok szokásainak, ünnepeinek ismerete. Internetes virtuális közösségekben szerzett személyes tapasztalatok.</p>	<p style="text-align: center;">Etnikai közösségek</p> <p>Milyen népcsoportok élnek hazánkban, illetve a környékünkön? Kik vannak többségben az országban, és kik alkotják a kisebbséget? Én hová tartozom?</p> <p>Mit tudunk a magyarországi kisebbségi népcsoportokról? Milyen sajátos jelképeik, szokásaik, hagyományaik és ünnepeik vannak?</p> <p>Jó-e, ha egy országban többféle nép és többféle kultúra él egymás mellett? Milyen értékek és milyen nehézségek forrása lehet ez a helyzet?</p> <p>Lehet ugyanaz a népcsoport egyik helyen kisebbségben, míg más helyen többségben? Van-e felelőssége a többségi népcsoportok tagjainak a kisebbségekkel szemben?</p> <p style="text-align: center;">Vallási közösségek</p> <p>Milyen vallási közösségek működnek Magyarországon, illetve a környékünkön? Melyek alkotják a többséget, és melyek tartoznak a kisebbséghez hazánkban? Mit tudunk róluk?</p> <p style="text-align: center;">Társadalmi egyenlőtlenségek</p> <p>Kire mondhatjuk, hogy gazdag, illetve szegény? Minek alapján? Miért alakulnak ki vagyoni különbségek az emberek között? Mennyire függ az egyéntől, hogy milyen anyagi helyzetben között él? Elképzelhető-e olyan társadalom, amelyben mindenki egyforma anyagi helyzetben van? Ha lenne ilyen, az igazságos társadalom lenne? Kell-e a gazdagoknak segíteniük a szegényeket? Mikor jogos valakit kedvezményben részesíteni? Hogyan lehet és hogyan nem szabad másokkal szemben előnyösebb helyzetbe jutni?</p> <p style="text-align: center;">Virtuális közösségek</p> <p>Milyen okai lehetnek annak, hogy az interneten gyorsan ki tud alakulni egy virtuális közösség? Milyen előnyei és milyen hátrányai lehetnek az ilyen csoportokhoz való tartozásnak? Mi az, amit nem illik vagy éppen veszélyes közreadni magunkról és másokról egy internetes közösségi oldalon?</p>	<p>Az etnikai és vallási sokszínűség tudatosítása, elfogadása és értékékként való kezelése. A kisebbségi tanulók esetében ezek identitáselemként való megerősítése.</p> <p>A szociális érzékenység fejlesztése és a személyes felelősség érzésének felkeltése. Az internet használatával és a virtuális közösségekkel kapcsolatos veszélyek tudatosítása.</p>	<p>Földrajz: A demográfiai robbanás, az élelmiszeri válság, a nyersanyag- és energiaválság, valamint az urbanizáció környezeti következményei. A regionális és a globális környezeti veszélyek összefüggései.</p>
---	--	--	---	---	---

<p>A technikai fejlődés hatásai</p>	<p>12</p>	<p>Az ember és a természet közötti kapcsolatra vonatkozó általános ismeretek. Példa értékű technikatörténeti ismeretelemek. Különböző technikai eszközök használatához kapcsolódó személyes tapasztalatok.</p>	<p>Az ökológiai lábnyom Milyen kapcsolatban áll egymással az ember és a természet? Miért nem egyforma az emberek ökológiai lábnyoma a Föld minden részén? Mit tehetek a saját ökológiai lábnyomom csökkentése érdekében?</p> <p>Az ember és a technika Hogyan befolyásolja a technika fejlődése az ember életét? Melyek a mai világ legfontosabb technikai eszközei? Hogyan hat ezek jelenléte az egyének és a közösségek életére? Mik az előnyeik, mik a hátrányaik és mik a veszélyeik? Lehet-e függővé válni egy technikai eszköztől?</p> <p>Enyém, tied, mienk Mit tekinthetek a saját tulajdonomnak? Milyen védelem illeti meg a magántulajdont? Lehet-e közös tulajdonom más emberekkel? Hogyan használható és miként védhető meg a közös tulajdon? Kié a köztulajdon? Hogyan használható és miként védhető meg? Mikor lehet és mikor nem közös tulajdont vagy köztulajdont magáncélra használni?</p> <p>A mozgóképek hatása Miért van annyi reklám a tévében és az interneten? Milyen eszközökkel próbálnak meg befolyásolni minket a reklámok? Miért és hogyan hatnak ránk a televíziós filmsorozatok? Hogyan alakítják a reklámok és a tévésorozatok a választásaimat és a véleményemet?</p>	<p>Annak tudatosítása, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és mi magunk is szerepet játszhatunk a természet károsításában vagy védelmében. A tulajdonhoz való személyes viszony árnyalása a közösségi és a köztulajdon fogalmának bevezetésével. A modern technika mindennapi életet érintő pozitív és negatív hatásainak felismertetése. A média viselkedést befolyásoló hatásainak tudatosítása.</p>	<p>Magyar nyelv és irodalom: a tömegkommunikáció legfőbb üzeneteinek dekódolása.</p>
<p>Szabadon felhasználható órák száma:</p>	<p>7</p>				
	<p>72</p>				

A tantárgy neve:

Etika fakultáció

A tantárgy tanításának célja:

Az etika tantárgy a helyes életvezetéshez nélkülözhetetlen magatartási szabályok értelmének megvilágításával, felelősségtudatuk elmélyítésével és az önfejlesztés igényének

Évfolyam:	12				
Témakör	Óraszám	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
A mindenséget kutató ember	14	A tudományos kutatás és a művészi alkotás eszköztárának használatával kapcsolatos személyes tapasztalatok.	<p>A vallás mint lelki jelenség</p> <p>Miért gondolja az emberek jelentős része, hogy létezik egy embernél hatalmasabb erő is a világban? Milyen elképzelések alakultak ki különböző kultúrákban erről az erőről? Hogyan próbálnak az emberek kapcsolatba lépni a természetfeletti világgal, és miért fontos ez nekik? El lehet-e képzelni a világot természetfeletti erő létezése nélkül is?</p> <p>Vallási közösség és vallási intézmény</p> <p>Milyen keretei, szertartásai és jelképei alakultak ki a természetfeletti erő(k) tiszteletének? Milyen helyeket, könyveket és tárgyakat tartanak szentnek egyes kultúrákban az emberek? A világ vallásai közül melyek vannak jelen a lakóhelyünkön és Magyarországon?</p> <p>A tudomány</p> <p>Mit csinálnak a tudósok? Milyen kérdésekre keresik a válaszokat és milyen módon? Vajon mitől függ, hogy találnak-e választ az általuk feltett kérdésekre? Milyen mélységben ismerhető meg a világ? Én milyen kérdéseket tennék fel a világról, ha tudós lennék?</p> <p>A művészet</p> <p>Mit csinálnak a művészek? Miért fontos számukra az, amit tesznek? Milyen eszközeik vannak arra, hogy kifejezzék az érzéseiket és a gondolataikat? Miért érdekel olyan sok embert az, amit mások előadnak vagy alkotnak? Bárkiből lehet művész? Hozzám melyik művészeti terület áll a legközelebb és miért?</p>	A vallások sokszínűségével és közös jellemzőivel kapcsolatos, különféle forrásokból származó ismeretek bővülésének elősegítése és rendszerezetése.	<p>Történelem: a Bibliai történetek az Ószövetségből; a görögök és rómaiak vallása; Az Újszövetség; Jézus története; a kereszténység kialakulása és elterjedése: üldözött vallásból államvallás; a római katolikus egyház felépítése, jellemzői. Az iszlám vallás megjelenése és alapvető tanításai.</p> <p>Magyar nyelv és irodalom: képek és formák a költészetben; az irodalmi művek szóbeli és írásbeli szövegműfajainak jellemzői.</p>

<p>Hit, világkép, világnézet</p>	<p>14</p>	<p>Különböző vallásokhoz kapcsolódó, történelmi, irodalmi és művészeti ismeretek.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Az ember mint értékteremtő és erkölcsi teremtettség</i></p> <p>Hogyan tudunk különbséget tenni a tények és a vélekedések között? Miért fontos ezek megkülönböztetése? Hogyan tudjuk eldönteni, hogy egy állítás igaz vagy nem? Miért fontos ezt tudni?</p> <p>Hogyan alakulnak ki a tévhitek, a sztereotípiák és az előítéletek? Mi járul hozzá ezek fenntartásához, és mi segíti elő a lebomlásukat? Mi a különbség a meggyőződés, a hit, a világkép és a világnézet között?</p> <p style="text-align: center;">A nagy világvallások világképe</p> <p>Milyenek mutatja be a világ kezdetét, működését és végét a judaizmus, a kereszténység, az iszlám, a hinduizmus és a buddhizmus? Milyen egyéb világképek élnek más vallásokban? Miben hasonlítanak ezek egymáshoz, és miben különböznek?</p> <p style="text-align: center;">A nagy világvallások erkölcsi tanításai</p> <p>Mit mond a kereszténység a jóról és a rosszról, a helyesről és a helytelenről? Mit mondanak ugyanerről a judaizmus, az iszlám, a hinduizmus és a buddhizmus tanításai? Melyek a világvallások közös értékei?</p> <p style="text-align: center;">Párbeszéd és együttműködés</p> <p>Miről érdemes együtt gondolkodniuk a mai világban a különböző keresztény felekezetek képviselőinek, a keresztény és zsidó vallású embereknek, a keresztényeknek és más vallások követőinek, a hívőknek és a nem hívőknek?</p> <p>Milyen új vallási mozgalmak kialakulásának lehetünk tanúi napjainkban? Vajon miért nem a régi vallások közül választanak maguknak ezek követői?</p>	<p>Tények és vélemények elkülönítése; érvényes állítások és értékelések megfogalmazásának gyakorlása, fejlesztése. A nagy világvallások legfontosabb tanításainak megismertetése. A világerőtelmezések közötti párbeszéd fontosságának elfogadása.</p>	<p>Vizuális kultúra: személyes véleményt kifejező vizuális megjelenítés adott témában.</p> <p>Földrajz: a világvallások társadalmat, gazdaságot, környezetet befolyásoló szerepe; kultúrák találkozásai a Föld különféle térségeiben</p>
---	------------------	---	---	--	--

<p style="text-align: center;">Alapvető etika</p>	<p style="text-align: center;">10</p>	<p>A nyelvi/fogalmi gondolkodás és a tudatos környezetformálás (munka) szerepe a kulturális evolúcióban. Az Ó- és Újszövetség legismertebb részletei. A felelősségvállalás, illetve az ezzel kapcsolatos mulasztások irodalmi példái.</p>	<p style="text-align: center;">Az erkölcsi gondolkodás alapjai</p> <p>Tények és értékek. Ismeret, megértés, értékelés, elhatározás. Elmélet és gyakorlat. A társas lény: erkölcsi lény. A Másik szerepe az öntudatos én kialakulásában. Etika és nyelv: bizalom, megértés, egyetértés, vita, párbeszéd. Erkölcsi érzék, tanult viselkedés, az erkölcsi szabályok természete, az egyén erkölcsi méltósága. A munka mint az önkitaljesítés alapvető eszköze. Jó és rossz. A rossz eredete – különféle megközelítések. A szenvedés kérdése.</p> <p style="text-align: center;">Bibliai erkölcsi értékek a világi etikában</p> <p>Az ember kitüntetett léthelyzete. A világvallások emberképe és etikája. A szeretet erkölcsi jelentősége. A lelkiismeret szabadsága és a személyes felelősség elháríthatatlansága.</p> <p style="text-align: center;">Mit kell akarnom? Az erkölcsi döntés</p> <p>Az erkölcsi gondolkodás fejlődése. Szokáserköles, hagyomány, törvény. A lelkiismeret szava. Példakövetés, tekintélytiszteltet. A mások igazsága. Párbeszéd, vita, kétely. Értékkonfliktusok. Kötelesség és szabadság. A kanti kötelességetika és bírálata.</p> <p style="text-align: center;">A felelősség kérdése</p> <p>Az erkölcsi cselekedet. A jóakarat. Felelősség a tetteinkért – felelősség másokért.</p> <p style="text-align: center;">Az erények és a jó élet céljai</p> <p>Önmegvalósítás, önkorlátozás, önismeret, önértékelés. A jólét és a jó élet fogalmának megkülönböztetése. A boldogság mint etikai kérdés. Az erények és a jellem. Az erkölcsi nevelés. Önállóság és példakövetés. Magánérdek és közjó.</p>	<p>Körüljárando fogalmak: erkölcsi érték, értékítélet, gyakorlat, erkölcs, etika, öntudat, munka; hit, szeretet, kiválasztás, bűn, kegyelem; lelkiismeret, szabadság, kötelesség, törvény, megértés; felelősség, szándék, következmény, erény, boldogság, jellem, öngazolás.</p>	<p style="text-align: center;">Filozófia:</p> <p>Az elérhető boldogság. A szabad akarat és a rossz kérdései. Az értékteremtő ember és a hatalom. Szabadság, választás, felelősség, szorongás.</p> <p>Társadalmi, állampolgári ismeretek: Pályakezds, álláskeresés. Munkaerő-piaci elvárások itthon és külföldön.</p>
--	--	---	---	--	---

<p>Egyén és közösség</p>	<p>10</p>	<p>Irodalmi példák törvénytisztelet és lelkiismeret összeütközésére. A haza szolgálatának és védelmének történelmi példái. A nemzetállamok kialakulásának sajátosságai Kelet-Közép-Európában. Nemzetiségi konfliktusok, vallásüldözés a magyar történelemben. A cigányság történetével, helyzetével kapcsolatos alapismeretek. Hátrányos élethelyzetek, a szegénység alapvető társadalmi összetevőinek ismerete.</p>	<p>A kapcsolatok etikája Az emberek közti testvériség eszméje. Barátok és ellenfelek. Szeretetkapcsolatok. Párvalasztás. Felelősség a társakért. Szexualitika. Házasság. Családi élet. Otthonteremtés. Családi szerepek. Szülők és gyermekek. A családi élet válságai</p> <p>Társadalmi szolidaritás Hátrányos élethelyzetek. Társadalmi igazságosság és/vagy kölcsönös segítség. A betegekkel és szegényekkel való törődés mint erkölcsi kötelesség.</p> <p>Törvény és lelkiismeret A szabadság rendje. Jogok és kötelességek. Erkölcs és politika. A lelkiismeret és véleménynyilvánítás szabadsága.</p> <p>Szavak és tettek Visszaélés a szólásszabadsággal. Uszítás, rágalmozás, az ember lealacsonyítása, az erőszak népszerűsítése, megtevesztő reklámok. Szavak és tettek: a nyilvános beszéd a tömegmédiákban. Médiaetika.</p> <p>Hazaszeretet Állampolgárság és nemzeti érzés. Nemzeti szolidaritás. Áldozat a hazáért, és ennek elfogadható mértéke. A társadalmi önazonosság (identitás) felépülése és torzulásai.</p> <p>Többség és kisebbség Az etnikulturális csoportok, nemzetiségek és vallási kisebbségek, illetve a többségi társadalom közti konfliktusok, az együttélés erkölcsi problémái, rasszizmus, kirekesztés. A nemzeti fejlődés traumái – Kárpát-medencei sajátosságok. A kirekesztő, elnyomó nemzetstratégiák erkölcsi megítélése.</p>	<p>Az alábbi fogalmak megismerése: Család, felelősség a társainkért, hűség, szeretet, szerelem; erkölcsi érték, erény, boldogság, jellem; törvény, törvénytisztelet, emberiség, polgári engedetlenség; nemzet, identitás; nacionalizmus, sovinizmus, együttélés, idegengyűlölet, antijudaizmus, antiszemitizmus, genocídium, hátrányos megkülönböztetés, kisebbség; nemzetiség, igazságosság, szolidaritás, önkéntesség.</p>	<p>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: A jóléti társadalom. A magyar társadalom a rendszerváltás után.</p> <p>A cigányság (a romák), helyzete és integrációjának folyamata. A zsidóság Magyarországon. Antiszemitizmus, kirekesztés, genocídium.</p> <p>Földrajz: Magyarország és a Kárpát-medence földrajza; a magyarság által lakott, országhatáron túli területek.</p> <p>Mozgókép-kultúra és médiaismeret: A média társadalmi szerepe. Médiareprezentáció, valóságosság, hitelesség. Médiaetika, médiaszabályozás.</p> <p>Társadalmi, állampolgári ismeretek: Kulturális és</p>
---------------------------------	------------------	--	---	--	---

<p>Korunk kihívásai</p>	<p>10</p>	<p>A műszaki-tudományos haladás vívmányai, hatásai. Természet- és társadalom-földrajzi ismeretek. Pszichés funkciók a magasabb rendű állatoknál, biodiverzitás, ökológiai rendszerek. Kulturális hagyomány, jövőkép, az utódokról való gondoskodás szerepe és változásai a civilizáció történetében.</p>	<p>A tudományos-technikai haladás etikai kérdései Az emberi cselekvés megváltozott természete. Technika és etika. A tudósok felelőssége.</p> <p>Bioetika Születés és halál. Családtervezés. Mesterséges megtermékenyítés. Béranyaság. Terhességmegszakítás. Genetikailag módosított élőlények. Egészségvédelem és etika. Szembenézés a halállal. Eutanázia.</p> <p>A felelősség új dimenziói a globalizáció korában Az egyén felelőssége és cselekvési lehetőségei a globális hálózatok korában. Magánérdek és közjó. A fenntarthatóság fogalma. Lokalizáció és önrendelkezés: az emberi lépték helyreállítása.</p> <p>Szellemi és anyagi tulajdon védelme és a felelős piaci magatartás. Világszegénység – a szegények világa. A szegénység új arcai: környezetrombolás, adósságcsapda, szélsőséges jövedelmi egyenlőtlenségek, létbizonytalanság, népbetegségek, népességrobbanás, tömeges migráció.</p> <p>Ökoetika Az ökológiai válság mint erkölcsi kérdés. Számít-e erkölcsileg, amit más lényekkel teszünk? Érvek az állatok védelmében: a szenvedésokozás tilalma, szolidaritás lénytársainkkal, a biológiai sokféleség értéke, megóvásának és fenntartásának lehetősége. Az élet tisztelete. Az etika emberközpontúságának értelmezése. Az ember felelőssége egy több mint emberi világban.</p> <p>A közösség és a korrupció problémája Tisztességes és tisztességtelen érdekérvényesítés. Jogos és jogtalan előnyszerzés, a megvesztegetés, a megvesztegethetőség. Magánérdek és közjó. A korrupció jelensége és veszélyei, hatalommal való visszaélés és korrupció a mindennapokban. Hogyan lehet a megvesztegetést, a korrupciót megszüntetni? Lehet-e hála jele a hálapénz? Ki hibázik, aki adja, vagy aki kapja? A korrupció elleni fellépés lehetőségei, az egyén és a közösség felelőssége.</p>	<p>Az alábbi kulcsfogalmak megismerése, körüljárása: Uralom a természet felett, ökológiai elővigyázatosság; globális felelősség, környezettudatosság, fenntarthatóság, közjó, korrupció, korrupció-megelőzés; élet, halál, egészség; környezeti etika, állati jólét, fajsovinizmus, emberközpontúság, mélyökológia; az emberiség közös öröksége, a jövő nemzedékek jogai, szellemi tulajdon, szerzői és szabadalmi jog, eredetvédelem, védjegy.</p>	<p>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: A tudományos-technikai forradalom. Az emberiség az ezredfordulón: a globális világ és problémái. A globális világgazdaság fejlődésének új kihívásai és ezek hatása hazánk fejlődésére.</p> <p>Földrajz: globális kihívások, migráció, mobilitás.</p> <p>Biológia-egészségtan: környezet és fenntarthatóság.</p> <p>Filozófia: Az ökológiai válság etikai vonatkozása. Bioetikai állásfoglalások napjainkban.</p>
<p>Szabadon felhasználható órák száma:</p>	<p>6</p>				
	<p>64</p>				

A tantárgy neve:

Filozófia - fakultáció

A tantárgy tanításának célja:

A filozófiai tanulmányok célja az emberi lét értelmével, a tudás mibenlétével kapcsolatos legáltalánosabb kérdések felvetése, megvitatása, valamint a filozófiai eszmék történetének és legnagyobb alakjainak megismerése. A különböző korok és kultúrák filozófiai szövegeinek tanulmányozása elősegíti a kritikai gondolkodást, a problémaérzékenység fejlesztését, az önálló véleményalkotást és más gondolkodásmódok megértésének képességét. A filozófiai rendszerek azokat a legáltalánosabb fogalmi kereteket kínálják, amelyek között tapasztalataink világát mint összefüggő egészet gondolhatjuk végig.

Évfolyam:	11				
Témakör	Óraszám	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
A filozófia	8	A filozófia és az irodalom kapcsolata	<p>A filozófia fogalma, tárgya, eredete.</p> <p>A filozófia és a többi tantárgy kapcsolódási pontjainak összefoglalása.</p> <p>A filozófia, a vallás, a művészetek és a tudományok közös és eltérő jellemzőinek felismerése.</p> <p>A tudományterületek létrejöttéhez viszonyított filozófia elsődlegességének és reflexív jellegének megértése.</p> <p>A filozófia ágazatainak megismerése.</p> <p>A filozófiai kérdésfeltevés történeti változatainak értelmezése.</p> <p>A filozófia jelen kérdésirányainak áttekintése.</p>	<p>A szintetizáló gondolkodás fejlesztése, összefüggések meglátása, a filozófiai szövegek sajátos nyelvezetének megismerése, megközelítési módszereinek elsajátítása.</p>	<p>Magyar nyelv és irodalom, ének-zene, vizuális kultúra: Ideológiai tényezők összefonódása a művészet történetének korstílusával és stílusirányzataival (pl. Kant és a romantika, klasszikus modernség és életfilozófiák).</p> <p>Esztétikai írások (pl. Arisztotelész: Poétika).</p> <p>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: államelméletek, utópiák, társadalmiszerződés-elméletek a felvilágosodás korában (Hobbes, Locke, Rousseau stb.).</p> <p>Kémia, fizika, biológia-egészségtan, matematika: tudománytörténeti alapvetések (a Szókratész előtti filozófusok).</p>

<p style="text-align: center;">Ismeretelmélet</p>	<p style="text-align: center;">16</p>	<p>A világegyetem jelenségeit értelmező mítoszok. A keresztény világkép alapjai. A felvilágosult gondolkodók főbb törekvései.</p>	<p>A világ megismerésére, szerkezetének leírására irányuló első filozófiai törekvések. Az ismeretelmélet hagyományát kijelölő platóni és arisztotelészi tanok. A hit és a tudás összeegyeztetésének középkori kísérletei. A tapasztalás és gondolkodás lehetőségeinek és korlátainak vizsgálata a felvilágosodás idején. Kant „kopernikuszi fordulata”. Az életfilozófusoknak az egyéni tudat és a világ viszonyára vonatkozó elméletei. A létre vonatkozó kérdés újbóli felvetése.</p>	<p>A megismeréssel, megértéssel és értelmezéssel összefüggő észrevételek, kérdések és nehézségek megfogalmazása a tanulás hétköznapi tevékenysége során szerzett tapasztalatok alapján. A saját tapasztalatok és reflexiók gazdagítása a filozófiai hagyomány hasonló területein felmerülő kérdésekkel, válaszkísérletekkel. A megjelölt tematikai egységekkel kapcsolatos információk önálló rendszerezése és értelmezése, a rendelkezésre álló ismeretforrások áttekintése és értékelése.</p>	<p>Matematika: tudománytörténeti és matematikai érdekességek, neves matematikusok (zénoni apóriák; analitikus és szintetikus módszer; a logika arisztotelészi alapjai; Thalész, Püthagorasz, Eukleidész).</p> <p>Kémia, fizika: Démokritosz atomelmélete.</p> <p>Magyar nyelv és irodalom, ének-zene, vizuális kultúra: a klasszicizmus és a racionalizmus; a romantikus gondolkodásmód és a kanti ismeretelmélet alapjai; műértelmezési módszerek; nyelv és gondolkodás, nyelv és megismerés, valóság és jelentés.</p>
<p style="text-align: center;">A létre vonatkozó kérdések</p>	<p style="text-align: center;">16</p>	<p>A világ és az élet keletkezését, valamint az emberi létezést magyarázó természettudományos és mitikus elképzelések.</p>	<p>Az állandóság és változás tanai a Szókratészt megelőző gondolkodóknál (Parmenidész, Zénón, Hérakleitosz). A kétosztatú világ elmélete Platónnál és Arisztotelésznél. A szubsztancia fogalmának változatai az újkori lételméletekben (Descartes, Spinoza, Leibniz, Berkeley, Locke). Lét és gondolkodás különállása és összefüzdése (Kant, Hegel). A lét logikai-filozófiai megközelítése (Wittgenstein) és a metafizika kiküszöbölése a nyelv logikai elemzésén keresztül (Carnap). A lét és a semmi viszonya az egzisztencializmus képviselőinél (Sartre, Heidegger)</p> <p>Esszé írása a felmerülő filozófiai kérdésekről, ennek kapcsán a kérdés világos megfogalmazása, bizonyítékok és cáfolatok kifejtése, következtetések levonása.</p>	<p>A világegyetem és az ember létezésére vonatkozó tudományos elméletek és a hétköznapi megfigyelések problémafelvető mintáztatának absztrakt kifejezése.</p>	<p>Földrajz: a Naprendszer kialakulása, felépítése, elhelyezkedése a világegyetemben.</p> <p>Biológia-egészségtan: Az evolúció lényege. Adaptív és nem adaptív evolúciós folyamatok; a fajok kialakulása. Az evolúció bizonyítékai.</p> <p>Magyar nyelv és irodalom: jel, jelentés és referencia viszonya.</p>

<p>Erkölcsefilozófia</p>	<p>16</p>	<p>Az erkölcsi gondolkodás alapjai, törvény és lelkiismeret, a kapcsolatok világa. Korunk erkölcsi kihívásai.</p>	<p>Az elérhető boldogság Szókratész, a cinikusok, a sztoikusok és az epikureusok szerint. Arisztotelész erényetikája. A szabad akarat és a rossz kérdései Szent Ágostonnál. Kant kötelességetikája. Az értékteremtő ember és a hatalom akarása Nietzsche-nél. Egzisztencialista etika: szabadság, választás, felelősség, szorongás (Kierkegaard, Heidegger, Sartre, Jaspers). Az emberi tér átalakulása a fogyasztói társadalomban és a posztmodern állapot. Kortárs erkölcsi filozófiai irányzatok. Az ökológiai válság etikai vonatkozása. Bioetikai állásfoglalások napjainkban.</p> <p>Élethelyzetekből, aktuális eseményekből eredeztethető, etikai dilemmát hordozó tételmondat disputa keretében történő feldolgozása.</p>	<p>Érvek gyűjtése saját vélemény alátámasztására, ellenérvek gyűjtése az ellenvélemények cáfolására, meghatározott álláspontok cáfolására, tárgyilagos érvelés és a személyeskedés megkülönböztetése. Az emberi cselekvés és annak következménye közötti kapcsolat felismerésének gyakorlása. A globális világ kihívásaira kínált erkölcsi filozófiai válaszok megismerése.</p>	<p>Földrajz: A demográfiai robbanás, az élelmelési válság, a nyersanyag- és energiaválság, valamint az urbanizáció környezeti következményei. A regionális és a globális környezeti veszélyek összefüggései. A harmonikus és fenntartható fejlődés elvei, a megvalósítás korlátai. A termelés, a fogyasztás és a kereskedelem kapcsolatai.</p> <p>Biológia-egészségtan: A genetikai kutatások jelentősége. A genetikai eredmények és kutatások etikai kérdései. Az utódvállalás, családtervezés, genetikai tanácsadás.</p> <p>Magyar nyelv és irodalom: Az egzisztencialista tézisregény. Erkölcsi kérdéseket felvető irodalmi alkotások.</p>
<p>Logika</p>	<p>9</p>	<p>Matematikai bizonyítási módszerek. Alapvető retorikai ismeretek.</p>	<p>Arisztotelész kategóriatana és a logika alapfogalmai. A gondolkodás és nyelv kapcsolata. A kijelentéslogika alapjai.</p>	<p>Érvelési szerkezetek tudatosítása. Logikai alapfogalmak elsajátítása. Egyszerű állítások logikai szimbólumokkal való leírása.</p>	<p>Matematika: a matematikai logika nyelve, indirekt bizonyítás, logikai szita, negáció, konjunkció, diszjunkció, kettős tagadás, De Morgan-azonosságok.</p> <p>Magyar nyelv és irodalom: A mondatok szintaktikai rendje. Az érvelés technikája.</p>
<p>Szabadon felhasználható órák száma:</p>	<p>7</p>				
	<p>72</p>				

A tantárgy neve:

Filozófia fakultáció

A tantárgy tanításának célja:

A filozófiai tanulmányok célja az emberi lét értelmével, a tudás mibenlétével kapcsolatos legáltalánosabb kérdések felvetése, megvitatása, valamint a filozófiai eszmék történetének és legnagyobb alakjainak megismerése. A különböző korok és kultúrák filozófiai szövegeinek tanulmányozása elősegíti a kritikai gondolkodást, a problémaérzékenység fejlesztését, az önálló véleményalkotást és más gondolkodásmódok megértésének képességét. A filozófiai rendszerek azokat a legáltalánosabb fogalmi kereteket kínálják, amelyek között tapasztalataink világát mint összefüggő egységes egészet gondolhatjuk végig.

Évfolyam:	12				
Témakör	Óraszám	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Politikai filozófia	22	Államformák, államszervezet, a hatalommegosztás formái, függetlenség és alávetettség, világkép, eszmék, ideológiák a történelem különböző korszakaiban.	<p>A politika és a politikai filozófia viszonya.</p> <p>Államelméletek, utópiák és társadalmi szerződés elméletek az újkorban (Morus Tamás, Machiavelli, Locke, Hobbes, Rousseau).</p> <p>A liberalizmus angolszász, valamint francia hagyománya és a szabadság kétféle (pozitív és negatív) fogalma.</p> <p>A közösségelvű politikai filozófia.</p> <p>Totalitárius eszmerendszerek.</p> <p>A társadalmi igazságosság és méltányosság kortárs elméletei.</p> <p>Különböző szövegek, hanganyagok, filmek vizsgálata alapvető politikai filozófiai kérdések irányából.</p>	<p>Az alapvető politikai filozófiai kérdések felismerése szövegekben, hanganyagokban, filmekben. A jelenben érzékelhető politikai, társadalmi és gazdasági folyamatok, közéleti események azonosítása a politikai filozófia szemszögéből.</p>	<p>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: A francia forradalom eszméi, irányzatai, hatásai. A nemzetállamok kialakulása és felemelkedése Európában, az Amerikai Egyesült Államokban. A bolsevik ideológia és a kommunista diktatúra a Szovjetunióban. A fasiszta ideológia és állam Olaszországban. A nemzetiszocialista ideológia és a náci diktatúra.</p> <p>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: politikai intézményrendszer.</p>
Tudományfilozófia	20	A természettudományok és a társadalomtudományok kutatási módszerei, bizonyítási eljárásai.	<p>A célelvű gondolkodást felváltó oksági elv.</p> <p>A társadalomtudományok módszertani megújulása a pozitívizmus és a hermeneutika jegyében.</p> <p>A filozófia nyelvi fordulata.</p> <p>A tudomány fejlődése és a különböző korok tudományosságának összemérhetetlensége.</p> <p>A tudományos állítások igazolásának kritériumai.</p> <p>Beszámoló, kiselőadás tartása önálló gyűjtő-, illetve kutatómunkával szerzett ismeretek alapján egy választott tudományfilozófiai problémáról.</p>	<p>Tudományos érvek kritikai értékelése. Az internet kritikus és tudatos felhasználása tudományfilozófia-történeti ismeretek szerzésére.</p>	<p>Magyar nyelv és irodalom: Jel, jelentés és referencia viszonya. Nyelv és gondolkodás, nyelv és megismerés, valóság és jelentés.</p> <p>Kémia, biológia-egészségtan, fizika: tudománytörténeti alapvetések.</p>

<p style="text-align: center;">Vallásfilozófia</p>	<p style="text-align: center;">16</p>	<p>A kereszténység és Európa kapcsolata. Keresztény erkölcsi értékek a világi etikában.</p>	<p>A világvallások alaptanításai (hinduizmus, buddhizmus, univerzizmus, zsidó vallás, kereszténység, iszlám). A keresztény teológia és az antik filozófia kapcsolata (patrisztika és skolasztika). Aquinói Szent Tamás istenbizonyítékai. A felvilágosodás vallásfilozófiai irányzatai (ateizmus, deizmus, panteizmus). A modern és a posztmodern filozófiai istenkép.</p>	<p>A különböző vallások alaptanításainak összehasonlítása. A vallási meggyőződések eredetének tudatosítása és tiszteletben tartásának gyakorlása. A témához tartozó legfontosabb kézikönyvek használata.</p>	<p>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: A zsidó és keresztény kultúra értékei, a kereszténység kezdetei és tanításai. Vallási, egyházi ellentétek, hatalmi harcok, hódítások. A vallás és az egyház szerepe a középkori Európában. A reformáció és a katolikus megújulás. A francia forradalom eszméi, irányzatai, hatásai.</p>
<p>Szabadon felhasználható órák száma:</p>	<p style="text-align: center;">6</p>				
	<p style="text-align: center;">64</p>				

A tantárgy neve:

Társadalomismeret - fakultáció

A tantárgy tanításának célja:

A társadalomismeret tantárgy tanításának célja kettős. Egyrészt olyan ismereteket kíván átadni, melyek szükségesek a mindennapi egyéni és közösségi élethez, ill. a diákokat felkészíti az önálló munkavégzésre, kutatásra.

Évfolyam:		11, 12				
Témakör	Óraszám	Óraszám (12. évfolyam)	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
A társadalmi szabályok	6	5	alapvető ismeretek a közösségi szabályokról	Ismerje a társadalmi együttélés alapvető szabályait, eredetüket és rendeltetésüket. Tudjon különbséget tenni szokás, hagyomány, illem, erkölcs és jog között. Legyen tisztában a szabályok változásainak okaival, a törvények és törvényhozók szerepével.	A közösségi élet szabályainak tudatosítása	történelem: különböző korok sajátosságainak bemutatása, irodalom: témához kapcsolódó alkotások (pl. Ady szerelmi költészete, Stendhal: Vörös és fekete stb.)
Jogi alapismeretek	6	5	alapvető jogi ismeretek	Ismerje az alapvető emberi, gyermeki és diákjogokat, valamint az ezekhez társuló kötelességeket. Legyen átfogó képe a bírósági eljárás szereplőiről és főbb szakaszairól. Ismerje a felelősség fogalmát. Legyen tisztában a munkajogi alapismeretekkel. Tudjon önéletrajzot írni. Tudjon különbséget tenni a jogos és jogtalan között. Ismerje a szerződések alapvető formai és tartalmi követelményeit, a jogorvoslati lehetőségeket.	A mindennapi élethez szükséges jogi alapismeretek bemutatása	Történelem: európai és magyar jogrendszer
Állampolgári ismeretek	6	5	alapvető politikai és jogi ismeretek	Ismerje a Magyar Köztársaság állami és közigazgatásának intézményrendszerét, az alkotmányosság és a demokrácia alapelveit, valamint mindezek működésének fő jellemzőit. Tudjon képet adni a mai Magyarország és az Európai Unió országainak politika intézményrendszeréről. Legyenek ismeretei arról, hogy milyen nemzetközi konfliktusok vannak jelenleg a világban. Legyen képes felsorolni az alapvető politikai, szociális és kisebbségi jogokat, legyen tisztában ezek tartalmával. Legyen képes konkrét példák segítségével ismertetni az önkormányzatiság elvét. Legyen képes bemutatni egy civil szervezetet, illetve annak működését.	A mindennapi élethez szükséges politikai és jogi ismeretek bemutatása	Történelem: Európai Unió, magyar demokrácia
A család és a felnőtté válás	6	5	A családra, szocializációra vonatkozó hétköznapi ismeretek	Ismerje a család funkcióit, valamint a nemi szerepeket a családban és a társadalomban. Legyen tisztában a családi munkamegosztás, a háztartás és a családi költségvetés jellemzőivel. Ismerje a szocializáció fogalmát. Tudjon példát mondani a mentálhigiénés, különösen a drogfogyasztás okozta problémákra és beilleszkedési zavarokra a felnőtté válás életszakaszában. Ismerje a népességszám és a várható életkor alakulásának mai mutatóit és problémáit Magyarországon. Legyen képes példák segítségével bemutatni a fiatalok társadalmi helyzetének sajátosságait a mai Magyarországon.	Harmonikus családi élethez és deviáns viselkedés elkerüléséhez szükséges ismeretek átadása	Történelem: család, jólét, gyermekvállalás, népesedés jellemzői
Kultúra és közösség	4	4	Történelmi ismeretek: nemzet, állam, nemzetiség, társadalom	Ismerje az egyén, a közösség, a társadalom és a kultúra fogalmait. Ismerje a nemzet, állam, etnikum, többség és kisebbség fogalmak jelentését, valamint a magyar nemzettudat fejlődésének sajátosságait. Legyen tisztában az önazonosság és a társadalmi hovatartozás problémáival.	A makroközösségek viszonyainak áttekintéséhez szükséges ismeretek átadása	Történelem: nemzet, állam, nemzetiség, társadalom
A társadalmi viszonyok	3	3	Hétköznapi ismeretek a mai magyar társadalomról	Legyen tisztában a mai magyar társadalom rétegződésének fő jellemzőivel. Ismerje a helyi társadalom fogalmát. Legyen képes társadalmi problémák azonosítására, összetevőik felismerésére, ezek megvitatására, és a velük kapcsolatos önálló véleményalkotásra. Legyen tisztában azzal, hogy milyen problémák feszülnek a mai magyar társadalom egyes rétegei között. Legyen képes bemutatni a leg súlyosabb hazai urbanizációs és regionális problémákat.	A mai magyar társadalom megismertetése	Történelem: különböző korok társadalmi viszonyai; Irodalom: egyén és társadalom viszonya

Az új gazdasági és társadalmi világtrend	3	3		<p>Ismerje a technológiai-gazdasági fejlődés alapvető sajátosságait. Legyen képes bemutatni az állandó növekedésre irányuló racionális gazdasági magatartás sajátosságait és veszélyeit a piacgazdaságban. Lásza a gazdasági fejlődés és a környezetszennyezés alapvető összefüggéseit. Tudjon példákat mondani azokra a globalizációs kihívásokra, amelyek a mai Magyarországot is érintik. Legyen képes bemutatni az európai integráció legfőbb sajátosságait. Ismerje a legjelentősebb nemzetközi szervezeteket. Legyen képes példák segítségével bemutatni napjaink gazdasági és társadalmi változásainak előnyeit és hátrányait. Ismerje fel és legyen képes elemezni a szabadság, a jólét, a társadalmi igazságosság és a technológiai modernizáció közötti összefüggéseket. Legyen képes példák segítségével bemutatni a mikro- és makroökómia lehetséges konfliktusait.</p>		
Kultúra és globalizáció	4	4	Hétköznapi informatikai, távközlési, globalizációs ismeretek	<p>Ismerje az információs társadalom fogalmát, valamint az információrobbanás társadalmi hatásait. Legyen képes bemutatni, miként hatnak a modern informatikai és távközlési rendszerek a tanulásra és a tapasztalatszerzésre, valamint a személyek közötti érintkezésre. Legyen képes példák segítségével bemutatni a kulturális uniformizálódás világméretű folyamatát. Legyen képes értelmezni, hogy miért fontos a kulturális sokféleség megőrzése.</p>		Történelem; harmadik ipari forradalom; Informatika; Média
Az életmód átalakulása	4	4	Hétköznapi ismeretek álláskeresésről, fogyasztói társadalomról	<p>Ismerje a pályaválasztás és a munkába lépés lehetőségeit, a mai Magyarországon. Ismerje az önéletrajzírás és az álláskeresés alapvető „szabályait” (információforrások fajtái, teendők a hirdetés elolvasásától az interjúzás lezárásáig). Ismerje a fogyasztói társadalom fogalmát, legyen képes példák segítségével bemutatni a társadalmi forma előnyeit és hátrányait. Legyen képes bemutatni a család kulturális, gazdasági és társadalmi funkcióinak átalakulását a mai világban. Legyen képes bemutatni a munka világának átalakulását a globalizáció korában. Értse és legyen képes bemutatni, milyen hatást gyakorol a jóléti államok léte és azok pazarló fogyasztása a világra. Ismerje a női emancipáció fogalmát, és legyen képes bemutatni ezek társadalmi hatásait.</p>	A mindennapi életben szükséges munkakeresési információk megismerése.	
A növekedés határai	2	2	Hétköznapi ismeretek a harmadik világról, környezetszennyezésről.	<p>Legyen képes bemutatni, hogy milyen hatást gyakorol a természeti környezetre a technikai civilizáció és a gazdasági növekedés. Ismerje a demográfiai robbanás társadalmi és gazdasági okait a „harmadik világban”, a népesség csökkenésének és elöregedésének problémáit hazánkban és más európai országokban. Ismerje a környezetkímélő magatartás elterjedését ösztönző, illetve gátló kulturális, gazdasági és politikai okokat. Legyen képes példákkal bemutatni, mit tehet az egyén és a társadalom az üzleti szemlélet túlzásaiból eredő károk ellensúlyozására (pl. környezetvédő, segélyező programok, szervezetek bemutatása). Legyen képes röviden összefoglalni a fenntartható fejlődés társadalmi, politikai és gazdasági alapelveit.</p>	Értse a környezetszennyezés és fenntartható fejlődés problémakörét.	

A test és a lélek, az emberi én és a tudat	3	3		Legyen tisztában a lelki jelenségek organikus alapjaival. Ismerje az egyéni tulajdonságok és a környezeti hatások dinamikusan kölcsönhatásait néhány fontos képesség és tulajdonság (intelligencia, temperamentum, személyiségvonások) esetében. Ismerje az én és a tudat legfontosabb értelmezéseit. Ismerje a test és lélek probléma néhány fontosabb interpretációját. Legyen tisztában az öröklés és a környezet kölcsönhatásainak típusaival és mechanizmusával, az emberi környezet különlegességével. Mutassa be, milyen álláspontokat képviselnek az ismert pszichológiai irányzatok az én és a személyiség értelmezése terén.		
A kognitív funkciók	4	3	Hétköznapi ismeretek motivációról.	Ismerje az emberi érzékelés és észlelés legfontosabb sajátosságait. Legyen tisztában vele, hogy melyek a legfontosabb megismerő funkciók: (figyelem, emlékezet, gondolkodás), értse ezek működését. Ismerje a megismerés és a motiváció legfontosabb összefüggéseit. Legyen tisztában a kognitív képességek fejlődésének legfontosabb állomásaival. Legyen tisztában a megismerés kiemelt és irányító szerepével az emberi lelki funkciók körében. Ismerje a megismerőfunkciók belső összefüggéseit. Ismerje a belső és a külső ösztönzők tanulásra gyakorolt hatásait. Legyen tisztában az értelmi fejlődés menetével és más mentális funkciókra gyakorolt hatásával.	Az emberi megismerés sokrétűségének bemutatása	
A beszéd és a kommunikáció	4	3	Nyelvtanból a kommunikációról tanultak.	Legyen tisztában a nyelvnek az emberi társadalomban betöltött szerepével, valamint a nyelv elsajátítási folyamatának a szabályszerűségeivel. Ismerje a verbális és nem verbális kommunikáció néhány fontosabb válfaját. Ismerje a tömegkommunikáció néhány fontosabb sajátosságát. Ismerje a kommunikáció szerkezetét, az egyes alkotóelemek szerepét az üzenet kialakulásában, a kommunikáció fajtáit és azok összetett jelentéseit. Legyen tisztában a mai tömegkommunikáció fajtáival és az általuk gyakorolt társadalomszervező, illetve szocializációs hatásokkal.	A tömegkommunikáció sajátosságainak megismerése.	Nyelvtan: kommunikáció.
A motiváció, az érzelmek és az akarat	3	3	Hétköznapi ismeretek az érzelmek szerepéről az állatok és az ember világában.	Ismerje a motiváció élettani szerepét és működését, kapcsolatát a szükségletekkel. Ismerje az érzelmek motivációs hatásait. Legyen tájékozott azzal kapcsolatban, hogy milyen motivációs háttér van az emberi szexualitásnak, az utódgondozásnak, valamint az agresszív viselkedésnek. Legyen tisztában az alapvetően emberi motivációk fajtáival, jellegzetességeivel, az akarat szabadság és a belső, élettani motívumok kölcsönhatásainak nyitott kérdéseivel. Ismerje a legfontosabb érzelmelem-elméleteket. Legyen képe arról, hogy milyen szerepet játszanak az emberi döntések meghozatalában az érzelmelek, az akarat és a tudat kölcsönhatásai.	Az érzelmek jelentőségének hangsúlyozása.	Biológia: állattan.

A szocializáció folyamata. A személyiség és a társas jelenségek	3	3	Hétköznapi, történelmi ismeretek a szocializációról.	Ismerje, hogy milyen szerepet játszanak a családon belüli az intim érzelmi kapcsolatok az emberi fejlődésben. Ismerje a család és a szülői szerep jelenkori sajátosságait. Legyen tisztában a gyermek fejlődésének legfontosabb állomásaival. Ismerje a legfontosabb társas hatásokat (azonosulás, szociális tanulás). Ismerje a társas alakzatok (pár, tömeg, csoport) legfontosabb jellegzetességeit, Ismerje a szocializáció különféle szintjeit (mikro-, mező- és makroszint), a kultúra és a viselkedés sajátos összefüggéseit. Ismerje a családi élet szakaszait, a családcsoport működésének sajátosságait. Ismerje a csoportszerveződés és -működés alapelveit, a tömegjelenségek (pánik, divat, rohamszerű cselekvés) pszichológiai sajátosságait.	A szocializáció hatása az emberi személyiségre.	Történelem: régi és modern szocializációs eljárások.
Lelki egészség és betegség	4	3	Hétköznapi ismeretek a deviáns viselkedésről és a lelki betegségekről, ill. gyógyításukról.	Ismerje a testi és lelki egészség néhány különböző fajta értelmezését. Legyen tudatában annak, hogy a lelki nehézségekkel meg lehet küzdeni, és ebben szakemberek segítségére lehet támaszkodni. Ismerje a devianciák, az antiszociális viselkedés és lelki betegségek legfontosabb fajtáit. Ismerje a lelki betegségek felismerésének legfontosabb módszereit. Ismerje a lelki nehézségekkel való megküzdés tipikus fázisait és az ellenálló képesség kialakulásának feltételeit. Ismerje a devianciák szociológiai és pszichológiai értelmezését.	Felhívni a figyelmet a deviáns viselkedés lelki hátterére, a lelki betegségek gyógyíthatóságára.	
Szabadon felhasználható órák száma:	7	6				
	72	64				

A tantárgy neve:

Az ember - választható tantárgy

A tantárgy tanításának célja:

„Önmagunk megismerése a legnagyobb utazás, a legfélelmebb felfedezés, a legtanulságosabb találkozás.” (Márai Sándor)

Évfolyam:	9/NY, 9, 10, 11, 12				
Témakör	Óraszám	Óraszám (12. évfolyam)	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Az ember helye az élőlények között	1	1	állat fogalma, az emlősök rendszere	kritikai gondolkodás, empátikus készség, szövegértési és -alkotási kompetencia fejlesztése, toleranciára és elfogadásra nevelés	Természetismeret, történelem, elsősegély- és egészség, pszichológia, önismeret, testnevelés
Legközelebbi rokonaink	4	4	orángután, gorilla, csimpánz, bonobó jellemzői		
Az emberelődök	4	4	Australopithecusok, Homók jellegei		
Emberi jelleg kialakulásának evolúciós magyarázatai	4	4	mitokondriális Éva, Y Ádám, bőrlérendszér		
Az ember biodiverzitása	6	4	rasszok, rasszbéli különbségek		
A fajbiológia és a rasszizmus	2	2	rasszizmus fogalma, állásfoglalás a rasszok egyenlősége mellett		
Az ember embrionális fejlődése, a terhesség és a szülés	8	8	a terhesség szakaszai, az egyedfejlődés állomásai, a terhesség biológiája, a szülés szakaszai és hormonális szabályozása		
A serdülőkor	6	6	a serdülőkor jellemzői, a növekedési lökés		
Az ember metrikus jellegei, a testösszetétel és a testalkat	8	6	testösszetétel vizsgálata, testalkattípusok, az emberi csontváz, nemi különbségek		
Az ember és a genetika: családkutatás, ikervizsgálatok	4	4	egyiptetjű, kétpetélyű ikrek, genetikai tanácsadás, kromoszómarendellenességek, családfaelemzés		
A csoportban élő ember	4	2	csoportnormák, a csoport jellemzői, szociálpszichológiai alapismeretek		
Az ember szexualitása	4	4	ivari dimorfizmus, váltivarúság, a szaporító szervrendszer felépítése és működése, a homoszexualitás		
Az emberi kultúra	6	6	szokások és hiedelmek, nyelvtanulás, a beszéd és a nyelv		
Az emberi társadalom	4	3	szocializáció, szabályok és normák, empátia, agresszió, háború		
Szabadon felhasználható órák száma:	7	6			
	72	64			

A tantárgy neve:

Biológia stúdium - választható tantárgy

A tantárgy tanításának célja:

Kísérleteken, vizsgálatokon keresztül bevezetés a biológia tudományába

Évfolyam:	9/NY, 9, 10, 11, 12				
Témakör	Óraszám	Óraszám (12. évfolyam)	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Plazmolízis vizsgálata	3	2	A mikroszkóp részei. A hagyma felépítése, funkciója, előfordulása. A plazmolízis típusai. Nyúzatkészítés.	<p>logikus gondolkodás, természettudományos és matematikai kompetencia fejlesztése, szövegértési és - alkotási kompetencia fejlesztése, alapvető méréstani, gyakorlati ismeretek elsajátítása, önálló alkalmazása</p>	<p>Természetismeret, az ember, mindent az állatokról, elsősegély- és egészség, fizika stúdium, kémia stúdium, természet</p>
Az orvosi szén felületi megkötőképessége	2	2	Az adszorpció és szerepe az élő szervezetben.		
A nyál emésztő működése	3	2	Emésztőnedvek, emésztőenzimek. Makromolekulák és emésztésük. Az emésztőrendszer felépítése.		
A szén-dioxid kimutatása	2	2	A légzés és folyamatai. A biológiai oxidáció.		
Az epe működésének vizsgálata	3	2	Emulgeálás. Emésztőnedvek, emésztőenzimek. A máj feladata. Makromolekulák és emésztésük. Az emésztőrendszer felépítése.		
A keményítő vizsgálata	3	2	A szénhidrátok és emésztésük. Kaparékkészítés.		
A keményítő kimutatása	2	2	A szénhidrátok és emésztésük. Lugol-oldat.		
A fehérjék kimutatása, kicsapási reakciók	3	2	A kicsapás fajtái. Xantoprotein-próba és Biuret-reakció.		
A sejtmag vizsgálata	2	2	A mikroszkópok fajtái. Az eukarióta sejt felépítése.		
A sejtfal és a sejt plazma vizsgálata	2	2	A sejtfal és a plazma felépítése, szerkezete. A növényi, állati sejtek, gomba- és baktériumsejtek összehasonlítása.		
A zöld szintestek vizsgálata	2	2	A szintestek felépítése és működése. A fotoszintézis folyamata.		
A papucsállatka és az amőba megfigyelése	2	2	Az egysejtű eukarióták csoportjai. Sejtszervecskék. A kompetitív kizárás elve. Az endoszimbionta elmélet.		
A zöld szemes ostorosmoszat és az élesztőgomba megfigyelése	2	2	Az egysejtű eukarióták csoportjai. Sejtszervecskék. Az endoszimbionta elmélet. Az élővilág törzsfelődésének áttekintése.		
A fejespenész és a fonalas zöldmoszat megfigyelése	2	2	A gombák csoportjai. Micélium, hifa, tömlő és bazídium fogalma. A spóra.		
Lombosmoha megfigyelése	4	2	A mohák testfelépítése. A növények testszerveződése. A növények csoportjai.		
Zárványok vizsgálata	2	2	Nyúzatkészítés. A növényi anyagcsere folyamatai. A növényi anyagcsere-végtermékek.		
A gázcsere nyílás vizsgálata	2	2	A növények gázcsereje. A sztóma és felépítése. A sztóma működése. Ozmózis és diffúzió.		

A víz útja egy zárvatermő növényben	2	2	A növényi szövetek. A szállítószövetek felépítése és működése. A vízmozgást befolyásoló tényezők. A vízkultúrás kísérlet és a Liebig-féle minimumtörvény.		
A lomblevél szövettani felépítése	3	3	A növényi szövetek. A levelek típusai és jellemzői. Módosult levelek.		
A fás szár szövettani felépítése	3	3	A növényi szövetek. Az évgyűrűk kialakulása. A kambium és működése. A szár típusai. Módosult szárak.		
Többrétegű elszarusodó laphám vizsgálata	2	2	Az állati szövetek típusai. A hámszövetek típusai. Az emberi bőr felépítése.		
Harántcsíkolt izomszövet vizsgálata	2	2	Az izmok típusai, az izomszövetek. Az izom felépítése. Az izomműködés molekuláris biológiai alapjai. Az ATP.		
A csontszövet vizsgálata	2	2	A csontok összetétele. A csontok típusai. A csontszövet jellemzőinek kísérleti vizsgálata. A csonttritkulás és kialakulásának okai.		
Az idegszövet vizsgálata	2	2	A neuron felépítése. Ingerületvezetés, nyugalmi és akciós potenciál. A szinapszisok. A piramissejtek.		
Az emberi vér és a békavér összehasonlítása	2	2	A vér felépítése. Az ember vérkeringésének áttekintése. A vércsoportok.		
A gyomornedv hatásának vizsgálata	2	2	Az emésztőrendszer felépítése. Makromolekulák. A gyomor felépítése, a gyomornedv összetétele és a fehérjék emésztése.		
Vakfoltvizsgálat	2	2	A szem felépítése. A vakfolt. A látóideg és a látópálya. A csapok és a pálcikák.		
Térdreflex vizsgálata	2	2	Az idegrendszer felépítése. A gerincvelő és működése. A reflexek fajtái. Reflexív és reflexkőr. Öröklött magatartásformák.		
Szabadon felhasználható órák száma:	7	6			
	72	64			

A tantárgy neve:

Dalszövegek elemzése - választható tantárgy

A tantárgy tanításának célja:

A diákok az év végére magabiztos elemzőkké váljanak.

Évfolyam:	9/NY, 9, 10, 11, 12				
Témakör	Óraszám	Óraszám (12. évfolyam)	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Az adott tanév tematikája az alábbi témalistából állítandó össze, összesen 72 tanítási órával kalkulálva, a diákok igényei és a csoport jellemzői alapján.					
Dalszövegek az egyénről minimum két, maximum négy dalszöveg elemzése	5	5	Szövegelemzési szempontok megfogalmazása és magabiztos alkalmazása	Szövegértési, szövegalkotási kompetencia, kritikai gondolkodás fejlesztése, esztétikai és erkölcsi érzék fejlesztése, empátikus készségek fejlesztése	művészetek, dalszövegek elemzése, mozgókép- és médiaismeret, filozófia
Dalszövegek a szabadságról minimum négy, maximum hat dalszöveg elemzése	9	8			
Dalszövegek a háborúról és a békéről minimum két, maximum négy dalszöveg elemzése	5	5			
Dalszövegek a vallásról, a hitről, Istenről minimum két, maximum négy dalszöveg elemzése	5	5			
Dalszövegek a szerelemtől minimum hat maximum nyolc dalszöveg elemzése	13	10			
Dalszövegek a szexualitásról minimum négy, maximum hat dalszöveg elemzése	9	9			
Dalszövegek az életéről és a halálról minimum két, maximum négy dalszöveg elemzése	5	4			
Dalszövegek a politikáról minimum két, maximum négy dalszöveg elemzése	5	5			
Dalszövegek a társadalmi egyenlőtlenségekről minimum négy, maximum hat dalszöveg elemzése	9	7			
Szabadon felhasználható órák száma:	7	6			
	72	64			

A tantárgy neve:

Etika - választható tantárgy

A tantárgy tanításának célja:

Az etika tantárgy a helyes életvezetéshez nélkülözhetetlen magatartási szabályok értelmének megvilágításával, felelősségtudatuk elmélyítésével és az önfejlesztés igényének megerősítésével felkészíti a tanulókat a személyközi kapcsolatok és a társadalmi együttélés konfliktusainak kezelésére, tudatosítja döntéseik, cselekedeteik erkölcsi jelentőségét.

Évfolyam:	9/NY, 9, 10, 11, 12					
Témakör	Óraszám	Óraszám (12. évfolyam)	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
A mindenséget kutató ember	6	6	A tudományos kutatás és a művészi alkotás eszköztárának használatával kapcsolatos személyes tapasztalatok.	<p>A vallás mint lelki jelenség</p> <p>Miért gondolja az emberek jelentős része, hogy létezik egy embernél hatalmasabb erő is a világban? Milyen elképzelések alakultak ki különböző kultúrákban erről az erőről? Hogyan próbálnak az emberek kapcsolatba lépni a természetfeletti világgal, és miért fontos ez nekik? El lehet-e képzelni a világot természetfeletti erő létezése nélkül is?</p> <p>Vallási közösség és vallási intézmény</p> <p>Milyen keretei, szertartásai és jelképei alakultak ki a természetfeletti erő(k) tiszteletének? Milyen helyeket, könyveket és tárgyakat tartanak szentnek egyes kultúrákban az emberek? A világ vallásai közül melyek vannak jelen a lakóhelyünkön és Magyarországon?</p> <p>A tudomány</p> <p>Mit csinálnak a tudósok? Milyen kérdésekre keresik a válaszokat és milyen módon? Vajon mitől függ, hogy találunk-e választ az általuk feltett kérdésekre? Milyen mélységben ismerhető meg a világ?</p> <p>Én milyen kérdéseket tennék fel a világról, ha tudós lennék?</p> <p>A művészet</p> <p>Mit csinálnak a művészek? Miért fontos számukra az, amit tesznek? Milyen eszközeik vannak arra, hogy kifejezzék az érzéseiket és a gondolataikat? Miért érdekel olyan sok embert az, amit mások előadnak vagy alkotnak?</p> <p>Bárből lehet művész? Hozzám melyik művészeti terület áll a legközelebb és miért?</p>	A vallások sokszínűségével és közös jellemzőivel kapcsolatos, különféle forrásokból származó ismeretek bővülésének elősegítése és rendszerezése.	<p>Történelem: a Biblia; történetek az Ószövetségből; a görögök és rómaiak vallása; Az Újszövetség; Jézus története; a kereszténység kialakulása és elterjedése: üldözött vallásból államvallás; a római katolikus egyház felépítése, jellemzői. Az iszlám vallás megjelenése és alapvető tanításai.</p> <p>Magyar nyelv és irodalom: képek és formák a költészetben; az irodalmi művek szóbeli és írásbeli szövegműfajainak jellemzői.</p>

<p>Hit, világkép, világnézet</p>	<p>6</p>	<p>5</p>	<p>Különböző vallásokhoz kapcsolódó, történelmi, irodalmi és művészeti ismeretek.</p>	<p>Az ember mint értékes és erkölcsi lény</p> <p>Hogyan tudunk különbséget tenni a tények és a vélekedések között? Miért fontos ezek megkülönböztetése? Hogyan tudjuk eldönteni, hogy egy állítás igaz vagy nem? Miért fontos ezt tudni?</p> <p>Hogyan alakulnak ki a tévhitek, a sztereotípiák és az előítéletek? Mi járul hozzá ezek fenntartásához, és mi segíti elő a lebomlásukat? Mi a különbség a meggyőződés, a hit, a világkép és a világnézet között?</p> <p>A nagy világvallások világképe</p> <p>Milyenek mutatja be a világ kezdetét, működését és végét a judaizmus, a kereszténység, az iszlám, a hinduizmus és a buddhizmus? Milyen egyéb világképek élnek más vallásokban? Miben hasonlítanak ezek egymáshoz, és miben különböznek?</p> <p>A nagy világvallások erkölcsi tanításai</p> <p>Mit mond a kereszténység a jóról és a rosszról, a helyesről és a helytelenről? Mit mondanak ugyanerről a judaizmus, az iszlám, a hinduizmus és a buddhizmus tanításai? Melyek a világvallások közös értékei?</p> <p>Párbeszéd és együttműködés</p> <p>Miről érdemes együtt gondolkodniuk a mai világban a különböző keresztény felekezetek képviselőinek, a keresztény és zsidó vallású embereknek, a keresztényeknek és más vallások követőinek, a hívőknek és a nem hívőknek?</p> <p>Milyen új vallási mozgalmak kialakulásának lehetünk tanúi napjainkban? Vajon miért nem a régi vallások közül választanak maguknak ezek követői?</p>	<p>Tények és vélemények elkülönítése; érvényes állítások és értékelések megfogalmazásának gyakorlása, fejlesztése. A nagy világvallások legfontosabb tanításainak megismertetése. A világnézetek közötti párbeszéd fontosságának elfogadtatása.</p>	<p>Vizuális kultúra: személyes véleményt kifejező vizuális megjelenítés adott témában.</p> <p>Földrajz: a világvallások társadalmat, gazdaságot, környezetet befolyásoló szerepe; kultúrák találkozásai a Föld különféle térségeiben</p>
<p>Alapvető etika</p>	<p>6</p>	<p>6</p>	<p>A nyelvi/fogalmi gondolkodás és a tudatos környezetformálás (munka) szerepe a kulturális evolúcióban. Az Ó- és Újszövetség legismertebb részletei. A felelősségvállalás, illetve az ezzel kapcsolatos mulasztások irodalmi példái.</p>	<p>Az erkölcsi gondolkodás alapjai</p> <p>Tények és értékek. Ismeret, megértés, értékelés, elhatározás. Elmélet és gyakorlat.</p> <p>A társas lény: erkölcsi lény. A Másik szerepe az öntudatos én kialakulásában.</p> <p>Etika és nyelv: bizalom, megértés, egyetértés, vita, párbeszéd.</p> <p>Erkölcsi érzék, tanult viselkedés, az erkölcsi szabályok természete, az egyén erkölcsi méltósága.</p> <p>A munka mint az önkitaljesítés alapvető eszköze.</p> <p>Jó és rossz. A rossz eredete – különféle megközelítések. A szenvedés kérdése.</p> <p>Bibliai erkölcsi értékek a világi etikában</p> <p>Az ember kitüntetett léthelyzete. A világvallások emberképe és etikája.</p> <p>A szeretet erkölcsi jelentősége.</p> <p>A lelkiismeret szabadsága és a személyes felelősség elháríthatatlansága.</p> <p>Mit kell akarnom? Az erkölcsi döntés</p> <p>Az erkölcsi gondolkodás fejlődése. Szokáserkölc, hagyomány, törvény.</p> <p>A lelkiismeret szava. Példakövetés, tekintélytiszteltet. A mások igazsága.</p> <p>Párbeszéd, vita, kétely. Értékkonfliktusok.</p> <p>Kötelesség és szabadság. A kanti kötelességetika és bírálata.</p> <p>A felelősség kérdése</p> <p>Az erkölcsi cselekedet. A jóakarát. Felelősség a tetteinkért – felelősség másokért.</p> <p>Az erények és a jó élet céljai</p> <p>Önmegvalósítás, önkorlátozás, önismeret, önértékelés. A jólét és a jó élet fogalmának megkülönböztetése. A boldogság mint etikai kérdés. Az erények és a jellem. Az erkölcsi nevelés. Önállóság és példakövetés. Magánérdek és közjó.</p>	<p>Körüljárando fogalmak: erkölcsi érték, értékítélet, gyakorlat, erkölcs, etika, öntudat, munka; hit, szeretet, kiválasztás, bűn, kegyelem; lelkiismeret, szabadság, kötelesség, törvény, megértés; felelősség, szándék, következmény, erény, boldogság, jellem, öngazolás.</p>	<p>Filozófia:</p> <p>Az elérhető boldogság. A szabad akarat és a rossz kérdései. Az értékteremtő ember és a hatalom. Szabadság, választás, felelősség, szorongás.</p> <p>Társadalmi, állampolgári ismeretek:</p> <p>Pályakezdet, álláskeresés. Munkaerő-piaci elvárások itthon és külföldön.</p>

<p>Egyén és közösség</p>	<p>6</p>	<p>5</p>	<p>Irodalmi példák törvénytisztelet és lelkiismeret összeütközésére. A haza szolgálatának és védelmének történelmi példái. A nemzetállamok kialakulásának sajátosságai Kelet-Közép-Európában. Nemzetiségi konfliktusok, vallásüldözés a magyar történelemben. A cigányság történetével, helyzetével kapcsolatos alapismeretek. Hátrányos élethelyzetek, a szegénység alapvető társadalmi összetevőinek ismerete.</p>	<p>A kapcsolatok etikája Az emberek közti testvériség eszméje. Barátok és ellenfelek. Szeretetkapcsolatok. Párvalasztás. Felelősség a társakért. Szexualitika. Házasság. Családi élet. Otthonteremtés. Családi szerepek. Szülők és gyermekek. A családi élet válságai</p> <p>Társadalmi szolidaritás Hátrányos élethelyzetek. Társadalmi igazságosság és/vagy kölcsönös segítség. A betegekkel és szegényekkel való törődés mint erkölcsi kötelesség.</p> <p>Törvény és lelkiismeret A szabadság rendje. Jogok és kötelességek. Erkölcs és politika. A lelkiismeret és véleménynyilvánítás szabadsága.</p> <p>Szavak és tettek Visszaélés a szólásszabadsággal. Uszítás, rágalmazás, az ember lealacsonyítása, az erőszak népszerűsítése, megtévesztő reklámok. Szavak és tettek: a nyilvános beszéd a tömegművelésben. Médiaetika.</p> <p>Hazaszeretet Állampolgárság és nemzeti érzés. Nemzeti szolidaritás. Áldozat a hazáért, és ennek elfogadható mértéke. A társadalmi önazonosság (identitás) felépülése és torzulásai.</p> <p>Többség és kisebbség Az etnikulturális csoportok, nemzetiségek és vallási kisebbségek, illetve a többségi társadalom közti konfliktusok, az együttélés erkölcsi problémái, rasszizmus, kirekesztés. A nemzeti fejlődés traumái – Kárpát-medencei sajátosságok. A kirekesztő, elnyomó nemzetstratégiák erkölcsi megítélése.</p>	<p>Az alábbi fogalmak megismerése: Család, felelősség a társainkért, hűség, szeretet, szerelem; erkölcsi érték, erény, boldogság, jellem; törvény, törvénytisztelet, emberiesség, polgári engedetlenség; nemzet, identitás; nacionalizmus, sovinizmus, együttélés, idegengyűlölet, antijudaizmus, antiszemitizmus, genocídium, hátrányos megkülönböztetés, kisebbség; nemzetiség, igazságosság, szolidaritás, önkéntesség.</p>	<p>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: A jóléti társadalom. A magyar társadalom a rendszerváltás után.</p> <p>A cigányság (a romák), helyzete és integrációjának folyamata. A zsidóság Magyarországon. Antiszemitizmus, kirekesztés, genocídium.</p> <p>Földrajz: Magyarország és a Kárpát-medence földrajza; a magyarság által lakott, országhatáron túli területek.</p> <p>Mozgókép-kultúra és médiaismeret: A média társadalmi szerepe. Médiareprezentáció, valóságérzés, hitelesség. Médiaetika, médiaszabályozás.</p> <p>Társadalmi, állampolgári ismeretek: Kulturális és erkölcsi ismeretek.</p>
--------------------------	----------	----------	--	--	--	---

<p>Korunk kihívásai</p>	<p>6</p>	<p>5</p>	<p>A műszaki-tudományos haladás vívmányai, hatásai. Természet- és társadalom-földrajzi ismeretek. Pszichés funkciók a magasabb rendű állatoknál, biodiverzitás, ökológiai rendszerek. Kulturális hagyomány, jövőkép, az utódokról való gondoskodás szerepe és változásai a civilizáció történetében.</p>	<p>A tudományos-technikai haladás etikai kérdéseiről Az emberi cselekvés megváltozott természete. Technika és etika. A tudósok felelőssége.</p> <p>Bioetika Születés és halál. Családtervezés. Mesterséges megtermékenyítés. Béranyaság. Terhességmegszakítás. Genetikailag módosított élőlények. Egészségvédelem és etika. Szembenézés a halállal. Eutanázia.</p> <p>A felelősség új dimenziói a globalizáció korában Az egyén felelőssége és cselekvési lehetőségei a globális hálózatok korában. Magánérdek és közjó. A fenntarthatóság fogalma. Lokalizáció és önrendelkezés: az emberi lépték helyreállítása. Szellemi és anyagi tulajdon védelme és a felelős piaci magatartás. Világszegénység – a szegények világa. A szegénység új arcai: környezetrombolás, adósságcsapda, szélsőséges jövedelmi egyenlőtlenségek, létbizonytalanság, népbetegségek, népességrobbanás, tömeges migráció.</p> <p>Ökoetika Az ökológiai válság mint erkölcsi kérdés. Számít-e erkölcsileg, amit más lényekkel teszünk? Érvek az állatok védelmében: a szenvedésokozás tilalma, szolidaritás lénytársainkkal, a biológiai sokféleség értéke, megóvásának és fenntartásának lehetősége. Az élet tisztelete. Az etika emberközpontúságának értelmezése. Az ember felelőssége egy több mint emberi világban.</p> <p>A közösség és a korrupció problémája Tisztességes és tisztességtelen érdekvényesítés. Jogos és jogtalan előnyszerzés, a megvesztegetés, a megvesztegethetőség. Magánérdek és közjó. A korrupció jelensége és veszélyei, hatalommal való visszaélés és korrupció a mindennapokban. Hogyan lehet a megvesztegetést, a korrupciót megszüntetni? Lehet-e hála jele a hálapénz? Ki hibáztat, aki adja, vagy aki kapja? A korrupció elleni fellépés lehetőségei, az egyén és a közösség felelőssége.</p>	<p>Az alábbi kulcsfogalmak megismerése, körüljárása: Uralom a természet felett, ökológiai elővigyázatosság; globális felelősség, környezettudatosság, fenntarthatóság, közjó, korrupció, korrupció-megelőzés; élet, halál, egészség; környezeti etika, állati jólét, fajsovinizmus, emberközpontúság, mélyökológia; az emberiség közös öröksége, a jövő nemzedékek jogai, szellemi tulajdon, szerzői és szabadalmi jog, eredetvédelem, védjegy.</p>	<p>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: A tudományos-technikai forradalom. Az emberiség az ezredfordulón: a globális világ és problémái. A globális világgazdaság fejlődésének új kihívásai és ezek hatása hazánk fejlődésére.</p> <p>Földrajz: globális kihívások, migráció, mobilitás.</p> <p>Biológia-egészségtan: környezet és fenntarthatóság.</p> <p>Filozófia: Az ökológiai válság etikai vonatkozása. Bioetikai állásfoglalások napjainkban.</p>
--------------------------------	----------	----------	--	--	---	---

<p>Test és lélek</p>	<p>9</p>	<p>7</p>	<p>A főbb emberi szervrendszerek ismerete. Az egészséges életmóddal kapcsolatos alapvető ismeretek.</p>	<p>Hogyan változtak testi, lelki, szellemi tulajdonságaim az évek során? Mire van szükség ahhoz, hogy a testem jól fejlődjön? Mi kell a lelkem és az értelmem fejlődéséhez? Melyek az ember legfontosabb fizikai, lelki és szellemi szükségletei? Miben térnek el egymástól a gyerek, a felnőtt és az idős ember szükségletei? Miben különbözik egy ember az összes többi élőlénytől, és miben hasonlít rájuk?</p> <p>Egészség és betegség</p> <p>Milyen az egészséges ember? Hogyan kerülhet veszélybe és hogy védhető meg az egészség? Én egészségesen élek? Van olyan szokásom, amelyen jó lenne változtatnom az egészségem érdekében?</p> <p>Miben különbözik egy beteg ember az egészségestől? Hogyan és miért betegedhet meg valaki? Mi változik meg ettől az életében? Milyen az, amikor én beteg vagyok? Mért tartozom felelősséggel saját testi épségemért?</p> <p>Fogyatékoság</p> <p>Milyen képessége hiányozhat annak, aki valamilyen téren fogyatékos? Vannak-e olyan speciális képességeik a fogyatékkal élőknek, amelyekben ügyesebbek másoknál? Mi a különbség a fogyatékos és a betegség között? Hogyan alakulhat ki ilyen állapot? Miben és hogyan akadályozza a fogyatékkal élő embereket állapotuk a hétköznapi tevékenységekben? Hogyan lehet elhárítani vagy csökkenteni ezeket az akadályokat? Hogyan lehet egy fogyatékkal élő gyereket támogatni az osztályban? Mit tanulhatnak az ép gyerekek fogyatékkal élő társuktól? Élhetnek-e teljes értékű életet a fogyatékos emberek?</p> <p>Ép testben ép lélek?</p> <p>Milyen a jó és milyen a rossz lelkiállapot? Milyen lehet a lélek, amikor sérült vagy beteg? Milyen jelei vannak ennek? Hogyan őrizhetjük meg a lelki egészségünket? Lehet-e beteg lélek ép testben, és beteg vagy fogyatékosággal élő testben ép lélek? Mi minden befolyásolhatja ezt?</p> <p>Egy belső hang: a lelkiismeret</p> <p>Mi minden hat a döntéseinkre? Mi a lelkiismeret, és miből érezzük a jelenlétét? Hogyan hat a tetteinkre? Mi történik, amikor hallgatunk rá, és mi történik, amikor nem?</p>	<p>A tanulók testi és lelki egészséggel kapcsolatos ismereteinek gyarapítása és az önmagukért való felelősség érzésének erősítése. A beteg és a fogyatékkal élő emberek iránti empátia fejlesztése.</p>	<p>Biológia: Kamaszkori változások: testkép, testalkat; az egészséges táplálkozás alapelvei; a serdülő személyiségének jellemző vonásai; az önismeret és az önfejlesztés eszközei; veszélyforrások különféle élethelyzetekben; káros szenvedélyek.</p>
<p>Kapcsolat, barátság, szeretet</p>	<p>6</p>	<p>6</p>	<p>Olvastott, hallott, látott, megélt történetek, amelyek középpontjában a barátság témája áll.</p>	<p>Kapcsolataim</p> <p>Kikkel tartok szorosabb vagy lazább kapcsolatot? Kihez mi fűz, és milyen mélységűek ezek az érzések?</p> <p>Mi tesz vonzóvá és mi tesz ellenszenvesé valakit? Milyen módon lehet elnyerni valakinek a rokonszenvét? Milyen eszközöket nem szabad vagy nem érdemes használni ennek során? Miért?</p> <p>Baráti kapcsolatok</p> <p>Lehetnek-e a barátoknak titkaik egymás előtt? Mit jelent az, hogy őszinték vagyunk valakihez? Megengedhető-e a hazugság a barátok között? Csak szavakkal lehet hazudni vagy más módon is? Mit jelent a barátságban a másik tisztelete? Hogyan tudják segíteni egymást a barátok? Mi az, amivel fájdalmat tudnak okozni egymásnak? Hogyan lehet bocsánatot kérni és megbocsátani? Van-e olyan vétség, ami megbocsáthatatlan?</p> <p>A kapcsolat ápolása</p> <p>Milyen formái vannak a szeretet kimutatásának és a figyelmességnek? Milyen szerepe van a kapcsolat ápolásában a személyes találkozásoknak, a telefonnak, az internetnek és a közös programoknak?</p> <p>Milyen problémák és milyen konfliktusok zavarhatják meg a barátságot? Hogyan lehet feloldani ezeket?</p>	<p>A saját kapcsolati háló szerkezetének tudatosítása. Annak megéreztetése, hogy az őszinte baráti kapcsolatok fontos szerepet játszanak az ember életében. Olyan kommunikációs technikák megismertetése, amelyek segíthetnek a barátság ápolásában és az esetleges konfliktusok feloldásában.</p>	<p>Magyar nyelv és irodalom: a közlési szándéknak megfelelő nyelvi és nem nyelvi jelek használata; mindennapi kommunikációs szituációk gyakorlása.</p>

<p>Kortársi csoportok</p>	<p>6</p>	<p>5</p>	<p>Iskolai és iskolán kívüli közösségekben szerzett személyes tapasztalatok.</p>	<p>A közösséghez való tartozás fontosságának megéreztetése. A csoporttagok közötti összetartozás érzését kiváltó legfontosabb tényezők tudatosítása. Egy-egy személy csoporton belüli helyzetének felismertetése. A csoporton belüli konfliktuskezelés és kárenyhítés néhány technikájának gyakorlati megismertetése. Annak megértetése, hogy mások csoportjai mások számára ugyanolyan értékesek. Az osztályban felmerülő előítéletek és sztereotípiák kezelése.</p>	<p>Közösségem Milyen csoportokhoz tartozom? Mi változott ezen a téren az utóbbi időben? Milyen okai vannak a változásnak? Melyik csoporthoz mennyire kötődöm, és miért? A mi csoportunk Melyik csoportomban érzem a legjobban magam, és miért? Mi minden kapcsolja össze a csoport tagjait? Milyen közös tevékenységeink, jeleink, szokásaink és szabályaink vannak? Egyenrangú-e mindenki a csoportban, vagy van-e valamilyen különbség a tagok között? Mások csoportjai Milyen más csoportok vannak körülöttem, amelyekbe nem tartozom bele? Milyenek látom a csoportok tagjait? Mit tudok róluk? Valóban különböznek-e a mi csoportunk tagjaitól? Ha igen, miben? Mi az oka annak, ha valakit vagy valamilyen csoportot idegennek érelek? Miért?</p>	<p>Magyar nyelv és irodalom: közéleti kommunikáció (megbeszélés, vita, felszólalás, hozzászólás, alkalmi beszéd, köszöntés, kiselőadás).</p>
----------------------------------	----------	----------	--	---	---	---

<p>Társadalmi együttélés</p>	<p>8</p>	<p>7</p>	<p>Történelmi és irodalmi ismeretek különféle népekről, vallásokról és a társadalmi egyenlőtlenségekről. Személyes lakóhelyi tapasztalatok ugyanezekről. Különböző népek, vallások, csoportok szokásainak, ünnepeinek ismerete. Internetes virtuális közösségekben szerzett személyes tapasztalatok.</p>	<p>Etnikai közösségek</p> <p>Milyen népcsoportok élnek hazánkban, illetve a környékünkön? Kik vannak többségben az országban, és kik alkotják a kisebbséget? Én hová tartozom?</p> <p>Mit tudunk a magyarországi kisebbségi népcsoportokról? Milyen sajátos jelképeik, szokásaik, hagyományaik és ünnepeik vannak?</p> <p>Jó-e, ha egy országban többféle nép és többféle kultúra él egymás mellett? Milyen értékek és milyen nehézségek forrása lehet ez a helyzet?</p> <p>Lehet ugyanaz a népcsoport egyik helyen kisebbségben, míg más helyen többségben? Van-e felelőssége a többségi népcsoportok tagjainak a kisebbségekkel szemben?</p> <p>Vallási közösségek</p> <p>Milyen vallási közösségek működnek Magyarországon, illetve a környékünkön? Melyek alkotják a többséget, és melyek tartoznak a kisebbséghez hazánkban? Mit tudunk róluk?</p> <p>Társadalmi egyenlőtlenségek</p> <p>Kire mondhatjuk, hogy gazdag, illetve szegény? Minek alapján? Miért alakulnak ki vagyoni különbségek az emberek között? Mennyire függ az egyéntől, hogy milyen anyagi körülmények között él? Elképzelhető-e olyan társadalom, amelyben mindenki egyforma anyagi helyzetben van? Ha lenne ilyen, az igazságos társadalom lenne? Kell-e a gazdagoknak segíteniük a szegényeket? Mikor jogos valakit kedvezményben részesíteni? Hogyan lehet és hogyan nem szabad másokkal szemben előnyösebb helyzetbe jutni?</p> <p>Virtuális közösségek</p> <p>Milyen okai lehetnek annak, hogy az interneten gyorsan ki tud alakulni egy virtuális közösség? Milyen előnyei és milyen hátrányai lehetnek az ilyen csoportokhoz való tartozásnak? Mi az, amit nem illik vagy éppen veszélyes közreadni magunkról és másokról egy internetes közösségi oldalon?</p>	<p>Az etnikai és vallási sokszínűség tudatosítása, elfogadtatása és értékékként való kezelése. A kisebbségi tanulók esetében ezek identitáselemként való megerősítése.</p> <p>A szociális érzékenységet fejlesztése és a személyes felelősség érzésének felkeltése.</p> <p>Az internet használatával és a virtuális közösségekkel kapcsolatos veszélyek tudatosítása.</p>	<p>Földrajz: A demográfiai robbanás, az élelmiszeri válság, a nyersanyag- és energiaválság, valamint az urbanizáció környezeti következményei. A regionális és a globális környezeti veszélyek összefüggései.</p>
<p>A technikai fejlődés hatásai</p>	<p>6</p>	<p>6</p>	<p>Az ember és a természet közötti kapcsolatra vonatkozó általános ismeretek. Példa értékű technikatörténeti ismeretelmek. Különböző technikai eszközök használatához kapcsolódó személyes tapasztalatok.</p>	<p>Az ökológiai lábnyom</p> <p>Milyen kapcsolatban áll egymással az ember és a természet? Miért nem egyforma az emberek ökológiai lábnyoma a Föld minden részén? Mit tehetek a saját ökológiai lábnyomom csökkentése érdekében?</p> <p>Az ember és a technika</p> <p>Hogyan befolyásolja a technika fejlődése az ember életét? Melyek a mai világ legfontosabb technikai eszközei? Hogyan hat ezek jelenléte az egyének és a közösségek életére? Mik az előnyeik, mik a hátrányaik és mik a veszélyeik? Lehet-e függővé válni egy technikai eszköztől?</p> <p>Enyém, tied, mienk</p> <p>Mit tekinthetek a saját tulajdonomnak? Milyen védelem illeti meg a magántulajdont? Lehet-e közös tulajdonom más emberekkel? Hogyan használható és miként védhető meg a közös tulajdon?</p> <p>Ki a köztulajdon? Hogyan használható és miként védhető meg? Mikor lehet és mikor nem közös tulajdont vagy köztulajdont magáncélra használni?</p> <p>A mozgóképek hatása</p> <p>Miért van annyi reklám a tévében és az interneten? Milyen eszközökkel próbálnak meg befolyásolni minket a reklámok?</p> <p>Miért és hogyan hatnak ránk a televíziós filmsorozatok?</p> <p>Hogyan alakítják a reklámok és a tévésorozatok a választásaimat és a véleményemet?</p>	<p>Annak tudatosítása, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és mi magunk is szerepet játszhatunk a természet károsításában vagy védelmében.</p> <p>A tulajdonhoz való személyes viszony árnyalása a közösségi és a köztulajdon fogalmának bevezetésével.</p> <p>A modern technika mindennapi életet érintő pozitív és negatív hatásainak felismerése. A média viselkedést befolyásoló hatásainak tudatosítása.</p>	<p>Magyar nyelv és irodalom: a tömegkommunikáció legfőbb üzeneteinek dekódolása.</p>
<p>Szabadon felhasználható órák száma:</p>	<p>7</p>	<p>6</p>				
	<p>72</p>	<p>64</p>				

A tantárgy neve:

Film és irodalom - választható tantárgy

A tantárgy tanításának célja:

Adott filmművészeti alkotás elemzési szempontjainak megismerése

Évfolyam:		9/NY, 9, 10, 11, 12				
Témakör	Óraszám	Óraszám (12. évfolyam)	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok	
Az adott tanév tematikája az alábbi témalistából állítandó össze, összesen 72 tanítási órával kalkulálva, a diákok igényei és a csoport jellemzői alapján. Ajánlott minden témából legalább egy film választása.						
A szabadság Milos Forman: Hair	2	2	Filmelemzési alapfogalmak, rendezési eszközök, hatáskeltő eszközök, a filmművészet kifejezőeszközei	szövegértési, szövegalkotási kompetencia, kritikai gondolkodás fejlesztése, esztétikai és erkölcsi érzék fejlesztése, empátiás készségek fejlesztése	művészetek, dalszövegek elemzése, mozgókép- és médiaismeret, filozófia	
Milton Katselas: A pillangók szabadok	4	4				
Az egyén Tate Taylor: A segítség	2	2				
Quentin Tarantino: Jackie Brown	4	4				
A nő Rob Marshall: Egy gésa emlékiratai	2	2				
Stephen Daldry: Az órák	4	4				
Hit és remény Roberto Benigni: Az élet szép	3	2				
Darren Aronofsky: Forrás	4	4				
Szerelem Almadóvár: Beszélj hozzá!	4	2				
Yann Samuël: Szeress, ha mersz	4	4				
A szexualitás és a tabu Jean-Marck Vallée: C.R.A.Z.Y.	4	2				
Duncan Trucker: Transamerica	4	4				
Francois Ozon: Bűnös szerelmesek	4	4				
A mese Mijazaki Hajao: Chihiro	4	2				
Szellemországban						
Tim Burton: A halott menyasszony	4	4				
Kirekesztettség Steve McQueen: Tizenkét év rabszolgaság	4	4				
Emir Kusturica: Cigányok ideje	4	4				
Emir Kusturica: Maeska-jaj	4	4				
Szabadon felhasználható órák száma:	7	6				
	72	64				

A tantárgy neve:

Filozófia - választható tantárgy

A tantárgy tanításának célja:

A filozófiai tanulmányok célja az emberi lét értelmével, a tudás mibenlétével kapcsolatos legáltalánosabb kérdések felvetése, megvitatása, valamint a filozófiai eszmék történetének és legnagyobb alakjainak megismerése. A különböző korok és kultúrák filozófiai szövegeinek tanulmányozása elősegíti a kritikai gondolkodást, a problémaérzékenység fejlesztését, az önálló véleményalkotást és más gondolkodásmódok megértésének képességét. A filozófiai rendszerek azokat a legáltalánosabb fogalmi kereteket kínálják, amelyek között tapasztalataink világát mint összefüggő egységes egészet gondolhatjuk végig.

Évfolyam:		9/NY, 9, 10, 11, 12				
Témakör	Óraszám	Óraszám (12. évfolyam)	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
A filozófia	5	5	A filozófia és az irodalom kapcsolata	<p>A filozófia fogalma, tárgya, eredete.</p> <p>A filozófia és a többi tantárgy kapcsolódási pontjainak összefoglalása.</p> <p>A filozófia, a vallás, a művészetek és a tudományok közös és eltérő jellemzőinek felismerése.</p> <p>A tudományterületek létrejöttéhez viszonyított filozófia elsődlegességének és reflexív jellegének megértése.</p> <p>A filozófia ágazatainak megismerése.</p> <p>A filozófiai kérdésfeltevés történeti változatainak értelmezése.</p> <p>A filozófia jelen kérdésirányainak áttekintése.</p>	<p>A szintetizáló gondolkodás fejlesztése, összefüggések meglátása, a filozófiai szövegek sajátos nyelvezetének megismerése, megközelítési módszereinek elsajátítása.</p>	<p>Magyar nyelv és irodalom, ének-zene, vizuális kultúra: Ideológiai tényezők összefonódása a művészet történetének korstílusával és stílusirányzataival (pl. Kant és a romantika, klasszikus modernség és életfilozófiák).</p> <p>Esztétikai írások (pl. Arisztotelész: Poétika).</p> <p>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: államelméletek, utópiák, társadalmiszerveződés-elméletek a felvilágosodás korában (Hobbes, Locke, Rousseau stb.).</p> <p>Kémia, fizika, biológia-egészségtan, matematika: tudománytörténeti alapvetések (a Szókratész előtti filozófusok).</p>

<p style="text-align: center;">Ismeretelmélet</p>	<p style="text-align: center;">8</p>	<p style="text-align: center;">8</p>	<p>A világegyetem jelenségeit értelmező mítoszok. A keresztény világkép alapjai.</p> <p>A felvilágosult gondolkodók főbb törekvései.</p>	<p>A világ megismerésére, szerkezetének leírására irányuló első filozófiai törekvések.</p> <p>Az ismeretelmélet hagyományát kijelölő platóni és arisztotelészi tanok.</p> <p>A hit és a tudás összeegyeztetésének középkori kísérletei.</p> <p>A tapasztalás és gondolkodás lehetőségeinek és korlátainak vizsgálata a felvilágosodás idején.</p> <p style="text-align: center;">Kant „kopernikuszi fordulata”.</p> <p>Az életfilozófusoknak az egyéni tudat és a világ viszonyára vonatkozó elméletei.</p> <p>A létre vonatkozó kérdés újbóli feltevése.</p>	<p>A megismeréssel, megértéssel és értelmezéssel összefüggő észrevételek, kérdések és nehézségek megfogalmazása a tanulás hétköznapi tevékenysége során szerzett tapasztalatok alapján. A saját tapasztalatok és reflexiók gazdagítása a filozófiai hagyomány hasonló területein felmerülő kérdésekkel, válaszkísérletekkel. A megjelölt tematikai egységekkel kapcsolatos információk önálló rendszerezése és értelmezése, a rendelkezésre álló ismeretforrások áttekintése és értékelése.</p>	<p>Matematika: tudománytörténeti és matematikai érdekességek, neves matematikusok (zénoni apóriák; analitikus és szintetikus módszer; a logika arisztotelészi alapjai; Thalész, Püthagorasz, Eukleidész).</p> <p>Kémia, fizika: Démokritosz atomelmélete.</p> <p>Magyar nyelv és irodalom, ének-zene, vizuális kultúra: a klasszicizmus és a racionalizmus; a romantikus gondolkodásmód és a kanti ismeretelmélet alapjai; műértelmezési módszerek; nyelv és gondolkodás, nyelv és megismerés, valóság és jelentés.</p>
<p style="text-align: center;">A létre vonatkozó kérdések</p>	<p style="text-align: center;">8</p>	<p style="text-align: center;">8</p>	<p>A világ és az élet keletkezését, valamint az emberi létezést magyarázó természettudományos és mítikus elképzelések.</p>	<p>Az állandóság és változás tanai a Szókratészt megelőző gondolkodóknál (Parmenidész, Zénón, Hérakleitosz).</p> <p>A kétosztatú világ elmélete Platónnál és Arisztotelésznél.</p> <p>A szubsztancia fogalmának változatai az újkori lételméletekben (Descartes, Spinoza, Leibniz, Berkeley, Locke).</p> <p>Lét és gondolkodás különállása és összefüzdése (Kant, Hegel).</p> <p>A lét logikai-filozófiai megközelítése (Wittgenstein) és a metafizika kiküszöbölése a nyelv logikai elemzésén keresztül (Carnap).</p> <p>A lét és a semmi viszonya az egzisztencializmus képviselőinél (Sartre, Heidegger)</p> <p>Esszé írása a felmerülő filozófiai kérdésekről, ennek kapcsán a kérdés világos megfogalmazása, bizonyítékok és cáfolatok kifejtése, következtetések levonása.</p>	<p>A világegyetem és az ember létezésére vonatkozó tudományos elméletek és a hétköznapi megfigyelések problémafelvető mintázatainak absztrakt kifejezése.</p>	<p>Földrajz: a Naprendszer kialakulása, felépítése, elhelyezkedése a világegyetemben.</p> <p>Biológia-egészségtan: Az evolúció lényege. Adaptív és nem adaptív evolúciós folyamatok; a fajok kialakulása. Az evolúció bizonyítékai.</p> <p>Magyar nyelv és irodalom: jel, jelentés és referencia viszonya.</p>

<p>Erkölcsefilozófia</p>	<p>8</p>	<p>6</p>	<p>Az erkölcsi gondolkodás alapjai, törvény és lelkiismeret, a kapcsolatok világa. Korunk erkölcsi kihívásai.</p>	<p>Az elérhető boldogság Szókratész, a cinikusok, a sztoikusok és az epikureusok szerint. Arisztotelész erényetikája. A szabad akarat és a rossz kérdései Szent Ágostonnál. Kant kötelességetikája. Az értékteremtő ember és a hatalom akarása Nietzsche-nél. Egzisztencialista etika: szabadság, választás, felelősség, szorongás (Kierkegaard, Heidegger, Sartre, Jaspers). Az emberi tér átalakulása a fogyasztói társadalomban és a posztmodern állapot. Kortárs erkölcsi filozófiai irányzatok. Az ökológiai válság etikai vonatkozása. Bioetikai állásfoglalások napjainkban. Élethelyzetekből, aktuális eseményekből eredeztethető, etikai dilemmát hordozó tételmondat disputa keretében történő feldolgozása.</p>	<p>Érvek gyűjtése saját vélemény alátámasztására, ellenérvek gyűjtése az ellenvélemények cáfolására, meghatározott álláspontok cáfolására, tárgyilagos érvelés és a személyeskedés megkülönböztetése. Az emberi cselekvés és annak következménye közötti kapcsolat felismerésének gyakorlása. A globális világ kihívásaira kínált erkölcsi filozófiai válaszok megismerése.</p>	<p>Földrajz: A demográfiai robbanás, az élelmezési válság, a nyersanyag- és energiaválság, valamint az urbanizáció környezeti következményei. A regionális és a globális környezeti veszélyek összefüggései. A harmonikus és fenntartható fejlődés elvei, a megvalósítás korlátai. A termelés, a fogyasztás és a kereskedelem kapcsolatai. Biológia-egészségtan: A genetikai kutatások jelentősége. A genetikai eredmények és kutatások etikai kérdései. Az utóválasztás, családtervezés, genetikai tanácsadás. Magyar nyelv és irodalom: Az egzisztencialista tézisregény. Erkölcsi kérdéseket felvető irodalmi alkotások.</p>
<p>Logika</p>	<p>6</p>	<p>6</p>	<p>Matematikai bizonyítási módszerek. Alapvető retorikai ismeretek.</p>	<p>Arisztotelész kategóriatana és a logika alapfogalmai. A gondolkodás és nyelv kapcsolata. A kijelentéslogika alapjai.</p>	<p>Érvelési szerkezetek tudatosítása. Logikai alapfogalmak elsajátítása. Egyszerű állítások logikai szimbólumokkal való leírása.</p>	<p>Matematika: a matematikai logika nyelve, indirekt bizonyítás, logikai szita, negáció, konjunkció, diszjunkció, kettős tagadás, De Morgan-azonosságok. Magyar nyelv és irodalom: A mondatok szintaktikai rendje. Az érvelés technikája.</p>

Politikai filozófia	10	8	<p>Államformák, államszervezet, a hatalommegosztás formái, függetlenség és alávetettség, világkép, eszmék, ideológiák a történelem különböző korszakaiban.</p>	<p>A politika és a politikai filozófia viszonya. Államelméletek, utópiák és társadalmi szerződés elméletek az újkorban (Morus Tamás, Machiavelli, Locke, Hobbes, Rousseau). A liberalizmus angolszász, valamint francia hagyománya és a szabadság kétféle (pozitív és negatív) fogalma. A közösségelvű politikai filozófia. Totalitárius eszmerendszerek. A társadalmi igazságosság és méltányosság kortárs elméletei.</p> <p>Különböző szövegek, hanganyagok, filmek vizsgálata alapvető politikai filozófiai kérdések irányából.</p>	<p>Az alapvető politikai filozófiai kérdések felismerése szövegekben, hanganyagokban, filmekben. A jelenben érzékelhető politikai, társadalmi és gazdasági folyamatok, közéleti események azonosítása a politikai filozófia szemszögéből.</p>	<p>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: A francia forradalom eszméi, irányzatai, hatásai. A nemzetállamok kialakulása és felemelkedése Európában, az Amerikai Egyesült Államokban. A bolsevik ideológia és a kommunista diktatúra a Szovjetunióban. A fasiszta ideológia és állam Olaszországban. A nemzetiszocialista ideológia és a náci diktatúra.</p> <p>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: politikai intézményrendszer.</p>
Tudományfilozófia	10	9	<p>A természettudományok és a társadalomtudományok kutatási módszerei, bizonyítási eljárásai.</p>	<p>A célelvű gondolkodást felváltó oksági elv. A társadalomtudományok módszertani megújulása a pozitívizmus és a hermeneutika jegyében. A filozófia nyelvi fordulata. A tudomány fejlődése és a különböző korok tudományosságának összemérhetetlensége. A tudományos állítások igazolásának kritériumai.</p> <p>Beszámoló, kiselőadás tartása önálló gyűjtő-, illetve kutatómunkával szerzett ismeretek alapján egy választott tudományfilozófiai problémáról.</p>	<p>Tudományos érvek kritikai értékelése. Az internet kritikus és tudatos felhasználása tudományfilozófia-történeti ismeretek szerzésére.</p>	<p>Magyar nyelv és irodalom: Jel, jelentés és referencia viszonya. Nyelv és gondolkodás, nyelv és megismerés, valóság és jelentés.</p> <p>Kémia, biológia-egészségtan, fizika: tudománytörténeti alapvetések.</p>
Vallásfilozófia	10	8	<p>A kereszténység és Európa kapcsolata. Keresztény erkölcsi értékek a világi etikában.</p>	<p>A világvallások alaptanításai (hinduizmus, buddhizmus, univerzizmus, zsidó vallás, kereszténység, iszlám). A keresztény teológia és az antik filozófia kapcsolata (patrisztika és skolasztika). Aquinói Szent Tamás istenbizonyítékai. A felvilágosodás vallásfilozófiai irányzatai (ateizmus, deizmus, panteizmus). A modern és a posztmodern filozófiai istenkép.</p>	<p>A különböző vallások alaptanításainak összehasonlítása. A vallási meggyőződések eredetének tudatosítása és tiszteletben tartásának gyakorlása. A témához tartozó legfontosabb kézikönyvek használata.</p>	<p>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: A zsidó és keresztény kultúra értékei, a kereszténység kezdeti és tanításai. Vallási, egyházi ellentétek, hatalmi harcok, hódítások. A vallás és az egyház szerepe a középkori Európában. A reformáció és a katolikus megújulás. A francia forradalom eszméi, irányzatai, hatásai.</p>
Szabadon felhasználható órák száma:	7	6				
	72	64				

A tantárgy neve: Grafika - választható tantárgy

A tantárgy tanításának célja: A grafika tantárgy tanításának célja a tanulók tudását elmélyíteni a képzésben, színek kezelésében. Képi tulajdonságok megismertetése azok mérete, minősége, felbontása, tárolási elveik alapján. A szerzett elméleti háttér segítségével egy vektorgrafikus (Illustrator) és egy pixelgrafikus (Photoshop) program felhasználó szintű ismerete.

Évfolyam:	9/NY, 9, 10, 11, 12				
Témakör	Óraszám	Óraszám (12. évfolyam)	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Bemutkozás, ismerkedés, kapcsolatteremtés, célkitűzés	2	2	bemutkozás, kapcsolatteremtés, egyéni célok kitűzése		
A fény, fényérzékelés - látás	2	2	Fény fizikai tulajdonságai. Addiktív, szubsztraktív színkeverés. Színek kiválasztás. Emberi látás. Színérzet	A fényvel, színkezeléssel kapcsolatos tudás elmélyítése	Fizika: fényt. Biológia: szem, látás
A színek, színkeverések, színhőmérséklet	4	2			
Színválasztás - színskálák	4	2			
A kép - méret - minőség - tárolás, felbontás	4	5	Kép mérete, minősége, digitalizálása, szövegfelismerés. Minőség a cél érdekében	A különböző képek tulajdonságainak, felhasználhatóságának részletes megismerése	mozgóképek és média ismeret, multimédia
Tárolási elvek - bittérkép - vektorgrafikus, A tömörítés A file-formátumok	4	4	Vektorgrafikus és pixelgrafikus fájlok. Előnyök, hátrányok		
Vektorgrafikus program: Adobe Illustrator	15	13	Menürendszer megismerése, Görbék alkotása, vektorgrafikus képek alkotása, PDF fájlok tervezése	A vektorgrafikus program felhasználó szintű megismerése, különböző órai feladatokon keresztül	Későbbiekben nyomdai terület
Pixelgrafikus program: Adobe Photoshop	28	26	Menürendszer megismerése, Képek szerkesztése, Réteg műveletek megtanulása, színkezelés	A pixelgrafikus program felhasználó szintű megismerése, különböző órai feladatokon keresztül	Későbbiekben fotó retusálás, képszerkesztés, hirdetés szerkesztés területei
Összegzés, lezárás, búcsú	2	2	élmények összegzése, egyéni célok felülvizsgálata		
Szabaddon felhasználható órák száma:	7	6			
	72	64			

Továbbhaladás feltételei:

Legyen képes a megszerzett elméleti és gyakorlati tudás alapján, önállóan képet szerkeszteni az adott programban.

A tantárgy neve:

Hagyományaink - választható tantárgy

A tantárgy tanításának célja:

"Egy nép a történelmi ismerete, származása és kultúrája nélkül olyan, mint egy fa gyökerek nélkül." (B. Marley)

Évfolyam:	9/NY, 9, 10, 11, 12				
Témakör	Óraszám	Óraszám (12. évfolyam)	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
A magyarság eredete	6	6	Nyelvrokonság fogalma, a finnugor nyelvrokonság elmélete, alternatív nyelvelméletek, nyelvrokonság bizonyítékai, a magyar nép rövid története	Szövegértési, szövegalkotási kompetencia fejlesztése, a kommunikációs készség fejlesztése.	Művészet, történelem, földrajz, filozófia, etika
Nyelvjárások, a határon túli magyarság	10	8	A magyar nyelv változatai, a nyelvjárások földrajzi elhelyezkedése és nyelvi jellemzői, regionális köznyelv		
Népköltészet	10	8	Népmesék, népballadák, népdalok, mondák. A népmesék fajtái. Eredetmondák, eredetmitoszok, legendák, krónikák, a népdalok és a népballadák formái, stilisztikai és nyelvi jellemzői. Népi hagyományok, népies elemek azonosítása irodalmi szövegekben.		
Magyar népszokások, hiedelmek	10	10	Jeles napokkal kapcsolatos népszokások, évszakokkal, étellel, munka világával kapcsolatos szokások és hiedelmek. Népi rituálék és a jeles események szokásai.	Mozgáskultúra, esztétikai érzék fejlesztése.	
A népzene	10	8	Regősénekek, betlehemes énekek, lakodalmi dallamok, siratók, munkadalok, katona indulók. Népdalok tájegységek szerint, a régió népdalainak jellemzői. Hangszerek mint hagyományunk részei. A cigányzene. Paraszbanditák, Bartók-rend, Kodály-rend, Járdányi-rend. A magyar népzene továbbélése és helye a Világzenében.		
A néptánc	7	6	A táncművelés, a magyar néptánc története, a magyar néptánc dialektusai.	Kreatív alkotási készség, esztétikai érzék fejlesztése.	
Népművészeti alkotások, a magyar konyha	6	6	Fa- és bőrányagot megmunkáló mesterségek, rostot, szőrt, szarut feldolgozó mesterségek, fémesterségek, agyag- és kőfeldolgozók. A magyar konyha jellemzői, tradicionális magyar ételek, élelmiszerrel foglalkozó mesterségek	Szövegértési, szövegalkotási kompetencia fejlesztése, a kommunikációs készség fejlesztése.	
Hagyományaink továbbélése	6	6	A magyar hagyományok megjelenése, felelevenítése későbbi művészeti alkotásokban, a mindennapokban, egyéb művészeti ágakban.		
Szabadon felhasználható órák száma:	7	6			
	72	64			

A tantárgy neve:

Hétköznapi tudomány - 10 dolog, amit nem tanítanak az iskolában - választható tantárgy

A tantárgy tanításának célja:

A hétköznapi tudomány tantárgy óráinak feladata, hogy alapvető, mindennapi gazdasági, pénzügyi, társadalmi és állampolgári ismereteket nyújtson az érdeklődőknek. A kurzus célja, hogy az egy év alatt megismert tartalmak, fogalmak, folyamatok, információk végül egy egységes képpé álljanak össze és ez által egy olyan szemlélet alakuljon ki a tanulóknak, mely végig kíséri őket egész életük során. Mindenképpen cél, hogy amit megtanulnak, az a felnőtt lét hétköznapi kihívásaival szemben segítse őket, valamint a pályaválasztáshoz adjon olyan támpontot, ami megalapozottabb fakultáció és iskolaválasztást eredményez.

Évfolyam:	9/NY, 9, 10, 11, 12					
Témakör	Óraszám	Óraszám (12. évfolyam)	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Magyarország a statisztikák tükrében, társadalmi különbségek	10	8	szövegértési képesség, alaplüveletek, százalékszámítás, földrajzi alapismeretek	diagramok, átlag, módusz, medián, koresoport, munknaélküliségi ráta, háztartás, népesség, megoszlás, viszonyszám, szóródás, index, ismérv, skála, korreláció, ksh, közvéleménykutatás, társadalmi rétegek, mobilitás, jövedelem	a statisztikai alapfogalmak szabatos és tudatos használata, szociális érzékenység fejlesztése, az együttműködés, a szociális kompetenciák megerősítése, digitális kompetenciák	társadalomföldrajz, gazdaságföldrajz, közgazdaságtan, társadalmi és állampolgári ismeretek
Keresetekkel kapcsolatos statisztikák, mi mennyibe kerül, havi költségvetés készítése, hogyan kell takarékoskodni			matematikai alaplüveletek, százalékszámítás	szükséglet, Maslowi-piramis, preferencia, reáljövdelem, társadalmi jövedelem, fogyasztói kosár, munka, költség, egyensúly, hiány, kölcsön, adósság, szórás, átlag, medián, jövedelmi tizedek, kvantilisek	a matematikai-statisztikai eszközök használata, tudatos életvezetés kialakítása, pénzügyi tudatosság fejlesztése, szociális kompetenciák fejlesztése	matematika: statisztika
Mi a pénz?	8	8	matematikai alaplüveletek, százalékszámítás, történelmi alapismeretek	cserekereskedelem, pénz kialakulása, váltó, bankó, infláció, defláció, pénznemek, aranystandard, valuta, deviza, készpénz, számlapénz, jegybank, pénzteremtés, pénzpiac, tőke, kamat, a pénz funkciói, a pénz időértéke	elvonat gondolkodás megerősítése, pénzügyi kultúra kialakítása, a pénzhez való tudatos viszonyulás kialakítása	matematika: százalékszámítás, kamatos kamat, történelem: a pénz története, nagy
Bankok működése, banki termékek, hitelek, befektetések, banki szolgáltatások			matematikai alaplüveletek, százalékszámítás	betét, lekötés, kamat, hitel, kölcsön, bankkártyák, hitelkártyák, számla, lízing, tartalék, pénzteremtés, kétszintű bankrendszer, bankköltségek, számlanyitás	az életviteli kompetenciák erősítése, pénzügyi tudatosság kialakítása	felfedezések, újkor, ipari forradalom, gazdasági világválság, kereskedelmi
Részvények, kötvények, tőzsde	8	7	nem szükséges	áru- és értéktőzsde, értékpapír, részvény, kötvény, váltó, névérték, árfolyamérték, jövőérték, jelenérték, nettó jelenérték	a vállalkozói környezet megértése, az abban való eligazodás képességének fejlesztése	matematika: statisztika, kamatos kamat, %, várható érték, szórás, valószínűségyszámítás;
A multinacionális cégek, egy vállalat felépítése, vállalkozások			szövegértés	a társasági formák, bt., kft., rt., egyéni vállalkozás, vállalkozás megalapítása, erőforrások, termelési tényezők, kereslet, kínálat, komparatív előnyök	a vállalkozói kompetenciák tudatosítása, vállalkozói motivációs bázis fejlesztése, vállalt gazdaságtani ismeretek, vállalkozói kompetencia	földrajz: fejlődő és fejlett országok, közgazdaságtan, történelem: első és második ipari forradalom, nagy gazdasági
Biztosítók, biztosítások	8	7	nem szükséges	biztosítás, káresemény, kockázat, valószínűség, vagyonsbiztosítás, kockázati biztosítás	szociális és állampolgári kompetenciák	matematika: valószínűségyszámítás
Mi az a nyugdíj? Demográfia			alapvető statisztikai fogalmak, átlag, gyakoriság	korfa, nyugdíjkorhatár, felosztó-kirovó rendszer, a nyugdíjrendszer története, nyugdíjpénztár, nyugdíjbiztosítás, demográfiai alapfogalmak	a vállalkozói kompetenciák tudatosítása, vállalkozói motivációs bázis fejlesztése, matematikai kompetenciák, felelős döntéshozatal	állampolgári és társadalmi ismeretek, történelem: 20. sz. gazdasága
Mik azok az adók? Állami hivatalok, államigazgatás	6	5	történelmi alapismeretek	adó, személyi jövedelemadó, forgalmi adó, társasági adó, helyi adó, közvetlen és közvetett adó, adóbevallás, költségvetési kiadások, egykulcsos adó, adókedvezmények	szociális és állampolgári kompetenciák	százalékszámítás, állampolgári ismeretek, közgazdaságtan

A média és a reklámok működése, hírek, közélet	6	6	internethasználat, kommunikációs eszközök és sajtótermékek ismerete	média felületei, sajtótermékek, hírforrások, újságírás, közérdekű adatok, közösségi média, internetes marketing, kereső optimalizálás, adatvédelem	tudatos médiafogyasztás, kritikus gondolkodás, a reklám és média-felületek tudatos kezelésének kialakítása, a közösségi média felelős használata, tudatos fogyasztói magatartás kialakítása	mozgóképf és média, informatika
Az EU	4	4	történelmi és földrajz alapismeretek	az EU története, tagállamok, kötelezettségek, az EU szervezeti és intézményei, közös valuta, termelési tényezők szabad áramlása, Erasmus	nemzetközi környezet tudásítása, szociális és állampolgári kompetenciák	történelem: hidegháború, EU története, földrajz: Európa országai
Állampolgári és emberi jogok	4	3	történelem	jog, alaptörvény, alkotmány, emberi jogok, adatvédelem, gyermekvédelem, hatóságok jogai	szociális és állampolgári kompetenciák	történelem
Mik azok a pályázatok?	4	4	nem szükséges	pályázat kiírása, pályázati dokumentáció	szociális és állampolgári kompetenciák	nincs
Civil szervezetek, egyesületek, alapítványok			nem szükséges	egyesület, alapítvány	az együttműködés, a szociális kompetenciák megerősítése, vállalkozási kompetenciák	nincs
A munkaerőpiac, állásinterjú, önéletrajz, továbbtanulás, pályaválasztás	7	6	szövegalkotás, szövegértés, százalékszámítás	önismeret, készségek, képességek, oktatási rendszer, pontszámítás, társadalmi mobilitás, munkabér, ágazatok, munkakínálat, munkakereslet, munkavégző képesség, nominálbér, reálbér, munkajog, állásinterjú, motivációs levél, teljes foglalkoztatottság, munkanélküliség, diák munka, minimálbér, nettó, bruttó	a munkapiaci elhelyezkedés támogatása, továbbtanulási és pályaválasztási készségek gyakorlása, kifejezőképesség, önálló tanulás és felelősség fejlesztése	nyelvtan: önéletrajz, stilsztika történelem: ipari forradalom 1.,2.; önismeret
Szabadon felhasználható	7	6				
Összesen	72	64				

A továbbhaladás feltételei:

A tárgyat választó tanuló, ha mindvégig együttműködő és a tantárgyi koncepcióban leírtak szerint részt vesz a projekt munkákban és összességében 30%-ot teljesít, akkor "megfelelt" minősítést kap.

A tantárgy neve:

Mindent az állatokról - választható tantárgy

A tantárgy tanításának célja:

„Az állatokban azokat az értékeinket látjuk megtestesülni, amelyeket már elvesztettünk- ezért vágyunk társaságukra, érzelmeikre, életörömeikre.” (Jane Goodall)

Évfolyam:	9/NY, 9, 10, 11, 12				
Témakör	Óraszám	Óraszám (12. évfolyam)	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Mi az állat?	1	1	az állatok helye az élővilágban, különbözőségeik más élőlényektől.	kritikai gondolkodás, empatikus készség, szövegértési és -alkotási	
Az állatok kialakulásához vezető út	1	1	az endoszimbionta elmélet, prokarióta, eukarióta, haplonta, diplonta, evolúciós törzsfák elemzése		
A szivacsok	2	2	álszövetes, galléros-ostoros sejt, vándorsejt, úrbél, helytülő életmód, bimbózás		
A csalánozók	2	2	csalánsejt, bukfencező mozgás, rakéta-elv		
Férges (laposférges, fonálférges, gyűrűsférges)	2	2	béledényrendszer, élősködés, szelvényezettség, nyílt és zárt keringés, diffúz légzés, bőrizomtömlő, ondócsere		
A férges mint élősködők	2	2	a férges életciklusa		
A puhatestűek	2	2	köpeny, testtájak, zsigerzacskó, szépia		
Ízeltlábúak	6	4	külső váz, kitin, vázizom, szájszervek, valódi végtag, nem valódi végtag, összetett gyomor, trachearendszer, Malpighi-edények, vakbelek, testtájak, posztembrionális fejlődési típusok		
Ízeltlábúak gyűjtése, megfigyelése, leírása	4	3	a terepi munka alapjai, csapdázás, az ízeltlábúak csoportjai		
A tüskésbőrűek, a gerinchúrosok	2	2	vízédényrendszer, csoportjaik		
Gerincesek I.: porcos halak	2	2	cápák, ráják		

Gerincesek 2.: csontos halak	3	2	pikkely, szálla, nyílt mellkas, kopoltyú, keringésük, vénás öböl, külső megtermékenyítés, kloáka	kompetencia fejlesztése, a felelős állattartóvá válás, az állatokért tenni akarás és tudás megalapozása	Természetismeret, környezet- és természetvédelem, az ember, elsősegély- és egészség, pszichológia
A hal megfigyelése	2	2	anatómiai alapfogalmak		
A halak csoportjai	2	2	a Magyarországon őshonos halfajok megismerése		
Gerincesek 3.: kétéltűek	3	3	bőrlégzés, nyelik a levegőt, keringésük, hüvelykvánkos		
Egy kétéltű megfigyelése	2	2	anatómiai alapfogalmak		
A kétéltűek csoportjai	1	1	békák, góték, szalamandrák		
Gerincesek 4.: hüllők	3	2	szaruképződmények, állandó és változó testhőmérséklet, négyüregű szív, napfürdő, lágyhéjú tojás		
A hüllők csoportjai	2	2	pikkelyes hüllők, krokodilok, teknősök		
Gerincesek 5.: madarak	3	3	csőr, toll, farktömirigy, légzsákok, kettős gázcserre, meszes tojás		
A madarak csoportjai, megfigyelése	2	2	összefüggés keresése életmód, csőr és láb között		
Gerincesek 6.: emlősök és csoportjaik	3	3	verejtékmirigy, faggyúmirigy, emlő, méh és felépítése		
Az állatok viselkedése, egy patkány tanítása	5	3	öröklött és tanult magatartásformák, az állatok kommunikációja, társas, létfenntartó és fajfenntartó viselkedései		
A kutyák és a macskák testbeszéde	2	2	ritualizált harc, operáns kondicionálás, idomítás		
Állatvédelem	2	2	állatkísérletek, az állatok jogai, felelős állattartás		
Állatorvosi foglalkozás	2	2	az állatorvos munkája		
Állatkerti foglalkozás	2	2	fajvédelem, fajmentés		
Szabadon felhasználható órák száma:	7	6			
	72	64			

A tantárgy neve:

Mitológiák - választható tantárgy

A tantárgy tanításának célja:

A tudományos világmagyarázat előtt rengeteg elképzelés élt az emberekben arról, hogy miképp keletkezett, és hogyan működik a világ, ezeket az elképzeléseket tekintjük át ezen az órán. A cél, hogy a diákok megismerjék a jelentősebb ókori kultúrák kozmogóniáit, kozmológiáit, teológiáit és teonómiáit.
A tárgy segítségével tárgyalnak a diákok történelmi, földrajzi és irodalmi, sőt közgazdaságtani ismeretei is.

Évfolyam:	9/NY, 9, 10, 11, 12					
Témakör	Óraszám	Óraszám (12. évfolyam)	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Mitológia	6	4	Görög istenek, hősök, tudósok, művészek, olimpia, görög-perzsa háborúk. A demokrácia alapelvei.	mitológia, politeizmus, monoteizmus, szóbeliség, írásbeliség, antikvitás, mítosz, mitológia, eposz, eposzi konvenciók, kaland, utazás mint cselekményszervező elv	Más kultúrák megismerése iránti igény erősítése. Alapvető emberi magatartásformák felismertetése, megvitatása révén az erkölcsi és esztétikai érzék fejlesztése. Az irodalmi alapkultúra felépítése. Irodalmi alapformák, műfajok, motívumok befogadása, értelmezése. Hatásértelmezés, kapcsolatkeresés az antik-görög, a zsidó, a zsidó-keresztény és a mai kultúra nagy hagyományaival, kódjaival.	Magyar nyelv és irodalom: Görög mitológia, homéroszi eposzok, az antik görög színház és dráma, Szophoklész: Antigoné.
Őskőkori mitológia	4	3	Őskori kultúrák	termékenységkultusz, matriarchális társadalom, patriarchális társadalom, termékenységkultusz, bőségsszaru, barlangrajzok	Az őskori kultúrák, különböző mitológiai archetipusok megismerése	Vizuális kultúra: Willendorfi vénusz, különböző barlangrajzok
Tibeti mitológia	4	3	Mítosz, mitológiák	Amitábha, Avalokiteszvara, Biur, Dre, Gdon, Klu, Iha, Mthomg-dha, Preta, Srin, Tára, mi-chos, ég kapuja, föld kapuja	A tibeti mitológia keletkezéstörténetének és isteneinek megismerése	Filozófia: Vallásfilozófia
Japán mitológia	4	4	Mítosz, mitológiák	sintoizmus, sinto, Kodzsiki, Kami, buddhizmus	A japán mitológia keletkezéstörténetének és isteneinek megismerése	Filozófia: Vallásfilozófia
Kínai mitológia	4	4	Mítosz, mitológiák	tao, Kunlun-hegy, Tao-tie, Sárkánykirály, négy császár, nyolc halhatatlan	A kínai mitológia keletkezéstörténetének és isteneinek megismerése	Filozófia: Vallásfilozófia
Inka mitológia	2	2	Mítosz, mitológiák	Viracocha, Inti, Intiilapa, Inka, Mama Quilla, huaka,	Az inka mitológia keletkezéstörténetének és isteneinek megismerése	Filozófia: Vallásfilozófia, Történelem: Nagy földrajzi felfedezések
Azték mitológia	2	2	Mítosz, mitológiák	Omecihuatl, Tlaloc, Quetzalcoatl, Chalchiuhtlicue	Az azték mitológia keletkezéstörténetének és isteneinek megismerése	Filozófia: Vallásfilozófia, Történelem: Nagy földrajzi felfedezések
Maja mitológia	2	2	Mítosz, mitológiák	Popol Vuh, Chichén Itza, tzompantli	A maja mitológia keletkezéstörténetének és isteneinek megismerése	Filozófia: Vallásfilozófia, Történelem: Nagy földrajzi felfedezések
Egyiptomi mitológia	4	4	Mítosz, mitológiák, Egyiptomi piramisok	Halottak könyve, Ka, Kapuk könyve, Ámon, Heka, Hem, Ré, Hórusz, Nut, Ehnaton, Abu Szimbel, Karnak	Az egyiptomi mitológia keletkezéstörténetének és isteneinek megismerése	Filozófia: Vallásfilozófia, Vizuális kultúra: Egyiptomi kultúra
Sumér mitológia	4	4	Mítosz, mitológiák	Abzu, Tiámat, Lahmu, An, Enlil, Ninhurszag, Uras, Marduk, Utu, Baba	A sumér mitológia keletkezéstörténetének és isteneinek megismerése	Filozófia: Vallásfilozófia, Magyar nyelv és irodalom: Gilgames-eposz

Görög mitológia	12	10	Mítosz, mitológiák, Mitológiai ismeretek, műnemek, epika (elbeszélés, monda), líra (dal, elégia, epigramma, himnusz, óda), időmértékes verselés. Műfordítás. Epikai és lírai művek elemzése, értelmezése. Elbeszélés és történet. A kompozíció meghatározó elemei. Homéroszi eposzok	Gargareusok, Hüperborea, Kimmerioszok, Laisztrügónok, Lotophagoszok, Olümposz, Héraklész oszlopai és próbatételei, Amazonok, Argonauták, Naiaszok, Néreidák, Titaniszok, Titánok, Uránusz, Kronosz, Gaia, Khaos, Zeusz, Héra, Poszeidón, Arész, Hermész, Héphasztosz, Aphrodité, Pallasz Athéné, Apollón és Artemisz, Héraklész, Hébé, Hélios, Hesztia, Démétér, Dionüszosz, Hadész és Perszephoné	A görög mitológia keletkezéstörténetének és isteneinek megismerése	<p>Resztvétel és sport: A sport- és olimpiatörténet alapjai.</p> <p>Magyar nyelv és irodalom: Görög mitológia, homéroszi eposzok, az antik görög színház és dráma, Szophoklész: Antigoné.</p> <p>Dráma és tánc: Az ókori színház és dráma.</p> <p>Vizuális kultúra: Az antik görög képzőművészet (pl. a Dárdavivő, a Delphoi kocsihajtó, a Laokoón-csoport).</p> <p>Matematika: Pitagorasz-tétel, Thalész-tétel, Eukleidész (euklideszi geometria), görög ábécé betűinek használata a matematikában. Pi szám jelölése [π].</p> <p>Fizika: Arkhimédész, ptolemaioszi világkép, Arisztotelész természetfilozófiája.</p>
Skandináv mitológia	2	2	Mítosz, mitológiák	Yggdrasil, Gesta Danorum, Edda-énekek, Odin, Thor, Tyr, Loki, Baldr, Njörd, Frey, Ragnarök, noma	A skandináv mitológia keletkezéstörténetének és isteneinek megismerése	Filozófia: Vallásfilozófia
Germán mitológia	4	4	Mítosz, mitológiák	Edda, Ódin, Muspell, Ginnungagap, Niflheim, Azgard, Valhalla, Freyr és Freyja, Frigg, Thökk, Fenrir	A germán mitológia keletkezéstörténetének és isteneinek megismerése	Zene: Wagner operák
Római mitológia	8	8	Mítosz, mitológiák, Pun háborúk, Római köztársaság, Vergillius	Ambarvalia, Amburbium, Fontanalia, Lemuralia, Parentalia, Saturnalia, Párkák, Vesta szűzek, Bacchus, Auróra, Ceres, Diana, Juppiter, Hercules, Fauna, Flora, Juno, Mars, Minerva, Nox, Pluto, Saturnus	A római mitológia keletkezéstörténetének és isteneinek megismerése	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; Földrajz: az antik római kultúra topológiája. Vizuális kultúra: korabeli művek és későbbi feldolgozások.
Magyar mitológia	3	2	Mítosz, mitológiák, Honfoglalás, Kalandozások kora	sámánizmus, világfa, táltos, turul, csodaszarvas, fehér ló	A magyar keletkezéstörténet áttekintése	Történelem: Honfoglalás, Szent István kora
Szabadon felhasználható órák száma:	7	6				
	72	64				

A tantárgy neve: **Pedagógia - választható tantárgy**

A tantárgy tanításának célja: **A pedagógia tantárgy tanításának célja kettős. Egyrészt a pedagógusi pálya iránt érdeklődő diákok szándékait támogatja, a pályához szükséges kompetenciáik kialakítását, fejlesztését megkezdi. Másrészt a pedagógiai munka fontos területein, területeivel való közös munkálkodás közelebb viheti diákjainkat tanulási-tanítási módszereink, tanulászervezési eljárásaink megértéséhez, elfogadásához.**

Évfolyam:	9/NY, 9, 10, 11, 12					
Témakör	Óraszám	Óraszám (12. évfolyam)	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok	Kapcsolódási pontok
Pedagógiai rendszerek	13	12	Előzetes tudás nincs: a tantárgyra jelentkező tanulók életkorát, előzetes ismereteit, érdeklődési szintjét, tanulási képességeinek állapotát, tanulási stílusát figyelembe véve az egyéni differenciálás alapkövetelményének kívánunk megfelelni a tanulászervezés folyamatán.	Az egyes pedagógiai rendszerek alapvető jellemzőinek ismerete	Személyes kompetenciák: 1. én-tudatosság (önismeret, önértékelés, önbizalom), 2. önszabályozás (önkontroll, megbízhatóság, alkalmazkodás) és Szociális kompetenciák: 1. empátia (mások megértése és fejlesztése, szükségleteik felismerése, sokszínűség értékelése, érzelmi feszültségek érzékelése), 2. motiváció (kezdemenyozőkészség, optimizmus, elköteleződés, teljesítmény ösztönzés), 3. társas készségek (befolyásolás, kommunikáció, konfliktuskezelés, irányítás, kapcsolatépítés, együttműködés, csapatszellem)	Történelem tantárgy kapcsolódó korszakaihoz tartozó témakörei
Pedagógiatörténeti mérföldkövek érvényesülése a mai pedagógiai gyakorlatban	13	12		A pedagógiatörténeti mérföldkövek alapvető jellemzőinek ismerete, a mérföldkövek mai pedagógiai gyakorlatban való érvényesülése példáinak ismerete		Társadalomismeret tantárgy "Emberi közösségek" témaköre, történelem tantárgy kapcsolódó korszakaihoz tartozó témakörei
Pedagógiai rendszerek a különböző államokban	13	12		Különböző államok pedagógiai rendszereinek ismerete		Földrajz tantárgy társadalomföldrajzi témakörei
Pedagógiai rendszerek és társadalmi – politikai berendezkedés összefüggései	13	12		Pedagógiai rendszerek és társadalmi – politikai berendezkedés összefüggéseinek ismerete		Földrajz tantárgy társadalomföldrajzi témakörei, társadalomismeret tantárgy "Emberi közösségek" témaköre
A diákok által választott további témakörök	13	10		A témakörtől függő alapvető ismeretek		A témakörtől függően
Szabadon felhasználható órák száma:	7	6				
	72	64				

A tantárgy neve:

Politikatudomány - választható tantárgy

A tantárgy tanításának célja:

Tudatos társadalmi lények nevelése, akik érdeklődnek a politika, a közélet és annak jelenségei iránt. Az óra célja, hogy a diákok meggyőződését erősítse abban, hogy a közösség tagjainak joga és kötelessége a közügyekben részt venni, megvizsgáljuk a közösség és egyén viszonyát, valamint azt, hogy milyen érdekek biztosítják a társadalom működését. Gyakorlati célunk az, hogy megkönnyítsük a felkészülést a történelem és filozófia, valamint érintőlegesen a földrajz és irodalom érettségire is.

Évfolyam:	9/NY, 9, 10, 11, 12					
Témakör	Óraszám	Óraszám (12. évfolyam)	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Felkészítési célok	Kapcsolódási pontok
Mi végre a politika?	4	4	A politika és az irodalom kapcsolata	A politika fogalma, tárgya, eredete. A politika és a többi tantárgy kapcsolódási pontjainak összefoglalása. A politika ágazatainak megismerése.	Összefüggések meglátása, a politikai szövegek sajátos nyelvezetének megismerése, megközelítési módszereinek elsajátítása.	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: államelméletek, utópiák, társadalmiszervező-elméletek a felvilágosodás korában (Hobbes, Locke, Rousseau stb.).
Demokrácia- és politikaelmélet	12	12	Ókori és újkori demokráciák	Gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, gazdasági válság, adó, centrum, periféria, politika, állam, államforma, államszervezet, parlamentarizmus, közigazgatás, önkormányzat, szuverenitás, népképviselő, demokrácia, diktatúra	Képes a nemzet, kisebbség, nemzetiség és a helyi társadalmak fogalmainak szakszerű használatára. Érvekkel is alátámasztott véleményt tud megfogalmazni az elmúlt évtizedek hazai gazdasági-társadalmi folyamatairól.	Történelem: ókori demokráciák, napjaink politikája, A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon
Kisebbségpolitika, etnikumok	8	6	A szomszédos országokban élő magyarság sorsa.	Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lesüllyedés, elit réteg, középréteg, alsó réteg, népesedés, népességrobbanás, migráció, életmód, város, nemzet, nemzetiség.	Képes a nemzet, kisebbség, nemzetiség és a helyi társadalmak fogalmainak szakszerű használatára. Érvekkel is alátámasztott véleményt tud megfogalmazni az elmúlt évtizedek hazai gazdasági-társadalmi folyamatairól. Kommunikáció: Beszélgetés (vita) egy társadalmi, történelmi témáról. Saját vélemény megfogalmazása. (Pl. cigányság/romák integrációja.) Események, történetek, jelenségek dramatikus megjelenítése. (Pl. hajléktalansors, munkanélküliség, a mélyszegénység problémái.)	Történelem: XX. századi magyar történelem; Irodalom: Határon túli irodalom Etika; filozófia: Korunk erkölcsi kihívásai. Kirekesztés, fajgyűlölet.
Választási rendszerek; Pártok és pártrendszerek	12	10	Iskolai és iskolán kívüli közösségekben szerzett személyes tapasztalatok.	Politika, állam, államforma, államszervezet, parlamentarizmus, közigazgatás, önkormányzat	Kritikai gondolkodás: Különbségek felismerése, a változások nyomán követése egy-egy történelmi jelenség kapcsán.	Történelem: XX. századi magyar történelem Irodalom: Orwell: Állatfarm
Társadalmi mozgalmak és tiltakozás	6	6	Iskolai és iskolán kívüli közösségekben szerzett személyes tapasztalatok.	A helyi társadalom, a civil társadalom és az önkéntesség. Eszélyegyenlőtlenség és hátrányos társadalmi helyzet. Társadalmi felelősségvállalás és szolidaritás.	A társadalom makro- és mikrostruktúráját alkotó elemek azonosítása. A társadalom tagoltságából eredő egyenlőtlenségek felismertetése, ezek okainak azonosítása. A társadalmi felelősségvállalás elvi szükségességének megértése és néhány gyakorlati módjának megismertetése. A kisebbségek szerepe a helyi, lokális és országos ügyek alakításában.	Földrajz: Az Európai Unió kialakulása és működésének jellemzői. Etika: Törvény és lelkiismeret.

Politikai kommunikáció	4	4	Mindennapi kommunikációs helyzetekben való megnyilvánulás, törekvés az érthető, kifejező beszédre.	A beszédhelyzetnek megfelelő adekvát nyelvhasználat: szövegszerkesztés élőszóban, szó- és beszédfordulatok, kommunikációs helyzetek a kommunikációs helyzet tér, idő és résztvevői szerepek (kontextus) megfigyelése. A kommunikációt kísérő nem nyelvi jelek lehetőségeinek és korlátainak megtapasztalása: az élőszó zenei kifejezőeszközei, nonverbális kommunikáció. A testbeszéd, a térközszabályozás szerepének ismerete, tudatos alkalmazása különféle kommunikációs helyzetekben; dekódolása a hétköznapi kommunikációs helyzetekben és a tömegkommunikációban.	A különböző politikai szövegek megértésére, elemzésére, illetve kritikai feldolgozására való képesség a kommunikációs helyzet tér, idő és résztvevői szerepeinek (kontextus) megfelelően.	Magyar nyelv és irodalom: Kommunikáció Vizuális kultúra: A vizuális kommunikáció különböző formái; megkülönböztetés, értelmezés. Mozgóképkultúra és médiaismeret: médiaműfajok és jellemzőik; médiatudatosság, a média társadalmi hatása.
Társadalomfilozófia	6	6	Nagy francia forradalom, felvilágosodás eszmerendszere.	A XIX. századra kialakuló három nagy modern társadalomfilozófiai-politikai filozófiai eszmei irányzat – konzervativizmus, szocializmus, liberalizmus – alapvetései (Burke, Tocqueville, Marx, Mill). Egy második lépésben pedig számot vetünk a XX. századi totalitarizmus rendszerek tapasztalatával (Hannah Arendt).	A különböző történelmi tapasztalatok összegzésének képessége.	Magyar nyelv és irodalom: Victor Hugo, Franz Kafka és Kertész Imre munkássága. Anne Frank naplója.
Ellenségek a politikában	6	4	Iskolai és iskolán kívüli közösségekben szerzett személyes tapasztalatok.	Xenofóbia, fogyasztói társadalom, adósságspirál, globális felmelegedés, ökológiai katasztrófa, fenntarthatóság, környezetvédelem, fiatalodó és öregedő társadalom, migráció, foglalkozási szerkezet, diszkrimináció, integráció	A disztingvált gondolkodáshoz szükséges körültekintésre és toleranciára való képesség elsajátítására való szándék kialakítása.	Etika; filozófia: Korunk erkölcsi kihívásai. Ének-zene: Világzene. Földrajz: Az EU kialakulása, jellemzői, tagállamai; globális világgazdaság napjainkban, globális környezeti problémák; népesség, népesedés, urbanizáció; fejlődő és fejlett országok gazdaságának jellemzői; Kína.
Európa közepén: földrajzi determináltságunk	7	6	Magyarország történelme a Habsburg Birodalomban és a két világháború között.	Szűcs Jenő: Vázlat Európa három történelmi régiójáról című munkájának ismerete	A történelmi régiók meghatározottságai; Kelet-Közép-Európa fogalma és jellemzői.	Magyar nyelv és irodalom: Ady Endre költészete, határon túli magyar irodalom. Történelem: A vasfüggöny, keleti blokk országai.
Szabadon felhasználható	7	6				
	72	64				

A tantárgy neve:

Zene - választható tantárgy

A tantárgy tanításának célja:

Aktív zenei tudás megszerzése

Évfolyam:	9/NY, 9, 10, 11, 12				
Témakör	Óraszám	Óraszám (12. évfolyam)	Előzetes tudás	Tartalmi-ténybeli minimum	Fejlesztési célok
Hangképzés	10	10		Légzéstechnika, tiszta intonálás	Hallásfejlesztés Légoszlop megfelelő működtetése
Angol zene	10	10	Szövegértés, fordítás	Angol nyelvű dalok éneklése	Helyes kiejtés, megfelelő frazirozás
Zongora tanítás alapfokon	17	15	Ujjrend, Hangok helye a zongorán és a kottában	Kottából való zongorajáték egy, majd két kézzel	Ujjtechnika, kottaismeret
Sound painting	15	13		Dinamikai jelek figyelembe vétele Ritmus és ritmusjáték	Kreatív improvizáció
Kiszenekari gyakorlat	13	10		A szerkezeti egységek betartása Biztonságos játék a saját hangszeren (hangon, kreált hangszeren)	Az együttzenélésre való képesség erősítése
Szabadon felhasználható órák száma:	7	6			
	72	64			

Tartalom

Tartalom	1
Tanulásmódszertan (kötelező tantárgy).....	2
Testnevelés (kötelező tantárgy).....	3
Etika (fakultáció).....	12
Filozófia (fakultáció).....	14
Társadalomismeret (fakultáció)	16
Az ember (szabadon választható tárgy)	17
Biológia stúdium (szabadon választható tárgy)	18
Dalszövegek elemzése (szabadon választható tárgy).....	19
Etika (szabadon választható tárgy)	20
Film és irodalom (szabadon választható tárgy).....	22
Filozófia (szabadon választható tárgy)	23
Grafika (szabadon választható tárgy).....	25
Hagyományaink (szabadon választható tárgy)	26
A hétköznapok tudománya – 10 dolog, amit az iskolában nem tanítanak	27
Mindent az állatokról (szabadon választható tárgy)	29
Mitológiák (szabadon választható tárgy)	30
Pedagógia (szabadon választható tárgy)	32
Politikatudomány (szabadon választható tárgy)	33
Zene (szabadon választható tárgy)	34

Tanulásmódszertan (kötelező tantárgy)

Cél:

A tanulásmódszertan tantárgy tanításának célja a tanulók tudatosságának fejlesztése, a későbbi tanulmányok során a tanulás hatékonyságának és eredményességének növelése, hasznos gyakorlati stratégiák kialakítása, az esetleges problémákkal való szembenézés, és megoldások keresése.

Vízió:

Az egyéves tanulásmódszertani kurzus során a tanulók segítséget kapnak ahhoz, hogy megtervezzék-megszervezzék tanulásukat, megértsék a tanulóhoz vezető folyamatokat, fejlesszék a tanulóhoz szükséges részképességeket, és hogy a megismert technikák közül a számukra legmegfelelőbbeket alkalmazzák.

A tananyagszervezés módja:

A tanulói szokások feltárása és rövid elméleti bevezető után a különböző készségek fejlesztése gyakorlatiasan, gyakran játékos formában, csoportmunkában történik.

Értékelés:

A tanulók teljesítményét tanév közben és tanév végén is szövegesen értékeljük órai teljesítményük és a projektmunkában való részvételük alapján.

Testnevelés (kötelező tantárgy)

Iskolánkban a testnevelés a testgyakorlatokon, mozgásos játékokon, sportági tevékenységeken és az ezekhez kapcsolódó intellektuális ismereteken keresztül, valamint a természet egészségfejlesztő tényezőit integrálva hozzájárul ahhoz, hogy diákjaink az egészséget saját értékrendjükben kiemelt helyen kezelő személyiséggé váljanak. Köztudott tény, hogy csak aktív módon tud az ember idős korában teljes életet élni. Mozogni kell, erre szüksége van minden embernek. Célunk, hogy valamennyi kürtös gyermekben ez a gondolat tudatosuljon, és ismerjék fel a testnevelés és a sport egészségügyi és prevenció értékét.

A testnevelés, a sport a személyiségfejlődés egyik legmeghatározóbb színtere. Diákjaink megtanulják a szabályok betartását, a tantárgy együttműködésre, kitartásra, céltudatosságra nevel. Megtanulják, hogyan veszítsünk emelt fővel, hogy nincs kudarc, csak tanulság. A testnevelés óra az érzelmi- és szociális intelligenciának épp úgy kovácsműhelye, mint a szív- és vérkeringési rendszer, a légzés, az izomzat fejlesztésének.

A testnevelés órák fejlesztési céljai:

- alakuljon ki a tanulóknak az igény az iskolán kívüli és az iskola utáni önállóan végzett mozgásos tevékenységre, s ehhez kapjanak megfelelő mennyiségű és minőségű információt,
- lehetőséget adjon a mozgás örömeire,
- tegye lehetővé a célirányos, eredményes, igényes, sokoldalú mozgástanulást, a tudatos és komplex készség- és személyiségfejlesztést,
- felkeltse és/vagy fenntartsa a mozgással kapcsolatos motivációt,
- nyújtson választási lehetőséget a tanulóknak, hogy minél jobb eséllyel megtalálják és megtanulják a számukra leginkább megfelelő, élményt nyújtó mozgásformákat, amelyek megtartása felnőtt életükben is lehetséges és kívánatos cél,
- segítse a tanulóknak szociális és érzelmi intelligenciájának fejlődését, ezen belül különös tekintettel az együttműködés, tolerancia, elfogadás értékeire,
- hozzájáruljon a pozitív önkép, önismeret és önbizalom kialakulásához,
- támogassa a tanulóknak egészségmegőrzését, testi fejlődését, az iskolai tanuláshoz szükséges erőnlét, egészség, mentális összeszedettség biztosítását,

Kürt Alapítványi Gimnázium

- járuljon hozzá a testtudatosság megerősítéséhez, a felelős életvitel kialakításához, a stressz kezelés elsajátításához, a káros szenvedélyek, függőségek kialakulásának megelőzéséhez,
- értéként tudatosuljon az önkéntes erőfeszítés,
- a testi képességek fejlesztésével, a testnevelés és a sport mozgásanyagának felhasználásával el kell érni, hogy a tanulóknak ne alakuljanak ki kóros elváltozások,
- cél továbbá a betegségek megelőzése és figyelembe vétele a tanórai munka során.

Víziónk:

Tantárgyi programunk az egyéni döntésekre komoly lehetőségeket biztosít. Ez megegyezik az iskolai évek utáni élethelyzettel, amikor – víziónk szerint – felnőttként mindenki saját maga választ majd magának sportot, sportokat.

Szeretnénk, ha az iskolánkból kikerülő fiatal felnőttek a sportot, mint a teljes élet egyik nélkülözhetetlen feltételét tekintenék és élethosszig tartó elkötelezettjei lennének annak az eszmének, hogy a mozgás minden életszakaszban létfontosságú és egyben kiemelkedő örömforrás.

Tananyag-szervezési módunk:

Testnevelés tantárgy újragondolásával mára a diákok és pedagógusok számára is egy barátságos, gyermekközpontú rendszert működtetünk.

Az alapképzés az első 3 tanévet öleli fel, mely alatt a diákok találkoznak az olyan alapsportágakkal, mint atlétika, torna, labdajátékok. Ezen felül betekintést nyernek számos „különleges” testgyakorlati forma mozgásanyagába is, mint pl. jóga, tánc, asztalitenisz, küzdősport...stb. Programunk úgy van felépítve, hogy újabb és újabb mozgásformákat ismernek meg tanulóink. Visszatérő rendszerben az életkori sajátosságokat is szem előtt tartva kerülnek be a tanórák anyagába a különböző mozgásformák technikai és taktikai elemei.

Az első 3 év alatt megszerzett tapasztalatok adnak lehetőséget arra, hogy a 11. évfolyamosok egy felkínált palettáról válasszák ki, hogy melyik negyed évben milyen foglalkozásra szeretnének járni. Kikötés, hogy mindenkinek kell legalább egy csapatlabdajátékban részt venni, illetve egyszer atlétikával vagy tornával foglalkozni, továbbá egy alkalommal valamilyen „különlegességet” választania.

A végzős (12.) évfolyam önmaga állítja össze a palettát. A diákok szavazással döntenek el, hogy adott időszakban, adott helyszínen milyen sportág legyen felkínálva. Ezt követően az „étlapból” minden megkötés nélkül választhatnak maguknak egy-egy időszakra, csak az egyes sportágak működőképessége (minimális és maximális létszám) szab korlátot. A 12. évfolyamon a választott sportágak mellett minden tanulónak kötelezően részt kell vennie heti két órában táncoktatáson, melynek egyik célja a szalagavatóra való felkészülés.

Tömbösített testnevelés óráink:

Iskolánk - az egyéni választásra széles mozgásteret nyújtva - alacsony kötelező óraszámúval működik. Ennek alárendelve, ugyanakkor a minél több testmozgást támogatva alakítottuk ki a hétfői testnevelés órák rendszerét. A heti 5 kötelező testnevelési óra az alsó 4 évfolyamon úgy valósul meg, hogy ebből heti 3 van az alapórarendben, a fennmaradó órák pedig tömbösítve jelennek meg. Az

Kürt Alapítványi Gimnázium

évben 4 alkalommal tartunk ilyen rendszerben testnevelés órákat. Ezek a programok a tanév során kerülnek lebonyolításra. Ilyen programok lehetnek pl.: gyalogtúra, kerékpártúra, váltófutás az országon át, vízitúra, illetve ezek kombinációi, stb. A négy alkalomból mindenkinek kedve szerint kettőt kell választania, hogy meglegyen a kötelező óraszám testnevelésből. A konkrét palettát az adott évfolyam igényeit, szükségleteit is figyelembe véve tanévenként alakítjuk ki. A 12. évfolyam tanulói a választott sport- és a kötelező tánc órákkal teljesítik a mindennapos testnevelés törvényi kötelezettségeit (a heti 5 testnevelés órát), így nekik nem kötelező a tömbösített programjainkon való részvétel.

A tananyag elrendezése az egyes évfolyamokon:

Nyelvi előkészítő évfolyam		9. évfolyam		10. évfolyam	
témakör	óraszám	témakör	óraszám	témakör	óraszám
Asztalitenisz	10	Atlétika	10	Asztalitenisz	10
Atlétika	10	Jóga	10	Atlétika	10
Floorball	10	Kézilabda	10	Floorball	10
Kondicionális képességek fejlesztése	10	Kondicionális képességek fejlesztése	10	Jóga	10
Kosárlabda	10	Kosárlabda	10	Kézilabda	10
Küzdősport	10	Küzdősport	10	Röplabda	10
Labdarúgás	10	Labdarúgás	10	Tánc	10
Röplabda	10	Tánc	10	Tollaslabda	10
Tollaslabda	10	Torna	10	Torna	10
Torna	10	Zenés gimnasztika	10	Zenés gimnasztika	10

11. évfolyam		
időszak	témakör	óraszám
I. negyedév	Atlétika	25 óra
	Kosárlabda	25 óra
	Labdarúgás	25 óra
II. negyedév	Jóga	25 óra
	Kondicionális képességek fejlesztése	25 óra
	Röplabda	25 óra
III. negyedév	Floorball	25 óra
	Küzdősport	25 óra

Kürt Alapítványi Gimnázium

	Zenés gimnasztika	25 óra
IV. negyedév	Atlétika	25 óra
	Kézilabda	25 óra
	Torna	25 óra

12. évfolyam				
Választható tananyag			Kötelező tananyag	
felkínált témakörök	melyik harmadévekben választható	óraszám harmadévenként	témakör	éves óraszám
Asztalitenisz	mindháromban	28	Tánc	54
Atlétika	csak egyben (őszi-tavaszi)	28		
Floorball	mindháromban	28		
Jóga	mindháromban	28		
Kézilabda	csak egyben (őszi-tavaszi)	28		
Kondicionális képességek fejlesztése	mindháromban	28		
Kosárlabda	mindháromban	28		
Küzdősport	mindháromban	28		
Labdarúgás	csak egyben (őszi-tavaszi)	28		

Kürt Alapítványi Gimnázium

Röplabda	mindháromban	28
Tánc	mindháromban	28
Tollaslabda	mindháromban	28
Torna	mindháromban	28
Zenés gimnasztika	mindháromban	28

A heti 4. és 5. testnevelés órák tömbösítve	
Évfolyam:	nyelvi előkészítő, 9., 10., 11.
felkínált mozgásforma	óraszám
gyalogtúra	33

Kürt Alapítványi Gimnázium

kerékpártúra	33
váltófutás az országokon át	33
vízitúra	33
a fentiek valamilyen kombinációja	33

Értékelési rendszerünk

A különböző testgyakorlatok folyamán a teljesítmény, a fejlődés, a hozzáállás olyannyira látható, oly mértékben árnyaltan megjelenő, minden esetben az adott sportágra jellemző számokban is kifejeződő, kifejezhető, hogy érdemjegyekre, osztályzatokra átváltani ezeket a dolog teljes leegyszerűsítését, a sportban rejlő lényeg elvesztését jelentené. Ennek megfelelően az értékelés szövegesen történik. Az alapórák esetében félévkor és év végén kapnak a gyermekek írásos értékelést, a 11. és 12. évfolyamon pedig az egyes kurzusváltások alkalmával. Az értékelőt két példányban kézbe kapják, melyből egyet aláírva és szabadon véleményezve, visszaadnak a testnevelőknek. Tanév végén, az aláírt (véleményezett) értékelők a bizonyítvány mellékletét képezik.

Értékelési szempontjaink:

- ☺ **Együttműködés** (társakkal, tanárral)
- ☺ **Technika** (az adott sportághoz adott időszakban tartozó mozgásanyag elsajátításának mértéke)
- ☺ **Taktika** (az adott sportághoz adott időszakban tartozó taktikai elemek elsajátításának mértéke)
- ☺ **Fejlődés** (azon területek, melyekben előrelépés történt)
- ☺ **Fejlesztendő** (azon területek, melyekben fejlődési lehetőségek, szükségletek fogalmazhatóak meg)
- ☺ **Adminisztráció** (felszerelés hiány, felmentés, késés, hiányzás)
- ☺ **Egyéb** (az előzőekben nem besorolható elemek, pl.: kimagasló délutáni sporttevékenység)

Etika (fakultáció)

A képzés célja:

Az etika tantárgy a helyes életvezetéshez nélkülözhetetlen magatartási formák értelmének megvilágításával, felelősségtudatuk elmélyítésével és az önfejlesztés igényének megerősítésével felkészíti a tanulókat a személyközi kapcsolatok és a társadalmi együttélés konfliktusainak kezelésére, tudatosítja döntéseik, cselekedeteik jelentőségét.

Az etika oktatása feltárja, és fogalmilag megragadhatóvá teszi azokat az értékelveket, amelyeken a társadalmi együttélés bevett normái alapulnak és segíti a kulturális sokszínűség értékének felismerését.

Az óra az etika középszintű érettségi elvégzésére készít fel.

Vízió:

Az óra elvégzése segít abban, hogy a diákok képessé váljanak az elfogulatlan vizsgálódásra, méltányos párbeszédre, véleményük szabatos kifejtésére, önálló meggyőződés kialakítására az erkölcs kérdéseiben, szellemi értékek iránti fogékonyságra, a mások igazsága iránti nyitottságra. Hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók tisztelni fogják embertársaik méltóságát. Értékelni és tisztelni fogják a társadalmi és kulturális sokszínűséget és képessé válnak a megértésen, kölcsönös segítségen, s a más kultúrák iránti nyitottságon alapuló együttműködésre társaikkal. Fel fogják ismerni az élővilág gazdag változatosságának értékét.

Értékelés:

Tanév közben a tanulók szóbeli munkáit szövegesen, írásbeli munkáit szövegesen és százalékosan értékeljük, tanév végén pedig szöveges értékelést és osztályzatot adunk. Az osztályzás az etika fakultáció értékelésekor egységes alapon történik.

0-39% - elégtelen, 40-54% - elégséges, 55-69% - közepes, 70-84% - jó, 85-100% - jeles

Témakörök:

1. Az erkölcsi gondolkodás alapjai

1.1. Tények és értékek. A cselekedet erkölcsi megítélése. Etikai álláspontok a jó és

a rossz ismeretének eredetéről. A szenvedés kérdése.

1.2. Hit és vallás. A világvallások emberképe és erkölcsi tanítása.

1.3. A cselekvő szeretet. Az ember kitüntetett léthelyzete, bűne és jóra valóssága.

A vallás erkölcsi értékei a világi etikában.

2. Törvény és lelkiismeret

2.1. Az erkölcsi gondolkodás fejlődése. Szokás, hagyomány, törvény. Az egyén választása.

2.2. A lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége. Szándék és következmény.

2.3. Az erények és a jó élet céljai. A jellem. Erkölcsi érzék, erkölcsi nevelés.

Önállóság és példakövetés. Önmegvalósítás és önkorlátozás.

3. A kapcsolatok világa

3.1. Én és Te. Szeretet, barátság, szerelem, szexualitás. Szülők és gyermekek. Otthon, család.

3.2. Én és Mi. Egyén és közösség. Állampolgárság és nemzeti érzés. A szabadság rendje: jogok és kötelességek.

3.3. Mi és ők. Többség és kisebbség. Szolidaritás, kölcsönös segítség. A társadalmi igazságosság kérdése.

3.4. Erkölcs és politika. Magánérdek és közjó. Részvétel a közéletben. A közélet tisztasága. Szólásszabadság és a nyilvános beszéd felelőssége az információs társadalomban.

4. Korunk erkölcsi kihívásai

4.1. Az ökológiai válság mint erkölcsi probléma. Kötelességeink más élőlények iránt. A környezettudatos életmód.

4.2. Világszegénység – a szegények világa. Demográfiai egyenlőtlenségek és következményeik.

4.3. A közösségi és társadalmi korrupció problémája

4.4. Az intolerancia, a gyűlölet, a kirekesztés, a rasszizmus mint erkölcsi dilemma.

4.5. Az emberiség közös öröksége és a jövő nemzedékek

Filozófia (fakultáció)

A képzés célja:

A filozófiai tanulmányok célja az emberi lét értelmével, a tudás mibenlétével kapcsolatos legáltalánosabb kérdések felvetése, megvitatása, valamint a filozófiai eszmék történetének és legnagyobb alakjainak megismerése. A különböző korok és kultúrák filozófiai szövegeinek tanulmányozása elősegíti a kritikai gondolkodást, a problémaérzékenység fejlesztését, az önálló véleményalkotást és más gondolkodásmódok megértésének képességét. A filozófiai rendszerek azokat a legáltalánosabb fogalmi kereteket kínálják, amelyek között tapasztalataink világát mint összefüggő egységes egészet gondolhatjuk végig.

A tantárgy tanítási anyagának megjelölése a filozófia meghatározásának nehézségéből adódik. Nem létezik egy igaz filozófia, hanem csak kérdések vannak, melyek nagy része állandó; és válaszok, amelyek az emberi gondolkodás történetében igen különbözőek. Az óra célja, hogy ezen fontos kérdéseket és válaszokat a diákokkal áttekintsük

Az óra a középszintű filozófia érettségire készít fel.

Vízió:

Jaspers szerint a filozófia úton-levést jelent. Az alábbiakkal fog járnunk, ha a diákokkal elindulunk ezen az úton:

- A tanulók tapasztalatokat szereznek a filozófia sajátos, az emberi szellem minden más tevékenységi formájától különböző gondolkodásmódjáról.
- Kialakul bennük az emberi léttel kapcsolatos kérdések feltevésének és az önálló válaszkeresésnek a képessége; felébred bennük az igény, hogy felismerjék saját koruk lényegi problémáit és reflektáljanak a felvetődő kérdésekre.
- Kialakul bennük az egészséges kritikai szemlélet és a tárgyyszerű, indulatmentes vitakultúra. Elsajátítják a logikus érvelés, a vitatkozás szabályait. Tapasztalatokat szereznek arról, mit jelent a különböző nézetek és vitapozíciók tisztelete, a tolerancia. Tudatosul bennük, hogy a vita alapja az alternatívák számbavétele és a választás szabadságának, illetve a szabadság korlátainak tudomásulvétele.
- Tudatosul bennük, hogy az a hiteles személyiség, akinek a gondolkodása, a szavai és a tettei szinkronban vannak egymással.

Értékelés:

Tanév közben a tanulók szóbeli munkáit szövegesen, írásbeli munkáit szövegesen és százalékosan értékeljük, tanév végén pedig szöveges értékelést és osztályzatot adunk. Az osztályzás a filozófia fakultáció értékelésekor egységes alapon történik.

0-39% - elégtelen, 40-54% - elégséges, 55-69% - közepes, 70-84% - jó, 85-100% - jeles

Témakörök:

1. A filozófia

Fogalma, tárgya, eredete, viszonya a szaktudományokhoz, a valláshoz, a művészethez és a mindennapi élethez; a filozófiai gondolkodás története.

2. Logika

Az érvényes következtetés szabályai. A logika kapcsolódása a matematikához és a nyelvi kommunikációhoz.

3. Ismeretelmélet

A tudás mibenléte, forrásai, határai.

4. A létre vonatkozó kérdések

Az ember helye a világban. Tér, idő, okság. Test és lélek.

5. Etika, erkölcsfilozófia

A morális tulajdonságok természete, a morális cselekvés szabályai, alkalmazott etikák.

6. Tudományfilozófia

A tudomány fejlődése és a különböző korok tudományossága. A tudományos érvelés sajátosságai, paradigmái.

7. Vallásfilozófia

A vallási jelenségek, események, fogalmak és tanok elemzése.

8. Politikai filozófia

Az ember mint társadalmi lény. A politika, az állam, a jog, az igazságosság és a személyes szabadság összefüggéseinek vizsgálata.

Társadalomismeret (fakultáció)

Cél:

A társadalomismeret tantárgy tanításának célja kettős. Egyrészt olyan ismereteket kíván átadni, melyek szükségesek a mindennapi egyéni és közösségi élethez, ill. a diákokat felkészíti az önálló munkavégzésre, kutatásra.

Vízió:

A társadalomismeret tantárgyat tanuló diákok sokkal jobban tudnak majd tájékozódni a körülöttük lévő világban, mert tanulmányaik során megismerkednek az alapvető jogi, állampolgári ismeretekkel, egyén és közösség viszonyával (család, társadalom, nemzet, nemzetiség), gazdasági és pszichológiai alapfogalmakkal, a globalizáció és környezetszennyezés problémáival.

E folyamat közben megtanulják, hogyan kell önállóan kutatni, saját véleményt kialakítani, és ezt hogyan lehet összekapcsolni a tudományos kutatási eredményekkel.

Tananyag-szervezési mód – témakörök:

A tantárgy emelt szintű követelményeinek teljesítéséhez két éven keresztül heti két órában kell tanulni (ismeretek elsajátítása, önálló véleményt kialakítása, megfogalmazása).

Ennek során nagy szerepet kap a frontális és a csoportmunka, a projektkészítés.

Főbb témakörök:

- Jogi és állampolgári ismeretek
- Emberi közösségek (család, társadalom, nemzet)
- Globalizáció
- Fogyasztói társadalom és környezetszennyezés
- Vállalkozások és gazdasági környezet
- Marketing
- Pszichológiai alapproblémák
- Kommunikáció és motiváció

Értékelési rendszer:

A diákok szóbeli feleletre, kiselőadásra, röpdolgozatra, témazáró dolgozatra és évente egy projektre kapnak osztályzatot.

A témazáró dolgozat és a projektjegy dupla jegynek számít. A produktumok értékelése az érettségi pontszámítás szerint történik. Az értékelés mindig szöveges formában is tartalmazza az osztályzat indoklását.

Ezen osztályzatok átlaga alapján állapítjuk meg az év végi osztályzatot a matematikai kerekítés szabályai szerint.

Az ember (szabadon választható tárgy)

Cél:

Az ember című tárgy fő célkitűzése, hogy megismerjük, mitől nevezünk magunkat embernek, végső soron önmagunkat keressük. Olyan kérdésekkel találkozunk, minthogy honnan származunk, mitől vagyunk olyanok, amilyenek, mi tesz minket emberré, miért viselkedünk úgy, ahogy, miért vagyunk olyan sokszínűek, miért élünk csoportban és miért vagyunk képesek együttműködésre, miért háborúzunk, hogyan jött létre a társadalmunk.

Vízió:

Antropológiával ritkán találkozhatunk a kötelező tantárgyak keretein belül, pedig sokszor lehet segítségünkre adott szituációk értékelése, megértése céljából. Végső soron szolgálja a tolerancia, az empátia erősödését, az együttműködési készség, a csoportban működés fejlődését.

Értékelés:

A diákok esettanulmányokkal, forrásokkal, kísérletekkel találkoznak, amelyeket önállóan (is) fel kell tudni dolgozni. Az értékelés alapját azok az önállóan elkészített dokumentumok képezik, amelyeket a tanév során az egyes témakörökhöz kapcsolódóan el kell készíteni. Ezek a következők: tanulmányok önálló megismerése, adott téma szakirodalmának projektszintű feldolgozása, evolúciós hipotézisek alkotása. Ezek főként olyan feladatok, amelyek a feldolgozott témák ismereteinek alkalmazását célozzák meg. A munkákra a diákok százalékot kapnak, ennek átlaga a tanév végén érdemjegyre váltódik, a mindenkori középszintű érettségi pontozásának megfelelően.

Tananyagszervezés módja:

A tantárgy heti két órás, egy éves tematikájú. A foglalkozásokat múzeumlátogatások színesítik.

A főbb témák a következők:

- az ember származása
- az emberiség sokfélesége
- az emberi jellegek
- az emberi viselkedés alapjai
- ember a csoportban.

Biológia stúdium (szabadon választható tárgy)

Célok:

A biológia stúdium fő célja, hogy közelebb hozza az érdeklődő diákokat a biológia tudományához, megismertesse a diákokkal a biológiai vizsgálatok módszereit, eszközeit, a kiértékelés módjait. A tematika alapjául a részletes érettségi követelményrendszerben foglalt, középszinten kötelező kísérletek szolgálnak. Ennek tükrében a tantárgy elvégzése után a diákok megismerkednek (és magabiztossá válnak) a középszintű biológia érettségi szóbeli részének kísérleti tételeivel. A biológia stúdium emellett (támaszkodva a kémia és a fizika stúdium tematikájára) segít abban, hogy érzékenyebb és érdeklődőbbé váljanak a diákok a természettudományos szemlélet iránt.

Vízió:

A biológia stúdium elvégzése után a diák kellő magabiztosságot szerez a biológiai kutatások, megfigyelések eszközeinek használatában, a kiértékelés és a jegyzőkönyvek elkészítésében, így hosszútávon alkalmazható tudást szerez, amely segíti a bonyolultabb (bármilyen) szakmai szövegek megértését, az elvonatkoztatást, az összefüggések keresését és felismerését. Végül bízunk abban, hogy a biológia stúdium kedvet csinál egyéb biológiai témájú választható tárgyak elvégzéséhez.

Értékelés:

A diákok szöveges értékelést kapnak a félév és a tanév végén. A szöveges értékelés mellett minden tanulókísérlet és annak kiértékelése után százalékos eredményt kapnak a teljesítményükre. Nem pusztán a kísérlet elvégzése kerül értékelésre, inkább a folyamatra és a vizsgálat menetére kerül a hangsúly, valamint a százalékos eredmények nagy részét a vizsgálatokról készített jegyzőkönyvek teszik ki. A tanév végén a szöveges értékelések mellett a diákok érdemjegyet is kapnak, amelynek értéke a százalékok átlagából adódik, átváltásuk jeggyé pedig a mindenkor közzétett középszintű érettségi pontszámok szerint történik.

Tananyagszervezés módja:

A tárgy heti két órás, egy év alatt elvégezhető. Aktív részvételt igényel, valamennyi alkalom tanulókísérleten alapul, így az elsajátítandó tananyag megértéséhez elengedhetetlen az órákon való aktív jelenlét.

Dalszövegek elemzése (szabadon választható tárgy)

Cél:

Irodalmi műveket elemezni sokszor nehéz feladat, a diákok jó része eleve fenntartásokkal kezeli a műelemzéseket, pedig a magyar érettségi pontszámának nagy részét ez a feladat teszi ki. A tárgy indításának motivációja főként az volt, hogy a műelemzési technikákat megismertessük diákjainkkal dalszövegeken keresztül, elérve ezzel azt, hogy rutinos és magabiztos verselemzőkké, novellaelemzőkké váljanak. Ennek eszközei tehát a dalszövegek, amelyekre alig-alig figyel az ember zenehallgatás közben. Igyekszünk olyan dalokat összeválogatni, amelyeknek zenei nagysága mellett szövegei is kiemelkedőek.

Vízió:

A tanév végére a diákok rutint szereznek a szövegek elemző vizsgálatában, érzékennyé és értővé válnak, ahonnan már csak egy lépés a sikeres műértelmezés. A változatos témákon keresztül fejlődik a diákok együttműködési, szociális, empátikus készségük, segítenek abban, hogy diákjaink toleráns, kritikusan gondolkodó felnőtté váljanak.

Értékelés:

Félévente két-két dalszöveg teljes elemzését be kell mutatni írásban, ennek javítási szempontjai igazodnak a magyar nyelv és irodalom érettségi vizsga szövegalkotási (műelemzési) részének javítási útmutatójában foglaltakhoz. Mind a négy beadott dalszöveg elemzésére a diákok százalékot kapnak, a szöveges értékelés mellett. Ennek átlaga év végén érdemjegyre váltódik, a mindenkor közép szintű érettségi ponthatárainak megfelelően.

Tananyagszervezés módja:

A tárgy heti két órás, egy év alatt elvégezhető. A tematika a csoporttal együtt kerül meghatározásra, támpontokként a következőket (is) ajánljuk: szerelem, szexualitás, béke, háború, az egyén, a jövő, az élet, stb. Az óra a diákok által választott dalszövegekkel is színesedik.

Etika (szabadon választható tárgy)

A képzés célja:

Az etika tantárgy a helyes életvezetéshez nélkülözhetetlen magatartási formák értelmének megvilágításával, felelősségtudatuk elmélyítésével és az önfejlesztés igényének megerősítésével felkészíti a tanulókat a személyközi kapcsolatok és a társadalmi együttélés konfliktusainak kezelésére, tudatosítja döntéseik, cselekedeteik jelentőségét.

Az etika oktatása feltárja, és fogalmilag megragadhatóvá teszi azokat az értékelveket, amelyeken a társadalmi együttélés bevett normái alapulnak és segíti a kulturális sokszínűség értékének felismerését.

Vízió:

Az óra elvégzése segít abban, hogy a diákok képessé váljanak az elfogulatlan vizsgálódásra, méltányos párbeszédre, véleményük szabatos kifejtésére, önálló meggyőződés kialakítására az erkölcs kérdéseiben, szellemi értékek iránti fogékonyságra, a mások igazsága iránti nyitottságra. Hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók tisztelni fogják embertársaik méltóságát. Értékelni és tisztelni fogják a társadalmi és kulturális sokszínűséget és képessé válnak a megértésen, kölcsönös segítségen, s a más kultúrák iránti nyitottságon alapuló együttműködésre társaikkal. Fel fogják ismerni az élővilág gazdag változatosságának értékét.

Értékelés:

Tanév közben a tanulók szóbeli munkáit szövegesen, írásbeli munkáit szövegesen és százalékosan értékeljük, tanév végén pedig szöveges értékelést és osztályzatot adunk. Az osztályzás az etika tantárgy értékelésekor egységes alapon történik.

0-39% - elégtelen, 40-54% - elégséges, 55-69% - közepes, 70-84% - jó, 85-100% - jeles

Témakörök:

1. Az erkölcsi gondolkodás alapjai

1.1. Tények és értékek. A cselekedet erkölcsi megítélése. Etikai álláspontok a jó és a rossz ismeretének eredetéről. A szenvedés kérdése.

1.2. Hit és vallás. A világvallások emberképe és erkölcsi tanítása.

2. Törvény és lelkiismeret

2.1. Az erkölcsi gondolkodás fejlődése. Szokás, hagyomány, törvény. Az egyén választása.

2.2. A lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége. Szándék és következmény.

3. A kapcsolatok világa

3.1. Én és Te. Szeretet, barátság, szerelem, szexualitás. Szülők és gyermekek. Otthon, család.

3.2. Én és Mi. Egyén és közösség. Állampolgárság és nemzeti érzés. A szabadság

rendje: jogok és kötelességek.

3.3. Mi és ők. Többség és kisebbség. Szolidaritás, kölcsönös segítség. A társadalmi igazságosság kérdése.

3.4. Erkölcs és politika. Magánérdek és közjó. Részvétel a közéletben. A közélet tisztasága. Szólásszabadság és a nyilvános beszéd felelőssége az információs társadalomban.

4. Korunk erkölcsi kihívásai

4.1. Az ökológiai válság mint erkölcsi probléma. Kötelességeink más élőlények iránt.

A környezettudatos életmód.

4.2. Világszegénység – a szegények világa. Demográfiai egyenlőtlenségek és következményeik.

4.3. A közösségi és társadalmi korrupció problémája

4.4. Az intolerancia, a gyűlölet, a kirekesztés, a rasszizmus mint erkölcsi dilemma.

4.5. Az emberiség közös öröksége és a jövő nemzedékek jogai.

Film és irodalom (szabadon választható tárgy)

A képzés célja:

A filmek és a sorozatok a XXI. század legjelentősebb médiumának, a televíziónak vezető műfajai. Ezek között számtalan olyan alkotás van, amely valamely kanonikus – vagy a kánonból kiszorult, s éppen ezért izgalmas - irodalmi mű feldolgozása vagy parafrázisa. Az óra célja egyrészt az, hogy ezen alkotásoknak megvizsgáljuk az irodalmi gyökereit, másrészt pedig azt vizsgálhatjuk meg, hogy a film térnyerése miként alakította az irodalmat.

Az óra során tisztázunk alapvető filmelméleti fogalmakat, a film formanyelvének néhány jellegzetes elemét, valamint a filmtörténet néhány kiemelkedő irányzatát is. Valamint megvizsgáljuk, hogy milyen helyet tölt be a film a XXI. századi művészetek között.

Az óra elvégzése segítséget nyújt a sikeres magyar nyelv és irodalom érettségi abszolválásához.

Vízió:

Az óra elvégzése után a diák értő és tudatos film- és sorozatnézővé fog válni, valamint megfelelő műveltséget sajátít el ahhoz, hogy meg tudja különböztetni az irodalom és film jellegzetes formanyelvét, ugyanakkor párhuzamot is tud vonni ezek között.

Értékelés:

Tanév közben a tanulók szóbeli munkáit szövegesen, írásbeli munkáit szövegesen és százalékosan értékeljük, tanév végén pedig szöveges értékelést és osztályzatot adunk. Az osztályzás az etika tantárgy értékelésekor egységes alapon történik.

0-39% - elégtelen, 40-54% - elégséges, 55-69% - közepes, 70-84% - jó, 85-100% - jeles

Témakörök:

1. Jelentősebb filmművészeti irányzatok
2. A film feltalálásának szerepe a kultúrában
3. A sorozatok televíziós forradalmi
4. Irodalmi adaptációk
5. Film az irodalomban

Filozófia (szabadon választható tárgy)

A képzés célja:

A filozófiai tanulmányok célja az emberi lét értelmével, a tudás mibenlétével kapcsolatos legáltalánosabb kérdések felvetése, megvitatása, valamint a filozófiai eszmék történetének és legnagyobb alakjainak megismerése. A különböző korok és kultúrák filozófiai szövegeinek tanulmányozása elősegíti a kritikai gondolkodást, a problémaérzékenység fejlesztését, az önálló véleményalkotást és más gondolkodásmódok megértésének képességét. A filozófiai rendszerek azokat a legáltalánosabb fogalmi kereteket kínálják, amelyek között tapasztalataink világát, mint összefüggő egészet egészet gondolhatjuk végig.

A tantárgy tanítási anyagának megjelölése a filozófia meghatározásának nehézségéből adódik. Nem létezik egy igaz filozófia, hanem csak kérdések vannak, melyek nagy része állandó; és válaszok, amelyek az emberi gondolkodás történetében igen különbözőek. Az óra célja, hogy ezen fontos kérdéseket és válaszokat a diákokkal áttekintsük.

Vízió:

Jaspers szerint a filozófia úton-levést jelent. Az alábbiakkal fog járni, ha a diákokkal elindulunk ezen az úton:

- A tanulók tapasztalatokat szereznek a filozófia sajátos, az emberi szellem minden más tevékenységi formájától különböző gondolkodásmódjáról.
- Kialakul bennük az emberi léttel kapcsolatos kérdések feltevésének és az önálló válaszkeresésnek a képessége; felébred bennük az igény, hogy felismerjék saját koruk lényegi problémáit és reflektáljanak a felvetődő kérdésekre.
- Kialakul bennük az egészséges kritikai szemlélet és a tárgyyszerű, indulatmentes vitakultúra. Elsajátítják a logikus érvelés, a vitatkozás szabályait. Tapasztalatokat szereznek arról, mit jelent a különböző nézetek és vitapozíciók tisztelete, a tolerancia. Tudatosul bennük, hogy a vita alapja az alternatívák számbavétele és a választás szabadságának, illetve a szabadság korlátainak tudomásulvétele.
- Tudatosul bennük, hogy az a hiteles személyiség, akinek a gondolkodása, a szavai és a tettei szinkronban vannak egymással.

Értékelés:

Tanév közben a tanulók szóbeli munkáit szövegesen, írásbeli munkáit szövegesen és százalékosan értékeljük, tanév végén pedig szöveges értékelést és osztályzatot adunk. Az osztályzás a filozófia értékelésekor egységes alapon történik.

0-39% - elégtelen, 40-54% - elégséges, 55-69% - közepes, 70-84% - jó, 85-100% - jeles

Témakörök:

1. A filozófia

Fogalma, tárgya, eredete, viszonya a szaktudományokhoz, a valláshoz, a művészethez és a mindennapi élethez; a filozófiai gondolkodás története.

2. Ismeretelmélet

A tudás mibenléte, forrásai, határai.

3. A létre vonatkozó kérdések

Az ember helye a világban. Tér, idő, okság. Test és lélek.

4. Politikai filozófia

Az ember mint társadalmi lény. A politika, az állam, a jog, az igazságosság és a személyes szabadság összefüggéseinek vizsgálata.

Grafika (szabadon választható tárgy)

Cél:

A grafika tantárgy tanításának célja a tanulók tudását elmélyíteni a képalkotásban, színek kezelésében. Képi tulajdonságok megismertetése azok mérete, minősége, felbontása, tárolási elveik alapján. A szerzett elméleti háttér segítségével egy vektorgrafikus (Illustrator) és egy pixelgrafikus (Photoshop) program felhasználó szintű ismerete.

Vízió:

Az elméleti és gyakorlati módszerek segítségével a tanulók képesek lesznek képeket tervezni, alkotni, digitalizálni, esetlegesen tördelni, különbséget téve a képek webes felületre történő előkészítése és a nyomdai előkészítés között. Így a későbbiekben akár egy művészeti iskolában, akár a reklám/marketing területen történő elhelyezkedésüket segíti elő a grafika tantárgy.

A tananyagszervezés módja:

A tantárgy három nagy egységre bontható szét a tanév folyamán. Először megismerkednek elméleti szinten a fényérzékeléssel, a színekkel, színkeveréssel, a látással, a képalkotással majd a képek különböző tulajdonságaival, felhasználási lehetőségeikkel. A másik két egységben pedig egy vektorgrafikus (Adobe Illustrator) és egy pixelgrafikus (Adobe Photoshop) program felhasználó szintű ismeretét sajátítják el.

Értékelés:

A tanulók teljesítményét tanév közben és tanév végén is órai teljesítményük és a projektmunkákban való részvételük alapján értékeljük. Az első blokk végén az elméleti tudásukat értékeljük. A következő két blokkban pedig a programokban szerzett gyakorlati tudást.

A gyakorlatban tehát: Az elméleti részből dolgozatból lehet jegyet szerezni (egy vagy két alkalommal). A dolgozatok értékelése az érettségi pontszámítás szerint történik. A tanmenet további részében a fent említett két program használata során órai munkára, órai feladatokra kaphatnak jegyet a tanulók. Az órai munka, órai feladatok értékelése előre tisztázott szempontrendszer alapján történik. Az év során szerzett jegyek átlaga adja az év végi osztályzatot a matematikai kerekítés szabályai szerint.

Hagyományaink (szabadon választható tárgy)

Célok:

Mai világunkban egyre inkább feledésbe merülnek magyarságunk igazi értékei, a kultúránk, a hagyományaink. A tantárgy célja, hogy a lehető legjobban elmélyedjenek a diákok kultúránk értékeiben. Segítség ahhoz, hogy elhelyezzük magunkat a világban, de segít abban is, hogy elfogadjuk más népek kultúráját. Így végső soron cél egy elfogadó, empatikus és toleráns személyiség kialakulásának elősegítése.

Vízió:

A változatos tematikán (népköltészet, népzene, kézműves kultúra, szokások) keresztül a gyerekek egyre inkább azonosulhatnak majd saját kultúrájukkal, személyiségük fejlődik, társas kapcsolataik javulnak. Megtanuljuk megérteni, miért olyan fontos hagyományaink ápolása, felismerjük a bennük rejlő értékeket.

Értékelés:

A diákok önálló munkákat készítenek, egyszerű kutató tevékenységet folytatnak, a kutatómunkáról önállóan elemzést készítenek, ezekre a szöveges értékelés mellett százalékot kapnak. Emellett a diákoknak félévente egy, népművészeti tárgyhoz hasonló, kézzel fogható produktumot kell készíteniük (pl. rajzok, agyagból készített tárgyak, terítők, kiegészítők, stb.) Ennek értékelése szintén hozzájárul az év végi érdemjegyhez, amely az év során beadott munkák százalékos eredményeinek átlagából adódik, a mindenkori középszintű érettségi ponthatárainak megfelelően.

Tananyagszervezés módja:

A tárgy heti két órás, egy év alatt elvégezhető. Aktív részvételt igényel, hiszen gyakran kézműves foglalkozásokat, máskor néptáncot, olykor kirándulást tervezünk. Az év tematikája nagyon színes, a kultúránk lehető legtöbb szeletébe belekóstolunk.

A hétköznapi tudomány – 10 dolog, amit az iskolában nem tanítanak (szabadon választható tárgy)

A hétköznapi tudomány, heti két órás egy éves szabadon választható tárgyként jelenik meg az iskola kínálatában. A tantárgyat bárki felveheti, de elsősorban a nyelvi előkészítő évfolyamnak, illetve a fakultációválasztás előtt álló tanulóknak szól. A két évfolyamon a tantárgy csak részletességében, mélységében és a számonkérés formájában különbözik egymástól, tartalmilag és tematikájában ugyanaz.

Célkitűzések:

A hétköznapi tudomány tantárgy óráinak feladata, hogy alapvető mindennapi gazdasági, pénzügyi, társadalmi és állampolgári ismereteket nyújtson az érdeklődőknek. A kurzus célja, hogy az egy év alatt megismert tartalmak, fogalmak, folyamatok, információk végül egy egységes képpé álljanak össze és ez által egy olyan szemlélet alakuljon ki a tanulóknak, mely végig kíséri őket egész életük során. Mindenképpen cél, hogy amit megtanulnak, az a felnőtt lét hétköznapi kihívásaival szemben segítse őket, valamint a pályaválasztáshoz adjon olyan támpontot, ami megalapozottabb fakultáció és iskolaválasztást eredményez. Éppen ezért a tananyagszervezésnél fontos szempont, hogy a kurzus során megszerzett ismeretek érdekesek legyenek, aktuálisak és a diákok életkorának megfelelő mélységben és részletességben érintse az előforduló témákat. Az említett célok mellett fontos szempont, hogy olyan társadalmi és gazdasági statisztikákat ismerjenek meg, ami segíti őket abban, hogy hiteles képet alakítsanak ki magukban a XXI. század valóságáról.

Vízió:

Számtalanszor futhatunk össze olyan oktatási témájú cikkel, amiben az kap hangsúlyt, hogy az iskolában mi az, amit nem tanítottak, pedig hasznossága vitathatatlan. Számos cikk tárgyalja azt is, hogy a pénzügyi kultúra az emberek nagy részénél sajnos nem az alapműveltség része. Ezekre az üzenetekre ad választ a stúdium.

A hétköznapi tudomány című tárgyat elvégzett tanulók a társadalom problémáira nyitott és érdeklődő fiatalokká válnak, az aktuális gazdasági történésekre, trendekre rálátásuk van, képesek véleményt megfogalmazni, bevezetést kapnak az alapvető emberi és állampolgári jogokból, különbséget tudnak tenni a különböző banki és biztosítási termékek között. Számukra könnyebb lesz a tájékozódás az egyes megtakarítási formák között, legyen az bankbetét, részvény, állampapír, illetve a különböző hitelekkel járó kockázatokat is megfelelően fogják tudni kezelni.

A gazdasági fogalmak közelebb hozásával alapvető közgazdasági szemléletet alapozunk. Az egyes demográfiai, társadalmi és gazdasági statisztikák megismerése pedig a szociális érzékenység fejlődését, a fenntartható fejlődés, illetve a környezettudatos életmód iránti elköteleződést is segíteni fogja.

Módszertanilag hangsúlyos lesz a csoportmunka és a különböző projektek vezetése, tervezése. Ezen kívül a diákok nagy beleszólást kapnak abba, hogy milyen témakörökkel ismerkedjünk, így az egyéni kezdeményező-készség és felelősségvállalás is sokkal inkább előtérbe kerül.

Javasolt illetve választható témakörök:

-Mi mennyibe kerül?

-Havi költségvetés elkészítése

- Keresetekkel kapcsolatos statisztikák
- Hogyan kell takarékoskodni?
- Mi a pénz?
- Mi az az infláció?
- Mik azok a bankok és hogyan működnek? Banki termékek, hitelek, befektetések, számlanyitás
- Részvények, kötvények – mi a különbség? Tőzsde
- Mi az a nyugdíj?
- Demográfiai statisztikák
- Társadalmi különbségek
- Mik azok az adók?
- Biztosítók, biztosítások
- Állami hivatalok, államigazgatás
- Magyarország népessége, érdekességek Magyarországról a statisztikák tükrében
- Állampolgári és emberi jogok
- A média és a reklámok működése
- Hírek, közélet
- A munkaerőpiac: állásinterjú, önéletrajz
- A multinacionális cégek
- Vállalkozások
- Mik azok a pályázatok?
- Civil szervezetek, alapítványok, egyesületek

Értékelés:

Alapkövetelmény és általános elvárás minden diáktól a folyamatokban való aktív, konstruktív részvétel. Ezen kívül 3-3 projekt elkészítését kell megcsinálni félévenként választható témában, valamint egy önálló kutatómunka határozza meg a félévi, illetve év végi eredményt.

Félévkor és év végén szöveges és százalékos értékelést is kapnak a tanulók. A százalékos értékelést az év közbeni munka átlaga adja, amibe 50% súllyal az órai munka értékelése 50% súllyal pedig a projektek és a kutatómunka számít bele. Osztályzatot a tanulók nem kapnak.

Mindent az állatokról (szabadon választható tárgy)

Cél:

A tantárgy célja, hogy diákjaink széles körű ismereteket szerezzenek az állatokról, a meglévő tudást összegezzük, rendszerezzük. Az állatkerti megfigyelések segítenek a közösen feldolgozott ismeretek megértésében.

Vízió:

Az állatok témaköre a biológiának az a szelete, ami talán a leginkább érdekli az embereket. Sok mindent tudunk róluk, ezek között vannak bőven tévhitek is, értelmetlen aggodalmak, félelmek. Ezeket cáfolni fogjuk, ismereteinket további érdekességekkel töltjük meg. Ez a választható tantárgy nagyban segít majd a természettudományos gondolkodás kialakításában, a Természetismeret komplex tárgyra való ráhangolódásban.

Értékelés:

A diákok önálló és közösen elkészített munkákra kapnak százalékot, ezek a feladatok a következők: egyéni kutatómunka (állat vagy állatcsoport önálló megfigyelése az állatkertben), egy terület állatvilágának megismerése, gyűjtőmunka, tanulmányok feldolgozása és értékelése, valamint az elméleti anyag elsajátítása. A százalékos eredmények átlaga év végén érdemjegyre váltódik, a mindenkor közép szintű érettségi pontozása alapján.

Tananyag szervezés módja:

Heti két órás, egy év alatt elvégezhető tantárgy. Az év során szisztematikusan haladunk végig az egyes állatcsoportokon, amelyek képviselőit igyekszünk majd élőben is megvizsgálni.

Mitológiák (szabadon választható tárgy)

A képzés célja:

Ahhoz, hogy megértsük a mitológiában rejlő üzenetet, először ismerjünk meg egy történetet Ganésáról az elefánt-fejű istenről, aki a történetírók írnoka, és fivérééről, az istenek atletikus harcosáról, Kartikról. A fivérek egy nap versenyre keltek, a világot háromszor megkerülni. Kartik felült a pávatollára, és megkerülte a kontinenseket, a hegyeket és az óceánokat. Megkerülte egyszer, megkerülte kétszer, megkerülte háromszor. De a testvére, Ganésa egyszerűen a szüleit kerülte meg, egyszer, kétszer, háromszor, és közölte, hogy „nyertem.” „Hogyhogy?” kérdezte Kartik. Mire Ganésa: „Te a te világod jártad körbe, én az enyémet.”

Ha egymás világait jobban meg szeretnénk érteni – Schleiernacher óta pedig tudjuk, hogy a saját világunk megértésére is csak így van esélyünk -, akkor ismerni kell a mítoszokat, amelyben élünk, ezeken az órákon pedig ezen világokat kívánjuk minél alaposabban megismerni és körüljárni.

A tudományos világmagyarázat előtt rengeteg elképzelés élt az emberekben arról, hogy miképp keletkezett, és hogyan működik a világ, ezeket az elképzeléseket tekintjük át ezen az órán. A cél, hogy a diákok megismerjék a jelentősebb ókori kultúrák kozmogóniáit, kozmológiáit, teológiáit és teonómiáit.

A megszerzett ismeretek segítséget nyújthatnak a magyar nyelv és irodalom, a történelem, a földrajz és a filozófia érettségi sikeres abszolválásában.

Vízió:

A tárgy segítségével tágulnak a diákok történelmi, földrajzi és irodalmi, sőt közgazdaságtani ismeretei is. Az óra elvégzése hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók tisztelni fogják embertársaik méltóságát. Értékelni fogják a társadalmi és kulturális sokszínűséget és képessé válnak a megértésen, kölcsönös segítségen, s a más kultúrák iránti nyitottságon alapuló együttműködésre társaikkal.

Értékelés:

Tanév közben a tanulók szóbeli munkáit szövegesen, írásbeli munkáit szövegesen és százalékosan értékeljük, tanév végén pedig szöveges értékelést és osztályzatot adunk. Az osztályzás egységes alapon történik.

0-39% - elégtelen, 40-54% - elégséges, 55-69% - közepes, 70-84% - jó, 85-100% - jeles

Témakörök:

1. A mitológiáról általában
2. Óskőkori mitológia
3. Tibeti mitológia
4. Japán mitológia
5. Kínai mitológia
6. Inka mitológia
7. Azték mitológia
8. Maja mitológia

9. Egyiptomi mitológia
10. Sumér mitológia
11. Mezopotámiai mitológia
12. Görög mitológia
13. Skandináv mitológia
14. Germán mitológia
15. Kelta mitológia
16. Magyar mitológia

Pedagógia (szabadon választható tárgy)

Cél

A pedagógia tantárgy tanításának célja kettős. Egyrészt a pedagógusi pálya iránt érdeklődő diákok szándékait támogatja, a pályához szükséges kompetenciáik kialakítását, fejlesztését megkezdi. Másrészt a pedagógiai munka fontos területein, területeivel való közös munkálkodás közelebb viheti diákjainkat tanulási-tanítási módszereink, tanulásszervezési eljárásaink megértéséhez, elfogadásához.

Vízió

A pedagógia tantárgyat tanuló diákok – amennyiben a pálya iránti érdeklődés motiválta őket a jelentkezéskor – a továbbtanulási döntéseiket segítő kompetenciákhoz jutnak.

A pedagógia tantárgyat tanuló diákok jobban megértik, jobban elfogadják újszerű tanulási-tanítási módszereinket, tanulásszervezési eljárásainkat. A kortárs csoport hatásaként ez a tényező érvényesül(het) a pedagógia tantárgyat nem választók körében is. Így összességében a diákok egyre nagyobb arányban és mértékben támogatják megváltozott tanárszerep-béli működésünket.

Tananyag-szervezési mód - témakörök

A tantárgyat nem kötelező a diákoknak tanulniuk, viszont bármelyik évfolyamon választhatják.

Ennek megfelelően az elképzelhetően vegyes életkorú csoportösszetételből fakadó tényezők, előnyök maximális kiaknázása fő szempontunk.

Így a tantárgy tanulása folyamán a projekt módszer az elsődleges szervezési forma. Ezen belül a kooperatív munkaszervezési alapelveket érvényesítjük.

A tantárgyra jelentkező tanulók életkorát, előzetes ismereteit, érdeklődési szintjét, tanulási képességeinek állapotát, tanulási stílusát figyelembe véve az egyéni differenciálás alapkövetelményének kívánunk megfelelni a tanulásszervezés folyamán.

A tantárgyat tanévenként tudják a diákok választani.

A témakör lehetőségek a következők:

- Pedagógiai rendszerek
- Pedagógiatörténeti mérföldkövek érvényesülése a mai pedagógiai gyakorlatban
- Pedagógiai rendszerek a különböző államokban
- Pedagógiai rendszerek és társadalmi – politikai berendezkedés összefüggései
- A diákok által választott további témakörök

Értékelési rendszer

A tantárgy tanulása folyamán elvégzett munkáról szóló visszajelzés a diákok önértékelésére és a pedagógus értékelésére épül. Alapelv a fejlesztő célú értékelés. Fontos szempont az értékelés folyamán a tanulásban mutatott aktivitás, illetve a minden szintű együttműködés. Félévkor és év végén szöveges értékelést ad a pedagógus, osztályzatot viszont nem kapnak a diákok.

Politikatudomány (szabadon választható tárgy)

A képzés célja:

Az óra célja, hogy a diákok ismerjék fel az alapvető politikai, filozófiai kérdéseket szövegekben, hanganyagokban, filmekben; ismerjék fel és kritikával tudjanak hozzáállni a demagógiához, propagandához és cenzúrához, képesek legyenek retorikai szempontból elemezni politikusi beszédeket. A jelenben érzékelhető politikai, társadalmi és gazdasági folyamatokat, közéleti eseményeket tudják azonosítani a politikai filozófia szemszögéből.

Ugyanakkor legalább ilyen fontos célja az órának, hogy a diákok meggyőződését erősítse abban, hogy a közösség tagjainak joga és kötelessége a közügyekben részt venni, megvizsgáljuk a közösség és egyén viszonyát, valamint azt, hogy milyen érdekek biztosítják a társadalom működését.

Gyakorlati célunk az, hogy megkönnyítsük a felkészülést a történelem és filozófia, valamint érintőlegesen a földrajz és irodalom érettségire is.

Vízió:

A kurzus elvégzése után a diákok önmagukért és másokért felelősségtudattal rendelkező állampolgárokként lépnek ki az életbe, valamint tudatos állampolgárokká válnak, akik érdeklődnek a politika, a közélet és annak jelenségei iránt.

Értékelés:

Tanév közben a tanulók szóbeli munkáit szövegesen, írásbeli munkáit szövegesen és százalékosan értékeljük, tanév végén pedig szöveges értékelést és osztályzatot adunk. Az osztályzás egységes alapon történik.

0-39% - elégtelen, 40-54% - elégséges, 55-69% - közepes, 70-84% - jó, 85-100% - jeles

Témakörök:

1. Politikatörténet és politikafilozófia
2. Alkotmány
3. Államformák és államszerkezetek
4. Politikai rendszerek és politikai eszmék

Zene (szabadon választható tárgy)

Cél:

A zene tantárgy tanításának célja kettős. Egyrészt a zenei pálya iránt érdeklődő diákok szándékait támogatja, megkezdi a pályához szükséges kompetenciák kialakítását, fejlesztését, másrészt a zene területeivel való aktív (egyéni és közös) foglalkozás, segíti diákjainkat a tanulási és érzelmi képességek kibontakoztatásában.

Vízió:

A zene tantárgyat tanuló diákok - amennyiben a pálya iránti érdeklődés motiválta őket a jelentkezéskor - a továbbtanulási döntéseiket segítő kompetenciákhoz jutnak. A zene tantárgyat tanuló diákok növelik tanulási képességeiket, erősítik érzelmi intelligenciájukat. A tanulási folyamat végén a zenei nyelvet önállóan, kreatívan használni tudó, érzelmeiket kifejezni tudó diákok ballagnak el iskolánkból.

Tananyag-szervezési mód- témakörök:

A tantárgyat nem kötelező a diákoknak tanulniuk, viszont bármelyik évfolyamon választhatják.

Ennek megfelelően a közös foglalkozásokon az elképzelhetően egyes életkorú csoportösszetételből fakadó tényezők, előnyök maximális kiaknázása fő szempontunk. A tantárgyra jelentkező tanulók életkorát, előzetes ismereteit, érdeklődési szintjét, tanulási képességeinek állapotát figyelembe véve az egyéni differenciálást tartjuk elsődlegesen szem előtt.

A tantárgyat tanévenként tudják a diákok választani.

A témakör lehetőségek a következők:

- Hangképzés
- Angol zene
- Zongora tanítás alapfokon
- Sound painting
- Kiszzenekari gyakorlat

Értékelési rendszer

A tantárgy tanulása folyamán elvégzett munkáról szóló visszajelzés a diákok önértékelésére és a pedagógus értékelésére épül. Alapelv a fejlesztő célú értékelés. Fontos szempont a tanulásban mutatott aktivitás, illetve az együttműködés. Félévkor és év végén szóveges értékelést ad a pedagógus, osztályzatot viszont nem kapnak a diákok.

A Kürt Alapítványi Gimnázium
„A Rád szabott iskola” Alternatív Pedagógiai Program

3.1. pontjának 2. sz. melléklete

Habilitációs, Rehabilitációs Pedagógiai Program

Tartalomjegyzék

1. Intézményi adatok	3
2. Jogi helyzetet szabályozó törvények	3
3. Önmeghatározás, A Kürt Alapítványi Gimnázium célkitűzése.....	4
4. Az intézmény feladatai és irányelvei.....	4
4.1. Az együttnevelést támogató speciális feladatok.....	6
4.2. Szakmai irányelvek	6
4.3. Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelésének, oktatásának irányelvei:	7
4.3.1. A sajátos nevelési igényű tanulók rehabilitációs, rehabilitációs célú ellátása	7
4.3.2. A rehabilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei	7
4.3.3. A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai	7
4.3.4. A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők	8
4.3.5. A többségi intézményekben megvalósuló (integrált) nevelés, oktatás	8
5. A rehabilitációs pedagógiai program feladatai	9
5.1. Célok	9
5.2. A Kürt Alapítványi Gimnázium célja a sajátos nevelési igényű tanulók ellátása esetében.....	9
5.3. A sajátos nevelési igényű tanuló joga.....	10
5.4. Diákok bekerülése a gimnáziumba.....	11
5.5. Osztályközösségek	11
5.6. Tantárgyak.....	12
5.7. Tan- és fejlesztőeszközök, szakmai segédletek	12
5.8. Iskolai rendezvényeken és programokon való részvétel sajátos nevelési igényű diákok számára	12
6. Rehabilitációs, rehabilitációs ellátással kapcsolatos fejlesztési feladatok	13
6.1. Beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulóink támogatása.....	13
6.2. Autizmus spektrum zavarral élő tanulóink támogatása	14
6.3. Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulóink támogatása	18
6.4. Mozgáskorlátozott (önálló helyzetváltoztatásra képes) tanulóink támogatása	23
6.5. Beszéd fogyatékos tanulóink támogatása	28

6.6. Látássérült (gyengénlátó) tanulóink támogatása	31
7. Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs foglalkozások óraszámai.....	33
8. Vezetett dokumentumok	33
9. Pedagógusok helyi intézményi feladatai SNI, BTMN diákokkal kapcsolatban.....	34
10. A szülő, tanuló, pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	35

1. Intézményi adatok

Az intézmény neve: Kürt Alapítványi Gimnázium

Az intézmény székhelye: 1117 Budapest, Bogdánfy Ödön utca 5/B

Az intézmény feladatellátási helye: 1117 Budapest, Bogdánfy Ödön utca 5/B

OM azonosító: 035316

Alapítás éve: 1991

Alapító neve: Kürt Alapítvány

Alapító címe: 1117 Budapest, Bogdánfy Ödön utca 5/B

Fenntartó neve: Kürt Alapítvány

Fenntartó képviselője: Sárkány Péter, sarkpet56@gmail.com

Fenntartó székhelye és címe: 1117 Budapest, Bogdánfy Ödön utca 5/B

Az intézmény típusa: gimnázium

Az intézmény alapfeladata: gimnáziumi nevelés-oktatás

Felügyeleti szerv:

- a) Szakmai, törvényességi felügyelet: Kürt Alapítványi Gimnázium
- b) A fenntartói tevékenység törvényességi felügyelete: Budapest Főváros Kormányhivatala

Az intézmény működési területe: országos beiskolázású

2. Jogi helyzetet szabályozó törvények

- 2011. évi CXCV. törvény A nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet A köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvéről
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 2013. évi LXII. törvény A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény módosításáról

A fenntartó nyilatkozik arról, hogy a Kürt Alapítványi Gimnázium sajátos nevelési igényű tanulói oktató és nevelő munkájához szükséges helyi, anyagi, személyi feltételekkel rendelkezik. A speciális eszközöket és a rehabilitációs óraszámokat a diákok igényei és a törvényben előírtaknak megfelelően biztosítja.

3. Önmeghatározás, A Kürt Alapítványi Gimnázium célkitűzése

Az alternatív pedagógiai programunkban a küldetésnyilatkozatunkban leszögeztük: iskolánk széles értelemben vett befogadó iskola. Helye van itt mindenkinek, hozott eredményeitől, képességeinek, készségeinek aktuális állapotától függetlenül. Diákjaink számára az esélyegyenlőségnek megfelelő, azonos hozzáférést és részvételt garantálunk az iskola életének minden mozzanatában. A méltányosság elve értelmében, akinek több segítségre van szüksége céljai eléréséhez, az több segítséget kap. Egyéni szükségletek szerint kínálunk lehetőségeket és nyújtunk segítséget a nehézségek leküzdéséhez, fejlődéséhez. A fent megfogalmazott célok elérése érdekében szükséges rendszerszerűen kialakítani és működtetni olyan szerkezeteket, eljárásmodokat, amelyek az esélyegyenlőséget, a méltányosságot egyaránt szolgálják.

Iskolánk az Alapító Okiratban vállalta feladatként a:

1. Sajátos nevelési igényű diákok integrált nevelését, oktatását a pedagógiai szakszolgálatok, illetve az országos szakértői és rehabilitációs tevékenységet végző bizottság szakértői véleménye alapján a 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 4.§ 25. bekezdése szerint (mozgásszervi fogyatékossgal (önálló helyváltoztatásra képes); érzékszervi fogyatékossgal (gyengénlátó); beszéd fogyatékossgal; autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavar)).

2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő diákok nevelését, oktatását a pedagógiai szakszolgálatok, illetve az országos szakértői és rehabilitációs tevékenységet végző bizottság szakértői véleménye alapján a 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 4.§ 3. bekezdése szerint („[...]az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.”).

A sajátos igényű és különleges bánásmódot igénylő diákok segítése kiemelt feladata az iskola Támogatók munkacsoportjának, melynek automatikusan tagjai mindazok, akik a pedagógiai munkát az iskolában szakmailag segítik, mint például *fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, iskolapszichológus, pedagógiai asszisztens, szociálpedagógus, szociális munkás, mentálhigiénés segítő*. De emellett feladatvállalást és elkötelezettséget igényel ez a vállalás az iskola összes pedagógusára, munkatársára nézve.

4. Az intézmény feladatai és irányelvei

A Kürt Alapítványi Gimnázium demokratikusan működő, széles értelemben vett befogadó, gyermekközpontú iskola, ahol:

- az iskolapolgárok egymást inspirálva együttműködnek közös céljaik kialakításában és elérésében;
- a közösséget és annak munkáját kreativitás, hatékonyság, konstruktivitás, sokszínűség, az új módszerek alkalmazása és a szabad, önálló gondolkodás jellemzi;

- célunk segíteni a személyiség sokoldalú kibontakozását;
- biztosítjuk a felkészülést a felsőoktatás kihívásaira;
- maximálisan figyelembe vesszük az életkori igényeket; sajátosságokat;
- a terhelés arányos, egyénre szabott;
- egyaránt fontosak a tanórák és a tanórán kívüli történések;
- közös hagyományokat őrzünk és teremtünk;
- derűsen és pozitívan állunk a mindennapokhoz, hogy a közösen végzett tevékenység örömteli legyen;
- ajtókat nyitunk a világra, amelyeken önálló, és így is gondolkodó, kreatív, szabad és boldog fiatal felnőttek lépnek majd be.

A Kürt Alapítványi Gimnázium demokratikus nevelést nyújt, ahol az iskolaközösség tagjainak, az iskola életét illető legtöbb kérdésben (a tanulás és a tanítás kérdéseiben, valamint az iskola életét irányító szabályok meghozatalában) egyenlő jogaik vannak. A szabályok betartását az iskola minden tagja feladatának tekinti. A döntések gyűléseken születnek, amelyeken az iskolaközösség tagjai vagy választott képviselői vesznek részt. A gyűlések működése hozzájárul ahhoz, hogy a közösség tagjai megéljék: a demokrácia olyan rendszer, ahol szavuknak súlya van.

Valljuk, hogy a befogadó „(inkluzív) nevelés a diákok közötti különbözőség (akár személyes, akár kulturális, akár közösségi) felismerésével, értékelésével kezdődik, maximális figyelembe vételével folytatódik, a diákra a maga komplexitásában tekint, ebből kiindulva, erre értéként építve alakít ki befogadó környezetet: mindez újabb tudástartalmak, tanulási lehetőségek gazdag tárházát nyitja meg. A nevelési térben résztvevő valamennyi személy (diákok, szülők, tanárok, segítő személyzet) az együttműködés szellemében az egyéni különbségeket megismeri, értéként fogadja el és épít rájuk. Az iskola nem csak oktatásszervezési formájában, hanem tartalmában is befogadóvá válik. A diákjaihoz való folyamatos alkalmazkodása során az intézmény az általa közvetített tananyagtartalommal és tanítási módokkal nagyban épít az oda járó diákok identitására, tapasztalataira, a tudására és képességeinek állapotára.” (Varga Aranka: Multikulturalizmus – inkluzív oktatási rendszer. In: Forray R. Katalin (szerk.): Ismeretek a romológia alapképzési szakhoz. Bölcsész Konzorcium, Bp. 2006. 145-159 o.)

Az iskolai munka, mely saját tapasztalatokat ad, amelyből folyamatosan tudás válik, a diákok számára kihívást jelent. A tanulót támogatni kell abban, hogy el tudja érni saját lehetőségeinek maximumát és olyan új képességeket bontakoztasson ki, amelyek egyéni céljai eléréséhez szükségesek, és amelyek őt a társadalomban résztvevő és azzal együttműködő polgárrá teszik. Ennek biztosítója a Kürt Alapítványi Gimnázium pedagógiai rendszere és módszertana. Feladatunk, hogy biztosítsuk a tanulási képességek fejlődését, valamint az ismeretekkel való tárgyilagos, többoldalú találkozást, a különböző véleményeket is tartalmazó tanulási-tanítási folyamatot. Felfogásunk szerint tanulóink nem elszenvedői, hanem aktív részesei a nevelésnek, oktatásnak.

Egyformán fontos cél, hogy diákjaink számára az érettségi és a továbbtanulás sikeres legyen, mint ahogy az is, hogy ezeket az eredményeket úgy érthessük el, hogy a folyamat mindenki számára fejlesztő, érdekes és konstruktív legyen.

Közösségünkre, hozzáállásunkra jellemző a konstruktivitás, a sokszínűség, a hatékonyság, az új módszerek alkalmazása, a kreativitás, a szabad, önálló gondolkodás és derűs, pozitív viszonyulás a mindennapokhoz. Küldetésünkben, filozófiánkban következően a korszerű, integrált, innovatív pedagógiai módszereket részesítjük előnyben.

Iskolánk eddigi története alatt is nagyon sok saját hagyományunk született, amelyeket örömmel és felelősséggel ápolunk. Minden generációnak megvan a lehetősége új hagyományok hozzáadására. Ezek a közös szokások és szertartások adják meg az összetartás erejét, a valahová tartozás érzését. A tanulás tehát ebben a szemléleti keretben nem teher, szükségszerűen elszenvedett kényszer, hanem a mindennapok része, amely hatékony eszköz lehet a világ és önmagunk megismeréséhez.

A Kürt Alapítványi Gimnázium küldetése, hogy a lehető legszélesebb értelemben vett tanulási folyamat során diákjainknak lehetőségeket mutassunk meg, és segítsünk azon képességeik kibontakoztatásában, amelyekkel ezek a lehetőségek felismerhetővé és megélhetővé válnak. Ajtókat nyitunk a világra, amelyek közül diákjaink autonóm módon választhatnak, a belépésről dönthetnek. Hisszük, hogy a Kürt közössége által képviselt értékek, pedagógiai filozófiánk hatására a fiatalok olyan ajtókat választanak, amelyek a szabadságra, az önálló és kritikai gondolkodásra, az együttműködésre és toleranciára, a felelősség vállalására nyílnak.

4.1. Az együttnevelést támogató speciális feladatok

A Kürt Alapítványi Gimnázium sajátos nevelési igényű tanulók esetében is felvállalja a következő speciális feladatokat:

A Kürt Alapítványi Gimnázium a sajátos nevelési igényű tanulók esetében elsődlegesnek tartja, hogy a Nemzeti Alaptanterv (a továbbiakban: NAT) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának az alapidokumentuma, és az abban meghatározott fejlesztési területek – nevelési célok, kulcskompetenciák, illetve a műveltségi területeken megfogalmazott célok, feladatok a gimnázium sajátos nevelési igényű tanulóira is érvényesek.

A sajátos nevelési igényű tanulókat nevelő-oktató iskolák pedagógiai programjuk, helyi tantervük elkészítésénél figyelembe veszik:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: köznevelési törvény), a NAT és az Irányelv rájuk vonatkozó előírásait,
- a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit,
- fővárosi, megyei feladat ellátási, intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet,
- a szülők elvárásait és
- az általuk nevelt tanulók sajátosságait.

Az Irányelv alapvetéseit elfogadva ez vonatkozik Kürt Alapítványi Gimnázium sajátos nevelési igényű tanulóinak a többi tanulóval részben vagy egészben együtt (integráltan), azonos iskolai osztályban történő, de egyéni esetekben a törvényességi kereteket betartva egyéni fejlesztési órákon történő oktatására, terápiás fejlesztésére.

4.2. Szakmai irányelvek

Elfogadjuk, hogy a Kürt Alapítványi Gimnázium Pedagógiai Programjára hivatkozva „Mindenki iskolája” célkitűzéssel egy olyan befogadó szemléletű iskola kialakítására törekszünk, melyben minden nálunk tanuló diáknak helye van, legyen szó az oktatás-nevelés feladatának ellátásáról vagy egyéb iskolán kívüli eseményről, programról.

- **Befogadás:** Egy olyan befogadó szemléletű iskola kialakítására törekszünk, melyben minden nálunk tanuló diáknak helye van, legyen szó tanórai vagy egyéb iskolai programról.
- **Differenciálás, individualizáció és személyiségközpontúság elve:** Minden diákra egyénileg rá szabott fejlesztési terv alapján szükséges foglalkoznunk, hogy a leghatékonyabb lehessen a fejlesztő munka.
- **Kooperáció elve:** A pedagógusok, gyógypedagógusok egymással és a diákkal is egymásra épülő együttműködésben dolgoznak a közösen kitűzött célok eléréseért.

4.3. Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelésének, oktatásának irányelvei:

A Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján.

4.3.1. A sajátos nevelési igényű tanulók habilitációs, rehabilitációs célú ellátása

A tanulók között fennálló – egyéni adottságokból és igényekből adódó – különbségeket az iskolák a pedagógiai programok és helyi tantervek kialakításakor veszik figyelembe.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a) a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását, a Kürt Alapítványi Gimnázium esetében a középiskolai korosztály ellátása, egyedi esetekben már 18 éves koron túl is.
- b) az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálását és speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teheti szükségessé.

4.3.2. A habilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei

- a) A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében, oktatásában részt vevő nevelési-oktatási intézmények egész nevelési-oktatási rendszerét átfogó, hosszú távú habilitációs, rehabilitációs célok és feladatok határozzák meg, melyeket az intézmény dokumentumai tartalmaznak.
- b) A habilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan szakmaközi együttműködésben kialakított és szervezett nyitott tanítási-tanulási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók vagy tanulócsoportok igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teheti szükségessé.

4.3.3. A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

- a) a *mozgásszervi, látássérült (gyengénlátó), beszéd fogyatékoságból, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékoságból, autizmus spektrum zavarból vagy egyéb pszichés fejlődési zavarból, fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával.*
- b) Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- c) A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- d) Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- e) Az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása.

4.3.4. A habilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- a) A fogyatékoság, az autizmus spektrum zavar vagy egyéb pszichés fejlődési zavar típusa, súlyossága.
- b) A fogyatékoság, az autizmus spektrum zavar vagy egyéb pszichés fejlődési zavar kialakulásának, felismerésének, diagnosztizálásának ideje.
- c) A sajátos nevelési igényű tanuló
 - ca) életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
 - cb) képességei, kialakult készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei.
- d) A társadalmi integráció kívánalmai: az egyéni tanulási utak megtervezése és biztosítása, továbbtanulás, pályaválasztás, a lehető legönállóbb életvitelre történő felkészítés.

4.3.5. A többségi intézményekben megvalósuló (integrált) nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk). Az együttnevelést megvalósító intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget.

Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, önmagához mért fejlődése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

- A befogadó iskola vezetője támogatja pedagógusai részvételét az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.
- Az együttnevelést megvalósító iskolák pedagógusainak, valamennyi dolgozójának, gyermek- és szülői közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a habilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.
- Lehetőség teremtése a sajátos nevelési igényű diákok érdekérvényesítésére, önképviselésére az iskolai fórumokon (például Kürt Tanács, Diákönkormányzat).
- A nyitott tanítási-tanulási folyamatban megvalósuló tevékenység, amely lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai – esetenként egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.
- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus, aki
 - a) a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait;
 - b) egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
 - c) a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján szükség esetén megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
 - d) egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
 - e) alkalmazkodik, az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
 - f) együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a tanuló fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező – gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár:

- a) segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- b) javaslatot tesz a fogyatékoság, a pszichés fejlődési zavar típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
- c) segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat, a beszerzési lehetőségekről;
- d) javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- e) figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- f) együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- g) terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;
- h) segíti a befogadó pedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
- i) segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.
- j) Az integrált nevelésben, oktatásban részt vállaló nevelési, oktatási intézmények vegyék igénybe az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét a köznevelés-fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint.

5. A rehabilitációs pedagógiai program feladatai

5.1. Célok

A rehabilitációs pedagógiai program célja kiegészíteni az iskola alternatív pedagógiai programját olyan módon, hogy lehetőséget adhassunk a sajátos nevelési igényű diákjainknak is a gimnáziumi környezetben való tanulásra, fejlődésre, beilleszkedésre, képességeik kibontakozására, sikerélmény elérésére, a képességeiknek és céljaiknak megfelelő iskolai karrierre. Figyelmet kell fordítanunk arra, hogy az iskolai elvárásokat az egyénekre szabjuk, igazodva a fejlődésük üteméhez.

A sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztésére vonatkozó célokat, feladatokat, tartalmakat, tevékenységeket, követelményeket meg kell jeleníteni:

- a) az intézmény pedagógiai programjában,
- b) a helyi tantervben
- c) a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanítási-tanulási programban,
- d) az egyéni fejlesztési tervben.

5.2. A Kürt Alapítványi Gimnázium célja a sajátos nevelési igényű tanulók ellátása esetében

A gimnázium elfogadja, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók oktatása-fejlesztése terén elfogadja és alkalmazza a 32/2012 (X.8) EMMI rendeletben foglaltakat, amennyiben:

- Az Irányelvben foglaltak célja, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók esetében a tartalmi szabályozás és a gyermeki
- sajátosságok ugyanúgy összhangba kerüljenek, mint más gyermekeknél.

Az Irányelv annak biztosítását szolgálja, hogy:

- a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság
- elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést,
- az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez,
- a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az intézmények pedagógiai programjainak tartalmi
- elemeivé,
- a tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

Ennek érvényesítése érdekében meghatározza:

- a tartalmak kijelölésekor egyes területek módosításának, elhagyásának vagy egyszerűsítésének, illetve új területek bevonásának lehetőségeit,
- a sérült képességek rehabilitációs, habilitációs célú korrekciójának területeit,
- a nevelés, oktatás és fejlesztés szokásosnál nagyobb mértékű időbeli kiterjesztésére vonatkozó javaslatokat.

5.3. A sajátos nevelési igényű tanuló joga

A nevelési, oktatási intézményekben a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók számára a közoktatási törvény előírja: "A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították[...] A többségi iskolában is a gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézményben a gyermek, tanuló egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs ellátásban is részesül."

A sajátos nevelési igényt a szakértői és rehabilitációs bizottságok szakértői véleményükben állapítják meg. A törvény 52§ 6. bekezdése alapján: "A tanuló annyi egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozáson vesz részt, amennyi a sajátos nevelési igényéből eredő hátránya csökkentéséhez szükséges." Ezzel ellentmond az, hogy ugyanebben a paragrafusban a törvény meghatározza az e célra felhasználható időkeretet is.

A fogyatékoság, a pszichés fejlődési zavar típusának megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár, terapeuta, kompetenciája:

1. a programok, programcsomagok összeállítása,
2. a habilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztés, osztálytermen belüli megsegítés,
3. közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő habilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység tervezésében, ezt követően a konzultációban.

A nevelés, oktatás, fejlesztés kötelezően biztosítandó pedagógiai feltételeit a köznevelési törvény foglalja össze. A köznevelési törvény a sajátos nevelési igényű tanulókhoz igazodva az általánosan kötelező feltételeket több területen módosítja, illetve kiegészíti olyan többlétszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára, mint például:

- speciális tanterv, tankönyvek, tanulási segédletek,
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök.

5.4. Diákok bekerülése a gimnáziumba

A nyílt napokon, és adott esetben a hozzánk érkező érdeklődőknek bemutatjuk az iskolánkat és ismertetjük a feladatainkat, a segítségnyújtásunk formáit. Kihangsúlyozzuk, hogy minden kérdésükkel már a hozzánk való jelentkezés előtt keressenek meg a családok, hogy a lehető legjobb megoldást tudjuk találni. Kérjük a szakértői vélemények mielőbbi megismerését. Az intézmény bemutatásakor a vezetők külön kitérnek a nálunk fogadott diákok körére és az inklúziós és integrációs törekvéseinkre.

A felvételi előkészítőknél is figyelembe vesszük a diákok egyéni igényeit, csakúgy, mint a nálunk felvételi feladatsort íróknak (pl. hosszabb idő, eszközhasználat). A szóbeli előkészítő előtt felvesszük minden hozzánk jelentkező és szakvéleménnyel rendelkező diák családjával a kapcsolatot, bekérjük a rendelkezésre álló dokumentumokat. Szükség és igény esetén személyes találkozót kérünk a szülőktől, a diákkal foglalkozó szakemberektől (pedagógusok, fejlesztőpedagógusok, pszichológusok stb.). Egyes esetekben pedagógiai véleményt kérünk, vagy lehetőséget a diák tanórán való megfigyelésére.

A szülők beleegyezésével a szóbeli felvételin külön figyelemre számot tartó információkat előzetesen megosztjuk a diákok bizottságába beosztott felvételiztetőkkel, hogy szükség esetén a Kürtös felvételiztetők támogatni tudják a diákot. Előzetesen segítünk a Felvételi Bizottságnak, hogy a felvételi bizottságokban egyenletes eloszlásban képviseltessék magukat a különleges bánásmódot igénylő diákok.

A felvételi rangsor kialakításakor megválaszoljuk a felvételiztető pedagógusok felmerülő kérdéseit a szakvéleménnyel rendelkező diákokkal kapcsolatban.

Segítjük az angol besoroló vizsgán a megállapított és igényelt könnyítések megvalósítását (feladatsor szerkesztettsége; hosszabb felkészülési idő; írásbeli helyett szóbeli teljesítés stb.).

Támogatjuk az új osztályok kialakítását abból a szempontból, hogy minden osztályban a kortársakkal és a pedagógusokkal való minél hatékonyabb együttműködést, a közös fejlődést lássuk biztosítottnak.

Átjelentkező diákoknál szükség esetén a Felvételi Bizottság von be minket a folyamatokba: kapcsolatfelvétel a diákkal és a családdal; dokumentumok megismerése; kollégák tájékoztatása.

5.5. Osztályközösségek

Az osztályok céllétszáma 28 fő. Ez lehetőséget ad még az egyéni figyelemre (két osztályfőnök mellett), de kialakulhatnak az osztályon belül is támogató közösségek. Minden osztály hetente két osztályidőt tölt együtt, így lehetőséget kapnak az adminisztratív teendők elvégzése mellett az iskolai aktuális történések és az ezekhez tartozó fontos információk megbeszélésére és az osztályközösséget fejlesztő programok szervezésére is.

Minden osztály év eleji kirándulással kezdi a tanévet, és igényeik szerint azzal is zárják.

A diákok minden évben külön beszélgetésen vesznek részt az osztályfőnökeikkel, ahol megbeszélik az eddigi tapasztalataikat, és célokat tűznek ki az adott tanévre. Ez a személyes figyelem, a támogató hozzáállás és a tanulmányokon kívüli sikerek elismerése mind segítik a diákok motiválását, sikeres énképük kialakulását.

5.6. Tantárgyak

A komplex tantárgyak (művészet, természetismeret), valamint az epochális oktatási rendszer támogatja a diákokat abban, hogy jobban elmélyedjenek egy-egy tananyagban, ritkábban kelljen a figyelmi fókuszukat váltogatni, gyakrabban legyen lehetőségük a számukra ideális tanulási csatornákat használni. A komplex tantárgyak egy-egy jelenségnek a sokoldalú megközelítését kínálják, többféle kapcsolódási pontot biztosítva így a diákoknak. Ezekben a tantárgyakban a szaktanárok is szorosabb együttműködésben dolgoznak, támogatva ezzel egy-egy diák sikeres és egységes megsegítését.

A diákok minden évben két-két tárgyat választanak maguknak. Így lehetőségük van arra, hogy saját maguk alakítsák az órarendjük egy részét, és hogy olyan témával foglalkozzanak, amelyben motiváltak, érdeklődők, sikeresek, ráadásul általában kiscsoportban. Így minden diák sikerélményhez és egyéni figyelemhez juthat. Igény esetén szakkörök és korrepetáló csoportok is alakulnak.

A diákok mind a tantárgyakban, mind az osztályközösségükben nyújtott féléves és egész éves munkájukról szöveges értékelést kapnak. Ezzel csökkentjük az ötfokú skála okozta feszültségeket, és árnyaltabb visszajelzést tudunk adni a sikeres területekről és a jövőbeli fejlődési irányokról.

5.7. Tan- és fejlesztőeszközök, szakmai segédletek

Az eszközök és segédletek kiválasztásánál szem előtt kell tartanunk azok tartalmát; hatékonyságát; a diákhöz (például figyelem, motiváció, részképességek), pedagógushoz, tantárgyhoz, tanítási célokhoz, oktatási elrendezéshez való illeszthetőségét; valamint a gyakorlati és gazdaságossági jellemzőit is.

Igény szerint fejlesztőeszközöket, szakmai segédleteket készítünk a tanulóink számára a szaktanárokkal együttműködve a helyi tantervhez illeszkedően. Szükség szerint szakmai szervezetek segítségét igénybe véve biztosítjuk a diákjainkat támogató segédeszközöket (például digitális tananyagok).

Iskolánk minden osztályterme teljes körűen felszerelt (számítógép, hangfal, projektor, internet-hozzáférés), a diákok pedig diáklaptopokat tudnak kölcsönözni az iskolai feladataikhoz.

5.8. Iskolai rendezvényeken és programokon való részvétel sajátos nevelési igényű diákok számára

A Kürtben többféle témanapot és témaheteket szervezünk annak érdekében, hogy szélesítsük a látókörüket, és fent tartjuk az érdeklődésüket. Ezek az események alkalmat adnak arra, hogy azok a diákok, akik a szigorúan vett akadémikus terepen kevesebb sikerélményhez jutnak, itt pozitív

tapasztalatokat szerezhethetnek a közösségi helyzetükről és a képességeikről (pl. saját érdeklődési kör bemutatása; sportos csoportfeladatok), illetve egy kis időre kiszakadjanak az esetleg feszültséggel járó iskolai helyzetekből. Ezek a rendezvények terepet biztosítanak ahhoz is, hogy a diákok osztályokon és évfolyamokon átívelve megismerhessék egymást, ezzel is növelve a beilleszkedésüket.

Lehetőség van igény szerint szakkörökön való részvételre, melyek szintén a differenciált módon való tanuláshoz, a fejlődéshez és a sikerélmények szerzéséhez adnak teret (például ének, rajz, sportok). A szakköröket az iskola munkatársai vezetik, a foglalkozásokat a szakköri naplóknak vezetik.

Az iskolai programok (téma nap, témahét, osztálykirándulás, osztályprogram stb.) szervezőit segítjük abban, hogy a felajánlott keretek és tevékenységek a különleges igényű diákok számára is élvezetesebbek legyenek, azokban részt tudjanak venni, állapotuk miatt ne legyenek negatívan diszkriminálva. Szükség esetén alternatív programot kínálunk a diákoknak, illetve kísérjük őket, folyamatos asszisztenciát nyújtva. Feladatunk a sajátos nevelési igényű diákok felkészítése ezekre a rendezvényekre, az előkészítésbe és a választásba való bevonásuk (önrendelkezés), illetve utólag az itt szerzett tapasztalatok feldolgozása is.

6. Habilitációs, rehabilitációs ellátással kapcsolatos fejlesztési feladatok

Az intézményünkbe járó tanulók számára személyre szabott támogatást nyújtunk a szakértői véleményekben megfogalmazott javaslatok alapján. Az intézmény alternatív pedagógiai programjához és helyi tantervéhez illeszkedve, mind a tanórai, mind pedig a tanórán kívüli tevékenységek során törekszünk arra, hogy a sérülésspecifikus sajátosságoknak megfelelően tudjuk segíteni tanulóinkat – együttműködve a szülőkkel, az intézményben dolgozó pedagógusokkal és külső szakemberekkel, szakmai szervezetekkel.

A NAT-ra vonatkozó hivatkozások jelen programban az intézmény helyi tantervére vonatkoztatható.

6.1. Beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulóink támogatása

„Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányossággal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (2012. évi CXXIV. törvény. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról).

Általános feladatunk a magatartási és beilleszkedési zavar gyanújának felmerülése esetén a szakértői bizottságokkal való kapcsolatfelvétel és a szakértői vizsgálat kezdeményezése. A javaslatok alapján, pedagógiai módszerek segítségével tudjuk támogatni tanulóink fejlődését.

6.1.1. A beilleszkedési zavarok okának ismeretében a problémákat három csoportba soroljuk:

- Pszichés zavarok állnak a probléma hátterében (önértékelési zavar, gyenge fékrendszer, konfliktuskezelési deficit, sérülékeny kudarcűrő képesség, tolerancia hiány, szabálytartás

hiánya), illetve különböző kompenzációs mechanizmusok, mint projekció, elfojtás, agresszivitás, stb.

- Tanulási nehézségek váltják ki a problémát (percepciós zavarok, dyslexia, dysgrafia, figyelem-hiperaktivitás, kommunikáció-autisztikus jelek, a szenzomotoros mozgás fejletlensége, szekunder jellegű memória).
- Rossz vagy hiányos szocializáció okozza a problémát (túlzott engedékenységgel, szeretet- és figyelemhiány, túlzott elvárások stb.)

A beilleszkedési és magatartási gondokkal küzdő tanulók esetében a tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez legfontosabb feladatunk a prevenció és a folyamatos gondozás.

6.1.2. A helyzet feltérképezése és a problémák feltárása utáni feladataink:

- Szükség esetén fejlesztő pedagógiai szolgáltatásaink keretén belül különféle vizsgálatokat és terápiás módszereket (dráma-, mese-, képzőművészeti terápia) alkalmazunk.
- Esetelemzésekkel alakítjuk az egységes szemléletet a hatékony nevelés érdekében a gyermeket tanító kollégák körében.
- Differenciált bánásmódot biztosítunk, segítjük tanulóinkat önértékelési problémáik rendezésében, új értékrend kialakításában, az önszabályozás képességének fejlesztésében.
- Részképességzavar esetén a gyermekek fejlesztő foglalkozáson vesznek részt, ahol differenciált feladatokkal, egyéni haladási tempóval, egyéni motiválással segítjük tovább haladásukat.

A diagnózissal érkező tanulóink esetében a felvételi eljárás kezdetén, illetve azt követően felvesszük a kapcsolatot a családdal, a gyermeket fejlesztő szakemberekkel, hogy megismerjük a hozzánk érkező tanulók sajátosságait. Ezt követően az osztályfőnökökkel, szaktanárokkal és a támogató munkacsoport tagjaival – igény szerint – kezdetét veszi/folytatódik a fejlesztő munka.

6.2. Autizmus spektrum zavarral élő tanulóink támogatása

A 32/2012. EMMI rendelet következő pontjainak figyelembevételével támogatjuk az intézményünkbe járó autizmus spektrum zavarral élő diákjainkat:

6.2.1. Általános jellemzők

Az autizmus spektrum zavarok az idegrendszer igen korai, nagy valószínűséggel veleszületett ártalmának, illetve a genetikai, egyéb biológiai és környezeti tényezők együttes hatásának következményei. Az iskoláskor eléréséig - vagy tovább - kezeletlenül maradt fejlődési zavar és szélsőséges viselkedésmódok gyógyító és fejlesztő célú ellátása a gyermek növekedésével egyre nehezebbé válhat, bár a nevelhetőség, taníthatóság időszaka belenyúlik a felnőttkorba, így sosem túl késő a fejlesztést elkezdeni.

Az autizmus spektrum zavarok lényege a társas viselkedés, a kommunikációs és sajátos gondolkodási képességek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulóra legjellemzőbb a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési készségek területén tapasztalható gondolkodási képesség sajátos hiányosságai, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmas viselkedés szervezés és kivitelezés képességének minőségi sérülése és az egyenetlen képességprofil.

Autizmus spektrum zavar minden értelmi szinten előfordul, ami azt jelenti, hogy jelen lehet átlagos (vagy átlag feletti) intelligencia mellett épp úgy, mint értelmi sérüléssel együtt járva. A fejlődési zavar átlagos, vagy átlag feletti intelligencia esetében is jelentősen befolyásolja, áthatja a gyermeki fejlődést, megváltoztatja a megismerés folyamatát és a társas viselkedés fejlődését, ezért sérülés-specifikus fejlesztésre minden érintett gyermekeknek joga és szüksége van. Autizmusban a

beszédfejlődés gyakran megkésik, súlyos esetekben nem alakul ki beszélt nyelv. A központi probléma azonban nem a nyelv hiánya, vagy megkésített fejlődése, hanem a funkcionális, kölcsönös kommunikáció sérülése. Az alapvető problémák közé tartozhat a nyelvhasználat színvonalától függetlenül, hogy hiányozhat a kommunikáció és a beszéd hasznának, hatalmának megértése, vagyis hiányozhat annak megértése, hogy mások érzéseit, gondolatait, tetteit kommunikáció útján befolyásolni lehet.

Az alapvető gondolkodási és viselkedési képességek spontán elsajátításához szükséges képesség hiányok egész életen át jellemzően megmaradnak, de a speciális intenzív terápiás és pedagógiai ellátás segítségével jelentős fejlődés érhető el. A hiányzó/sérült képességek okozta elsődleges és másodlagos viselkedési tünetek az igen súlyostól a jól ellensúlyozott állapotokban csaknem tünet mentessé fejlődhetnek, változhatnak, és az élet különböző szakaszaiban különböző formákban jelentkezhetnek. Új helyzetben, váratlan események, körülmények hatására felerősödhetnek a típusos tünetek. A tünetek változatossága mellett a tanuló autizmusának súlyossága széles skálán szóródik.

6.2.2. Az autizmus spektrum zavarral élő tanulók - a tanítás, illetve a hagyományos tanítási módszerek és tervezés módosítása szempontjából - kiemelkedő jelentőségű tulajdonságai

- a) A másik személy szándékának, érzéseinek, gondolatainak, szempontjainak (pl. az információátadás szándékának) meg nem értése, az önmagára vonatkoztatás hiánya. Legsúlyosabb esetben képtelenség arra, hogy az embereket, mint a valóság egyéb elemeinél fontosabbakat, a tárgyaktól megkülönböztesse.
- b) A szociális megerősítés jutalomértékének, illetve a belső motiváltságnak - gyakran teljes - hiánya. Többnyire nagyon kevés vagy szokatlan dolog okoz számukra örömet.
- c) A beszéd korlátozott megértése, még látszólag jó beszédprodukciónak mellett is, amelyet nehezebben a beszéd érzelmi, társas viselkedési sajátosságai, mint pl. a hanghordozás.
- d) Egyenetlen képességprofil, pl. a szigetszerű ismeretek, képességek és az önellátás vagy a mechanikus és a személyes memória közötti szakadékszerű különbség.
- e) Hiányzó vagy korlátozott belátás, pl. saját tudásával, az ismeret forrásával, módjával, a szubjektív jelentőséggel kapcsolatban.

6.2.3. Típusos nehézségek és kognitív problémák, amelyekkel számolni kell a tanítás során

- Az érzékszervi ingerfeldolgozás zavarai (hallás, látás, fájdalom stb.).
- Figyelemzavar gyakorisága.
- Az utánzási képesség kialakulásának hiányosságai.
- Ingerfeldolgozási, vizumotoros koordinációs problémák.
- Tér-idő értelmezés interiozációjának gyengesége, esetleg hiánya.
- Analízis (sorrendiség)-szintézis műveleteinek problémája.
- A lényegkiemelés, problémamegoldó gondolkodás deficitje.
- Az általánosítás, a tanultak új helyzetben való alkalmazásának sérülése.
- Emlékezetfelidézési problémák (speciális szociális tartalmaknál és személyes élményeknél).
- Ismert tananyagban váratlan nehézség felmerülése szociális elem bevezetésével vagy új körülmények közötti alkalmazás során.
- A feladat céljának nem értése, reális jövőre irányultság hiánya.
- A szimbolikus gondolkodás (pl. játék) fogyatékosága.
- A valóság téves értelmezése, felfogása.
- Realitás és fantázia összetévesztése.
- A szóbeli kérések, közlések félreértése, különösen a többértelmű, elvont kifejezések, többreztés utasítások esetén.
- Képességek, ismeretek önálló változatos alkalmazásának hiánya (még beszédhasználatban is).
- Gyermekközösségekben áldozattá, illetve bűnbakká válás, más esetekben szociálisan a helyzetnek nem megfelelő viszonyulás a kortársakhoz.
- Szabadidőben passzivitás, kudarcokból eredő viselkedésproblémák megjelenése.
- Félelmek, fóbiák, szorongás.

6.2.4. Az autizmus spektrum zavarral élő tanulók fejlesztésének általános céljai, feladatai

- A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, fejlettség szintjén elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése: ennek alapja a szociális, kommunikációs és gondolkodási készségek hiányának speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése.
- A hiányzó készségeket pótló, helyettesítő kompenzációs-habilitációs kezelése a fejlődési elmaradás, a másodlagos (pl. viselkedés-) problémák leküzdése érdekében. A fogyatékos készségek kompenzálása különös jelentőségű a tanulási, szociális és munkahelyzetekbe való beilleszkedés és viselkedés elsajátításához.
- Az iskolai és a mindennapi gyakorlati életre felkészítő tananyag speciális módszerek segítségével történő elsajátítása.
- A jellegzetes gondolkodási nehézségek, rugalmatlanság miatt - a továbblépés előtt - külön kiemelt fejlesztési feladat az elsajátított ismeretek alkalmazásának, általánosításának tanítása, az ismeretek folyamatos használata a fenntartás biztosítására, valamint a változatos, probléma megoldási módszerek tanítása.
- A tananyag kiválasztásának legfontosabb szempontja a tanított képesség egész életen át megfelelő alkalmazhatósága. A tanuló túlterheltségének elkerülése érdekében a felesleges információkat szűrni kell, mert az egészséges gyermek által spontán, ösztönösen elsajátított nagy mennyiségű információ és készség az autizmus spektrum zavarral élő gyermek számára nehéz tananyagot jelent.

A kognitív viselkedésterápiás, fejlesztési és tanítási célokat a fenti szempontok alapján fontossági sorrendben kell értelmezni, és e szerint kell a tervekbe iktatni.

Az autizmus spektrum zavarral élő tanulók fejlesztési céljai hierarchikus rendben helyezkednek el abból a szempontból, hogy mennyire szükségesek a gyermek szociális alkalmazkodása és önszabályozása kialakításához (az egyéni fejlettségének szintjén). A típusos egyenetlen fejlődés azt jelenti, hogy a hiányzó vagy elmaradó készségek spontán fejlődésére nem építhetünk: minden egyes hiányzó részfunkció, illetve korábbi fejlődési szakaszból hiányzó alapozó funkció fejlesztését be kell illesztenünk ebbe a hierarchiába. Pl. a veszélyeztető viselkedések kezelése, más, elfogadható viselkedések kialakításával, viselkedésterápiával a célok hierarchikus rendjében így alakul:

- az ön-(esetleg köz-)veszélyes viselkedések kezelése,
- a családi életet akadályozó viselkedések kezelése,
- a taníthatóság és a csoportba való beilleszkedés kialakítása,
- az iskolán kívüli környezethez való adaptív viselkedés kialakítása.

6.2.5. Speciális módszerek az autizmus spektrum zavarral élő tanulók fejlesztésében

- A nevelés, fejlesztés tervezése a mért szociális alkalmazkodás, fejlettségi kor, illetve a mért intelligencia szintje és a kommunikációs színvonal alapján történik, az egyenetlen képesség- és készségprofil, valamint tanulási képességek miatt egyénhez igazodó módon és a fejlődés erre alkalmas eszközzel (pl. fejlődési kérdőív) való folyamatos követésével.
- Protetikus, segédeszközökkel berendezett környezet és eszköztár kialakítása (az időbeli és téri tájékozódás, vizuális információhordozók augmentatív kommunikációt segítő eszközrendszer kialakítása).
- Speciális, egyéni motivációs és jutalmazási rendszer kialakítása.
- Vizuálisan segített kommunikációs rendszer, a speciális környezetben belül és személyek között: beleértve a gyermek felé irányuló minden kommunikációt.
- A szociális fogyatékossgal összefüggő tanítási nehézség miatt keresni kell az információ átadására a gyermek szintjének megfelelő és szociális vonatkozásoktól leginkább független módszereket és médiumokat (pl. írott utasítás, folyamatábra, számítógépes oktatás stb.). Ugyanakkor a tanítási helyzetek szociális vonatkozásainak elfogadása, illetve megértése fontos tanítási cél (pl. a csoportos, illetve „frontális” tanítási helyzetben való tanulás).
- A fejlesztésben, tanításban és a viselkedésproblémák kezelésében alapvető kognitív viselkedésterápia módszereinek alkalmazása.

6.2.6. A pedagógiai és egészségügyi célú habilitáció, rehabilitáció

Céljai és feladatai az iskolai nevelés minden szakaszában folyamatosan jelen vannak, és elsősorban egyéni, kisebb részben kiscsoportos formában valósíthatók meg.

Módszertanilag az autizmus-specifikus módszerek és eszközök alkalmazása mellett kognitív és viselkedésterápia, intenzív gyógypedagógiai fejlesztés, gyógytestnevelés alkalmazása szükséges.

Tartalmilag a hiányzó készségek, a másodlagos fejlődési elmaradás, a másodlagos viselkedésszabályozási problémák és tünetek speciális módszerekkel való habilitációs és rehabilitációs célú kezelését soroljuk ide, a következő területeken:

- elemi szociális-kommunikációs készségek,
- viselkedésszabályozási problémák (dührohamok, auto- és heteroagresszió, sztereotip viselkedések stb.),
- figyelem, utánzás, gondolkodási készségek, énkép, önismeret stb.,
- érzékszervek és testhasználat, nagy- és finommozgások, testtartás, izomhypotonia korrigálása,
- elmaradt pszichoszomatikus elemi funkciók,
- önkiszolgálás, önellátás,
- saját speciális segédeszközeinek mindennapi helyzetekben való rutinszerű használata,
- lakókörnyezetben való közlekedés, tájékozódás, élethelyzetek begyakorlása,
- szociális tapasztalatszerzés, társas kapcsolatok formáinak kialakítása,
- iskolában, munkahelyen munkavállalóként, illetve hivatalos helyen való viselkedésszabályainak elsajátítása,
- a halmozottan fogyatékos tanulók speciális ellátása.

6.2.7. Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekek integrációja

A tudatosan tervezett, és nem kényszermegoldásként alkalmazott integráció csak akkor indokolt, ha egyértelműen a gyermek javát szolgálja. Az integráció valamennyi formája (pl. lokális, szociális, fordított) alkalmazható egyénre szabottan. Az integráció szükségességének és lehetőségének megítéléséhez az alábbi tényezők alapos mérlegelése szükséges, úgy, hogy a feltételek együttesen és perspektivikusan legyenek adottak.

Teljes, funkcionális integráció a következő feltételek megléte esetén javasolható: a tanuló részéről átlagos vagy átlag feletti intelligencia, enyhe fokú autisztikus fogyatékoság, jól kompenzált, minimális viselkedésszabályozási problémák.

A családtagok részéről egyértelmű szándék a szakemberekkel való szoros együttműködésre és a gyermek intenzív támogatására.

Az iskola részéről

- a) a speciális módszertanban jártas pedagógus és asszisztens,
- b) jól előkészített, ütemezett egyéni fejlesztési terv,
- c) speciális eszközök, módszerek és környezet,
- d) együttműködés a családdal és/vagy a diáktalakkal,
- e) a befogadó gyermekcsoport felkészítése a pozitív hozzáállásra, folyamatos támogatása,
- f) szakértői csoporttal való intenzív kapcsolattartás.
- g) Szakértői csoport, amely rendelkezésre áll a szülők felvilágosításában, a pedagógusoknak nyújtandó szakmai tanácsadásban, problémakezelésben, a fejlesztés irányának kijelölésében, követésében.

Az integrált gyermek legyen elégedett az iskolai élettel, fontos, hogy jól érezze magát.

A fenti feltételek mellett is szükséges az integráció fokozatos megkezdése, a szociális, kommunikációs és kognitív deficiensek figyelembevétele, az egyénre szabott mérés, tervezés, fejlesztés, a tananyag szűrése (egyes tantárgyakból, tananyagrészekből felmentés), továbbá a fogyatékoságot kompenzáló alternatív eszközök, módszerek igénybevétele egyéni szükségletek szerint (pl. kézirás helyett gép használata, szóbeli felelet helyett írásbeli beszámoló vagy fordítva).

A fejlesztő foglalkozások során nagy hangsúlyt fektetünk az autizmussal élő tanulók közösségi tevékenységeken való minél zökkenőmentesebb előkészítésére. A munkatársi közösség tagjait folyamatosan bevonva, az egyes programokhoz és rendezvényekhez kötötten folyamatosan felhívjuk a figyelmet az érintett tanulók egyéni sajátosságainak figyelembe vételére, illetve ezzel kapcsolatosan törekszünk arra, hogy programjaink egyre inkább autizmus-baráttá váljanak. Ezekben a személyes konzultációk mellett szakirodalmi ajánlásokkal és az intézmény tanulóira szabott útmutatásokkal segítjük a szervezőket.

Intézményünkben egyéni és csoportos foglalkozás keretein belül is megvalósul autizmus specifikus fejlesztés. A pedagógusokkal való folyamatos kapcsolattartás nagymértékben segíti az egyes beavatkozási stratégiák sikerességét. Az ellátás szerves részét képezi a szintén helyben elérhető pszichológiai gondozás is, amely számos esetben párhuzamosan folyik a gyógypedagógiai fejlesztéssel.

A családokkal való folyamatos kapcsolattartás szintén alappillére a fejlesztő munkának. A tanév során lehetőség van személyes konzultációkra, ahol az iskolára vonatkozó fejlesztési célok mellett igény szerint segítséget nyújtunk az otthoni nehézségek megoldásában is.

6.3. Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulóink támogatása

A 32/2012. EMMI rendelet következő pontjainak figyelembevételével támogatjuk az intézményünkbe járó pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulóinkat:

6.3.1. A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz

- diszlexia,
- diszortográfia,
- diszkalkúlia,
- diszgráfia és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása,
- a fentiek együttjárása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok;
- hiperaktivitás és figyelemzavar; továbbá
- a szocio-adaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségét mutató magatartásjellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

A normalitás övezetébe tartozó értelmi összteljesítményük mellett megjelenő teljesítmény és viselkedészavaraik a pszichikus képességek egyenetlen fejlődésének következtében alakulnak ki, és gyakran mutatnak az idegrendszeri folyamatok diszharmonikus szerveződéséből eredő együttjárást.

Mint hogy gyakran élnek át kudarchelyzetet, az iskolai teljesítményelvárások iránti közömbösség, elutasítás, illetve önértékelési zavarok, különböző jellegű beilleszkedési problémák alakulhatnak ki.

Ezek a sajátosságok az életkor előrehaladásával a társadalmi beilleszkedés szempontjából fokozott veszélyeztetettséget idézhetnek elő.

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének jelei a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében abban is megmutatkozik, hogy

- a tanulók általában fáradékonyabbak, a meteorológiai változásokra érzékenyebbek,
- az átlagnál nehezebben tűrhetnek zajokat, viselik el a várakozás, kivárási okozta feszültséget, aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, esetleg egyedüllétre, támasznyújtásra,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat, valamint
- a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

6.3.2. Pszichés fejlődési - súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási - zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek (pl. szomatopedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro, ill. makrotervezés) tájékoztatni kell az osztálymunkában résztvevő pedagógusokat, szaktanárokat, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökre.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni szükséges a további célkitűzések megtervezését megelőzően.

Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat; indokolt esetben, a szakértői bizottság javaslata alapján - az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből - az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.

A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályorientáció folyamatát is.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat

- a) a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása.
- b) a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
- c) a tanulás iránti motiváció és a kudarc-tűrő képesség növelése,
- d) a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társaskapcsolatok kialakítása,
- e) a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

6.3.3. A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai specifikus tanulási zavarok esetén

A pszichés fejlődési zavar körébe tartozó jelenségeket, így az iskolai tanulási és viselkedési problémák kialakulását különböző tényezők idézhetik elő. Ezért a specifikus tanulási zavar, valamint a viselkedésszerveződés zavarának megállapítása sokrétű, differenciáldiagnosztikai irányultságú állapotfeltárást igényel a szakértői bizottságok részéről.

A specifikus tanulási zavarok esetében a tanulók alapproblémája, hogy jó értelmi képességeik ellenére az olvasással (diszlexia), a helyesírással (diszortográfia), az írásmozgással (diszgráfia) és a számolással (diszkalkúlia) kapcsolatban az iskolai oktatás során feltűnő nehézségek jelentkeznek, általános értelmi képességeik és tanulási teljesítményeik között alulteljesítés formájában lényeges különbség áll fenn. Ennek az eltérésnek a háttérében a megismerési képességek különböző zavarai állnak, amelyek az olvasás, az írás, a helyesírás vagy a számolás területén önálló, (körülírt) vagy kevert típusú zavar (együttjárás) formájában jelenhetnek meg.

6.3.3.1. Diszlexia - az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amely önmagában és más jelenségekkel kombinálódva fordulhat elő.

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus olvasászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás készségét, segítse az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a) a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság,
- b) a rövid távú emlékezet,
- c) az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése,
- d) a testséma biztonságának kialakítása,
- e) az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analizáló-szintetizáló módszerrel,
- f) az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- g) a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- h) az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- i) az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával,
- j) speciális olvasástanítási program alkalmazása,
- k) az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

6.3.3.2. Diszortográfia - a helyesírási képesség zavara, nagy gyakorisággal társul diszgráfiával, de az együttjárástól függetlenül egyik önálló megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus helyesírászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő helyesírási készségét, segítse elő az anyanyelvi kompetencia kialakulását, az írott nyelv használatának korosztályi szintű alkalmazását.

A fejlesztés feladata:

- a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség,
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése,
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása,
- a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése.

6.3.3.3. Diszgráfia - az írás grafomotoros jellemzőinek zavara

A fejlesztés célja:

A specifikus írászavar javításának feladata az iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő írás készséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

A fejlesztés feladatai:

- a) a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra,
- b) a testséma biztonságának kialakítása,
- c) a vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- d) az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés),
- e) a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése,
- f) sikertudat kialakítása.

6.3.3.4. Diszkalkulia - a számolási képesség specifikus zavara

A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

A fejlesztés célja:

A specifikus számolási zavar esetén a fejlesztő munka feladata iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a számolási-matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat szinterein. A számolás elkülönülten szerveződő képességrendszer, amelynek számos kapcsolata van a beszéd, az olvasás és az írás rendszereivel, ezért a számolási zavarok a specifikus tanulási zavarok és nyelvi zavarok különböző megjelenési formáival együtt járhatnak.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- a) a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése,
- b) matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása,
- c) a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,
- d) a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése,
- e) a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása,
- f) a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése,
- g) segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- h) a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- i) a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása,
- j) a diszkalkulia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása,
- k) az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

6.3.3.5. Hiperaktivitás és figyelemzavarok

A pszichés fejlődés zavarainak egyik alcsoportját alkotják azok a sajátos nevelési igényű tanulók, akik nagyfokú impulzivitással, a célirányos, tartós figyelem zavarával küzdenek. A hiperaktivitás és/vagy figyelemzavar megállapítása többlépcsős diagnosztikus folyamat eredménye, szülői és tanári kérdőívek kitöltését, közvetlen megfigyelést, speciális differenciáldiagnosztikai vizsgálatok elvégzését követően.

A fejlesztés célja: a figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése és a közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése. A fejlesztés feladata a fejlesztési cél alá rendelt szempontok figyelembevételével történik.

A fejlesztés feladatai:

- team munka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés,
- speciális figyelem-tréning,
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése,
- fokozott egyéni bánásmód,
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése,
- feladatok idői struktúrájának megtervezése és kivitelezése,
- motiválás, sikerélmény biztosítása.

A pszichés fejlődés zavarai körébe tartoznak továbbá a szocio-adaptív folyamatok zavarainak következtében kialakuló viselkedésszervezési problémák, amelyek az érzelmi kontroll, ön-, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségében az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg. Minthogy a magatartásjellemzőkben hasonlóság figyelhető meg, szükséges hangsúlyozni, hogy ezeknek háttérében elsődlegesen idegrendszer működési zavar, az ún. végrehajtó funkciók zavara és nem környezeti ártalom húzódik meg.

Eszközei lehetnek:

- a) kognitív viselkedésterápiás eljárások alkalmazása,
- b) pszichoterápia,
- a) a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése,
- b) a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása,
- c) önértékelési képesség fejlesztése,
- d) sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása,
- e) Együttműködés a családdal és más szakemberekkel,
- f) A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

6.3.4. Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban a pszichés fejlődési zavar jellegének, tüneteinek kivizsgálásakor megállapított diagnózisnak megfelelő szakorvosi ellátást, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába.

Ebből a szempontból fontos a gyermekneurológiai, a fülészeti, valamint a szemészeti vizsgálat, szükség esetén az érzékszervi gyógyítás.

A gyógypedagógiai tanár, terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt. A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása a pedagógiai rehabilitációnak is kiemelt feladata.

Az intézményünkben tanuló pszichés fejlődési zavarral küzdő diákjaink számára a gyógypedagógusai egyéni és/vagy csoportos fejlesztéseket tartanak, a szakértői vélemény javaslatai alapján. A támogató munkacsoport feladata, hogy a tanulókkal kapcsolatos információkat továbbítsa az osztályfőnöknek és a szaktanároknak. A szülőkkel való kapcsolattartás szintén fontos eleme az egyéni fejlesztési célok kialakításában. A fejlesztő munka során kiemelten fontos a reális és pozitív énkép kialakítása, személyre szabott tanulási stratégiák kidolgozása és pályaaorientáció segítése.

6.4. Mozgáskorlátozott (önálló helyzetváltoztatásra képes) tanulóink támogatása

A 32/2012. EMMI rendelet következő pontjainak figyelembevételével támogatjuk az intézményünkbe járó mozgáskorlátozott (önálló helyzetváltoztatásra képes) tanulóinkat:

6.4.1. A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) tanuló

Mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) az a tanuló, akinek a mozgása veleszületett vagy szerzett károsodás és/vagy funkciózavar miatt jelentősen és maradandóan akadályozott, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció.

A mozgás minden gyermek tapasztalatszerzésére, illetve annak lehetőségére hatással van, befolyásolja személyiségfejlődését. Mozgáskorlátozott gyermek esetében a mozgásos tanulás lehetősége és folyamata módosul. Mások a környezetéről, a saját testéről szerzett tapasztalatai, mint ép mozgású társainak. A mozgásszervi károsodás tartóssága, visszafordíthatatlansága is befolyásolja fejlődésmenetét. Ez gyakran az átlagostól eltérő pszichés, szociális és fizikai szükségleteket teremt, *így ezt a középiskolai oktatás-nevelés estén figyelembe kell venni.*

A jelentősen eltérő kóreredet és károsodás miatt a mozgáskorlátozottság egyénileg is sok eltérést mutat. Ebből eredően a tanulók más-más személyiségfejlődési utat járnak be. A nevelést-oktatást befolyásolja, hogy a tapasztalatszerzési lehetőségek általában beszűkültek, a környezethez való alkalmazkodás gátolt. A hely- és helyzetváltoztatás, az önkiszolgálás, a kézfunkció, a manipuláció, a tárgy- és eszközhasználat, a grafomotoros teljesítmény, illetve a verbális és nonverbális kommunikáció eltérő mértékű akadályozottsága az iskolai nevelés, oktatás egész időtartama alatt megkívánhatja az egyénre szabott módszerek, eljárások, technikák és eszközök, valamint a fizikai korlátozottságot csökkentő környezeti adaptációk alkalmazását.

A mozgáskorlátozott tanulók nevelése-oktatása során a megfelelően kialakított, adaptált, akadálymentes környezet biztosítja az információhoz való hozzáférést, a tevékenységekben történő szabad és aktív részvételt, előmozdítva az esélyegyenlőséget.

A mozgáskorlátozott tanuló sajátos nevelési igényét a károsodás keletkezésének ideje, annak formája és elhelyezkedése, akadályozottságának mértéke egyedileg határozzák meg, a megfelelő különleges bánásmódot, a fejlesztés szakszerű feltételeit, formáját biztosítani kell.

6.4.2. A mozgáskorlátozott tanulók iskolai fejlesztése

6.4.2.1. Alapelvek

A mozgáskorlátozott tanulók nevelése-oktatása, képességeik tervszerű fejlesztése során az egyéni fejlődési sajátosságokhoz, az individuális szükségletekhez kell igazodni mind a pedagógiai tevékenységek, mind a környezeti adaptációk tervezése, megvalósítása során annak érdekében, hogy a tanulók mozgáskorlátozottként is meg tudják állni helyüket a szűkebb és tágabb környezetükben.

A tanulók sérülésspecifikus ellátása csoportmunkában (team munkában) valósítható meg - a különböző szakemberek (pedagógus, gyógypedagógusok, ortopéd szakorvos, neurológus, gyermekgyógyász és egyéb szakemberek, a konduktív nevelés esetében a konduktív pedagógia kompetenciája szerinti konduktor stb.), illetve a család együttműködése, a közös célok kitűzése kölcsönös megerősítést, szinergista hatást válthat ki, amely nagymértékben támogatja a fejlesztő folyamatot.

A nevelés, oktatás, mozgásfejlesztés, az egészségügyi szükségletek ellátása és a gondozás (sérülésspecifikus pedagógiai fejlesztő folyamat) során szükséges a folyamatos, tapasztalatszerzésre építő korrekciós szempontú fejlesztés, ezzel a sérülésből adódó hátrányos következmények csökkenthetők, ellensúlyozhatók.

Az önállóságra nevelés elvét mindig szem előtt tartva, az iskolában - a mozgáskorlátozott tanulók életkorának és mozgásállapotának megfelelően - biztosítani kell a megfelelő mozgás- és étletteret, amely magában foglalja:

- a fizikai környezetet, amely egyrészt akadálymentes, másrészt valamennyi tanuló számára biztosítja az egészséges környezeti feltételeket,
- a személyre szabott (segéd)eszközök és egyéb, az oktatáshoz szükséges speciális eszközök (pl. megfelelő méretű asztal, szék, csúszásgátló, ceruzafogó stb.) meglétét és használatát,
- a befogadó, elfogadó, kölcsönös alkalmazkodást kívánó, a tágabb környezetre is hatással bíró személyi környezetet (integrált oktatásnál a tanulótársak, azok szülei, az iskola dolgozói részére a befogadást segítő ismeretek átadása),
- szükség szerint és indokolt esetben - amennyiben a mozgásos akadályozottság a különféle tevékenységek során a tevékeny és eredményes részvételt súlyosan akadályozza - a személyi segítő meglétét.

A sérülésspecifikus pedagógiai fejlesztő folyamat olyan felkészülést, sajátos módszertani tudást kíván a pedagógusoktól és a pedagógiai munkát segítő személyzettől, amely biztosíthatja a komplex, minden sérült funkciót korrigáló-kompenzáló hatásokat, és lehetővé teszi a tanulók eredményes fejlődését.

Az egyéni igényekhez igazodó eljárások alkalmazása (tartalom módosítása, csökkentése az ismeretelsajátítás során, értékelés alóli mentesítés stb.) csak abban az esetben indokolt, ha az általános követelményeknek való megfelelés semmilyen módszertani, technikai segítségnyújtással, környezeti adaptációval nem érhető el. A sérülés specifikus pedagógiai fejlesztő folyamat során – pedagógiai tartalmak kitűzésekor, rehabilitációs célok, időbeli eltérések megfogalmazásakor – differenciálás és fokozatosság szükséges. Az individuális megsegítés olyan mértékű legyen, amennyi az eredményes egyéni fejlődéshez elengedhetetlen. A módszertani, technikai támogatás tervezéséhez, kivitelezéséhez a pedagógus segítséget kérhet a gyógypedagógustól, pedagógiai szak- és szakmai szolgáltatók szakembereitől.

6.4.2.2. Célok

A mozgáskorlátozott tanulók nevelésének-oktatásának kiemelt célja az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtése annak érdekében, hogy a mozgáskorlátozott gyermekek az iskolai tanulmányaik során felkészültté váljanak az ismeretszerzésre és tanulásra, az önálló döntéshozatalra, képessé váljanak az önrendelkező életvitelre.

Ismerjék meg a mozgáskorlátozottságukból eredő egészségi teendőket és az egészségügyi ellátás lehetőségeit, a sajátos helyzetükből adódó jogukat, alakuljon ki bennük az önrendelkező életforma képessége, amely elősegíti jövőbeli felnőtt életüket, társadalmi beilleszkedésüket.

A mozgásállapot által meghatározott adottságok, korlátok figyelembevételével olyan belső motiváció teremthető meg, amely által a mozgáskorlátozott tanuló aktívan kapcsolódhat be a fejlesztő

folyamatba; alakuljon ki a fejlődés igénye önmagával szemben, az igény a sikeres továbbtanuláshoz, munkába álláshoz.

Fejlődjön ki a megfelelő életminőség megalapozása érdekében a megszerzett tudás és képességek birtokában a testi, lelki, pszichikai jól-lét és annak kialakítására irányuló igényesség.

6.4.2.3. Kiemelt feladatok

A pedagógiai feladatok meghatározásakor figyelembe kell venni, hogy a mozgáskorlátozott tanulók többsége meg tud felelni a NAT-ban, illetve a kerettantervben megfogalmazott elvárásoknak.

Az egyéni igényekhez igazodó eljárások alkalmazása (tartalom módosítása, csökkentése az ismeretsajátítás során, értékelés alóli mentesítés stb.) csak abban az esetben indokolt, ha az általános követelményeknek való megfelelés semmilyen módszertani, technikai segítségnyújtással, környezeti adaptációval nem érhető el. A sérülésspecifikus pedagógiai fejlesztő folyamat során - pedagógiai tartalmak kitzúzésekor, rehabilitációs célok, időbeli eltérések megfogalmazásakor - differenciálás és fokozatosság szükséges. Az individuális megsegítés olyan mértékű legyen, amennyi az eredményes egyéni fejlődéshez elengedhetetlen. A módszertani, technikai támogatás tervezéséhez, kivitelezéséhez a pedagógus segítséget kérhet a gyógypedagógustól, konduktív nevelés esetén a konduktortól, a pedagógiai szak- és szakmai szolgáltatók szakembereitől.

A mozgáskorlátozott tanuló iskolai tanulásának nehézségeit leginkább a mozgásszervi károsodás következtében a kommunikáció és a kognitív funkciók (figyelem, érzékelés-észlelés, emlékezet, gondolkodás) területén kialakult zavarai, illetve a mozgásteljesítményt igénylő feladatok kivitelezésének problémái jelentik, különös tekintettel a manipulációra. Ezek mindegyike befolyásolhatja az olvasás, írás, beszéd elsajátítását is, vagyis az iskolai teljesítmények alakulását.

A mozgáskorlátozott tanulók nevelésének-oktatásának kiemelt célja az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtése annak érdekében, hogy a mozgáskorlátozott tanulók az iskolai tanulmányaik során felkészülte váljanak az ismeretszerzésre és tanulásra, az önálló döntéshozatalra, képessé váljanak az önrendelkező életvitelre.

Ismerjék meg a mozgáskorlátozottságukból eredő egészségi teendőket és az egészségügyi ellátás lehetőségeit, a sajátos helyzetükből adódó jogukat, alakuljon ki bennük az önrendelkező életforma képessége, amely elősegíti jövőbeli felnőtt életüket, társadalmi beilleszkedésüket.

A mozgásállapot által meghatározott adottságok, korlátok figyelembevételével olyan belső motiváció teremtsz meg, amely által a mozgáskorlátozott tanuló aktívan kapcsolódhat be a fejlesztő folyamatba; alakuljon ki a fejlődés igénye önmagával szemben, az igény a sikeres továbbtanuláshoz, munkába álláshoz.

Fejlődjön ki a megfelelő életminőség megalapozása érdekében a megszerzett tudás és képességek birtokában a testi, lelki, pszichikai jól-lét és annak kialakítására irányuló igényesség.

Kiemelt fejlesztési feladatok:

- A mozgásszervi diagnózistól és mozgásállapottól, az aktuális fejlettségi szinttől, valamint a személyiségtől függő speciális fejlesztési technikák, módszerek, eszközök alkalmazása, a megismerő tevékenységekhez szükséges kompetenciák (ismeretek, képességek, attitűdök) kialakítása és fejlesztése, az elérhető legmagasabb szintű önállóság kialakítása, az önálló életre nevelés.
- Az iskolai fejlesztés teljes időtartama alatt kiemelt feladat a mozgásnevelés, mint komplex rehabilitációs hatásrendszer, amely ötvözi a sérült tartási és mozgási funkciók helyreállítását célzó, a gyógyító és a motoros képességek fejlesztését szolgáló pedagógiai eljárásokat, s e feladatokat integrálja a tanítás-tanulás folyamatába.

- A mozgásnevelés célját és feladatait elsődlegesen nem az életkor, hanem a tanuló mozgásszervi diagnózisa - annak végleges, javuló vagy romló volta -, továbbá a mozgásállapot súlyossága és klinikai tünetei, akadályozottságának mértéke és formája határozzák meg.
- Korszerű ismeretek átadásával, illetve a reális önismeret kialakításával a továbbtanulásra történő felkészítés nyújthat biztos alapot a későbbi önálló életvezetéshez.
- A mozgáskorlátozottság gyakori velejárója a beszélt és írott nyelv zavara, így a nevelés-oktatás során kiemelt feladat a beszéd- és kommunikációfejlesztés, súlyos esetben a beszéd- és logopédiai terápia, esetleg a technikai eszközökkel támogatott írásbeli kommunikáció kialakítása.
- A mozgáskorlátozott tanuló egyedi, speciális megsegítése során a kiindulás alapja fizikai adottsága, értelmi képessége, kommunikációjának formája, szintje és érzelmi állapota. Ennek megfelelően a tananyag, a követelmények, a számonkérés, értékelés egyéni fejlettségi szinthez történő igazítása, adaptálása szükséges, a fokozatosságot e téren is figyelembe véve (a tevékenységek kivitelezését, a részvételt biztosító (technikai jellegű, módszertani) segítségnyújtás formáját szükséges először megkeresni, az egyes tevékenységek, illetve az értékelés alóli mentesítés csak nagyon indokolt esetben ajánlott).
- A speciális módszerek, terápiák és technikák alkalmazása és a technikai segédeszközök igénybevétele segíti a mozgásbiztonságot, a mozgásreflexek célszerűségét és gyorsaságát, az író, rajzoló és eszközhasználó mozgást, a hallásra, beszédészlelésre támaszkodó tevékenységeket, a szűkebb és tágabb környezetbe történő beilleszkedéshez szükséges alapok megteremtését, a személyi függetlenség elérését.
- A mozgáskorlátozottság együtt járhat egyfajta fizikai függés kialakulásával, amely megnövelheti a deviáns csoportokhoz való sodródás kockázatát, fokozhatja az áldozattá válás esélyét, így a nevelés-oktatás során a prevenció munkája, illetve a már kialakult helyzetek kezelése kiemelt feladatot jelent. A tanulóknak meg kell tanulniuk egyrészt a kisértésre nemet mondani, másrészt olyan hasznos tevékenységeket kell elsajátítaniuk, amelyekkel értelmesen tölthetik ki szabadidejüket.
- A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatokat jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló mozgáskorlátozott tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogathatja a pályorientáció folyamatát is.

6.4.2.4. Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A mozgáskorlátozott tanulók iskolai fejlesztésének szakaszolása megegyezik a NAT képzési szakaszaival.

A mozgáskorlátozott gyermek iskolakészültsége, fejlődésének sajátos útja, tapasztalatszerzésének eltérő volta, hiányosságai indokolhatják, hogy az első évfolyam teljesítésére, a biztos olvasás-írás elsajátítására a pedagógiai program helyi tanterve egy tanévnél hosszabb időt (két tanév) biztosítson, de szükség esetén a további pedagógiai szakaszok is szerveződhetnek hosszabb időszámban.

6.4.2.5. A többségi iskolában történő együttnevelés

Az integrált nevelés-oktatás során - függetlenül annak teljes vagy részleges formájától - különös figyelemmel kell lenni a következőkre:

- *Az önállóan helyzetváltoztatásra képes* mozgáskorlátozott tanulók együttnevelése során szükséges, hogy az intézmény felkészüljön a tanuló fogadására: kialakítja a megfelelő fizikai környezetet (akadálymentesítés), beszerezi azokat a segédeszközöket (gyógyászati és oktatási), amelyek a különböző tevékenységekben való részvételt segítik, felkészíti a befogadó személyi környezetet (diákok, iskolai dolgozók, szülők), előkészül a szakértői javaslatban megfogalmazott sérülésspecifikus pedagógiai fejlesztő folyamat megvalósítására.

- Ha a mozgáskorlátozott tanuló fogadása az integráló iskola vezetésének és nevelőtestületének szándékával, döntésével összhangban történik, akkor nagyobb az esély arra, hogy az integráció eredményes lesz.
- Az együttnevelés teljes folyamatát gyógypedagógus, konduktív nevelés esetén konduktor kíséri, segíti. A pedagógus és gyógypedagógus/konduktor szakmai együttműködése, az intézményi együttműködések (egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, pedagógiai szakszolgálatok, pedagógiai-szakmai szolgáltatók), a társszakmák bevonása biztosíthatja a megfelelő ellátást. Egyéni előrehaladású képzés során meg kell valósítani az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációt, rehabilitációt, amely a tanórai gyakorlattal kölcsönösen egymásra épülve biztosítja az egyéni igényekhez igazodó feltételeket (adaptált tananyag, számonkérés, értékelés stb.) és a fejlődést.
- A mozgáskorlátozott tanulók integrált iskolai ellátása a pedagógusoktól speciális felkészülést kíván. Az együttnevelés megkezdése előtt kívánatos, hogy a befogadó pedagógus célirányos pedagógus-továbbképzésen vegyen részt.
- A mozgáskorlátozott tanuló optimális fejlődése érdekében a pedagógiai programban megfogalmazódnak a speciális elvárások és tennivalók (módszerek, eszközök, segédeszközök, segédletek, differenciálás, az értékelés, minősítés, a követelmény egyénre szabott formái stb.).
- Az alkalmazkodás, az adaptálás, a differenciálás során - igazodva az egyes gyermek fejlettségi szintjéhez, illetve a támogatás szükséges mértékéhez - módosulhat a tananyag elsajátításának tempója, módja, a számonkérés, a házi feladat formája, végső esetben a tananyag mennyisége.
- Mozgáskorlátozott tanuló esetében gyakoriak az egészségügyi beavatkozások (műtétek), a hosszú kezelések - ezekben az esetekben az egyénre szabott felzárkóztatást minden esetben meg kell szervezni, valamennyi pedagógus közreműködésével.
- Különösen jelentős az osztályfőnök/mentor és a segítő szakember szerepe az osztályban tanító pedagógusok tájékoztatásában a tanuló sajátos nevelési igényeiről.
- Az együttnevelés eredményes megvalósulását szolgálja az Irányelv 1.5. pontjában leírtak érvényesítése.

6.4.2.6. Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció

A mozgáskorlátozott tanulók rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztésének sajátos célja, hogy a sérülés következtében hátránnyal induló tanulóknak nagyobb esélyt biztosítson az eredményes tanulásra, fejlődésre, a sikeres társadalmi beilleszkedésre.

Ennek érdekében szükséges:

- az ellátás során a team munka kialakítása, a különböző szakemberek együttműködése (az orvos - neurológus, ortopéd szakorvos, gyermekgyógyász - irányította egészségügyi rehabilitáció megszervezése, szükség esetén egyéb segítő szakmák, szakemberek bevonása);
- a központi idegrendszer sérülése által előidézett funkciózavar (beszédzavar, figyelemzavar, a szenzomotorium zavara, részképesség-kiesés, pszichés és/vagy motoros tempó lassúsága stb.) megszüntetése, csökkentése, kompenzálása;
- a pszichomotoros funkciók korrekciója, fejlesztése, mivel a szenzomotoros zavar dyslexiához, apraxiához vezethet és ez tanulási problémákat idézhet elő;
- a tanulók beszédzavarainak, kommunikációs képességeinek javítása érdekében - különös tekintettel a központi idegrendszeri sérülés következtében dysarthriás gyermekekre - mozgás- és beszédterápia, alternatív segítő technikák alkalmazása. Mindez szervesen illeszkedik a komplex rehabilitációs célú fejlesztő programba;
- a kórforma és mozgásállapot fajtája és súlyossága függvényében kialakított és a tanrendbe iktatott csoportos és egyéni mozgásnevelés tornateremben és szabadtéren, uszodában, fizioterápiás helységben;
- a mozgáskorlátozott tanulók részvételét megteremtő, és az egyéni igényekhez igazodó fejlesztést biztosító tanulószervezési, módszertani eljárások, technikák alkalmazása (differenciálás, csoportmunkára építő módszerek);

- a mozgásszervi diagnózis szerinti technikai eszközzel támogatott írásbeli kommunikáció, speciális gépirás (gépi írás), infokommunikációs eszközök használatának megtanítása, amely akkor indokolt, ha a tanuló nem tudja iskolai munkáját kézírással végezni;
- speciális felkészítés az önkiszolgálásra, az önálló életvezetésre, az önrendelkező életformára;
- az önkiszolgálást, az iskolai munkát segítő és a fejlesztést szolgáló sérülésspecifikus egyéni rehabilitációs eszközök biztosítása;
- a nyelvoktatás megvalósítása úgy, hogy az segítse a gyermek más anyanyelvű emberekkel történő kommunikációját, és a média segítségével biztosítsa a számára közvetlen megtapasztalással elérhetetlen élményeket;
- a gyógyászati segédeszközök és az orvosi, egészségügyi háttér biztosítása;
- alapos szakmaismereten és önismereten alapuló pályaorientáció;
- a mozgáskorlátozottakra vonatkozó jogi és érdekvédelmi tudnivalók (szövetség, egyesületek, klubok, alapítványok stb.) ismerete.

6.5. Beszéd fogyatékos tanulóink támogatása

A 32/2012. EMMI rendelet következő pontjainak figyelembevételével támogatjuk az intézményünkbe járó beszéd fogyatékos tanulóinkat:

6.5.1. A beszéd fogyatékos tanuló

Beszéd fogyatékos az a tanuló, aki a receptív és/vagy expresszív beszéd/nyelvi rendszer szerveződése, fejlődési eredetű vagy szerzett zavara életkorától eltérő, különböző klinikai képekben megmutatózó tüneti sajátosságai, valamint a verbális tanulási folyamatok atipikus fejlődése miatt a későbbi társadalmi beilleszkedés szempontjából veszélyeztetett.

A beszéd fogyatékoság nem tekinthető elsődlegesen halláskárosodás következményének; együtt járhat a nyelven kívüli kognitív képességek és a viselkedésszerveződés zavaraiival, azok maradványtüneteivel; valamint tanköteles korban az olvasás/írás/helyesírás/számolás területén kialakuló verbális tanulási zavarral.

Beszéd fogyatékos az a tanuló, akit a szakértői bizottság a sajátos nevelési igény megállapítása céljából diagnosztikus protokollra épülő komplex állapotfelmérés alapján annak minősít.

A beszéd fogyatékos tanulónál a fentiek - az egészen enyhe alaki eltérésekhez társuló, észlelési és feldolgozási problémáktól az érthetetlen beszédig - sokféle változatban előfordulhatnak. A súlyos beszéd fogyatékos tanulónál a kommunikációs zavarok következtében különböző másodlagos pszichés eltérések (magatartási zavar) alakulhatnak ki.

A fenti tünetek együttesen tanulási akadályozottságot is kiválthatnak.

Amennyiben a beszéd fogyatékoság a kisiskolás kor kezdetére tartósan fennmarad, a tanuló a továbbiakban is folyamatos gyógypedagógiai/logopédiai ellátásra szorul, ami komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások formájában, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében végezhető. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a beszéd és nyelvi teljesítmény jellegétől függ.

Ezek az alábbiak szerint csoportosíthatók:

- a) nyelvfejlődési zavar (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia - maradványtüneteként beszédgyengesség),
- b) orrhangzós beszéd,
- c) folyamatos beszéd zavarai (dadogás, hadarás),

- d) diszfónia,
- e) logofóbia (mutizmus különböző típusai),
- f) centrális eredetű szerzett beszédzavarok (centrális pöszeség, gyermekkori afázia, diszartria),
- g) verbális tanulási zavar együttjárása az olvasás/írás/helyesírás/számolás területén mutatkozó problémákkal
- h) vagy ezek halmozott előfordulása.

A dadogás, a hadarás, a diszfónia serdülőkorban is jelentkezhet. Különös figyelmet érdemel ebben a korban a felnőtt beszédhang fokozatos kialakulásának óvó-segítő rendszere, ennek beépítése a pedagógiai teendők sorába. A terápia komplex szemléletű. Logopédiai, orvosi, pszichológiai team munka alapján történik.

6.5.2. A beszéd fogyatékos tanulók iskolai fejlesztése

6.5.2.1. A beszéd fogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai

A beszéd fogyatékos tanuló iskolai fejlesztésében, speciális nevelési igényeinek kielégítésében elsőbbséget kell biztosítani az ép beszélő környezetben integráltan történő oktatásnak a kiemelt figyelmet igénylő tanulók (különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű) személyi és tárgyi feltételeivel is rendelkező többségi általános iskolában. Ez biztosíthatja a tanulók számára a felfelé nivellálást segítő pedagógiai környezetet.

Nagyon súlyos esetekben - főként az intenzív napi rendszerességű rehabilitáció érdekében - szükség lehet a beszéd fogyatékos tanuló e célra létesített gyógy pedagógiai intézményben, osztályban történő iskolai nevelésére, oktatására. Ennek időtartama azonban ésszerű időhatárok között átmeneti, a terápia eredményességétől függő, a család helyzetétől, terápiás együttműködésétől befolyásolt gyakorlat. A külön iskolákban törekedni kell arra, hogy a tanuló minél előbb visszakerüljön a többségi oktatásba, és különleges gondozása az intenzív rehabilitáció után, integrált oktatása mellett legyen biztosítva.

A beszéd fogyatékos tanulók beszéd és nyelvi fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében történik. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a beszéd fogyatékos jellegétől függ.

A beszéd fogyatékos tanuló a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján adott tantárgy(ak), tantárgyrész(ek) értékelése alól mentességben részesülhet.

- a) A beszéd fogyatékos tanulók fejlesztésében törekedni kell a pszichológiai és fiziológiai tényezők összhangjára, a személyiség és a beszéd működés kölcsönhatására, funkcionális összefüggésrendszerére.
- b) A fejlesztés legyen tudatos és tervszerű, melynek során a beszéd állapotának felmérésétől az egyénre szabott terápiás terv meghatározásán át a tudatos módszerválasztáson túl a komplexitás és a folyamatkövetés is megvalósul.
- c) A módszerek megválasztásakor az életkor, a kognitív készségek, a szocioadaptív viselkedés és a szociokulturális környezet sajátosságainak figyelembevétele szükséges.
- d) A fejlesztésében meghatározó a sokoldalú percepciók fejlesztés, melynek során a kinezteziás, a hallási, a látási, a beszéd motorikus benyomások egymást erősítve fejlődnek.
- e) Fontos a transzferhatások tudatos kihasználása. Mivel a nyelvi és kognitív képességek kölcsönhatásban állnak, komplex fejlesztéssel a terápia hatékonysága fokozható.
- f) A beszéd fogyatékos tanulók nevelése, oktatása az osztályban megvalósuló, szakmailag megalapozott, differenciált foglalkoztatás mellett megköveteli az egyéni és csoportos foglalkozások változatos szervezeti kereteit.
- g) A súlyos beszéd fogyatékos tanulók fejlesztése intenzív, komplex és folyamatos fejlesztőmunka napi rendszerességgel.

- h) A fejlesztést a szülők támogató együttműködése segíti. A terápiában - a minél gyorsabban automatizált jó beszéd szint elérése érdekében - a tanulóval kommunikáló valamennyi felnőtt legyen partner.

A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályaorientáció folyamatát is.

6.5.2.2. A többségi iskolában történő együttnevelés

A beszéd fogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók integrált oktatását felvállaló iskolának inkluzív pedagógiai szemlélettel és a különleges nevelési, oktatási, fejlesztési igény személyi és tárgyi feltételeivel kell rendelkeznie.

Az inkluzív iskola ismeri a fogyatékból eredő hátrányokat és biztosítja, hogy a beszéd fogyatékos gyermekek a szükségleteiknek megfelelően hozzájussanak azokhoz a pedagógiai többletszolgáltatásokhoz, amelyek a hátrányok leküzdését segítik.

A gyermek harmonikus személyiségfejlődése érdekében a pedagógusok, a logopédus és a szülő szorosan együttműködik.

6.5.2.3. A pedagógiai rehabilitáció ajánlott tevékenységformái

- a) Logopédiai egyéni és csoportos terápia.
- b) Szenzoros integrációs terápia (olyan mozgásos lehetőség, amelynek segítségével az éretlen vagy sérült idegrendszer a saját aktív részvételével fejlődik)
- c) Kommunikációs tréningek (a beszéddel és kommunikációval kapcsolatos tudatosság kialakítása)
- d) Bábterápia (személyiség és önértékelés fejlesztés, konfliktuskezelés kommunikációs zavar esetén)
- e) Drámaterápiás foglalkozások (azon gyermekek számára, akiknél a beszéd- és nyelvi problémák háttérben vagy következtében pszichés problémák állnak)
- f) A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása

A beszéd fogyatékos tanuló az iskolai oktatás keretében, annak részeként vesz részt a beszéd technikai és tartalmi fejlesztését szolgáló logopédiai terápiás foglalkozáson. A beszéd fogyatékból eredő kórformái szerint a rehabilitációs feladatok is eltérőek.

Olvasás/írás/helyesírás tanulási zavara (verbális tanulási zavar esetén)

Az intelligencia szinttől független gyenge olvasási és írásteljesítmény.

A (logopédiai) terápia célja:

- mozgáskoordináció és ritmusérzék fejlesztés
- iránydifferenciálás, téri észlelés fejlesztése
- beszédészlelés fejlesztése
- fonológiai tudatosság fejlesztése
- a tévesztett betűk differenciálása, a folyamatos olvasás automatizálása
- a beszédemlékezet és figyelem fejlesztése
- szövegértés fejlesztése: beszéd- és nyelvi fejlesztés
- grafomotoros készség fejlesztése, írás- és helyesírás-készség javítása

Számolás tanulási zavara (verbális tanulási zavar esetén)

Az intelligenciaszinttől független gyenge számolási teljesítmény.

A (logopédiai) terápia célja:

- képességfejlesztés (mozgás, észlelés, kognitív és tanulási funkciók fejlesztése)
- szám- és műveleti fogalmak kiépítése (számosság, számérzék, analóg mennyiség rendszer; alpműveletek)
- alapvető mennyiségi és matematikai ismeretek kialakítása
- matematikai fogalmak megértése és használata
- matematikai szimbólumok tartalmi azonosítása
- matematikai szövegértés fejlesztése
- geometriai alapismeretek
- idői tájékozódás

6.6. Látássérült (gyengénlátó) tanulóink támogatása

A 32/2012. EMMI rendelet következő pontjainak figyelembevételével támogatjuk az intézményünkbe járó gyengénlátó tanulóinkat:

6.6.1. A látássérült tanuló

A látássérülés a szem, a látóideg vagy az agykérgi látóközpont sérülése következtében kialakult állapot, mely megváltoztatja a tanuló megismerő tevékenységét, alkalmazkodó képességét, személyiségét.

Ezen belül:

- c) gyengénlátók azok a tanulók, akiknek az életvitelét nagymértékben korlátozza a csökkent látásteljesítmény (vízus: 0,1-0,33).

A pedagógiai fejlesztés szempontjából elsődlegesen a látásélesség és a látási funkciók ismerete fontos, de a pedagógusnak tájékozottnak kell lennie

- a látássérülés kórokáról, a látássérültség kialakulásának időpontjáról;
- a szemészeti állapot - prognózisjavuló vagy romló tendenciájáról, a pedagógiai látásvizsgálat eredményéről, a gyermek intelligenciájáról, személyiségvonásairól.

A látássérüléshez gyakran társulhat egyéb fogyatékoság is (pl. mozgás-, hallás- és értelmi fogyatékoság, részképesség-kiesés, autizmus).

A nevelés-oktatás szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a tanulók állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

6.6.2. A látássérült tanulók iskolai fejlesztése

6.6.2.1. A látássérült tanulók fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai

A látássérült tanulók nevelését, oktatását ellátó közoktatási intézmények az iskoláztatás során több fontos feladat megoldását vállalják: nemzeti műveltség átadását, az egyetemes kultúra közvetítését, a szellemi-érzelmi fogékonyság, az erkölcsi érzék elmélyítését, valamint ezeken túl az esélyegyenlőség biztosítását a látássérülésből és az esetleg csatlakozó fogyatékoságból adódó hátrányok leküzdésével. A fejlesztési feladatok megtervezésekor, a módszerek kiválasztásánál figyelembe kell venni, hogy a látás hiánya vagy csökkent volta miatt a látássérült gyermek ismeretszerzését a külvilág iránti látó beállítódás helyett más - haptikus (bőr- és mozgásérzékelés együttese) és hallási - beállítódás is

jellemzi. Fontos az ép érzékszervek - hallás, tapintás, szaglás, ízérzékelés - fejlesztése, valamint a meglévő látás használatának tanítása.

A látás hiánya, az aliglátás és a gyengénlátás nemcsak a tanulás terén okoz eltéréseket, hanem nehezítette a mindennapi élet tevékenységei (a tájékozódás, a közlekedés, az önkiszolgálás) is. A pedagógus fokozott odafigyeléssel, egyéni bánásmóddal és a közösség segítségével tudja mindezt korrigálni.

6.6.2.2. A többségi iskolában történő együttnevelés

A többségi iskolában történő együttnevelés minden esetben egyéni döntést, esetenként egyéni felkészítést igényel. Az integrált nevelés-oktatás során különös figyelemmel kell lenni a következőkre:

- A látássérült tanuló vegyen részt olyan egyéni fejlesztésekben, amelyekre állapotából fakadóan szüksége van. Ennek megvalósításához a szakértői javaslat nyújt támpontot, illetve igénybe vehetők a látássérültek iskoláiban létrejött egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények által biztosított szolgáltatások. A vak és gyengénlátó tanulók külön nevelését ellátó intézményekben működő egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények integrációt támogató tevékenysége kiterjed a látássérült tanulóakra, családjukra és pedagógusaikra, az őket befogadó közösségekre, esetenként a látássérült tanulókkal kapcsolatba kerülő egészségügyi, hivatali dolgozókra.
- A látássérült tanulók optimális fejlődése érdekében a pedagógiai programban kell megfogalmazni a szükséges speciális feltételeket és feladatokat (tantervi kiegészítések, eszköz, segédeszköz, segédletek, differenciálás, az értékelés, minősítés, a követelmény egyénre szabott formái stb.).
- A befogadó többségi iskola tantestületének elkötelezettségét a látássérült tanuló nevelésére, oktatására vonatkozó információk megszerzésére, alkalmazására, pedagógusai továbbképzésére tett intézkedései biztosítják. Különösen jelentős az osztályfőnök szerepe, az osztályban tanító pedagógusok tájékoztatásában a tanuló sajátos nevelési igényeiről.
- Az együttnevelés eredményes megvalósulását szolgálja az Irányelv 1.5. pontjában leírtak érvényesítése.

6.6.3. A gyengénlátó és a látásukat praktikusán jól használó aliglátó tanulók iskolai fejlesztése

6.6.3.1. Fejlesztési területek - nevelési célok

A gyengénlátó, aliglátó tanulók nevelés-oktatása során a Nat-ban meghatározott nevelési célok megvalósítása javarészt lehetséges, de mindenkor figyelembe kell venni, hogy a tanulók egyéni adottságai többnyire eltérnek az ép tanulók adottságaitól. Mindkét csoportba tartozó tanulók számára biztosítani kell a tanuláshoz és a társadalmi beilleszkedéshez szükséges speciális ismeretanyagot (speciális technikák és eszközök használata stb.) és a készségfejlesztést (önálló tanulásban használható eljárások, lényegkiemelés, megtartó emlékezet növelése, szóbeli kifejezőképesség gazdagítása, célszerű munkaszokások kialakítása, vizuális megfigyelőképesség fejlesztése stb.). A nevelési célok sérülésspecifikus tartalmakkal egészülnek ki.

6.6.3.2. Pedagógiai és egészségügyi célú habilitáció, rehabilitáció

A pedagógiai és egészségügyi célú habilitáció, rehabilitáció céljai és feladatai a kötelező oktatás teljes vertikumában azonos súllyal jelentkeznek, azaz a nevelés-oktatás teljes folyamatába be kell épülniük. Mindamellet az egyéni igények szerint külön habilitációs, rehabilitációs foglalkozások szervezése is szükséges, melyek a döntően individuális jelleg miatt egyéni vagy kiscsoportos foglalkoztatási formában valósíthatók meg. A gyengénlátó, aliglátó tanulók habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozásai általában a következő területeket érintik:

- látásnevelés (a látási funkciók fejlesztése, optikai és elektronikus segédeszközök használata),
- speciális IKT ismeretek átadása (pl. gépirás, nagyító-, beszélő szoftverek, laptop használat),
- mozgáskorrekció (finommozgás, nagymozgás),

- az olvasási készség fejlesztése,
- tájékozódásra nevelés (tájékozódás vizuális támpontok alapján, tájékozódás hosszú fehér bottal, közlekedési önállóság),
- tapintó írás-olvasás aliglátó vagy progrediáló szembetegségű tanulók esetében (Braille-írás, -olvasás),
- személyiségkorrekció,
- diszlexia, dysgraphia, diszkalkulia,
- logopédiai ellátás,
- gyógytestnevelés,
- mindennapos tevékenységek (önkiszolgálás, egészségmegőrzés, speciális munka- és háztartási eszközök használata),
- a tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása.

7. Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs foglalkozások óraszámai

Az érvényes szakértői vélemények javaslatai alapján az egyéni órarendekkel egyeztetve kerülnek meghatározásra az egyes tanulók rehabilitációs óraszámai és órarendi helyei. Elsődleges szempont, hogy a fejlesztő órák a tanórán kívüli időszakokra essenek.

A fenntartó nyilatkozik arról, hogy biztosítja a törvényi szabályozás által a sajátos nevelési igényű diákokat megillető rehabilitációs órákat

8. Vezetett dokumentumok

- **Munkaterv:** A Támogató munkacsoport éves feladatterve, amely a diákok, pedagógusok és szülők támogatását, tájékoztatását célzó feladatokat tartalmazza.
- Kötelezően vezetett tanügyi dokumentumok:
 - **Egészségügyi és Pedagógiai célú Habilitációs, Rehabilitációs Egyéni Fejlődési Lap Külíve:** a szakértői vélemények alapján a fejlesztést végző gyógypedagógus tölti ki
 - **Egészségügyi és Pedagógiai célú Habilitációs, Rehabilitációs Egyéni Fejlődési Lap Belíve:** a megtartott foglalkozásokat a gyógypedagógusok ezen a nyomtatványon vezetik
 - **Törzslap:** A törzslap kitöltésére minden évben sor kerül, kitöltését a diák osztályfőnökei végzik. Az érvényes szakvéleményeket a törzslapon vezetni kell.
- A tanulók fejlesztését támogató dokumentumok:
 - **Egyéni fejlesztési terv:** A szakértői vélemény, a (gyógy)pedagógiai felmérések és megfigyelések, a pedagógusok jelzései, a rehabilitációs pedagógiai program és a diák egyéni adottságai alapján, a szülők bevonásával készíti el a gyógypedagógus. Tartalmazza a tanévre szóló feladatokat, valamint a kitűzött célok elérését segítő eszközöket, módszereket. A gyógypedagógus a terveket félévente felülvizsgálja és szükség esetén módosítja/kiegészíti.
 - **Esetnapló:** A pszichológiai ellátást igénylő diákok foglalkozásairól az iskolapszichológus esetnaplót vezet.
 - **Gyógypedagógiai/pszichológiai vélemény:** a gyógypedagógusok a pedagógiai felméréseket követően szükség szerint összefoglaló véleményt készítenek, amelyek

kiegészítésként szolgálnak a szakértői vizsgálatához. A szakemberek a hozzájuk járó tanulók felülvizsgálati kérvényéhez is készítenek véleményt a fejlesztésekkel kapcsolatos tapasztalatokról.

- **Gyógypedagógiai szöveges értékelés:** A gyógypedagógusok a diák féléves, egész éves munkájáról, fejlődéséről, a jövőben kitűzendő célokról szöveges visszajelzést készítenek, melyet a szülők megismerhetnek. Kontrollkérés esetén a gyógypedagógiai szöveges értékelés a szakértői bizottság rendelkezésére bocsátható.
- **Szöveges értékelés:** A diákok félévkor és év végén személyre szóló szöveges értékelést kapnak, mely az eddigi munkájukról, fejlődésükről, a jövőbeli célok kitűzéséről szól. Fókuszban áll a fejlődésük hangsúlyozása úgy a képességeik, mint az együttműködésre való készségük szempontjából. A diákok számára készítenek ilyen dokumentumot az osztályfőnökeik, a szaktanáraik, és az egyéb foglalkozásaik vezetői is (gyógypedagógus, iskolapszichológus).
- **Tanulói portfóliók:** a fejlesztést végző szakemberek állítják össze, tartalma:
 - szakértői vélemény másolata
 - egyéni fejlesztési terv
 - szöveges értékelések, pedagógiai jellemzések
 - pedagógiai felmérések jegyzőkönyvei
 - konzultációs lapok
 - a tanuló munkái
 - egyéb (pl.: határozatok)

9. Pedagógusok helyi intézményi feladatai SNI, BTMN diákokkal kapcsolatban

- Minden pedagógus kötelessége, hogy segítse a tanulók fejlődését, természetesen beleértve a sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő diákokat is.
- Minden tanuló számára biztosítja a fejlődéséhez szükséges feltételeket; a képességeinek és tehetségének kibontakozását.
- Differenciált oktatással és számonkéréssel biztosítja a diákok sikeres részvételét az integrált nevelő-oktató környezetben.
- Elősegíti minden tanuló sikeres beilleszkedését, elfogadó légkört teremt.
- Kapcsolatot tart a diákok szakmai segítőivel (gyógypedagógusok, iskolapszichológusok, szakszolgálatok stb.) és a többi pedagógusával is (pl. esetmegbeszélés).
- Szem előtt tartja a szakvéleményekben foglaltakat, valamint a szakmai segítők javaslatait a diákokról az oktató-nevelő munkájában:
- A tanulók számára lehetővé teszi, hogy
 - Az információszerzéshez, információadáshoz (teljesítménymérés esetén is) informatikai, elektronikus eszközöket használjanak a tanórán;
 - Az ismeretszerzésnél – a sajátos problémához illeszkedő módon - auditív módon vagy vizuális információhordozó segítségével tanulhassanak, és/vagy
 - Az ismerettartalmak és cselekvések összekapcsolása révén tanulhassanak, amit a tanulói tevékenységet központba helyező, változatos tanulásszervezési eljárásokon alapuló óravezetés tesz lehetővé,

- Az egyes feladatokra szükség esetén a többiekénél több idő álljon rendelkezésükre, illetve ugyanannyi idő alatt differenciáltan kijelölt, megszerkesztett, vagy kevesebb feladatot kelljen megoldaniuk,
 - Egyénre szabott feladatokat kapjanak, amelyeket a szaktanár a fejlesztést végző szakember útmutatásai alapján állít össze,
 - A tanulásukat segítő speciális fejlesztésben a tanórákon is részesülhessenek, a tantervi célokhoz kapcsolódóan.
- Vizsgálatkéréshez és kontrollkéréshez elkészíti a pedagógiai szempontú írásbeli véleményét a diák együttműködéséről, teljesítményéről, fejlődéséről, viselkedéséről.
 - Kapcsolatot tart a diákok szüleivel, családjával.
 - Szakmai ismereteit bővíti.

10. A szülő, tanuló, pedagógus és az intézmény partnereinek kapcsolattartásának formái

Az iskolában nagy figyelmet fordítunk a diákok szüleinek akár napi szintű bevonására az iskolai életbe. Egyes szervezeteinknek esszenciális és rendszeres résztvevőik (Kürt Tanács, Együttműködés Fóruma), máskor pedig vendégként fogadjuk őket (Alapítványi Bál, Kürti Party, Kürt Szülinap). Szorgalmazzuk az osztályfőnökökkel, szaktanárokkal, Támogatókkal való szoros kapcsolattartást, figyelmet fordítunk arra, hogy a szülőket is tájékoztassuk és motiváljuk. A szülők évente minimum két osztályszülői tanácskozáson és szülői fogadóesten vehetnek részt.

Kapcsolatot tartunk fenn olyan szervezetekkel, amelyek a sajátos nevelési igényű diákjainkat célzó támogató és fejlesztő munkánkat szakmailag segíteni tudják. Ide tartozik például az Autizmus Alapítvány, Az Autisták Országos Szövetsége, a Fogyatékos Személyes Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft., a Vakok Intézete, Az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kara, az illetékes szakszolgálatok és szakértői bizottságok. Szintén szakmai szervezetek révén tudjuk folyamatosan fejleszteni a sajátos nevelési igényű diákok ellátásához szükséges eszközparkunkat. A szakmai tapasztalatcserét személyesen, emailben, telefonon, esetmegbeszéléseken, workshopokon és egyéb konzultációk útján tesszük meg.